

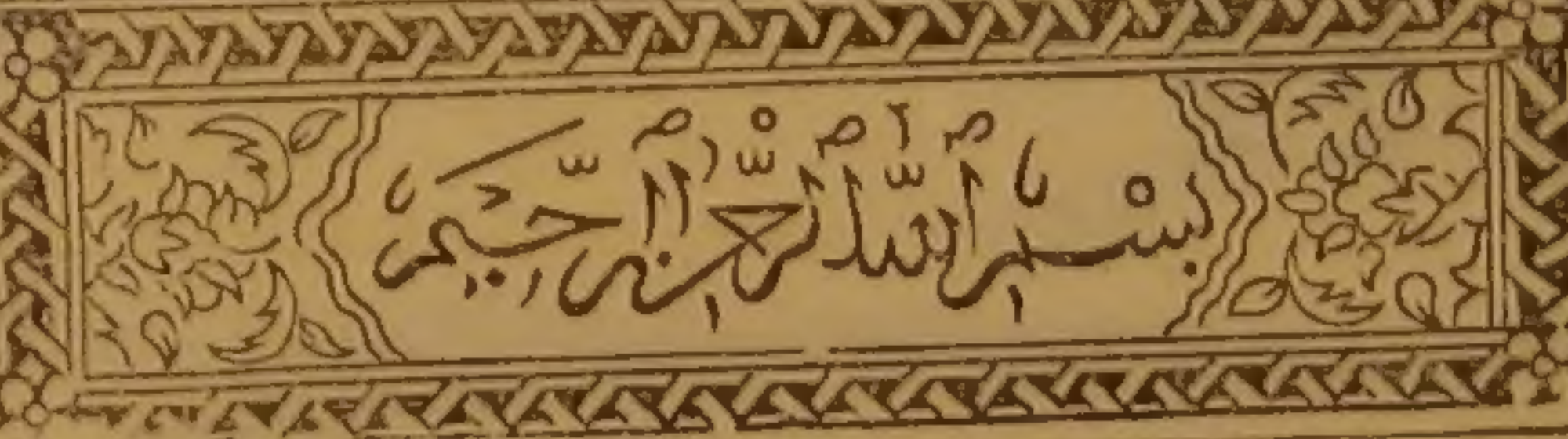
جلال شامی
۲۰

59.

جلد
ثانی

(خسروا کوی فلک درخیم چوکان تو باد * ساحت کون و مکان عرصه میدان
تو باد * خواجه بوغزلی شاه منصوره بیورم شد رخسروا الف حرف نداگوی
فلک اضافتی بیانیسه فلک طوبی دیم کرد رخیم چوکان اضافتی لامیه تویه
اضافتیسه بویه در بوغزک ردیف شده واقع اولان بادلغظی امر غائب
صیغه سیدر موقع دعاده واقع اولمش ساحت سرای اورته سنده اولان میدان
دیرلر کونلر و مکانه اضافتی بیانیسه در عرصه ده ساحت معناسنه در میدان
عربیده میسک کسرله در مفتوح او قومی تصرفات بحمد ندر خواجه نل
بود عای غلو اسلوبله واقع مدرکه عقال و عاده ممتنع در * محصول بیت
ای پادشاه طوب فلک سنک خیم چو کائنده اولسون یعنی الله تعالی سکا طور
عقل و عادت دن خارج قدرت و عظمت و برسون کون و مکان ساحتی یعنی
تماما بر یوزی سنک سرائک اورته سنک میدانی اولسون یعنی تمام کره ارض
پادشاهی اول بونده کوی و خیم و چوکان و میدان ذکری مراعات نظیر
قبیلند ندر عرصه نل میدان اضافتی اضافت خاص الی العام قبیلند ندر
خواجه نل بوغزلی انشا طریقه و واقع اولمش اگرچه بعض مضارعی اخبار

طریقه

از بحر رمل فاعلاتن
فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن

طریقه در (همه آفاق گرفت و همه اطراف کشاد * صیت خلق تو که پیوسته
نکته بیان تو باد * آفاق افق بجمع در اطراف دیم کرد اما افق کول کشارینه
دیرلر صیت اوازه دیرلر صیت نل خلقه و خلقل تویه اضافت لری لامیه لدر
پیوسته متصل یعنی دایما معناسنه در نکته بیان کوزخی و یکجی معناسنه در
* محصول بیت جمع آفاق طوبی و تصدیق ایلدی و جمع اطراف آجادی
و فتح ایلدی یعنی تمام عالمی قبیلند تصدیق ایلدی سنک خلقل اوازی که
دایما سنک کوزجک و یکجک اوله یعنی دایما بواخلاق حسنه سندن ایلدیوب
سنی بکسون بونده صیتی صدا ایلد تفسیر ایلین علم لغت دن بی بهره ایش (زلف
خاتون ظفر شیفته پرچم تست دیدید فتح اید عاشق جولان تو باد * زلف خاتون
ظفر اضافت لری بیانیسه و بالا میه در مجازا ظفر فوز و نجات معناسنه در حاصلی
دشمنه غلبه مقامنده استعمال ایدرلر خاتون قیدی انکیچوندر شیفته دیوانه
و حیران معناسنه در شیفته پرچم تست اضافت لری لامیه لدر بونده پرچم
مراد پرچم توغدر یعنی هر نه جانب که سنک توغ همایونل حرکت ایدر ایلد
فتح و ظفر برابر چه کیدوب اندن ایلر دیدید فتح اید اضافت لری بیانیسه
و بالا میه در مجازا مؤید فتح دیدید می دیم کرد عاشق جولان اضافتی اسم
فاعلاتن مقعولنه اضافت لری تویه اضافتی لامیه در * محصول بیت زلف خاتون
ظفر سنک توغل پرچمک اشفته می و دیوانه سیدر یعنی ظفر توغ که فریاد رک
اندن هر کز مفارقت ایلر فتح مؤید دیدید سیده سنک جولان هر حرکت که عاشق
اولسون یعنی هر نه طرفه که توجه اید سینه فتح سنک عاشق اولوب
بر خط سندن منفک اولسون مصرع ثانی سنک معناسنه فتح ایلد
جولانی سنک کوز که عاشق اولسون دین مسکین بویتمک معناسنی هیچ فتح
ایله مش (ای که انشاء عطار در صفت شوکت تست * عقل کل چاکر طغراکش
دیوان تو باد * ای حرف ند امانادی مخدوف ای پادشاه دیم کرد که حرف رابط
صفت انشا بونده ایجاد و اختراع معناسنه در عطارده اضافتی مصدرک
فاعلاتن اضافت لری در صفت مقعول در صفت شوکت تست اضافت لری
لامیه لدر شوکت صفتک مقعولیدر یعنی مقعولنه مضافدر هر صفتی بریلدر
نسب ایدرلر مثلاً زهره به سازنده لری و مشتری به علمایی و مریخ به سلجور لری
و عطارده کاتیلری اول جهندن انشایی عطارده اسناد ایلدی عقل کل اولدر که
اهل شرع اکار و احاطم دیرلر چاکر و القجی طغراکش و صف اثر کبی
کشیدند طغراکجی دیم کرد طغرا ایلدرده و احکامده چکد کلری پادشاه
نشانه دیرلر عریچه توفیق دیرلر وانی چکته موقع دیرلر چاکر طغراکش دیوان

ردیفی

ردیفی

تواضافتی لاری لامیه لر در محصول بیت ای شول بادشاه که عطار دل انشایی
 سنک شوکت صفتیدر یعنی عطار که کاتب فلک در سنک شوکت
 اوصافی انشا و ایجاد ایدر یعنی سنک شوکت و عظمی مداحیدر عقل
 کل سنک دیوانک نشانی سنک خدمتکاری اولسون خواجه بادشاهنه
 علو طریقه قبله دعا ایدر مصرع اول مصرع ثانی به میروند (طیره جلوه
 طوبی قد چوسر و توشد غیرت خلد برین ساخت ایوان تو باد * طیره طایله
 اولنجه غضب معناسنه در و تایل اولنجه بولانی یعنی مکدر معناسنه طیره
 جلوه طوبی اضافتی مجازا لامیه لر در بر مصاف تقدیری ایله سبب طیره جلوه
 طوبی در قد چون سر و اضافتی بیانیته و تویه اضافتی لامیه طیره مبتدا قد چون
 سر و خبر غیرت خلد برین اضافتی لامیه و بیانیته در ساخت ایوان تو لامیه
 تقدیری سبب غیرت خلد برین در بونک کبی تقدیر لمبتدا سله سولت تفهیم
 ایچون در و الا منتهی بو تقدیر لر محتاج د کادر زیر ابواسلوب ترا کلب ارالنده
 زیاده شایع در متلا غیرت مهر و ماه و ریشل مهر و ماه در لر و قس علی هذا
 * محصول بیت سبب غضب جلوه طوبی سنک سر و کبی قدک اولدی یعنی سنک
 سر و کبی قدینک نازک خرامنی کور و ب حسد ندن غصبه کاور زیر طوبی بونک
 جلوه می اکابکره من سنک ایوانک میدانی فردوس اعلی لاند غیرت سبب
 اولسون یعنی فردوس اعلی سنک ایوانک میدانی لطافت و صفائی کور و ب
 استنک و غیرت اولسون بوییت بیت سابق کبی صنعت علوی بی منتظم در
 (نه بتمنا حیات و نباتات و جمادات هر چه در عالم امر است بفرمان تو باد *
 بتمنا بایی زاندر تهنایا لکر دیم کدر حیوانات اصل اوزره بونک فحیه او فزور
 خواجه ضرورت و زنجیر معادن برینه جادذ کرایش زیر اقمه صودم و الید
 ثلثه ذکر ای دی عالم امر بو عالم ظاهره دیر لر فرمان با جا زدر که مع معناسنه
 اوله و جائزدر که ظرفیت افاده ایلله * محصول بیت یالکر حیوانات و نباتات
 و جمادات دکل بلد که هر سنه که عالم کن فکانه در سنک امر و فرمانکرده
 اولسون حاصلی جمیع اشیا مطیع امر و تهنایا اولسون بوییتده مبالغه و بیانات
 سابقه کبی در (حافظ خسته با خلاص تهنایا خوان توشد * اطف عام توشفا
 بخش تهنایا خوان تو باد * حافظ خسته اضافتی بیانیته در تهنایا خوان وصف
 ترکیبیدر خوانید ندن تهنایا و قبی شفا بخش وصف ترکیبیدر بخشید ندن شفا
 با غشایی * محصول بیت خسته حافظ صفای خاطر و اخلاص باطنه سنک
 تهنایا خوان اولدی یعنی سنک دعا و تهنایا که مشغول اولدی حاصلی حافظ خسته
 دعا جکر در پس سنک لطف عام و شاملک تهنایا خوانک شفا بخش اولسون

یعنی

یعنی حافظک مرصع فقر نه معالجه طبیب اولسون خواجه تل بمصرعای
 حسن طلب قبیلند قدر و له ایضا (ساقی حدیث مر و وکل و لاله می رود *
 وین بحث با ثلثه غساله می رود * ساقی منادی حدیث بونده کلام معناسنه در
 سر و اضافتی لامیه کل و لاله ده معطوف می رود بونده واقع اولور
 معناسنه در وین بحث و او حرف ابتدا با مع معناسنه در ثلثه غساله شارب خمر
 قننده بعد الطعام علی التوالی اوج قدح باده در که معده ده اولان فضول
 طعمای و اخلاط رده بی غل ایلله کیچون ایچر لر می رود بونده فعل امر مفرد
 غائبه در واقع اولسون دیم کدر * محصول بیت ای ساقی مر و وکل و لاله
 مصاحبتی واقع اولور یعنی فصل بهار در پس بوییت و بومصاحبت ثلثه
 غساله ایلله یعنی باده ایلله واقع اولسون یعنی چون که فصل ربه در فصل باده
 نوشله واقع اولدی کرک ننه که خواجه پیور بیت نکو بیت که سه ساله می
 پرستی کن * سه ماه می خورونه ماه پارسامیباش سه ماهدن فصل بهار
 مراد در دیم مصرع ثانیک معناسنه مراد بهار ایشدی لیکن بوحال
 شرابله حظ اولور دیم کدر دین کسسه بوییتک معناسنه ندن حظ ایللمش
 و مصرع ثانیک معناسنی بوییت ثلثه غساله ایلله کیدر یعنی دوه طبعانی
 اوج قدح شرابله کیدر یا اکا کیدر که تهنایا اکا پرشور دین دخی بیتک
 معناسنه نتیجه و برعش (می خور که نوعروس چن حد حسن یافت * کار این
 زمان ز صنعت دلاله می رود * بوییت بیت اولک معناسنی تا کیدر ایدر که حرف
 تعلیل عروس چن اضافتی بیانیته در نوعروس چن تازه چندن کنایته در
 حد حسن اضافتی بیانیته در صنعت دلاله اضافتی لامیه در دلاله مشاطه
 و برونک وزمام معناسنه در بونده مراد مشاطه در می رود بونده کیدر
 معناسنه در یعنی صنعت دلاله به احتیاج بو قدر دیم کدر * محصول بیت
 خواجه مذکور ساقی به خطاب ایدوب پیور رای ساقی می ایچ بعض نسخه ده
 می ده دو شمش یعنی بکامی ویر که چن نوعروسی کمال حسن و جمالی بولدی
 بوزمانده ایش یعنی زمانک ایشی مشاطه صنعتندن کیدر یعنی مشاطه عروسه
 زیب و زینت ویره کندر اما شمدی نوعروس چن فصل ربیع مقتضاسیله کمال
 حسن و جمال بولدی صنعت دلاله به احتیاجی بوق مصرع ثانیک
 معناسنه ایش بوزمان دلاله صنعتندن کیدر یعنی انکله حظ اولور
 و دلاله دن مراد بونده معنای مجازی اعتباریله خرد دین ایکی برده ده
 سر خوشی ایشدر (شکر شکن شوند همه طوطیان هند * زین قدیاری
 که به شکاله می رود * شکر شکن وصف ترکیبیدر شکند ندن شکرده تشدید

از بحر مضارع
 مفعول فاعلات
 مفاعیل فاعلن

رد شمع

رد سروری

رد شمع

ضرورت و زنجیر و در معنای شکر قرینگی اولور یعنی شکر خوار اولور دیگر
 زیراطوطی شکری شکست ایستادن مراد اکل ایستادن طوطیان هند
 اضافتی لامیه در و مراد شعرای هند در خسرو و حسن و غیر یلری قند پارسی
 اضافتی بیانیته در مراد قند پارسی کنیدنک شیرین اشعاریدر که حرف رابط
 صفت بشکاله هند مملکت کهنه بر شهرک اسمیدر که بادشاهلرینک تختگاهیدر
 * محصول بیت جمیع هند طوطیلری شکر شکن و شکر خوار اولور بوقند
 فارسیدن که بشکاله به کیدری یعنی فحشا و بلغا و شعرای هند بنم شعرم
 شهر بشکاله به واریجی هب بوکه رغبت ایدر بل که دخی غیرینک شعر بنه
 اعتبار ایلر حاصلی کنیدی شعرینی زیاده مقبول و مر غوب اعتبار ایدر
 (طی مکان بین و زمان در سلوک شعر * کین طفل یکشنبه به یکساله میرود
 سلوک شعر اضافتی مصدر لک نه خوانه و با فاعله اضافتیدری یعنی خواجه سلوک
 شعرده طی زمان و مکان ایلده و یا شعر کندوسی طی زمان و مکان ایلده کین که
 حرف بیان و با حرف تعلیل این طفل یکشنبه به اشارتد یکشنبه و یکساله
 اخرنده اولان های رسمی به های مقدار دیمش * محصول بیت طی زمانی
 و طی مکانی کور سلوک شعرده که بویر کچه لک طفل بر بلای بوله کیدری یعنی
 بر کچه ده پیدا ایلدیکم اشعار بر بلای بوله منتشر اولور از اجاق زمانده حاصلی
 شعرینی اطراء طریقه به تعریفدر (آن چشم جادوانه عابد فریب بین * کش
 کاروان شعر زنباله میرود * چشم جادوانه عابد فریب اضافتلی بیانیته در
 کش که حرف رابط صفت شین ضمیر چشمه راجعدر کاروان شعر اضافتی
 بیانیته در زنباله بونده آرد معناسنه در * محصول بیت اول عابد الدایچی
 جادوانه چشم جانانی کوروب سیر ایلده که کاروانی اردنجه کیدری یعنی شعر
 کاروانی اول چشم جادوانل اردنه او یوب کیدر حاصلی چشم جانانی زیاده
 جادوانله و شکار غله و صفدر (خوی کرده میخرامد و بر عارض من * از شرم
 روی او عرق زاله میرود * خوی و اور سیمله در در عرق معناسنه کرده بوهای
 رسمی به های ترتیب دیرلر خوی کرده در لیش دیم کیدر میخرامد صال نور
 و او حرف حال عارض رائل فخرله تصرفات عجمه ندر اصلنده را مکسوردر
 صقل بتن پرده برلر اما بونل کبی بر رده اکثر بوز معناسنه در معنی آق کل شرم
 روی او اضافتلی لامیه در عرق زاله اضافتی بیانیته زاله عرفی دیمکدر *
 * محصول بیت جانان در ایوب صانور حال بوکه سنک عارضی اوزره جانانل
 روی مجانبیدن زاله عرفی کیدری یعنی من او تاند یغندن در لروائل دری زاله در
 بعض نسخه ده از زاله میرود و اقدرا اول تقدیرجه از من تبیینیه معناسنه

اطراء معنی حده
 معبالغه به دیرلر

اولور (ازره مر و بعشوه دینی که این عجوز مکاره می نشیند و محتماله میرود * بعشوه
 با حرف سبب عشوه کو کل الدامق دینی به اضافتی لامیه در که حرف تعلیل
 عجوز وجه قاری این عجوز مضراع ثانی به مر هوند و مبتدا در مکاره
 مبالغه ایلده اسم فاعل و خبر مبتدا در ما بعدیله و محتماله معطوفدر مکاره به واسم
 فاعلدر افتعال با بندن حیلله کار معناسنه یعنی اهل حیلله دیمکدر * محصول
 بیت یولدن کچه یعنی یولدن چقوب از مه دنیا فریبی سبیلله زبرا بو عجوز دنیا
 مکاره او تور و محتماله یورری یعنی بر ساعت خالی ذکادر مکر و خیلله دن زبرا
 او تور می و یورومک حیوانانده متصوردر پس اسکا او تور می و طور می
 و یور می اسناددن مراد استمرار فعل مکر و حیلله دری یعنی جمیع احوالده حیلله
 و مکر در فارغ دکل (چون سامری میباش که زردید و از خری * موسی بهشت
 وازی * کوساله میرود * سامری بوزاغی به طبعی احداث ایلین کسه در
 حضرت موسی مناجاته وارد قد نصکره تنه کم تقیر بر رده قصه سی مفصل در که
 حرف بیان سامری در موسی بهشت تقریر کلام موسار بهشت در راضرورت
 و زنجیر حذف اولمشدر بهشت با حرف تا کیدر بهشت هائل کری و شنیدن
 سکونیه فعل ماضی مفرد غائب صالی و بریدی یعنی ترک ایلدی معناسنه در
 بی بونده اثر و ایزه معناسنه دری یعنی آردنجه کوساله کاف عجمینک ضعی و واول
 سکونیه بوزاغی دیمکدر * محصول بیت سامری کبی اوله که التون کوردی
 و اشکل کنند موسایی ترک ایلدی و بوزاغی آردنجه یورری یعنی آخری قویوب
 دنیا آردنه دوشدی (باد بهار دیوزد از کاستان شاه * وز زاله باده در قدح لاله
 میرود * باد بهار اضافتی لامیه در میوزد فعل حال مفرد غائب اسیر
 معناسنه و زاصلنده و از ایدی زاله چه و قر اغیدر در حرف صله قدح لاله
 اضافتی بیانیته میرود کیدری یعنی آقار * محصول بیت شاهل کاستانندن
 یعنی شاه غیاث الدینل کاستانندن بهار بیلی اسیر دخی قدح لاله به زاله دن
 باده کیده یورری یعنی آقا یور حاصلی فصل بهاردر (حافظ ز شوق مجلس سلطان
 غیاث دین * خامش مشو که کار نواز ناله میرود * حافظ منمادی شوق مجلس
 غیاث دین اضافتلی لامیه خامش اصلی خاموش ایدی و ارحذف
 اولمشدر مشو فعل نمی مفرد مخاطب خامش اوله دیمکدر که حرف تعلیل کار تو
 اضافتی لامیه در میرود بونده حاصل اولور و محصول اولور معناسنه در
 * محصول بیت ای حافظ سلطان غیاث الدینل مجلسی شوقندن خاموش
 اوله که سنک ایشک ناله و فریاد و فغاندن حاصل اولور یعنی انل مجلسنل
 اشتیاقندن بلند نغمات ایلده که ایشیدوب سنی دعوت ایدوب داخل مجلس

ایست و ندر حاصلی سنک کارک و مرادک باند دانه و نغمات دن حصول بولور
 آمدی تک طورمه ناله و نغمات ایله وله ایضا (بر سر آتم که کرزدست برآید دست
 بکاری زخم که غصه برآید بر سر آتم سر بونده آرزو و هوس معناسنه در
 ان لغظنه اضافتی لامیه در که حرف بیان کرزدست برآید تقدیر کلام کرزدست
 برآید در اگر آمدن کاورسه دیکدر یعنی قادر اولور سم دست زنگ مقدم
 مفعولیدر بکاری با حرف صله یا حرف وحدت زخم فعل مضارع نفس متکلم وحده
 اورورم و اورم دیکدر بونده اورم معنا سنه در که حرف رابط صفت غصه لغتده
 یک برکن بوغزه طوران لغیه دیر را ما بحجم غم معناسنه استعمال ایدر سر آید در
 اصلنده بر سر آید پایانه و نه پاینه کاه یعنی دوکنه بو تفر بر تسهیل فهم مبتدی
 ایچوندر اما منتهی بو معنایی باه زده کار زبرار و زمره زده بواد اجوق دوشر
 * حصول بیت اول آرزو و اوزره هم اگر آمدن کاورسه المی برایشه اورام که غصه
 و غم غایبه و پایانه کاه یعنی دوکنه حاصلی نیت بودر که باده نوش اولم که کوکله
 هیچ غم دن و همدن اثر قالمیه مصرع اولک معناسنی انک باشی اوزره بیکه
 اگر آمدن کاورسه دین عزرباشی ایغی فرق ایدر دکل ایش (منظر دل نیست
 جای صحبت اضداد * دیوچو بیرون رود فرشته درآید * منظر دل کوکل نظر
 کاهی یعنی سیران کاهی اضافتی بیانیته در جای صحبت اضداد اضافت لری
 لامیه لر در مصرع ثانی اولکی به تنویر واقع اولمش یعنی اولکینک معناسنی
 ایضاح ایدر * حصول بیت کوکل نظر کاهی و سیران کاهی اضداد محبت
 ایده چک بر دکل یعنی جمع اضداد دکل زیراه اولمدر چونکه شیطان طشره
 جعفر فرشته ایچرو کیرد دیکدر حاصلی الضدان لایحه معناسنی مقتضای
 نفسانیکه طبع انساندن خارج اوله مقتضای روحانیکه داخل اولور آمدی دل
 عاشقده خیال جانان قرار ایلر بلکه فرار ایلر (محبت حکام ظلمات شب
 بلد است * نور زخورشید خواه بو که برآید * بوا یکی بیتک مصرع اوللری
 مبتدا و خبر معناسنی متضمند زوم مصرع ثانی لری اولکینی تنویر و توضیح
 ایدر محبت حکام اضافتی مصدرک مفعولنه و با فاعلنه اضافتی در ظلمات شب
 اضافتی لامیه و شبک بلدایه بیانیته ظلماتک اضافتی یای بطنیله در یعنی تانک
 کسری تمام اشباعله ارقمور که وزنه خلل کلمه بلدایانک فتی و لامک سکونیه
 اول کیجه به در که کنش اول کیجه و یا برته سی دونه کرک حاصلی قیضک اندن
 اوزون کیجه سی اولمز نور خواهک مقدم مفعولیدر بونده بودن مخففدر
 اوله که دیکدر عرییده لعل معناسنه برآید بونده حاصل اوله دیکدر اگر چه که
 خورشیده نسبت خوب واقع اولمدر زیر اطالع افتابده برآمد و برآید

استعمال ایدر * حصول بیت حاکم لک مصاحبی شب بلد اقر کاهیدر
 یعنی بوندرله صحبت ایملک قلبی قرار در زیر ظلمدن و ستمدن خالی دکلدر
 پس نوری خورشید دن دله اولمور که حاصل اوله یعنی نور سرور و صفای کنش
 کبی اولان جانان دن استه من جودر که طالع ایلمیه حاصلی عوان صفت رقیبایله
 صحبت ایلمیه زیر افسوت قلب حاصل اولور بلکه کنش کبی نورانی جانانله
 صحبت ایلمیه که قلبک پر نور اولور (بر در ارباب بی مر و ت دینی * چند نشینی که
 خواجه کی بدراید * مصرع اولده تشایع اضافات لامیه لر در و پورا محفل
 فصاحت دکل ارباب ریل جعیدر صاحب دیکدر مر و ت لغتده ارلکه دیر لر
 بی مر و ت ارلک سز اما استمه المده خسیس و دون معناسنه در مصرع ثانی به
 مر هوندر چند ادات استفه اما در عرییده کم استفه امیه معناسنه نشینی فعل
 مضارع مفرد مخاطب نیجه بر او نور رسن دیکدر که حرف تعلیل خواجه
 بونده افندی معناسنه در یعنی او توردیغک قیونک صاحبی کی ادات
 استفه اما در زماندن عرییده منی کبی قیچن دیکدر بدربا حرف صله در
 قیویدر آید قیویه کاه یعنی طشره حقه قیویه کک خر و جدن کنایه در نته کم
 بویتده بوبله در بیت (از دست وزبان که برآید * کر عهده شکرش بدراید *
 حصول بیت دنیا نلک مر و ت سز ارباب دولتنک قیو سنده نیجه بر او نور رسن که
 خواجه یعنی اول اولک صاحبی قیچن طشره حقه قیو بوبیت تعریضدر شول
 علما و شایخه که علمه علی ترک ایدوب اکابر و اهل دنیا قبولینه ملازمت
 ایلر (ترک کدایی ممکن که کج بیایی * از نظر رهروی که در نظر آید * ترک کدایی
 اضافتی مصدرک مفعولنه اضافتی در کد اقدن بونده مراد هر کس دن طلب
 فضل و قبضدر دیکچیلک دکل به ضبارک ظن ایلر یکی کبی ممکن فعل نهی مفرد
 مخاطب ایلمیه دیکدر یعنی کدالکی ذکر اولان معنایه ترک ایلمیه بکن پایله
 فعل امر مخاطب یازن معنای بینه و اصل اولماش بعض نسخه ده ممکن
 برینه بکن واقع اولمدر که سروری افندی بونی اختیار ایلشدر کدایی
 دیکچیلک معناسنه اولور و معناسنه راست کاوز دین کد اطیع بوبایدن متقیض
 اولماشدر کج بونده خرینه فضل و قبضدر بیایی با حرف تا کیدایی فعل
 مضارع مخاطب در بوله سین دیکدر در نظر رهروی اضافتی لامیه در رهرو
 وصف کیدر بولچی دیکدر رویدندن بوله کیدچی معناسنه یا حرف وحدت
 که حرف رابط صفتدر در نظر در حرف صله تقدیر کلام در نظر ایدر ضرورت
 فاقیه ایچون تای خطاب حذف اولمدر * حصول بیت طالبی ترک
 ایلمیه که فضل و قبض خرینه سنی بوله سین بر سالک نظر ندن که نظر که کاور

رد سروری

یعنی بر مرشدك التفاتیدن كه طلبك زماننده نظر كه گذر كه كاور حاصلی
 طلبی ترك ایله و هر كوردیكی می شد بیلوب استفاضه واسترشاد ایله كه
 فیض حقیدن محروم قالمیه سین بعض نسخه ده در نظر آید برینه در گذر
 واقع در پس مصراع نائینك معناسنی بر سالكك نظر ندن كه او غریبه
 كه دین مقصودك بوره سنه او غره مش و مصراع نائینك معناسنی شول
 مر شدك نظر ندن كه مر ورده كاور و یعنی بوله راست كاور سین دینده اثر بجه
 نكشد (صالح و طالح متاع خویش نمودند تا كه قبول افتد كه در نظر آید *
 طالح ضد صالح در یعنی فاسق متاع خویش اضافتی لامیه در متاع قاش
 و اسباب خویش و اور سیمه بونده كندی دیمكدر تابونده عجب معناسنه در كه
 بونده اسعد را یکی برده یله كیم معناسنه در و ایکی كافك كسره سنی تمام اشباع
 ایلمك كرك كه موزون اوله در نظر در بای صله معناسنه در در نظر آید نظره
 كه یعنی مقبول كه معناسنه بونده مراد صالحدن عاشق و صادق
 و طالحدن مدعی كاذب در * محصول بیت عاشق صادق و مدعی كاذب جانانه
 متاعنی كوستردیدلری یعنی هر بریسی عرض محبت ایدوب اظهار مودت
 ایلدیلر عجب كیم قبول واقع اولور یعنی قبول دوشرو كیم نظره كاور یعنی جانانك
 حیر قبولنده كیم واقع اولور و منظور نظری كیم دوشرو خصوصه همان طالع
 كرك (بلبل عاشق تو عمر خواه كه آخر * باغ شود سبز و شاخ كل ببر آید * بلبل
 منادی عاشقه اضافتی موصوفك صفتنه اضافتی در یعنی بیانیه عمر
 خواهك مقدم مقبولیدر خواه فعل امر مفرد مخاطب كه حرف تعلیل آخر
 بونده جائزدر كه عاقبت معناسنه اوله و جائزدر كه تا كسد ایچون كه تنه كم
 بود یوانك اولكی عزلك ایكینی بیتك شر حنده مر و را باشد در شاخ كل
 اضافتی لامیه در ببر یا حرف صله بر بونده حاصل معناسنه در كه اندن مراد
 كادر كچه لغتده حاصله بارد برلر تنه كم تحفه حسامیده بار اغاج حاصلیدر
 برعش دیمكدر * محصول بیت ای بلبل عاشق سن عمر استه كه البته عاقبت باغ
 سبز اولورده نی یا شر و شاخ كل حاصله كاور همان صاعلق اولسون البته بهار
 فصلی كایوب تازه كادر اچیلور مصراع ثانی بی باغ شود سبز و سرخ كل ببر آید
 یازوب معناسنی باغ یشل و قزل اولور كل چقار دین اسلوب مطالعه دن كایا
 خالی ایش پس بونده اسلوب مطالعه باغ مبتدا اولوب شود سبز خبر اوله و سرخ
 كل یعنی كل سرخ تقدیرنده مبتدا اوله ببر آید خبر اوله و انك ایلدیک مطالعه
 سرخله كاك بیننده بر و او عاطفه اقتضای اول ایسه هیچ بر نسخه ده موجود
 دكل (غفلت حافظ درین سراچه عجب نیست * هر كه بمیخانه رفت بی خبر

بزد سروری
 و دشمنی

آید * غفلت حافظ اضافتی لامیه در سراچه تصغیر سرادر و سر اخفف سر آیدر
 یا بله پس سرانك تصغیری سراچه در و سرانك سراچه در هر كه اصلنده
 هر كس كه در پس كس حذف اولوب كه برینه كندی و حرف ایكن اسم
 قلندی بمیخانه یا حرف صله رفتنه متعلقدر * محصول بیت بوسه سراچه ده
 حافظك غفلتی عجب دكادر یعنی دنیا اونده حافظ غافل اولدیغی كبی عجب دكادر
 مصراع ثانی حکم تعلیلده در زیر پرا هر كسه كه میخانه به واردی البته بی خبر
 كاور یعنی دنیا دارا غرور و غفلتدر دنیایه كل غرور و غفلتدن خالی اولور
 دیمكدر و له ایضا (جالت افتاب هر نظر باد * ز خوبی روی خوبت خوبت یاد
 * جمال لغتده * و زلال كه دیر لر هر كوزلك یوزده ظاهر اولدیغیچون یوزده
 جمال دیدیلر ذكر حال و اراده محل قیلمند در افتاب هر نظر اضافتی لامیه در
 یادادات دعار خوبی یا حرف مصدر رویك خوبه اضافتی بیانیه و خوبك تابه
 لامیه در خوبتر خوب كوزله دیر لر و ترادات تفضیلدر * محصول بیت سنك
 جمالك هر نظر ك كندی اولسون یعنی هر ناظر ك نظر نه كندش كورنسون پس
 نیچه كه قرشمس دن نورالور هر نظر سنك كندش یوز كدن نورالسون و سنك روی
 خوبك كوزلك كدن كوزلك اولسون یعنی كوزلك رویك و صفیدر ایددی سنك
 روی خوبك كوندن كونه زیاده اولسون حاصلی خوبلغه رویكی وصف ایلك
 نزل اولسون (همای زلف شاهین شهرت را * دل شاهان عالم زیر پر باد *
 همای بر مشهور طیر در هر كسه نك كه اوستنه كوكه سی دوشه بیاد شاه و یار
 اولور و تلوا اولور یو بر خاصه در بو طیره مخصوص دخی نیچه خاصه لری واردرك
 بو محل استقامی دكل همانك زلفه و زلفك شاهین شهره اضافتی بیانیه در
 و شهرك تابه لامیه شاهین عربده و بجمده و رومده مشترك اسم در طوغان
 جنسندن بر نفعدر غایتله قوتلی و بو * كرك قوش در طو ورنایی بی پروا
 آلور دیار عربده جابك لر ندن بریسه اولور دم اول حکایت ایدردی كه حلبدن
 معربه كدوردم بر یاوز شاهین و ارایدی و بر قره قوش بر طاشك اوزرنده
 او تور و بر پاره مستانه ایدم طوغانجمه بیوردم كه شاهنك اسكفن آل
 و شو قوشه صال دیدم اسكفن آلوب صالیدیغی * كبی شویله یابشدی قره
 قوشه كویا كه قاز ویا اورد كدر دعا کوی ایتدم كه وارا یسه اجلی ككش ایش
 بکده ایتدی جمیع اولدیغمز طیورك اجلی ككشد در شاهین شهر و صف
 ترکیبدر شاهین چلكلی دیمكدر شهر شاهیندن مخففدر قوشك قنادنده
 باش چلكندر تازی ضمیر اضافتی لامیه زیر بر اضافتده بویه در بر قناده و بلكه
 دیر * محصول بیت سنك شاهین شهرت زلفك هماسنك عالم یاد شاهلر سنك

کو کلی قناده اولسون یعنی عالم باد شاهلری سایه سایه کده اولوب
 مطیع فرمانک اولسون (کسی کو بسته زلفت نباشد جو زلفت درهم زیر و زبر
 باد * کو اصلنده که اوایدی ترکیب سبیلله های رسمی و همزه خذف اولشد که
 حرف رابط صفت او ضمیری سه راجع در بسته زلفت اضافتلی لامیه
 چو ادا تشبیه درهم قارش مورش دیم کدر زیر و زبرده بوم معنای افاده ایدر
 التزاما * محصول بیت هر اول کسه که سنک زلفک بسته می اولیه سنک زلفک
 کبی درهم زیر و زبر اولسون یعنی هر اول کسه که محبت ایدوب کو کلی سکا
 عقد ایلامشدر بریشان حال و مشوش بال اولسون دیم کدر (دلی کو عاشق
 رویت نباشد * همیشه غرقه در خون جگر باد * دلی ده یا حرف وحدت کو
 اصلنده که اوایدی بیت سابقه کی کبی عاشق رویه اضافتی اسم فاعل مفعولنه
 اضافتی قبیلندندر و رویک تابه لامیه همیشه دایم دیم کدر غرقه ها علامت
 نقلد یعنی عربدن عجمه نقلک علامتددر در خون جگر در حرف صله اضافت
 لامیه در * محصول بیت شول بر کو کل که عاشق رویک اولیه یعنی سکا تعلق
 و عشقی اولیه دایم اخون جگره غرق اولسون (بنا چون غمزات ناول فشانند
 * دل مجروح من پیشش سپریاد * بنامناد چون ادا تعلیل ناول زنبورک
 اوقنه در زاما اصلنده زنبورک اولوغیدر اوقنه ناول اطلاق مجازیدر در محل
 واراد * حال قبیلندندر و ناول یانه چرخ دیر لرنه کیم یوبیتدن مقوم و مدبریت
 دید * دوست بتوروشن باد * سینه خصم بران ناول چرخ * دل مجروح اضافتی
 بیانیه و منه اضافتی لامیه پیشش شین ضمیر ناول غمزیه راجع در محصول
 بیت ای بت چون که سنک غمزله ناول صاچه یعنی او قلمی در * که بنم
 مجروح کو کام اوکنده فالقان اولسون یعنی سنک غمزله او قلمی بنم دل
 مجروح مخصوص اولسون اغیاره نصیب اولسون (چو اعل شکر بیت بوسه
 بخشد * مذاق جان من زو پرشکر باد * چو ادا تعلیل اعل شکرین اضافتی
 بیانیه و تابه اضافتی لامیه بخشد فعل مضارع مفرد غائب بخشش ایلیه
 یعنی باغشله به مذاق جان من اضافتلی لامیه لدر زو اصلنده از اوایدی
 او ضمیری اعل راجع در که لیدن کنایه در محصول بیت چون که سنک شکر کبی
 لعل لبک بوسه بغشایه بنم جام مذاق سنک شکره مقسوب لعل کدن پرشکر
 اولسون یعنی شکر لی لبک بوسه بغشایه بکا چوق بوسه لک میسر اولسون
 جانم مذاق اضافتی مجازیدر (مرا از تست هر دم تازه عشقی * ترا هر ساعتی
 حسنی دگر باد * مرا بنم دیم کدر از تست سین و تا که ادا خبر دره منا جهتندن
 لفظنه مقید در تقدیر کلام تازه عشقیست در تر اسنک دیم کدر را بونل کبی یرده

اضافتی معناسنی افاده ایدر عشقی و ساعتی و حسنی یاری وحدت ایچوندر
 * محصول بیت بنم سندن هر دم و هر نفس بر تازه عشقم وار یعنی هر دم سکا
 عشقم و محبت تازه لدر سنک هر بر ساعتده براوز * که و غیره حسن
 و کوز لک اولسون یعنی نیجه که بنم عشقی و محبت ارتار سنکده حسن
 و جمالک ارتسون مشهور قضیه در که عاشق عشقی کمال بولد قبحه معشوق
 جمالی کمال بولور (بجان مشتاق روی تست حافظ * ترا بر حال مشتاقان نظر
 باد * مشتاق رویه اضافتی اسم فاعل مفعولنه اضافتلی و رویک تست
 لفظنه لامیه حافظ مؤخر میند او ماقبلی مقدم خبری تر اسنک حال مشتاقان
 اضافتی لامیه در * محصول بیت حافظ جانله سنک روی که مشتاق در مشتاق
 حالنه سنک نظر لدر اولون یعنی حافظ حالنه نظر لدر اولسون خواه
 حضر تری کنیدی ایچون دعا ایلش وله ایضا (حسن تو همیشه در فزون باد
 * رویت همه ساله لاله کون باد * حسن تو اضافتی لامیه در در حرف تا کید
 فزون اسم در زیاده معناسنه افزوندن مخفف رویت اضافتی لامیه همه ادا
 تا * کید کون کاه ادا تشبیه و کاه لون معناسنه کلور بونده ایکسینده
 تحملی وار * محصول بیت سنک حسنک دایم از زیاده اولسون یعنی کوندن کونه
 ارتسون رویک تمام بیل لاله کون یعنی لاله کبی ویا لاله لونلی اولسون (اندر
 سر من خیال عشقت * هر روز که هست در فزون باد * سر من اضافتی
 لامیه در خیال عشقت اضافتیده بویه در مصراع اول ثانی به مر هوند *
 محصول بیت بنم باشنده سنک عشق خیالی هر کون که وارد رارتمه ده اولسون
 ویا ارتسون حاصلی کوندن کونه سکا عشقی و محبت زیاده اولسون (قد همه
 دلبران عالم در خدمت قامت چو نون باد * بعض نسخه ده پیش الف قدر
 چو نون باد و شمش و بعض نسخه ده چو نون برینه نکون واقع در شار حارده
 انی اختیار ایلش اما بامش بونده در مصراع اول ثانی به مر هوند در
 همه و دلبران عالمه اضافتی لامیه و خدمت قامت اضافتی مصدر لک
 مفعولنه اضافتیده و قامت تابه لامیه * محصول بیت عالم جمیع دلبران
 قدی سنک قامت اوکنده نون * کبی اولسون یعنی سنک خدمتکده دونا
 اولسون حاصلی سکا تعلیم ایچون ایکی فات اولسون (هر سر و که در چن
 بر آید * پیش الف قدت نکون باد * که حرف رابط صفت بر آید پیدا اولیه یعنی
 بنه نکون باشی اشاعی دیم کدر * محصول بیت هر سر و * که بنده پیدا
 اوله سنک الف کبی قدت قنده و اوکنده نکون اولسون یعنی تعلیم بکسون
 تنه کیم زمانه سلام و بر دم مقامنده ایدر یعنی هر عالیشان سنک قامت

بلند کنند را کم و ساجد اولسون (چشمی که نه فتنه تو باشد * از کوه
اشک بحر خون باد * فتنه بونده مقتون معناسنه در کوهراشک اضافی
بیانیه در * محصول بیت بر کوز که سنک مقتونک اولیه اشک کوه رندن
غرق خون و بحر خون اولسون یعنی سنی سومینک کوزی نمناک و دلی
نمناک اولسون (چشم توزیه در ربای * در کردن بحر و فتنون باد * در ربای
یابی ثانیه حرف مصدر در ربای وصف تر * میبدر کوکل قاپچی دیمکدر
ربا بیدندن مشتق کردن بحر اضافی مصدرک مفعولیه اضافه افتیدر ذوصاحب
معناسنه در فتنون فتنک جمیدر صنعت دیمکدر * محصول بیت چشمک
کوکل قاپچه غیچون سحر ایلمده در فتنون اولسون یعنی عشاق دلربا بنی تسخیر
ایلمک ایچون انواع سحره مالک وقادر اولسون (هر جا که دایست در غم تو *
بی صبر و قرار و بی سکون باد * دایست یا حرف وحدت غم تو اضافی لامیه در
بای بطنیه * محصول بیت هر برده که عشقه و محبت فابل بردل وارد
سنک نمکده یعنی عشق نمکده بی صبر و بی قرار و بی سکون اولسون یعنی
سنک و صبالک اکامیدم اولسون (امل تو که هست جان حافظ * دور از لب
هر خسیس و دون باد * محصول بیت سنک امل * کبی قرمزی دوداغک
که حافظک جانیدر هر خسیس و دونک بلندن ایراغ اولسون یعنی همان
حافظه نصیب اولسون غیری کسینه به اولسون وله ایضا) نکت بنماز طبییان
نیازمند مباد و وجود نازکت از رده کنند مباد * خواجه نل بوغزلی
عیاده طریقه قبله واقع در که جاناته و یا ارباب دولتندن برینه ارسال بیوررت
اضافی لامیه در سنک نلک دیمکدر نیاز با حرف صله ناز استغنا طیبانه
اضافی لامیه در نیاز عرض حاجت دیر لمند فارسیده ادا ت نسبتدر ترکیده
لی معناسنه نیازلی دیمکدر وجود نازک اضافی بیانیه در روتایه اضافی
لامیه از رده کنند اضافی اسم فاعلک فاعله اضافه افتیدر از رده انجمنش
و کنند ضرره دیرل کاف عجمینک نجهله * محصول بیت سنک نلک اطبا
نازینه محتاج اولسون نازک وجود کده ضررک از رده سی اولسون یعنی
وجودک مر ضدن ضرر کورده سون (سلامت همه افاق در سلامت تست *
هیچ عارضه شخص تو در دمنده مباد * همه افاقدن مر اد بونده تمام عالمدر
عارضه دن مر ادمر ضرر شخصدن مر اد وجودیدر دمنده در دلی دیمکدر
محصول بیت جمیع عالمک سلامتی سنک سلامتکده در یعنی سن جان عالم سین
سنک صحتک عالمک صحتک سبیدر پس سنک وجود شریفک بر عارضه ایله
و بر مر ضله در دلی و زخمی اولسون (بحال صورت و معنی زمین صحت تست

* که ظاهر در دم و باطنت نژند مباد * بحال و صورت و معنی یعنی ظاهرک
و باطنک بحالی و جائز در که بر مضاف تقدیر اولونه یعنی اهل صورت و اهل
معنی بن یانک ضعی و میلم سکونیه مصدر در حسن باندن مبارک
دیمکدر عینک صحتک و صحتک تویه اضافی لامیه در در که بونده شرط محذوفک
جوابنده واقع اولان فامعناسنه در یعنی وقتا که بحال صورت و معنی بن
صحتکده اولدیه پس ظاهرک در دم دالک کسر لیه وزای عجمینک فتحیه بونده
بورشش و صولش معناسنه در نژند تونک وزای عجمینک فتحیه لیه بونده
غصه لی معناسنه در محصول بیت حسن و بحال صورت و معنی سنک مبارک
صحتکندر پس ایدی ظاهرک مر ضدن و قیغودن صولش و باطنک قیغولی
اولسون دیمکدر (درین چن چودر اید خزان بیغمایی * رهش بسرو سبی
قامت بلند مباد * درین چن در بای صله معناسنه در چو حرف تعلیل در
اید در حرف تا * کیم خزان آیدک فاعلی اصلنده فصل خزاندر کوز فصلی
دیمکدر بیغمایی با حرف مصاحبت و یا حرف صله بای ثانی حرف مصدر در
یغما جیده دیمکدر رهش شین ضمیر خزانه را چودر سبی طوغری دیمکدر
بسرو لبامی حرف صله بسرو سبی اضافی بیانیه و سبی قامت وصف
تر کیمی اقسامندندر و قامتک بلندن اضافی بیانیه * محصول بیت
چونکه بود نیما چننه خزان یغما جیده کله یعنی اوراق اشباری قنایه
ویر اول خزانه و یا اول خزانک طوغری بلند قامتلی مبر و جانیه یول بولسون
و یا یولی اولسون حاصلی چونکه خلق عالمه امر اض واسقام مختلفه عارض
وطاری اوله سکا عارض و طاری اولیه دیمکدر (دران مقام که حسن توجلو
اغازد * بحال طعنه بدین و بدینند مباد * بحال طعنه بدین اضافی
لامیه در در و بدینند موطوفد بدیننه ایکسیده وصف ترکیبیدر بنیدندن
و بدینندن یار امر کورچی و بر امر یکینی دیمکدر * محصول بیت اول
مقامده که سنک جمالک جلوه به باشلیه یعنی عرض جمال ایله بدین
و بدینند دشمنک طعنه بحال اولسون یعنی سکا بر امر باقشلی و بر امر
یکینی دشمن طعن ایلمکده قادر اولسون (هرانکه روی چوماهت بچشم بد
بند * بجز بر آتش غم جان او سپند مباد * بجز با حرف زاید جز غیر معناسنه در
آتش غم اضافی بیانیه در جان اولامیه سپند اوزرلک قشعی که بر امر کوز
دکمالک ایچون آتش بقار محصول بیت هر اول کیمسه که سنک ای کی یوز که
بر امر کوزله باقیه یعنی سکا بر امر نظر ایله غم آتشندن غیری سنه نل اوزرینه
آنک جانی سپند اولسون یعنی جانی غم آتشنه یا سون و غم دن خلاص بولسون

(شفا ز کفته شکر فشان حافظ جو* که حاجت بعلاج کلاب وقتد مباد*
 گفته بونده مطلق سوز در شکر فشان وصف ترکیب در فشانیدن شکر
 صاچی دیکدر گفته نل اکا اضافی بیانه در جو فعل امر مفر مخاطب
 استه دیکدر شفا مقدم مفعولیدر که حرف تعلیل حاجت نامی ضمیر
 خطاب بعلاج یا حرف صله علاج مصدر در عالج بعالج باندن کلابه اضافی
 مصدر مفعولنه اضافی مفعولشکره دیر لر* محصول بیت خواجه مریض
 اولان دوستنه خطاب ایدوب نیور شفا فی حافظک شکر فشان کلامندن
 استه یعنی مر ضنده حافظک شکر کی شیرین اشعار پنی اوقو که علاج پذیر
 اوله سین تا که کلاب وقتد علاجنه محتساج اولمه سین وله ایضا (انکس که
 بدست جام دارد* سلطانی جم مدام دارد* یا حرف مصدر چه اضافی لامیه در
 مدام بونده دائم معنا سنه در اگر چه که باده ایها مندن خالی د کادر دارد بونده
 وار لادن تعبیر در* محصول بیت اول کسه که النده جام طو تر یعنی النده
 جام باده وارد انا جم پادشاه غلنی طو تر یعنی سلطنت جم دائما انکدر حاصلی
 پادشاه عالمدر (آبی که خضر حیات از ویافت* در می کده جو که جام دارد*
 آبی یا حرف وحدت که رابط صفت خضر خائل فقی وضاد کسر یله و خائل
 کسری وضاد کسکونب له لغندر اما اول کی نانی دن افندر بونده اوله در
 مراد خضر پیغمبر در از زبیری آبه راجه در جو فعل امر مفر مخاطب استه
 دیکدر آبی مقدم مفعولیدر که حرف تعلیل و یا حرف بیان* محصول بیت
 بر صو که حضرت خضر از دن حیات ابدی بولدی اول صوبی میخانه ده
 استه که جام طو تر یعنی اول صو جام باده در (مر رشته جان بیام بکذار*
 کین رشته از نظام دارد* سر رشته جان اضافی بیانه بیام یا حرف صله
 بکذار قوی یعنی جامه دکش کین که حرف تعلیل این رشته یعنی رشته جان
 از وی بیری جامه راجه در نظام دارد یعنی منتهی در* محصول بیت جان
 سر رشته سی جامه قوی یعنی جامه و بر حاصلی جام باده به دکش زیر اور رشته
 جائل انتظای جام باده دندر (ماوی زاهدان و تقوی* تایار سر کدام دارد*
 مصرع اولان و اولر نه حرف مقارنت و حرف مع دیر لر تا عجباز دیکدر سر بونده
 میل و محبت معنا سنه در کدام فنی دیکدر سر کد امه اضافی مصدر لر
 مفعولنه اضافی تیدر* محصول بیت بر میله ایز و زاهد لر تقوی ایله در لر یعنی
 بر میله و محبت میله و زاهد لر تقوایه عجب یا بار قننی به میل و محبت طو تر یعنی
 قننینه مائل در ایازه می زاهد لر می (دیرون زاب تو ساقیا نیست*
 در دور کی که کام دارد* اب تو اضافی لامیه در ساقیا مدام مصرع اول

ثانی به* می هوند در دور بونده غصه و زمان معنا سنه کسی یا حرف وحدت که
 حرف رابط صفت کام بونده ایها م طریقله واقع در مراد و دماغ معنا سنه
 * محصول بیت ای ساق سنک لب کدن طشره یوقدر در و زمانده بر کسه که
 کام دار اوله یعنی سنک لب کدن غیری مراد صاچی زمانه ده بر کسه یوقدر ایکی
 معنی ایله ده لبه نسبت کام خوب در زیر البله کام اشنادر (نرکس همه شیوه های
 مستی* از چشم خوش تو وام دارد* نرکس که کار و مده زرین قدح
 دیر لر چشمی اکاشیه ایلا شدر در و جام نرکس و قدح نرکس دیکدر
 علی الخصوص قوین الا کوزی دیر لر لر چشمی که اکاشه لا و عهری دیر لر زنته
 کیم خسر و دیمش بیت در خرابات مغان کوی مستان غافلند* از شراب شوق
 جام نرکس شهلای او* ظاهر از کسه تشبیه اطراف بیاض سیم کبی و انجرو می
 زره مائل اوله یعنی و ندر نرکسه مستک نسبتی باشی او کنه دوش و ردیکچو ندر
 شیوه های مستی اضافی لامیه در مستیده یا حرف مصدر از چشم خوش
 اضافی بیانه در و تویه اضافی لامیه در و وام یور جدر* محصول بیت نرکس
 جیمه امستک شیوه سنی و فنی سنک کوزل چشم کدن اود بیج طو تر یعنی نرکس
 مستانه لک صنعتی سنک چشم مستکدن استقر اض ایلا شدر حاصلی ذاتنده
 مستانه لک یوق ایدی سنک کوز کدن عاریه اکشدر (ذکر رخ زلف تو دل را*
 و ردیست که صبح و شام دارد* ذکر رخ اضافی مصدر مفعولنه اضافی تیدر
 زلف معطوف در رخ و تویه اضافی لامیه در دل اضافی تیده بولده در را ادان
 تخصیص در دیست یا حرف وحدت که حرف رابط صفت* محصول بیت سنک
 رخ و زلف ذکر کو کاک بر و ردیدر که صباح و اخشام یور و ردی طو تر یعنی
 یور و ردی مشغول در حاصلی رخ و زلف کی کو کام دائما اکده در (بر سینه ریش
 در دمنان* اعلت نمکی تمام دارد* سینه ریش اضافی بیانه و در دمنان
 اضافی لامیه الف و فوله جمع اولدی ذوی العقوله صفت اولدی یعنی ایچون
 نقد بر کلام عشاق در دمنان در دمنان دال سا کن اوقتی کرک جمع زمانده
 اعلت اضافی لامیه در نمکی نل طو زدر و یا حرف تنکیر* محصول بیت در دی
 عشاق مجروح سینه سی اوزره سنک اعل کی قر می لب تمام نل طو تار
 یعنی جراح تنه طو زاکر او کلیوب قبقرل قلوب قزلقده برابر اولسون دیو
 (در چاه ذقن چو حافظ ای جان* حسن تود و صد غلام دارد* چاه کرچه
 لغتده قیود را ما بولن کبی بر رده چو قر می ادر که عجم کویدر کاف عجمه نل
 فتحیله ذقن اکده در که عجم اکازخ دیر* محصول بیت سنک حسن چاه
 ذقنده حافظ کبی ایکی و ز غلام طو تر یعنی سنک حسنک حافظ کبی نیجه اشیر

کنند عشق و اراده ایضا کسی که حسن خط دوست در نظر دارد * محققست که
او حاصل بصیرت دارد * کسی ده یا حرف وحدت که رابط صفت و یا حرف بیان
حسن خط اضافتی بیانیه در دو دسته اضافتی لامیه در نظر دارد نظر نده
طواریقی نظر نده و اگر محققست محقق تفعل باشد اسم مفعول در نظر
دیکدر بونده ایهام طریق له مذکور در زیر اخطوطک بر سه محقق دبر له که
حرف بیان حاصل بصیرت اضافتی لامیه در نتیجه بصیرت دیکدر * محصول بیت
بر کسبه نل که دوستک حسن خطی نظر نده اوله یعنی دوستک کوزل خطی
منظوری و سیرانکاهی اوله مقرر در کد انک حاصل بصیری یعنی فائده و نتیجه
بصری و اردر (چو خامه بر خط فرمان او سر طاعت * نهاده ایم مکرر و بتبع
بردارد * خامه قلم خط فرمان اضافتی بیانیه در سر طاعت شده بوبله دریای
بطنیه و مصرع ثانی به مریه و ندر سر طاعت مبتدا او نهاده ایم خبری مکرر
بونده باشد یعنی اوله که معناسنه در اوضه غایب جانانه راجع در بتبع یا حرف
استعانت بردارد قالدیره بتعدن بونده قلم تراش مراد اوله مقررست
خامه و خط و تبع مرعات نظیر قبیلند ندر قلم خطه باش قومق مجازیدر زیر اقل
کاغذ باشد قور خطه قومز و باشند مراد او جیدر * محصول بیت قلم کبی
خط فرمانته یعنی فرمانته طاعت باشد یعنی تسلیم باشد یعنی قومش بر در
اوله که اول جان قلیحیه قالدیره یعنی بونده جان و باش مبدولدر هر نتیجه که
استرسه تصرف ایلسون بوبیتک قافیه سی معمول واقع اولمشدر (کسی بوصل
تو چون شمع یافت پروانه * که زیر بتبع تو هر دم * سری دکر دارد * کسی یا حرف
وحدت بوصول یا حرف صله وصال تویه اضافتی مصدر له مفعول و یا قاعله
اضافه در چون ادات تشبیه شمع عربیده شینک فنی و میل * کسر نله در
اما عجم میل سکونیه او قور افقده بال مومیدر اما اصطلاحده یا نان مومه
دیر مطلقا بونده شمع تشبیه وضوحده و روشنکده در کسی مبتدا یافت
فعل ماضی مفرد غایب خبری فاعلی مختمده کسی به راجع ضمیر در و مفعول
در بی بی پروانه و غیر صریحی بوصول تو که حرف رابط صفت زیر بتبع تو
اضافه تری لامیه لر در هر دم هر نفس و هر ساعت دیکدر سری یا حرف
وحدت پروانه نل نتیجه معناسی و اردر اما بونده پادشاه لر در چقان خط
ه * بوندر رتبه کیم سعادت لو پادشاهن سلطان مراد در چقا و اول خطی
پادشاه لر در چقا رتبه پروانه جی دیر را نل در اول بشقه منصبدر بر
پادشاه لر عزمه و جیدر کتخدانی کبی پس تحقیق معلوم اولد قد نصکره
بعضیلر بونده تطویل کلام ایلد بکنه التفات اولمسون که نتیجه ویرمن

* محصول بیت بر کسبه سنک و صلاکه شمع کبی روشن و واضح خط ه * بایون
بولدیکه سنک تیغک التنده هر دم بر باشی واری یعنی شمعک بوری التنده
بر بون دخی و بر رو چاق دو کتجه بوری التنده در ایددی سنک و صلاکه شول
عاشق دایل و تمسک واضح بولور که یوز باشی او اسه هپسنی بر بری پرواسنک
عشقنه قد ایلیه شمع ایلد بکی کبی بونده پروانه بولمقدده ایلمدن خالی دکل
(بیای بوس تو دست رسید که او * چو آستانه برین در همیشه سر دارد * بیای
بوس یا حرف صله و پای بوس وصف ترکیبدر بوسیدن ایاق او بیجی دیکدر
تویه اضافتی لامیه در دست رسید دخی بوبله دریای بطنیه که رابط صفت
و یا حرف بیان اوضه خبری کسی به راجع در که اول اعتبار ابله مصرع ثانی
مفعولیه موصوفه راستانه و آستانه قیواسمکی این دردن مراد در جاناندر
شمر دارک مقدم مفعولیدر * محصول بیت سنک ایانک او یککه بر کسبه نل
الی ایرشور که اول کسبه اشک کبی باشی بو آستانه ده طور یعنی سنک پای
بوسک بر کسبه به لا یقدر که باب سعادت کده آستانه کبی طاش یصد انوب
طیراق دوشنه یعنی ملازم در کاهک اوله (بزد رقیب تو روزی بسینه ام تیری
* از بس که تیر غمت سینه بی سپردارد * بزد یا حرف تا که در رقیب تو اضافتی
لامیه در روزی یا حرف و محدث تیری یا حرف وحدت بس بونده چوق
معناسنه در حاصلی کثرتدن تعبیر در که حرف بیان تیر غمت اضافتی بیانیه
سپرسینک کسر یله و ضعیله اغتدر چکنک یعنی پایمال معناسنه در رتبه کیم
سجده الا بر ارده حضرت مولانا جایی بیور مشد زیت لاله سان سوخته داغ
توأم * سبزه و ش بی سپریاغ توأم * محصول بیت سنک رقیبک بر کون سینه مه
بر اوق اوردی تیر غمک سینه می زیاده چکنک و پایمال طو ند یغیچون یعنی سینه
غمک تیرینه پایمال اولد یغیچون رقیب جرأت ایدوب سینه بر تیر اوردی
والا سینه پایمال تیر غمک اولمسه رقیبک نه حدی ایدی سینه مه بر تیر اورمغه
(رزهد خشک ملولم بیار باد نای * که بوی باده دماغم مدام تر دارد * رزهد
خشک زای مفرده حرف ابتداء رزهد خشک اضافتی بیانیه ملول مبالغه ایله
اسم فاعلدر گوشکن و انجینکن معناسنه نه کیم حضرت امام علی صد
کلامده ایراد بیورمش لا وفاء الملول یعنی گوشکن و انجینکن ادمک وفایی
اولمز بر یوز بیک ایلاک ایلسک کوسد بکی کبی هپسنی ضایع ایله بعض نسخه ده
ملولم برینه بر قیج و اقدر بامفتوح اولنجه اسعد رنجیده ام دیمک اولور
اما مکسور اولنجه فعل مضارع منکام و جده صیغه سیدر اینجیم دیکدر
بیار خطاب عام باد نای اضافتی بیانیه نای صافی و خالص معناسنه در که

حرف تعلیل بوی باده مبتدا نزد دارد خبری باده ذکر به مدام مناسب دو شمش
 * محصول بیت زهد خشکدن ملوم یعنی اینجترم باده خالص که ورزیر باده
 خالص دماغی ترطوتاری یعنی زهد خشک دماغ خشک اولد یغندند در حاصلی
 دماغ پیوستندن خلاص بولایم دیمکدر (زباده هیت اگر نیست این نه بس
 * که ترادی زوسوسه عقل بخت دارد * هیت نامی معنا جهمندن نیست
 مقید در تقدیر کلام اگر هیچ نیست در ضرورت و زنی چون تقدیم و تاخیر اولدی
 این نه بس بوی تمیزی دیمکدر که حرف بیان ترانی دیمکدر دمی با حرف وحدت
 وسوسه عقل اضافتی مصدر که فاعلنه اضافتیدر * محصول بیت سکا باده دن
 هیچ بر فائده یوغیسه بوسکا تمیزی که سنی عقل وسوسه سندن و نشویشندن
 بخت طوتاری یعنی سنی عقل اضطرابندن و نور تارزیر ادنیاعوغای هی عقل
 مقتضاسندن (کسی که از در تقوی قدم برون نهاد * بعزم میکده اکنون
 سر سفر دارد * کسی با حرف وحدت در تقوی اضافتی بیانیه در قدم نهاد که
 مقدم مفعولیدر بعزم با حرف مصاحبت میکده اضافتی مصدر که مفعولنه
 اضافتیدر سر سفر اضافتی لامیه در * محصول بیت بر کیمه که تقوی
 پیوستندن قدمی طشره قومدی یعنی طریق تقوای هرگز چمدی شدی
 میخانه عزیمه سفر سودا سنی طوتر یعنی میخانه و ارمق نیتنده حاصلی هرگز
 باده ایچمیان شمدی باده ایچمک هوسنده در (دل شکسته حافظ بخاک
 خواهد برد * چولا له داغ هوا ییکه بر جگر دارد * دل شکسته حافظ
 اضافتاری یعنی لف و نشر طریقه بیانیه و لامیه بخاک با حرف صله بردیونده
 بردن معناسنه در خواهد بردل مقدم مفعول صریحی و بخاک غیر صریحی
 چوادات تشبیه دائم هوایی اضافتی بیانیه و با حرف وحدت که حرف رابط
 صفت * محصول بیت حافظ قریبی کوکلی خاک که یعنی مقبره یا ایلدیس در
 لاله کی بر هوا داغی که جگر نده و اردر یعنی لاله کی کوکله اولان داغ
 محبت اولنجه کتمز و جائز در که خواهد بردل فاعلی دل شکسته به راجع ضمیر
 اوله و مفعولی داغ هوا اوله بلکه بواولی در و له ایضا (ان که از سنبل او غایبه
 تابی دارد * باز باشد کان ناز و عتابی دارد * انکه اصلنده انکس که ایدی
 نه کیم سابقا بیان اولندی سنبل زافده و خطده مستعملدر نه که انیس
 العشاقده ایکسندمه بیان ایلدیس یونده ایکسندمه تحمیلی و ارغایه عوام
 تحریف ایدوب قلیه مسک دید کاری خوش قوقولی نسنه در دیر لاول بوی که
 غایبه اسمی قویان سلیمان بن عبدالمک بن مرواندر و المهدیه علی الراوی تابی
 تاب یونده حرارت معناسنه در و سنبله نسبتله بیج معناسنه در یعنی غیر

ورشک وحسد معناسنه اولمغه مقید در و با حرف تنکیر حرف وحدت اخذ
 ایدنر بله مشردلشد کان دلشده نل جعیدر کوکلی کتمشاری یعنی عاشقار عتابی
 عتاب قافق و از اراق باینه حرف تنکیر حرف وحدت طوتن بله مش
 * محصول بیت اول کسه که انل سنبل زافنده غایبه نل تابی یعنی حرارتی
 واضطرابی و غیرت ورشکی وارد رکنه عشاق دلشده (ره ناز و عتابی وارد
) از سر کشته خود میکدر زده چون باد * چه توان کرد که عمر ست و شتابی
 دارد * سر یونده جهمت و جانب معناسنه در سرک کشته به و کشته نل خود
 لفظنه اضافتاری لامیه در میکدر در فعل مضارع حال کچر دیمکدر کردیونده
 کردن معناسنه در که حرف تعلیل شتابی شتاب اسم در ایومک معناسنه
 و باینه حرف تنکیر * محصول بیت اول جانان کندی کشته سی یاشندن
 بل کی کچر کیدرنه ایلک اولور که عمر در عرک ایلسه شتابی و اری یعنی تیر
 یکمه سندن تعجب ایلک اولمزیرا عمر در تیر کچر (اب حیوان اگر آنست که
 دارد لب یار * رو نیست این که خضر سر بر سر آبی دارد * آب حیوان اضافتی
 بیانیه بهر نصیب و حصه معناسنه در سراب شوره بر زده ابراقدن صوکی
 کورین هیشانه دیر لری که ایلغم ساغم دیر لری سربیده یا تنکیرا ییچوندر
 * محصول بیت آب حیوان اگر اول ایلسه که یارک لبتنه در ظاهر در بوی که
 حضرت خضرک نصیبی اولان آب بقاد کل سر ایدر حاصلی آب بقا و ماء
 الحیات دید کاری اب جانانده اولندر که جانه جان قنار و حضرت خضرک
 ظمانده ایچد و کئل چوقلق بقا و ثباتی یوقسدر همان سراب حکمنده در
 (ماه خورشید نمایش ز پس پرده زلف * افتاب نیست که در پیش محابی دارد *
 ماهک خورشید نمایه اضافتی بیانیه خورشید نمایه صفت ترکیبدر کونش
 کورینی آی با خود کونش کورینشلی که مراد روی زیباسیدر پس یونده
 ارد معناسنه در پرده به اضافتی لامیه در و پرده نل زافه بیانیه افتاب نیست
 یا حرف وحدت که رابط صفت محابی ده یا تنکیرا ییچوندر وحدت ایچون
 دین بارد سو یاش * محصول بیت اول جانان کونش کورینشلی ای یوزی
 پرده زلفی اردنده بر افتابدر که او کنده محابی و اری یعنی یوزی افتاب وزلفی
 سحابدر (چشم من کرد بهر گوشه روان سیل سرشک * نامهی سرو ترانه
 بابی دارد * بهر گوشه با حرف صله سیل سرشک اضافتی بیانیه در نا حرف
 تعلیل * سر واصلنده سرو سهی ایدی اضافت موصوف الی الصفت
 قیبلند در ضرورت و زنی چون تقدیم و تاخیر اولدی بابی با حرف تنکیر وحدت
 ایچون دکادر بهضیاعزم ایلدی کی * محصول بیت بن چشم هر گوشه به

سبل مرسل روان ایلدی یعنی کوزباشین آقندی تاسنل مروسهی کبی قامت
 موزونکی اب روان ایله تازه و ترطوبه حاصلی چوق کره ایلکدن مراد کوز
 باشه سنک سروقد بکی تازه طوبت صولدر مامقد (غزّه شوخ توخوم
 بخطا میرزد) فرصتش باد که خوش فکر صوابی دارد * غزّه ها سزلقت عربده
 قولامقد را ما بحکم هاء نقیله کوزدن و فاشدن صادر اولان حرکت
 دیرلر شوخه اضافتی بیانیه و شوخک تویه لامیه درخوم مقدم دفعولدر
 میرزدلر و بخطا کاتمه لقه در فرصتش بادشین ضمیر غزیه را جعدر که حرف
 تعلیل خوش ابو فکر صوابه اضافتی بیانیه و یا کنه حرف تنکیر در * محصول
 بیت سنک غزّه شوخک قائمی خطا ایله دوکر غزّه شوخک فرصتی اولسون که
 صواب فکری واری یعنی بنم خوم دوک فکر صوابد را ایلدی سنک غزّه
 شوخک فرصتی اولسون که بوخت و صده رأی صائب صاحبیدر (چشم
 محو رتودار دزدلم قصد جکر * ترك مست مکر میل کبابی دارد * چشم
 محو را اضافتی بیانیه و تو اضافتی لامیه در قصد جکر اضافتی مصدرک
 دفعولنه اضافتی ترک مست اضافتی بیانیه مکر بونده کانه معناسنه در
 میل کباب اضافتی مصدرک دفعولنه اضافتی دریا حرف تنکیر حرف
 وحدت طوتن بله مش * محصول بیت سنک محو رانه کوزک دلدن جکر
 قصدی یعنی جکر کبابی استریح دکل زیر اسر خوش تا تاردر کانه کبابه
 میل ایلر یعنی کبابه مائلدر زیر تا تار جندی انه زیاده مائلدر علی الخصوص که
 کباب اوله (جان بیمار مرانیست ز توروی سوال * ای خوش آن خسته که
 از دوست جوابی دارد * جان بیمار اضافتی بیانیسه بیمار و وصف ترکیبیدر
 اصلنده آرنده بیم ایدی قورق کنورچی معناسنه پس خسته اولان اکثری
 اولمک قورقوسن کنوردیکچون بیمار دیرلر روی سوال وجه سوال و جهت
 سوال معناسنه در * محصول بیت بنم بیمار جانمک سندن حال و خاطر
 سئلوالنه وجهی یوقدر یعنی بنم خسته جانمی سن عیاده ایدوب حال
 و خاطرین پرسش ایلکه بنده لیاقت برجهنده یوق ای حرف نداهن دایمی
 شد و ف نقدیر کلام ای یاران خوش اول خسته که دوست جانندن بلا سوال
 بر جوابی اوله جوابدن بونده مراد کلامد یعنی سعادت اول خسته به
 که جانانی باشی اوچنده تکلم ایلکه (سوی دل خسته حافظ نظری کی افتاد
 * چشم مست که هر گوشه خرابی دارد * سوی دل اضافتی لامیه در و دلک
 خسته به اضافتی بیانیسه و مستک تای ضمیره لامیه که حرف رابط صفت بهر
 گوشه با حرف ظرف خرابی با وحدت * محصول بیت حافظک خسته کوکلی

جاننه فحق التفات ایلر سنک چشم مستک که هر گوشه ده بر خرابی واری یعنی
 عشاق بی نهایت و بی بابانه مالک اولان چشم مستک حافظک خسته دلنه فحق
 التفات ایلر یعنی ایلر دیکدر استقام انکاری طریقله و له ایضا (دوش
 از جناب آصف بیک بشارت آمد * کز حضرت سلیمان عشرت اشارت آمد *
 دوش بونده دون کیجه دیمکدر آصفدن مراد بونده شاه شجاع وزیر
 قوام الدین در که خواجه نک مریدیدر بیک بشارت اضافتی لامیه در
 بشارت بانک که سر یله مرده در که حرف بیان بیک بشارتدر حضرت سلیمان
 مراد شاه شجاعدر عشرت اصلنده بعشر تدر با ضرورت و زنجیون حذف
 اولدی * محصول بیت دون کیجه وزیر اعظم جانندن مشتاق بیک کادی که
 پادشاه جانندن عشرته اشارت کادی یعنی شاه شجاع تحت سلطنته جلوس
 ایلد که عیاش پادشاه اولق سبیلله باده به اجازت و پردی زبرادشاداندن
 اول شویله یساع ایلش ایدی که کسه آدلکغه قادر دکل ایدی
 ایچمک شویله دورسون حاصلی یو بیت معهود قصه به تلمیحدر
 (خالک وجود مارا از آب دیده کل کن * ویران سرای دل را کاه
 عمارت آمد * خالک وجود ما اضافتی لامیه در آب دیده ده بویله در
 کل کن بالحق ایله ویران سرای دل اصلنده سرای ویران دل ایدی
 اضافتی بیانیسه ایله صکره ضرورت و زنجیون اضافتی فل ایدوب ترکیب
 مزجی ایلد و ویران سرای ده مضاف اولمشدر کاه بونده وقت معناسنه در
 عمارت مصدر در عمر بوردن یعنی نصر باندن عوام ناس عمارت برینه تعمیر
 استعمال ایلد کاری غلط فاحشدر زیر تعمیر عمری و یا شی اوزون ایلدکدر
 معمر عمری و یا شی چوق اولنه دیرلر * محصول بیت بنم وجود مر خاکنی آب
 دیده مزله کل ایله یعنی یوغر زیراکوکل ویران سرایک عمارتی وقتی کادی
 حاصلی جانانته خطاب ایدوب بیوزری شولقدر اعلت که وجود دیر خاکی
 کل اولسون زیر اغماق سبیلله کر کل اضطرار بنه تو عاتلی کاور که عمارت
 ویران سرای دل یوردی یعنی اولدر (عییم بیوش زنه ارای خرقة می آلود * کان
 بالک دامن بهر زیارت آمد * عییم اضافتی مصدرک دفعولنه اضافتی دیر
 بیوش فعل امر دیر مخاطب عییم مقدم دفعولدر زنه ارادات تنبیه
 خرقة می آلود اضافتی بیانیسه در شرابله بولاشق خرقة دیمکدر کان که حرف
 تعلیل آن اشارتدیر پاکه پاک بالک دامن اضافتی بیانیسه در پاک دامن انکی پاک
 * محصول بیت ای شرابله بولاشق خرقة البته عییمی اورت و کبرله زیر اول
 پاک دامن پاک زیارت ایچون کادی یعنی ارل پاک دامن جانان زیارتی ایچون

از بحر مضارع
 دفعول فاعلاتن
 دفعول فاعلاتن

کادی آمدی ای خرقه می آورد عجبی سترایله حالمه واقف اولسون (این شرح
 بی نهایت کز حسن یار گفتند * حرفیست از هزاران کاندز عبارت آمد *
 شرح بی نهایت اضافتی بیانیه در کز که حرف رابط صفت و حسن یار لامیه
 حرفیست یا حرف وحدت از من تبیینیه معناسنه در هزاران هزار کز که میبرد
 نیچه یک دیکدر کاندز که حرف رابط صفت و یا حرف بیان اندر بای صله
 معناسنه در عبارت تکامه دیر * محصول بیت بوی نهایت شرح که یارک
 حسندن سوید یار بر حرف در نیچه یک حرفدن که تکامه کادی یعنی حسن
 جانان در عبارت و تکامه کان نیچه یک اجزادن بر جز در حاصلی حسندن
 با یانی بوقدر دیکدر (امر و زجای هر کس پیدا شود در خوبان * کان ماه مجلس
 افروزاندر صدارت آمد * جای هر کس اضافتی لامیه در کان که حرف بیان ماه
 مجلس افروز اضافتی بیانیه در مجلس افروز وصف ترکیبدر افروزیدن
 مجلس بالکلندر بیجی یعنی مجلس روشن قلیجی اندر بای صله معناسنه
 صدارت مصدر در مصدر مصدر دن یعنی نصر باندن هر شیک صدری اولیدر
 بونده مراد صدر مجلس در یعنی مجلسک باشی و اواید * محصول بیت بوکون
 محبو باندن هر کسک مقامی و مرتبه سی ظاهر و هویدا اولور که اول ماه
 مجلس افروز صدر مجلسه کاه یعنی بزم جانان در صدر مجلسه کاه هر صاحب
 حسنک مقداری معلوم اولورته که خواجه بومضونه قریب الف فافیه سنده
 بیور مشدر بیت چندان بود کرشمه و ناز سبی قدان * کاید بجاوه سرو صندو
 بر خرام ما (بر تخت جم که تاجش معراج افتابست * همت نکر که موری
 با این حقارت آمد * تخت جم اضافتی لامیه در که رابط صفت تاجش شین
 شیرجه راجه در معراج افنده نردبان دیر لاما بونل کبی بر رده مکان عروج
 یعنی چاقا جی بر مراد در آفتابه اضافتی لامیه در همت نکر که مقدم
 مفعولیدر که حرف بیان موری یا حرف وحدت بر حرف نیچه دیکدر جامع معناسنه در
 حقارت مصدر در ذات معناسنه * محصول بیت حضرت سلیمان تختی
 اوزرینه که تاج سلیمان معراج افتابدر یعنی رفنده فلک چهارم کبیدر که
 معراج افتابدر همتی کور که مور بومقدار حقارتله اول تختیه چقدی و سلیمانله
 مکالمه ایلدی بوییت سلیمانله قرنیچه قصه سنده تلمیحدار اما حقیقتنده
 المر بطبریمته حسب نیچه همت ترغید رته که همت الرجال تقاع الجبال
 مشهور در (از چشم شوخ ای دل ایمان خود نکه دار * صکان جادوی
 کاندکش از هر غارت آمد * چشم شوخ اضافتی بیانیه در شین ضمیر جانانه
 راجه در نکه دار صقل طوت یعنی حفظ ایله کان که حرف تعدیل جادوی

کانکش اضافتی بیانیه در کانکش وصف ترکیبدر کشیدن بای چکمی
 دیکدر غارت یغما * محصول بیت ای دل جانانل شوخ چشمندن کندی
 ایمانکی حفظ و صیانت ایلدیر اول * کانکش جادو یعنی چشم جانان
 یغما ایچون کادی یعنی دین و دل یغما ایلک ایچون کادی کورنلر چشمی
 جادویه تشبیه ایلشله سحرله تسخیر قلوب ایلدیکچون و کانکش اولدینی ابرورله
 نسبتدر کانه که قاشلری یانی چشمی کندی چکر کرر (آلوده تو حافظ فیضی
 ز شاه در خواه * کان عنصر سهاحت بهر طهارت آمد * آلوده ده هره حرف
 توسل و یا خطاب ایچوندر بولاشقسین دیکدر حافظ مناد ا حرف ندا محذوف
 فیضی یا حرف تمکیر و یا وحدت وحدته قصر ایلین تقصیر ایلدی در حرف
 تا کید خواه فعل امر مفرد مخاطب استه و دیله دیکدر کان که حرف تعدیل
 عنصر در تدراب و خال و باد و آتش که جمیع اجسام بونلردن مر * کبدر
 پس بونده عنصر دن ذات و یا وجود مراد در سهاحت جوهر دلک و سخاوت
 دیکدر طهارت مصدر بیا کال معناسنه * محصول بیت ای حافظ سن الوده
 فقر و افلاس سین پادشاهدن فیض و کرم استه زبر اول ذات وجود سخنی
 فقر و افلاس آلایشنندن سنی تطهیر ایچون کادی یعنی علما و فضلا و صلحایی
 فقر الایشندن تخلیص ایچون دنیا به کادی (دریاست مجلس شاه در زیاب وقت
 در باب * هان ای زبان کشیده کاه تجارت آمد * دریاست مقدم خبر مجلس شاه
 مؤخر مبتدا و اضافتی لامیه در و شاهدن مراد شاه شجاعدر که خواجه به
 زیاده التعمات اوزره امش زبر حاجی قوام انل وزیری و خواجه تلحجی
 و مریدی ایدی در باب تا کید لفاظی قبیلندندر وقتک مضایق محذوفدر
 تقدیر کلام در باب فرصت وقت ایدی ضرورت و زنیچون حذف اولندی
 البته وقتک فرصتی اگاه غفلت ایلله دیکدر بعضیلر ایکنی دریابل دانی
 مضموم اوقیوب معناسنی انجی بول یعنی مر و اید بول معناسنی ویردیلر
 فی الحقیقه کلام عربده تأسیس تا کیددن اولی در اما بونل کبی بر رده سلمیقه
 بحکم تأسیسی قبول ایلزاکر چه که دریالغظیلله اشنادر فتامل هان فارسیده
 تیزاول دیکدر اسماء افعال دندر ای حرف ندانمادانی محذوف تقدیری
 ای مر دزبان کشیده ایدی ضرورت و زنیچون حذف اولندی زبان چکمش
 اردیکدر کاه بونده وقت معناسنه در بعض نسخه ده وقت واقعدر تجارتیه
 اضافتی لامیه در * محصول بیت خواجه حضرتلری تجرید طریقیله نفس
 شریفنه خطاب ایدوب بیورر شاه شجاعل مجلس شریفی علم و فضل و معرفت
 و سخا و کرم ذکریدر وقتک فرصتی اگاه و بول البته تیزاول اگاه ای مر دزبان

کشیده تجارت وقتی کادی یعنی هر نه که مقصود اید رسن بوجلس شریف
 واسطه سبیل حاصل اولور همان فرصتی فوت ایلمه وله ایضا (برید باد صبا دوشم
 اکمی آورد * که روز محنت و غم رو بسکوتی آورد * برید بانل فنی و رانل
 کسر بلا بیکد و لفظ برید باد و باد صبا به اضافت لری بیانیته در دوش بونده
 دون کیچه معناسنه در میم نمیر معناسنه مندن آورد فعلنه مقید در نمیر
 منصوب متصل معناسنه و اکمی و کوتی یاری مصدریه در * محصول بیت
 باد صبا یکی دون کیچه بکا خبر داران کنوردی یعنی بنی اکاه ایلمدیکه محنت
 و غم کوئی قصه لغه یوز کنوردی یعنی فصل دی (بمطربان صبحی دهیم
 جامه چاک * بدین نوید که باد سحر کھی آورد * بمطربان با حرف صله صبح
 صباح وقتنده ایچلن شرابه در لربا حرف نسبت مطربان صبحی اضافتی
 لامیه در صباح باده سنی ایچمکه منسوب مطربان یعنی سحرده باده نوش اولان
 سازنده رو کوئیده لره دهیم فعل مضارع متکلم مع الغیر در جامه چاک اضافتی
 بیانیته در رود هیکل مفعول صریحی و مطربان غیر صریحی بدین با حرف سبب
 این اسم اشارت بر نویده که مسئله در که حرف رابط صفت باد سحر کھی اضافتی
 بیانیته سحر که سحر وقتی دیکدر زیر که کاهدن محققدر که وقت معناسنه در
 و با حرف نسبت سحر وقتنه منسوب دیکدر * محصول بیت صبحی
 مطربان شره لم برید صبا و بریدی خبردن او توری چاک ایلمدیکه ز جامه بی
 مشتعلی سبیل که باد سحر کھی یعنی باد صبا کنوردی (بیاییا که توجور
 بهشت رارضوان * باین جهان ز برای دل رهی آورد * بیاییا که کید لفظی که
 حرف تعلیل و با حرف بیان حوز بهشت اضافتی لامیه در حوزا که چه عرییده
 جمع احوز و حوزا را ما عجم دفر دشلنده استعمال ایدر بدین دال همزه دن
 مقولوبدر باین جهان دیکدر با حرف صله ز برای زای مفرده مقحدر در ضرورت
 وز نیچون دل رهی اضافتی لامیه در رهی اکثر قول یعنی عید معناسنه
 استعمال ایدر اما اصلده بودش او غلاته دیر لر یعنی نیاسنه او غلاته
 حوز بهشت آوردل مقدم مفعول صریحی و بدین جهان غیر صریحی رضوان
 مبتدا و آورد خبری رضوان جنت قه و جیسنه و خزینه دارینه در لر * محصول
 بیت خواجه جانانه خطاب ایدوب بیورر کل کل سن جنت حوزی رضوان
 بوجهانه بوقولک کو کچیون کنوردی یعنی سن جنت حوزی سبب و بوجهانه
 سنی بن کوکل و بر و ب سول ایچون رضوان کنوردی حاصلی دنیا به سن بکا
 جانان اولمغیون کلش سن ایدری کل بکایار اول اغیار اوله (هی روم بشیراز
 با عنایت دوست * رهی رفیق که بخت هم رهی آورد * بعض نسخه ده

از بحر محبت
 دفاعان فعالان
 دفاعان فعالان

مصرع اول بویه واقعدر که نسیم زلف توشد خضر را هم اندر عشق همی ده
 هازاند در نا کیدا یچون میرویم فعل مضارع متکلم مع الغیر کیدر زدی اوله
 و اسکل وجهه بشیر از با حرف صله شیراز خواجه تل شهرینه دیر لر که عجم
 بلادینک کزیده لر ننددر که دیمشیریت چه مفر و چه شام چه بروجه بحر * همه
 روستایند و شیراز شهر با عنایت با مصاحبت ایچوندر عنایت مصدر در رقصه
 معناسنه فعل ماضی و مضارعی مبنی للمفعول مستعملدر مثلاً عنایت
 بجا جتک واعنی بجا جتک عنایه دیر لر عنایت دوست اضافتی لامیه عون
 دوست معناسنه در زهی کلمه تحسیندر و فعل تعجب معناسنه مستعملدر که
 حرف رابط صفت هم رهی با حرف صله همزه همراه دن محقق بولاش
 دیکدر و با حرف مصدر رفیق آوردل مقدم مفعول صریحی و هم رهی
 غیر صریحی * محصول بیت شیراز کیده لم و بکا کیدر ز دوستک عون و عنایتله
 نه خوش رفیقدر که طالع بولاشغله کنوردی یعنی عنایت دوست نه خوشیچه
 رفیقدر که بختم اتی بولاشغله کنوردی یعنی بکا بولاش ایلدی اما اول
 بر نسخه به نسبت معناسیم زلف توشد خضر را هم بویه در
 اندر ادات ظرفدر فی معناسنه تقدیری اندر ره عشق در ضرورت وز نیچون
 ره حذف اوئیدی محصول مصرع سنک زلفک نسیمی بکا بول خضری اولدی
 طریق عشقه یعنی بکا بولاش اولدی طریق عشق جانانده دیکدر فاقیه دن
 خبردار اولمیلره مصرع نانیده رفیق برینه نوید و دلیل لفظ طریق ایراد ایلکله
 ایکی بیت ایشلار ما عجب نادانلق اظهار ایشلار (چه ناله که رسید از دم بحر که
 ماه * چو یاد عارض آن ماه خر * هی آورد * چه بونده مباغفه افاده ایدر
 ناله ناله تل جعبدر که حرف بیان بحر که با حرف صله خر که خر کاهدن
 محققدر درم اوینده دیر لر که کوچرا ولی ترکا نلک یکجمله اورتیلوا و لیدرا که چه
 حقیقنده قره اوه دیر لر نه کیم سابقا تحقیقی مرور ایلدی ماهه اضافتی
 ایکی وجهله در خر که دن مراد فلک ماه ایسه اضافت لامیه در واکر مراد کندی
 ایسه بیانیته در مصرع نانیده اولان تنایع اضافت لامیه لر در آوردل
 فاعلی دله راجع اولان نمیر در و مفعول صریحی یاد عارض در معلوم اوله که عجم
 فاعل وزنی اوزرینه اولان الفاظ عربی اوج لفظنده نصرف ایشلدر عارضی که
 صقل بتن بر درو خاتم که بر صحنی عربی ایدر و کافر لفظنده اوجنی دله
 ادله سبیل بوی نافه بیتک رساله سنده کرایا شوز خر کههی بای حرف نسبتدر
 * محصول بیت عجب مباغفه ناله لر که خر که ماهه ایرشدی بنم داندن چون که
 اول خر کاهده منسوب ماهک عارضی باده کنوردی یعنی اول خر کاه نشین

ردن ضروری
 و شعی

جانبان عارضی دلم که یاده که وردی خرکه ماهه دلمن عجب مبالغه ناله
 ایرشدی یعنی چوق فریاد و فغان را یلدی (بجبر خاطر ما گوش کین کلاه نمده)
 بسا شکست که برافه سرشهی آورد * بجبر با حرف صله جبر افتاده مصدر در
 بر صنف سید کامک یعنی بر حیوانک و یا انسانک لی و یا باغی جقه سه تخته راه
 افی سرر اول تخته لره سیک دیر لر عریجه اکا جبره دیر لر اول تخته لری اول
 صنفه صار مغه جبر دیر لر بونده جبر خاطر دن مراد رعایت خاطر در جبر خاطر ما
 اضافه لری لامیه لر در گوش فعل امر مفرد مخاطبه در جالش یعنی سعی ابله
 کین که حرف تعذیل کلاه نمده اضافتی بیانیه که کلاه دیم کدر بسا چوق دیم کدر
 شکست اسمر قرمق معناسنه که حرف بیان برای صله معناسنه در افسر
 شهی اضافتی لامیه در بای بطنیله شهنشک یامی حرف نسبت و یا حرف
 مصدر در حرف مصدره قصر ایلین تقصیر ایلش و حرف وحدت ظونان خطا
 ایلش * محصول بیت بزم خاطر بزمک رعایتیه سعی ابله که بویکه کلاه کبی ملایم
 و یومشوق خاطر بزم و کوکمز چوق صنف که یادشبه منسوب تاجه که وردی
 یعنی بوزم صنف و کوکمز چوق شاهلر تاجنی شکست ایلش در یعنی چوق
 پادشاهی تحت و تاجدن آبرم شد (رساند رایت منصور بر فلک حافظه)
 جوالنجاب شهنشهی آورد * رساند فعل متعدی در رساندن ایرشدی
 دیم کدر منصور بونده مصدر در مفعول وزنی اوزریشه میسر و بر سر و معسور
 عسر معناسنه اولدینی کبی پس رایت منصور اضافتی بیانیه در بوجا نزد که
 بونده منصور اسم مفعول اوله و رایتیه صفت اوله و جاز نزد که منصور دن شاه
 منصور مراد اوله که خواجه نل مر بیلرند و خواجه بودی بونده انی نیجه
 یرده ذکر ایلش در کاه صریحا و کاه کنایه رساند فاعلی حافظ در التجا افتعال
 باندن مصدر در صنف معناسنه بجناب با حرف صله جناب فناء البیت
 اولک حوالیسی و حیاتی معناسنه در شهنشه شهنشاهدن و شهنشاه شاهها
 نشاهدن مخفف در شاهان شاه اصلنده شاه شاهان ایدی ترکیب اضافی ایدی
 پادشاهلر پادشاهی معناسنه تقدیم و تاخیر سببیه ترکیب مزجی قلندی
 آورد فاعلی حافظه راجع ضمیر در مفعول صریحی التجا و غیر صریحی بجناب
 شهنشهی به اضافتی لامیه در و بای شهنشهی حرف نسبت در حرف وحدت
 طوب معناسنی چوق صنفی بر پادشاهلر پادشاهی در کاهنه که وردی
 دین کسه معناسنی بر خوشبچه صغندیره مامش و بایی اعتبار ایدن ساقط و لب
 مصر اعل معناسنی چونکه اول پادشاهلر جنابنه التجا که وردی دین دخی
 بی معناسو یلش * محصول بیت حافظ نصرت سنجاغنی و یا منصور و املق

نور شهنشهی و شهنشوری

سنجاغنی و پادشاه منصورک سنجاغنی فلسکه ایرشدی چونکه شاه منصوره
 منسوب جنابه التجا که وردی یعنی صغندی حاصلی شاه منصورک مداحی
 اولوب اکا انتساب ایلک سببیه سنجاغنی و کاره ایرشدی شعرادن
 بونک کبی کلمات ادعائیدر حقیقی د کادر وله ایضا (انکه رخسار ترانک کل
 ونسرن داد * صبر و ارام تواند بن مسکین داد * آن اسم اشارت در اللهم بعدله
 اشارت بزه کوره در که برانندن ایراغزا کرچه که اول بزه یقیندر که حرف بیان
 نسرن ونسرن براق چیچک اسیمدر رومده ده اکا کل نسرن دیر لر دادک
 فاعلی انک مشارالیه راجع تخته ده ضمیر در ور رخسار مفعول اولی ورنل
 کل مفعول ثانیه و رخسار ترانک کل اضافتی لامیه لر در ارام اسمر
 ارامیدن دن دکنه معناسنه تواند فعل مضارع مفرد غائبه در بن با حرف صله
 ورنل مسکینه اضافتی بیانیه در بای بطنیله دادک فاعلی کنه معن و ضمیر در
 و مفعول صریحی صبر و غیر صریحی بن * محصول بیت اول اللهم که سنک
 رخسار که کل ونسرن رنکینی و بردی یعنی قزانی قزل واقعی آق براندی
 حاصلی شول که سکا کوزلاک و بردی بن مسکینه ده صبر و ارام و یرمکه قادر در
 یعنی بکاسکون و قرار و یرمکه قادر در (وانکه کیسوی ترارم تطاول آموخت
 * هم تواند کرمش داد من نمکین داد * و او حرف عطف و او عاطفه سزیا زانلر
 عطف لذتی بلزلر ایش کیسو ساج بلوکیدر تریه اضافتی لامیه در رسم عادت
 تطاوله اضافتی لامیه تطاول ظلم و تعدی معناسنه در آموختک فاعلی ینه
 ضمیر سابقه در و کیسو مفعول اولی در و رسم مفعول ثانیهی تواند فاعلی
 کرمشدروشین ضمیر ینه اللهم راجع در داد عدل و انصاف در دادک منه اضافتی
 لامیه در ورنل نمکینه بیانیه * محصول بیت دخی اول الله که سنک کیسو که
 ظلم و تعدی عادت و قانونی او کردی انل کریمی قادر در سنک زلفه کین نمکینه
 انتصاف ایلکه یعنی بکاعدل و داد و یرمکه حاصلی ایلدیک تطاولک جزاسن
 و یرمکه زلفه نسبت تطاول خوب واقع اولش (من همسان روز زفرهاد طمع
 بیریدیم * که عنان دل شیدا یلب نسرن داد * طمع بونده امید معناسنه در
 بیریدیم فعل ماضی متکلم وحده که نسرن دیم کدر طمع مقدم مفعول صریحی
 و زفرهاد غیر صریحی که حرف بیان عنان او یان دیر کنی دله اضافتی و دلان
 شیدایه اضافتی بیانیه در باب با حرف صله لب شیرین اضافتی لامیه در دادک
 فاعلی فرهاد و مفعول صریحی عنان و غیر صریحی لب شیرینده ایهام وار
 * محصول بیت بن همسان اولکون فرهاد دن امید * کسد مکه دیوانه
 کو کاک عنان اختیار بنی اب شرنه و بردی یعنی شیرینی سوب کو کانی

ا کاورید بکنند بلدم باشند چقا جفن (کنج زر کر نبود کنج قضاغت
 باقیست * انکه آن داد شاهان بکدایان این داد * کنج زر اضافی بیانیه
 التون خزینه سی دیکدر کنج قضاغت بونده کاف عجمی مفتوح اولوب اولکی
 کبی خزینه معناسنه اولق جائز و عربی معنوم اولوب بوجاق معناسنه
 اولق جائز هر قنغیسی ایسه اضافتی بیانیه در آن اسم اشارتد کنج زره
 و این کنج قضاغت داد فاعلی نه اللهم راجع ضمیر در ایکی برده یله اولکنک
 مفعول صریحی آندر و غیر صریحی بشاهان و ایکیجینک مفعول صریحی
 بکدایاندر * محصول بیت خواجه بیورر که بزده التون خزینه سی اولزسه
 قضاغت بوجانی باقیدریهنی اکامال کزدیم کدر اول الله که التون خزینه سی
 پادشاهلره و بردی قضاغت خزینه سی کدازه و عاقلره و بردی (خوش
 عروسیست جهان از ره صورت لیکن * هر که پیوست بدو عرو خودس
 کابین داد * خوش بونده کوزل معناسنه در عروس کرده که مکدن اول
 اره و عورته اشتراک استعمال اولور بونده مطلقا کابین مراد در یا حرف
 وحدت و یا تنکیر در برینه قصصرا بیلین تقصیرا بیلدی جهان و غیر مبتدا
 و خوش عروس مقدم خبره صورت اضافتی بیانیه صورت طریق شدن
 یعنی صورتا هر که اصلنده هر کس که ایدی تنه کم سابقا بکر بیان اولمشیدی
 حاصلی حذف و ایصال قبیلندند و بدواصلنده باویدی همزه داله ابدال
 اولمشدرو یا حرف صله در پیوست بدوا کواصل اولدی یعنی نکاحلندی
 عرو خودس اضافتی لامیه در کندی عربی دیکدر کابین و کابین بونده
 قالک معناسنه در داد فاعلی که به راجع ضمیر در و عرو مفعول اولی و کابین
 مفعول ثانسی * محصول بیت جهان کوزل کابیندر صورت بولندن
 اما هر که که اکاواصل اولدی یعنی انی اویناش ایدندی کندی عربی هبابه
 و بردی حاصلی نیجه اردن آرمش بخوزدر کسه نل نکاحلنده قرار طوقز
 بولکلام دنیا مناصبنی تصرف ایلین اهل دنیا به کوره در (بعد ازین دست
 من و دامن سرو و لب چوی * خاصه کنون که صبا مزده فروردین داد *
 و مصرع اولک و اولرینه و او مع و او و مقارنه دیر لخاصه ضرورت و زنجیون
 تشدید ساقط اولمشد فروردین بهارک اولکی اینک اسمیدر ککش رأس جمله
 داخل اولد قدصکره * محصول بیت بولندن صکره ال بنم و سرودی و ایرمق
 کناری یعنی بن بولنرا بولم بولندن ایرلم دیکدر بولوا و اولک تحقیقی مکرر بیان
 اولمشد و خاصه ای که صبا فروردین اینک مشتغل و بردی یعنی اول بهار
 مشتغلی و بردی (در کف غصه دوران دل حافظ خون شد * از فراق رخت ای

خواجه قوام الدین داد * غصه به کف انبانی استعاره طریق بقیله پس اضافت
 بیانیه در دوران اضافتی لامیه دل حافظ اضافتی لامیه در و مبتدا و خون
 شد خبری فراق رخ اضافتی لامیه در خواجه دن بونده مراد وزیر در تنکم
 سابقا بیان اولمشیدی قوام الدین بونده خواجه نل مریدی اولان وزیر
 لقی در و اسمی حسن در قوامک قافنده فتحه و کسه سزه جائز در اما کسر
 افحدر در داد اسمدر شکایت معناسنه * محصول بیت زمان و دوران غصه سنک
 اوچنده حافظک یورکی فان اولدی سنک رخل فراقنده ای خواجه قوام
 الدین داد و فریاد و فغان یعنی شکایت از فراقه رخصت عبارتی بحر حلال
 طریق بقیله واقعه در یعنی مصرع اوله و ثانی به صرف ایلک قابل در و له ایضا
 (ا کر روم زیدش فتنه برانکیرد * و راز طلب بنشینم بکینه بر خیزد * یش شین
 ضمیر دله مر کوز اولان جانانه راجع در برانکیرد بر حرف تا کد انکیرد فعل
 مضارع مفرغ غائب فتنه لوقو بارر و را کردن مخفف از طلب بنشینم فعل مضارع
 متکلم و حده طلبدن تقاعد اید رسم یعنی فراغت اید رسم بکینه یا حرف صله
 و یا مصاحبت کینه به و یا کینه دیکدر بر خیزد بر حرف تا کد خیزد قاقار
 * محصول بیت اگر اردنجه کید رسم باشه فتنه لوقو بارر و را کر طلبدن
 کایا تقاعد ایدوب فراغت اید رسم کینه و انتقامه قانقر یعنی بکا کین
 ایدرنیچون بنم محبتی ترک ایدوب فراغت ایلدک دیو (کرو بره کذری بکدم
 از واداری * چو کرد دریدن افتم چو یاد بکر بزد * بره کذری یا حرف ظرف
 یا حرف وحدت یکید و او غرق برینه دیر لوقو واداری هوادار و وصف ترکیددر
 محبتی و اریهنی محب معناسنه و یا حرف مصدر در پس در برای صله معناسنه در
 بی ارد و ایز معناسنه در شین ضمیر مع و و جانانه راجع در افتم فعل مضارع
 متکلم و حده در بکر بزد فعل مضارع مفرغ غائب * محصول بیت واکر بر کچیده
 بر ساعت هوادارلق و محبت چمنندن توز کبی اردینه و ایزینه دوش رسم
 بل کبی بدن قاچریهنی کمال محبتدن بردم آردنجه کتسم بل کبی بدن
 قاچر کیدر معلوم اوله که کیده نل توز آردنجه قانقر مکرر که بل محکم اوله که
 آردندن توزی اوکنه سوره بونده ره کذر و هوادار و کرد و باد مراعات نظیر
 قبیلندندر (و کرکنم طمع نیم بوسه صد افسوس * ز حقه دهش چون شکر
 و زور بزد * نیم بوسه یارم بوسه دیکدر بوسه متجیزی دکلدر که انل نصنی و ربی
 و ثانی اولد بلکه عدم تسلیم و انقیاددن عبارتدر یعنی مراد چه بوسه آلفه
 تمکین و قدرت و بر نمکدن تعبیر در صد افسوس مصرع ثانی به مره و ندر
 افسوس طنز و طعن ایدوب تمسخر ایلک یعنی مره لکد و مسخره آلفه دیر ل

طبع نیم بوسه اضافتی مصدرک مفعولانه اضافه در حقه دهندش اضافه تری
 بیانه و لامیه در فروع و افعالی بونک کبی بر رده تا کید محض ایچون کاور برزد
 فعل مضارع مفرد غائب لازم له متعدی بیننده مشترک در بونده لازم در
 دو کیلور معناسنه * محصول بیت واکر جانان بزم بوسه طبع ابلسم یعنی
 طلب ابلسم بوز طعن و مسخر دهانی حقه سندن شکر کبی دو کیلور حاصلی
 بر برینی او پل استسم نیچه در لو و چله بنی مزه لنور و مسخره لنور که سنک
 کبی به نیم بوسه م لایق و مناسب در همان نیز اول طور مه و قید در یو (فراز
 و شیب بیابان عشق دام بلاست * کجاست شیر دلی کز بلا نپر هیزد * فراز یوقش
 شیب انیش نونله نشیب ده اغندر بیابان عشق اضافتی بیانه در بیابان عشقه
 فراز و شیب اثباتی استعاره طریقه در دام بلا اضافه نییده بیانه در کجاست
 مقدم خبر شیر دلی مؤخر مبتدا تقدیر کلام مر شیر دلی در یاحرف وحدت
 بر ارسلان یور کلی دیم کدر که حرف رابط صفت نپر هیزد فعل نفی مستقبل
 مفرد غائب بر هیزا یله یعنی صاف نیجه * محصول بیت عشق بیابانک یوقشی
 و اینشی بلاد و زاغیدر یعنی عشق کندیشی دام بلا در قنده در بر ارسلان
 یور کلی ار که بلادن قاجیه یعنی عشق بلا سندن صاف نیجه حاصلی عاشق
 غمکش و غمزه ده و بلا زده کرک ز بر اسلوله طریق عشق نازک جلبیلریشی کادر
 بو کانی ردن یورک و باقر دن جکر کرک (من آن فریب که در ترکس قومی بینم *
 بس آب روی که با خالره بر آمیزد * فریب الدامه نل اسمی در ترکس دن مراد
 چشم در نشیبه کنایه طریقه ککه حرف بیان با خالک نام صاحب ایچون در
 و یا حرف صله خالره اضافتی لامیه در بر حرف تا کیدر آمیزد فعل مضارع
 مفرد غائب قاریش و قارشیدر دیم کدر یعنی لازم له متعدی بیننده مشترک در
 بونده ایکسینه ده تحملی وارد * محصول بیت اول مکر و فریبی که بن سنک
 ترکس چشم کده کوردم چوق بوز صوبینی خا کراهه قارشیدر و یا چوق
 بوز صوبینی که انل مکر تر بیلله خا کراهه قاریش حاصلی سنک جادوانه چشم
 بو مکر و حیلله ایل چوق عاقلی مسخور و مسخر ایدر (چو گویش که چرا با کسان
 بر آمیزی * چنان کند که سهر شکم بخون بیامیزد * چرا اذات استفهام نیچون
 دیم کدر با کسان بامع معناسنه در بر آمیزی فعل مضارع مفرد مخاطب
 قاریش رسین یعنی اختلاط ایدر رسین ککه حرف بیان بخون بامع معناسنه
 و یا حرف صله در بیامیزد قاریش و یا قارشیدر محصول بیت چونکه جانانه دیم
 که نیچون خلقله اختلاط ایدر رسین انجیلین وضع ایدر که کوزم یاشنی قانله
 قارشیدر و یا کوزم یاشنی قانه قاریش یعنی بکا قان اغلا در دیم کدر حاصلی

سویلدیکمه بیثمان اولورم (تو عر خواه و جهوری که چرخ شعبده باز هزار
 بازی ازین طرفه تر برانکیزد * خواجه خطاب عام طریقه ییور که تو عر
 خواه فعل امر مفرد مخاطب ایسته دیم کدر عر مقدم مفعول ایدر صبور
 معطوف در عر یا حرف مصدر که حرف تعلیل چرخ شعبده باز اضافتی
 بیانه در شعبده باز وصف ترکیب در سابقا شعبده نل معنای بیان اولش
 ایدی حقه باز دیم کدر بازی یا ابله او بونه دیر لطفه عجیب و غریب معناسنه در
 ترادات تفضیل بر حرف تا کیدر انکیزد قو بار یعنی پیدا ایدر دیم کدر
 * محصول بیت سن عر و صبر ایدر یحیلاک دیله واسته که حیلله باز و حقه باز فلک
 شمدی کور دیکل او بوندن عجیب و غریب لطفه ایل از یون پیدا ایدر یعنی معمر
 اواند چرخ کوندن کونه نیچه در لو غیر مکرر عجایب اوضاع و اشکالنی کورر
 (بر آستانه تسلیم سر نه حافظ * که کستیزه کنی روز کار بستیزد * آستانه تسلیم
 اضافتی بیانه در سستیزه اسم در عناد معناسنه بستیزد فعل مضارع مفرد
 غایب بای تا کیدر ایل عناد ایدر دیم کدر * محصول بیت ای حافظ آستانه
 تسلیمه باش قو یعنی تسلیم و رضا و بر هر نه که روز کردن کاور سه سر کشلاک
 ایلله ز بر اسن سستیزه ایدر سن روز کارده سستیزه ایدر و سن روز کارله باشه
 چقمز رسین حاصلی تذبذب در فلک کردن کاسنه تسلیم و رضا و بروب انقیاد
 کور ستر مکر ز بر صفا ی قلب و وجهیت خاطر بونده در و له ایضا (جان بی جمال
 جانان میل جهان ندارد * و آنکس که این ندارد حقا که آن ندارد * جمال
 جانان اضافتی لامیه در و میل جهان مصدرک مفعولانه در این اسم اشارت در
 جمال جانانه و آن جانانه حتی بعض نسخه ده آن برینه جان واقع در حقا بولفظده
 عربل ایکی استعمالی و ابر برسی لحنی لامیه تنوین سز بریده لامی حذف ایدوب
 حقا نصب له و تنوینله او قومق ایکسینه نفی حکمه مقارن بمبنده استعمال
 ایدر لر مثلا لحنی لایانیک و حقا لایانیک یعنی الله حقیقون سکا کلم دیم کدر
 پس بونده حقا نفی حکمه مقارن عین افاده ایلک جائز و جائز در که مصدر یتله
 منصوب اوله سائر فعلی محذوف اولان مصدر لر کبی اما بحکم وقفله و قور
 و صدق و یقین مقامنده استعمال ایدر لر * محصول بیت جان جمال جانان سز
 جهانانه میل طو غمز یعنی جهانانه میلی یوق حاصلی مائل جهان دکل و اول
 کسه نل که جمال جانانی یوقدر حق بود که جان همان جانان در اندن غیری
 دیم کدر (با هیچکس نشانی زان دلستان ندیدم * یا من خبر ندارم یا و نشان
 ندارد * نشانی یا حرف وحدت و یا تنکیر دلستان وصف ترکیب در سنا ندیدن
 کوکل آیی دیم کدر * محصول بیت هیچ بر کسه ایلله اول دلستاندن نشان

از بحر مضارع

کورمدم یعنی آنده اولان جمال و کمالی هیچ بر جانانده کورمدم زیرا بی نظیر
عالم در بیان اول دلستانک احوال و اوصاف ندن خبر دارد کام و با اول
بی نشان در یعنی علامت و نشانی یوقدر که اول نشان واسطه سیله آتی بیله م
(سر منزل قناعت نتوان زدست دادن) ای ساریان فروکش کین ره کران
ندارد بیله سر منزل قناعت اضافتی بیانیه در فروکش بوت ترکیبی قونق معناسنه
استعمال ایدر لرتنه کم آصنی بیور بیت چرا فرو زوم آصنی بدیر فنا که درد
درد بود باعث فروکش من که اولور که بوت ترکیبی بره لاله استعمال ایدر لرتنه
ملا فروکش کرد و فروکش میکنم دیر قوندی و قونم دیچک برده کران کنار
معناسنه * محصول بیت قناعت قونق باشی الدن ویرمک اولمز یعنی قناعتی
ترک ایالک جائز دکل پس ایدی ای ساریان طریق عشق ایلری کتمه همان
قونق ویرزیرا بویول حد و غایت طوعز یعنی طریق عشقک نهایت و پایانی
یوقدر حاصلی ره عشقک نهایتنه وصول ممکن دکل ایدی ال ویردیکی سیله
قانع اولوب صبر ایلکدن غیری چاره یوق (هر شیخی درین ره صد بحر
آتش نیست) دردا که این معناسنه و بیان ندارد بیله شبنم کیجه باغن چیه
و قرانی یا حرف وحدت درین ره یعنی طریق عشقه آتشین بانبست و نون
تا کید ایچوندر بحر آتشین اضافتی بیانیه در * محصول بیت هر بر شبنم راه
عشقه بوز آتش در یار سیدر یعنی جانانندن غیری به ادنی تعلق آتش دریاسی کبی
مانع طریق و سدر اهدر حیف اودرد و در باغ که بوم معناسنه شرح و بیانی بیله بلنرتنه کم
یعنی عشق و محبت بر حالدرانی دادن بیله انجیق شرح و بیانی بیله بلنرتنه کم
بیور مشلمن لم یزق لم یعرف (ذوق چنان ندارد بی دوست زندگانی *
بی دوست زندگانی ذوق چنان ندارد * ذوق یا حرف تنکیر حرف وحدت
اکابن زیاده یککش اکاش چنان بونده اول دوکلی دیکدر زنده نل اخرنده
های رسمی کاف بجمی به ابدال اولمش سابقا بیان اولان کبی اخرنده یا حرف
مصدر در بویته و واقع اولان صنعتنه علم بدیعده طرد و عکس دیر * محصول
بیت دوستش دیر لکک اولقدر ذوق یوقدر یعنی دوست بیله اولمز بیله دیر لک
اولد کاو ذوق صفا و بر مرز (ای دل طریق رندی از محبت بیاموز * مستست
و در حق او کس این کمان ندارد * و در حق و او حالت معناسنی افاده ایدر *
محصول بیت ای کوکل رندلک طریق محبتیدن او کرن که سرخو شد و هیچ
کسه نل حقه بوطنی ایلمز یعنی مستانه لکنی کسه اکلر زبر ارنلک ارکانی
خوب بیور و کوزل رعایت ایلر) که خود رقیب شعت اسرار از بیهوشان *
کان شوخ سر بریده بند زبان ندارد * شوخ نیجه معناسنی وارا ما بونده

موزون و مطبوع و بی شرم و بی حیاء معناسنی اولق قابلدر سر بریده شعت
نسبت خوب واقع اولمش بند زبان اضافتی لامیه در زبان و زبان شعت نسبت
اولانسه قتیله سنده بیان آتشه دیر * محصول بیت اگر رقیب شمع کبی روش دل
و امیراره واقف ایسه ده اسرار کی اندن * کزله زبر اول شوخ سر بریده نل
بندزبان یوقدر یعنی نسنه کزله نل که هر نسنه بی آتش کاره و روشن ایدر بدیده
مذکور اولان احوال جمیع معناسنه نسبتدر روقیه بیله حل تشبیه طریق بیله در
(انرا که خوانی استاد کینگری بتحقیق * صنعت کرسن لیکن شعر روان
ندارد * بوبیت کاتبی به تعریف در که خواجه به یزیدل شعرینی دیوانک اولنه
تضمین ایلدیکچون دخل ایلش ایدی خوانی فعل مضارع مخاطبدر
صنعت کراهل صنعت دیکدر یعنی صنایع شعریه ده ماهر و کاملدر * محصول
بیت اول کسه یه که استاد دیر سین یعنی شاعر ماهر سویلر سین اگر حقیقت
کوزله نظر ایدر سن کرچه صنایع شعریه ده استاد کاملدر اما شعری بنم شرم
کبی روان و سلیس دکدر حاصلی دافریب و دایذیر دکدر فی الواقع کاتینلک
اشعاری مصنع و مخیلدر خصوص بیله تشویاتی اما خواجه نل اشعاری کبی
صفا بخش و روح افزا دکدر (چنک خیده قامت میخواندت بعشرت *
بشنو که بند پیران هیجت زبان ندارد * چنک خیده قامت اضافتی بیانیه در
میخواندت نامی ضمیر میخواندک مفعول صریحی ضمیر منصوب متصل
معناسنه و زبان مفعول ثانیه * محصول بیت قدی بوکمش چنک
سنی عشرته و برمه دعوت ایدر چنک سوزینی ایش که سکا هیچ زبان ایلز
یعنی چنک آوازی مشوقدر ادمک کوکانه بزم و ذوق و صفا و بیجه کتورر
ایدی انل صیت و صداسنی دکلک کزلزیرا منحنی قامتدر انل سوزینی دکلک
زبان ایلز حاصلی چنک آوازی دکلک صفا بخشدر هیچ زبان ویرمن
(احوال کنج فارون کایام داد بر باد * باغچه باز کوید تازر تهمان ندارد *
احوال کنج فارون اضافتی لامیه در کایام اصلنده که ایامدر که حرف رابط
صفت ایام بومک جمعیدر فارسیجه روز کار دیرلر باغچه یا حرف صله غنچه به
دیکدر باز بونده تا کید افاده ایدر انجیق * محصول بیت فارونل خرنه سی
احوالی که ایام باده ویردی یعنی فنا به ویردی دیکدر حاصلی فارونل مال
واحوالی که اللهم امریله به باتدی غنچه به سویلک تالتونی صفاسون کلک
و غنچه نل ایچنده صاریجه دانه لره التون اطلاق ایدر لرتشیه طریق بیله پس
بویته تنبیه و ارمال ضلین اغنیایه که امسال اوزره اولسونلر که امسالک
صوکی نکبت و ندامت و حسرتدر (کس درجهان ندارد بیل بنده همجو

حافظ زیرا که چون توشاهی کس در جهان ندارد و شاهی ده کی یا حرف
وحدت و محصل بیت کسی که در یاد حافظ کی بر بنده سی یوق یعنی کسی
حافظ کی بر قوله مالک دکل زیرا هیچ کسی که در یاد حافظ کی بر بنده سی یوق یعنی کسی
افتدی بی نظیر اولد یعنی چون قول بی نظیر در وله ایضا (روشنی طاعت تو ماه
ندارد و پیش تو کل رونق گیاه ندارد و روشنی یا حرف مصدر اید نلق دیکدر
هر چه مجتهد اضافت ایچون کله در طاعت اصلند و روت معناسنه در یعنی
کورمک و کورنگ لازم له متعدی یتند و مشترک در صکره بوز اطلاق ایلدیلر
اول کورین بوز اولد یعنی چون روشنی طاعت تو اضافت لری لامیه لر در رونق
اصلند و تلجیل صوبه موضوع و در مثلاً رونق السیف مأو دیر لر صکره
ایلکده و اطافده استعمال ایلدیلر و محصل بیت سنک یوزک اید نلقی ماهده
یوقد یعنی سنک رویکده ارلان صفار اطافده ماه مالک دکل سنک قنکده
کلا چن رونق یوق یعنی کل سنک بانکده بی قدر و بی اعتبار در (کوشه ابروی
تست منزل جام و خوشتر ازین کوشه پادشاه ندارد و کوشه ابروی تست
اضافه لری لامیه و مقدم خبر و منزل جام مؤخر مبداء و اضافتی لامیه
و پادشاه مبتدا و ندارد خبری و محصل بیت بنم جانمک منزلی سنک ابرو
کوشه سیدر بو کوشه دن ابو کوشه به پادشاه مالک دکل در بوفده ایکی اعتبار
و ابروی بود که بویله منزله پادشاه مالک دکل بریده بویله کوشه ابروی پادشاه
مالک دکل دیکدر خوشتر ازین کوشه ندارد فعلند و قید در (ناچه کند بارخ
تود و دل من آینه دانی که تاب آه ندارد و تابونده عجب معناسنه در
یا حرف صله رخل تویه اضافتی لامیه در دود و دل من اضافتیده لامیه در
دانی فعل مضارع مفر و مخاطب بیلور سین دیکدر که حرف بیان تاب بونده
طاعت و تحمل معناسنه در آه اضافتی مصدرک مفعولنسه اضافتیدر
محصول بیت عجب بایم دود و دل سنک رخکده ایلدیلر در یعنی یوز که رنک
کتور زریا بیلور سنک که آینه آه طاعت کورمن یعنی آه آینه بی
پاسلند بر سنک رویکده آینه در صقن آه من یا سلمسون بکا آه ایندر مره
دیکدر (فی من تنها کشم تطاول زلفت کیت که اوداغ این سیاه ندارد
تطاول اصطلاحه تعدی و ظلمدر بونده زلفه نسبت خوب واقع اولمش که
حرف بیان داغدن بونده مراد ظلم و تعدیدن حاصل اولان تاثیر در حقیقت
داغ دکل نهایی زلفک سیاهلقنه نسبت داغ ذکر اولمشدر و محصل بیت
یالکزین زلفک دست دراز لقی و تعدی سی چکرمزم کیدر که بوسیاهل آند
داغی یوقد یعنی تمام عالم بوسیاه که بهانک داغ اید زلفدن سیاهله تعبیر

از بحر مستخرج
مقتضیان فاعلات
مقتضیان فاع

ایلدی زیرا بعضی خلفا و سلاطین سیاهلردن بعضی سنی بر علم کتبه حاکم ایدر لر
ایش نه کیم هارون الرشید صیبه مصره حاکم ایلش ایش و اندن غیری
بعضی پادشاهلر ایلش (دیدم ام آن چشم دل سیه که توداری و جانب هیچ
اشنا نگاه ندارد و چشم دل سیه اضافتی موصوفک صفتنه اضافتیدر که
حرف رابط صفت جانب مفعول ثانیدر ندارد و نگاه مفعول اولی جانبک
هیچ اضافتی اسم فاعلان مفعولنه اضافتیدر سابقا نکاهل استعمالی
مفصل بیان اولمشدر و محصل بیت اول چشم دل سیه که سن طو تار سین
یعنی اول چشم دل سیه که سنکدر آنی کورمشم هیچ بر اشناک جانبنه نظر
ایلز چشمه نسبت دل سیه لک خوب واقعدر زریا اصطلاحه لر زنده دل
هر سنه نل اورطه سنه ده دیر لر یوز که و کوله دید کاری کی تنکیم همایونک
بویتمدن معلوم در بیت بی تو جای که شود خال دل چاک آنجا و تابلد ناله
بر ایدر دل خال آنجا و دل خال بونده ایسام طریقیله واقعدر ایددی یتند
چشم دل سیه بیک سیه دیکدر زریا اورطه می بیکدر حاصلی بونده دل سیه
ایکی معنایه در بری کوکلی قره دیکدر یعنی بی رحم ظالم بریده ذکر اولمشدر
قنادل (رطل کرانم ده ای مرید خرابات شادی سینی که خانقاه ندارد و
شادی اولنده بازاده سیله یازان ناموزونه عجبافارسی سوبلک نیجه میسر
اولور زریا ناموزون اولان البته معناسنه خطا ایدر رطل رانک فنی و کسری
و طانک سکونیه یارم بطنمانه دیر لر اما شعرا اصطلاحه لر زنده یارم بطنمان
شراب الور قدحه دیر لر کران بونده اغر معناسنه در که طلو اولمشدن تعبیردر
رطل دهک مفعول صریحیدر و کران صفتیدر و ده فعل امر مفر و مخاطب
و بر دیکدر مرید خراباتدن مراد ملازم خراباتدر شادی شیخی اضافتی
مفعول له معناسنی افاده ایدر یعنی بر شیخک شاد یعنی چون شیخک بای
وحدت ایچوندر که حرف رابط صفت خانقاه ندارد مقدم مفعولیدر و فاعلی
شیخه راجع ضمیردر که اول شیخ محمد عطاردر که ان شاء الله تعالی بودال
قافیه سنده انک تفصیلی کله جکدر و اول خواجه نل پیریدر که صاحب
خانقاه اولمشدر بلکه همان عطار فله معیشت ایدر ایش و محصل بیت
ای میخانه ملازمی واسیری بکار رطل کران و بر یعنی باده ایلدیلر بویوک قدح
ویرا نیجه بر شیخک شاد یعنی چون که صاحب خانقاه دکل یعنی سجاده نشین
اولوب صوفیلر جمع ایلر شیخلردن دکل حاصلی مرایی مشایخدن دکل (خون
خور و خامش نشین که ان دل نازک و طاعت فریاد داد خواه ندارد و خون
خورک مقدم مفعولیدر و خامش نشیندن مراد سکوت ایدوب صبر

رد شفی

ایلمکدر که حرف تعلیل دل نازل اضافتی بیانیه طباعت فریاداد خواه
 اضافه لاری لامیه در در داد خواه ک معنای مطابقتی عدل استیجدر
 امام معنای لازمیهی شکایتی در * محصول بیت خواجه خطاب عام
 طریقه بیهو ررقان ایچ یعنی فان بود وزجت واضطراب چک و ساکت اول
 یعنی طغنه سکوت ایله زیر اول جانانک نازل دلی شکایتی چک فریاد و فغانه
 طاقت طوغنه یعنی طاقت کنور من حاصلی جانان تر من اجد رشکایتی چک لانه
 وزارینه تحمل ایلمز (شوخی تر کس نکر که پیش تو شکفت چشم
 دریده ادب نسکاه ندارد * شوخی یا حرف مصدر و همزه مجتلبه اضافت ایچون
 کله در ترکسه اضافتی مصدر ل فاعله اضافه اضافت و نکر ل مقدم مفعول و در که
 حرف بیان چشم دریده بر تراز کوزلی دی که در ادب ندارد مفعولی اولی
 و نسکاه نانیسی * محصول بیت ترکس کسته خلغنی کور که سنک یا نکه
 و او کله آجلدی یعنی اول بر تراز کوزلی ادبه رعایت ایلمدی سکا کج نسکاه
 ایندی (کور و آستین بخون جگر شوی * هر که درین آستانه راه ندارد *
 کوفعل امر مفرد مخاطب در خطاب عام طریقه بروده فعل امر مفرد مخاطب
 مصرع ثانی که به مصرع و فدر و شوی معطوف و آستین و ما بعدی عطفه
 معطوف بیننه توسط ایلمد و آستین شویک مفعول صریحی و بخون غیر
 صریحی و خونک جگره اضافتی لامیه در هر که اصلنده هر کس که ایدی کس
 حذف اولوب اسم قلندوب برینه اقامت اولمشدر حذف و ایصال طریقه
 درین در حرف صله آستانه و آستان اغندر اشیک معناسنه راه ندارد مفعول
 صریحی و درین آستانه غیری صریحی * محصول بیت سوله ای مخاطب
 سامع هر اول کسه به که بواسطه جانانه یولی بوقدر یعنی آستانه جانانه
 و اصل اولیان کسه به سوله و آستینکی یعنی یککی خون جگر ل
 یو حاصلی و ارقان اغله بواسطه نل ملازمته طریق بولمده فکدن او توری
 آستین و آستان بیننده صنعت اشتقاق وار (حافظا کر سجده تو کرد مکن عیب *
 کافر عشق ای صنم کناه ندارد * سجده تواضافتی مصدر ل مفعولنه اضافه اضافت
 مکن فعل نهی مفرد مخاطب ایله دی که در عیب اصلنده عیبش ایدی شین
 شین حافظه را چه در مصرع ثانی حکم تعلیلده در کافر عشق بوعبارت شهر
 دلارنده چوقی چارید بونل کی بر لده کافر دن مراد ساتر در ضرب بضرب
 بایندن که صدری کفر کاور کافک فتحیه بر فسنه اورنگ و بورمک معناسنه
 انجی به کافر دید کاری قنمی تر ابله ستر ابله یکچوندر پس عاشق معشوق
 عشقینی و محبتنی ستر ابله یکچون کافر عشق دیدی لرام فاعل مفعولنه

اضافتی قبیلند در انکچون کناه ندارد دیش * محصول بیت ای جانان
 حافظا کر سکا سجده ایلمد کاه عیب ایلمه زیر ای صنم عشقنی اغباردن ستر
 ایلمه نل کناهی اولمز زیر اکت عشق ایلموب اولن شهید اولورته کم من کتم
 العشق حدیثی مشهور در و له ایضا (سالها دفتر مادر کروصه میا بود * و رونق
 می که از درس و دعای ما بود * سالها ها به جمع اولدی ذوی العقولک غیری
 اولدی بیچون یلار دی که در و کاه اولور که سالیان دیر لخر خلاف قیاس اورزه الف
 و تونل ماقبلنه بر یازاده سیله دفتر ما اضافتی لامیه در چا ندر که دفتر دن
 دیوانی مراد اوله تنه کم اصنی بیور مشدر بیت * تا آن پرست ساقی میخانه
 آصنی * دیوان کرو نهاده و دفتر فروخته * بونده دفتر دن مرادی دفتر شعر
 اولمق چا ندر و چا ندر که خواجه نل مرادی دفتر دن مطلقا کتاب
 اوله و کاف بجمینک کسریله و رای مفتوحه ایله کرو زه ندر طوقی معناسنه
 ده ساله سبک مؤنثید رنزل شرا به دیر لر رونق می که اضافه اضافتی لامیه در
 می که نل لطافتی و صفای دی که در * محصول بیت یلار چه نرم دفتر من شراب
 سر خرهننده ایدی حاصلی یلار له می که به به لازم و مداوم اولمش (نیک
 پیرمغان بین که چو ما بد مستان * هر چه کردیم بعشم کرمش زیبا بود *
 نیک یا حرف مصدر و همزه مجتلبه اضافت ایچون کله در پیره اضافتی لامیه
 و پیر ل غانه بیانیه بین فعل امر مفرد مخاطب خطاب عام له کور دی که در که
 حرف بیان چو حرف تشبیه بد مستان الف و تونله جمع اولدی ذوی العقول
 صفت اولدی بیچون مردان بد مستان دی که در بد مستان سر خوشه قلی
 بر اما ز حاصلی سر خوشی کوه زه اولانه دیر لر چشم کرم اضافتی بیانیه در
 شین ضمیر غانه را چه در زینا صفت مشبهه در یراشق دی که در بیت سابقه
 ردیف اولان بودا یکی مصرع اعدیه حکایت حال ماضی افاده اید را ما بونده
 ادات خبر در حکایت حال ماضی به ده تحملی وارد رننه کم تصویر معناد
 معلوم اولور * محصول بیت پیره غانل ایلمکنی کور که نرم کبی بد مستان
 هر نه که ایلمد ایسه چشم کرمینه زیبا در یا خود زیبا ایدی یعنی بوقدر
 کستاخانه اوضاع که ایلمد بزی قبول ایلموب رد ایلمدی بویتمک مرادی
 پیر کار نل دیدیکی بیتده معلوم اولور پیرمغانل ایولکن کور که چون که
 بر بد مستان دین و مرشدل ایلمکنی کور که چون که بر بد مستان دین چون که
 اداسنده سه و ایلمد (دفتر دانش ما چه بشوید بی * که فلک دیدم در کین
 دل دانا بود * دفتر دانش اضافتی بیانیه در دانش اسم مصدر در و بوشینک
 ماقبلی دایما کسور اولور دفتر دانش علم دفتری دی که در مایه اضافتی اضافت

لامیه در بشوید فعل امر جمع متعالی بگویند بگویند بشوید بگوید در که
 حرف تعلیل فلان مقدم مفعول بگوید در که و در کین مفعول فیه در دله اضافی
 لامیه و دلک دانایه اضافی یکی اعتبار له صفت ایسه اضافت بیانیه در
 و غیر ایسه لامیه * محصول بیت بزم علمزد دفترینی کلیا بگویند شرابله یعنی بزی
 شویله هست ایلاک که بزمه اصلا علمدن اثر قالمسون زیر افلاکی کوردم دل دانایه
 کین اوزره یعنی قشند بر عالم و ارایسه که کین ایدوب انی نامر ادا ایلر اما قشند
 بر نادن و ارایسه اکامهر و محبت ایدوب مر ادا انی میسر ایلر پس بزدن اناز علم
 کلیا محو اولتی کر کدر که بزمه مر ادمز ویره تنه کم خواجه برینده بیورریت
 فلک بزم نادان دهد زمام مر ادمز و اهل فضلی و دانش همین کنا هست پس *
 بویتمده دیدمدن صکره اکثری نسخه ده و او یازد قلی چون شار حله نسخه لره تابع
 اولوب اوزان احوالی بلد کارندن و او یازمشکر کنا بنده و تلفظده و اوه احتیاج
 یوقدر اما تقطیع اولسه چین تقطیعده همه بر حرکت و بر لرزته کم انورینک
 اعجوبه الا فاق قصیده سنک برینتنک ایکی مصرع انده بویله در بیت فلک
 بلعبت مشغول و من بنوشه راه * جهان بازی مشغول و من بعزم سفر * چین
 تقطیعده لعبت ناسنه و بازی ناسنه حرکت و یرمک لازمدر اما کنا بنده و قرآنده
 جائز کادر معلوم اوله که نظامینک و هاتفینک لیلی و مجنونلرنده بواسطوب
 اکثر و من ان یخصی و اشهر من ان یخفی در خواجه نکده غزل سابقینک برینتی
 بویله در بیت فی من تنه ساکشم تظاول زلفت * کبست که اوداغ این سیاه
 ندارد (دل جو پر کار بهر سودورانی میگرد * و اندران دایره سرگشته
 یا برجا بود * پر کار با و کاف عجمیه پر کل دید کاری اکثر که انکه دایره چربلور
 دورانی و اول فقهیه اصل اوزرینه و قنور یا حرف تنکی حرف وحدت طو تنلر
 اصابت ایله مشار میگرد حکایت حال ماضیدر و او حرف عطف اندران
 معطوف در دورانه سرگشته اغنده باشی دوغش دیمکدر اما استعمالده
 متخیر معناسنه در یا برجا ایانی بزمه یعنی ثابت قدم معناسنه در بود حکایت
 حال ماضیدر * محصول بیت کوکل عشق جانان حرکت واضطرانیدن
 پر کار کی هر جانبیه دوران ایدوب دوزردی و اول دایره محبت جانانه ده
 متخیر اولوب ثابت قدم ایدی یعنی هر نه قدر که بر مقصد آرام و قرار ایلاک
 ایچون میخانه به و کاه قهوه خانه به و ارزدی اما کنا محبت و مهر جانانده
 ثابت قدم ایدی عشقنه نقصان کلزدی دیمکدر و اوای حالیه اعتبار ایلاک
 عاطفه اعتبار ایلکدن اولیدر معناسی حال بوکه اول دایره عشقده دیمک
 اولور مصرع ناینک معناسنده اول دایره سرگشته و ایانی بر پرده ایدی

دین و اول دایره ایانی بزمه سرگشته ایدی دین اصابت ایلر بیلر
 یا بر جایه مضافه اضافت بیانیه ایلر پس نه و اوه محل وارونه بای وحدته
 قنامل (مطرب از درد محبت علی می پرداخت * که حکیمان جهان رامزه
 خون بالا بود * در محبت اضافتی بیانیه در علی یا حرف وحدت علمدن بونده
 مر ادا اهل نغمه بیننده مستعمل اولان علمدر که صوته مر ادفدر تنکم صوت
 و عمل دیرلری پرداخت حکایت حال ماضیدر پید ایدردی یعنی ایجاد
 واحداث ایدردی و بر لاریکه که حرف رابط صفت حکیمان بونده عاقلان و عالمان
 معناسنه در جهان اضافتی لامیه در را بونده اضافت معناسنه در خون بالا
 وصف ترکیبیدر بالا بیدندن سوزمک معناسنه یوغرت سوزمک کی بونده
 قان سوزمک اغلقدن کنا بنده در محصول بیت مطرب محبت در وندن بر صوت
 و عمل پیدا ایدوب بر لاریکه جهان عقلانست و علمانست کربکاری قان
 سوزمکی اولدی یعنی کوزلری قان باش اقدی اول علمان تاثیرندن حاصلی اهل
 درد و عشقندن قطع نظر اهل حکمت که دکه نسنه دن متاثر اولمزدی انلریده
 اغلقدی دیمکدر (میشکفتم ز طرب زانکه چوکل براب جوی * بر سرم سایه
 آن سرو سی بالای * میشکفتم حکایت حال ماضیدر طرب شنلر که دیرلر
 زان زای مفرده عربیده من اجلیه معناسنه در که حرف بیان سایه آن اضافتی
 لامیه در سروک سهی بالا به اضافتی بیانیه در بالا بونده قف و قفامت
 معناسنه در * محصول بیت شنلکدن آچلوردم یعنی شکفته طمع اولوردم
 شنلکدن انکچونکه کل کی ابرمق کنارنده اول طوغری قامتلی سروک یعنی
 جانانک سایه سی باشم اوزرنده ایدی یعنی جانانک سروک کی موزون قدی
 اوسمه کل کی ابرمق کنارنده سایه صالد یعنی چون شکفته طمع و خندان
 روا اولوردم حاصلی سونوب حظ ایدردم مصرع اولک معناسنی آچلوردم
 شنلکدن کل کی زیر ابرمق کنارنده دین کسه چوکل عبارتتی محله
 صرف ایلامش و مصرع ناینک معناسنی اول سروسی قامتلی نلک سایه
 می باشم اوزره ایدی بوجه دخی جائز در اول بلند سرومیه نلک سایه می باشم
 اوزره ایدی دیوایی و جمله معناسنی و بر ایلین ایکی وجه بنده ایلر اگر قاجش
 (از بستان آن طلب ارحسن شناسی ای دل * کین کسی گفت که در علم نظر
 بید بود * بناندن بونده مر ادمز و بر در حسن شناسی وصف ترکیبیدر
 شناسیدندن کوزلک بلجی دیمکدر و جائز در که شناسی فعل مضارع مخاطب
 اوله و حسن مقدم مفعولی اوله حسن کار سنک دیمکدر یا حرف خطاب کین
 اصلنده که این ایدی که حرف تعلیل کسی یا حرف وحدت نوعیه که حرف رابط

در سروی و شوقی

صفت علم نظردن بونک کبی برلده مراد علم قیافتد برینا صفت مشبهه در بصیر
معنا سینه * محصول بیت محبوب بردن ای کوکل آن طلب ایله اگر کوزالک
اکلاچی ایسک ویا کوزلال اکارسک زیر ابونی برکسه دیدیکه علم نظرد
مبصر در یعنی محبوب بردن مراد آندراندام دگادر ننه کم نجانی دیشدر بیت
دلبرده مراد آن اولور اندام دگادر * کعبیت اولور میده غرض جام دگادر
(بیر کارنک من اندر حق ازرق پوشان رخست حبث ندارد ارنه
حکایتها بود * خواجه مناسبتده یاز مشلدر که نسبت خرقه خواجه شمس
الدین محمد حافظ شیرازی به پیر ارشاد و بیعت اوشیخ محمود عطار شیرازیست که
مشهورست به بیر کارنک و او مرید شیخ عبدالسلامست و او مرید شیخ
نضر الدین احمد ولد شیخ روزبهان بقلی و او خرقه ازیدر خود شیخ شطاح دارد
والله اعلم ازرق پوشان حسن ازرق پوشک خلفای و مرید لیدر که انلر
بجیها کولک اسباب کبر و خلوقی صوفیه لیدر و بیر کارنک اصحابه ضدیت
اوزره ایمش. لرحق کاه اولور ایمش که اراننده کلی غوغا اولور ایمش شویله که
مشاعه به و ملا که به مؤدی اولور ایمش ننه کم بیت سابقده ایما یورمش ایدی
بیت نیکی پیره خان بین که چو مابد مستان * هر چه کردیم بچشم کرمش زیبا بود
پیرمفانن مراد پیر کار نکدر و بد مستلک کردن بونلر ایله ایلد کاری هنگامه در
* محصول بیت بنم شیخ که پیر محمود کار نکدر حسن ازرق پوشک اصحابی
حقنده حیانت و رسوایه اجازت و برمدی یوخسه حکایه لواری ایدی یعنی
انلر نیجه قیام و دشمنانی بلوردم اتی نظم ایدوب بونلری هجو ایلسک
مراد ایدندم اما شیخ مانع اولدی که درویشک صبر و تحمل در دیدی زیرا
درویشک طریقه نده کین و کبر اولمز بونده ازرق پوشلری مرایه لره تفسیر ایلمن
عندی تفسیر ایلمش (قلب اندوده حافظ بر او خرچ نشد * که معامل بهمه عیب
نهان دانا بود * قلب بونده ایکی معنایه واقع اولمش بری التونک واقع نل قلبی
بس اندوده بونقه برجه بالذلی معناسنه در و بری کوکل معناسنه در ایدی
اول تقریر به اندوده مراد حیل و مکر در قلبک اندوده یه اضافتی بیانه در
ایکی معناسیله و حافظ اضافتی لامیه برا و اضافتیده لامیه در او ضمیری
پیر کارنکه راجعدر که حرف تعلیل معامل الشغه دیر یعنی بیع و شراده
سنکه آلم و برم ایدن کسه به دیر لیه به با حرف صله عیب نهان اضافتی
بیانه در در انا صفت مشبهه در داندندن علیم معناسنه * محصول بیت
حافظک قلب اندوده سی یعنی حیل و لوقلای ایکی معناسیله پیر کارنک کفنده
خرچ اولدی یعنی حافظک ازرق پوشلر حقنده اولان قصد لری و نبتلری پیره

ر. م. م.

کشف اولدی و مخفی قالمدی زیرا بر معاملدر که جمیع عیوب مریدانه مظهر در
بلکه جمیع ناسک قلوبنه مشرف و واقعدر حاصلی هر نه حالت که ضمیر مردن
مر و ایدر سه آتی بلور و بر و بر و بر سو بر اول جهتنددر که کوکلزدن مخالف
نسنه بجز مبادا که پیرانی یوز مزه آورده دیوله ایضا (دوش در حلقه ماقصه
کبوی توبود * تادل شب سخن از سلسله موی توبود * حلقه حائل فتی
ولامک سکونیلد انسان دائره سینه دیر لرو لامک فتحیله غیری به مایه اضافتی
لامیه در قصه کبوی توافاضلری لامیه لر در نا تنه غایت ایچون الی
معناسنه در دل شب نصف اللیل معناسنه در و اضافتی لامیه سلسله موی
بیانه و توبه اضافتی لامیه * محصول بیت دون کیجه بزم مجامع زده سنک
کبوی قصه سی ایدی یعنی سنک کبوی اکاردی دون یار سینه دل سوز سنک
مویک زنجیرندن ایدی یعنی سنک زنجیر مویک سوز بونلر ویدی بینه کیجه و کبوی
و مودوش جمعیلمری مرعات نظیر قبیلندندر تناسله دیر (دل که از ناولک
مژگان تودر خون میکشت * یاز مشتاق کاخانه ابروی توبود * سابقا
تحقیق اولمش ایدی ناوکل معناسی حاصلی زنجیر کردن اتلان او قدر مژگانه
اضافتی بیانه در و مژگانک توبه لامیه میکشت لفظ مشترک در برسی
اولوردی معناسنه و برسی قان ایچنده اولوردی و یاقان ایچنده بولانزدی
مشتاق کاخانه ابروی تومشتاقک * کاخانه به اضافتی اسم فاعل
مفعولنه اضافتیدر و کان خانه نک ابرویه بیانه کاخانه تیرکشک یایی
طوران جانبند دیر ابرویه کاخانه اطلاق مجازیدر زیر ابروی کانه تشبیه
ایلسر کاخانه به دکل ننه کیم معلومدر * محصول بیت کوکل که سنک
کرپکک اوقلندن قان ایچنده بوالنوردی یعنی سنک کرپکک اوقلندن
مجر و خون آلود ایدی * کینه بی اختیار سنک کاخانه ابرو که
مشتاقدر یعنی بوقدر زخم و یاره لینی چکمدن منائر اولدی و نه مشتاق
ابروی تیرانداز کدر (هم عی الله زصبا کر توبیای آورد * ورنه در کس
نرسیدیم که از کوی توبود * هم بونده ضرورت و زنجیون کلسدر عفا الله
زصبا عفو لغتده محو در یعنی الله تعالی صیادن تقصیراتی محو ایلسون یعنی
اکسک کین باغشلسون کر نوکه حرف تعلیل زا ازدن محقق من ابتدائیه
معناسنه در بیای با حرف وحدت و یا تکیه آوردن مقدم مفعولیدر و فاعلی
صبا به راجع ضمیر مستدر و ورنه واکرنه دن محققدر که عربیده والاد در کس
دیر بونده بای صله معناسنه نرسیدیم فعل نفی ماضی منکام مع الغیر ایشدک
دیگر در کس مقدم مفعول غیر صریحدر که حرف بیان کوی توافاضتی

از بحر مد

لامیه در * محصول بیت الله تعالی صبا نك خطایاسنی عفوایلسونكه سندن
 بز خبر كه وزدی یوخسه هیچ كس نه ابر شمدك كه سنك محلكدن اوله یعنی
 صبا سنك محلكنى بلدر مییدی كسه بلزدی قنقى محله در (عالم از شور و شر
 عشق خبر هیچ نداشت * فتنه انكیز جهان غمزه جادوی تو بود * عالم مبتدا
 و نداشت خبری و مابینهما خبره متعلق شور بودند غوغا و قریب متعلق
 معناسنه در شمر بر امر لاق عشقه اضافتی لامیه در خبر نداشت مقدم مفعول
 صریحی در نداشت بودند طوطی و تزدی دیمكدر یعنی خبر طوطی خبری یوق
 ایدی دیمكدر فتنه انكیز وصف تركیبید را نكیزیدندن فتنه قوپرچی دیمكدر
 جهانیه اضافتی لامیه در غمزه جادو اضافتی بیانیه تویه اضافتی لامیه در
 بودند فعل ماضی در اولدی معناسنه * محصول بیت عالمك عشق شر
 و شور ندن یعنی غوغا سندن هیچ خبری یوق ایدی لیكن جهانك فتنه
 انكیزی سنك غمزه جادو اولدی یعنی جهان عشقندن و قضا سازندن
 بی خبر ایدی اما سنك غمزه جادو عالمی عشقه دوشور و پود كاشور و شره
 باعث اولدی (من سر كشته هم از اهل سلامت بودم * دام راهم شك
 طره هندوی تو بود * من سر كشته اضافتی بیانیه در سر كشته وصف
 ترکیبی اقسامند در متحیر معناسنه اهل سلامت اضافتی لامیه در شك
 طره اضافتی لامیه در و هندویه اضافتی بیانیه و تویه اضافتی لامیه در
 * محصول بیت عالم شور و شر عشقندن بیخبر اولدی كی بن عاشق متحیر دخی
 اهل سلامتند ایدم یعنی عشق بلالریسه كرفتار دكل ایدم اهل سلامتند
 ایدم لیكن یولم طوزاغی سنك طره هندو لك بو كلی اولدی یعنی عشق فتنه سنه
 بنی دوشورن سنك طره هندو لك شكنی اولدی حاصلی بنی عشق و محبت در و نه
 دوشور و مبتلای سودا ره و ابلین سن سین (بكشاید قبا تا بكشاید دل من
 * كه كشادی كه مرا بود ز پهلوی تو بود * بكشایای تا كیده و كاف مضمر و به
 ایله فعل امر مفرد مخاطب بودند چوز معناسنه در بنده قبا اضافتی لامیه در
 تا ادات تعلیل بكشاید بای تا كیده فعل مضارع مفرد غائب بودند آچه
 دیمكدر دل من اضافتی لامیه كه حرف تعلیل كشاد ایدم بودند فتح باب
 معناسنه و با حرف وحدت كه رابطه صفت مرا ایدم بود فعل ماضی اولدی دیمكدر
 پهلوی تو اضافتی لامیه در بودند اولدی دیمكدر * محصول بیت قفتانك
 باغی آج تا كه بنم كو كالم آچه له زیر ابر فتح باب كه بكا اولدی سنك یا نكندن
 اولدی پهلوی بودند ایام اربقه لید كرا و لاش زیر ایلوا یکی معناسنه مستعمل در
 پریمی بر نسته نك یانی كه عربیعه اكاغندله تعبیر ایدم در لر بر سیده ادمك یانی

یعنی ایكیلری كه تركیده پهلویه چكدم در لر ایدی بجمك قفتانك دو كه
 وایلكی اولمزلدك صول یا نلرنده قولنغندن آشفته ده ایکی برده دو كر
 دو كه وایلك بر نسته پس بر كشاد كه بكا اولدی سنك یا نكندن اولدی دیمكدر
 (یوقای تو كه بر تربت حافظ بكدر * كز جهان میشد و در آرزوی روی تو بود *
 یوقای تو با حرف قسم و قای تو اضافتی لامیه در كه حرف بیان تربت حافظ
 اضافتی لامیه در تربتدن مرا دقیریدر بكدر فعل امر مفرد مخاطب بودند
 او غره دیمكدر كز كه حرف تعلیل میشد بودند میرفت معناسنه در بكدردی
 دیمكدر و در و او بودند معنای حالت افاده ایدم در آرزوی روی تو اضافتی
 لامیه در بودند ادا تدر * محصول بیت سنك و فاك حقیقون كه حافظك
 قیری اوز ریشه او غره زیر جهانندن سنك آرزو كده كیدردی یعنی دنیا دن
 آخر ته سنك یوزك آرزو سیله كندی ایدی تربته سنه او غره سنی بر كره سیر
 ایلسون یواز و ایله قالمسون وله ایضا (یاد باد انكه سر كوی توام منزل بود *
 دیده را روشنی از خال درت حاصل بود * یاد بادا كسون دیمكدر سر كوی توام
 اضافتی لامیه در خال درت اضافتی لامیه در یوله در * محصول بیت
 اكا سون اول حالت كه سنك سر كویك میز لزی ایدی یعنی محلك اوجینه دلازم
 اولوب ایدن كتر دك كوز من كده آیدن لقی سنك قیولن طیرا غندن حاصل ایدی
 یعنی آستانك ترابی دیده من تویا بر نسته چكردك كده دیده من اندن منور
 اولوردی ایدی یوایی حال اكا سون احبادن دور و مهجور اولان كسه لرا نلره
 مكنوب ارسال ایدم كده مكنوبنده یوقیتی باز لر (راست چون سوسن
 و كل از اثر صحبت پاك * در زبان بود مرا آنچه ترا در دل بود * راست بودند
 كچك دیمكدر یعنی شكسز و شبیه سز چون ادات تشبیه سوسن سین اولی
 اکثری هم دشوم اوقور اما بعین جمله ای مقنوح اوقور دیمكدر مستعمل
 اولدی قوسن لفظیده یوله در اثر نشان معناسنه اما بودند تأییدن عبارت در
 صحبت اضافتی لامیه در و صحبتك پا كه بیانیه مرا بنم دیمكدر ترا سنك دیمكدر
 * محصول بیت پاك صحبتك ائرنندن یعنی تأییدن سوسن و كل كی شكسز
 و شبیه سز بنم دلمده ایدی اول نسته كه سنك كو كانه ایدی یعنی صحبت پاك
 تأییری یوقی اقسا ایدردی كه هر نه كه سنك كو كانه بگردی ایسه بنم زبانم
 آتی تكلم ایدردی حاصلی قلبكدن كچی یولوب سولردم سوسن ذكری زبانه
 كوره و كل ذكری كاه كوره در پاك مصاحبتك ائرنندن سوسن و كل كی راست
 دین راست سولمده مش (دل چو از پیر خرد نقل معانی میكرد * عشق میكفت
 بشر آنچه براوشكیل بود * پیر خرد اضافتی بیانیه در نقل معانی مصدر ك

مفعول وانه اضافتیدر و معانی عبارتی ایام طریقه در میگرد حکایت حال
ماضی بیدر دل مبتدا و میگرد خبری و ما بینهما خبره متعلق و عشق مبتدا
و میگوید خبری بشرح میگوید مفعول غیر صریحی و آنچه صریحی یعنی
مفعول قولی برو ضری دل را بعد در * محصول بیت کوکل چون که عقل
پیریدن معانی نقل ایلدی یعنی عقل پیریدن او گردید بکنی نقل ایدوب عرض
ایدردی عشق شرحه سولردی اول نسنه که کوکله مشکل ایدی یعنی کوکله
پیر خوردن او گردید یکی برلده واقع اولان مشکلاتی عشق مشروح سولردی
مصرع ثانی نسنه معنای عشق انشراحله ایدردی اول نسنه که اوزرینه مشکل
ایدی دین کسه نل کوکلی مستقیم معنی ایلد انشراح بولماش (در دل بود که
بی دوست نباشم هرگز) چه توان کرد که سعی من و دل باطل بود * کرد بونده
کردن معنای نسنه در * محصول بیت کوکله بود معنی مر کو زایدی که هرگز
دوست من اولیم یعنی خاطر من مر و ایدردی که هرگز بر جانان محبتندن خالی
اولیم امانه ایلک اولور که بنم کوکله سعی و کوشش باطل اولدی یعنی شمدی
جانان منم کو یا که جان منم حاصلی اگر اختیار بنم و دلمک النده اولمش اولسه
بر ما عت جانان منم اولمزدق امانیه ایده لم ایش تقدیر خدا نکرده که
بکا بر جانان منم اولمزد (دوش بر یاد حریفان بخوابات شدم * ختم می دیدم
خون در دل و یاد کل بود * دوش بونده دون کیچه معنای نسنه در بر یاد بونده
بای صله معنای نسنه در بر یاد حریفان دیم کرد شدم بونده رفتم دیم کرد ختم می
اضافتی لامیه و دیدم مقدم مفعول ایدردی خون در دل و یاد کل بود مجموع
جواب سوال مقدر در کانه که سائل دیدی چون دیدی پس جوابنده
خون در دل آمد * محصول بیت دون کیچه باده نوش را کلق و یا باده الکق سببیه
میخانه به واردم ختم می یعنی باده کو بی یورکی پر خون و یاد کل کوردیم یعنی
ایچیی طوبی و شراب و دبی طیراغه کوملی کوردیم بومز کورنیه طریقه
نفس امری بیاندر که شراب کو بی بوش اولمجه بویه در (بس بکشم که برسم
سبب درد فراق * مفعول عقل درین مسئله لایعقل بود * بکشم با حرف تا کید
کشم فعل ماضی متکلم و حده درد و نوب و طواندم یعنی چوق تجسس ایلدم
که حرف تا کید برسم با حرف تا کید برسم فعل مضارع نفس متکلم و حده
صومر دیم کرد سبب درد فراق اضافت لری لامیه لرد در مفعول
اضافتی بیانیه در * محصول بیت عالمک علما و مشایخی چوق دور ایدوب
طولاندم که فراق در دینک سببی صورام اما مفعول عقل بومسئله ده لا عقل
ایدی یعنی بونل کی مشکلاتی حل ایلک مالک د کادر (راستی خاتم فیروزه

زده می

بواصافی * خوش درخشید ولی دوات مستجمل بود * راستی طوغریسی
بوکم دیه جاک برده استعمال ایدر خاتم فیروزه بواصافی اضافت لری بیانیه در
بواصافی سلاطین ایلخانیه دن برینک اسم بیدر یعنی اسم کنیتیدر شیخ
ابواصافی دیمکله معروف ایدی ننه کیم خواجه بر قطعه نل اولنده بومعنا به
اشارت ایدر بیت بعد مهند سلطنت شاه شیخ ابواصافی * به پنج شخص عجب ملک
فارس بود اباد * خاتم فیروزه سوردیغی اولدر که صوفی مزاج اولدیغندن کران
بها جو اهر دن تکین خاتمی ایلزدی پیروزه دن ایدردی بواصافی قیده اولان
بای نبت خاتم فیروزه ایچوندر یعنی شیخ ابواصافی منسوب خاتم فیروزه در
درخشیده کی دال مفتوح و مکسور اولمق جائز در درخشید فعل ماضی مفرد
غائب فاعلی خاتم فیروزه به راجع ضمیر دربار لیدی دیم کرد خاتم فیروزه نل
پارلسندن مراد امور سلطنتک کمال ظمور بیدر دوات مستجمل اولقندن مراد
سریع الزوال اولسندن عبارتندری معنی سلطنتده معر اولدی * محصول بیت
طوغریسی بوکم شیخ ابواصافی خاتم فیروزه سی خوش رختشان اولدی
امادوات سلطنت استجمال ایلدی یعنی امور سلطنت عجب کوزل ظمور
ایلدی اما بره قدر ایدر اولوب دوات و رفعت سلطنت تیز بکدی حاصلی
سلطنتده معر اولدی دیم کرد (آه ازین جور و ظلم که درین دامه کست * واه
ازان نازوتیم که دران محفل بود * تظلم اغتده ظلمدن شکایتیه دیر لرا ما بونده
جوره عطف تفسیری واقع اولمش دامه کاهدن محقه قدر طوزاقیری
دیم کرد یعنی طوزاق قوره جق بر که دنیا امر ادر که هر دنیا به کافی شکار
ایدوب کو تررتیم نعمت ایچنده اولمغه دیر لدران محفل دیدیک شاهی شیخ
ابواصافی مجاسنه اشارتدر * محصول بیت آه بوجور و ظلمدن که بوگون
بود نباده در یعنی ابواصافی نصکره اولان ظلمدن واه اول ناز و خور و نعمندن که
انل مجاسنده ایدی که علما و فضلا و مشایخ مجعی ایدی حاصلی خواجه
اند نصکره اولان ظلمدن و انل زماننده اولان حضور و صفانل فوتنده
شکایت ایدر (دیدی آن قهقهه کبک خرامان حافظ * زمزم پنجه شاهین قضا
غافل بود * دیدی اخبار و انشایه تملی و اردر قهقهه کبک اضافتی لامیه در
و خرامانه اضافتی بیانیه حافظ منادی قهقهه کبک خراماندن مراد مذکور
بادشاهل کاوب اوینا یوب حضور و صفاسیدر که علما و فضلال زمانله واقع
ایش سر پنجه اکثرنا خله شکار ایلین حیواناتنده مستعملدر ارسلان و قیلان
و طپوردن طوغان و شاهین کبی که بونلر قایشغندن مر پنجه ایلد تعبیر ایدر
مر پنجه شاهین اضافتی لامیه در و قضایه اضافتی بیانیه * محصول بیت

کورده و کوردکی ای حافظ اول خرامان که کلان قهقهه سنی و شلک کنی که
 شاهین قضا فایز غافل ایدی یعنی بازاجلدن غافل ایدی حاصلی
 ابواسحاق کنج پادشاه ایدی اولک خاطرینه خط و را بیزدی وله ایضا
 (نازمیخانه وحی نام و نشان خواهد بود) هر ما خالده پیرمغان خواهد بود
 تابونده ادا توفیق در عریضه مادام کبی خواهد بود که معنای مطابقتی دیلر
 دیکدر زیرامانی مضارع مقارن اولسه مصدر معناسنی افاده ایدرتنه کیم
 مکرر بیان اولندی اما معنای لازمیسی اولیسردردیک اولور خالده پیرمغان
 اضافت لری لامیه و بیانیته در محصل بیت مادام که میخانه و میدان نام
 و نشان اولیسردرد بزم باشم میخانه جینک یولی طیرانی اولیسردرد یعنی
 خدمتده پامال اولیسردرد (بر سر تربت ما چون کذری همت خواه
 که زیارتگر زندان جهان خواهد بود) تربتدن بونده مراد قبردر کذری
 فعل مضارع مفرغ مخاطب بکه سین و او غریبه سین دیکدر همت مقدم
 مفعولیدر خواه افطنک و خواه فعل امر مفرغ مخاطب ایستده دیکدر که
 حرف تعلیل زیارت که زیارتگاهدن مخفف در تنه کیم مکرر بیانی کچه شد در محل
 و مکان زیارت دیکدر نماز که کبی محصل بیت خواجه خطاب عام طریقله
 بیور و با جانانته خطاب خاص طریقله چونکه بزم قبر عز و چند یعنی یانته
 او غریبه سین حاصلی یانته دن مرور ایلیه سین قبر بزم دن استاده ایدوب
 همت استه زیر بزم قبر بزم زندان عالمک زیارت کیمی اولیسردرد حاصلی زیارت
 اولور و ایدن تبرک استه و زیارت دن (که بری زیارت ابلزلر) حلقه پیرمغان
 زازل در گوشه است بر همانیم که بودیم همان خواهد بود و مقام میم متکلم
 معنا جهمتندن کوشه مقید در بر همانیم بونده میم متکلم در مضاف
 محذوف در تقدیری بر همان حالیم در که حرف بیان محصل بیت پیرمغان
 بنده لکی حلقه سی از لدن قولانعمده در یعنی اکا از لدن قول شعی یانه اول
 حال اوزره یکه از لدن ایدک و زمان استقباله یانه اول حال اوزره اولیسردرد
 حاصلی پیرمغانک ماضیده و حاله و استقباله حلقه بکوشیز (بروای زاهد
 خود بین که ز چشم من و تو را زاین پرده نهانست و نهان خواهد بود)
 خود بین وصف ترکیبیدر بیندن کندن کور بیجی یعنی مغرور و متکبر که
 حرف تعلیل را زاین پرده بوزده ایچنده اولان راز محصل بیت زاهد خود
 بینه خطاب ایدوب بیور ککه و ارکیت ای خود بین زاهد که بخله سنک
 کوز کدن بوزده ایچنده اولان سر عشق بالفعل کزاید و کزلی اولیسردرد یعنی
 سر عشقه مطلع اولغعه عشق کینه یله متکلف اولوب بلیات محبت صابر امانی

از بجز رمل

کرک بو حال ایسه بنده و سنده یوق پس بر سنکاه راز عشقی طویع زبیر پرده نل
 رازی خواجه به مکش و قدر امانتزل طریقله کند یعنی عدم علامه زاهده
 ضم ایددی (ترک عاشقی کش من مست برون رفت امر و ز) ناد کر خون
 از دیده روان خواهد بود ترک عاشقی کش اضافتی بیانیته عاشق کش وصف
 ترکیبیدر کشیدن عاشق اولدر بیجی منه اضافتی لامیه در ترک مبهذارت
 خبری مست رفتن فاعلندن حالدر امر و ز طرف زمان برون طرف مکان
 تابونده عجبامعنا سنده در خون که اضافتی لامیه در که بونده اسیدر عربیده
 من کبی کیمک قانی دیکدر روان صفت مشبهه در افغان دیکدر امان بونده
 اسم فاعل معناسنی تقنین اولمشدر محصل بیت بنم عاشق اولدر بیجی جانانم
 بو کون طشره مستانه کندی عجباینه کیمک کوزندن قان روان اولیسردرد یعنی
 کندوبه کیمی عاشق ایدوب کوزندن قان ایدوب در حاصلی کیمی عشق
 در دندن قان اغلدیسردرد (بر زمینی که نشان کف پای تو بود) سچده کاه همه
 صاحب نظران خواهد بود زمینی یا حرف وحدت که حرف بیان و یارابط
 صفت نشان کف پای تواضافت لری لامیه در در محصل بیت بر بر
 اوزرنده که سنک ایاغن طهسانینک نشانی اوله اول بر جمع صاحب نظر لک
 سچده کاهی اولیسردرد یعنی سن ایاغن قودیفک بر جمع ارباب نظرانده
 یوزین قویوب روی مال اولورلر تینما و تبرک (چشم آن شب که ز شوق تو نم
 سیریه) تادم صبح نیامت نکران خواهد بود لحد قبر در ناانها نایات
 ایچوندرالی معناسنه دم صبح اضافتی بیانیته در نکران صفت مشبهه در
 نکریدن نظر اید بیجی معناسنه محصل بیت بنم کوزم شول کیمجه که سنک
 شوق و عشق کدن باشن قبره قور یعنی وفات ایدر نیامت صبحی وقتنه دل
 نکران و ناظر در (بخت حافظ کرا زین کونه مدد خواهد کرد) زلف معشوق
 بدست دکران خواهد بود ازین بونده بونل کبی دیکدر محصل بیت
 خواجه تجرید طریقله طانغندن شکایت ایدوب بیور حافظک طالعی
 اکر بونل کبی یعنی شعیکی حالنده کی کبی مدد و معاونت ایدر ایسه معشوقک
 زلفی غیر بلالنده اولیسردرد یعنی طالعی که بویه نامساعد اوله معشوق کندوبه
 ال و بر میوب غیر یارک معشوقی اولیسردرد وله ایضا (رسیده مرده که ایام غم
 نخواهد ماند چنان نماند چنین نیز هم نخواهد ماند مرده ایرشدیکه ایام
 غم قالمیسردرد انجیلن قالمدی بو فیلین داخی قالمیسردرد یعنی ایام سرور کندی
 کبی ایام غمده کیدر (من ارچه در نظر دوست خاکسار شدم بر قیب نیز چنین
 محترم نخواهد ماند خاکسار بونده حقیر و ذلیل معناسنه در محترم اسم

از بجز مجت
مفاعیل فعلن
مفاعیل فعلن

و فعل اول را فاعل باشد و محصول بیت اگر چه بن دو سنگ نظر نده حقیر
 و ذلیل اولدم رقیبیده بویه محترم قالمی سر در یعنی بن نیجه که حقیر اولدم ایسه
 اولده اولده او ایسر در (چو پرده دار بشیرد بزند هم را بنی کمی مقیم حرم حرم
 خوار اهدماند پرده فلک رو پرده دار اند در که افلاکی و عناد سری حفظ ایدر
 بشیر تقدیر کلام بشیر اجله در ضرورت و زنجیر و اضاف الیه حذف
 اوامش مقیم حرم حرم اضافت لری لامیه در در محصول بیت چونکه پرده دار
 بجمع خلقی شمشیر اجل الیه او رری یعنی اولد بر رهج کسه انبیا دن و اولیان دن
 و غیر بدن دنیا حرم ملک دوله سنده مقیم قالمز یعنی جمله سی وفات ایدسر در
 (غنیتهی شمرای شمع وصل پروانه که این معامله تا صبحدم نخواهد ماند *
 غنیتهی با حرف تشکیر در شمرای فصل مفرد مخاطب در صای یعنی غنیته ییل
 دیکدر که حرف تعلیل تالی معناسنه انتهایت ایچون صبحدم صباح و قی
 دیکدر محصول بیت ای شمع پروانه نل ملازمت وصالنی یعنی انل سکا
 محبت و عشقنی فرصت ییل زبر او و معامله صباحه دل قالمز یعنی سن سریر
 الزوال سین تیزار یوب یشار سین بس اند نکره پروانه بی فنده کور و سین
 ایدر صفا و نورانیت الکه ه ایکن انل وصالنی نعمت ییل (سر و ش عالم غیم
 بشارتی خوش دادی که کس همیشه بکیتی درم نخواهد ماند * سر و ش فرشته
 عالمه اضافتی لامیه در و عالمک غیمه بیانیته که حرف بیان بکیتی با حرف ظرف
 کیتی جهان درم دالاک * سری وزای عجمی الیه غم و غصه لود دیکدر
 * محصول بیت عالم غیمک فرشته سی بکار بر کوزل مشتاق و پردی که کسه
 جهانده دائم غم و غصه لو قالمز یعنی سر و غم دائم بر برینی تعاقب ایدر
 حاصلی سر و کور غم کیدر غم کور سر و کیدر دنیا بو حال اوزره محب و لدر
 بویته طاع بنده معنا جهتمنده موافق در (چه جای شکر و شکایت ز نقش
 نیک و بدست * چو بر صقیفه هستی رقم نخواهد ماند * مصراع اولده لاف
 و نشر مرتب اعتباری واری یعنی شکره نسبت نیک و شکایت نسبت بد و افعدر
 نقشدن بونده مراد صورت و شکادر چو ادات تعلیل صقیفه هستی اضافتی
 بیانیته در زدن مراد نشان و اثر در * محصول بیت جهاننک ابو و بر امر
 صورتندن شکر و شکایت محلی دکل یعنی سر و غم و غمندن شکر و شکایت
 جائز دکل چونکه و اراق صقیفه سنده نشان و اثر قالمی سر در یعنی وجود فانی
 اولوقه قدر اولد قد نصکره سر و غم و غمندن شکر و شکایت بری دکل بویته
 عاقل اولنه تمام نصیحتدر (سر و مجلس جمشید گفته اند این بود * که جام باده
 بیاور که جم نخواهد ماند * سر و دایر معناسنه اسعدر مجلسه اضافتی و مجلسک

جمشیده لامیه لدر که حرف بیان سر و در * محصول بیت دیشلمر که جمشید
 مجلسک سر و دی مصراع ثانینک مضمونیدر که جام باده کنور که جم دنیا ده
 قالمی و بجل جامنی ایچمک مقرر در ایدی بوسکون جام باده ایچمک
 جم و جمشید ایکی سیده سلیمان بن غمیرک اسمیدر (توانکر ادرل درویش خود
 بدست آور * که محزن زرو کج درم نخواهد ماند * توانکر زدن کین کسینه به
 یعنی دولتی به دیر لرا خنده الف ند ادر دل درویش خود اضافت لری لامیه لدر
 بدست با حرف صله آور الف مروده و او و معنویه الیه فعل امر مفرد مخاطب
 که ورد دیکدر آورد بدن که حرف تعلیل محزن اسم مکان در خزن یخزن دن
 یعنی نصیر بانه بدن بر نسنه بی کزلبه بکج یر ایدی محزن زرنالون صقلیتی
 بر دیکدر کج اغنده مالدر اما بونده خزینه مراد در * محصول بیت ای غنی
 اولان کسینه کمدی فخر بیکک کوکای اله کنور زبر الزون واقعیه خزینه سی
 قالمی سر در یعنی مالکی سکا محتاج اولن لدر دن دریغ الیه زبرانه مال قالورونه سن
 ونه سکا محتاج لره ب قانی اولور باقی همان رب عزتدر (برین رواق زبر جرد
 نوشته اند بزر * که جز نبکوئی اهل کرم نخواهد ماند * رواق رانل کسر لیه
 اغنده حیا دل طوائسه دیر لرا ما عجم اکسری چار دافده استعمال ایدر زبر جرد
 جواهر جسنندن در شیل اولور بونده مراد رواق زبر جردن فلکدر که کاه
 شیل کورینور و کاه کولک نیکوئی با حرف مصدر و همزه مجتلبه اضافت ایچون
 کلمه اهل کرمه اضافتی لامیه در و اهل کرمک * ذلک * محصول بیت
 بوزر جرد کبی چار داغک اوزرینه التونه یاز مشلدر که اهل کرمک ایلکندن
 غیر نسنه قالمی سر در یعنی دنیا ده همان آدایلکیدر باقی فلان سائری هب
 فانیدر (سحر کرشمه و صلش بشارتی خوش دادی که کس همیشه گرفتار غم
 نخواهد ماند * بعض نسخه ده و صلش بر نسنه و صلح واقعیه در میم ضمیر لیه
 و بعض نسخه دم سحر ترانه چنکیم بشارتی خوش داد و لکل وجهه و صلش
 اولیجق سحره بر میم منکلم تقدیر ایلک کرک سحرم تقدیرنده اما و صلح اولجهه میم
 منکلمه بر مضاف تقدیر ایلک کرک وصل جانا غم تقدیرنده اما چنکیم اولجهه
 بو تقدیر لره احتیاج اولمز * محصول بیت سحرده بکا جانا نل و صلی اشارتی
 بر کوزل مشتاق و پردی یا خود سحرده بکا چنکیم ترانه سی بر کوزل
 مرده و پردی که کسه دنیا ده دائم گرفتار غم قالمی سر در حاصلی سر و بایدار
 اولدیغی * کبی غمده باید ارا اولمز بویته ایات سابقه نل خوا سیدر بعینه
 (زمهر بانی جانان طمع مبرحافط * که نقش جور و نشان ستم نخواهد ماند *
 مهر بونده محبت معناسنه در و بان ادات فاعل در جی معناسنه مثلاً در بان

قیوت و شتر بان دوه چی دی که در پس مهر بان مخفی یعنی محبت و رعایت اید چی
 و اخر نه یا حرف مصدر در پس جانانه اضافتی مصدر فاعله اضافه ای در
 مبر فعل نمی و فرد مخاطب که میگوید بریدن طمع مقدم مفعولید که
 حرف تعلیل نقش جور اضافتی بیانه در صورت جور دیگر نشان ستم
 اضافه ای بویه در محصول بیت ای حافظ جانانک شفقت و محبتندن طمع
 که میزیرا جور و جفا صورتی و حالی و ستم نشانی دنیاده قالمی در یعنی جور
 و جفای جانان بویه قالمیوب مهر و وفا به دور پس ایدی ای حافظ جانانک
 مهر و وفا سندن مایوس و نا امید اوله و له ایضا (هر که شد محرم دل در حرم
 یار یماند) و آنکه این کارند است در آن کار یماند محرم دل اضافتی
 لامیه در دله محرم دیگر مصدر می مفعولنه اضافتی قیلندند در محصول
بیت هر کیم که دله محرم اولدی یعنی اصحاب قلوب اولدی یارک حرمنده قالدی
 یعنی دله محرم اولان یاره محرم اولدی و اول که یوکاری بلدی یعنی دله محرم دل
 اولین محرم دله آنکارا بلدی (اگر از پرده برون شد دل من عیب مکن)
 شکر ایزد که نه در پرده پندار یماند شکر بونده ایکی معنایه محتمل در یعنی اولدی
 و کتمل پرده دن طشره اولدی عشقی فاش اولوب رسوای اولمده در شکر ایزد
 اضافتی مصدرک مفعولنه اضافه ای در پرده پندار اضافتی بیانه نه لفظی
 معنایه سندن یمانده مقید در تقدیر کلام یماند محصول بیت اگر بنم کوکام
 پرده استناردن طشره اولوب گندی ایسه یعنی عشقی هویدا و ظاهر اولوب
 رسوای اولدی ایسه عیب ایله خطاب عام در زیر اشکر الله که پرده پندارده
 قالدی یعنی رسمی صوفی که کی ظن پرده سنده قالدی یعنی علم الیقین صاحبی
 اولدی بونده یماند نمانده معناسنه در دین پرده پندارده قالمش (داشتم
 دلکی و صد عیب نهان می پوشید) خرقه رهن می و مطرب شد و زار یماند
 داشتم طور تر دم دیگر در دلکی دلق فقر اخر قه می و یا حرف وحدت عیب نهان
 اضافتی بیانه می پوشید حکایت حال ماضی اورتردی دیگر در رهن می اضافتی
 مصدرک مفعولنه اضافه ای در شد بونده ایکی معنایه محتملی وار برینه
 قصیر اولین قصیر ایلش زار زار آنک قوشا غنه بغلیوب صرقتدی یعنی ایندن
 کنایت که سابقا تفصیل اولمده در محصول بیت بر خر قه و اراید که یوز کزلی
 عیبی اورتردی خر قه می و مطربه رهن اولدی و زار قالدی یعنی عیب نهانم
 ظاهر اولدی که اول عیب نهان زار ایدی حاصلی بوندن اول قوت پر هیز
 و تقوی ایله عشق جانانی ستراید درم نمدی مهر و محبت طغیان ایدوب غلبه
 ای که که عشقی فاش ایدوب رسوای عالم اولدم زار دن مر ادعیت باطنیدر

از بحر زمل

ردیفی

(صوفیان و استند از کروی خر قه دلکی مایود که در خانه خیار یماند)
 و ایونده باز معناسنه در تا کید افاده ایدر سندن فعل ماضی جمع غائب ایدیلر
 دیگر سندن کز کوف کاف عجمینه ک کسری و رانک فتحیه رهن در طوق
 معناسنه میبه اضافتی لامیه خر قه مفعولیدر سندن ک خانه خیار اضافتی
 لامیه در محصول بیت صوفی یارده رهنندن خر قه لرین آلوب قور تار دیلر
 همان بزم خر قه مزاید که یاده فرو شک خانه سنده قالدی یعنی بزیاده رهنندن
 خر قه مزای تخلیص ایده مدک سائر صوفی یارب ایدیلر (از صدای سخن
 عشق ندیدم خوشتر یادی کاری که درین گنبد دوار یماند) صدای سخن
 عشق اضافتی لامیه لر در ندیدم خوشتر مصراع ثانی به مره و ندر یاد کار
 یاد ای که در و کار ادات فاعلدر بحسب الفه یاد چی دیگر را کبی معناسنه
 اما استعمالده اکور معناسنه در کبید کاف عجمینه ضعیله قبه دیگر در دوار
 دارید و ردن مبالغه ایله اسم فاعلدر نصار کبی زیاده سیله دو فنی معناسنه
 فلان دایماد اتر اولدیغی چون مبالغه صیغه سیله انی وصف ایدیدی
محصول بیت عشق سوزی صداسندن زیاده بر خوش یاد کار کور مردم که
 بوزیاده دور اید چی قبه ده قالدی یعنی اعلا و زیبا قلان یاد کار دنیاده عشق
 سوزی صداسیدر باقی یاد کار لر بومر قبه ده دکل (خرقه پوشان دکر مست
 گذشتند و گذشت) قصه ماست که بر هر سر بازار یماند خرقه پوشان الف
 و نوله جمع اولدی ذوی العقوله صفت اولدیغی چون صوفیان خر قه پوشان
 دیگر در کرمه اضافتی بیانه در گذشتند فعل ماضی جمع غائب یکدی یلر دیگر
 و او معنای حالیه افاده ایدر عطف ایچون اولمده جائز گذشت یکدی فعل
 ماضی مفرد غائب یعنی مضی ماضی او نودلدی کندی قصه ما اضافتی
 لامیه در که حرف بیان سر بازار بانی و اوج دیگر در محصول بیت بزدن
 غیری خر قه پوشا رهن سنانه یکدی یلر یکدی یعنی او نودلدی کندی لیکن بزم
 قصه مزدر که هر بازار باشنده قالدی یعنی سائر صوفی یارب یکی فسق
 و بخور او نودلدی کندی همان بزم قصه مزدر چار شورده و بازار لرده داستان
 اولان (جز دل من کز ازی تا یابد عاشق رفت) جاویدان کس نشنیدیم که در
 کار یماند کز اصلنده که از ایدی که حرف رابطه صفت تا انتهایت ایچوندر
 الی معناسنه جاویدان ایدی محصول بیت بنم و کلمدن غیری انجیلین
 کوکام که از لدن ایده دل عاشق کندی یعنی عشقندن خالی اولدی کسه بی
 اشتدک که ایدی ایشده قالدی یعنی دایما ایشه مداومت ایله حاصلی سائر
 عشاق کا عاشق اولور لر کا می عشقندن خالی اما بن دایما عاظم حاصلی

دنیایه عاشق کلام و عاشق کندی (هری لعل کران دست بلورین ستم * آب
 حسرت شد و در چشم کهر بار بماند * بی لعلندن می افریزی شراب در کران
 اصلنده که از آن ایدی که حرف رابط صفت دست بلورین اضافتی بیانیته در
 بلوربانل کسری و لا مل فحبله مشهور فتنه در و یا حرف نسبت و تون حرف
 تا کید ستم فعل ماضی متکام وحده الدم دیم کدر آب حسرت اضافتی
 بیانیته در چشم کهر بارده بویله در کهر بار و وصف ترکیبیدر کهر یا غدری
 دیم کدر کهر اصلنده کوهر در کاف عجمینک فتنی و واول سکونی و هسانل
 فحبله تعریب ایدوب جوهر در لر صکره وای حذف ایدوب کهر دیدیل
 کاف عجمینک ضمیمه * محصول بیت هر قمری شرابی که اول بلور کبی
 جانانل لندن الدم آب حسرت اولدی و کهر یا غدری کوزمده قالدی یعنی
 چشم کریانده قالدی حاصلی لندن اکوب ایچدی کم شراب کو ارا اولدی یعنی
 نکاس کدی * که حسرت صوبی اولوب کران * و زمده قالدی (برمال
 نوچنان صورت چین حیران شد * که حدیش همه جابر در دیوار بماند *
 که حرف رابط صفت حدیشدن می اد حکایت و قصه در حاصلی سوز صاو
 مراد در * محصول بیت سنک جمال که صورت چین انجیلین حیران اولدی
 که انل حکایت و قصه سی هر برده و قوده و دیوارده قالدی یعنی قبولده
 و دیوارده انل صورتی نقی ایدر حاصلی در دیوارده نقشی قالدی (گشت
 بیمار که چون چشم تو کرد در کس * شیوه او نشدش حاصل بیمار بماند * بیمار
 وصف ترکیبیدر آیدندن بیم کتوریچی دیم کدر یعنی قورق و کتوریچی خسته ده
 اولک قورقیسی اولدیغیچون بیمار دیدیلر کرد فعل مضارع فرد غائب بونده
 اولد دیم کدر شیوه او ضمیری شیوه را جعدرو نشدش ضمیری ترکسه * محصول
 بیت ترکس بیمار اولدیکه سنک چشم کبی اولد یعنی ترکس چشم جانان
 کبی اولم دیو بیمار اولدی اما ترکسه چشم جانانل شیوه سی حاصل اولمادی
 و بیمار قالدی حاصلی بیمار اقدده چشم جانانه تقلید ایدم دیو بیمار اولدی
 و ایدم مبوب بیمار قالدی (بتماشا که زلفش دل حافظ روزی * شد که باز اید
 و جاوید گرفتار بماند * بتماشا که با حرف صله تماشاکه سیرانکاه کبی ظر و ف
 مکانیه دندر زافه و زلفل شینه اضافتی لامیه لر در دل حافظده بویله در روزی
 با حرف وحدت شد بونده رفت معناسنه در که حرف تعلیل دل حافظ مبددا
 و شد خبری و مبتدائیل ماقبلی و ما بعدی خبره متعلق جاوید ظرف زمان
 بمانده متعلق گرفتار و وصف ترکیبی آیدندن طو تون و طو تساق و مبتلا
 معناسنه در گرفتار مبتدا بماند خبری * محصول بیت دل حافظ بر کون سنک

زلفل سیرانکاهنه کندی که کبر و کاه دیو اما زلفل زنجیرنده ابدی طو تساق
 قالدی و کبر و کندی وله ایضا (بیش از دنت بیش ازین اندیشه عشاق بود *
 مهر و روزی تو با ما مشهوره افاق بود * از بیت تاسی ضمیر مخاطب بیش اول و اول
 بیش زیاده ارتق معناسنه دو اندیشه و کبر و تدارک معناسنه در عشاقه
 اضافتی لامیه در مهر و روزی مهر بونده محبت در مهر و روزی وصف ترکیبیدر
 ورزیدن امک مل و چالشقی یاسین حرف مصدر در و همزه مجتنبه اضافت
 ایچون کلمه تویه اضافتی لامیه با حرف مصاحبت و یا حرف صله شهره
 اصلنده شهرت ایدی نابونده اسلوب بحم اوزره های رسمی شکنده اوقنور
 و یا ز بلور آفاق افقک جمیدر بونده اطراف مراد در * محصول بیت بوندن
 اول سنک بوندن زیاده عشاقی تدارک و ارایدی سنک بزمه محبت سعبک
 و کوشنک مشهور افاق و اطراف عالم ایدی (یاد باد آن صحبت شهما که
 بانوشین ایمان * بحث مر عشق و ذکر حلقه عشاق بود * یاد باد بو عیارت
 بو کتایده چوق کاورتنه کیم مکرر یکدی صحبت شهما اضافتی
 فی معناسنه در که حرف رابط صفت با حرف مصاحبت نوشین ایمان الف و نونه
 جمع اولدی ذوی العقوله صفت اولدیغیچون دایران نوش ایمان دیم کدر
 وصف ترکیبیدر یعنی وصف ترکیبی اقسامند ندر طاتلی دوداقلیدر دیم کدر زیرا
 نوش لفظه مشترک در طاتلی سنه لره و باله دیر یا حرف نسبت و تون حرف تا کید
 بحث لغتده طبراق قزمقدر و اصطلاحده خبری مبتدایه اثبات ایل کدر
 اما بونل کبی بر لده اداره کلام مراد در یعنی بری برله سوز و سوز بلشعل بحث
 مر عشق اضافتی لامیه لر در ذکر حلقه عشاقده بویله در * محصول بیت
 اکسون اول کیم لر صحبتی که طنلود و دافلی دلبر لایله مر عشق بحثی و حلقه
 عشاق ذکر اول کیم لر ده اولوردی یعنی اکسون اول مجله لر که انلرده بویله
 مصاحبت لر جاری اولوردی (حسن مهر وین مجلس کرچه دل میرد وین *
 عشق ما بالطف طبع و خوبی اخلاق بود * حسن مهر وین مجلس
 اضافتی لامیه لر در مهر وین الف و نونه جمع اولدی ذوی العقوله صفت
 اولدیغیچون تقدیری حسن دایران مهر وین در مهر وین وصف ترکیبی
 اقسامند ندر آی یوزلی دیم کدر میبرد حکایت حال ماضیدر ایدردی دیم کدر
 دل مقدم مفعول صریح در وین معطوف در له عشق ما اضافتی لامیه در
 با حرف مصاحبت لطف طبع اضافتی بیانیته در خوبی اخلاقده بویله در
 خوبینک یاسی حرف مصدر در * محصول بیت معمود مجمل بک مهر ورنیل
 کوزلکی اگر چه دل و دین ایدردی یعنی دل و دین بغما ایدردی اما بزم

از بحر زمل

عشق ز طافت طبع و اخلاق کوزل که به ایدی یعنی بزائمه کند عزی
 کایا تسلیم ایش ایدله هر نه که استر لایسه ایدر لایده که لطف طبعه اخلاق
 حسنه نل مقنن سالی تسلیم و رضا در (سایه معشوق اگر افتاد بر عاشق
 چه شد * ما باو محتاج بودیم او به ما مشتاق بود * سایه معشوق اضافتی
 لامیه در و با حرف ص له و او ضعیفی معشوقه را چه در * محصول بیت
 معشوق سایه لطف و احسانی اگر عاشق اوزر نه دوشد یسه نه اولدی یعنی
 بر امر غریب دکدر زیر ارا مرده مناسب و ارایدی که بر کا محتاج و اول بزه
 مشتاق ایدی پس مشتاق محتاجه لطف و احسان اوزر اولسه عجب دکدر
 (پیش از ان کین سقف سبز و طاق مینا برکشند * منظر چشم مرابروی
 جانان طاق بود * سقف طو اندر و طاق کرمینا بشیل و کول * سر چه دیو لر
 اما بونده فاک مراد در تشبیه طریقه شقف دیگه اهل شرع مذهبه
 اشارت در که انرا افلاک مستغرق در بر و طاق اهل حکمت مذهبه که انرا
 کروی الشکل در بر منظر چشم اضافتی لامیه در و چشمک مرایه
 اضافتیده بویله در ابروی جانان اضافتیده بویله در طاق اب کی پرده ده کرد
 * محصول بیت اندن اول که بوشیل طو ان که فله کدر و بولا جو ردی کمری که
 فله کدر چکر لردی یعنی بونلر مخلوق اولمزدن اول بنم چشم نظر کا هینه
 جانانک ابروینی کرایدی ذکر خیزه و اراده کل قبیلندند یعنی طاق ابروی
 جانان چشمک منظری ایدی یعنی سیرانکاهی طاق ابروی جانان ایدی
 حاصلی افلاک و عناصر خلق اولمزدن اول بنم چشم منظری طاق ابروی
 جانان ایدی (از دم صبح ازل تا آخر شام اید * دوستی و مهر برنگ عهد و یل
 میثاق بود * دم بونده وقت معناسنه در صبحه اضافتی لامیه در و صبح ازل
 بیانیته تالی معناسنه در یعنی انتهایت انچون از که من ایندائیه
 معناسنه در اقامه قابل واقع اولمش آخر شام اضافتی لامیه در و شام ایده
 بیانیته در خواجه نل بوقولی ادعائیدر والا ازل اولی و ابدک اخری اولمزد
 زیر ازل بی اوله و ابدی اخره دیو لر دوستی یا حرف مصدر در مهر محبت و عهد
 و میثاق لقنان متراد فاند * محصول بیت صبح ازل وقتندن بری شام اید
 آخر نه دل جانانه بزم مهر و محبت بر عهد و بره میثاق اوزر در یعنی بزم
 جانانه محبت زانی و ابدی در که بر حال اوزر در که هرگز تغییر اولدی و اواز
 (در شب قدر از صبحی کردم ام عیم مکن * سر خوش آمد یار و جای
 بر کسار طاق بود * طاق بونده مصدیره معناسنه در بر طاق اقل بر معناسی
 مصدیره در * محصول بیت قدر کیچه سنده اگر صبحی ایلایسه بکاعیب

ایله زیر ایا سر خوش کادی و مصدیره کنار ننده یاده ایله طلو بر جام و ارایدی
 حاصلی یار ایله یاده نوش اولمق ضروری اولدی زیر ابوندن ابوقدر کیچه سی
 اولمزد که یارله کیچه یاده نوش اوله سین (رشته تسبیح اگر بکست معذورم بدار
 * دستم اندر ساعد ساق * سین ساق بود * رشته تسبیح اضافتی لامیه در
 بکست با حرف تا کید کست کافی بحمینل ضعی و سین اولمق فنی و کسریله
 فعل ماضی مفرد غائب قرلدی دیمکدر ساعد بکست دیر لر یعنی ال بکسته
 ساقی به اضافتی لامیه و ساقینل سین ساقه بیانیته در سین ساق وصف
 ترکیبی اقسامندند ساق انجکدر کش انجکلی ساقی دیمکدر * محصول بیت
 خواجه خطاب عام طریقه یله یور را کریم تسبیح ایلکی قرلایسه عیب ایله
 زیر الم کش انجکلی ساقینل بکسته ایدی یعنی بو صحنه علی ساقینل بکسته
 یا پوشوب انکله الاشوب کورشم کدن تسبیح ایلکی قرلایسه عیب ایله
 دیمکدر (بر در شام کدای نکته در کار کرد * کفت بر هر خوان که بنشستم
 خدار زاق بود * کدای و نکته یاری وحدت انچون در در کار اصلنده در کارم
 کرد ایدی میم منکلم ضرورت و زنیچون شاهه مقید اولدی معنای ایشمه
 بر نکته ایلدی یعنی بکار نکته پوش و زو یلادی اول سوز مصرع نانه یدر
 لفظ خوان مشترک در سفره و نغمه دیو لر * محصول بیت شاه قیوسنده
 بر کدای بکار موثر نکته ایله دیدی هر سفره ده که او توردم خدار زاق ایدی
 یعنی رزق الله * دن بدم سفره صاحبندن بدم حاصلی اگر چه طعمای
 و سفره بی او کد زید عمر و چکر اما حقیقتده بید بکن رزق سکالته و بر زید
 و عمر و بر من اگر چه ظاهر انلردن کاور (شهر حافظ در زمان آدم اندر باغ
 خلد * دفتر نسرین و کار ازینت اوراق بود * زمان آدم اضافتی لامیه در
 و باغ خلد بیانیته در دفتر نسرین اضافتیده بیانیته در کاراده را اضافتی
 معنای افاده ایدر نسرین خوش قو قلو بر آق چیکه بیدر زینت اوراق
 اضافتی لامیه در * محصول بیت جنتده حضرت آدم پیغمبرک زماننده
 حافظک شعری کل و نسرین دفتر اوراقینل زینتی ایدی یعنی ککل
 و نسرین بیدر اقلینه باز یلوب انکله مزین اولوردی خواجه نل بوسوزندن
 دعوی قدم مفهم و مدر و اعلم عسند الله اگر چه شعر انل کلماتی ادعائیدر
 و قوی دکدر وله ایضا (عکس روی تو چود رایسه جام افتاد * عارف
 از خنده می در طمع خام افتاد * عکس روی تو اضافتی لامیه در
 و آینه جام اضافتی بیانیته خنده می اضافتی لامیه و طمع خام اضافتی
 بیانیته خام بونده ایهام طریقه یله مذکور در زیر اخام قایم امش

شرابه و چک استه به دیر و محصول بیت سنک روینک عکسی چونکه
آینه جامه دوشدی یعنی شراب قدحنه دوشدی عارف میل
خنده سندن یعنی سنک روینک مبه دوشوب می برقی آوردیقتدن عارف باده
نایخته طبعنه و یا حاصل او از طبعه دوشدی حاصلی سنک روینک عکسی باده به
دوشدی یکی سببه باده منور اولدی پس عارف دایم سنک عکسی باده به
دوشک رجاسه به طبع خامه دوشدی یعنی باده به دوشدی دیکدر (حسن
روی تو بیک جلوه که در آینه کرد این همه نقش در آینه اوهام افتاد
حسن روی تو اضافت لری لامیه در یک با حرف سبب آینه اوهام اضافتی
بیانیه در محصول بیت سنک روینک کوزلکی بر جلوه سببه که آینه ده
ایلدی یعنی آینه ده بر جلوه ایلک سببه بوقدر نقش آینه اوهامه دوشدی
یعنی هر کس که آینه ده حسنک جلوه سنی مشاهده ایلدی کوکنده اول
حسن من عکس اولوب سکا عاشق اولدی حاصلی هر کسه بر غیر در لوتجلی
ایلدک و هر کسک آینه و همنده بر غیر در لوتجلی اولک (چه کند کز بی دوران
نرود چون پرکار هر که در دایره گردش ایام افتاد بی دوران اضافتی
لامیه در دایره گردش ایام اضافت لریده لامیه در محصول بیت نه ایلکه که
دوران آردنجه پرکاری کتبه یعنی نیه قادر در که دورانه اولوب ایل آردنجه
کتبه یعنی دورانه تابع اولماغه قادر کادر هر کسه که دایره گردش ایامه
دوشه یعنی دنیا به کن البته گردش ایامه تابع اولتی کرکنده کیم مشهور در
مصراع که وردن زمانه او بعدی اوی سن زمانه (آن شدای خواجه که در
صومعه یازم بی کار من بارخ ساقی و لب جام افتاد ایلک مشار الاهی
مخدوف در آن حال شد دیکدر شد بونده رفت معناسنه درای خواجه خطاب
عامد هر ایشیدنه بونده صله در کار من ورخ ساقی و لب جام اضافت لری
لامیه در محصول بیت ای خواجه اول حال کندی که دخی بی صومعه ده
کوره سین یعنی بردخی بی صومعه ده کور من سین زیر اینم ایشم رخ ساقی به
و لب جامه دوشدی یعنی رند باده نوش اولدم شمدن کپرو بی صومعه ده
کور من سین (زیر شمشیر غش رقص کنان باید رفت کانکه شد کشته اونیل
مرا انجام افتاد زیر شمشیر اضافتی لامیه در شمشیر کتبه بیانیه سین
شمیر جانانه راجد در رقص کنان الف و تون مبالغه ایچوندر رقص کن
وصف تر کپییدر رقص ایدر دیکدر رفت بونده رفتن معناسنه در کانه
که حرف تعیلل انکه اصلنده آنکس که ایدی کس حذف اولوب که اسم
قلوب برینه کادی حذف و ایصال طریقله کشته اوضعی جانانه

راجددر

راجددر نیک مرا انجام عاقبتی ای دیکدر زیر اسرافجام عاقبت
معناسنه در محصول بیت جانانک غمی شمشیر نیک التنه رقص ایدر کتک
کرک یعنی سونه سونه صفای قلبله ایلک غمی قبول ایلک کرک زیر محبت
و عشق مقتضای بودر که شمشیر غم جانانی جان و دل ایل قبول ایلکه زیر
هر کیه که جانانک کشته محبتی اولدی عاقبتی ابودوشدی یعنی عاقبتی خیر
اولدی (من زمسجد بخزایات نه خود افتادم بی اینم از عهد ازل حاصل
فرجام افتاد بی ادات ننی معنا چمتدن افتاده مقید در تقدیر کلام با اختیار
خود نیفته ادم در اینم تقدیری این مراد عهد بونده زمان معناسنه در ازل
اضافتی بیانیه در حاصل فرجام اقتصاد اضافتی لامیه در محصول بیت
بن مسجدن میخانه به کندی اختیار له دوشدم بلکه بوحال بکازمان ازلدن
عاقبتک حاصلی دوشدی یعنی تقدیر ازل بویه ایش که عاقبت بن مسجدن
میخانه به دوشدم یعنی عاقبتک حاصلی و اوله جفی بواش (غیرت عشق زبان
همه خاصان بیری کز کجا سر غش در دهن عام افتاد غیرت عشق اضافتی
لامیه در مجاز از زبان همه اضافتیده بویه در بیری با حرف تا کبیرید فعل
ماضی مفرد غایب کسدی دیکدر کرک حرف تعیلل سر غش اضافت لری
لامیه در درشین شمیر جانانه راجددر در دهن عام در حرف صله و دهن عام
اضافتی لامیه در محصول بیت عشق غیرتی جمیع حاصلکن دانی کسدی
یعنی غیرت عشقن هیچ سوبله که قادر اولدی بیری غیرت عشق سوبله که
قورمندی که جانانک سر غمی عامک اغزی نه نره ددن دوشدی سر غم جانانه
نره دن مطلع اولدی بلکه اغزی نه بوم صاحب دوشدی دیو خاصه مشیر
قالدی (هر دمش بامن دل سوخته لطیفی در کست بی این کد این که چه
شایسته انعام افتاد هر دمش شین شمیر جانانه راجددر با حرف صله منزل
دل سوخته به اضافتی بیانیه لطیفی با حرف وحدت بین فعل امر مخاطب
که حرف بیان چه بونده مبالغه افاده ایدر شایسته یاده فتح و کسر جائز در
لایق دیکدر انعامه اضافتی اسم فاعلک مفعولنه اضافتی قبیلندندر
محصول بیت هر وقت جانانک بن دل سوخته به براور که لطیفی وارد یعنی
هر ساعت بکاتازه لطیفی و ابرو کدایی کور که مبالغه لایق انعام واقع
اولمشدر که جانان تازه تازه لطف و احسان ایدر کا (در خم زلف تو آویخت دل
از چاه ذوق آه کز چاه برون آمد و در دام افتاد بی خم زلف تو اضافت لری
لامیه در آویخت فعل ماضی مفرد غایب لازمه متعدی بونده مشترکدر یعنی
آصدی و آصدی دیکدر آویختن یا پیشی معناسنه ده کاورتنه کیم کاستانده

بر جمعی غلام حکایه سنده بدو دست در سکان کشتی آویخت ایکی الیه کینک
 دومننه یابشدی دیمکدر پس بونده او یخت یابشدی دیمکدر چاه ذقن اضافتی
 لامیه در کان چقوری دیمکدر * محصول بیت کوکل چاه ذقندن سنک زلفان
 قلابه یابشدی آه کیم بیچاره کوکل قیودن طشره چقوب طوزاغه دوشدی
 چاه ذقنی زندان چقورینه وزانی طوزاغه تشبیه ایلمندر (صوفیان بهله
 حریفند و نظر بازولی * زین میان حافظ دلسوخته بدنام افتاد * حریف اغنده
 همیشه به دیر بر یعنی هم صنعت استعماللارنده باده مصاحبه دیر نظر باز
 اصطلاحلارنده محبوب دوسته دیر حافظ دلسوخته اضافتی بیانیته در
 * محصول بیت صوفی لرجه ماباده نوش و محبوب دوسته را ما بونلرک ارا سنده
 حافظ دلسوخته بدنام دوشدی یعنی صوفیلق اسنده بونلرک ارا سنده اولوب
 کارده هم پیشه اولدی دیمکدر و له ایشا (نقد صوفی نه همه صافی یعنی باشد
 * ای بسا خرقه که شایسته آتش باشد * نقددن مراد باله فعل حاضر اولان
 حالدرننه کیم بر غزلک مطلعنده کسه کرک که تقدهارا بود ایا که عیاری
 گیرند پس نقد صوفی صوفینک باله فعل حاضر اولان حالی دیمکدر نه ادات نفی
 معنا چمنندن باشد لفظنه مقید در صافی بیغش اضافتی بیانیته در غش
 غینک فقی و کسر یله لغتدر خیانت و حیله معناسنه صاف مقابله دیر پس
 بیغش صافه نسبت تا کیم و تقریر حکمنده واقعدرای حرف ندامتداسی
 مخدوف تقدیری ای خواجه دیمکدر بسا چوق * محصول بیت صوفینک
 باله فعل حاضر اولان حالی جمعا علامت صافی دکدر یعنی هر چه بدن صوفی
 بال و بی زرق و بی ریا دکدرای خواجه نیچه خرقه وارد که آتشه لایق در
 خرقه دن مراد صوفی کندیدر ز کرحل واراده حال قبیلند ندر یعنی نیچه
 مرانی صوفی رجم بالا بحار و احراق باله اشاره لایق در (صوفی ما که زورد
 سحری مست شدی * شامکاهش نکران باش که سرخوش باشد * صوفی
 ما اضافتی لامیه در که حرف رابط صفت ورد سحری اضافتی بیانیته در صوفی
 ما مبتدا مصراع ثانی خبری شامکاهش شامگاه اخشام وقتی دیمکدر رتبه
 که صبحگاه صبحا وقتی دیمکدر زیرا کامشتر کد زمانه مکان بیننده شبن ضمیر
 صوفی به راجعدر نکران صفت مشبهه در نکریدندن لغنده بقعان معناسنه در
 اما بونده ناظر معناسنه در باش فعل امر مفرد مخاطب اول دیمکدر باشیدنندن
 صبر و رت معناسنه ناظر اول دیمکدر که حرف بیان سرخوش و اور سیمیه
 خاتل شعی قافیه ضرورت چون فحیه اشماله او قومی کرک یعنی فحیه به
 مایل زیر ابو غزلده شمسک ما قبل مفتوحدر * محصول بیت بزم صوفی

از چهره

که سحر وقتل وردندن مست اولوردی یعنی وجد ایدردی اخشام وقتنده
 ناظر اول که سرخوش اولوردی معنی سحر وردنده امر یوب مستانه لک کو سترن
 صوفی اخشام سیرایله که باده مستی اولور (خوش بود کر محک تجربه آید بمان
 * تاسیه روی شود هر که دروغش باشد * محک میست که سیرایله امم اندر محک
 محک دن یعنی نصر بانیل مضاعفندن بر سینه سوره جلالت مثلالتون
 ویا کوش سوره جل سیه طاشه محک دیر تجربه به اضافتی بیانیته در تا حرف
 تعلیل سیه روی یوزی قاره هر که اصلنده هر کس که ایدی قاعده سابق اوزره
 حذف وایصالله هر که اولدی در واصلنده در او ایدی همزه وصاله ساقط
 اولدی و اضمیری هر که ده که به راجعدر * محصول بیت خوشدر اگر محک
 تجربه اوزره به کاورسه یعنی هر کسک نقدینی و حالنی اکادر بر شنی کاسه
 اور تا به زیاده کوزل اولوردی تا کم یوزی قاره اولدی هر کسه ده که غش واردر
 یعنی هر کسه ده زرق و ریا اولوب ظاهری باطننه او عذر سوا اولدی دیمکدر
 (ناز پروردنم نبرد ایدوست * عاشقی شیوه زندان بلا کش باشد * ناز پرورد
 وصف ترکیبدر تنعمه اضافتی بیانیته در نعمنده نازاه بسی کسه دیمکدر نبرد
 فعل نفی مستقبل مفرد غائب ایلمندر دیمکدر بدوست با حرف صله نبرد فعلنه
 متعلق مفعول غیر صریح در و راه مفعول صریح نازمیتد انبرد خبری عاشقی
 یا حرف مصدر شبهه بونده صنعت دیمکدر رندانه اضافتی لامیه وردندان
 بلا کسه بیانیته در بلا کش وصف ترکیبدر کسه شیدنندن بول ایلده من یعنی
 نعمنده وصفاده اولان کسه واصل جانان اوله من زیرا عاشق بلا و محنت
 چکینی بندایله پیشه سیر یعنی محنت و مشقت چکین مراد عاشق اوله من
 زیرا بار کراندر کانا کار مقول اوله من (عم دنی دنی چند خوری باده بخور *
 حقیقت باشد دل دانا که مشوش باشد * غمک دنی به اضافتی لامیه در
 و دنی دنی به بیانیته باشد بونده ادات خبردر حیفه در دیک اولور دلک دایه
 اضافتی لامیه و بیانیته در ایا کیه نه ده تحملی وار که حرف بیان مشوش امم
 مفعولدر تفعلیل باندن قرش مورش دیمکدر * محصول بیت خواجه
 خطاب عام طریقله پیور رالحق دنیانک یعنی نیچه بر بر سین باده ایج حیفدر که
 دنیانک کوکلی و یاد انا * کوکلی مشوش و پریشان اوله یعنی باده ایچوب
 صفا سوردنیانکمه دوشوب کوکله نه تشویش و بر بر سین دیمکدر (خط ساقی
 کرا زین کونه زند نقش بر آب * ای بسا رخ که بخونابه منقش باشد * ازین
 کونه بونل کبی دیمکدر لکن بونده از ضرورت و زنجیر کلهشدر این کونه
 دیناسنه به بومعنا یافاده ایدردی نقش بر آب نقشندن مراد خطدر که تازه

برو امر مفرد مخاطب وارکت دیکدر کار این قدر اصل کلام این قدر کار
 ایدی ضرورت و زنجیون تقدیم و تا خیر فله ندی * محصول بیت وفاد اراق
 شرطن الا کسکه کی ترک سر در * ای حافظ جانان بولنه جان و باش فدا
 ایله کدر پس وارکت اگر سندن بوقدر ایش کلز سه ترک سر ایلمز سن وفادار
 دکابین و عشق جانانه لایق اوله مزین بعض نسخه ده الی یبتلی بر غزل
 بولندی اگر چه اکثر دوا وینده بولندی اما تمیم فائده ایچون آنی کتابت
 ایده لم زیر ادا بی خواجه ادا سنه و معننه بکر غزل بودرله ایضا (زحل
 برآمدیم ز کار بر غمی آیدیم ز خود بدیدر شدیم و یارد ر غمی آیدیم ز دل برآمدیم دلدن
 چقدم یعنی دل المدن کنندی و او معنای حالت افاده ایدر ایکی برده بیله کار
 بر غمی آید ایشم حاصل اواز دیکدر ز خود بدیدر شدیم خود بونده کنندی
 معناسنه در شدیم بونده رفتم دیکدر کنندمدن طشره کندم یعنی کنندمدن
 کچدم در بونده حرف تا کید در غمی آید کلز دیکدر * محصول بیت کوکلدن
 چقدم طالبو که ایشم حاصل اولم کنندمدن چقدم کندم طالبو که یار کلز یعنی
 یار بولنه کنندی فدا ایدم اما در غمی یار کلز (درین خیال بسر شد زمان عمر
 هنوز د بلای زلف درازش بر غمی آیدیم درین خیال دن مراد وصال
 جانان خیال ایدر بر سر صله وجه نمایسته واردی دیکدر یعنی
 دو کنندی معناسنه زمان عمر اضافتی لامیه در و او حرف حال هنوز مصراع
 ثانی به مره و ندر بلای زلف درازش اضافت لری لامیه و بیانیه در بر سر بیانیه
 حرف صله در * محصول بیت زمان عمر وصال جانان خیالنده نمایسته نه
 واردی و دو کنندی اما حال بوکه زلف درازی بلا سی غایت و اروب دو کلز
 یعنی اولدم کندم و زلف درازی بلا سندن فور تلمدم (بسم حکایت دل هست
 بانیم محر * ولی بیخت من ایشم محر غمی آیدیم بسم میم مشکلم معنا
 بیختمدن دله مقید در ترقه دیری حکایت دلدن بولنده حرف صله در نسیم محر
 اضافتی لامیه در ولی ادا است در ال بیخت من با حرف ظرف و اضافت
 لامیه در * محصول بیت نسیم محرده بنم دلدن چوق حکایتی و اراما بنم
 طالعده بو کچه محر اولوب کلز یعنی فراق کچه سی اوزون اولور محر
 و صبا حقی قی کچ کلور حاصلی شب فراق اوزون نغدن شکایتدر (همیشه آه
 محر گاه من خطا نشدی * کنون چه شد که یکی کار غمی آیدیم همیشه آه محر
 گاه من اضافت لری لامیه لر در * محصول بیت دائم بنم آه محر گاهم خطا
 ایلیوب و ترا اولوردی اما شمدی نه اولدیکه هیچ برسی مؤثر اولدی (فدای
 دوست نکردیم عمر و مال در بیغ * که کار عشق زمان این قدر غمی آید * فدا ی

از بحر میبش
مفاعیلن فعلن

دوست اضافتی مصدر مکمل معولنه اضافتی در نکردیم فعل نفی ماضی متکلم
 مع غیره نکرد مکمل معول اولی وفدای مفعول ثانیهی در بیغ محر حلال
 طریقله واقعدر که حرف بیان کار عشق اضافتی لامیه در * محصول بیت
 دوسته فدا ایدم عمر و مال حیف که عشق ایشی بزدن بوقدر کلز یعنی عمر
 و مال فدا ایدم جانان بولنده عاشق کیم بدشه سیدر حیف که بزم الیزدن بوقدر
 ایش کلز (زبس که شد دل حافظرمیده از همه کس * کنون ز حلقه زلفش
 بدر غمی آیدیم ریده اورکش دیکدر حلقه زلفش اضافت لری لامیه لر در بدر
 بونده طشره معناسنه * محصول بیت حافظ کل کوکلی هر کسدن زیاده
 ریمیده اولد بگندن شمدی جانان زلفندن طشره چقمز یعنی خلدن زیاده
 اورکدیکندن حلقه زلف جانانده قرار ایدوب اندن طشره چقمز و له ایضا
 (خوشادلی که مدام از بی نظر نرود * بهر درش که نخواستندی خبر نرود *
 خوشایونل کبی پر لده الف مبالغه افاده ایدر نه خوشدر دیک اولور یعنی
 مبالغه افاده ایدر یعنی مبالغه خوشدر رفته کیم نیکاد پر مبالغه
 ای دیچل برده دلیده با حرف وحدت بعض نسخه ده دلی برینه کسی واقع
 اولمش که حرف رابط صفت مدام دائم معناسنه در بهر درش با حرف صله شین
 ضمیر دله راجعدر که حرف بیان * محصول بیت نه خوشدر بر کوکل که نظرا
 اردنجه کتبه یعنی نظره او عیبه حاصلی هر نسنه بی که کوز کورر کنندی
 اکابر مویه هر قویه که مذکور کوکلی دعوت ایلمیه لر خبردار اولوب
 وار مویه یعنی دعوت اولندی بی بره بلا علم و معرفت کتبه به بعض نسخه ده
 بخوانند واقعدر برای استقبالیه ایله سروریده بونسخه بی اختیار ایدر
 بوقدر برجه مونا بولدا اولور که هر قویه که دلی دعوت ایلمیه لر بیخبر وار مویه
 یعنی دعوت اولندی بی تقدیر برجه واره جی بری بیلمه بیخبره وار مویه (طبع در آن
 لب شیرین نکردیم او ایست * ولی چه کونه مکس از بی شکر نرود * در آن
 در حرف صله اب شیرین اضافتی بیانییه در نکردن مصدر منفی میم متکمله
 ایلمکم معناسنه در مکس سکک عریجه ذباب دیر لذلک ضمیهله
 * محصول بیت جانان اول اب شیرینه طمع ایلمه کیم اولیدر اما سکن شکر
 از نجه نوجله کتبه یعنی البته سکن طمع اوارد نجه کیدر خوصا که شکر اوله
 حاصلی جانان البته طمع ایلمه که قادر دکام (تو کسکارم اخلاق عالم دگری *
 وفای عمده من از خاطرت مکر نرود * کز اصلنده که از ایدی حرف بیان
 مکارم مکر متکلم جمع در و مکرمت رانک ضمیهله مصدر در کرم بکرم دن یعنی
 حسن بایندن مکارم اخلاق اضافتی بیانییه در و اخلاق عالمه و عالمات دیگره

از بحر میبش
مفاعیلن فعلن

لامیه لر در کیده یا خطاب ایچوندر وفای عهد من اضافتاری لامیه لر در
مکر یونده ادا ت تمیز اوله که دیمکدر بی محصول بیت ستمکه بر غیر عالمک
اخلاقی یعنی خوبلری اولرندن سین یعنی عالم قدسک خلقی و خوبی کوزلارندن
سین بنم عهد مه وفا ایلک اوله که خاطر نندن کتمیه یعنی بکابر عهد وصال
بیورمش ایلک باشد که اول عهد مه وفا ایدوب خلف وعدا یله سین (سواد دیده
غم دیده ام باشدک مشوی که نقش خال توام هرگز از نظر نرود سواد دیده
اضافتی لامیه در کوزل قره سی دیمکدر که بکدن عبارت در و دیده نل
غم دیده به اضافتی بیانی به در و دیده نل میم منکلمه لامیه غم دیده وصف
ترکیبی افسانمند در غم کورمش کوز دیمکدر باشدک باع معناسنه در اشک
کوز باشد در مشوی فعل نمی مفرد مخاطب که حرف تعلیل نقش خال اضافتی
بیانی به در و خالک توبه و توبل میم منکلمه اضافتاری لامیه لر در و یونده فعل
مستقبل و فعل امر غایب اوانی ممکن در کتمز و یا کتمسون دیمک اولور
محصول بیت بنم غم کورمش کوز منک قره سنی اشکله یومه یعنی بزی
اغلدوب کوز من باشدی افقه تا که سنک خالک نقشی هرگز نظر نرودن کتمیه
و یا خود معناسه بویه اوله زیر اسنک خالک نقشی هرگز نظر نرودن کتمز یعنی خالک
نقشی کوز سده بر مرتبه ده مر کوز و یا بندر که نقد یوسنک نظر نرودن کتمز
یا خود هرگز نظر نرودن کتمسون طور سون حاصلی مردم چشمی خال جانانه
تشبیه ایدوب بیوررینی چوق اغلدوب خالک مشابه مردم چشمی نابینا
ایلمک جال جیلمک مشاهده سندن محروم قالدیم و یا خود قالدیم (سیاه نامه
تراز خود کسی نمی یانم چه کونه دود دلم چون قلم بسر نرود سیاه نامه
و نامه سیاه کنه کاردن کنایه در ترا دات تفضیل در کسی یا حرف وحدت
دود دلم میم منکلم معناسه سندن سره مقید در بسرم تقدیر نده چون قلم
تشبیه دیده معناسه سندن بسر نرودن نصکره ملاحظه اولور سر یونده منکلمه
نسبت باش مراد در و قلمه کوره اوج مراد در محصول بیت کسندمدن
کنه کاررک هیچ برکسه کورم پس بویه اولیچه نیجه کو کلمک تو توفی قلم کبی
باشه کتمیه یعنی قلمک تو توفی که مر کبدر که دوددن حاصل در پس مر کب
قلمک اوج سنه وارد یعنی کبی بنم کو کام تو توفی که آهدن عبارت در باشه حقار
یعنی دعه اغار استفهام انکاری طریق سبله (دلا مباشد چنین هرزه کرد
و هر جایی که هیچ کار زیشت بدین هر نرود سواد دیده لامیه مبادی میباش فعل
نهی مخاطب اوله دیمکدر هرزه کرد هرزه زائد و باطل دیمکدر کردایه کردید نندن
دو نعل معناسنه در پس هرزه کرد وصف ترکیبید و هر جایی هرزه کرده

معطوفدر و معناسه که قریند زیر هرزه کرد زائد و باطل بره اشاعه و یوتاری
فولنه اورنه دیرلر و هر جایینک اخر نده که یا حرف نسبت در هر بره منسوب
دیمکدر یعنی هر نرزه اولور سه واره دیمکدر و نرزه اولور سه بولنه که حرف
تعلیل زیشت او ککدن دیمکدر اما معنای لازم سندن دیمکدر بدین هر
دیدیکی یعنی هرزه کرد و هر جایی اولمق هنر یله بویکی وصفه هنر بیوررینی
نقبضیه تسبیه طریقله در هندی قوله کافور دید کوری کبی محصول بیت
ای کوکل بویه هرزه کرد و هر جایی اوله زیر بویکی وصفه سندن هیچ برایش
ایلمر و کتمز یعنی سندن بر معقول ایش صادر اولمز (بتاج هدهدم از ره مبرکه
باز سفید نر کبر در پی هر صید مختصر نرود سواد دیده اضافتاری
لامیه لر در میم منکلم معناسه سندن مبرکله سینه مقید در که حرف تعلیل
باز سفید آق طوغانه دیرلر اضافتی بیانی به در و مصراع ثانی به مره و ندر کبر
یونده تکبر و تعظم معناسه سندن در صید مختصر حقیر صیددن عبارت در
محصول بیت هدهدم تاج یله بی بولدن چقارمه خطاب عام در و ذکر خزه
واراده کل قبیلندند یعنی تاجدن مراد صاحب تاج در یعنی بی بر جزو نسبه
ایله الدامه زیر ااق طوغان کبر نندن و تعظم نندن هر مختصر و خیره صیدل اردنجه
کتمز یعنی بن باز سفید حکمنده میم دکه جزو نسبه ایله الدام حاصلی دنیسانل
جزوی لذت یله الداتوب اخر می ترلا یلم دیمکدر (زمن چوباد صبا بوی خود
در یخ مدار چرا که بی سر زلف توام بسر نرود سواد صبا به تشبیه بوی عدم
در یخه در چرا ادا ت تعلیل در یونده زیر معناسه که حرف بیان سر زلف توام
اضافتاری لامیه لر در یونده سندن مضاف محذوف در تقدیری بوی سر زلف در
نرودن دالی یونده میم منکلم برنده واقع در ضرورت قافیه ایچون تقدیری
بسر نرودن رظا هر التفات صورتیدر که متکلمدن مغایبه به انتقال در اما معناسه
جهت نندن التفات دکلدر که متکلمدن منکلمه انتقال در کر چه یوم مصراعک
معنای منطوقیسی زیر این سنک سر زلف کسز باشه وارماز در اما معنای
لازمیسی باشه وارمدر یعنی بن سنک سر زلف کسز باشه وارم یعنی انسر اوله می
دیمکدر را از زنده بواسطوب واقع اولور تنه کیم شاهینک بویاتی بویه در بیت
اگر این بار جان برم ز غمت و کرم عاشقی هوس نکند محصول بیت سندن
باد صبا کبی بویکی در یخ ایله یعنی باد صبا در یخ ایلمد یکی کبی سنده در یخ ایله
زیر باد صبا هر نه جنس رایحه به او غر سه انل رایحه سبله متکیف اولوب
سبله کتمورر زیرا که بن سنک بوی زلف کسز باشه وارم یعنی انسر کچنم و انسر
اوله دیمکدر حاصلی سنک بوی سر زلف بکا لا بدر (پوش دامن عفو ی

برزات من مست که آب روی شریعت بدین قدر نرود و دامن عفو اضافتی
 بیایه درو یا حرف تکبیر حرف وحدت اعتبار ایلین بلکه مش زات زانک
 و لام فحش لریله افتنده بالچه درو یا غیره نشسته طما بر غنه دیر اما اکثر
 کنشاده استعمال ایدر لاولنده یا حرف صله در مننه اضافتی لامیه در بدین
 بامع معناسنه در نروده متعلقه در این قدر زانسته اشارت در **محصول بیت**
 خواجه خطاب عام طریقه یورین مستلک زانسته عفو و انکی اورت یعنی
 بنم کنشاهی سترایله حاصلی مستانه لکمی کسه به بلدرمه زیر اثر نعل یوزی
 صوفی یعنی عرضی بومقدارله کتیز یعنی بنم کنشاهی سترایله سبیل و یا بنم
 کما هله عرض شرع شریقه خلل کلز حاصلی بنم باده نوشلغی اخفا بیکله
 و یا بنم باده نوش اولغله آب روی شریعت نقصان کلز (من کدا هوس
 سروقامتی دارم که دست در کرش جزیم و زرنرود **من کدا** اضافتی
 بیانیه در هوسک سروقامته اضافتی مصدرک مفعولنه اضافتیدر
 سروقامت وصف ترکیب در سر و بوی دی کدر یا حرف وحدت که رابط صفت
 دست مبتدا و نرود خبری و باقیسی نروده متعلقه در کرش در حرف صله شین
 ضمیر سروقامته را جعدر **محصول بیت** بن کدا بر سر و بویونک هوسک
 طو نرم یعنی بر سر و بویله کم سیم و زردن غیرله بیلنه ال و ارمایه سیم
 و زراستدر اغوش اولغله معرفت و کمال استمز (بیار باده و اول بدست حافظ ده
 بشرط آن که ز مجلس سخن بدیزرود **بیار باده** خطاب عام در بدست حافظ
 یا حرف صله ده صبه سته متعلقه در اضافت لامیه در بشرط آنکه با سیده
 دهه متعلقه در اضافتی لامیه در ز مجلس نروده متعلقه در و فاعلی تخنده سخته
 راجع ضمیر در **محصول بیت** ای بار باده کنور و اول حافظک الینه و بر اما اول
 شرطله که مجلسدن سوز طشره کتبه یعنی باده نوشلغی زمستور اولقی شرطیه
 بر باده و بر واه این **کدا** اخت جان که شود کاردل تمام ونشد **بسو ختم**
 درین آرزوی خام ونشد **کدا** اخت مشترک در لازمه متعدی بیننده
 بونده لازم در ایدی دیکدر جان فاعلی که حرف تعلیل کاردل اضافتی
 لامیه در تمامدن مراد کالد بسو ختم یا حرف تأکید سو ختم فعل ماضی
 متکام مع الغیر لازمه متعدی بیننده مشترک در بونده لازم در باندق دیکدر
 درین در حرف ظرف و این اشارت در کاردل تمام لغنه که آرزوی خام اندن
 عبارت در **محصول بیت** کوکل ایشی تمام اولغیچون جان ایدی حاله و که
 کوکل ایشی تمام اولدی یعنی کاردل طلب تحصیل وصال جانان ایدی
 اما بوی تحصیل میسر اولدی بنده بوارزوی خامده یعنی کاردل تمام اولقی

از این جهت

ارزنده حال بو که اولدی حاصلی تحصیل وصال جانان میسر اولدی ایسکی
 مصراعده بیه و اولر معنای حالت افاده ایدر و بوندن صکره قافیه ایلر ردیف
 بیننده کلان و اولر هب بویله در غفلت اولغیه (فشان که در طلب کنج نامه
 مقصود **شدم** خراب جهان از غمش تمام ونشد **که** حرف بیان در حرف
 ظرف طلبک کنج نامه به اضافتی مصدرک مفعولنه اضافتیدر و کنج نامه
 ترکیب من جیدر اصلنده نامه کنج ایدی خزینه دفترندن عبارت در مقصوده
 اضافتی بیانیه در خراب جهان اضافتی لامیه در غمش شین ضمیر دله
 مر کو ز جانانه را جعدر تمام خرابه قید در یعنی کالی خراب اولدم دیکدر نشدک
 فاعلی محذوف بر حاصل عبارتیدر تقدیری نشد حاصل یعنی کنج نامه
 مقصود **محصول بیت** حیفا که مقصود کنج نامه سنک طلبنده و تحصیلنده
 کایا خراب جهان اولدم انک نمندن اما حاصل اولدی یعنی مقصود حاصل
 اولدی یعنی کنج نامه مقصود ایچون خراب و بیاب اولدم اما کنج نامه
 مقصود حاصل اولدی قافیه در مطلع طریقه اولش جائز در که مقصوده
 بر مضاف الیه تقدیر اولدی یعنی کنج نامه مقصود دل تحصیل اولدی حاصلی
 مقصود وصال جانان ایدی اما میسر اولدی (دریغ و درد که در جست
 وجوی نقد حضور **بی** شدم بکدای بر کرام ونشد **دریغ** و درد بوندن
 کبی بر لوده لفظان مترادف اندر که حرف بیان در حرف ظرف جست وجوی
 عطف تفسیری شکل در استک معناسنه تقدل حضوره اضافتی مصدرک
 مفعولنه اضافتیدر شدم بونده رفتم معناسنه در بکدای بامصاحب
 ایچون و یا حرف صله و یا حرف مصدر **کدا** الغله دیکدر بونده قت
 معناسنه در کرامه اضافتی لامیه در و کرام کریم جعدر اییلر و جوامع در
 معناسنه نشدک فاعلی بیت سابق کبی حاصل لفظیدر یعنی نشد حاصل نقد
 حضور **محصول بیت** حیفا و در یغیا که نقد حضور طلبنده کدا الغله
کرام یانه چوق واردم اما نقد حضور حاصل اولدی یعنی اکابر علما
 و مشایخه چوق وارد مکه بکانه نقد حضوره دلیل اولر اما نقد حضور میسر
 اولدی بعض نسخه ده تقدیر بنده کنج دوشمش و کاف یا بحمی اوله مفتوح
 و یا عربی اوله مخموم ایکسینه ده تحملی و اراضافت بیانیه در هر وجه
 (بلا به گفت شی میر مجلس نوشوم **شدم** بر غبت خویش کین غلام ونشد
 بلا به بامصاحب ایچوندر لازمه بلوار منک امید در نظیفه به ده مزه لغنه که ده
 دیر رشیده یا وحدت ایچوندر میر مجلس انرده اول کسه در که مجلسه متعلق
 اولان امورا کامفوض اوله میر مجلس تو اضافت لری لامیه در در شوم فعل

مضارع نفس متکلم وحده اولورم دیکدر بر غبت خویشش با حرف
 مصاحبت رغبت خویشش اضافت لری لامیه لدر شین ضمیر کفتک
 فاعلی که جانان را کارا جهم در معنا جهم تنده شین ضمیر غلامه مقید در کین
 غلامش دیکدر نشد فاعلی میر مجلسه راجع ضمیر دریعی میر مجلس نشد
 * محصول بیت جانان لطیفه ایله دیدیکه بر کچه سمنک میر مجلس اولورم
 خواجه بیورر که بن کنندی رغبتله انک اکسکلکی قوی اولدم اما بر کچه
 میر مجلس اولدی یعنی قولغنی و خدمتی رغبتله اختیار ایلدم اما کلوب
 مجلس مشرف ایدوب میر مجلس اولدی شی افطی گفته ده میر مجلسه ده
 قید اولق نمکدر فتمامل (پیام داد که خواهم نشست بارندان * بشد برندی
 و دردی کشیم نام ونشد * پیام بهغامدن محققدر خبر دیکدر نشست بونده
 نشستن معناسنه در بشد بونده برفت دیکدر برندی ده یا حرف مصدر در و میم
 متکلم معنا جهم تنده نامه مقید در نام تقدیرنده نشد فاعلی هم نشین در
 خواهم نشست قرینه سیله * محصول بیت جانان پیام و بر دیکه زند لایله
 او تو زبیرم یعنی زند لایله اولیسرم خواجه بیورر که زند کله و دردی
 کشد کله نام عالمه کنندی و منتشر اولدی و بزمه هم نشین اولدی یعنی انک
 پیای سیله زند و باده نوش اولدق باشد که بزمه هم نشین اوله اما اولدی
 (رواست در برابر کر میطبد کبوتر دل * که دید در دره خود بیج تاب دام ونشد *
 رواست جاتزد دیک اولور زبیرار و اجواز معناسنه اعد در در حرف ظرف در
 و بر سینه میطبد فعل مضارع حال بای بحمله طلایه یعنی مضطرب و بی قرار
 اوله اصل نده میطبد ایدی طماندن دو تنده زبیرار لدر نده طمانه یوقدر تنگم
 دیکدر بیت هشت حرفست آن که اندر فارسی ناید همی * تانباموزی نباشی
 اندرین معناه عاف * بشنوا من این حروف و یاد گیرای اهل دل * ناوفا
 و صاد ضاد ط او ظا و عین و قاف * کبوتر کوکر چین دله اضافتی بیانیه که حرف
 تعلیل در دره خود در حرف ظرف ره خود اضافتی لامیه در نشد بونده نرفت
 معناسنه در فاعلی کبوتر دل در * محصول بیت لایق در کرسینه ده کوکل
 کوکر چینی طایب و بی قرار اولور سه زیرا کنندی بولنده دام زلف جانانک
 بیج و تابی کوردی واکا و آمدی پس ندامت چکوب سینه ده مضطرب
 و بیقرار اوله لایق در که نیچون واروب دام زلف جانانه شکار اولدم دبو
 (دران هوس که بستی بیوسم ان اب لعل * چه خون که در دم افتاده معو
 جام ونشد * هوس آرزو معناسنه در که حرف بیان بستی یا حرف ظرف
 و یا حرف مصدر لب لعل اضافتی بیانیه درجه بونده مبالغه افاده ایدرتکم

میرا امر و رای باشد که بنده حرف بیسان در حرف صله هم جو جام دله ده
 افتاده یه ده قید اولق نمکدر نشد فاعلی مقدر بوسدر قرینه سابقه ایله یعنی
 بوس میسر نشد دیکدر * محصول بیت اول هوسده که هسته لکده اول لب
 لعل جانانی اویم دیونه مبالغه فانه که یوره که دوشدی جام کبی و حال بوکه
 بوس میسر اولدی یعنی جام کبی پال صافی یوره که و یا خود یوره که مبالغه
 قافی دوشدی جامه باده سرخ دوشد یکی کبی اما بومی میسر اولدی زیرا
 جامه خون دوشد کن مراد باده سرخ دوشد دیکدر نشد به طریقه (یکوی
 عشق سینه بی دلیل راه قدم * که من بخویش نمودم صدا هتاهام ونشد *
 یکوی عشق یا حرف ظرف و یا حرف صله و اضافت بیانیه در منه میل فنی
 و تونک کسری و هانک سکونیه فعل نهی مفرد مخاطب قومه دیکدر دلیل راه
 اضافتی اسم فاعلک معولانه اضافتیدر قدم منهک مفعول صریحی و یکوی
 عشق غیر صریحی بیدلیلده منه متعلقه قدر که حرف تعلیل من مبتدایه و دم
 خبری و بخویش خبر متعلق و صدا هتاهام خبر مفعول صریحی نشد فاعلی
 وصال معشوق دریعی وصال معشوق میسر نشد * محصول بیت عشق
 محله سینه یول فلاوزی اولمیچه قدم قومه یعنی وصال جانانه بواسطه لازمدر
 زیر این کنندی کنده له یوزدر لوقه صدا هتاهام کو ستر دم اما وصال میسر اولدی
 یعنی هر قدر که کندم واسطه سز سخی و کوشش ایلدمه وصال جانان میسر
 اولدی (هزار حبله برانک بخت حافظ از سر فکر * بدان هوس که شودان
 حرف رام ونشد * برانک بخت بر حرف تا کیدانک بخت فعل ماضی مفرد غایب
 قورباردی دیکدر اما بونده پیدا ایدوب ظهوره کنوردی معناسنه در بونده
 جهت و اوج معناسنه در فکره اضافتی بیانیه در بدان هوس یا حرف
 مصاحبت وان اسم اشارت در هوسه که حرف بیان حرفدن بونده جانان
 مراد در تنگم بعض نسخه ده نکار واقع او باشد نشد فاعلی تخت نده رانه
 راجع ضمیر در رام مطیع معناسنه در * محصول بیت حافظ فکر جهت ندن
 بیک حبله اظهار ایلدی یعنی قوت متفکره ایله نیچه در لومیکر و حبله قوردی
 اول آرزو و هوسله که اول حرف اکارام و مطیع اوله اما اولدی زیر حافظ
 فقیر در نکار ایسه سیم و زراستر معرفت و کماله مال دکل پس اکارام اولمز وله
 ایضا (مرام بر سینه چشمان ز سر بیرون نخواهد شد * قضای اسمانست این
 و دیگر کون نخواهد شد * مر اینم سیه چشمان الف و تونله جمع اولدی ذوی
 العوله صفت اولدی یعنی چون تقدیری دلبران سیه چشمان ایدی وصف ترکیبی
 اقسامند در قره کوز لیلر دیکدر نشد بونده شدن معناسنه در قضای اسمان

از جبر و تنگی سالم

اضافتی لامیه در قضا حکم معناسنه در بونده اسمانه نسبتی مجازیدر زیر
حقیقته حکم الله که این اسم اشارت در قره کوزایلرک محبتی باشد
چقماغه در کون غیری در لودیمکدر بوغلرک ردیفنده واقع اولان شده مصدر
معناسنه در * محصول بیت قره کوزایلر محبتی بنم باشند طشره کتیسر در
یعنی چقماغه در زیر بونلرک محبتی حکم اسمانیدر بر لودخی اولمز یعنی متغیر
اولمز حاصلی اولنجه قره کوزایلرک مهری کوکلدن کتمز (رقیب از اراها فرمود
و جای آشی نکذاشت * مکره آخر خیران سوی کردون نخواهد شد *
از اراغظ مشترک در لازمه متعدی بستمده انجمنه وانجمنه معناسنه اسمدر
اشتی بای اصلیه ایله بار شلق یعنی صلح معناسنه در نکذاشت فعل نفی ماضی
مفرد غایب قومدی دیمکدر آه سحر خیران اضافتی لامیه در و سحر خیران
الف و تون ایله جمع اولدی ذوی العقوله صفت اولدیغیچون تقدیری عاشقان
سحر خیراندر سحر خیز وصف ترکیبیدر خیزیدن سحر فالقی دیمکدر سوی
جانب معناسنه در کردونه اضافتی لامیه در کردون بونده فلک معناسنه در
* محصول بیت رقیب از ارا لروی حضور اقلیریوردی و صلحه بر قومدی یعنی
بزی بر مرثیه انجندیکه بار شلقه بر قومدی مکر عاشاق سحر خیرانکاهی فلک
جانبنه کتبه یعنی انل ایچون بد دعا را ایدوب تیر آه مزی فلک جانبنه پران
ایده رزان شاه الله آه مزا کا تا تیر ایدر حاصلی عاشاق آهی برده قالمز (مرا روز
ازل کاری بجز زندگی نفرمودند * هر آن قسمت که اینجاریفت از ان افزون
نخواهد شد * کاری با حرف وحدت رندی یا حرف مصدر نفرمودند فعل نفی
ماضی جمع غایب بیورمدیلر دیمکدر که حرف بیان رفت بونده شده معناسنه در
افزون زیاده دیمکدر * محصول بیت بکار روز از لده رندلکدن غیری ایش
بیورمدیلر یعنی روز از لده رندی که حواله ایله یلر پس هر اول قسمت که انده
واقع اولدی اول نه اترونه کسبلور حاصلی از لده مقدر اولان متغیر اولمز
(شراب لعل و جای امن و یار مهربان ساقی * دلاکی به که شد کارت
اگر اکنون نخواهد شد * مصراع اولده واقع اولان اضافتله بیانیته در
مهربانده بان ادات فاعل درجی معناسنه یعنی محبت صلیبی و یار مهربان
ساقی عیار تلی جمله اسمیه هر برسی مبتدا و خبر اولنجه قابل دلا الف حرف
نداکی چین دیمکدر به یل معناسنه در کارت تاضیر خطاب اکنون شمعی
دیمکدر * محصول بیت ایچدی بکمز قرمزی شراب و مجلسی جای امن یعنی
امین برو شفق تلی یا رساقیمز پس ای کوکل ایش چین ایو اولور اگر شمعی اولمز
ایسه یعنی حالک شمعی ایو اولمز سه نوقت ایو اولور (خدا را محسب ما را بفریاد

دف و بی بخش * که سازمزع ازین افسانه بی قانون نخواهد شد * خدا را
را حرف تخصیص الله ایچون دیمکدر محسب منادی حرف ندای محذوف
بخش فعل امر مفرد مخاطب باغشله دیمکدر ما را مقدم معقول صریحدر
و بفریاد دف غیر صریحدر که حرف تعلیل ساز بونده دوزن معناسنه در شرعه
اضافتی بیانیته در ازین بونل کبی دیمکدر افسانه اصلی اولمیان قصه رده
معنای قافون اسلوب وقاعده معناسنه در * محصول بیت الله ایچون ای
محسب بزی دف و بی فریاد و فغاننه بغشله یعنی دف و بی او ازینی دکل که مانع
اولمه زیر اشرع دوزنی بونل کبی افسانه دن قانونسن قیاسدر یعنی بزم دف
و بی دکل بکمز دن شرع دوزنه و قانوننه نقصان کلمه شرع شریف بونل کبی
افسانه لر دن خلیلدیر اولمز (بحال من همین باشد که بنیان عشق او ورزم *
کنار و بوس و اغوشش چه گویم چون نخواهد شد * که حرف بیان ورزم
فعل مضارع متکلم وحده ورزیدن املک یک یعنی سعی و کوشش ایلک
کنار لغتده افظ مشترکدر قرالک و آدم یاتنه دیرلر بونل کبی بر لده پهلو
معناسنه در بوس اعدرا و بوس معناسنه و اغوش قوجه دیرلر اما بونده
مراد قوجه قدرشین ضمیمه دلده مر کوز اولان جانانه را جده دره محصول بیت بنم
بحال یعنی بکا دوشن اشقی بودر که کز ایجه اول جانانک عشقنه سعی ایدم یعنی
عشقنی اظهار ایلر بوب مخفی عاشقی اولام پهلویه چکیمک و او پلک و توجهی
نه سو بلیه هم چونکه اولیسر در یعنی بکا بونلردن مصاحبت ایلک دوشمیز را
بکا بومیسر اولمز (مشوی ای دیده نقش غم ز لوح سیننه حافظ * که زخم تیغ
دلدارست و رنل خون نخواهد شد * مشوی فعل نهی مفرد مخاطب یومه
و بیقمه دیمکدر نقش غم اضافتی بیانیته در لوح سیننه بویله در حافظ اضافتی
لامیه که حرف تعلیل زخم تیغ دلدار اضافتله لامیه لر در و او حرف حال
رنل خون اضافتیه لامیه در * محصول بیت ای دیده لوح سیننه حافظدن
غم نقشنی یویوب آرقه زیر دلدار تیغفلک یاره سیدر و فان رنکی یومنه
کتیسر در و کتیمی مرادده دکل زیر اباد کار جاناندر اگر غم برینه خون واقع
اولسه مصراع ثانی به انسیب اولوردی قنامل وله ایضا (در ازل بر تو حسنت
ز تجلی دم زد * عشق پیدا شد و آتش همه عالم زد * بر تو ضیا و اثره دیرلر حسنه
اضافتی لامیه در حسن لغتده کوزلکه ویرلر اما بونل کبی بر لده معروض
حسن که روی در اول مراد در تجلی فعل باشند مصدر در افتده کورنگه
دیرلر اما اصطلاحده عرض جماله یعنی کوزلک کنی کورسترنکه دیرلر دم بونده
نفسدر دم زدن نفس آوردی بر تو حسنت مبتدا و ما بعدی خبریدر و در ازل خبرک

ظرفی و عشق مبتدا و پیدایش خبری و آتش مبتدا و ما بعدی خبری همه
 با حرف صله * محصول بیت خواجه جانانه خطاب ایدوب بیور راز زده
 یعنی روح مخلوق اولد یعنی زنده رویک ضیائی و صفائی تجلیدن نفس
 آوردی یعنی ظاهر و نمایان اولوب عرض جمال ایلدی یعنی کوزل لکنی
 کوزتری پس عشق پیدایش اولدی و جمیع عالمه آتش آوردی یعنی از زده
 که حلت بر توی عالمه محلی اولدی تمام عالمی کیفیت عشق احاطه ایدوب
 سنک عشق آتشنه دوشد بیلر (جلوه کرد درخت دیده ملک عشق نداشت * عین
 آتش شد ازین غیرت و بر آدم زدیم جلوه کرد درخت با وحدت و یگانگی یعنی
 رخک عریض جمال ایلدی حاصلی کوزل لکنی کوزتری دیده ملک فرشته
 کوردی سنک کوزل لکنی عشق نداشت عشق در مضاف محذوف طاق
 عشق نداشت دیدار زیرا کیفیت عشق انسانه مخصوص صدر ملکده و سایر
 مخلوقات عشق اولمز پس ملک رخک جلوه سینه متحمل اولمچق عین آتش شد
 اضافتی بیانیته در یعنی محض آتش اولوب آمده آوردی کنیدی یعنی رخک
 جلوه سنی زیرا آمده عشقه و محبت استعداد وار حاصلی سنک رخک
 جلوه سنی ملک کور و محبت و عشقه طاق که وره بیچک کنیدی آمده
 عرض ایلدی زیرا آمده عشقه و عاشقانه قابلیت کوردی * محصول بیت
 سنک رخک عرض جمال ایلدی ملکده کوردی اما محبت و عشقه طاق
 که وره مدی پس آمده جلوه ایلدی و قبول ایلدی زیرا آمده محبت
 و در دو کیفیت عشقه قابلیت کوردی آمده عشق آتشنه یاغی بزم آدمدن
 ارت ایلش اگر چه بونده آدم عبارتتی عموماً صرف ایلده کده قابل در (عقل
 میخواست کزان شعله چراغ افروز زدی برق غیرت بدرخشید و جبهان
 بر هم زدیم میخواست دیردی حکایت حال ماضی در کزان اصلنده که از آن
 ایدی که حرف بیان و آن اسم اشارت در عشقه که شعله اندن عبارت در چراغ
 شعله قند سنده بیان آتش ایدر افروز دفل مضارع مفرد ثانی در
 فاعلی تخمینه عقله راجع ضمیر در و چراغ مقدم مفعول صریحی و از آن شعله غیر
 صریحی برق غیرت اضافتی بیانیته در و مبتدا بدرخشید خبری و او حرف
 عطف جبهان بر هم زد فعل ماضی مفرد غائب فاعلی تخمینه برق غیرت راجع
 ضمیر و مفعول اولی جبهان و ثانیسی بر هم زدیم محصول بیت عقل دله دیکه
 شعله عشق در چراغ یا کلندر یعنی عشق نورندن مستنیر اوله یعنی کیفیت
 عشقه متکلف اوله لکن برق غیرت عشق در نشان اولوب عالمی بری برینه
 آوردی یعنی عشق عقلی قبول ایلوب جبهانی آتش آوردی که عقل باتنه

او غریبیه حاصلی عقل و عشق ضد اندر بر بر جمع اولمز در تیر عشق علوی
 و بلند پرواز در عقل سفلی و دون همتدر (مدعی خواست که آید بکاشاکه راز
 * دست غیب آمد و در سینه نا محرم زد * مدعی یعنی رقیب که عبارت در
 شیطا بدن در سینه در حرف صله نا محرم بدن مراد رقیب در * محصول بیت
 مدعی دله دیکه راز سیران کاهنه کله یعنی عاشقانه معشوق بیننده اولان
 امراره مطلع اوله اما غیب الی کلدی و رقیب نا محرم سینه سینه آوردی
 که کبر و طوریو یعنی جانب حق در بر مانع ظهور ایدوب اسرار عشق عاشق
 و معشوقه مطلع اوله مدعی (دیگران قرعه قسمت همه بر عیش زدند * دل
 نموده ما بود که هم بر غم زدیم * قرعه قسمت اضافتی بیانیته قسمت قافک
 کسری و سینه سکون یله اسعد در قسم بقسم دن یعنی ضرب بایندن نصیب
 معناسنه عیش لغتده دیرا کدر اما استعاده حضور له کجک معناسنه در
 دل نموده اضافتی بیانیته در و مایه اضافتی لامیه در شعر ایدینده هم و غنی
 جمع ایلک مشهور در در خواجه بونده جمع ایلدی کبی * محصول بیت خواجه
 بیور که بنیدن غیر بلر قرعه قسمتی هب عیش و عشرته آوردی یعنی قرعه
 قسمت ازلی بی حضور و صفایه صالدیلر یعنی از لدن هر کسک نصیبی عیش
 و عشرت اولدی بزم نموده مزایدی الشقی که قرعه قسمتی عجمه صالدی یعنی
 غم جانانی از لدن دلیوب استن همان بزم غمناک دلمز ایدی و باقی در دنیا
 ذوقنی دله دیر (جان علوی هوس چاه زنجندان توداشت * دست در حلقه
 آن زلف خم اندر خم زدیم * جان علوی اضافتی بیانیته در و با حرف نسبت
 چاه زنجندان تواضافتلی لامیه در در حلقه در حرف صله زلف خم اندر خم
 بوکام بوکام ایچنده زلف یعنی بوکلی چوق زلف خلنه زلف خم لامیه
 و بیانیته در * محصول بیت جان علوی یعنی روح قدس حاصلی جان پال
 سنک چاه زنجندانک هوسین طوتدی یعنی بزم جانم زده سنک چاه زنجندانک
 هوس واری یعنی آبی آرزو ایدر کچون اول بوکلی چوق زلفک حلقه سینه
 الاوردیکه چاه زنجدانه کنیدی انکله صرقدوب اینه (حافظ آن
 روز طربنامه عشق تو نوشت * که قلم بر سر اسباب دل خرم زدیم * طربنامه
 ترکیب مزجی اصلنده نامه طرب ایدی شتاک نامه می و مکتوبی عشقه
 اضافتی لامیه در مجازا و عشق تویه لامیه در حقیقه نوشت بونده دوردی
 و بوکدی معناسنه در که حرف بیان سرك اسبابه و اسباب دل اضافه تلی
 لامیه در و در دلک خرمة بیانیته حافظ مبتدا و نوشت خبری و آن روز طرف
 زمان خبر در طربنامه مفعول صریحی و زلف فاعلی تخمینه مستتر حافظ راجع

ضمیمه و قلم مفعول صریحی و بر سر اسباب غیر صریحی * محصول بیت حافظ
 اول کون سنک عشق طریقه نامه سنی دوردی و بودی یعنی سنک عشق کردن
 شاد اولمی ترک ایدوب فراغت ایدیکه شاد کوکناک اسباب و آلاتنه قلم
 آوردی بر نسبه یکش اولسه و یازند اولسه آتی قلمه چار لرامدی حافظ اول
 کون سنک عشق شاد یلق نامه سنی دوردی و بودی مسرور کوکناک
 اسباب و آلاتنی قلمه چالیدی یعنی اسباب مسروری ترک ایدیکه کون نامه
 طریقی فراموش ایدیدی بونده نوشت فعلانی یازدی دیکه تعبیر ایدید هیچ
 معنای ملاحظه سنه مالک دکارا میس و له ایضا (یاد باد آنکه نهانت نظری
 بام بود * رقم مهر تودر چهره ما پیدا بود * نهانت نامی ضمیر مخاطب در
 نظری یا حرف وحدت یا حرف صله بود ادات زمانیه ایدی معناسنه رقم مهر
 تواضافت لری لامیه لر در بونده رقم مراد نشان و علامت در مهر بونده محبت
 معناسنه در توبه اضافتی ایکی وجه - له در مصدرک فاعله و یا مفعولنه
 اضافتیدر چهره ما اضافتی لامیه در پیدا ظاهر معناسنه در * محصول بیت
 یاد کده اولسون اول که بزه کرکی نظرک و ارایدی یعنی اغیاردن مخفی بن
 التماسک و ارایدی و سنک محبت رقی و یا سکا محبت رقی بزم چهره مزده
 آشکاره ایدی یعنی سنک عشق نشانی چهره مزده واضح و لایح ایدی
 (یاد باد آنکه چو چشت به نام میبکشت * مجز عیسویت در اب شکر
 خا بود * چه بونده حرف تعلیل در حساب یا حرف مصاحبت عتابه از ارمق
 میبکشت حکایت حال ماضی اولدر ردی مجز عیسویت اضافت لری
 لامیه لر در مجز اسم فاعل در افعال بایدن موصوف مخدو قدر تفریری فعل
 مجز دیکدر عیسوی یا حرف نسبت عیسایه منسوب فعل مجز شول فعله
 دیر که آتی اینیادن غیری کسنه که و مکه عاجز اوله زیر معناسنی مجز کنو ریحی
 دیکدر لب شکر خا اضافتی بیانی در شکر خا شکر کنیجی * دیکدر خا پیدا بدن
 * محصول بیت یاد کده اولسون اول که چون کوزک بزی غنایله اولدر ردی
 یعنی چونکه کوزک بزی خشمه له هلاک ایدردی حضرت عیسایه منسوب
 فعل مجز که احیای موقی در سنک شکر چکینی لبکده ایدی یعنی چشمن
 که بزی خشمه قتل ایدردی لبک لطف و احسانله احیا ایدردی (یاد باد آنکه
 صبوحی زده در مجلس انس * جزمین و یازن بودیم و خدا بام بود * صبوحی
 زده صبوحی ارب یعنی باده صبوحی ایچون زده بونده ایچمکدن کنایه در
 زیر باده اولر بلکه ایچلور ارالزنده بوجاز شاعدره مثلاً بوسه زددیرلر اویدی
 دیکدر برده هار معنی بونل * کنی برلده حرف ترتیله مسما در مجلس انس

اضافتی لامیه در انس وحشت مقابله در یعنی آشنا رود و ستر مجلسی دیکدر
 * محصول بیت اکسون اول که باده صبوحی ایچوب آشنا مجلسه بمله
 یاردن غیری کسه یوغیدی و خدا بزمه ایدی یعنی الله یاردن غیری کسه
 یوغیدی بزمه حاصلی حالمزی الله بلور انجق و اول زمانده حالمزه اول ناظر
 ایدی فقط (یاد باد آنکه مه من چو کله برستی * درر کابش مه نوبیک جهان
 پیم بود * کله کلاه دن محقه قدر برکه دیرلر برستی بر حرف تا کید برستی فعل
 حکایت حال ماضی بغلردی دیکدر اما کلاه بغلر بلکه کور بلور و بر افطی
 بو کافرینه در در حرف ظرف رکاب اوزنکی شبن ضمیر مسمیه را جعدریک
 جهان پیم اضافتی بیانی در جهان پیم اوصاف ترکیبیدر پیم ایدندن جهان
 اولچوچی دیکدر قطع مسافه دن عبارت در نته کم ترکیده بو کون بو قدر یول
 کسدلر دیرلر کاه بو قدر یول طور دن دیرلر * محصول بیت اکسون اول که بنم
 ماهم چون کلاهنی قوبردی یعنی شاه لونده کلاهنی قوبردی انل
 اوزنکی سنده هلال پیک جهان پیم ایدی یعنی اکاپیک لک ایدردی جاناتلک
 کال تعظیمدن * نمایندر شعر اما ماهه و هلاله پیک لک اسناد ایلدکاری
 انکچوندر که سبعة سیاره ده ماه دن سریع الحار که بو قدر یعنی ماهل فلسکی
 سائرک افلاکدن حرکتده امر عدر شویله که اون ایکی برچی بر آید سیر ایدر
 و گذش بریده و سائرلر بنجه یلارده نته کم زخل اوتوز بیلده سیر ایدر
 ماهه پیک جهان پیم اوباعبارله در مصرع اولک معناسنی اکسون اول
 که بنم آهم کلاه بغلور ردی دین و اکسون اول که بنم ماهم چونکه کلاهنی
 یوقاری قالدردی و کسدینی زیات ایدردی دین حق معناسنی و بر مشلر
 (یاد باد آنکه خرابات نشین بودم و مست * و آنکه در مسجد امیر و زکست
 انجا بود * خرابات نشین وصف ترکیبیدر میخانه نشین معناسنه کم بونده
 محض عدم دن کنایه در یوق معناسنه * محصول بیت یاد اولسون اول که
 میخانه نشین و مست ایدم و حال بو که اول نسبه که بو کون بکا مسجد ده اولر
 انده اولوردی یعنی اول حالت که بکا میخانه ده اولوردی بو کون مسجد ده اولر
 (یاد باد آنکه چو یاقوت قدح خنده زدی * در میان من و اهل تو حکایتها بود *
 یاقوت قدح اضافتی بیانی در بونده یاقوت دن شراب مراد در تشبیه طریقه
 خنده زدی * کوردی دیکدر خنده زدن و بوسه زدن و بونلردن غیری
 استعمالدر حکایتها با همایله جمع اولدی ذوی العقه و لک غیری اولدیغیچون *
 محصول بیت اکسون اول که چونکه یاقوت قدح کاردی یعنی چونکه باده
 مجلسه کاپ نمایان اولوب بمله سنک اعلال اورطه سنده حکایتها اولوردی یعنی

سنگ لعل کدن الفاظ در بار صادر اولوردی و بنی مخاطب ایدی توردی
 حاصلی مجلسده مصاحبتکه بنی تخصیص ایدردل امدی بوحال تریاد
 اولسون (باد بادانکه رخت شمع طرب می افروخت * وین دل سوخته
 پروانه ناپروا بود * شمع طرب اضافتی بیانیته شملک شمع دیمکدری افروخت
 بالکلند برردی و او حرف حال و یا حرف عطف پروانه ناپروا اضافتی بیانیته در
 ناه نافیه برنده بی مقامنده واقع در زبانا صفا نه داخل اولمغه مخصوصه صدر مثلا
 نادان و ناپیشتار و ناقابل در لروی اسماء جوامده پروا ایسه امم جامد در پس
 قیاس بی پرا ایدی نسته کم مشهور بواسطه مالدر * محصول بیت اکاسون
 اول که سنگ رخت شملک شمع ضیالند برردی یعنی رخ کردن مسرور
 اولوردی زیر شمع کبی توری ایدی و بنم بویاق کوکام پروانه بی پروا ایدی
 یعنی سنگ شمع رخت بال و پر بی بی پروا بقاردی (باد بادانکه در آن بزمکه
 خلق و ادب * انکه او خنده مستانه زدی صمیا بود * بزمکه مجلس ایده جل
 یوه در لر خنده مستانه اضافتی بیانیته در صمیا قزل شراب مذکری اصمب
 کاور * محصول بیت بادا اولسون اول که حسن و ادب بزمکه منده یعنی مجلسنده
 اول که مستانه کولش کولردی صمیا ایدی یعنی اول مجلس بادا اولسون که
 کمال تمکین و وفاردن انده قرمزی باد ددن غیری کسنه مستانه خنده
 ایلزدی باده به خنده اسنادی مجازید رتبه کم صراحی به قفل اسنادی زیر
 باده قدحه قویلد قدحه بر مقدار شورلر یعنی صد او برر (باد بادانکه باصلاح
 شمع میشد راست * نظم هر کوهر ناسفته که حافظ را بود * باصلاح باحرف
 سبب و اضافتی مصدرک فاعلنه اضافتیدر راست بونده طوغری دیمکدر
 یعنی ای نظم هر کوهر ناسفته اضافتلی بیانیته در در که حرف رابط صفت
 و اادات تخصیص * محصول بیت بادا اولسون اول که سزک اصلاح کز سببیه
 اعلا و زیبا اولوردی هر دلنمش کوهر که حافظک ایدی کوهر دن مراد
 اشعاریدر و ناسفته دن مراد کسه نل خاییده می اولوب کنیدی گفته خاصی
 اولد یغنه اشارتدر خواجه نل بوسوزی دلالت ایدر که بوغزلی فنلای
 اکا بردن بر کسنه به دیمش اوله والعلم عند الله وله ایضا (بلشادی دل که در می کده
 ها بکشاید * کره از کار فر بسته ما بکشاید * باشد فعل مضارع تنی افاده
 ایدر که حرف بیان کره کافی بحمینک و رانل کسری وهای اصلیه ایلد دوکم
 دیمکدر کار فر بسته اضافتی بیانیته باغلی ایش دیمکدر * محصول بیت ای
 کوکل اوله می که میخانه ل قیوسی آچه ل و بزم باغلی ایشمزدن دوکی آچه ل
 یعنی عجب اولور میکه بویله اوله یعنی میخانه ل قیولی آچه ل و بزم باغلی ایشمزدن

بجدریل

دو کم آچه یعنی بزه فتح باب اوله (اگر از بهر دل زاهد خود بین بستند * دل
 قوی دار که از بهر حد ابد شایند * خود بین وصف ترکیبدر بیندندن کنندین
 کورچی دیمکدر * محصول بیت اکور خود بین زاهدک کوکلیچون
 بغلدیلرسه کوکلی قوی طوت که الله ایچون اچارلر یعنی اگر میخانه لری
 زاهد خود بین وارمسون دیو باغلدیلرسه کوکاک خوش طوت که عشاق
 نیازمند خاطر ایچون اچارلر (بصفای دل رندان صبحی زدگان * پس
 در بسته بهمتاح دعا بکشاید * بصفای باحرف سبب و اضافتلی لامیه لدر
 در بسته بیانیته بهمتاح دعا باحرف استعانت و اضافت بیانیته در * محصول
 بیت باده صبحی نوش ایدن رندلر کوکلی صفای سببیه چوق بغلو قیوی
 دعا مفتاحیله اچارلر یعنی مذکور رندلر کوکلی خالص و پاک اولدی یعنی سببیه
 نیجه بغلو قیوی ائلر مفتاح دعا سببیه اچارلر یعنی جانب حقندن فتح ایدرلر
 بعض نسخه ده مصراع اول بویله واقع در * بصفای دل رندان که صبحی
 زدگان * پس بصفای با بی قسم ایچون اولمق می کندر که حرف بیان صبحی
 زدگان مبتدا مصراع ثانی به مرهون و مصراع ثانی خبری بمحلا پس
 * محصول بیت رندلر کوکلی صفای سببیه یا خود کوکلی صفای
 حقیچون که صبحی باده نوشلری چوق بغلی قیوی مفتاح دعا استعانه سببیه
 اچارلر بویله اولنجه بکشاید فاعلی صبحی زدگان اولور اما اولکی نسخه به
 نسبت فاعل ماقبلنده که بیتلر کی غائب اولوب یعنی قبل حقندن اچارلر
 دیمک اولور (نامه تعزیت دختر زینبوسید * تاحریفان همه خون ازم رها
 بکشاید * نامه تعزیت اضافتی لامیه درود دختر زینبیه تعزیت تفعیل
 باشدن مصدر در تصبیر معناسنه یعنی صبر و بر مرک ثلثی سی عزادر صبر
 معناسنه تعزیتک دختره اضافتی مصدرک مفعولنه اضافتیدر تاحرف تعلیل
 حریفان بونده باده نوشلر در زهادر زینب بجمیدر کر بکار دیمکدر بکشایدک
 فاعلی شتمنده حریفانه راجع ضمیر در و مفعول صریحی خوندر و غیر صریحی
 ازم زهادر * محصول بیت دختر زینب یعنی باده نل تعزیت نامه سنی یازک
 خطاب عام در تا که باده نوشلرک جمعی مزه لردن فان اچارلر یعنی اقیده لری
 باده به یساع اولدی پس کو یا که اولدی امدی تعزیه نامه سنی یازک تا که
 باده نوشلرک جمعی مزه لردن فان یاش اقیده لری (کیسوی چنک بیدر بمرلر
 ناب * نامه معجیکان زلف دو تا بکشاید * کیسوی چنک اضافتی لامیه در
 کیسودن مراد چنکک دپه سنده اولان ابریشم صمقددر بمرلر باحرف سبب
 میه اضافتی لامیه در و مملک نابه بیانیته تاحرف تعلیل معجیکان کشیش

او غنچه قمری زلف دو تا اضافتی بیانیته در دو تا یکی قات دیکدر مشهور در که
 مصیبت کوتاه صحران چوزوب طاعن در لاهی اولاد لک پس بوکا اشارت در
 و کسور لک کسر لک سومی اولاد لک * محصول بیت چنک کسوسنی کسک
 خالص شرابک موقی سبیل تا کم هب میخانه جی زاده لک یکی قات زلف قمری
 اچال یعنی بومصیبتدن او توری مانم چکه لرو فریاد و وفان ایده لک (در میخانه
 بیستند خدا یا می پسند * که در خانه تزویر و زیبا بکشاند * خدا یا منادی میسند
 فعل نمی مفرد مخاطب بکنه یعنی لایق کورمه دیکدر که حرف بیان خانه
 تزویر اضافتی بیانیته در * محصول بیت میخانه قوسنی بفلد یلرب بکنه یعنی
 لایق کورمه که تزویر و زیبا قوسنی اچال یعنی باده ایچله دیکدی تقدیر جبه باب
 تزویر و زیبا اوله که منسد اوله کایا بو غزله داشاد لک شرب خرب ساغنه تلجیدر
 (حافظ این خرقه که داری توبیعی فردا * که چه زنا زربش بچسباید *
 حافظ منادی که حرف بیان چه بونده مبالغه معناسنی افاده ایدر زنا بونده
 کچه مفرد در اما چه قرینه سبیله مبالغه بی متضمنه در زیر آلت معناسنه در
 * محصول بیت ای حافظ سنک بو خرقه تزویر که کیرسن یارک قیامتده
 کوررسن که نه زنا زنا لک التندن آچیلور یعنی هر بریا که بونده کزی ایلمش
 سن آخزنده هر بریسی بر زنا زنا اولوب سنک اول ریا خرقه نل التندن چقار
 ظهوره کاوروله ایضا (خوشت خلوت اکر یارب ارمن باشد * نه من بسوزم
 و اشع انجمن باشد * اشع انجمن اضافتی لامیه در * محصول بیت خلوت
 خوشدرا کربارم بکایار اولورسه نه که بن بنام و اول غیری در نکل و غیری
 جمله شعی اوله یعنی خلوت یارله خوشدرا مایار غیر یارک مجلس افروزی اوله
 اول زمان خلوت خوش دکل خلوتدن مراد تمهال قدر یعنی تنهالتی یارله
 خوشدربی یار خوش دکل مصراع ثانیته معناسنی خوش دکل اول که بن
 بنام و اول شمع مجلس اوله دین حق معناسنی ویرمش (من آن نکین سلیمان
 هیچ نستم * که گاه برون دست اهرمن باشد * نکین یوزک فاشنه دیرل
 بونده مراد مهر سلیمان در اهرمن سلیمان پیغمبر لک ضبطنده اولان دیودر بل
 که اول دیودر که سلیمان دین مهری حیلله ایله آتوب تصرف ایلدی * محصول
 بیت بن سلیمان پیغمبر لک اول مهرینی باسجه المام که گاه اول مهر لک اوزرینه
 دیول الی اوله یعنی گاه دیوانی تصرف ایایه یعنی بن اول محبوبی باسجه
 المام که گاه ارازل و اسافل ناسله اختلاط ایدوب اندره مخصوص اوله
 (روا مد ار خدا یا که در حرم وصال * رقیب محرم و حرمان نصیب من باشد *
 روا جواز معناسنه در اما بونده جائز معناسنه در حرم وصال اضافتی

از چهره چمن

بیانیته در حرمان مصدر در محروم اولتی معناسنه * محصول بیت یارب جان
 کورمه که وصال حویل سنده رقیب محرم جانان اوله و محروم اولتی بنم نصیب اوله
 یعنی رقیب محرم جانان اولوب و بن وصالدن محروم اولم یارب بونی جائز
 کورمه (همای کومسکن سایه شرف هرگز * بران دیار که طوطی کم از زغن
 باشد * همای طیر مشهور لک اسمیدر کوفعل امر مفرد مخاطب سوبله دیکدر
 مسکن فعل نمی مفرد مخاطب برقه دیکدر سایه شرف اضافتی بیانیته زغن
 چنلاغه دیرل کو بونده خطاب عام در و هم مقدم مفعولیدر * محصول بیت
 همایه سوبله که هرگز شرف کولک سنی صالمه اول دیارک اوزرینه که طوطی
 زغنندن اکسک اوله یعنی بردیارده که علما و فضلا و اهل معارف جمعه دن کم
 و ناقص اوله هرگز اول دیارک اوزرینه سایه شرف دوشسون و مکرم و مهز
 اولسون (هوای کوی تو از سر نمی رود مارا * غریب رادل سر کشته با وطن
 باشد * هوای کوی تو اضافتی لامیه در در مارا بزم دیکدر زاحرف تخصیص
 غریب را غریبک دیکدر را کنه حرف تخصیص دل سر کشته اضافتی
 بیانیته در با وطن با بونده ظرفیت افاده ایدر و با تخصیص * محصول بیت سنک
 کویک محبتی بزم باشمزدن کتیز مصراع ثانی ارسال مثل اولوب بیورر که
 غریبک سر کشته و حیران کویکی وطنده اولور یعنی وطن آرزویی کو کاندن
 کتیز ایددی سنک سر کویک آرزویی بن غریب سر کشته نل باشند هیچ کتیز
 مصراع ثانیته معناسنی غریبک حیران کویکی وطنه اولور و یتر ختی ادایی
 ایله مشلر (بیان شوق چه حاجت که شرح آتش دل * توان شناخت
 ز سوزی که در سخن باشد * بیان شوق اضافتی مصدر لک معنوا نه اضافتی در
 شرح آتش اضافتی بویه در و آتشک دله لامیه شناخت بونده مصدر
 معناسنه در سوزی یا حرف وحدت که حرف رابطه صفت * محصول بیت
 کشی شوقی بیان ایله که نه حاجت که کویکی آتشینک شرحی بلک نمیکدر
 بر خزاردن که سوزده یعنی سوزدی سوزده اولان خزاردن بلک اولور
 خواجه بیورر که بنم آتش دروغه شعر مده اولان سوز حرارت شارحدر
 (بسان سوسن اکرده زبان شود حافظ * چو غنچه پیش تو اش مهر بردهن
 باشد * بسان ادات تشبیه در سوسنه اضافتی لامیه درده زبان اون دلای
 دیکدر تو اش شبن ضمیر حافظه را جهمدر * محصول بیت حافظ سوسن کبی اون
 دلایده اولورسه غنچه کبی سنک قنکده مهر بردهن اولور یعنی آغزی مهری
 اولور نطقه قادر اولم حاصلی سنک یا نکده دهم بسته قلوب تکلمه مالک اولم
 سوسندن بونده من ادیشل بیر اقلیدر چچیک دکل زیراده زبان اوتیدر چچیک

در سوزی و شوقی

دکل وله ایضا (من وانکار شراب این چه حکایت باشد) غالب این قدرم
 عقل و کفایت باشد * بن و شراب انکار بونه حکایت در یعنی بندن شراب
 ایچمه که انکار کز استقام انکاری شکاید این قدرم میم متکلم معنا
 چمنندن عقل و کفایت مقید در * محصول بیت بن و شراب انکار بونه
 حکایت در غالب بود که بوقدر عقل و ادراک و ادراک در یعنی شراب انکار ایلمچل
 مقداری عقل و ادراک در این شراب اسیریم آنسر بر نفس اولم (من که شهماره
 تقوی زده ام بادق و چنک * نا کهان سر بره آرم چه حکایت باشد * نا کهان
 و نا که برده منایه در مصراع ثانی بونده استقام انکار در * محصول بیت
 بن که دف و چنکه نیچه کیچه تقوی بوان اورمش اولم یعنی تقوای ترک ایدوب
 فسق ایلمش اولام نا کهان سر می بوله کنورم بونه حکایت اولور یعنی نیچه
 کیچه فسقه مشغول اولد قدن صکره بیچ یا شمی طشره بوله چقریم یعنی
 هیچ خلقه کوریموریم بونه سوزدر (تابعایت ره میخانه نمی دانستیم * ورنه
 مستوری ما تابعه غایت باشد * تابونده الی معنایه در تابعایت عربیده الی
 الفایده در لرغایه تمه دل دیکدر ره میخانه اضافتی لامیه در مستوری
 ما اضافتمه لامیه در و یا حرف مصدر و تائیه الی معنایه در بجه غایت تیه دل
 و نیچه به دل دیکدر * محصول بیت میخانه بوانی تیه دل باز دل یعنی کماله
 باز دل یوخسه بزم مستور اکتر و پر هیز کار اغمره تیه دل و نیچه به دل اولوردی
 حاصلی میخانه لر بوللری مجمل و مزایدی یوخسه بزم مستور اولوب زاهد و عابد
 و صوفی قائمه من تیه دل و نیچه به دل ایدی یعنی بوزمانه دل مستور قالمیوب
 رند عالم اولوردق (زاهد راه برندی نبرد معذورست * عشق کاریست که
 موقوف هدایت باشد * زاهد مبتدا و معذور جزای شرط و شرط و جزا خبر
 مبتدا و برندی نبرده متعلق و نبرد فعل شرط و عشق مبتدا و کاریست خبری
 و که حرف رابط صفت * محصول بیت زاهد * رند لکه بول ایلمتزه
 معذور در یعنی وادی رند لکه داخل اولمزه و رند لکه سالت اولمزه
 معذور در بر طریق عشق برایشدر که هدایه الله به موقوف در یعنی رند لک
 عشاق کاریدر عشق ایسه عطیه از لیه در که هدایت آلمیه به موقوف در اکا
 ایسه هدایت اولم لیکه بوبوله کیرد (بنده پیر معشام که زجهلم برهاند *
 پیر ما هر چه کند عین ولایت باشد * بنده پیر اضافتی لامیه در و معنایه اضافتی
 بیانی که حرف تعلیل زجهلم میم معنایه چمنندن برهاند مقید در ضمیر
 منصوب متصل معنایه در یعنی مفعول صریح در و زجهلم غیر صریحی
 برهاند بونده فعل متعدی و قوت تاردی دیکدر برهاندندن مصراع ثانی شرط

محدوفه جوابد پیر ما اضافتی لامیه در و عین ولایت بیانی * محصول بیت
 پیر معانک قولیم که بنی چهلدن قوت تاردی پس بزم پیر معنایه که ایلمتزه عین
 ولایت اولور یعنی پیر معانک مرایشی محض ولایت در (زاهد و عجب و غار و من
 و منی و نیاز * تا ترا خود زمیمان با که عنایت باشد * بویتمده اولان و اولر
 مکرر بیان اولمشدر تابونده عجب معنایه در ترانک دیکدر را تخصیص
 افاده ایدر با حرف صله که بونده اسم در کم معنایه در عنایت اصلنده عنی
 یعنی نل مصدریدر بنای مفعول وزنی اوزرینه که زجت و ابتلا معنایه در
 اما استعالم المرئنه نظر و التفات معنایه در * محصول بیت زاهد عجب و غمازله
 در و بزمستی و نیازله رزخواجه جانانه خطاب ایدوب بیورر که عجب اوزرینه دن
 سنل نظر و التفات کیم اولور یعنی ایکیزدن قنغیزه اولور نظر و التفاتک
 زاهده می اول صفت لاله بکامی بوصفتمله (دوش ازین فکر نختم که حکیمی
 میگفت * حافظ ارمست بود جای شکایت باشد * دوش دون کیچه خفتم
 بونده او بومادم معنایه که حرف تعلیل حکیمی یا حرف وحدت * محصول
 بیت دون کیچه بوفکر دن او بومادم که بر حکیم دیردی حافظا کرباده ایچوب
 مست اولور سه محل شکایت در یعنی یاده نوشلنی ترک ایلمیوب مستانه اولور سه
 اندن شکواید رزله ایضا (ترسم که اشک در غم ما پرده در شود * وین راز سر
 هم ر بهالم * در غم ما اصلنده در غم عشق مالیدی ضرورت زنیچون
 حذف اولندی پرده در وصف ترکیبیدر دیدن دالک فتنه پرده برنجی
 دیکدر وین و او حرف عطف و این اسم اشارت در عشق نهانی به که راز سر هم
 دیکله اکا اشارت و اندن کنایه در هم ر می رلی دیکدر سر تحسین لفظ ایچون
 کله در بهالم با حرف صله و یا حرف ظرف هم رسینک و میل فتنه لر به افسانه
 و حکایت معنایه در * محصول بیت قور قورمکه کوزباشی عشق نمندن بزم
 پرده مری برنجی اوله یعنی پرده ناموس مری هنک ایلیمه و بومری یعنی کزلی
 راز منر عالمه داستان اوله یعنی هیچ کسه بلدیسی راز عشق مری افشا ایلیمه
 حاصلی قور قورمکه کوزباشی بزی رسوای عالم ایلیمه (کوی سنل اعل شود در
 مقام صبر * آری شرد و یان بخون چکر شود * معلوم اوله که لعل معدندن
 چقد قدیم بومع و در نکرده اولمزه اش صکره تازه چکر ایچنه قور زایش که
 بوزنکی کسب ایدر خواجه نل بخون چکر شود و بیورد یعنی بومعنایه اشارت در
 بوییت عالمه کمال شهر تله مشهور در شویله که ضرب مثل حکیمه وارمشدر *
 محصول بیت دیر لکه طاش صبره مقاسمده اعل اولور یعنی مر و یا ماله آدی
 طاش ایکن لعل اسبله میسی اولور خواجه دیر که بی اولور اما خون چکر لاله

اولور یعنی برکشیدن حالی منتظم اولوب سر و سامان اوزره اولغه نیچه زمان
صبر است صبر ایسه آجیدر قیقه کم الصبر می مشهور در پس بخون جگر ایام
طریق به ذکر اولمش در در تنگنای حیرت از نخوت رقیب * یارب مباد آن که
کدام اعتبار شود * تنگنای نای معنای مصدریت افاده ایدر طارقی دیکدر
حیرت اضافتی بیانیه در نخوت تکبر و تعظم معنای در رقیبه اضافتی
لامیه در مبادنی غائب اولسون دیکدر اکثر عاده مستعمل در که حرف بیان
* محصول بیت حیرت طیار افنده هم رقیب تکبر و تعظمند یارب اول حال
اولسون که که امعبر اوله یعنی یارب رقیب معتبر و محترم اولسون بومصر عده
زیاده مشهور در (این سرکشی که در سر و بلند تست * کی با تو دست کوتاه
مادر مکر شود * سرکشی یا حرف مصدر که حرف رابطه صفت سر و بلند
تست اضافتی لامیه و بیانیه و لامیه در کی چن دست کوتاه اضافتی
بیانیه در و مایه اضافتی لامیه مکر افنده قوشه در کاه اولور بل معنای سنده
مستعمل در کاه مقامنده * محصول بیت بوسر کشاکش که سئل بلند قاتمان
باشنده در یعنی سئل بلند قاتمکده اولان سر کشاکش و استغنا پس بزم قصه
الیز چن سئل بلند کده اولور یعنی سنده که بوسر کشاکش و استغنا و ابر بزم مالدن
و اسبابیدن قاصر الیز سنی چن در اغوش ایده یلور یعنی حال بویکن سنکله بزم
هم اغوش اولوق ممکن دکل (ازهر کرانه تیر دعا کرده ام روان * باشد کران
میانه یکی کار کر شود * کرانه کنار معنای سنده در تیر دعا اضافتی بیانیه کران
اصلنده که از ان ایدی که حرف بیان میانه بونده میان معنای سنده در کار
اگر مؤثره معنای سنده در * محصول بیت هر کنار بدن و هر جان بدن دعا اوقتی روان
ایاشم یعنی دعا اوقتی او چوره شم اوله که انزل از ان بدن برسی مؤثر اولوب
مراد مال ویره (این قصه سلطنت که تواس ماه منظری * سرها بر آستانه
او خال در شود * قصه سلطنت اضافتی بیانیه در که حرف بیان و یا حرف رابط
صفت تواس بین ضمیر قصیره راجع در ماه منظری ماه ده ایکی وجه می کند
یعنی اضافت و عدم اضافت منظریده یا حرف خطیاب این قصه سلطنت
میتد او سرهای بندای ثانی و شود خبر ثانی و جمله امیه خبر اول و شود
فاعلی یعنی امی تخنده میره بایه راجع ضمیر و خبری خال در و بر آستانه
او مفعول غیر صریحی و اضافتی لامیه و ضمیر غائب قصیره راجع در
* محصول بیت بوقصر سلطنت که بن انک ماه پیکر محبو یسن یعنی آی
یوزلی کوزلیسن اول قصه سلطنت آستانه می اوزره باشلق و طیراخی اولور
یعنی عاشق کاله (ری اول قصه خال در در (از کیمای مهر تو ز کشت روی

من * آری بمن لطف شما خال در شود * کیمای مهر اضافتی بیانیه و توبه
اضافتی لامیه در بمن با حرف سبب و سئل لطفه اضافتی بیانیه در و شمایه
لامیه * محصول بیت سئل محبت کیمای سندن بنم یوزم التون اولدی یعنی
محبت کردن بکرم صراردی بلی سئل لطف کز بره کتبه طیراق التون اولور یعنی
بر خال بقیه دار ایکن سئل محبت کز سبب به زرسارا کی مقبول اولوق (پس
نکته غیر حسن بیاید که تا کسی * مقبول طبع مردم صاحب نظر شود *
مقبول طبع مردم اضافتی لامیه در در و صاحبیه اضافتی بیانیه
* محصول بیت کوزل کردن غیری چوق نکته کر کدر که بر کده صاحب نظر
خلاق طبع سئل مقبولی اوله یعنی صاحب نظر همان حسنه التفات ایلز بلکه
نیچه دور لواخلاق و اطوار حسنه دخی کر که طبع سئل مقبولی اوله بویونده
نظرف ارا سنده زیاده مشهور در (خواهم شدن بیکدمه کران و داد خواه *
کر تست غم خلاص من انجام مکر شود * کران صفت مشبهه در اغلی اغلی
دیکدر داد خواه وصف ترکیب در داد استیجی یعنی مشک و منتظم کراصلنده که
از ایدی که حرف تعلیل دست غم اضافتی بیانیه در و خلاص من اضافتی
مصدر لطفه و لطفه اضافتی در کبر ادات غنی * محصول بیت میخانه به اغلی
اغلی و شکایت ایده ایده یعنی اغلیه رف و شکایت ایده دل کد بزم اوله که
غم انشدن بنم خلاصم انده اوله یعنی باشد که نمندن انده خلاص اولدم (ای
حان حدیث ما بر دلدار باز کوی * لیکن چنان ممکن که صبارا خبر شود *
بونده حدیثن مراد قصه در مایه اضافتی لامیه بر دلدار اضافتی لامیه در
بازادات تا کید * محصول بیت ای جان بزم قصه مری جانان قصه سوله
اما سوله ایله که صبا به خبر اوله زیر اصبا نماز در ایشید بچک بزی عالمده استان
ایدرو یوا اولور بزم عشق جانان مری افشا ایدر (روزی اگر غمی رسد
تنگدل میباش * و روشکر کن مباد که از بد بتر شود * روزی و غمی بالری وحدت
ایچوندر رسد تا ضمیر مخاطب در ضمیر منصوب متصل معنای سکا ابر شرسه
دیکدر تنگدل کوکلی طار میباش غمی مخاطب اوله دیکدر مباد غمی غائب
بترید تردن محقق در * محصول بیت بر کون اگر سکا بر غم و غصه ابر شرسه
تنگدل اوله یعنی کوکلی غم مالک ایلوب وار شکر ایل اولمیه که برامزدن
برامز اوله یعنی هر نه کاور سه خدادن کاور آمدی شکر لا زمدر اولمیه که داخی
برامز اوله (ای دل صبور باش و بخور غم که عاقبت * این شام صبح گردد
و این شب سحر شود * شامدن مراد فراق و هجران در و صبحدن وصال
و شبله سحرده بویه در * محصول بیت ای کوکل صابر اول و غم به زرا عاقبت

بوفراق و هجران اخشای وصال صباخی اولور و فراق کیجه سی وصال
 سحری حاصلی صبرایله که البته برکون هجران وصاله مبدل اولور (حافظ
 چوناقه سرزافش بدست تست دم درکش ارنه باد صبارا خبرشود * حافظ
 منادی جو حرف تعلیل ناقه سرزافش اضافت لری بیانیه و لامیه در بدست
 با حرف ظرف و اضافت لامیه در دم درکش دم نفس دم درکش خاموش اول
 طبعه دیجل یرده استعمال ایدر ارنه ارنه دن محقق در یوخسه معناسنه
 عربیده و آلا دیر * محصول بیت ای حافظ چونکه ناقه سرزافنی سنک
 الکده در ساکت اول یوخسه باد صبا به خبر اولور و سنک سرزاف یار الکده
 اولدیغنی خلقه داستان ایدر و الکن کیدوب محروم قالور سن یعنی وصالدن
 هجرانه دوشور سن پس امدی خاموش اول که حال که اغیار مطلع اولسون
 باد صبادن مراد افشای راز ایدن اغیار در حاصلی وصال جانانی کسبه
 طیورمه بعضی نسخه ده مخلص بیتی بویه بولندی (حافظ مرار الحیدر
 آرد بیای بوس * کر خاله او بیای شمای سپر شود * لحد لامک و حائل فتحه لریله
 مقبره معناسنه در خاله اوضه بی حافظه راجع اولسه و لحد جائزنی سپرده
 معناسنی سابقه تحقیق ایلدک ایدیکه چنکینک معناسنه در یعنی پایمال
 * محصول بیت حافظ باشنی طشره چبقار برانی او چمکدن او توردی یعنی پای
 بوس ایلدک چون اگر انک مقبره سی طراغی سنک ایاغ کزه پایمال اوله حاصلی
 سنک خال لحدنی چکمه سیر اول لحد دن باشی قدیر بر ایاغ کز او چمکی چون
 وله ایضا (روز هجران و شب فرقت یار آخر شد * زدم این قال و گذشت اختر
 ر * یار آخر شد * مصراع اولک تقدیری روز هجران یار در زیر اشب روزه
 معطوف در هجرانلک یاره اضافتی مصدرک فاعلنه و یامفعولنه اضافتیدر
 فرقتکده یان بویه در آخر شد و کندی دیمکدر یعنی تمام اولدی زدم این قال
 بن بوفالی او زدم یعنی ایلدم یلد زده کذر ایلدی یعنی دعا قبول اوله جق یرده
 واقع اولدی سابقا بیان اولندی ایدیکه کف الخضیب دیر لری یلد زواردر که
 بریچک بریسنک بر درجه سی واره بار که اول و درجه یه واره هرنه دعا که
 اولسه اللهم امر یله اول دعا مستجاب اولور لطیفه ایلده اولور سه ته کم
 بوینده واقعدر * بیت هر آن فالی که از باز یچه برخاست * چواختر در گذشت
 آن قال شد راست * کار آخر شد ایش تمام اولدی یعنی مراد حاصل اولدی
 * محصول بیت یارلها جرا اولدیغنی کون و یام هجران اولدیغنی کون و مفارق
 اولدیغنی کیجه رانک کسریله و یام مفارق اولدیغنی کیجه رانک فتحیه تمام اولدی
 یعنی هجران کونی و فراق کیجه سی دو کندی تمام اولدی بن بوفالی او زدم

از هجران

یعنی هجران و فراق دو کندی تمام اولدی دیمکی قال ایلدم یلد زده محزنیه
 واقع اولدی مرادده حاصل اولدی که اول مراد وصال یار ایدی گذشت
 اختر که معناسنی نخوست یلد زدنک دوری کندی و ایش آخر اولدی دین
 بوقصه نل اصان بلز ایش اختر گذشت ساعتیه راست کلدی معناسنه در
 بونده دینده بلز ایش (آن همه ناز و تنعم که خزان می فرمود * عاقبت در قدم
 بادیه را آخر شد * آن همه اولقدر دیمکدر که حرف رابط صفت مفرمود
 یورردی یعنی ایلدی قدم بادیه را اضافت لری لامیه در دراصلنده قدم صدق
 بادیه را ایدی یعنی بن و مبارکک معناسنه زیر ابو عبارنی انا رحسنه ایلد
 تفسیر ایشلر * محصول بیت اولقدر ناز و تنعم که خزان ایلدی عاقبت بادیه را
 مبارکک قدمنده تمام اولدی بونده خزاندن مراد هجران در و بهاردن وصال
 یعنی اولقدر روز کار که هجران نمند اولدی عاقبت ایام وصال غنیه تمام اولدی
 قدم بونده دوات معناسنه در دین قیاسله عنندی سولش (صبح امید که شد
 معکف پرده غیب * کو برون ای که کار شب تار آخر شد * صبح امید اضافتی
 بیانیه در که رابط صفت معکف لغته اخبر سادری یعنی کندینی بر پرده خیس
 ایلک اما بونده ملازمت مراد در پرده یه اضافتی لامیه و پرده نل غیبیه
 بیانیه کو خطاب عام طریقله سوبله صبح امید برون ای طشره چق که حرف
 تعلیل کارلشبهه لامیه و شب تار بیانیه * محصول بیت امید صباخی
 که پرده غیبیه منزوی اولدی یعنی امید امر معنوی در ظاهر و هویدا کل
 امدی صبح امید سوبله طشره چقسون زیر افرانلق کیجه ایشی تمام اولدی
 فرانلق کیجه دن مراد باس و نا امید کدر امدی انل ایشی تمام اولدی
 امدی مأمول و مرچو اولان احوال ظاهر و باهر اولسون که ضدی کندی
 یعنی امید منزک کندی امید اعنکافدن چقسون یعنی وصال مأمولزایدی
 اما پرده غیبیه ایدی امدی چقسون که فراق ایشی تمام اولدی (شکر ایزد که
 باقیال کله گوشه کل * نخوت باوری و شوکت خارا آخر شد * شکر ایزد
 اضافتی مصدرک مفعولنه اضافتیدر که حرف تعلیل باقیال با حرف سبب
 آخر شده معلقدر اقبالک کله گوشه اضافتی لامیه در مجازا کله گوشه
 ترکیب من جیدر که اضافتی بیانیه در نخوت باوری لامیه در شوکت
 حدت و شدت معناسنه در خاره اضافتی لامیه در * محصول بیت اللهم
 شکر که کال کله گوشه سی کلکی سبیلله یعنی ظهور ایلسی سبیلله شکر
 صوق یلینک تکبری و کذل حدت و شدتی تمام اولدی صوق کندی و دیکنی
 کل فایلدی حاصلی بهار کله که هم صوق کندی و هم دیکن نابیدا اولدی

کله گوشه اسنادی چکارک سلطان اولی اعتبار به تته کم خواجه
 بیور مشدر * افسر سلطان بیداشد از طرف چن * مقدمش یارب مبارک
 باد بر سر و من (آن پریشانی شهبای دراز عم دل * همه در سایه کیسوی
 بکار آخر شد * پریشانی با حرف مصدر شهبای درازه اضافتی لامیه
 و بو پریشانی شهبای درازه اضافتی مجازیدر ذکر محل و اراده حال قبلندندر
 یعنی اوزون کیچه کرده کنینک پریشانی مراد در غم دل اضافتی لامیه در
 سایه کیسوی بکار لامیه در در شبه نسبت سایه کیسوی بکار خوب واقعدر
 * محصول بیت اول اوزون کیچه پریشانی و اول کرکل غمی که بوندن
 اول و ارایدی جیها کیسوی بکار سایه سنده تمام اولدی سایه کیسویه نسبت
 مجازیدر مراد جانانک کنندیدر یعنی بکارک سایه سنده آخر اولدی دیمکدر
 (کرچه اشفتگی کارمن از زلف و لبت * حل این عقده هم از روی بکار آخر شد
 * آشفته کی با حرف مصدر بونده پریشانی معنای کاره و کارک منزه اضافتی
 لامیه در زلف وی ده بویه در وی ضمیر غائب جانانه راجع در عقده و و که
 دیر بونده مراد کارک پریشانی بیدر * محصول بیت کرچه اشفتگی پریشانی
 زلف جانانان ایدی بوعتده و پریشانی غل حلیده انک رویندندر حاصلی
 زجت اندن ایدی رجت دخی اندن اولدی (بعد زین بر در میخانه روم بادف
 و چمنک * قصه که در دولت بار آخر شد * بر در میخانه بر حرف صله مصرع
 ثانی مقام تعلیلده در که رابط صفت دولت بار لامیه در در * محصول بیت
 بوندن صکره میخانه قیوسنه دف و چنکله کیدرم یعنی میخانه به ذوق و شوقله
 کیدرم بارک دولتنده تمام اولان قصه غصه ایچون یعنی بارک دولتنده غم
 و غصه تمام اولدی شمدید نکر و میخانه به صفا اید کیدرم (باور نیست زید عمری
 ایام هنوز * قصه هجر که در وصلت بار آخر شد * باور کردن اینا غمدر بونده
 اعتماد معنایسته اعتماد بوق دیمکدر عیدیده با حرف مصدر در ایامه اضافتی
 لامیه در هنوز دخی دیمکدر قصه هجر لامیه در که رابط صفت و با حرف بیان
 وصلت بار اضافتی مصدرک فاعله و یا فاعله اضافه ایدر * محصول بیت
 ایامک بدعده کندن هنوز اینا غم و اعتماد بوق در هجران قصه سی که یارک
 وصلتنده تمام اولدی یعنی وصلت بار سیبیله فراق تمام اولدی یعنی سینه روز کارک
 و فامز لغندن اینا غم (ساقی لطف غودی قدح پریمی باد * که بتدبیر
 نوش ویش بخار آخر شد * قدح پریمی باد جله دعا به علم بدیده حشو و ملیح
 قبیله ندر که حرف تعلیل بتدبیر با حرف سبب آخر شده متعلقدر تویه
 اضافتی لامیه در نوش بخار اضافتیده بویه در یعنی مصدر فاعله

مضافدر * محصول بیت ای ساقی لطف کو سترک قدحک پریمی اولسون که
 سنک تدبیر که تشویش بخار آخر اولدی یعنی تمام اولدی ساقی به قدحی پریمی
 اولسون دیمکله کنیدی به دعا در زیر واقع بخار ساقینک و بویه در (در شمار
 ارچه نیاورد کمی حافظ را * شکر کان محنت بیحد و شمار آخر شد * در شمار
 در حرف صله شمار حساب * محصول بیت اگرچه حافظی هیچ برکسه حساب
 کنور من یعنی آکا کسه اعتبار را بجز شکر که اول معهود بی حد و شمار محنت
 اولدی تمام محنت بیوردی خلیق آمد و رفتیدر بو محنتدن خلاص
 اولدی غنه شکر ایدر زیر خلق آشنائی باش اغر رسیدر تته کم بیور مشدر * ع
 آشنای خلق در در سرست و له ایضا (کرچه برواغظ شهر این سخن آسان نشود
 * تار یا ورز دسالوس مسلمان نشود * این سخن دیدیکی مصرع نایینک
 مضع و فیدر تابونده ادات توقیة در مادام معنایسته ریاورز دل مقدمه و لیدر
 و سالوس فاعلی و مسلمان نشود مقدم خبری و اسمی تحتندده سالوسه راجع
 ضمیر در * محصول بیت کرچه شهرک و اعطنه بوسوز آسان کلز یعنی مشکل
 کار و مادامکه سالوس و ریا به امن چکوب سعی ایدر مسلمان اولان حاصلی
 سالوس ریا یله مسلمان اولان بوسوز و اغظ سالوسه تعریضدر مصرع نایینک
 معنایستی تار یا و سالوس کسب ایدر یعنی ریا یله مسلمان اولان دین و مادامکه
 ریا و سالوسه سعی ایدر مسلمان اولان دین خطای فاحش ایدر و بوی خطا بونله
 و اوسکنده دن ناشیدر یعنی ریا یله سالوس بيشنده اکثر نسخه ده و اوموجود
 اولمده غرور اولد بلاما ترکینده و او ایراد ایلک فاسددر بید که حین نقطه ده
 و اوظاهر اولور تته کم سابقا تفصیلی بکدی (رندی آموزد کرم کن که نه چندان
 هنر نیست * حیوانی که نشود می و انسان نشود * که حرف تعلیل هنر نیست
 یامی حرف نسبتدر هنر منسوب دیمکدر یعنی اول هنر که رابط صفت انسان
 نشود مقدم خبری و اسمی تحتندده حیوانه راجعدر بونده حیوان بانی
 فتح یله اوقنور اصل اوزره * محصول بیت خواجه خطاب عام طریقه
 پیور که زندک او کرم و سخا و کرم ایله زرا اوله در هنرلی د کادر یعنی اول د کلو
 اهل هنر د کادر بر حیوان که مراب ایچوب انسان او از زیر اینمک زندک کدر
 سخا و کرم ایلان انسانیتدر پس بوی یکبدن خالی اولان هنر من حیواندر
 هنر لفظی یا نسبیه سزا اکثر نسخه به تابع اولوب هنرست یازنر خبری مبتدایه
 جل ایلان صحت شرط اولدیغندن غافلار ایش عفا الله عنهم (اسم اعظم
 بکنند کار خودای دل خوش باش * که بتلبیس و جیل دیوسلجان نشود * اسم
 اعظم عربیده لفظه الله در و هر دله اسم ذات باری اعظمدر بکنند کار خود

کنیدی ایشنی ایشلری بی بواسم شریفه مشغول اولان اهل صلاح و فلاح
اولور صدق دله شغل ایدرسه اکانجه فواید انا خیرات حاصل اولوزا ماریا
وتسلله شغل ایدرسه اکانجه فایده حاصل اولوز مصرع ثانی بوه مناسی
مشعردر * محصول بیت اسم اعظم کنیدی ایشنی ایشلری کوکل سن خوش
اول یعنی سن همان حق ایل اول حق سنی فراموش ایلز تلبیس و حیلدن وریا
ورز قدن اجتهاب ایلز براتلبیس و حیل ایلز دیوسلیمان اولز زیراد یومهر
سلیمانی حیل ایلز آلدی سای اندن اما سلیمان ایشنی ایده میوب مهری دریایه
آندی وینه اللهم امریله مهر سلیمان نه نصیب اولدی نته کم بعض کنایه
مسطور و مذکور در حاصلی رشتی اکه غیر مستحق برنا اهلک الله دوشه اول
نا اهلک بدنده قرار ایلوب برکون براهانه دوش و بالجله یونلر کیندن مراد
قصه دن حصه در (کوهر بالک) بیاید که شود قابل فیض * ورنه هر سنک
وکی او اومر جان نشود * کوهر بالک بیاید که درک حرف بیان قابل فیض
اسم فاعلک مفعولنه اضافه نمیدرسنکدن یای وحدت حذف اولمشدر کلی
قرینه سببه او اومر جان اف و نشر مرتب طریقله مذکور در * محصول بیت
انسانک اصلی و کوهری بالک کرکدر فیض قابل اولدی یعنی فیضی قبول ایدوب
مستفیض اولقله اصل و بالک کوهر کرکدر یوخسه هر طاش و بالچق او اومر
مرجان اولز یعنی هر برطاش اینجو و هر بر بالچق مرجان اولز حاصلی
کشینک ذائقه اسعد و قابلیت کرک فیاضدن فیض قبول ایلله
خواجه نک یویتی مشهور ایا تندر (عشق میورزم و امید که این فن
شریف * چون هنرهای دکر موجب حرمان نشود * عشق میورزمک
مقدم مفعولیدر و او حرف حال امید میل تشدیدله در ضرورت و زنجیون
اصل کلام امید همت در ضرورت و زنجیون حذف اولندی که حرف بیان
این فن شریف یعنی عشق موجب حرمان اسم فاعلک مفعولنه اضافه نمیدر
* محصول بیت عشقه سعی ایدوب امسک چکر م حال بو که امید
وارد که بوفن شریف که عشقه در غیر هنر لکبی محرومغه سبب اولمیه زیرا
هنر سبب حرماند رتبه کم خواجه پیور مشدر * بیت هنری عیب حرمان نیست
لیکن * زمن محرومتری ساتلی بود * ظهیر قاریایی * بیت مر از دست
هنرهای خویشتن فریاد * که هر یکی بدکر کونه دارم و ناساد (دوش میسکفت
که فردا بدهم کام دلت * سببی ساز خدا یا که بشیمان نشود * که حرف بیان
مقول و قول سببی یا حرف وحدت و یاتنکیر خدا یا منادی که حرف بیان
* محصول بیت دون کیجه سو بلدی یارک کوکل مراد بی و بررم دیویمدی

یارب بر سبب ایلکه بشیمان اولمیه اوله که کوکام مراد بی و بررم (حسن و خلقی
زخدا میطلبم خوی ترا * تا دکر خاطر ما از تو پریشان نشود * خلقی یا حرف
وحدت و یاتنکیر * محصول بیت اللهم سنک خویک حسن خلقین استرم
یعنی حسن و خلق صاحبی اولدی یعنی استرم دخی بزم خاطر من سندن پریشان
اولمیه زیرا بد خوی اریجی بزی رنجیده خاطر ایدرسین (ذره رانانیه و دهمت
عالی حافظ * طالب چشمه خورشید درخشان نشود * تابونده نوقت
ایچوندر مادام معناسنه همت عالی بیانیه در حافظ منادی و طالب چشمه
اسم فاعلک مفعولنه اضافه نمیدر و چشمه خورشید درخشان اضافه نمیدر
بیانیه لر در * محصول بیت ذره نک مادام که همت بلنددی اولمیه ای حافظ
یلدر اغن کو نشک چشمه سنه طالب اولز یعنی ذره نک همتی بلند کرکدر که
بردن قلوب کنشک ضیاسنده حرکت ایدوب مرئی و محسوب اوله خواجه
یویننده علوه همت ترغیت ایدروله ایضا (گفتم غم تو دارم گفت غمت مرا اید *
گفتم که ماه من شو که گفتا کر بر آید * بوغرل تمام سوال و جواب طریقله واقع
اولمش بو اسلوب علم بدیع در بر صفت در که سوال و جواب دیر لر سر اید و کونه
و تمام اوله دعا مقامنده مستعملدرا کر بر آید کر قولای کاورسه دیعکدر راست
کاورسه معناسنده مستعملدرا ماطلوع و خروج معناسندن خالی دگر در
یعنی ایهام طریقله واقع اولور نته کم یویننده بویله واقعدر (گفتم رخ تو ماست
گفتا ولی دو هفته * گفتم بن نماید گفتا کر بر آید * بن نماید استغفار مدر
* ورندی دیعکدر کر بر آید قولای کاورسه راست کاورسه دیعکدر
* محصول بیت جانانه دیدم سنک نمک طوتارم جانانده دیدی نمک دو کونه
و تمام اوله دعا در نمک کتسون و تمام اولسون دیعکدر بود عاده ایکی معنا
ملحوظ در وصال و سر اوله و نمک خلاص بوله سن دیعک اوله و بی سو مدن
فراغت ایدوب و نمکدن قورتلاسن دیعک اوله حاصلی ایکی معنایله انشا
طریقله واقعدر اخبار طریقله اخذ ایدوب نمکدن خلاص بورلور سن دین
ببخیر امش جانانه دیدم که بنم ماهم اول یعنی ماه کبی اوستمه طالع اول جانان
دیددی اکر قولای کاورسه یعنی طالع ساعد اولورسه سنک ماهک اولوب
اوستنه بر صالوب طلوع ایدهیم (گفتم رهبر یانان رسم و فایاموز * گفتا ز ماه
روبان این کار کتر آید * رهبر یانان الف و نونله جمع اولدی ذوی العقوله صفت
اولدی یعنی چون دایران رهبر یانان دیعکدر رسم و فایاموز لا مبه در ماهروبان
تقدیری دلبران ماهروبان در یعنی رسم و فایاموز کتر آید هیچ کدر دیعکدر نته کم مکرر
بیان اولمشدر * محصول بیت جانانه دیدم رهبر یانان در و فایاموزی او کون اولده

دید که ماه رولدن بواش هیچ کز یعنی ماهر و وفادار و از جفا کار و اور
 بونک معناسنی اکس کاور دین رزیده اکس سوبلاشتر (کفتم که برخیاالت
 راه نظر بندم * کفتم که شب روانست از راه دیگر آید * راه نظر بیانیه
 و بالا میه در مجاز ایندمل مقدم مفعولیدر شب روان وصف تر کبییدر
 رویدندن کیچه یورینی اکثر یا او غریده استعمال ایدر * محصول بیت دیدم که
 خیالنه نظر یولن بفرم یعنی خیالات داخل اولدی کوز یولن بفرم تا که خیالات
 کوز یولندن کوکله وار مسون جانان دید که بنم خیال شبر و در یعنی عیار
 پرفن و بسیار دانش در بر غیری یولدن داخل اولور یعنی عشق و محبت همان
 کورم کله اولزید که آدم قولقدنده عاشق اولور حاصلی تعشق همان نظره
 منحصر د کادر ایشتم کله ده اولور (کفتم که بوی زلفت کراه عالم کرد * کفتم اگر
 بدانی هم اور هب آید * کفتم صکره کان که عبارت لری مقول قول یعنی
 ربط ایچون حرف بیاندر بوی زلفت لامیه لردر کراه عالم اضافتیده بویله در
 کراه بوی آزمش یعنی یولن یتور مش کسبه دیر لر میم متکلم معناسنندن
 کرد فعلنه مقید در غیر منصوب متصل معناسنه او مبتدا هر مبتدای
 ثانی و جمله فعلیه خبر ثانی و ثانی خبر یله خبر اول پس جمله صغره و خبر جواب
 شرط اولدی و جمله شرط و جواب مقول کفتم ادر * محصول بیت جانانه دیدم که
 سنک بوی زلفک بنی کراه عالم ایلدی جانان دیدی اگر بلور سن سکا بوی
 زلفدر قول و زلف ایلمن یعنی کفتم بوی زلفدر سکا بطریقه دلیل کان (کفتم
 خوشا هوایی کرباغ عشق خیزد * کفتم خنک نسیمی کز کوی دلبر آید *
 خوشا الف بونده مبالغه افاده ایدر هوایی یا حرف وحدت کز اصلنده که
 از ایدی که رابطه صفت باغ عشق اضافتی بیانیسمه خنک خنک و نونک ضمه
 مبارک معناسنه نسیمی یا حرف وحدت کز که حرف رابطه صفت * محصول بیت
 دیدم نه خوشد بر هوا که باغ عشقندن قارقاری یعنی ظاهرا اولور دیدی بر نسیم
 مبارک که کوی دلبردن کاور و یام مبارک نسیم در که کوی جانانندن کاور
 (کفتم که نوش اعلت مارا بارز و کشت * کفتم تو بند کی کن گویند بر در آید * نوش
 طمانی و بال معناسنه کاور اهلدن می ادله در تشبیه طریقه یله نوش لعل
 بیانیسمه در تالی خطابه اضافت لامیه مارا کشتک مقدم مفعولیدر و بارزو
 غیر صریحی بند کی یا حرف مصدر یعنی تریبه ایدمی کوده ضمیر غائب و آیدده
 ضمیر مستتر نوش لعل را جعدر * محصول بیت دیدم که نوش لعل بزی آرزو ایل
 دیلیدی یعنی لب آرزو سیله هلاک اولدی دیدم که سن بنده لک ایله یعنی
 بنده به لازم و اظهار وظیفه ایل که نوش لعل بنده پرور لک ایلر یعنی سن وظایف

عبودیتی وجوده کنور که بنم نوش لب سنی تریبه ایدر و محروم قومار (کفتم
 دل رحمت کی عزم صلح دارد * کفتم بکس مکیو این تا وقت آن در آید * دل
 رحیم اضافتی بیانیسمه در تالیه اضافت لامیه عزم صلح مصدر لک مفعولنه
 اضافتیدر بکس و کویک مفعول غیر صریحی در و این مقول قول تا بونده
 الی و حتی معناسنه در آن اسم اشارتدر عزم صلحه در آید که دیم کدر
 * محصول بیت دیدم سنک امر کیچی کوکاکل فچن صلحه عزم ایدر یعنی نه وقت
 صلحه نیت ایدوب میل ایدر دیدی کسه به یونی سوبله ناصح وقتی کفتم یعنی
 سنکله مصالحه ایدر زما کسه به یورایی آچه چاق صلح ایدنجه (کفتم زمان
 عشرت دیدی که چون سر آمد * کفتم خوش حافظ کین غصه هم سر آید *
 زمان عشرت اضافتی لامیه دیدی فعل ماضی مفرد مخاطب بونده اخبار
 و انشایه متعادلر که حرف بیان چون و او اصلیه ایله کیف معناسنه در نیجه
 دیم کدر سر آمد و کندی و غام اولدی دیم کدر خوش فعل امر مفرد مخاطب
 ایدم اول دیم کدر کین که حرف تعلیل سر آید و کندر و غام اولور دیم کدر یعنی
 ای حافظ زمان عشرت تمام اولوب کندیسمه زمان غصه و غمده قالمز دیم کدر *
 بیت شاد برانم که درین دیر تنک * شادی و غم هر دو ندارد در تنک و له ایضا
 (هر کرا با خط سبزه سر سودا باشد * پای ازین دایره بیرون نهد تا باشد *
 با خط با بونده حرف صلحه در خط سبز اضافتی بیانیسمه سر سودا اضافتیده بویله در
 تنه لک پای مقدم مفعول صریحیدر و این دایره غیر صریحی و بیرون مفعول
 فیه در تا حرف تزیین * محصول بیت هر کیم که خط سبز که یعنی تازه صقل که
 سوداچهی اوله یعنی محبتی اوله ایغنی بودا تره دن طشره قومز مادام که
 حیاتده اوله یعنی سنک دایره خطک محبتی ترک ایلز حاصلی سنی سون اولنجه
 سکا عاشقه در خطدن می ادا جانان کندی در ز کز جز و اراده کل قبیلندندر یوکا
 مجاز مرسل دیر لک صقه دایره اطلاقی یوزک اطرافنی احاطه ایدوب دایره
 شکفته اولدیغیچوندر (من چو از خاک لاله صفت بر خیزم * داغ
 سودای توام سر سودا باشد * لاله صفت لاله و ش دیم کدر می ادر اغدار
 اوایب در داغ سودا اضافتی بیانیسمه در و تویه اضافتی لامیه سر سودا
 اضافتیده بیانیسمه در سودا سینه لک ضمی و اول فنی و بانیل سکو نیله یورکاک
 ایچنده اویشمش قاره فان باره سنه دیر لر هر حیوانک یور کفتم اول اولور
 دیر لک الله تعالی قوت در که اول قاره فانه قوم شدر و العالم عنده الله
 * محصول بیت من که مقبره طپراغندن لاله کبی داغدار قاقام سنک سودا
 و محبتک داغی بنم سر سودا لک سری اولور یعنی اول زمانده سنک عشق و محبتک

از بحر میل

غیری درون دلمه اولور حاصلی اولمکه دلمدن محبتک کتمز و عجب کی
 دلمه مستور و مکتوم اولور (ناکی ای کوهر یکدانه روامیداری * کز غمت
 دیده مردم همه دریاباشد * جوهر یکدانه اکثری لو او ده استعمال ایدر لر در
 بقیه معناسنه دیده مردم اضافتی لامیه در همه مردی تا کید واقع اولمش
 مردمله دیده جمعی خوب واقع اولمش دیده دریابولمقدن مراد کثرت بسکا
 و کویه در * محصول بیت ای کوهر یکدانه قیاسانه دل جائز طو تارسن که سنک
 نمیکدن خلق کوزی دریاوله یعنی نیجه به دل جمیع خلق کوزلندن سنک
 نمیکدن دریالرجه یا شلروان اولدیغنی روا کور رسن مراد طلب شفقت
 و مر حمتدربعض نسخه ده بوبیت بویه واقع اولمش (توخودای کرهر یکدانه
 کجایی آخر * کز خیال تو مرادیده چودریاباشد * خود بونده تحسین لفظ
 ایچون کلمه در اخرده بویه در که حرف بیان باشد بونده است معناسنه
 ادات زمانیه در * محصول بیت سن ای کوهر یکدانه قنده سنکه سنک
 خیال کدن بنم کوزم دریابی اولدی یعنی سنک خیالک خاطر مه کلدیکدن
 بی اختیار شولقدر جوق اغلدمکه کوزم دریابولدی کل امدی بزی بو کویه دن
 خلاص اوله (ظل مدود خم زلف توام بر سر باد * کاندران سایه قرار دل
 شید باشد * ظل مدود اضافتی بیانه خم زلف تو اضافتلی لامیه لر در می
 متکام معناسنه شدن مره مقید در بر سر باد بی کدر کاندران که حرف فعلیل
 اندر ادات ظرفیه آن آمم اشارتدر سایه به که ظل مدوددن عبارتدر قرار
 دل شید اضافتلی لامیه و بیانه لر در * محصول بیت سنک زلفک بولکلک
 اوزامش و چکلمش کوانکه می باشم اوزره اولسون یعنی سایه زلفک بنم باشم
 اوزرندن کتمسون زیرادل شیدانل قرار اول سایه ده در یعنی بنم دل
 شیدانل قرار کاهی سنک خم زلف اولدیغیچون ظل مدودی باشمدن اکسک
 اولسون حاصل جانانل سایه سی دائم اوستمه اولسون دیکدر زیر زلف انل
 اسباب حسندن و انل لوازمنددر (ازین هر ره ام آب روانست بیاه اکر
 میل لب چوی و غماش باشد * بن بانل ضعیله هر نسنه نل دینه دیر لر
 هر ره اضافتی لامیه در آب مبتدا و روان خبری و ازین روانه متعلق بیاه
 معصراع ثانی به مره و ندر اکر تاضعیر مرفوع متصل وضعیر منصوب
 متصل اولمغه قایلدر اکر سنک و اکر سکا معناسنه میل لب چوی اضافتلی
 لامیه لر در غماش لب چویه معطوف در * محصول بیت بنم هر کر یکمک دیندن
 آب رواندر یعنی کوزم یاشی اقرارل اکر سنک ایرمق کنسارنه و غماشایه میلک
 اولور سه یعنی لب چوی و غماشایه مائلسک کل بنم کوزم یاشی ایرماغنی سیرایله

(چون دل من دمی از پرده برون آی و د بآی * که در باره ملاقات نه پیدا باشد *
 دمی یا حرف وحدت بر نفس و بر ساعت دمی که در آی فعل امر مفرد مخاطب کل
 دمی که در آی بدن و او حرف عطف داری بونده ده ای * مذکور کی در مادر
 لفظ نه مقارن اوله فله ایچری کیر معناسنه در که حرف تعلیل باره که
 معناسنه در در که باره بر که دخی دمی که در ملاقات معناسنه بانه بدن مصدر در
 بولشقی دمی که در نه ادات نفی در معنا جهنندن باشد معقید در پیدا باشد
 تقدیرنده در * محصول بیت بنم کو کلم کی بر نفس پرده دن طشره کل یعنی
 نستر دن طشره جیق و بنم تنک و تاریل کلمه سه کیر زیر بردخی بولشقی
 ظاهر د کادر که جائز در که اولم و بردخی بری بر میزی کور میه وز) چشم از ناز
 بحافظه نکند میل آری * سر کرانی صفت ترکس و معنا باشد * آری اون
 دمی که در مصراع ثانی به مرهون در سر کرانی باش آغرافی یعنی آغری باشلی اولق
 صفت ترکس شهلا صفنک ترکسه اضافتی لامیه و ترکسک شهلا به بیانیه
 شهلا اشلان مؤنثیدر قوین الا کوزلی معناسنه * محصول بیت سنک
 چشمک نازدن و تک بردن حافظه میل ایلمز بیلی آغری باشلی اولق ترکس شهلا نل
 صفتیدر یعنی سنک چشمک ترکس شهلا در و سر کرانی نل صفتیدر آمدی
 حافظه نظر صالوب التفات ایلمز سه غریب دکل زیر آغری باشلی اولم در که
 کسه به التفات ایلمز لوله ایضا) چو افتاب می از مشرق پیاله برآید * زیباغ
 عارض ساقی هزار لاله برآید * چو ادات تعلیل افتاب می اضافتی بیانیه در
 مشرق پیاله ده بویله در برآید بونده طلوع ایله باغ عارض ساقی اضافتی
 بیانیه و لامیه در برآید بونده چقار دمی که در یعنی ظاهر اولور و برتر * محصول
 بیت چونکه شراب افتابی یعنی شراب پیاله مشرقندن یعنی پیاله دن
 طلوع ایله یعنی ظهور ایله ساقینک عارضی باغندن یک لاله ظاهر اولور
 یعنی پاده سورتندن روینک قزلی قزل و آغی باغ اولور) نسیم در سر کل بشکند
 کلاله سنبل * چو از میان چن بوی آن کلاله برآید * کلاله فارسیده اول
 صاحب دیر که باشد له اوریل و قورود قن صکره اچار و طرایه لر پس زنجیر
 شکان باغ لر عریجه مجعد دیر لر و بیجه نفوله کلاله سنبل اضافتی بیانیه
 و بالامیه در مجاز آن کلاله پیوردینی کلاله جاناندر برآید بونده چقه یعنی
 ظهور ایله * محصول بیت نسیم کل باشند کلاله سنبل شکست ایدر یعنی
 بونره تحقیر ایدوب اعتبار ایلمز چونکه چن اورته شدن جانانک کلاله می
 قوتسی ظاهر اوله یعنی جانانک بوی کلاله سی واریکن کاه و سنبل اعتبار
 بوی کلاله بر چم معناسنه در دین معلوم اولدیکه کلاله بلز ایش (ز کرد خوان

از محمد مجتبیٰ
مفاعیلن فعلاتن
مفاعیلن فعلاتن

نکون فلک طمع ممکن ای دل * که بی ملالت و صدغصه یک نواله برآید *
 کرد خوان دالت سکونیه سینی و سفره کرد خوان نکون فلک اضافت لری
 بیانیه لدر نکون باخی اشانی معناسنه در طمع ممکن مقدم مفعول پیدر
 و مصراع ثانی به مرهوندر که حرف بیان نواله بونده لقمه معناسنه در
 * محصول بیت باخی اشانی فلک سفره سندن ای * کوکل طمع طوقه که
 ملائمت روز غصه سز بر نواله یعنی بر لقمه حاصل اولور یعنی دنیاده ز جسته
 بر تنه حاصل اولور بونده کرد دالتی مکسور و قیوب کنار و اطراف معناسنه
 طوقه کنار دین اولر مشر معصراع اولر آخری طمع مدار دلادین و امیدتوان
 داشت دین خراب ناموزون باز مشر عفا الله عنهم (شکایت شب هجران نه
 آن حکایت حالت که شمع زبانش بصد رساله برآید * شکایت شب هجران
 اضافت لری لامیه لدر یعنی شکایت شب هجرانه مصدر مک مفعولیه
 اضافه تیدر حکایت حال اضافه تیده بویه در که حرف بیان شمع یا حرف وحدت
 بیانش شین ضمیر حکایت حاله راجع در بصد رساله برآید متعلقه در برآید بونده
 حاصل اوله دیم کرد * محصول بیت هجران کیچیه سنک شکایتی اول
 حکایت حال دکلدر که بر شمع و ذره سی یوز رساله و کما بله حاصل اوله یعنی شب
 هجران حکایت حالی دفتر لره و رساله لره صغیر مننه شده شمع ده اولان همزه
 وحدت ایچون در دین زائد سونش (کرت چون فوج نبی صبر هست بر غم
 طوفان * بلا بکرد دو کام هزار رساله برآید * کرت تا ضمیری معناده صبره
 مقید در کسرت هست تقدیر بنده مصراع ثانی جواب شرط در محصول
 بیت اگر فوج پیغمبر کی طوفان غم صبر و اریسه سنده بلاد و نزدیک بلاتی
 مراد حاصل اولور یعنی روز کار شدت و خد تنه صبر ایلم سبیل هر مراد
 ال و بر مصراع اوله غم لفظی ایراد ایلملر اوزان احوالندن غافل را عش
 هزار رساله بیوردی غنده حضرت فوج پیغمبر لره اشاره وار (بسی خود
 نتوان بردی بگوهر مقصود * خیال بود که این کاری حواله برآید *
 بی بونده بول و ایز معناسنه در و بردن معناسنه در خیال بود تقدیری
 خیال بود ایدی که حرف بیان این کاری که هر مقصود بول ایلملر حواله
 اصلنده حواله تقدیر ایدی محصول بیت کسی کشی سبیله کوهر مقصوده
 بول ایلم ممکن دکل خیال بویه ایدی که بواش تقدیر خدایه حواله سز
 حاصل اوله اما بویه دکل بلکه جمیع امور حکم قضا و قدره موقوفه در آن سز
 اولر مصراع اوله بی لفظی ایراد ایلملر بحر مجتذک اوزانی بیننی تشخیص
 ایلملر را عش (نسیم لطف تو کر بکدر بتربت حافظ * ز حال کالبدش صد هزار

رد سحروری
 رد پیچی

رد پیچی

ناله برآید نسیم اطف اضافتی بیانیه در و توبه اضافتی لامیه بتربت حافظ
 یا حرف صله نکدر زده متعلق و اضافت لامیه در حال کالبد اضافتی بیانیه
 و شینه اضافتی لامیه در کالبد کاف بحمیه و لام مک فنی وضعیه قالمک
 مجتهد در و بهضرا امر بالعکس در دید بلی یعنی قالب کالبد مک معریدر دید بلی
 حاصلی قالب لام مک فنی و کسر بیه جسمه دیر لر * محصول بیت سنک لطف
 نسیمی حافظک تربه سینه مر و رایدوب او غر رسه انک جسمی ترابندن یوز سیک
 ناله جقار یعنی سنک لطف فلک نسیمندن حیات بولوب حال وجود سنک
 هر بر ذره سی شوقدن ناله و افغانه کله و له اینسا (مروچان من چرامیل چن
 نمیکند * همدم کل تمیش و دیاد من نمیکند * مروچان اضافتی بیانیه چان
 صفت مشبهه در چیدندن صالقی و تفرج ایلمک معناسنه مننه اضافتی
 لامیه در میل چن اضافتی مصدر مک مفعولیه اضافتی در همدم کل اضافتی
 اسم فاعلک مفعولیه اضافتی مصدر یاد من مصدر مک مفعولیه اضافتی در
 * محصول بیت بنم صالخی سروم نیچون چنه میل ایلملر یعنی چن سیرینه مائل
 دکل که نیچون مقارن ایز یعنی نیچون ایز یعنی اول بهار در نیچون طشره
 چقوب چار و چن سیرینی ایلملر مروچانندن مراد خدادردین جاهل عجب
 جری جاهل ایلمش که بی پروا خدایه هر نه اسم و هر نه صفت اولور سه اطلاق
 ایدر اسماء الله توفیقی اولدیغنه عالم اولدیغندن بویه خطا را ایدر (تادل هرزه
 * کردن رفت بچین زلف او بی زان سفر در از خود عزم وطن نمیکند *
 تازه مانده ابتدای غایت ایچوندر عربیده مندی کبی دل هرزه کرد اضافتی
 بیانیه در هرزه کردی فائده کریمی یسار و کار معناسنه در چین زلف
 او اضافت لری لامیه لدر سفر در از اضافتی بیانیه در و خوده اضافتی لامیه
 عزم وطن مصدر مک مفعولیه اضافتی مصدر زلف محصول بیت بنم عبت بر لره
 کزن کو کام جانانل چین زلف مننه وارلد بیری کندینل اول اوزون سفرندن
 وطنه قصد ایلملر یعنی چین زلف جانانه سفرندن وطن تقدیری یاد ایلملر بوب
 اکا عزم ایلملر سفر در از یوردینی چین عمارتنه کوره در زبر اچینده ایلم
 واردر تامل (دل بامید وصل تو همدم جان نمیشود * جان بهوای کوی تو
 خدمت تن نمیکند * امید وصل تو اضافت لری لامیه لدر همدم جان اسم فاعلک
 مفعولیه اضافتی در هوای کوی تو اضافت لری لامیه لدر خدمت تن
 مصدر مک مفعولیه اضافتی در * محصول بیت کوکل سکا واصل اولم امید بیه
 جانه یار اولر یعنی جانه اعتبار ایلملر جان دخی سنک محال آرزو سبیله تنه خدمت
 ایلملر یعنی تنه استعنا ایدر (نیش کمان ابرویش لایه همی کم ولی * کوش

از بحر جز
 مفعول مفاعیل
 مفعول مفاعیل

رد شیمی

کشیده است از آن گوش بن نمیکند پیش کان ابرویش اضافتاری لامیه
و بیانیته لدر لایه بونده غلق معناسنه در یعنی بالتقلیق گوش کشیده اصل
کلام گوشش کشیده است در ضرورت و زنیچون شی خندق ایلشدر
اصطلاحارنده قوافی بولش دیکدر زیر کشیده بونده مبنی للمفعول
معناسنه در بولش دیکدر از آن بونده ادات تعلیلدر گوش بن نمیکند
قوافی بکاطوت یعنی سوزم دکله مز محصول بیت جانان کان ابرویش
اوکنده وقتنده چوق غلق ایدوب یلواردم اما نل کان ابرویش قوافی
چکلوب بولشدر انکچون قوافی بکاطوت سوزم دکله مز کانل ابکی
باشلر نه گوش دیررگاه اولور که یایل باشلری آتلور پس بر مقدار بوری
و بررر که طوغر بل بعضی فاشلر اوچلریده صاج جانبیه بولش شکلی
اولور و کانه تشبیه طریقه ایکی ابرونل اوچلر نه گوش اطلاق ایلش حاصلی
قوافی بولر یغندن قوافی بکاطوت سوزم دکله مز دیکدر (دی که زطره
اش کزدم و از سر فسوس گفت که این سیاه کیج گوش بن نمیکند که کاف
بجیمینک کسر یله شکایت معناسنه در ویایی حرف تنکیر و حدت ایچون دین
سوه ظن ایلدی فسوس بونده لطیفه و تمخیز معناسنه در که حرف رابطه قول
و قول سیاه کیج ایکی معناده مستعملدر بریسی اگری قراوبریسی خاین قرا
بونده ایکیکنده ده شجلی وار محصول بیت دون جانانل طره سندن شکایت
ایلدن جانان بکالطیفه و تمخیز جهنتندن دیدیکه بوا کری خائن قاره قوافی
یکایاز یعنی سوزم طوغر سوزم دکله مز (چون ز نسیم میشود زلف بنفشه
برشکن * و ده کدلم چه یاد آن عهد شکن نمیکند * زلف بنفشه اضافتی
بیانیه در شکن بوم و بوم معناسنه در بنفشه خود بولشدر و بولشدر
و ده مقام فامنده مستعملدر که حرف بیان چه بونده چا معناسنه در یاد آن
اضافتی مصدرک معنونه اضافتیدر زیر یاد ذکر معناسنه در عهد شکن
وصف ترکیبدر شکنندن عهد صیجی یعنی نقض عهد اید بی معناسنه
* محصول بیت چونکه نسیم صبادن زلف بنفشه برشکن اوله یعنی بنفشه
آجلوب اول بهار اوله حیف که کوکام نیچون اول عهد شکن جانانی اکار یعنی
شکن زلف بنفشه کور بچک کوکام عجیبانه اول نقض عهد ایلین جانانی
اکاز ظاهردر که کوکام اندن کای از ایلامه اذی اولشدر که بهار زمانده آتی
اکاز (ساقی سیم ساق من کره ده درده میدهد * کیست که تن چو جام می جله
دهن نمیکند * ساقینک سیم ساقه اضافتی بیانیه در سیم ساق وصف
ترکیبی منسه اضافتی لامیه در در شرابک باطنی تن نمیکند مکمل مفعول اولی

ودهن مفعول ثانسی * محصول بیت بنم ساقی سیم ساقم اکر جله درد
و بروب صاف و بر مرش کیدر که جسمی و تنی جام می کبی باشند باشه آغز
ایلیه یعنی صوند بی دودی ایچمکدن اوتوری باشند باشه آغز اولیان
کیدر یعنی اندن هر نه کاورسه خوشد را کر زهر واکر تر یاق (خلخه سایی شد
صبادهن پا کت از چهره رو * خالک بنفشه زار را مشن ختن نمیکند * خلخه
خوش قوفلی ترکیبدر اما صوق دور تنورلر صاچنورلر فوق نورلر ذی صفا
خلخه سایی وصف ترکیبی در سایدندن از مک و سوزمک معناسنه مشکسا
و عنبر ساقی قیلندر مشک و عنبر از بیجی دیکدر زیر ایلدیکی خیمده آرتق
قوف و برردان پا کت اضافتاری بیانیته و بیلامیه در از چهره رونه یوزدن یعنی
نه سیدن خالک بنفشه زار بنفشه لک کار کار کالاک و لاله زار لاله لک کبی مشک ختن
اضافتی لامیه در * محصول بیت صبا خلخه سایی و مشکسای و عنبر سایی
اولدی یعنی خوش قوفلر و کوزل رایحه لک کتوردی یعنی بهار زمانی اولدی که
صبا انواع رایحه لک کتوره جل زماندر پس صبا بویه اولیجی سنک دامن
پا کت نه ایچون ونه جهنتدن خالک بنفشه زاری مشک ختن ایلر یعنی صبا
بر هوایی یلوب یو پر و حنسنه ایکن خلخه سایی اولوب کوزل و طبلو قوفلر
کتوردیکی تقدیر چه سنک دامن پا کت بنفشه زاری نیچون مشک ختن ایلر
سن خود روح مجسم سین بعض نسخه ده بریت بولندی که قافیه منی بیت
سابق قافیه سی کبی لیکن تقیم فائده ایچون بونده ایراد ایلدی (باهره عطر
دامنت آیدم از صبا عجب * کز کذر تو خالک را مشک ختن نمیکند * عطر
دامنت اضافتاری لامیه لدر کز که حرف بیان کذر تو اضافتی لامیه در کذر
اسدر کچه و او غرامه معناسنه در محصول بیت سنک انکینک بوقدر قوسیه
صبادن بکا عجب کاور که سنک کچوب کتمک کدن طیراخی مشک ختن ایلر
یعنی صبا سنک انک کدن عطر اولوب کذر کاهلک ترابی مشک ختن ایلدیکی
بکا عجب کاور زیر سنک دامنت کدن صافی مشک و عنبر عطار (دست کش جفا
مکن آب رحم که فیض ابر * بی مدد مرشک من در عدن نمیکند * دست کش
جفا اضافتی لامیه در دست کش مغلوب و مقهوره معناسنه استعمال ایدر
آب رحم آب رویم معناسنه در یعنی عرض و کوزدن یوزاوزه آتی باش
بونده ایهام طریقه مذکور در تأمل که حرف تامل فیض ابر اضافتی
لامیه در بونده فیض ابردن مراد یعنی در مدد مرشک من اضافتاری
لامیه لدر در عدن اضافتیده بویه در عدن بن دیارنده برشکرک اسیدر که
دریاسندن ایوانچو چقارا کر چه مشهور بودر که ایوانچو بصره دکنندن چقار

هر منزه و بحر شده و اول اطرافه واقع در یادن چنان انجوا بود در بر
 والعمده علی الزوی * محصول بیت بنم آب رویی چغایه مغلوب و مقهور
 ایله یعنی آب رویی صیانت ایله زیرا بولند فیضی که یغور در بنم سرشکم
 مدد سز در عدن ایله یعنی آب رویم که سرشکم نتیجه سیدراتی رعایت ایله
 که در عدن تحصیل کرک اولور خواجه قطرات اشکی در عدن تشبیه ایلمش
 مصرع اولک آخری ز فیض تو یازوب مجموع بیتک معنای جفالت چکسون
 ایتمه که بنم بکاغم صوی سنک فیض کردن بنم کوزم بانی مدد سز در عدن
 ایله یعنی معنای انجی کندی یا اور و منه سنده یعنی جفالت ال چکمه
 دیدیک بوندن اغرید عفا الله عنه صا کشته غمزه توشد حافظ ناشیده بند
 تیغ سز است هر کرادر سخن نمیکند کشته غمزه توشد حافظ ناشیده بند
 حافظ ناشیده اضافتی بیایه در تیغ میندا سز است خبری هر کر اصلنده
 هر کر که ایدی که ضرورت وز نیچون که حذف اولدی در سخن اضافتی
 لامیه در در سخن نمیکند سوز در دلیسی دکل یعنی سوزی دکایوب قبول ایله
 سخن بونده سبک شعی و خالت فیه ال اوقفی کز فیه ضرورت نیچون
 محصول بیت پندایش بوب دکلین حافظ سنک غمزله مقتولی اولدی یعنی
 سوز قبول ایله یکچون سنک غمزله قتالک آتی قتل ایله لا یقدر زیر تیغ
 لا یقدر هر که که اتل سوز در دی اولم یعنی سوز در دلیسی اولوب سوز
 قبول ایله بقلیح لا یقدر بن حافظ پند و نصیحت قبول ایله یکچون کاتبع
 لا یقدر صراع مانع معنای سنده هر که که سوز تا بر ایاز تیغ لا یقدر بوب
 و منه سنده در دستان اولمق اولی و اظهر در دیوب و در بونده تاثیر
 معنای سنده در دیوب در سخن خبر دارد کل امش وله ایضا (دل مابد و رویش
 زچن فراغ دارد * که چوسر و پای بندست و چو لاله داغ دارد * بد و رویش
 با حرف ظرف دارد متعلق دور بونده زمان معنای سنده در و جا زدر که
 دور در مراد در حسن جمال اوله اگر چند روینکند و برینه اشارتدن
 طای دکل ایام لایقه شین ضمیر جانانه را جعد و فراغ دارد فراغی وارد میگرد
 زیرا در بوندن کبی بر لوده وجوددن و زار اعدن عبارتند که حرف تعجب
 چو حرف تشبیه پای بندایانی باغلی دیکر داغ دارد دانی وارد میگرد و غزل
 غام بویه کاور * محصول بیت بزم کو کلر جانان روی دوزنده چندن فارغدر
 یعنی چن سیرندن فراغی و از بر امر و کبی کوی جانانده پای بند در لاله کبی
 آتش روی جانان ایله داغ در در یعنی دانه عشق جانان داغی وارد چن
 سیرینه واره خود جمع چندن فراغ حال و بال کرک (مر ما فیه نیاید بیکان

زده سوزی

زده می

ابری کس * که درون گوشه کیران ز جهان فراغ دارد * فرو نیاید اینز
 دیکر که حرف تعجبیل گوشه کیران بر بوجی اختیار ایدن اهل توکل
 و قناعت کسه لوده مستعملدر * محصول بیت بزم یا شمر کسه نل ابروسی کمانه
 اینز هنی کسینه به باش اکمز ز بر گوشه کیر عاشق لوده در و نل جهانندن فراغی
 و اری یعنی بر گوشه اختیار ایدن لوده جهاننل سیر و ذوقندن فراغ اولور و در و نلری
 غماشای جمال جانانندن غیری به مائل اولم بونده ابرویه نسبت گوشه مناسب
 واقع اولمش (زینفشه تابدارم که ز زلف اوزنددم * توسیاه کم به این که چه در
 دماغ دارد * تابدارم وصف ترک بی اولیجی باداله واصل اولمق کرک اما
 اولیجی اولمق کرک محل ایکسند ده مستعملدر که حرف تعجبیل زنده دم بحسب
 اللغه نفس اورر اما مراد بونده تشبیه در مصرع ثانی اوله نسبت ضرب مثل
 حکمینه در تو خطاب عامدر سیاه کم به آلیق قیما و سیاه دیکر که حرف بیان
 چه در دماغ دارد دماغ غنده طوتاری یعنی دماغ غنده سودا و غرور و زار دیکر
 * محصول بیت بنفشه دن تابدارم یعنی مضطرب و بیخودم و تا بهم و اری یعنی
 حرارت و اضطراب و از بر زلف جانانندن نفس اورر یعنی کندی بی اکا تشبیه
 ایدر که بنده زلف جانان کبی هم زلف و بونده تاب بنفشه به نسبت بوم و بوکدر زرا
 بنفشه بوم و بوکدر زرا بنفشه بوم و بوم و بوم و بوم و بوم و بوم و بوم و بوم
 تابدارم دبو و در (شب ظلمت و بیابان یکجا توان رسیدن * کران که شمع
 رویش بر هم چراغ دارد * شب ظلمت قرا کاق کیجه بکجا با حرف ضمه رسیدنه
 متعلق میگرد بونده الامعنا سنده در آن اسم اشارتدر محذوف زمانه تقدیری
 کران زمان که حرف رابطه صفت شمع رویش اضافتی بیایه و لامیه در
 بر هم با حرف ضله چراغ دارد چراغ طوتاری * محصول بیت قرا کاق کیجه
 و بیابان دخی ز به ابر شمع اولور یعنی شب ظلمت هجران و بیابان فراق جانان
 حال بویه ایکن ز به واصل اولمق میگرد مکر اول زمانه که شمع روی بویه بویه
 چراغ وصال طوته یعنی از زمان مراده وصال بولمق میگرد که شمع روی
 تجلی ایله وصال چراغی اوکزه و بولمزه طوتوب هدایت ایله (من و شمع
 و ضحکاهی سز دار بهم بکیریم * که بس و خیم و از مابت مافراغ دارد *
 صبحگاه صباح وقتی و یا حرف نسبت بهم ری بر عزمه بکیریم با حرف استقبال
 کریم فعل مضارع نفس متکلم مع الغیر که حرف تعجبیل و او حرف حال
 * محصول بیت بن صباح وقتنل شعله لاله لاله لاله لاله لاله لاله لاله لاله لاله
 و بزند بزم یعنی جانان ز فراغ طوتاری یعنی باند یغمره مقید اولوب فراغت
 کو ستر (بچه خرام و بکر برشت کل که لاله * بندیم شاه ماند که بکتاب ابلاغ

دارد بچمن خرام با حرف صله چنه صالین دیمکدر و او حرف عطف بنکر
 بای تا کیده فعل امر بر تحت کل اضافتی لامیه و بیانیه در که حرف بیان لاله
 مصرع ثانی به مرفون مبتدا و ماند خبری و بنیدیم خبره متعلق ندیم بونده
 صاحب معناسنه در شاهه اضافتی لامیه در ماند بونده بکزر دیمکدر
 که رابط صفت بکف با حرف ظرف ابلاغ صراحی که شراب قدح بکسر
 ایاقلیسیدر * محصول بیت خطاب عام طریقله بیورر چنه صالین و نظر
 ایله کل تحتل قننه که لاله بادشاهه صاحبیه بکزر که الله ایاقلی قدحی اوله
 کلی بادشاهه و لاله صاحبیه که الله ایاقلی قدحی اوله تشبیه ابلاغ (مزد)
 چو ابریمن که درین چن بکرم * طرب اشیان بلبل بنکر که زاع دارد *
 بهمن قیش فصلک اورطه آینه دیرلردی و بهمن واسقندار من بواج آی
 قیش آبلر شک اسمی در بجه درین چندن مراد دنیا در طرب اشیان ترکیب
 منجی شلک یوایی دیمکدر ببله اضافتی لامیه در زاع قرغه و قوزغون
 * محصول بیت بکا لایق در کریم من بلودی کبی دنیا چنده اغلسم زیرا
 بلبلک شادلق و شلک یوایی نظر ایله که قرغه و قوزغون طوتاریعی
 علما و فضلا برینی جهلا و اشرف و اعلای برینی ارازل و اسافل طوتدی
 دیمکدر شمدیکی زمانه زده اولدیغی کبی الله خیر لویه (بفروغ چهره زلفت ره
 دل زنده همه شب * چه دلا و رست دزدی که شب چراغ دارد * بفروغ
 چهره با حرف مصاحبت و اضافت لامیه در فروغ ضیا و ایدنلق همه شب
 بهر شب معناسنه در یعنی هر کیچه چه بونده مبالغه افاده ایدر دلاور
 وصف ترکیب در آیدن بکریور کلی دیمکدر یعنی بهادر دزدی با حرف وحدت
 که رابط صفت باشب با حرف ظرف * محصول بیت سمنک زلفک هر کیچه
 کوکاک بولانی چهره نل فروغیله و ضیا سیله اوررنه عجب بهادر در بر او غریکه
 کیچه چراغ طوتاریعی نه مبالغه ایله ماهر بر او غریدر که کیچه ایله راه زنلکی
 چراغله ایدر یعنی سائر او غریدر کی چراغ انکی الله آلوب صقله مرفنه کم کال
 بختندی بیورر * بیت نشان شب روان دارد سر زلف پریشان * دلیل
 روشنت اینک چراغی زبرد امانش (مردرس عشق دارد دل دردمند حافظ
 * که نه خاطر غماشانه هوای باغ دارد * سر بونده هوا و آرزو معناسنه در
 درس عشق اضافتی بیانیه و یا لامیه در مجاز دل دردمند اضافتی بیانیه در
 مند فارسیده ادات نسبتدرلی معناسنه یعنی دردی دردمندک حافظه
 اضافتی لامیه در که حرف تعلیل خاطر بونل کبی برلرده فکر معناسنه در پس
 اضافتی مصدرک مفعولنه اضافتیدر غماشایر معناسنه در هوای باغ

اضافتیده بویه در و دارد ایکی بزه بویه مضر و قدر * محصول بیت حافظک
 دردی * کوکلی عشق درسی سودا سن طوتاریعی عشق در سن او قومق
 آرزو سنده در حاصلی عاشق اولق آرزو سنده در انکی چون نه تماشا خاطر
 و فکرین طوتاریعی حافظک نه تماشا و سیر خاطر سی و آرونه باغ آرزوسی زیرا
 عشق درسی باغ و بوستان سیرین استمز عاشق باغ و بوستانی کوی جاناندر
 وله ایضا (شراب عیش و نهان چیست کاری بنیاد * زدیم بر صف رندان
 و هر چه باد آید به نهان شرابه ده عیشده قید در چیست سوال کاری بنیاد
 جواب زدیم بونده قاتلدق و قارشدق دیمکدر * محصول بیت کزلی شراب
 ایچمک و کزلی عیش و عشرت ایملک ندر دیو صورار سن بنیاد سزایشدر یعنی
 اصلی و تمی اولیان بنایه بکزر که اونه سی بوقدر پس امدی کندیمزی رندلر
 آلاینه اوردق یعنی انلره قاتلدق و انلره قارشدق هر نه اولورسه اولسون یعنی
 کر ایچه عیش و عشرت عرضی حفظ و صیانت ایدر امارندلر و عیاشلر ایله عیش
 و عشرت آب رویی کشینک بر باد ایدر امدی بزرگلی عیشده آرتق صفا بولمق
 پس رندلره قارشدق هر نه اولورسه اولسون (کره زدل بکشا و زسپهر یاد مکن
 * که فکر هیچ مهندس چنین کره نکشاد * کره دوکم یاد مکن که دیمکدر
 که حرف تعلیل مهندس اسم فاعل در خرج باندن یعنی هندس مهندس
 هندسه دن بر مستقل علم در علم هیات و حسابیه مبنی که مقادیر اشیا انکله
 بیلنور و فن رصد اکا موقوف در اول اولما بجه رصد اولمز * محصول بیت
 گوکادن کرهی آج یعنی گوکاکدن عقده غمی و غصه بی کیدردخی فلسکدن
 یاد ایله یعنی احوال و افلاک و حرکاتنی انکه زبراهیم بر مهندس فکر
 و فراستی بونجیلین عقده بی یعنی مشکلی فتح ایلمدی حاصلی گوکاکدن غمی
 کیدر و ب فلسکدن شکایت ایله زبراموثر حقیقی فلک دکل خالقیدر
 و مهندس افلاک مقادیر و حرکاتنی و بروجک درجات و دقایق و ثانیه
 و ثانیه سنی عاشریه و ارنجه بلور الحق نه جوهر و نه کیفینده ایدوکن بلن
 خالق فقط (زاتقلاب زمانه عجب مدار که چرخ * ازین فسانه هزاران
 هزار دارد یاد * انقلاب زمانه اضافتی مصدرک فاعلنه اضافتیدر مراد تغیر
 زمانه در بیکه تغیر احوال و اطوار اهل زمانه در که حرف تعلیل چرخ مصرع
 ثانی به مرفون مبتدا و دارد یاد خبری و باقیسی خبره متعلق ازین بونل کبی
 دیمکدر تنه کم مرار امر و رایلشدر هزاران هزار نیچه بیک کره بیک * محصول
 بیت زمانه اهتک تغیرندن تعجب طوتاریعی اهل زمانل احوال و اطواری
 متغیر اولدیغندن عجب ایله زیر افلاک بونل کبی نیچه بیک افسانه خاطر نه

از بجه نیست

طواری یعنی اهل عالم بونل کی نیجه بیك قصه سی و افسانه سی یادنده در زیر
 العالم متغیری چوق او قومشدر (قدح بشرط آدب کیرزان که ترکیبش *
 ز کاسه مر جشید و به منست و قباد بشرط آدب با حرف مصاحبت و اضافتی
 بیانیته در قدح کیرلک مقدم معولیدر زان ادات تعلیل که حرف بیان ترکیبش
 شین ضمیمه قدح را جعدر کاسه مر اضافتی بیانیته و جشیده و مابعدینه
 اضافتی لامیه در جشید و به من و قباد حضرت محمدن اول کلس برز
 بادشاهل اسمندرته **کم** هر برایی شاه نامه ده مفصل و مذکور در
 * محصول بیت قدحی شرط ادب طوط ز برانل ترکیبی مشهور و راجع بادشاهل
 کاسه سی کاسه سندن در یعنی برلک اول تر ایدندرته که عمر حجام بیورر * رباعی
 این کاسه که پس نکوش پرداخته اند * بشکسته و درر هکذراند اخته اند *
 زنه بار قدح برو بخواری تنهی * کین کاسه ز کاسه های سر ساخته اند
 (که اکهنست که کارم و کی کجسارفتند * که واقفست که چون رفت تحت جم
 بر باد * که اکهنست که بونده اسمدر که معناسنه ابکینی که حرف بیان کاس
 حضرت ابراهیم پیغمبرلک غم روی آیدر و کی بر بادشاهل اسمندر که واقفست
 که کنه اسمدر که معناسنه چون و او اصلیه ایله ادات استفهام در کیف
 معناسنه تحت جم اضافتی لامیه جم حضرت سلیمان پیغمبرلک اسمندرته که
 مکرر بیان اولندی * محصول بیت کم اکاهدر که غم روی قدح کتدیلمر که
 عالمدر که حضرت سلیمانلک تحتی بل اوزره و یا یله نیجه کندی بل اوزره یعنی
 کندی تحتی اولدیغی جینده و یله فنا اولدیغی * چینه رفت بر باد بوابکی
 معنای متضمندر حاصل کلام دنیا به بوقدر اولو بادشاهل که کلدی نزه به
 کتدیلمر و نیجه اولدیلمر و کدی یعنی دنیا دار الفساد بونده کلن باقی قائم بود
 البته کدیلمر در و بر دخی کلیسدر (رحسرت لب شیرین هنوزی یلیم *
 که لاله سیدم از خون دیده فرهاد * رحسرت لب شیرین اضافت لری
 لامیه لدر و لاله میدمده متعلقدر هنوزی یلیم جمله مغرضه که حرف بیان
 مسیدمدت و ظاهرا لور معناسنه در خون دیده فرهاد اضافت لری
 لامیه لدر و میدمده متعلقدر * محصول بیت شیرینلک لبی حسرتندن
 آلان مشاهده ایدوب کور بیورمکه لاله خون دیده فرهاددن بتربیعنی
 قرمزی لاله که بترا نلک رنکینی قان اغیلنلک کوزی باشندن بلنلک
 حاصلی عبرت کوزیله نظر اید جلن سندن بر پند و حکمت اکتساب ایلم
 ممکندر زیر الله هر شی بر حکمتنه منبه دلیل خلق ایلش (بیایا که زمانی زی
 خراب شوم * مکرر رسم بکنی درین خراب آباد * زمانی با حرف وحدت

خراب شوم مست او کار اولم دیمکر در مکرادات قنی اوله که دیمکر در ایکنی
 با حرف صله رسمیه متعلق و یا حرف وحدت خراب آباد بمبالغه خرابلقدن
 کنایندرته که سابقه فصل بیان اولمش ایدی * محصول بیت خطاب عام
 طریقه ییورر کل کل که بر زمان میدان خراب اولم یعنی مست او کار اولم
 اوله که بر خزینه به ایریشوز بخراب آبادده یعنی چونکه عالم حالی ایسات
 سابقه ده مذکور اولان کیدر کل امدی باده عشق جانانه مست او کار اولم
 اوله که بودن بادی کاری خراب آبادده کنج وصال جانانه واصل اوله و ز (مکرر که
 لاله بدانت بی وفای دهر * که تا براد و بشد جام می ز کت تنهاد * مکرر بونده
 کانه معناسنه در که حرف بیان بدانت با حرف تا کیدی وفای دهر اضافتی
 لامیه در که حرف تعلیل تا ابتدای غایت ایچوندر زمانده مندی کی عرییده
 براد و بشد باری تا کیدی ایچوندر * محصول بیت کانه که لاله دهرلک وفای دهرنی
 بلدی طوغلدنبر والندن جام می قومادی یعنی عمری بیاله کیرلک ایله و باده
 نوشل غله کیدی لاله بیاله به و جامه تشبیه مشهور در (غنی دهند اجازت
 مر اسیر سفر * نسیم خالک مصلی و آب رکن آباد * اجازت غنی دهندلک مفعول
 نانیسیدر و مفعول اولی مر ادر سیر سفر با حرف صله اجازه متعلق سیر سفر
 اضافتی مصدرلک مفعولانه اضافتیدر نسیم خالک مصلی اضافت لری لامیه لدر
 و او حرف عطف و آب معطوفدر نسیمه و ابکیسی غنی دهندلک فاعلیدر و آب
 رکن آباده اضافتی لامیه در * محصول بیت سفر سپرینه بسکا اجازت و بر منلر
 خالک مصلی نسیمی و آب رکن آباد یعنی بوابکی به زیاده تعلیم اولدیغیچون بونلری
 براغوب سفر سپرینه و سیاحت عالمه کتم مصلی بیوردیغی شیرازلک نمازگاهیدر
 که آب رکن آباد باندن افار اطراف باغلو و باغچه را بمش غایتله مقبول برامش
 حاصلی شیرازلک سیرانگاه * پدر و خواجه حضرت زینلک تربت شیرینلری
 نمازگاهده واقع اولمش برار و بتبرلک به (رسیددر غم عشقش بچانم انچه رسید *
 که چشم زخم زمانه بچان او مر ساد * عشقش ضمیری جانانه راجعدر بچانم
 با حرف صله رسیده متعلقدر انچه رسیدلک فاعلیدر مصراع ثانی جمله دعائیه
 و که حرف رابطدر عا چشم زخم زمانه اضافت لری لامیه لدر یعنی زمانه نل
 ضرری ایرشیمه دیمکر در بچان او با حرف صله مر ساده متعلق او ضمیری
 جانانه راجعدر مر ساد فعل نهی غائب ایرشیمون دیمکر در مقصود عادر
 * محصول بیت جانانلک عشقش نموده جانمه ایرشیدی یعنی چوق
 بلا و الم ایرشیدی که زمانه نل یاوز کوزی انلک جائمه ایرشیمون یعنی بکااندن
 هرنه بلا کورسه کاسون همان الله انی جمیع بلالردن امین ایلسون آمین

(قدح دیکر چو حافظه کربناله چنک * که بسته اند بر ابریشم طرب دل شاد *
 ابریشم هرزه نل فتنی و شینک ضعی له فارسیده ابریشم معناسنه عربیسی
 سینله کاور طربه اضافتی بویه در دل شادده بویه در ابریشم قیدی انکچوندر
 که چنکه کرش برینه ابریشم طقار لر * محصول بیت حافظ کبی قدحی طوقه
 مکر چنک آوازیله یعنی باده ایچرسک چنک و چغانیله ایچ زیر شاد کواکی
 شادلق ابریشمین باغملر یعنی کواکل شاد اولغه ابریشم طربی دکلن کرک
 حاصلی کواکه سرور شلاک ابریشمین کاور که چنک ابریشمیندر
 ابریشم طربدن مراد چنک ابریشمیندر و له ایضا (در ازل هر کو بیض دولت
 ارزانی بود * تا ابد جام مرادش همدم جانی بود * هر کو اصلنده هر که
 اواید بیض دولت با حرف صله بوده متعلقه در اضافتی بیانیه در و ارزانی
 بود که مفعول صریحی یعنی خبری و اسمی تحتیده که به راجع خبر در ارزانی
 لایق دیکدر تا انتها غایت ایچوندر الی معناسنه جام مراد اضافتی بیانیه
 و شینه اضافتی لامیه همدم مصاحبه دیر جانی به اضافتی بیانیه در و یا حرف
 نسبت جانیه منسوب همدم یعنی روحانی مصاحب شین خبر معناسنه
 جانی به قید در جانیس تقدیرنده * محصول بیت هر اول کسه که از لده فیض
 دولته لایق اوله یعنی هر کیه که تقدیر بر ندانیده عطیه دولت لایق اولمش اوله
 ایده دل مراد جانی اول کسه نل جانیه همدم و مصاحب اولور یعنی اولجه
 مرادندن منفک اولمز دیکدر (من همان ساعت که از می خواستم شد توبه کار
 * کفتم این شاخ ارده دباری پشیمانی بود * که حرف بیان خواستم شد بونده
 شد مصدر معناسنه در اولتی دبلدم معناسنه توبه کار توبه جی دیکدر کار
 ادات فاعلدر جی معناسنه این شاخ یعنی توبه باری بارانج حاصلی بونده
 نتیجه مراد در و یا حرف تنکیر پشیمان با حرف مصدر * محصول بیت اول
 ساعتده که بن مسیدن توبه کار اولتی دبلدم دیدم اگر بوشاخ حاصل ویررسه
 اول حاصلی پشیمان تقدیر یعنی دیدم اگر توبه اوزرینه مصر اولوب قلو رسم البته
 توبه ایلدیکه پشیمان اولورم (خود کرفتم کافکنم سجاده چون سوسن بدوش
 * همجوکل بر خرقرنل می مسلمانی بود * خود بونده تحسین کلام ایچون
 کلسد کرفتم طوبایم یعنی قیاس ایدیم حاصلی فرض و تقدیر ایدیم دیکدر
 چون ادات تشبیه سوسن سین اولک ضعی و ثانینک فتحیله لفظ مشترکدر عربیه
 بحکم بیننده بعض جملله بحکم سین اولک فتحیله استعمال ایلدیکنه اعتبار
 اولسون سوسنه و زنبغه یعنی چکارینه مائل اولدلمر ایچون سجاده
 دیکدر و بونلری سجاده می اومه وزنده زاهده تشبیه مشهور در رفته کمال

از بجز در دل

باشازاده بیورر * بیت زنبق بوکون آموزینه سجاده سنی الور * دون کاشنه
 شراب طاشردی قیق قیق * اوزون قبعه تشبیه ایدر غنچه زنبقی همجوادات
 تشبیه زنبق اضافتی لامیه در مسلمانی بود یا حرف مصدر و مسلمانی بود
 استقام اندکاریدر * محصول بیت طوبایم که سوسن کبی آموزمه سجاده
 صالوب عابد وزاهد کبی کرم لیکن خرّم اوزرندن کل کبی شراب رنگی
 مسلمانلقی اولسون یعنی ربا قصد ایدوب آموزمه سجاده صالسم خرّقه
 باده رنگی بنی اکذاب ایدوب رسوا ایدر (بی چراغ جام در خلوت غمی یارم
 نشست * زانکه کنج اهل دل باید که نورانی بود * چراغ جام اضافتی بیانیه در
 غمی یارم فعل فنی مضارع قادر د کلم دیکدر نشست بونده نشستن
 معناسنه در زان ادات تعلیل که حرف بیان اهل دل اضافتی لامیه در
 باید کرک که حرف بیان نورانی اسم منسوب الف و نون خلاف قیاس اوزره
 زیاده اولمش قیاس نوری ایدی * محصول بیت خلوتده جام باده چراغانه
 او تورمغه قادر د کام زیرا اهل دلک بوچنی نورانی اواق کرک حاصلی باده سز
 خلوت چکه مزم زیرا باده خلوتک اکلیجه سی و نور سروریدر جام باده بی
 چراغه تشبیه ایدر بعض نسخه ده بوییت واقع اولمش اگر چه که ایکی مصراع
 بری برشته مناسب دکل (خلوت مارافروغ از نور شمع و باده باد * وقت کل
 مستوری مستان زنادانی بود * خلوت ما اضافتی لامیه در و را ادات
 تخصیص بزم دیکدر فروغ ضیا و آیدنلق نور شمع و باده باد نور شمع اضافتی
 لامیه در و باده عطیله در شمع و اضافتی بیانیه در باد اولسون دیکدر *
 محصول بیت بزم خلوتک ضیا و آیدنلق شمع و باده نورندن اولسون یعنی
 خلوتک شمع و باده سز اولسون شمعدن مراد محبوبدر حاصلی محبوب و باده سز
 اولسون دیکدر کل و فتنده مستلک مستورانی یعنی پرده کارانی نادانلق
 و جاهل کلرندندر (مجلس انس و بهار و بخت عشق اندر میان * نشندن جام می
 از جانان کران جانی بود * مجلس انس اضافتی لامیه و بهار تقدیری و زمان بهار در
 و بخت عشق اضافتی مصدر که معولنه اضافتیدر اندر میان اور تاده دیکدر
 نشندن نون حرف فنی نشندن مصدر در پس نشندن آلمتی دیکدر جام می
 اضافتی لامیه و نشندک مفعول صریحی و از جانان غیر صریحی کران جان
 وصف ترکیبی اقسامندندر و یا حرف مصدر را غر جاننلق دیکدر * محصول
 بیت مجلس سز مجلس انس و زمان بهار و عشق بچیده اور تاده بویه مجلسده و بویه
 حاده جاناندرن جام می آلمتی آغر جاننلقنددر یعنی غلظت شانندن و ثقلت
 طبعنددر یعنی جاناندرن جام باده آلوب ایچو مامل زیاده دنا ندندر (همت

عالی طلب جام مرصع کو میباش * رند را آب عنب یا قوت رمانی بود * همت
 عالی اضافتی بیانیته در طلب فعل امر مفرد مخاطب طالب ایله دیکدر جام
 مرصع اضافتیده بیانیته در کو خطاب عام میباش فعل نمی مفرد مخاطب
 اوله دیکدر کو میباش اولسون دیو یعنی کرکز رند رانده آب عنب اضافتی
 لامیه در اوزم صوری یعنی شراب یا قوت رمانی اضافتی بیانیته و یا حرف مصدر
 نسبت قرمزی یا قوت دیکدر * محصول بیت خطاب عام طریق به پیور
 عالی همت اولغه طالب اول جام مرصع اولز ایسه ده یعنی جام اولدی
 لازم دکل حاصلی بلند همت اول واکارانه وضع و ترتیب اولزسه
 اولسون زیرارند باده نوشه آب عنب یا قوت رمانی حاصلی رنده یا قوت
 زمانیه مرصع جام لازم دکل اکاباده سرخ لعل و یا قوت رمانی غله
 وصف ایلدی زیرا یا قوتده معتبر اولان نار دانه سی کی رنگین و براق اولاندر
 (نیکنمایی خواهی ای دل بایدان صحبت مدار * بدیستندی جان من برهان
 نادانی بود * نیکنام وصف ترکیبی اقسامند رایی آدی دیکدر و یا حرف
 مصدر خواهی فعل مضارع مخاطب نیکنمایی مقدم مفعولیدر صحبتده
 مدار که مقدم مفعولیدر بدیستند وصف ترکیبی برامز یکجی یعنی برامزی
 قبول ایدیجی یا حرف مصدر جان من اضافتی لامیه و منادی حرف نداسی
 محذوف برهان نادانی اضافتی لامیه در و یا حرف مصدر برهان دلیله دیر
 نادانلغه دلیلدردی * کدر * محصول بیت ای کوکل آدایدکی استرسک یعنی
 ادک ایله که مشهور اولدیغن استرسک برامز له صحبت طوتمه یعنی برامز له
 او تورب طورمه زیرا برامز لغی قبول ایله نادانلغه دلیلدردی حاصلی برامز له
 هم صحبت اولمقدن اجتناب لازمدر تنه کم خواجه پیور * بیت بیاموزمت
 کیمای سعادت * زهم صحبت بدجدایی جدایی (کرچه بیسامانی نماید کار
 ماسهلش مبین * کاندین کشور کدایی رشک سلطانی بود * سامان لفظ
 مشترکدر امانونده اسلوب و قانون معناسنه در وی اادات سلبدر پس
 بیسامانی اندازه و قانون دیکدر نماید بونده فعل لازمدر کورینوردی کدر
 کارما اضافتی لامیه در سهل قولای دیکدر آسان معناسنه لفظ عریندر
 شین ضمیر کاره را جعدر و معناده مبینه مقیددر مبینش تقدیرنده مهمل مقدم
 مفعولیدر کاندین که حرف تعلیل کشور اقلیم و ملکیت کدایی یا حرف
 مصدر له مبتدایرشک سلطانی بای مصدر له خبری رشک حسد و غیرت
 سلطانی به اضافتی لامیه در بود بونده است معناسنه در یعنی اادات زمانیه
 * محصول بیت کرچه بزم ایشیز دوزن سوزانده سوز کورینور ماسناتی

قولای کورمه یعنی ذلیل و حقیر اعتقاد ایله زیرا کوشورده کدالقی سلطانانی
 غیرتدربیعنی کدالره پادشاهلرشک و حسد ایدر لر حاصلی طریق عشاق ظاهر
 اگرچه جزوی کورینور ماسناتی جزوی اعتبار و اعتقاد ایله زیرا کوشور
 عشقه کدالره پادشاهلرشک ایدر (دی عزیزنی گفت حافظ میخورد پنهان
 شراب * ای عزیز من نه عیب آن که پنهانی بود * دی دون عزیز کیاب
 معناسنه در و یا حرف وحدت نه عیب عیب دکل یعنی باده بی پنهان ایچمک زیرا
 اول یکدر که پنهانی اوله محصول بیت دون بر عزیز دیکدیکه حافظ شرابی کرلی
 ایچر خواجه دیر که ای بنم عزیزم شرابی کرلی ایچمک عیب دکلدر پس کرلی
 اولقی یکدر یا معنایله اوله اول یکدیکدر که عیب کرلی اوله یعنی باده ایچمک
 عیب اولدیغی تقدیرجه کرلی ایچمک یکدر و لکل وجهه وله ایضا (اگر نه باده
 غم دل زیاد ما ببرد * نهمیب حادثه بنیاد کار ما ببرد * نه اادات نمی معناسنه
 بپرده مقیددر یاد بونده خاطر در نهمیب لفظ فارسیدربونده قورقو معناسنه در
 حادثه موصوف محذوف صفتیدر تقدیری احوال حادثه و یا غموم حادثه در
 بنیاد قلدرد بنیاد کاره و کارل مایه اضافتی لامیه در کاردن بونده مراد
 انتظام حالدر بپرد فعل مضارع مفرد غائبدر اوانده کی یا حرف استقبالدرد
 و یوبایی ظرقای عجم مکسور و قورور و سناییلری مضموم * محصول بیت
 اگر باده بزم خاطر من دن کوکل غمی التزمه احوال و غموم حادثه قورقوسی
 بزم ایشیز لقمائی یعنی انتظام حال لقمائی واصلی ایلدردی یعنی کیدرد حاصلی
 بقار خراب ایدردی خاطر من دن کوکل غمی ایلدن باده در و الاحوادث ایام
 قورقوسی بزی هلاک ایدردی مصراع اول جمله شرطیه و ثانی جوابیه بونده
 نهیبی هیمله تقسیرا یلین اصابت ایلمش (و کرنه عقل بستی قورقوشدن لکر *
 چه کرنه کشتی ازین ورطه بلا ببرد * و او حرف عطف شرطیه شرطیه به
 عطف ایدر نه اادات نمی در معنا چمتندن کشته مقیددر نکشد تقدیرنده بستی
 یا حرف ظرف قورقوشدن لکر اادات نفیله لکر لکر اشاعه چلبیدی یعنی
 لکر لکر صالمیدی حاصلی آغردوشمیدی ورطه و اول و طمانل فحیه ریه
 لفظ عریندر هلاک معناسنه بلایه اضافتی بیانیته در * محصول بیت واکر عقل
 مسئلکده یعنی سیر خوشلق حالتده لکر صالمیدی حاصلی کندوی آغرد
 باشلی طوغمیدی نه وجه له وجودی کشتی سنی بویلا مهمل کندن ایلدردی
 یعنی عقل عشق مسئلکده اگر فاروس کون اوزره اولمیدی وجودی کشتی سنی
 دنیا غموم و هموم و بیایتمدن نه وجه له قورقوشدن حاصلی عقل طریق
 عشقه رزانت اظم سار ایلدی یوخسه سخت ایلمه هلاک اولوردی بویتمده

از بحر مجتبی
 مفاعیل فعلن
 مفاعیل فعلن

ادات شرطی و او بر نه همزه ایله یا زائر مقصوده متفطن اولما مشلر (فغان که با همه کس غائبانه باخت فلان کسی نبود که دستی ازین دعا ببرد * فغان بونل کی بر زده حیف دیگدر که حرف بیان غائبانه کرنی دیگدر باخت فعل ماضی مفرد غائب اوینادی دیگدر که حرف وحدت که حرف بیان دستی معنا چمتندن بیده ناظر در یعنی دستی ببرد دیگدر غلبه دن تعبیر در دعا عجم دلنده قلب در غل معناسنه اما اکثر حیلله و خدعه معناسنده استعمال ایدر رو بازه فطیله ترکیب ایدوب دعا باز در بر حیلله باز معناسنه پس فلک دعا بی جل ایله ده مسامحه وار زیر فلک دعا باز در دعا کادر اما اسلوب عربیه قیاس اوانسه مبالغه قصد اولوب رجل عدل قیلمندن اولور دعا غل معناسنه کادیکی انورینک بویتمندن معلومدر بیت ایاسپهر نوالی که پیش صدف سخات * سخای بجز دروغ و نوال ابرد غاست * محصول بیت حیف که هر کسه فلک کرنی اوینادی یعنی نه طریقه ایله اوینادی ظاهرا اولدی حال بوکه هر کسه ایله بر درلو و غیر مکرر اوینادی اما بر کسه اولادی که بو حیلله باز و حقه بازه غالب اوله بل که هر کس مغلوبدر فلک اسناد نابدر والا حقیقتده هر ایشی ایشین صانع مطلقه غائبانه نل معناسنی غلبه ایلدی دیوب منه سنده غائبانه بوم معنایه استعمالدر دین عندی سوبلش مصراع ثانیک معناسنی کسه اولدی که بو حیلله بازدن برال ایله دین دست بردل معناسنی بلز ایش (دل ضعیفم ازان دیکشد بطرف چن * که جان زمرله به بیماری صبا ببرد * دل ضعیف اضافتی بیانیه در و میله اضافت لامیه در ازان ادات تعلیل میکشد فعل مضارع مفرد غائب بونده لازمدر چکاور و یا چکنور دیگدر یعنی میل ایدر بطرف با حرف صله چنه اضافتی لامیه که حرف تعلیل جان ببردل مفعول صریحی و باقیلری غیر صریحی به بیماریده با حرف سبب و با حرف مصدر و صبیایه اضافتی لامیه در * محصول بیت بنم ضعیف کوکام انکیچون چن جاننه چکاور و یا چکنور یعنی مائل اولور که جانی مر کردن صبا نل بیماری کی سبب ایله قورناره یعنی صبا نل آهسته آهسته سبب ایله جانی اولدن خلاص ایله حاصلی صبا نل آهسته و نازل آهسته جانه جان قنار صبیایه بیمار اطلاق آهسته اسدیکی وقتدر مصراع اولک معناسنی ضعیف کوکام انکیچون چکر چن طرفنه دین و ضعیف چن طرفنه چکر دین زیاده ضعیف معنایه مشلر (گذار بر ظلمات خضر راهی کو * مباد کاتش محرومی آب مایر * گذار ایدر یکید و او غرق معناسنه خضر راه اضافتی لامیه در و یا حرف وحدت

رد سروری
و شعی

رد شعی
رد شعی

رد سروری
و شعی

مباد

مباد نمی غائب اولیه دیگدر کاتش که حرف بیان محرومه اضافتی بیانیه یا حرف مصدر آب ما اضافتی لامیه آبک مایه اضافتی لطافتدن خالی دکل ببرد یعنی ضایع ایله * محصول بیت گذار ظلمات فراق و هجران اوزرینه در قنی بر بول حضری یعنی بر طریق وصال حضری اولیا که محروم لوق آتشی بزم عزیزی ضایع ایله حاصلی طریق عشق ظلمات فراق و هجرانه مرور ایدر پس قنی بر دلیل طریق وصال اولیا که وصالدن محروم لوق آتشی طریق عشق و محبتده سعیمز آب رویی ضایع ایله اسکندرک آب حیات طلبنده سهی ضایع اولدی قنی (طیب عشق منم باده خور که این همچون * فراغت اردواندیشه خطا ببرد * طیب عشق اضافتی اسم فاعل معنونه اضافتدر که حرف تعلیل این همچون مصراع ثانی به مره و ندر اندیشه فکر خطایه اضافتی مصدر لوقه معنونه اضافتدر * محصول بیت عشق طیبی بنم باده ایچ زیر ابو همچون ایچنه فراغت خاطر کتورر و خطا نگیری ایدر یعنی عشق اضطرابی دفع ایله که علاج باده ایچو کدر زیر باده معجونی عشق حرارتندن کو که فراغت کتورر و خاطر دن خطای فکری کیدرر (سوخت حافظ و کس حال او یسار نکفت * مکر نسیم پیای خدایر ایدر * و او حرف حال یسار یا حرف صله نسیم اصلنده بادنسمدر ضرورت و زنجیون باد حذف اولندی پیای یا حرف وحدت خدایر ایا حرف تخصیص الله ایچون دیگدر * محصول بیت حافظ یاندی یعنی آتش عشقه حال بوکه کسه انل حالی یاره سوبلدی مکر بادنسم الله ایچون یارینه برخبر ایله حاصلی حافظک آتش عشق جانانله یاندی یعنی کسه یارینه اعلام ایلدی مکر الله ایچون بادنسم اعلام ایله به مصراع ثانیک معناسنی مکر یل برخبر الله ایچون باللمه دین ترک بیده غربت تصرف کو سترش و بوه مصراعک معناسنی مکر بادنسم الله ایچون برخبر ایله یاردن دین معنای قلب ایله مش و له ایضا (مر ابرندی و عشق ان فضول عیب کند * که اعتراض بر اسرار اهل غیب کند * بعض نسخه ده علم غیب واقع اولمش مر اسکا برندی یا حرف مصاحبت و یا حرف مصدر فضول فانن ضمیمه اصطلاح بحمدده متکبر و خود رای و خود پسند اولان کسه به دیر حاصلی اوزرینه لازم اولیا ایشله فارشده دیر زتر کیده اول کسه به فضول دیر که حرف رابطه صفت * محصول بیت بکار ندلک و عشقه اول فضول عیب ایدر که اهل غیبک امرارینه اعتراض ایدر یعنی احوال غیبه و امرار الهیه به اعتراض ایدوب منکر اولاندر بنم عشقه و زند لکبه عیب ایلمن زیر اهرایش تقدیر ازلی ایله اولور اول ایسه غائبدر اللهم دن غیری

از بحر مجت
مفاعله فعلن
مفاعله فعلن

کسسه ها کا عالم دکل علم غیب بیوردی انکچوندر مننه سنده فضول فالت
 فتحیه در دین فضول عجب جاهل فضول ایش (کمال سر محبت بین نه نقص
 کنه) که هر که بی هنر افند نظر بعیب کند * کمال سر محبت اضافتاری
 لامیه لر در بین فعل امر مفرد مخاطب کو در دیکدر کمال سر مقدم مفعولیدر
 نقص کنه اضافتی لامیه در که حرف تعلیل هر که اصل شده هر کس که ایدی
 نه کم مکرر بیان اوله شدراقتد واقع اولور نظر کند مقدم مفعولیدر بعیب
 نظره متعلق * محصول بیت خواجه خطاب عام طریقه به بیورر کمال
 سر محبت باقی نقصان کنه باقیه یعنی کنه اهدن حاصل اولان نقصان باقیه
 زیر هر که بی هنر واقع اولور عیب به نظر ایدر زیر کنه کالی وهنری
 یوقدر که اول هنر و کمال سبب به اهل هنر و کالی به نه کم دیکدر * انما یعرف
 ذالفضل من الناس ذروه * و بوستانه سعدی حضرت تری بیورمش * بیت
 الای هنرمند فر خنده خوی * هنرمند نشینده ام عیب جوی (چنان بر ذره
 اسلام غمزه ساقی * که اجتناب ز صمیه مکر صمیب کند * ره السلام اضافتی
 لامیه در غمزه ساقیده بویه در که حرف بیان اجتناب صافتی صمیه مکر صمیری
 شراب صمیب تصغیر وزنی اوزره صحابه دن برینک اسمیدر حضرت حبیب
 الله ظم ورا یلدیکی زمانه کفار عربدن برینک قولی ایدی بر کون او غریب
 کلوب ایمانه کادی و کاه کاه مجلس شریفاری ایله مشرف اولوردی عاقبت
 افندیسی طویدی حضرت نه ملازمت ایلدیکنی پس بوکه جفا اوزره اولدی
 بوده حضرت نه کلوب شکایت ایلدی پس حضرت بونی افندیسندن صانوتن
 الوب آتاری خدمت نه تعیین ایلدی زیاده صلحادن اولدیغیچون حضرت
 امام عمر رضی الله عنه بونک حقنده بیورر * نعم العبد صمیب لولم یخف الله
 لم یعصه * بو کلام شریف معنای نه ایوقولدر صمیب اللهم اهدن قورقه سده
 اللهم عاصی اولزدی اول خود قورقار * محصول بیت سابقینک غمزه سی
 اسلام بولنی انجیلین اوردیکه صمیه مکر صمیب اجتناب ایلدیه یعنی قوت
 صلاح و تقوا ده مکر صمیب مر تبه سنده اوله بزکسه که شرابدن اجتناب
 و برهیز ایلدیه والا سابقینک غمزه سی تمام عالمی باده نوش ایلدی (زعطر
 خوریم شبت آن زمان بر آید بوی * که خال میکرده ما عبیر حبیب کند * عطر
 خوریم شبت اضافتاری لامیه لر در عطر کوزل قوقویه دیر بونده مضاف
 بخذ و قدر تقدیری اسباب عطر دیکدر خور سابقا بیان اولاندیکه خور
 عربیده جعدر اما بحم مفرد استعمال ایدروا کر جمع استعمال ایلدیه بونده کنند
 دیکر کز ایدی جمع صیفه سبیل بر آید جفا و ظواهر اولور معنای در که حرف

بیان خال میکرده ما اضافتاریده لامیه لر در عبیر حبیب اضافتیده لامیه لر
 * محصول بیت * جنت خورینک اسباب عطر ندن و مؤدا طیبندن اولزمان
 قوقویه بید اولور که بز میکرده من خاکنی یقاسنه عبیر برینه استعمال
 ایدوب انکله معطر اولقی کر کدر که اندن کوزل قوقویه بید اوله حاصلی ماده
 طیب و سبب عطر بوزاری ایلک کر لئو بونده اوله (کلید کنج سعادت قبول اهل
 دلست * مباد کس که درین نکته شک و ربیب کنند * کلید کنج سعادت
 اضافتاری لامیه و بیایه در قبولک اهل اضافتی مصدر لئو فاعلینه اضافتیدر
 و اهلک دله لامیه مباد فعل می غائب اولمیه و اولمسون دیکدر که حرف بیان
 درین نکته مصرع اولک مضمونه اشارتدر شک و ربیب عطف تفسیریدر علم
 بدیعه بوکه حشو قیج دیرلر * محصول بیت * سعادت خزینه شینک مفتاحی
 اهل دل عاشقارک قبولیدر یعنی انلرک مقبولی اولقی سعادت خزینه سنده مالک
 اولمقدر اولمیه که کسه بو معناده شک و شبهه ایلدیه یعنی اهل دلک مقبولی اولقی
 سعادت نه مالک اولمقدر شک و ربیب یوقدر (شبان وادی ایمن کهی رسد بمراد *
 که چند سال بجان خدمت شعیب کنند * شبان چوپاندر مر ایدونده
 حضرت موسادر وادی ایمن شول وادیدر که حضرت موسا نده شجلی به
 مظهر دوشدی کهی با حرف وحدت صکه حرف بیان چند نیجه دیکدر
 شعیبدن مراد شعیب پیغمبر در که موسا کا نیجه ییل چوپانلق ایلدیکه
 پیغمبرلک مقامنه واصل اولدی بونده مراددن مقصود مر تبه نبوتدر که
 موسابه اکا خدمت ایلک سبیل ویرلدی ته کم نوابی بیورر * بیت پیر سر
 کیرمه بو وادی ایچره کم طیماس کایم * تیره شامین روشن امر ایتمای اکا خدمت
 شعیب * محصول بیت * وادی ایمنک چوپانی بروقت مراده ایریشور که نیجه
 ییل جانله حضرت شعیبه خدمت ایلدیه یعنی اتی مر شد انتخاب ایدوب
 اکا خدمت ایلدیم نیجه مرادنه واصل اولدی (زدیده خون بچکاند فسانه
 حافظ * چوپاد وقت شباب و زمان شیب کند * بچکاند با حرف تأکید بچکاند
 فعل مضارع مفرد غائب طامز لر دیکدر الف و نون ادات تعدیه در یاد وقت
 شباب اضافتاری لامیه لر در زمان شیبده بویه در * محصول بیت * کوزدن فان
 طامز لر حافظک فسانه سی یعنی حافظک فسانه سی ایشیدنی فان اغلدر
 چونکه یکتک وقتی و پیرلک زمانی ادا ایلدیه یعنی یکتک وقتی و پیرلک زمانی
 اکوب فسانه به شروع اید نیجه سامعینی فان اغلدر وله ایضا (طائر دولت
 اگر باز کزاری بکنده * یا باز آید و با وصل قرار ی بکنده * طائر دولت اضافتی
 بیایه در کزاری یا حرف تکثیر باز کنه معنای در قرار ی یا سیده تکثیر

کلید بحم مفتاحه دیر کافده
 فتحه و کسره جائز در

از بحر رمل
 فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن

این وند * محصول بیت اگر دولت طائری کنه گذاریدوب او غراسه یار کبرو
 کاور و وصله قرار ایدر یعنی باشمزد دولت قوشی قونرسه یار کبرو کلوب مقام
 و صله قرار اید و حاصلی بزدن ایرماز قرار یابی وحدت ایچون طوتن
 معنایه ایوقرار و برمش (دیده رادسته که در و کهر کرچه غاند * بخورد خونی
 و تدبیر شاری بکند * دیده رادیده نک دیمکدر دست که قدرت و وسعت
 معناسنه در دره اضافتی بیانه در و کهر مردن مراد کوز یا شیدر خونی یا حرف
 تکبیر تدبیر شاری اضافتی مصدر لک مفعولنه اضافتیدر و یا حرف تکبیر بونده
 بخورد و بکند فعلی بک اخباره و انشایه تحملی وار * محصول بیت * کوز لک در
 و کهره وسعتی و قدرتی کرچه قالمدی کثرت بکا و کر به دن پس جکر فانی ایچر
 و شار تدبیری ایدر یا خود جکر فانی ایچسون و شار تدبیرن ایلسون یعنی
 دیده ده ماده شار قالمدی آمدی دلدن و جکر دن آلوب شار ایلسون خونی
 و شاری یاری وحدت ایچون طوتوب و فعلی اخباره قصرا یلین تقصیر
 ایلش (کس نیارد بر او دم زدن از قصه ما * مکرش باد صبا گوش گذاری
 بکند * نیارد فعل نی مستقبل قادر دکل دیمکدر بر او اضافتی لامیه او ضمیری
 جانانه راجع در دم زدن نفس او رمق یعنی تکلم ایلک مکرش شین ضمیر جانانه
 راجع در گوش = گذار فسلدی به دیر لر یا حرف وحدت و یا حرف تکبیر
 * محصول بیت * کسه جانانک قتنده قادر دکل در بزم قصه مزدن نفس او رب
 تکلم ایلکه یعنی بزم احوالمری جانانه کسه عرض ایلکه قادر دکل مکر باد
 صبا قول اغنه بر فسلدی ایلنه یعنی مکر باد صبا خفیه کوشنه کسه اگاه
 اولیا مغیچون بزم قصه مری اعلام ایلنه یو خسه اشکاره حالمزی اگاه کسه
 اعلام ایده من مصراع تائینک معناسنی مکر اگاه صبا قول اغه او غرامطلق
 ایلنه دین معناسنک یا نه او غرامه مش (داده ام باز نظر را بتدروی پرواز *
 باز خواند مکرش نقش و شکاری بکند * باز نظر اضافتی بیانه در بتدروی
 یا حرف صله و یا حرف نسبت تذروتانک و ذال معجه نک فتحه لر یله و را و اولک
 سکونیه سوکان قوشنه دیر لر تذروی پرواز وصف تر کبیدر سوکان
 او چشلی دیمکدر باز بونده تحسین لفظ ایچون کلمه در خواند فعل مضارع
 مفرد غائب فاعلی تذروی پرواز راجع ضمیر در نقش مفعول در سرج بونده
 نقشدن مراد پفتره فی صالوب خوبه خوبه دیو چاغرمغه دیر لر پفتره به دیمز لر
 بعضا ظن ایلد یکی کبی مکرش شین ضمیر باز نظر راجع در و بکند لک فاعلیده
 اکارا جع ضمیر در و شکاری مفعولیدر و یا حرف وحدت و یا تکبیر یای نسبت
 ظن ایلین حروف قافیه دن کلیا اگاه دکل ایش * محصول بیت باز نظری

ردشعی

ردشعی

زد سروری

ردشعی و سروری

بر سوکان

بر سوکان او چشلیه و بر دم اوله که سوکان او چشلی باز نظری نقش اوقیه یعنی
 تعلیم ایلنه باز نظر شکاری ایلنه یعنی آو اولیه زیر مرغ شکاری تعلیم اولوب
 انسانه مانوس اولمخه شکاری آلوب چاراسینه و بر مرغ حاصلی بنم باز نظر
 بر مرغ و شنیدر گاه اول محبوبه مائل اولور و گاه بو پس بونی بر خوش رفتار
 تذروه و بر دم یعنی بر ناز لک رفتار جانانه و بر دم اوله که کند و به مانوس ایدوب
 و حشتن کیدر بکارام اولوب و حشت ایلنه دیمکدر و العلم عند الله بعضا
 دیدیلر که باز نظر داده ام لک مفعول اولی و پرواز مفعول تائیدی و تذروینک
 یا بی حرف وحدت و باز دن مراد باز نظر در و خواند لک فاعلی یا تنده کی باز در
 و مکرش ضمیری تذروه راجع در و نقشدن مراد صغیر باز در دیدیلر
 بو تقدیر چه * محصول بیت * باز نظره پرواز و بر دم بر تذروه یعنی انی بر تذروه
 صالدم اوله که باز نظر اکا صغیر و پروب انی شکاری ایلنه حاصلی نظر لک تائیدی و از
 پس اکانظر صالدم اوله که نظر مدن متأثر اولوب بکا مانوس اوله دیمکدر
 و لکل وجهه مصراع تائینک معناسنی مکر اول نظر باز نی پفتره کبر و اوقیه
 و شکاری ایلنه دین مدهوش غیب نه فکر له دیدی بوسوزی حاصلی بو بیتک
 معناسنده انواع ترز بیفات و اصناف ترکیکات ایراد ایلنه نک خشیسته اعتبار
 اولمسون که صداع بی فائده ایراث ایدر (دوش کفتم بکند لعل لبش چاره
 من * هاتف غیب نداد که آری بکند * بکند اخبار و انشایه محتملدر
 اما بونده انشامر ادر لعل لب اضافتی بیانه در و بکند لک فاعلی و چاره من
 اضافتی لامیه و مفعول بکند هاتف غیب اضافتی لامیه در هتف صوت
 معناسنه در و هاتف صائت آری بکند اخبار مراد اوله یعنی ایلر بلاشک
 یا خود مراد استهزادر او دایر یعنی ایلر دیمک اوله * محصول بیت * دون کیچه
 دیدم جانانک لعل لبی بکا چاره ایدر می هاتف غیب تذویردیکه بلی ایلر یعنی
 غائبدن بر آواز کادیکه او دایر مذکور ایکی طریقله (شهر خالیست
 ز عشاق بود کز طرفی * مر دی از خویش برون آید و کاری بکند * شهر
 مبتدا خالیست خبری ز عشاق خبره متعلق بود بونده ادات تمیدر که حرف
 بیان طرفی یا حرف وحدت مر دی یا سینه وحدت تذویر از خویش برون آید معنای
 لغویسی کنیدن چکار دیمکدر اما اصطلاحده و استعمالده کنیدی به قیه
 معناسنه در کاری بکند یعنی عاشق اوله دیمکدر * محصول بیت * شهر
 عشاقدن خالیدر یعنی شهرده عاشق یوق اوله که بر جابدن برار کله و کنده
 قیه و عاشق اوله زیر عاشق بر آتش در جانه قیسان عاشق اولر (کو کرمی که
 ز بزم طربش غمزه * جرعه در کشد و دفع شماری بکند * کو قنی کرمی

ردشعی

یا حرف وحدت که حرف بیان زبیرم در گذشته متعلق در بزم طریقه اضافی
 بیانی دروشینه اضافی لامیه غمزده غم اورمش دیکدر یعنی غم چکه ش
 معناسنه غمزده مبتدا و یا حرف وحدت در گذشته خبری جوعه در گذشته
 مفعول صریحی و یا حرف وحدت دفع خمار اضافی مصدر مفعولنه
 اضافی و یا حرف تکبیر بکنند فاعلی تحتیده غمزده به راجع ضمیر در
 * محصول بیت * قنی بر کریم الشان که انک بزم طریقه یعنی شنگ مجلسدن
 بر غمناک بر جوعه چکوب دفع خمار ایلنه یعنی قنی بر یعنی وجود که بر غمی
 فقیر اندن بر دنیا فایده سنی کوره و خاری دفع ایلنه حاصلی فقر حالنه
 نظر اید بر کریم وجود یوقدر دیکدر (یا وفا یا خبر وصل تو یا مراد رقیب *
 بازی چرخ ازین یکدوسه کاری بکنند * یا وفا بقدر کلام یا وفا باد در یعنی
 بوالفاظک هر برندنصکره باد لفظی تقدیر اوله و خبر وصل تو اضافی
 لامیه در مملک رقیب ده بویه در بازی چرخده بویه در مبتدا و بکنند خبری
 و سائر خبر متعلق یکدوسه برایکی اوج دیکدر کاری یا وحدت و کار بکنند
 مقدم مفعولیدر * محصول بیت یا وفا اولسون یا سبک وصلک خبری یا رقیبک
 اولوی خبری اولسون فلکک اوینی بواوچک برینی ایلنه یعنی اللهدن
 دیلمکه بواوچک برینی میسر ایلنه آمین (حافظ از دراور کر زوی هم روزی
 * کذری بر سر از گوشه کناری بکنند * روزی یا حرف وحدت و یا تکبیر
 گوشه کاری یا حرف وحدت گوشه بوجق کار قیرال گوشه کار اصلنده کار
 گوشه ایدی اضافی بوجق کار دیکدر صکره اضافی قطع ایدوب
 ترکیب مزج قلندی کار اوجی معناسنه بکنند ضمیر فاعلی و او ضمیری
 جانانه راجع در و کذب بکنند مفعول صریحی * محصول بیت * ای حافظ
 اگر جانانک قبوسندن کتسک یعنی قبوسنه ملازم اولوب بکرسک البته
 بر کون اوزر که بر گوشه کار دن کذرا یلر یعنی مرحت و شفقت ایدوب بر کون
 باشک اوزر پنه بر گوشه کار دن سایه لطفی صالی یعنی وصالی میسر ایدر
 حاصلی سن هم ان ملازم در گاهی اول که اول سنی فراموش ایلوب سکا لطف
 و احسان ایلنه و یا ایلر مصرع نایینک معناسنی براوغرامنی سنک باشک اوزر
 بر قیرال بوجندن ایدر دین خیلی پریشان سوبلش و مصرع اولک معناسنی
 ای حافظ انک در کاهندن کتیه سن هم بر کون دین شرط و جزا معناسنی
 بلد بکنندن غیری مصرع معناسنی اکلامش وله ایضا (خوش آمد
 کل وزان خوشتر نباشد * که در دست بجز ساغز نباشد * وزان و او حرف
 حال که حرف بیان بجز یا حرف زائد * محصول بیت کل خوش کادی

رد سروری

رد شعی

بحر هزج
مفاعیلن مفاعیلن فعولن

صفا کادی حال بو که اندن خوشرق اولز یعنی هیچ برایش اندن ایلر
 دیکدر که الکنه ساغز دن غیری نسنه اولیه یعنی کل زمانده باده ایچمکدن
 ای مصلحت اولز کل ایله ساغز جعی اول جهتندر که کل مطابق ایاق سز قدحه
 تشبیه ایلش (غنیمت دان وی خورد در کاستان * که کل تاهفته دیکر نباشد
 * کلک کلسنی غنیمت بیل که حرف تعلیل تا انتهای غایت معناسنی افاده ایدر
 زمانده هفته دیکر بر هفته دخی دیکدر * محصول بیت * کلک کلسنی غنیمت
 بیل و کاستانده می ایچ یعنی فرصتی فوت ایله زیر اکل بر هفته به دل دخی اولز
 یعنی بر هفته لک عمری وارد بو کلام کلک زمانی چوق ثابت اولوب تیر
 کچمندن تعبیر در اول زمان کل بر قاج هفته اولور (زمان خوشدلی دریاب
 دریاب * که دایم در صدف کوهر نباشد * زمان خوشدلی اضافی لامیه در
 خوشدل وصف ترکیبیدر و یا حرف مصدر کوکل خوشانی زمانی دیکدر
 دریاب دریاب دالارک قحبه لایله آکله و تدارک ایلد دیکدر بعض نسخه ده
 بوا یکی عبارتک ماییننده و او بولوب و صدف و کوهر قرینه سیبیه
 و تأسیس تا کیددن اولی در دیکله بعضی ایکنی دالی مفهوم اوقیوب دریاب
 اینجو بول دیدیلر اما خوش طبع شعرای اعجم بوقصر فی تسلیم ایلوب
 تا کیدر دیدیلر و ما بینهماده و او ایراد ایلک فاسد در دیدیلر پس امدی و او ایراد
 ایدوب و تأسیسه ذاعب اولوب اینجو بول دینر فاسدی قبول ایلش اولور *
 محصول بیت * کوکل خوشانی زمانی آکله و تدارک ایله یعنی کوکل خوشانی
 زمانی که کل زماندر غنیمت بیل و مقتضاسنی تدارک ایدوب قضا ایله زبرادانما
 صدقده کوهر اولز یعنی هر زمان کل طور من که عیش و عشرت ایلنه سن
 خواجه نک دایم صدقده کوهر اولز بیوردی یعنی باران نیشان دایم انعام از
 نیشانده بغار انجق و کاه اولور که نیشانده باران یغماز و هر صدقه باران
 دوشمز که در اوله حاصلی عموم اوزره هر صدف اینجو تریبه ایلز دیکدر (عجب
 راهبست راه عشق کاشجا * کسی سمر بکند کش سمر نباشد * راهبست
 یا حرف وحدت و یا حرف تکبیر سمر بکند باشن فالدر کش شین ضمیر کسه
 راجع در سمر نباشد باشی اولیه یعنی باشند کچه دیکدر * محصول بیت * بر عجب
 بولدر یا عجب بولدر عشق بولی که آنده یعنی اول بولده بر کسه باش فالدر یعنی
 رئیس عشاق اولوب سمر دار اولور که باشی اولیه یعنی باشند کچه یعنی طریق
 عشقه سمر دار و سمر افرا از عشاق اول عاشق اولور که جانان بولنده جان باشند
 کچه مصرع اولک معناسنی عجب بر بولدر عشق بولی که آنده دین عجب براد
 ایلشدر (بشوی اوراق اگر سمرس مای * که علم عشق در دقت نباشد *

رد سروری

رد شعی

رد شعی

دقت در بونده مراد کباب در یعنی عاشق و معشوق طبقه سنی یازان کباب لرایی
و بخنود و خسرو شیرین و وامق و عذرا و بونلردن غیری اورا قندیده مراد
بو کباب در * محصول بیت * اگر بزمه همدرس و هم سبق ایست یعنی عاشق
جانان ایست اورا قی بوی یعنی اورا قی مطالعه سندن کچ زیرا عشق علمی دقت در
اولز یعنی علم عشق کبابه یازلمز حاصلی علم حاله در قیل و قاله اولز دیوانه
و عشاق قصه لرینی اوقیوب یازمغله اولز بونلردن ذوقی درویندر طایفه اولز
من لم یذق لم یعرف در (زمن بنیوش و دل در شاهی بند * که حسدش بسته
زبور نباشد * در شاهی در حرف صله و یا حرف وحدت نوعیه بند فعل امر
مفرد مخاطب باغله دیکدر که حرف رابط صفت حسدش ضمیری شاهده
را جعدر بسته زبور اضافتی لامیه در زبور زبانت معناسنه در * محصول بیت *
بندن ایست یعنی بنم نصیحت دکاه و کوکلی بر محبوبه باغله که کوزلکی
زیب و زینته باغلی اولمیه یعنی حسنی ذاتی اوله مکتسبی اولمیه کوزل لباس
که یکله و کندوبه دوزن و ترتیب و بر مکه حاصلی حسنی خداداد اوله عارضی
اولمیه (بیای شیخ در بخانه ما * شرابی خور که در کوثر نباشد * شرابی خور
یا حرف وحدت که حرف رابط صفت در کوثر مضاف محذوف در در جنت کوثر
دیکدر و یا مضاف الیه محذوف در یعنی در کوثر جنت دیک اوله * محصول بیت
* کل ای شیخ بزم میخانه مزده بر شراب ایچ که جنت کوثر ده و کوثر جنت ده اولز
یعنی اول لذت و کیفیت که انده و ارجنت شراب لرنده اولز (یا پر لعل کرده جام
زرین * بخشا بر کسی کش زر نباشد * یا عریده حرف ندا در منادای محذوف
تقدیری یا کسی که لعلدن مراد قمری شراب در تشبیه طریق یله بخشا
یا حرف تأکید بخشا فعل امر مفرد مخاطب اسیر که دیکدر بخشا ییدن
بر کسی عریده رخت لفظی علی ایله مستعمل اولد یعنی کسی فارسیده
بخشودن و بخشا ییدن و بونلردن مشتقایی بر لفظ یله مستعمل در کش که حرف
رابط صفت و ضمیر کسه را جعدر * محصول بیت * ای قمری شراب ال التون
قدحی بر این کسه اسیر که شول کسه بی که زری اولمیه یعنی فقرایه مرحت
و شفقت اوزره اول که مشوبات عظمی بوله سن مصرع ثانیست معناسنی
عطا قیل بر کسیه که التوفی اولمیه دین بخشا ایله بخش لفظی تشخیص
ایاز امش (شرابی بی خوارم بخش یارب * که با او هیچ در دسر نباشد * شرابی
یا حرف وحدت بی خوار شراب صفتی مین ضمیر معناسنه بخش فعلنه
مقید در ضمیر منصوب متصل معناسنه بخش فعل امر مفرد مخاطب بغشله
دیکدر بخشیدن یارب حرف ندا و منادی که حرف رابط صفت با او ضمیر

رد سروری

غائب

غائب شرابه را جعدر * محصول بیت * یارب بکا خماره مز بر شراب بغشله که
اول شرابه هیچ باش اغریسی اولمیه یعنی بکا شراب عشق میسر ایله که
معهود شراب کبی خوار و در سمری اولمیه (بنامیر دینی سیمین نم هست *
که در بخانه از نباشد * بنامیر دلفظ بسیط در یعنی مفرد در مرکب دکل الله
یا وز کوزدن صقلسون مقامنده مستعمل در تحسین مقامنده ده مستعمل در
یارک الله معناسنه بی یا حرف وحدت سیمین تن بتک صفتی که حرف رابط صفت
از حضرت ابراهیم با یاسنک اسمیدر که انک صنعتی بت تراشلق ایدی یعنی
بتلر یوناردی بوده معلوم اوله که بت قیز شکونده و اوغلان و بعض حیوانات
شکونده اولور حاصلی قبائل عربک هر برینک بر دور لوبتی اولور ایش تنه کم بعض
کباب در ده مفصل یاز مشلدر اما بوم مقام مستوفی ذکر نه مناسب دکل * محصول
بیت * خواجه نیور که الله یارماز کوزدن صقلسون بر سیمین تن بتم وارد که
بخانه از رده اولز یعنی بر محبوب وارد که بتکده لرده بویه صم بولمز بنامیر دکل
معناسنی الله آدی حقیچون دیوب منه سنده بنامیر دلفظی بنام ایردندن
محقق در حرف با قسم ایچوندر اصل معناسنی الله آدی حقیچون دیکدر دین
جیعا سویلدیکی عندیدر هیچ اصلی یوقدر بنامیرد بونده تحسین ایچوندر
بعض محله الله حقیچون معناسنه دخی کلور دین عندیات نکلمنده سابقک
اثر نجه کمتشدر زیر تحسین افاده ایلسه برادات تحسینله دخی جمع اولز دی
تنه کم حضرت مولانا جامی سیور مشدر بیت * بنامیرد زهی در کرامی *
که سفت الماس فولک کلک جامی * زهی بونده تحسین افاده ایدر (من از جان
بنده سلطان اویسم * اگر چه یادش از چاکر نباشد * سلطان اویس سلاطین
ایلیخانه دن برینک اسمیدر لقی غیاث الدین در سلمان ساوچینک
مد و حارند در چاکر قول القعیه و خدمتکاره دیرلر * محصول بیت * خواجه
نیور که بن جاندن سلطان اویسک قولیم اگر چه اکابو چاکر دن یاد اولز یعنی
بن چاکر بنی یاد ایلز (تاج عالم آرایش که خورشید * چنین زبنده افسر نباشد
* تاج با حرف قسم تاجک عالم آرا به اضافتی بیانه و شینه اضافت لامیه عالم
آرا وصف ترکیبیدر آراییدن عالم بر بیجی دیکدر که حرف بیان خورشید
مصرع ثانی به مرهوندر زبنده افسر اضافتی لامیه در زبنده یراشق
دیکدر * محصول بیت * سلطان اویسک عالم بر بیجی حقیچون که کش
بوتچیلین یعنی اویس کبی تاجک یراشقی دکل حاصلی تاج اکابر اشد یعنی کبی
کنشه یراشق کنشی تاجه تشبیه ایلسلر کسی کیرد خطا بر نظم حافظ *
که هیچش اطف در کوهر نباشد * کسی یا حرف وحدت که حرف رابط صفت

رد سروری

رد شععی

هیچش شین نمی کسی به راجع در و معنا جهت نه کوه ره مقید در در کوه
 تقدیر نه * محصول بیت * حافظک نظم نه بر کسه خطا و تر که کوه نه نه
 هیچ لطافت اولیه یعنی حافظک نظم نه خطا و ار دیه نک ذات نه واصل نه
 هیچ لطف و قدر ز را نظم همان اینجا بود بر نسید که اهلی یا نه نه زیاد مقبول
 و مر غویدر و له ایضا (معاشران ز حریفان شبانه یاد آید * حقوق بند کی
 مخلصانه یاد آید * معاشران منادی شبانه سابقا و الف و نون و های رسمی
 مفصل ذکر اولش در کجه به مخصوص مصاحب دیکدر یاد آید آ کان
 دیکدر حقوق بند کی اضافی لامیه در و مخلصانه به اضافت بیانیه * محصول
 بیت * ای یاران معاشران کجه مصاحبی و یا کجه مصاحبی آ کان
 مخلصانه قولل حقوقنی آ کان یعنی خلوص طوبیله اولان قولل حقوقنی
 آ کان (وقت سرخوشی از آه و ناله عشاق * بصوت نغمه چنک و چغانه یاد
 آید * وقت با حرف ظرف سرخوشی یا حرف مصدر بصوت با حرف
 مصاحب نغمه کلام خنی به دیر بصوت نغمه چنک اضافت لامیه لر در *
 محصول بیت * سرخوشی و قنده عشاق آه و ناله سندن نغمه چنک
 و چغانه نغمه سی آواز یله آ کان حاصلی ساز نغمه سی سبیلله انزل ایلدی کی
 آه و ناله آ کان دیکدر (چو در میان مراد آورید دست امید * ز عهد صحبت
 مادر میانه یاد آید * میان بل و آورته معناسنه در اما چاق آورته دکل میان مراد
 اضافی لامیه در دست امید اضافی لامیه در مجاز اعمد بونده زمان
 معناسنه در عهد صحبت و صحبت مایه اضافی لامیه در میانه آورته
 اما بونده مطلق آورته معناسنه در * محصول بیت * چون که مراد بلنه
 و آورته سنه یعنی عین الفعلنه امید الی کتوره سز یعنی امید ایلدی بکتر مراده
 ال آورته حاصلی مراد کزال و بره بزم صحبت ز زمانی آورته به کتورک یعنی بزمه
 اولان و بکن صحبت زمانی ارا کرده آ کان حاصلی مراد کزال و برده بزمه
 صحبت کز زمانی ارا کرده تذکرا بیک یعنی حق صحبتی فراموش ایلک دیکدر
 (چو عکس باده کند جلوه در رخ ساقی * ز عاشقان بسرود و ترانه یاد آید *
 عکس باده اضافی لامیه در یعنی تأثیر سورت باده کند جلوه یعنی ظاهر اوله
 سرود مطلق ایرد و ترانه ایردن بر نوع پس عطف الخاص علی العام قبیلند در
 * محصول بیت * چونکه باده نک عکسی یعنی تأثیر سورت باده سحر فی ساقی
 رخنه ظاهر اوله عشاقدن سرود و ترانه ایله یاد ایلک یعنی انلری نغمه ایله آ کان
 و نغمه سبیلله آ کان (نمی خورید زمانی غم وفاداران * ز بی وفایی دور زمانه
 یاد آید * نمی خورید سز اخبار مراد در زمانی یا حرف وحدت

از بحر محبت
 مفاعلاتن مفاعلاتن

غم نمی خوریدک مفعول صریحی غمک وفاداران اضافی مصدرک مفعول نه
 اضافتیدر الف و نونه جمع اولدی ذوالعقوله صفت اولدیغی چون تقدیری
 یاران و یا عاشقان وفاداران دیکدر وفادار وصف ترکیبیدر داریدن
 و فاطونجی یعنی وفاساحی بی وفایی ثانی حرف مصدر در دور زمانه
 اضافی لامیه و دور زمانه به بیانیه * محصول بیت * بر زمان وفادار عاشقکل
 غمی بزم سز یعنی احوالیه مقید اولمز سکز آمدی دور زمانه وفاسز لغنی یاده
 کتورک یعنی سز وفادار عشاقک غمی بیوب حالیه مقید اولمز سکز آمدی دور
 زمانه سز وفا یا بیوب حال کزله مقید اولمز (سند دولت اگر چند مرگست
 ولی * ز هر هان بسر تازیانه یاد آید * سند اکثری قوله آمده مستعملدر
 دولته اضافی بیانیه در اگر چند نقد که معناسنه کاور سرکش بونده چش
 معناسنه در ولی ادات استدر کدر هر هان هم هرک جعیدر یولد اشلد دیکدر
 تازیانه فچی * محصول بیت * دولت آتی نقد چش ایسه ده اما یولد اشلدن
 فچی اوجیله آ کان معلومدر که ات سرکشک ایلدی کده فچی اوجیله باشنه
 اورلر تأدیب ایچونکه سرکشک ایلمیه آمدی خواجه بیور که سزک
 سندن و لکزه هر نقد که نیز و سبکی ایسه ده آمدی کیروده قالمش یولد اشلدی
 تازیانه اوجیله آ کان یعنی سند کزی آهسته یورودک که انلری بشوب برابر یورو
 سونر حاصلی دولت کز هر نقد نیز ایسه ده بی دولت اولان اشلدی خاطر کردن
 کدر ملک دیکدر بونده بعضارک ناموجه توجیهنه اعتبار اولغیه (بوجه
 مرحت ای ساکنان صدر جلال * ز روی حافظ و آن آستانه یاد آید * بوجه
 مرحت اضافی بیانیه در ساکنان صدر جلال اضافت لامیه لر در * محصول
 بیت * مرحت وجهیله یعنی مرحتله ای صدر جلال ساکنلری یعنی آستان
 جانان که عظمت صدریدر انک ساکنلری روی حافظدن و اول آستانه جاناندن
 یاده کتورک یعنی حافظ آستانه جانانه رومال اولدیغنی آ کان حاصلی آستانه
 جانان که صدر عظمت و جلالت حافظانده ساکن اولوب مجاور اولدیغنی یاد
 ایلک و له ایضا (مژده ای دل که مسیحا نفسی می آید * که ز انقاس خوشش بوی
 کسی می آید * که حرف بیان مسیحا نفس وصف ترکیبی اقسامند در و یا حرف
 و خذت که رابط صفت انقاس خوش اضافی بیانیه در و شینه اضافت
 لامیه در بوی کس اضافت لامیه و یا حرف وحدت * محصول بیت * ای
 کوکل مشتاق که بر عیسا نفسی کایور که کوزل نفساندن بر کسه قوقسی
 کایور یعنی انک انقاس طیبه سندن جانان قوقسی کایور کسی بونده الفاظ
 کایه دن واقع اولمش که جاناندر (از غم هجر ممکن ناله و فریاد که دوش * زده ام

رد سوزی

از بحر میل
 فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن

فالی و فریادرسی می آید که حرف بیان دوش مصراع ثانی به سر هوند
 فالی یا حرف وحدت فریادرس وصف تر کییدر رسیدن مدده و فریاد
 و فغانه ایریشن کسه و یا حرف وحدت * محصول بیت * خواجه دانه خطاب
 ایدوب بیورر که هجران غمندن ناله ایله که دون کیچه بر فال آچشم
 و بر فریادرس کلور یعنی بر درده درمان ایدر جانان کلور که وصلیه مشرف
 اولورسن (زانش وادی ایمن نه منم خورم و بس * موسی انجبا مید قبی می آید
 * آتش وادی ایمن اضافتی لامیه در وادی ایمن الله تعالی موسی به تجلی
 ایلدی و ایدر پونده کوی جانان دن نکایت در خرم و بس و اودن صکره بس کسه
 فقط معناسنه در قبس آتش پاره سینه دیرلر و یا حرف وحدت قبس دن نور
 وصال می ادد * محصول بیت * کوی جانان آتشدن و نور چراغندن
 انجیق بن خرم دکلم حضرت موسی پوناخت شان و علوقدرله انده یعنی کوی
 جانانه قبس وصال امیدیه کلور یعنی بن دکلم انجیق کوی جانانه وصال
 امیدیه واران حضرت موسی سوده وادی ایمنه وصال امیدیه وادی (هیچ
 کس نیست که در کوی تو اش کاری نیست * هر کس انجبا بطریق
 هوسی می آید * که حرف بیان تو اش شین کسه راجع در کاری یا حرف وحدت
 هوسی یا سیده بویه در بوغزله حرف وصل جمیعاً وحدت ایچون کلور
 الا برینی تنکیر ایچون * محصول بیت * دنیا ده هیچ کسه یوقدر که سنک
 محکمه برایشی اولیه یعنی هر کس سنک کویکده بر علاقه سی و اردرس
 امدی هر کس نه انده بر هوس و آرزو طریقله کلور یعنی سنک کویکده کسه
 بی تقریب و از من بلکه طلب دیدار وصال امیدیه و ارر (کس ندانست که
 منزل که معشوق خواست * این قدر هست که بانک جری می آید * جرس دوه
 و قاتر کنوزد یکی چا کدر * محصول بیت * کسه بلدیکه معشوق مکان
 و منزلی قنده در یعنی جانان عالیشان در کسه انک مقامنه واصل د کدر که
 زده اولدی یعنی بویه یوقدر و اردر که منزل کاهندن بر جرس آوازی کلور یعنی
 منزل کاهندن نوبت کوسی و تقارنه سی آوازی کلور قولغیزه اما
 منزل کاهنی تعیین ایله که کسه قادر د کدر جرس ذکر قافیه
 ضرورتیچون در والا بونده کوسلر و تقارنه لچالتور جرس چالتمز مکر که مسافر
 اوله و دوه و قاتر ل بوغزنده اولان چا کدر اونه او طریقله منزل کاهیدن
 قوندوغی مکان می ادا اولور و لکل وجهه (جرعه ده که بمیخانه ارباب کرم
 * هر حرفی زنی ملتسی می آید * جرعه یا حرف وحدت و همزه حرف توسل
 جرعه ده بر جرعه و بر دیمکدر فعل امر مفرد مخاطب در جرعه مقدم مفعول

صبر میگرد که حرف تعلیل بمیخانه یا حرف صله می آید متعلق بمیخانه ارباب کرم
 اضافتی لامیه در حرفی یا حرف وحدت بی ادات تعلیل ملتسه اضافتی
 لامیه در التماس لغتده طلبه دیرلر * محصول بیت * بر جرعه و بر که ارباب کرم
 میخانه سنه هر حرف یا ده نوش بر مطاوعدن او توری کلور یعنی ارباب کرمه
 کلن بر مراد ایچون کلور برده جرعه وصال ایچون کلشدر برزدن جرعه
 وصال کی دریغ ایله که اهل کرمسن مصراع اولک معناسنی بر جرعه و بر که
 کرم صاحب اینک میخانه سنده دین بایی حرف ظرف اخذنده خطا ایش
 (دوست را کسر پرسیدن بیمار غمت * کوی بران خوش که هنوزش نفسی
 می آید * دوست را را حرف تخصیص دوستک دیمکدر سر پونده آرزو معناسنه
 سر پرسیدن اضافتی لامیه در و پرسیدنک بیمار اضافتی مصدرک مفعولنه
 اضافتی در و بیمارک غم لامیه کوی خطاب عام دوسته سویه دیمکدر بران
 یا حرف تا کیدران فعل امر مفرد مخاطب سوردیمکدر بران خوش ایی سورد
 معناسنه در یعنی محکم کیت که حرف بیان هنوزش پونده دخی دیمکدر شین
 بیمار غم راجع در نفسی یا حرف تنکیر * محصول بیت * دوستک اگر بیمار غم
 عیاده سی سودای واریسه یعنی غم خسته سنک حالنی و خاطرنی صورتی
 آرزوسی واریسه دوسته سویه محکم سوری یعنی پک کیت که دخی نفس کلور
 یعنی دخی اولدی پک کیدر سنک صولت نفسنه ایریشن سن مصراع اولک
 معناسنی دوسته اگر غم خسته سن صورتی هوسی واریسه دینلر انک
 معناسنی احاطه ایله منلرایش مصراع ثانیه خوش برانک معناسنی یعنی
 کاسون دیمکده تعبیر ایلن خوش و ارامش (خبر بلبل این باغ پرسیده که من
 * ناله میشنوم که نفسی می آید * خبر بلبل این اضافتی لامیه در
 خبر پرسیدن مقدم مفعول صبر میگرد که حرف تعلیل من مصراع ثانی به
 سر هوند که حرف بیان نفسی یا حرف تنکیر * محصول بیت * بو باغ
 بلبل خبرک صورله یعنی اخبارندن استفسار ایلک ز بران بر ناله ایشدر مک
 قفسدن کلور یعنی یوقلک اولیه که گرفتار قفس اولش اوله بویست سلامت کوز
 آغریسی سببیه نیچه زمان اوده او توروب طشره چقمه دیندن تعبیر در بعض
 نسخه لره تابع اولوب پرسیدی پرسید یازان مقصود بیتدن خبر دارد کل ایش
 (باردار سر صید دل حافظ یاران * شاهبازی بشکاری مکسی می آید *
 سر صید دل اضافتی لامیه در شاهبازی یا حرف وحدت بشکار یا حرف صله
 مکسه اضافتی لامیه در مکسی یا حرف وحدت می آید بونده اخبار و انشابه
 متحملدر * محصول بیت * ای یاران یا حافظک کو کانی صید ایلک سوداسن

رد سروری و شعی

رد شعی

رد شعی

از بجز بخت
مفاعیل فاعلین مفاعیل فاعلات

طو تار یعنی کوکبی صید ایلک استر کانه که بر شاهباز بر مکسک صیدینه کور
یا خود بر شاهباز بر مکسک صیدینه کور می یعنی کلز دیمکدر استغفهام انکاری
طر بقیلله وله ایضا رسید مرده که آمد بهار و سبزه دمید * وظیفه که برسد
مصرفش کاست و بنید * دمید بتدی دیمکدر مصرفش رانک کسر یله ضرب
بایدن اسم مکاندر یعنی صرف بصرف دن شین وظیفه به راجع در بنید
خرمای ویا انجیری ویا قوری اوزومی صوا یخنه قیوب اکسدر لر پس شراب
کبی بر مسکر صوید اولوب آتی خمر برینه ایچر لر اما بونده خمر مراد در اصل
لغت ذال معجمه ایله در اما معجم دال ممله ایله استعمال ایدر * محصول بیت *
مشتمل ایشد بیکه بهار کلدی و سبزه بلوردی و بتدی پس امدی وظیفه
ایریشرسه مصرفی کل و شرابدر یعنی بهار کلدی فرصتی فوت ایلوب
باده نوش اولوق کرک * صغیر مرغ برآمد بط شراب بکاست * فغان قتاده بلبل
نقاب کل که کشید * صغیر مرغ قوش صفای برآمد چقدی یعنی ظاهر اولدی
بط شراب بطه طانک تشدید یله ونای وحدتله صوقوشلرندن عریضه فازه دیر لر
اما بونک کبی برلده تشبیه طریقیله یاتق باردق وکلندر مراد در شرابه اضافی
لامیه در نقاب کل اضافی بیایه در که بونده اسمدر کیم معناسنه * محصول بیت
* قوش صفای چقدی یعنی نغمات طبور ظاهر اولدی شراب یاغی
وکلندری قنده در یعنی باده قنده در ذکر محمل و اراده حال قبیلند در بلبل فغان
دوشدی یعنی بلبل فریاد و فغانه باشلدی کلک نقاب بی کیم چکدی یعنی کله کیم ال
اورد بیکه بلبل ناله به کتوردی یعنی بلبل ناله سی بی تقریب دکادر بلکه
بر کسه ال فارمش که بویله فریاد و فغان ایلر * من این مرقع رنگین چو کل
بخوا هم سوخت * که پیر باده فروشش بجرعه تخمید * مرقع پاره پاره بمل
فقرا خر قه سی چو کل ناقبلنه و ما بعدنه صرف اولوق قابلدر که حرف تعلیل
فروشش شین ضمیر مرقعه راجع در بجرعه با حرف مقابله ویا حرف وحدت
وهمزه حرف توسل تخمید فعل تنی مستقبل * محصول بیت * بن بویه ایله رنگین
مر قعی کل کبی بقیسرم یعنی کل کبی قزل آتش اید یسرم یا خود کل کبی باده ایله
رنگین خر قه بی یا ندر یسرم زیرا پیر می فروش مرقعی بر جعه باده به صاتون
آلدی یعنی هیچ اعتبار ایلدی (زروی ساقی مهوش کای بچین امر وز * که کرد
عارض بستان خط بنفشه دمید * کای یا حرف وحدت بچین یا حرف تأکید
چین فعل امر مفرد مخاطب دیوشر معناسنه که حرف تعلیل کرد عارض
بستان اضافی لامیه لر در خط بنفشه بیایه دمید بتدی و ظاهر اولدی
دیمکدر * محصول بیت * ساقی مهوش رویندن بر کل دیوشر بوکون یعنی

روی مهوشدن متمتع اول زیر بستانک عارضی اطرافنده خط بنفشه بلوردی
یعنی بنفشه ایلدی حاصلی اول بهار در ساقیله با غلظه عیش و عشرت
مشغول اول کرد عارض بستان خط بنفشه دمید بیوردی انک بوندی که
بنفشه غاد تا بستانک اطرافنده دیکلور (یکوی عشق منه بی دلیل راه قدم
* که کشد آن که درین ره برهبری ترسید * یکوی یا حرف صله عشقه اضافی
بیایه در منه فعل تنی مفرد مخاطب قومه دیمکدر که حرف تعلیل که شدیدی
یعنی ضال اولدی معناسنه آن که اصلی انکس که ایدی ته کم بیان اولندی
برهبری یا حرف صله ویا حرف وحدت ویا تشکیک برهبر وصف ترکیبدر بریدن
ایلتک معناسنه یعنی قلاوکه عریضه دلیل دیر لر ترسید ایشدی دیمکدر
* محصول بیت * عشق محله سینه یول دلیل سز قدم قومه یعنی وادی
عشقه بی واسطه کیرمه زیرا کم اولدی اول که بویله دلیل و رهبره ایشدی
یعنی عاشقه بریار صادق کرکدر که جانا یله کندی ارا سنده واسطه اوله والا
وصال جانان مشکل میسر اولور (زمیوهای بهشتی چه ذوق دریابد * هر آنکه
سبب زخندان شاهی تکزید * بهشتی یا حرف نسبت دریابد کلو و بولور
دیمکدر سبب زخندان اضافی بیایه در سبب الماز زخندان اکث شاهده
اضافی لامیه در ویا حرف وحدت تکزید فعل تنی مستقبل مفرد غائب
اصر مدی دیمکدر * محصول بیت * جنت میوه لرندن نه ذوق بولور هر اول
کسه که بو عالم صغیر اده بر محبوبک اکینی اموب اصر مدی یعنی بونده
ذوق و صفاتی سوزمین اده حور ذوقی نه اکار دیمکدر (چنان کر شمه
ساقی دلم ز دست ببرد * یا کسی دکر نیست برک کفت و شنید * کر شمه ساقی
اضافی لامیه در ساقینک شیوه و بازی دیمکدر که یا کسی که حرف بیان یا حرف
مصاحبت کسی یا حرف وحدت برک بونده سبب و علاقه دیمکدر کفت و شنید
فعل وزنی اوزره اسمدر در دیمه وایشته معناسنه * محصول بیت * ساقینک
کر شمه و نازی کوکلی المدن شویله آلدی وایلد بیکه بر غیری کسه ایله دیمه
وایشته علاقه موطر یقم قالمدی یعنی کسه ایله مصاحبت آرزوم قالمدی دیمکدر
(عجایب ره عشق ای رفیق بسیارست * زیش آهوی این دشت شیر بر مید *
عجایب ره عشق اضافی لامیه لر در آهودن مراد محبوبدر شیر زدن مراد
عاشقدر بر زمین یا حرف تأکید ایدر کدی دیمکدر * محصول بیت *
ای رفیق عشق طریقتن عجایی چوقدر بو عشق صحر او دشتنک آهوسندن
ارکک ارسلان اور کدی یعنی عاشق هر قدر که زور مند و زور بازو ایه
محبوبی استغنا و جور نه تحمل ایده میوب زبون و مغلوب اولور (مکن ز غصه

شکایت که در طریق طلب و بر احوال بر رسیدن آن که زحمتی نکشید که حرف
 تعلیل طریق طلب یعنی طریق طلب وصال جانان بر احوال با حرف صله رسیده
 متعلق و یا حرف وحدت و یا تکید در زحمتی یا سیده بویه در * محصول بیت *
 خطاب عام طریق بقیه و بر عشق غصه بستن شکایت امله از طریق طلب
 وصال جانانده راحت وصاله ابرشده اول که زحمت یکمدی یعنی قراق
 و هجران و اغیار زحمتی حکمین راحت وصال جانانده واصل اولدی (بخدا ابر)
 مددی ای دلیل راه حرم * که نیست باده عشق را کرانه پدید * خدا را حرف
 تخصیص خدا ایچون دیکدر مددی یا حرف وحدت و یا تکید دلیلک راه
 اضافتی اسم فاعلک بمعولنه اضافتیدر و راهک حرمه لامیه که حرف تعلیل
 باده عشق اضافتی بیانیه در ادات تخصیص کرانه کارونهات معناسنه در
 پدید آشکاره دیکدر بحکم نای عجمیله و روی پای عربیله او قور * محصول
 بیت * الله ایچون مدد ایلای طریق حرمک دلیلی زرا عشق صغیر اسنک
 نهایت ظاهر دکل یعنی راه کوی یاردلیلی مدد اندوب بری بر طریق حاصله
 حرم یاره ایصال امله زرا باده عشق کاری اشکاره دکل یعنی زیاده اوزا قدر
 امدی سن بلد بکل بریقین قولای بولدن بری ایصال ایلای (شراب نوش کن
 و جام زر بخافظ بخش * که پادشاه ز کرم حرم صوفیان بخشید * جام زر بخش
 مفعول صریحی و بخافظ غیر صریحی بخش فعل امر بغشله دیکدر که حرف
 تعلیل پادشاه بخشید و بخشید خبری حرم صوفیان مفعول صریحی و ز کرم غیر
 صریحی حرم گاه معناسنه در * محصول بیت * شراب نوش ایلای و التون
 قدحی حافظه بغشله زرا پادشاه کر مندن صوفیلرک کاهنی بغشلدی حافظ
 خود صوفیلرک کاهنی صوفیلرله بیلای بغشلدی یعنی پادشاه کاهری
 بغشلدی شنیده باده ایچدی بکل التون قدحی بغشله ایکی بخشش بر پرده جمع
 اولسون که نور علی نور اولسون خواه بویته حرم طلب مسئلک کنه سالک
 اولمش بعض نسخه ده مخلفن بیی بویه واقعدر (کلی تجلیل بستان حسن
 او حافظ * مکر نسیم مر و ت درین چمن نوزید * بستان حسن اضافتی بیانیه در
 و او به اضافت لامیه ضمیر غائب معهود جانانده را جعدر نسیم مر و ت اضافتی
 بیانیه در درین چمن مر ادد نیاد نوزید فعل ثنی مستقبل امدی معناسنه
 * محصول بیت * خواه جعفرید طریق بقیه و بر اول جانانک حسنی بستاندن
 حافظ بر کل دیو شرمی یعنی اول جانانک کوزلک کنندن منتفع اولدی مکر
 مر و ت نسیمی بوختن ذنباده امدی یعنی عالم کاستانده مکر مر و تندن اثر
 قالمدی جا زدر که بوییت اکبر زمانیک برینک عدم کرم و احسانه تعریف اوله

و بعض نسخه ده بویه واقعدر (بهار میگذرد داد کس ترا در باب * که وقت
 بو سنم و حافظ هنوز می بخشید * دیکدر دیکور داد کس ترا و صفیه کسیندر
 کسیندن داد و شیخی یعنی عادل الف حرف تداد در باب آ کله و تدار ایلای
 دیکدر که حرف تعلیل موسم زمان معهود بخشید فعل ثنی مستقبل طاعتی
 معناسنه * محصول بیت * بهار یکجور ای عدالت بساطی دوشی آ کله
 و تدار ایلای که موسم کندی و حافظ هنوز باده طاعتی یعنی بهار زمانی که عیدش
 و عشرت و سخا و کرم زمانیدر یکوب کیده و بر حافظ سزدن بر انتفاع ایلای منتفع
 اولدی بویته بخشن طلب طریق بقیه و واقعدر و له ایضا (کری فروش حاجت
 زندان روا کند * ایرد کنه بخشید و دفع بلا کند * محصول بیت * اگر باده
 فروش زندان حاجتی روا ایدر سه ایلای کاهلرک بغشار و دلارک دفع ایدر یعنی
 میفروش زندان رعایت ایلک سیمیلای خدا ایلک کاهلرک بغشار و طاعتدن آفت
 و بلائی دفع ایدر (ساقی بچام عدل بده باده با کد * غیرت نیاورد که جهان
 بر بلا کند * بچام عدل بر قدحدر که هر کسه آنکله باده بر ابرو و بلور زرا اول
 قدحدر بر جدی وارد هر بار که اول جدون زیاده طولدر سه بر جمع ایچده
 اولان بر قدح و کاور اما اکیست طولدر و بیه اولمز پس * محصول بیت * ای
 ساقی عدل قدحیله و باده فی تا کم کدا غیرت کتور مبه زرا جهانی بر بلا ایدر
 ساقیلن مر ادا جاناندر و کدادن کندی در امدی دیر که بن کدایه سائر عشاقله
 برای لطیفات ایلای بوخشیسه آه و ناله عاشقانه ایلای عالمی شراب ایدرم (مطرب
 بساز عود که کس بی اجل نمرود * و آنکونه این ترانه سیر ایدر خطا کند * مطرب
 ضادی حرف ندامقدر بساز یا حرف تا کید عود بونده بر سازک اسمیدر چشته به
 بکر زاما تکیه می چشته تکیه سندن چوقی بول اولور امدی بساز عود عوده
 دوزن ویرد دیکدر که حرف بیان * محصول بیت * ای مطرب عوده دوزن ویر
 و بونی ترانه ایلای که کسه اجلسز اولدی یعنی عوده دوزن و ویر و عوده بوترانه بی
 ایرلا و اول کسه که بوترانه فی ایرلاز و بوقولی بونلر خطا ایدر زرا نصله ناستدر که
 اجلدن کسه نه اول اولور و نه صکره پس بر کسه بو کافائل اولسه الله کلامی
 انکار ابلش اولور پس خطبا کند دیکدی انکیچوندر (گر رنج بیشت آید و کر
 راحت ای حکیم * نسبت مکن بغیر که اینها خدا کند * نسبت مکنک مفعول
 صریحی و غیر صریحی که حرف بیان و یا حرف تعلیل اینها رنج و راحت
 اشارتدر * محصول بیت * ای حکیم اگر رنج کار او صکره که و اگر راحت غیر
 بونری نسبت ایلای که بونری خدا ایدر یعنی رنج و راحت خلق ایلین الله در غیر
 دیکدر (در کارخانه که ره عقل و فضل نیست * و هم ضعیف رای فضولی

از بحر مضارع
 مفعول فاعلات مفاعیل فاعلن

حکیم نوزده عادل و داناد میگذرد

چرا کند * ره عقل اضافی لامیه در وهم ضعیف باینه رای فضولی لامیه در
 * محصول بیت * بر کارخانه ده که عقله و فضله بول بود یعنی حقایق اشیا
 عقله و عمل به نظر ضعیف وهم فضولی فکرین ایدر یعنی حقایق لسانی بملک
 است حاصلی علم و فضله اولیان احوال وهم ضعیف اولی و تراوهم زبون
 و مغلوب در (حقا کرین غمان برسد مرده امان * کرسالکی بعهد امانت
 وفا کند * حقا استعمالی سابقا بیان اولی و شد بونده مقرر بلاشک و ریب
 دیگر کرین که حرف بیان غمان غم جمیع شد و ذابرسد با حرف تا کید
 سالکی یعنی عاشقی با حرف وحدت بعهد با حرف صله امانت اضافی لامیه در
 امانتدن مر ادا امانت محبت در * محصول بیت * جق بود که بو غمزدن یعنی
 عشق و محبت غمزدن امان مشتلی ایریشیور یعنی فراق و هجران آلام
 و غمزدن خلاص اولی مرده سی ایریشیور که بر عاشق امانت محبت
 عهد نه وفا ایدر سه یعنی محبت جانانه صدق و نیت و خلوص طوینله ایدر سه
 البته غموم هجرانیدن خلاص اولی و سرور وصال مرده سی ایریشور (مارا
 که در عشق و بلای خار هست * بالعل دوست یابی صافی دوا کند * مارا برزم
 دیگر در ادا ت تخصیص در که حرف بیان درد عشق و بلای خار اضافی تری
 لامیه در * محصول بیت * بزم که عشق دردی و المی و خار بلا و جفا سی و اردر
 یاد و شک لعل لبی یابی صافی دوا و علاج ایدر یعنی بزم درد مرده چاره وصال
 جانان و یا شراب صافیدندر مصراع اولی معناسی بزم که عشق دردی و خار
 بلا سی و اردر دین عجب دردی معنا و بر مشدر و مارا انک معناسی مصراع
 ثانی به مصراع و قدر دین دردی (جان رفت در سری و حافظ بعشق
 سوخت * عیسی دی کجاست که احیای ما کند * سر سودا و هوامعناسی در
 مینه اضافی لامیه در عشق با حرف سبب سوخت بونده فعل لازم در یاندی
 دیگر عیسی دم وصف ترکیبیدر و با حرف وحدت که حرف بیان احیای
 ما اضافی مصدر که مفعول اضافی در * محصول بیت * جانمزی ارزوسنده
 کندی حافظ دخی عشقه یاندی بر عیسا نفسلی محبوب قنده در که بزی
 احیا ایلنه بینه التفات واروله ایضا (نقد هارا بود آیا که عیاری گیرند *
 تا همه صومعه داران بی کاری گیرند * نقد هارا بونده نقددن مر ادهر کسک
 ظاهر حالیدر ادا ت تخصیص نقدل دیگر بود بونده اولی و اولوری
 معناسی در آیا عجا معناسی در عیاری عینک کسریله هر سنه نک وزنی
 و صحت و فسادنی بلکه والتوفی و کشی شکه چالغه دیر اما بونده تفتیش
 و تفحص مر ادر و با حرف تنکیر تا بونده عربیده حتی معناسی در صومعه

از بحر رمل
 فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن

داران الف و نونه جمع اولدی ذوی العقوله صفت اولدی بیچون صوفیان
 صومعه داران دیگر صومعه دار وصف ترکیبیدر ایدرندن صومعه
 طوینچی یعنی صاحب معبد بی کاری اضافی لامیه در و با حرف وحدت همه
 ادا ت تا کید در عربیده کلی کبی معلوم اوله که فارسیده ادا ت تا کید که
 اولور که مو کیدن مقدم کور صومعه داران کیرند که مفعول اولی و بی کاری
 مفعول ثانسی * محصول بیت * عجا اوله میکه هر کسک نقدنی یوقلیوب
 حضور شک عیاری طوینچی حالی تفتیش ایدوب تفحص ایلنه تا کم جمیع
 صومعه دارلری بر بر یعنی هر بریسی بر رفاحش ایش آردنده طوینله یعنی
 صومعه دارلر هر بری شرعه مخالف بر ایشده طوینله لردی یعنی شرب
 خمر و زنا و لواط و سائر محرمانده مصراع اولی معناسی نقدلری اولانی
 عجا که وزن آله و محکه چلا لردین وای عجب اوله میکه نقدلری بر عیاری طوینله
 دین تریق ادا ده بری بزمه عجب بیروک ایاشلر و مصراع ثانی معناسی
 تاد و کلی صومعه دارلر ایش آردین طوینله یعنی صوفیلری ترک ایدوب عوام
 کبی غیر ایش طوینله لردی دین و تاد و کلی صومعه ده اولان مرابی صوفیلر
 برایش آردین طوینله یعنی تفتیش خوفندن صوفیلر صوفیلقدن فراغت
 ایدوب مصلحتلرینه کیده لردین بری بزمه تقلیدله عجب تریق معنار اختراع
 ایاشلر عفا الله عنهما (مصلحت دیدمن آنست که یاران همه کار * بکذارند
 و خم طریقاری گیرند * دید بونده اسعدر کورمه معناسی منه اضافی
 لامیه در بنم مصلحت کورم دیگر در که حرف بیان همه کار مصراع ثانی به
 مر هوندربکذارند با حرف تا کید کذارند قویه لرو ترک ایدر دیگر فعل
 مضارع جمع غائب در و از حرف عطف خم طریقه یا اضافی تری لامیه در و با حرف
 وحدت * محصول بیت * بنم مصلحت کورم اولدر که یاران جمیع ایشی ترک
 ایدر و بر بارلر طریقه سی طوینله یعنی غیر ایشلری ترک ایدوب بر جانانه تعلقی
 ایلنه ل (خوش گرفتند حرفان سر زلف ساقی * کرفل کیشان بکذارده که
 قراری گیرند * خوش بونده او و کوزل معناسی در سر زلف ساقی اضافی تری
 لامیه در کرفل کیشان معناسی بکذارده مقید در ضمیر منصوب
 متصل معناسی و بکذارل فاعلی بختیده فلک راجع ضمیر در که حرف بیان
 قراری یا حرف تنکیر * محصول بیت * حرف فلر ساقینک زنی او جسی او
 طوینله کرفل آنلری قورسه که قرار طوینله یعنی یاران ساقیلر اختلاط
 ایدوب کمال وصاله مالک اولدی لرا کرفل آرا لرنه فراق دوشور میوب وصاله
 ثابت قالور سه قراری سی حرف وحدت اخذ ایدوب بر قرار طوینله لردین

رد سروری
 و شعی

رد سروری
 و شعی

رد شعی

رد سروری
 و شعی

باردیده قرار ایستاد (زاغ چون شرم ندارد که نه با بر کل * بلبلان نزد
 اردامن خاری گیرند * زاغ قرغه و قوز غون شرم ندارد و نمزدیم کرد که حرف
 بیان نهد بونده قویه دیم کرد با مقول صریحی و بر کل غیر صریحی بلبلان را
 بلبلان دیم کرد سزد لا بقدر دامن خاری اضافی لامیه در * محصول بیت *
 قرغه چون او نمزد که ای اغن کله قویه یعنی کل او زنده قویه بلبلان لا بقدر
 بومصیت ایچون بر دیکن اتکن طوته لر یعنی ادانی و اراذل که اکابر و اعیان
 صدر نه و اهل عزت و خست مقام نه یکدی اعزیه لا بقدر که ادنی مرتبه ده
 قرار ایدوب ثابت اولد لر یعنی ذلت و حقارت قبول ایلیه لر (قوت بازوی پر هیز
 بخوبان مفروش * که درین خیل حصاری بسواری گیرند * قوت بازوی
 پر هیز اضافت لری لامیه و بیانه در بخوبان با حرف صله مفروشه متعلق یعنی
 مفغول غیر صریح در قوت صریحی مفروش فعل نمی مفرد مخاطب صاعقه
 دیم کرد که حرف تعلیل خیل لغت عجمه بلوک و جاعت و عسکر
 مغتالزنده مستعمل در حصاری و سواری یالری وحدت ایچون در و با حرف
 مصاحبت * محصول بیت * محبوبه قوت بازوی پر هیز صاعقه یعنی بوناره
 استغنا * و ستروب بوناره پر هیز کاراق صاعقه زیر او آلیده بر حصاری
 و بر شهری و ملکیتی بر آن لیله آلود لر یعنی بر محبوب مراد ایدوب کوکلی
 اولنجه بر التفات له بر شهری کندویه عاشق ایدوب خانم انلین خراب و بیاب
 ایدر لر امدی بوناره استغنا و بوناردن پر هیز مقدور بشرد کادر (یارب این بچه
 ترکان چه دلیرند بخون * که شیر مره هر لحظه شکاری گیرند * یارب بونده
 عجبامعناسته در بچه بای غری و جیم عجمه یوری که عجم جوجه و جوره
 دیر بونده مفردی جمع مقامسته استعمال ایلش دلیرند قرینه سیله بخون
 با حرف صله دلیرنده متعلق دلیر بونده مقدم معناسته در که حرف بیان شیر
 با حرف استعانت گیرنده متعلق مره به اضافی بیانه در شکاری یا حرف
 وحدت * محصول بیت * عجب اوتزل بچه لری نه عجب مقصد ملر در فان
 دو که که مره تیریلد هر دم و هر نفس بر صید طوتار لر یعنی هر ساعت بر عاشق
 قاشق دو ککر لر ترک کیمه دیر لر سابقا مفصل بیان اولمش ایدی تکراره
 احتیاج یوق (رقص بر شعر خوش و ناله فی خوش باشد * خاصه رقصی که
 در دست نکاری گیرند * رقص دو تن خاصه صادق تحقیقه در ضرورت
 وزن ایچون رقصیده یا وحدت نوعیه در که حرف رابط صفت در و ضمیر غائب
 رقص ثانی به را جعد رنکاری یا حرف وحدت * محصول بیت * لطیف شعر
 او زینه و ناله فی او زینه یعنی بونلر شوق و ذوقیه رقص خوش در خصوصاً

بر رقص که اول رقصه بر نیکارک الن طوته لر یعنی بوا یکی حالت سبیله رقص
 خوش در خصوصاً که رقص ایچنده بر کوزل جوانک الی الکده اوله (حافظ
 انبای زمان غم مسکینان نیست * زین میان کر بتوان به که کناری گیرند *
 حافظ منادی انباء انک جمع قلی او غلار دیم کرد زمانه اضافی لامیه در را ادات
 تخصیص غم مسکینان اضافی مصدرک مفعولنه اضافی زین میان
 یعنی انبای زمان اراشدن کر بتوان ممکن اولور سه که حرف بیان کاری
 یا حرف وحدت * محصول بیت * ای حافظ انبای زمانک مسکینلری غمی
 یوقدر یعنی مسکینلری قایمزلر امدی ممکن ایسه اول یکدر که بونلر
 اراشدن بر کار طوته لر یعنی تجنب ایدوب بر گوشه اختیار ایلیه لر اوله ایضا
 (دیدم بخواب خوش که بدستم بیاله بود * تعبیر رفت و کار بد و حواله بود *
 بخواب یا حرف ظرف خواب او یقود و دوش معناسته در خوشه اضافی بیانه
 که حرف بیان بدستم یا حرف ظرف بیاله قدح بود و ارایدی دیم کرد رفت واقع
 اولدی معناسته در بد و دلت یا حرف صله بود بونده اولدی دیم کرد * محصول
 بیت * کوزل او یقوده * و در مکالمه بیاله و ارایدی تعبیر واقع اولدی
 و ایش دولته حواله اولدی یعنی بر کسه دوشنده شراب کورسه و یا ایچسه آنک
 تعبیری علمه مالدر یعنی کورن کسه یا علمه و اصل اولور و یا ماله (چل سال رنج
 و غصه کشیدیم و عاقبت * تدبیر آن بدست شراب دوساله بود * چل و چهل
 قرق اربعین معناسته دوساله لغتده ایکی یا شردیم کرد * محصول بیت *
 قرق ییل زحمت و غصه چکدک و عاقبت اول رنج و غصه نک تدبیری ایکی یلاق
 شراب النده اولدی یعنی دافع الم و غم باده دیرینه در (آن نافه مراد که
 میخواستیم زینت * در چین زلف آن بت مشکین کلاله بود * نافه مراد
 اضافی بیانه در که حرف رابط صفت میخواستیم حکایت حال ماضی ایلردم
 دیم کرد کلاله مکرر بیان اولمش در تکراره دخی احتیاج یوقدر * محصول
 بیت * اول مراد نافه سی که انی طالعمدن استردم اول مشکین کلاله بتک چین
 زلفنده در حاصلی جانانک وصالی مراد در (از دست برده بود خار غم سحر *
 دولت مساعد آمدومی در بیاله بود * خار غم اضافی بیانه سحر سحر حلال
 واقع اولمش * محصول بیت * غم خاری بنی الدن ایلتمشدی سحر یعنی بنی
 المش ایدی اما دولت مساعد کادیکه بیاله ده می و ارایدی یعنی باده حاضر
 بولندی و خار غمی دفع ایلدی یوخسه ایشم تمام اولمش ایدی (خون میخورم
 ولیکن نه جای شکایت نیست * روزی ما زخوان کرم این نواله بود * روزی یای
 اصلیه ایلر زرق معناسته در مایه اضافی لامیه در خوان کرم بیانه نواله بونده

نعمت معناسنه در * محصول بیت * قان ایچرم اما شکایت یری دکل
یعنی زحمت و مشقت چکرم اما شکایتی دکام شا کرم زیر برزم نصیب و نعمت
خوان کرم دن یعنی کرم و لطفدن بولقمه در حاصلی از لدن بزمه مقدر اولان
خون چکرله بکندر مصرع اولده لیک برینه لیکن یازان نوله وزن کلامه
خلل و برمش بعض نسخه ده مذکور بیت بویه واقعدر (براستان میکند
خون میخورم مدام * روز نخست چونکه همین حواله بود * روز نخستدن
مراد قضا و قدر گویند * محصول بیت * آستان میکند ده دائما قان ایچرم
چونکه روز از لده بکابو حواله اولدی انجق یعنی دائما بلا و مشقت چکرم زیرا
روز از لده تکریر زانی بکابوئی تعیین ایلدی همان عیش و سرور تعیین ایلدی
(نالان و داد خواه میخانه میروم * کانجا کشاد کار من از آه و ناله بود * نالان
صفت مشبهه در و داد خواه وصف ترکیبی کانجا که حرف تعلیل کشاد بونده
فتح باب معناسنه در * محصول بیت * ایکلیه رله و نظم ایده رله میخانه به کیدرم
زیرا میخانه ده بنم ایشم فتح بابی آه و ناله دندر یعنی پیرمغان بنم آه و ناله می
ایشیدوب بکامرحت ایدوب فتح باب ایدر (هر کونکاشت مهر روز خوبی
کلی تجید * در رهگذار یاد نکم بان لاله بود * نکاشت فعل ثنی ماضیدر
اکدی معناسنه مهر محبت معناسنه و او حرف عطف خوبی یا حرف وحدت
کلیده یا حرف وحدت و یا تکریر تجید فعل ثنی ماضی دیرمدی دیمکدر رهگذار
او غراق و یکدیری باده اضافتی لامیه نکهبان بکچی به دیر لاله به اضافتی
اسم فاعلک مفعولنه اضافتیدر * محصول بیت * هر کسه که محبت نخه منی
صاحبدی و بر کوز لدن کل دیرمدی یعنی متمتع اولدی اول کسه یل یکیدنده
لاله بکچینی اولدی یعنی تضمیع اوقات ایدوب عمرینی ضایع ایلدی زیرا یل
یکیدنده لاله تقدیر ثابت و پایدار در معلوم و مشخصدر (بر طرف کلشنم گذر
افتاد وقت صبح * اندم که کار مرغ سحر آه و ناله بود * بعض نسخه ده سحر
برینه چن دوشمش ایکیسینده بلبلدن کایتدر کلشنم میمی معناسنه
گذره مقیددر گذرم افتاد دیمکدر * محصول بیت * یعنی صباح
وقته ده کلشن جاننه او غرام واقع اولدی اولد مکه بلبلیک ایشی آه و ناله ایدی
یعنی بلبیل فریاد و فغان ایلدی یکی حینده طرف کلشنه گذرا بلبدم (دیدیم شعر
دلکش حافظ بمدح شاه * هر بیت از آن سفینه نه از صدر ساه بود * شعر
دلکش اضافتی بیانیه در دلکش وصف ترکیبیدر کوکل چکچی یعنی آچی بمدح
یا حرف ظرف و شاهه اضافتی لامیه در سفینه چونک جنسندن بر توعدر که
بوزمانده زیاده شیوع اوزره در اما بونده دیوان مراددر * محصول بیت *

طرف کلشنه وارنجه کور دل شاهک مد حنده حافظک دلکش شعری
هر بیت اول دیواندن یوز رساله دن یک ایدی یعنی شاهک مد حنده حافظک
دیواننده هر بیت سائرک یوز رساله سندن مقید ایدی بویته سفینه بی کنی
معناسنه اخذ ایلن و رساله معناسنه اخذ ایلن سفینه دن خبردار دکل
ایمش (آن شاه تندر حله که خورشید شیر کیر * پیشش بروز معر که کتر غزاله بود *
آن شاه سابقدن بدلدن و تندر حله به اضافتی بیانیه در تندر حله وصف ترکیبیدر که
حرف رابط صفت خورشید شیر کیر اضافتی بیانیه در شیر کیر وصف ترکیبیدر
ارسلان طوئجی دیمکدر بو ترکیب اضافتی مصرع ثانی به مهر هوند ریشش
ضمیری شاهه راجعدر بروز یا حرف تأکید ظرف ز باروز ظرف زمانیه دندر
ادب طرفه احتیاجی بوقدر مهر که به اضافتی فی معناسنه در معر که اسم
مکاندر عرک دندر یعنی نصر یا بنیدن صواش برینه دیر لاله نامز معر که ده
دیر لاله ضعیله معر که ده دیر لاله اما عجم صواشده استعمال ایدر معار که
معناسنه غزاله بونده آه و بره یعنی کیک بوز اغبسی کونشده غزاله دیر لاله
خورشید ذکری انکچوندر * محصول بیت * او کسکین حله لی شاه که ارسلان
طوئجی کونش یعنی ارسلانی تصرفنه آلان کونش بونک معناسی بودر که برج
اسد کونشده مخصوص بر برجدر انکچون خورشید شیر کیر دیدی امدی
بوصفتی خورشید اول شاهک او کنده صواش کونشده ال زبون آه و یچه در
یعنی هیچ نسبه به مالک دکدر خواه بویته صنعت علو ابراز ایش بعض
نسخه ده مخاض ییتی بویه واقعدر (کل جریده گفته حافظه می نوشت *
شعری که نکته ایش به از صدر ساه بود * جریده بر نوع مجموعیه در که ابکی
جابدن آچلوب او قنور اما زما نمزده کیابد گفته حافظدن مراد شعریدر و همی
نوشتن مقدم مفعولیدر شعری گفته دن بدلدن و یا حرف وحدت نوعیه که
حرف رابط صفت نکته ایش بویاده حرف وحدت در نکته مبتدا و ما بعدی
خبری * محصول بیت * کل جریده مجموعیه سنه حافظک شعری بازاردی اول
گفته بر شعر در که بر نکته سی سائرک یوز رساله سندن یک ایدی یعنی حافظک
هر بر نکته سی سائرک یوز دیوانندن انفع واعلادر (آتش فکند در دل بلبیل
نسیم باغ * زان داغ * هر مهر که بر جان لاله بود * نسیم باغ فکند فاعلی و آتش
مفعول صریحی و باقیسی غیر صریحی زان ادات تعلیل داغ مهر مهر اضافتی
بیانیه در سر مهر آغازی مهری دیچل برده استعمال ایدر لاله کرچه لغته
باشی مهری دیمکدر داغ مهر مهر آغازی مهری داغ لاله نک داغنی مهره تشبیه
ایلددر * محصول بیت * نسیم باغ بلبلیک یورکنه آتش براقدی اول آغازی

سهرلی داغدن او توری که لاله نیک جانه در یعنی لاله نیک داغدار اولدی یعنی ایچون
بلبلک جانه و دینه آتش صالیدی حاصلی لاله نیک آتشنا لاله داغدار اولدی یعنی
بلبلک دلی یا ندردی وله ایضا (نه هر که چهره بر افروخت دلبری داند * نه هر که
آینه سازد سکندری داند * نه هر که بویاسانک اوانلنده واقع اولان ادایت نفی
معناست چهره در برف واقع اولان فعله مقید درند اند تقدیرنده که ایدر کیم
معناست چهره جیم عجمینک کسریله یوزه دیلر و یوله مراد قدر بر حرف تأکید
افروخت فعل مانعی مفرد غائب یا کلتدری بونده متعدی واقع اولش لزوم
تجوز باین مالایجوزی التزام اولش دلبری مضاف محذوف در تقدیری آیین
دلبری دیمکدر یا حرف مصدر * محصول بیت * هر محبوب که چهره سن
یا کلتدری یعنی کنیدی کوزلاندردی حاصلی صاحب جمال اولدی دایرلک
باز یعنی کوکل ایلجلی آیین واسلوین بلر هر آینه دوزن دخی یعنی هر آینه جی
اسکندرلک طرفینی باز حاصلی آینه اسکندری کبی بر آینه به وضع قادر دکل
مقصود بود که الله تعالی هر کسده بر نوع خاصه و بر دور و قابلیت قومشدر که
خلق بونکله بر نردن ممتاز اولمشدر (نه هر که طرف کله کج نهاد و نده نشست
* کلاه داری و آیین سروری داند * طرف کاه گوشه کله دیمکدر کج نهاد
اگری قودی یعنی کلاهنی بونده باشنه قودی تند نیست تند کسکن و یاوز
معناست بونده تکبر و غضب مراد در کلاه دار و صف ترکیبیدر داریدنندن
و یا حرف مصدر مضاف محذوف در تقدیری آیین کلاه داری درو آیین سروری
بو کامعطوف * محصول بیت * هر کسده که باشنه کلاهنی بونده اناگری قودی
و تکبر و غضب او توردی کلاه دارلق و سرورلک آیین واسلوینی بلر یعنی همان
بو اوضاعه سرورلک و سر دارلق اولمزدخی نیجه شرطی و ایدر دیمکدر (هزار
نکته بار بکتر زموی اینجاست * نه هر که سمر باشد قلندری داند * باریک اینجا
ترادات تفضیل در قلندر عجم دیارنده بر بولک اهل ضلالت طاقه در و رومک
ابد الیری کبی فاشن و کرپکن و سائر محسنات تراش ایدر * محصول بیت *
قلندن اینجا رلک نیکه و ایدر هر کسده که محسنات تراش ایدر قلندرلک
بولور دکل یعنی آیین قلندری همان فاش و کرپک تراش ایلکله دکدر بلک
بونده قیلدن اینجا رلک نیجه شرائط و طرائق و ایدر (و فاعله تکرر باشد
ارباب و زری * ذکر نه هر که توبینی ستمگری داند * و فاعله جمیع نسخه ل
و اوعاطفه ایله واقع اولش ترادف شکلیله اما قیاس اضافت ایدی عهدیه وفا
معناست * محصول بیت * و فاعله ایدر اکر او کورسک یعنی او کرمک
مراد ایدر کورسک بونکله هر کسده بی که سن کورسک ستمکرلک یا لور یعنی هنر

زبحر مجتبی
مفاعله فعلاتن مفاعله فعلن

رومی

ایلاک و مر دیمکد و احسان کسب ایلکدر بونکله هر کسده قادر در
(مذار نقطه بینش زخال تست مرا * که قدر کوهر نکدانه کوهری داند *
مذار اسم مکان دور ایدر جک بر دیمکدر اما سبیله تعبیر ایدر لر نقطه بینش دن
مرا دیمکدر و اضافت لامیه و بیانیه در زخال زای مفرده تحسین کلام لیچون
کلمشدر و توبیه اضافت لامیه در که حرف تعلیل قدر کوهر یکدانه اضافت لری
لامیه و بیانیه در کوهری یا حرف نسبت * محصول بیت * بنم نقطه بینش
سببی سنک خالکدر یعنی بنم کوزمک سیکنک توری سنک خالکدندر حاصلی
خالک کوزمکن که تریز برایکدانه کوهرلک قدر بونی کوهری یا لور یعنی سنک
خالک کوهر یکدانه در بنم چشم ایسه کوهری چوق بر کوهریدر پس
ایلاک قدرینی بو اویو یا لور (توبیندی چو کدایان بشرط مندر مکن * که دوست
خود رویش بنده پروری داند * مر ذکر او اجرت معناست که حرف تعلیل روش
اسم مصدر در پرورش یعنی عادت و قانون بنده پرور و صف ترکیبیدر
پروریدن و یا حرف مصدر قول بسلیجیلک و اضافت بیانیه در * محصول بیت
خطاب عام طریقله یورور سن جانانه خدمتی کدالکبی اجرت و کراهیه ایله زیرا
جانان بنده پرورلک رویشنی خوب یا لور البته محبت و شفقتله خدمت ایلده فی
یا لور و اکا خدمتی مقدار نیجه رعایت ایلر زیرا صاحب سعادت در نتیجه قول
و خدمتکار صاحبیدر حاصلی سن اکا عاشقانه خدمت ایله اول سکا البته
رعایت ایدر (در آب دیده خود غرقه ام چه چاره کم * که در محیط نه هر کس
شناوری داند * آب دیده خود اضافت لری لامیه لدر غرقه های رسمی علامت
نقلدر یعنی عرییدن عجمی به نقلک نشانددر که حرف تعلیل محیط اصلنده
بجر محیط ایدی ضرورت و زنیچون مضاف حذف اولندی شناور صوده
یوز کجه دیلر و یا حرف مصدر حرف نفی داند مقید در * محصول بیت * کنیدی
اب دیده مده غرقم نیجه ایدوب نه چاره ایله یکمک بجر محیطده هر کسده شناورلک
ایده من یعنی بنم کوزم یا شی دریای محیطدر بن ایسه کوزم باشنده غرقم
پس نه چاره ایله یکمک بجر محیطده شناورلک قادر دکل (غلام همت آن رند
عافیت سوزم * که در کد اصفی کیمیا کری داند * غلام همت آن اضافت لری
لامیه لدر و رند عافیت سوز بیانیه عافیت سوز و صف ترکیبیدر سوزیدن
عافیت یا ندر بچی رند دیمکدر عافیت بونک کبی پرده عصمت و برهین کارلق
معناست در که حرف رابط صفت کد اصف کد کبی دیمکدر و یا حرف مصدر
کیمیا کر کیمیاچی دیمکدر و یا حرف مصدر رند عافیت سوزدن بونده مراد غبد
الرزاق بنیدر کیمیا کر لکدن مراد ایلدیکی توکل و قناعتدر * محصول بیت *

اول رند عافیت سوز که همی قولی که کدالتی صنعتی که کیمیا کر لک بیایور یعنی
 کمال فقر ایله کمال استغناده در بعضی دید یلر که رند عافیت سوز پیر کر نکدر
 والعم عند الله (بیان ختم دل دیوانه و ندانستم که آدمی بجه شیوه پری داند *
 بیان ختم فعل ماضی متکلم وحده لغت حسبجه او یستادم و او یستادم دیکدر
 لازمه متعدی بیننده مشترک در اما استعماله الدردم معنایه در اکثری
 بوادی آوچله او بنیان او بنیده استعمال ایدر لر مثل از او بنیده و شطرنج
 و تاوله او بنیده دل دیوانه اضافتی بیایه در و با ختم مفعولی و او حرف حال
 ندانستم مصراع ثانی به مریهون که حرف بیان آدمی و انسی کسر هیزه ایله
 و انسان بو معنایه در پس آدمی زاده ادم او غلی دیکدر و یا حرف وحدت شیوه
 پری اضافتی لامیه در * محصول بیت * دیوانه کوکلی اگر درم حال بو که
 بیلد مکه بر آدمی زاده پری شیوه سن بیایور یعنی آدمی زاده پری ایستنی
 ایستدیکنی بیلدم حاصلی آدم او غلی پری شکله متمثل اولدیغنی بیلدم کوکام
 الدرمینجه (بقدر و چهره هر آن کس که شاه خوبان شد * جهان بکیرد
 اگر داد کستری داند * بقدر و چهره یا حرف سبب تقدیری بلطافت قد و چهره در
 داد کسترو صف ترکیبیدر عدل دوشی دیکدر یعنی عدالت ایلی * محصول
 بیت * قد و چهره لطافتیله هر اول کسه که شاه خوبان اولدی جهانی طو تار
 یعنی تمام جهان پادشاه اولور اگر عدالت ایلیک بلورسه یعنی عاشق اولان
 بنده ره عدالت ایدوب جور و ظلم اوزره اولمزه (زنظم دلکش حافظ کسی
 شود آ که * که لطف طبع و سخن گفتن دری داند * نظم دلکش اضافتی
 بیایه در و حافظه اضافتی لامیه کسی یا حرف وحدت که حرف رابط صفت لطف
 طبع اضافتی لامیه در سخن گفتن مقدم مفعولیدر و دریه اضافتی مصدرک
 مفعولنه اضافتیدر دری فارسینک فصیحنه در لر یونک اصلی بودر که بهرام کور
 زمانده و سلطنتنده یساغ ایلدیکه قیوسنده فارسی دیل سوبلشه ارواحکام
 و پروات فارسی دیل ایله یازیله حاصلی قیوسنده غیر دل استعمال اولمسون دیو
 تنبیه ایلدی پس بودی انک قیوسنه نسبت ایدوب دری دید یلر علی کل حال
 مراد فارسیدر پس * محصول بیت * حافظک کوکل چکی و کوکل آلی
 نظمندن بر کسه خبر دار اولور که لطافت طبعه مالک اوله و فارسی سوز سوبلکه
 قادر اوله حاصلی فارسی بله زیرا فارسی بلیغنه خواه نک نکات و دقایقنه
 و اصل اوله مر و له ایضا (بحسن خلق و وفا کس بیار ما نرسد * ترادین سخن
 انکار کار ما نرسد * بحسن یا حرف ظرف حسن کوز لک خلقه اضافتی
 مصدرک فاعله اضافتیدر ترا سکا دیکدر انکار کار اضافتی مصدرک

از بحر مجت
 اعلان فعلان مفاعیل فعلان

مفعولنه اضافتیدر و مایه اضافت لامیه در رسد بونده لایق دکل معنایه در
 ته کم شیخ سعدی بوستانده ایجاب صورتنده ایراد ایلش بیت * مرا و رارسد
 کبریا و منی * که ملکش قدیمت و ذاتش غنی * و سلمان بیورز بیت * مرا
 رسد که ز دست تو تائیم گفتن * شنیدم آیت تو بوالی الله از اب * محصول
 بیت * حسن خلقده و وفادار لقه کسه بزم یار مزه ایرشمز یعنی بو معنایه
 کسه بزم یار من کی دکل خطاب عام طریقله بیورر سکا بوسوزده یعنی بزم
 یار من کی کسه دکل سوز مزه بزم ایرشمز انکار لایق دکل حاصلی بزم یار منی
 هر تقدیر که تعریف ایلست سکا بزم تعریف مزه دخل و انکار لایق دکل (بحق
 صحبت دیرین که هیچ محرم راز * بیار یکجهت حق کرار ما نرسد * بحق یا حرف
 قسم صحبت اضافتی لامیه در و دیرینه بیایه که حرف بیان قسم محرم راز
 اضافتی لامیه در بیار یا حرف صله نرسده متعلق یکجهت به اضافت بیایه در حق
 کراره اضافت کذلک کرار او ده ملک و ادا ایلیک معنایه اولسه زایله در غیر بسی
 ذالله در غفلت اولمیه که چوق کسه بوندن غافلدر * محصول بیت * اسکی
 صحبت حقچون که هیچ بر محرم راز بزم یکجهت و یکدل حق ادا اید بی یار مزه
 ایرشمز یعنی حق شناسلق و حق کراره ده بی نظیر در (اگر چه حسن فر و شان
 بجلوه آمده اند * کسی بحسن و ملاحت بیار ما نرسد * حسن فر و شان الف
 و نوله جمع اولدی ذوی العقوله صفت اولدیغیچون تقدیری دلبران حسن
 فر و شاندر بجلوه آمده اند متعلقدر بحسن و ملاحت یا حرف ظرف و یا حرف
 صله ملاحت بونده حسنه عطف تفسیر واقع اولش * محصول بیت *
 اگر چه کوز لک صانچی یعنی خلقه کوز لک عرض اید بی دلبر لر جلوه
 کلشدر اما کسه حسن و ملاحتده بزم یار مزه ایرشمز یعنی حسن فروش
 کوز لاردن بزم یار مزه معادل و مقابل اولور یوقدر (هزار نقد بیازار کائنات
 آرد * یکی بسکه صاحب عیار ما نرسد * بیازار یا حرف صله آرنده متعلق
 کائنات به اضافت بیایه در بسکه نرسده متعلق سکه دن بونده مراد نقیشر
 صاحب عیاره اضافتی لامیه در و مایه اضافتی کذلک اسلوب عربیت
 صاحب عیاره اضافتیدر اما بحسن اکثر ساکن استعمال ایدر * محصول
 بیت * بازار کائنات بیک نقد کتور لر یعنی هر کون عالمه بیک حسن صاحبی
 دلبر کوزار ما بریسی بزم صاحب عیار من سکه سنه ایرشمز یعنی هیچ بر بسک
 نقشی و شکلی بزم جایانمزل نقیشته و شکله ایرشمز و اکبر من (هزار نقش
 بر ایدر کالک صنع و یکی * بد بیدری نقش نکار ما نرسد * کالک صنع اضافتی
 لامیه در و او حرف حال یکی مصراع ثانی به مریهون دیر بیدری یا حرف صله

نرسده متعلق و یا حرف مصدر دلپذیر و وصف ترکیب پذیرند کواکل قبول
ایدیجی یعنی برنسنه بی کواکل قبول ایلک نقشه اضافتی اسم فاعلک مفعولنه
اضافتی قبیلند ندر و نقشک نیکاره و نیکارک مایه لامیه لر در نقشک نیکاره
اضافتی اطاقتدن خالی دکل زیر انکار افتده نقشه دیرلر * محصول بیت *
صنع کلکندن بیک نقش چهار و هر دم هر ساعت حال بوکه بریسی بزم
نیکار مزل نقشه کی دلیذر دکل یعنی دلیذر لکده انک نقشه بر نیکارک
نقشی ایشمز (دلا ز طعن حسودان مریخ و واثق باش * که بد بخاطر امیدوار
مانرسد * واثق اسم فاعلدر معتد معناسنه یعنی اللهم لطف واحسانه
معتد اول که حرف تعلیل بخاطر نرسده متعلقدر * محصول بیت * ای کواکل
حسود لر طعنندن انجمنه واللهم کرمه اعتماد ایلد ز برابر امیدلی کواکزه
انلرک طعنندن ضرر و زیان ایشمز یعنی آنلرک طعنندن بد حال اولما زرقونه
دیر لسه دیسونلر (دریغ قافله عمر کانچنان رفتند * که کردشان بهوای دیار ما
نرسد * قافله عمر اضافتی بیانی در کانچنان که حرف بیان آنچنان انجلین
دیمکدر که نه حرف بیان کردشان اضافتی لامیه در معلوم اوله که فارسیده
مضاف اولان لفظک آخری مکسور اوقنور الاضماره مضاف اوله نک آخری
مفتوح اوقنور که ضرورت و زنجون ساکن اوقنور بهوایا حرف صله نرسده
متعلق هوانک دیاره و دیارک مایه اضافتی لامیه در هوانلر کواکله اورنه سنه
دیرلر * محصول بیت * حیف که قافله عمر شویله کندیلر که آنلرک توی بزم
دیار من هواسنه ایشمدی یعنی بکن و کیدن عمر دن بزه اثر فامدی اگر فالسه
جوانلق عمری بزمه اولوردی (چنان بزی که اگر خالک ره شوی کس را غبار
خاطری از رهگذر ما نرسد * بزی یا حرف ناکیدزی فعل امر مفرد
مخاطب در دیرلر یعنی زند کافی ایلد دیمکدر که حرف بیان شوی فعل
مضارع مفرد مخاطب اولورسک دیمکدر کس را مصراع ثانی به مرهوندر
غبار خاطر اضافتی لامیه در یا حرف وحدت و یا تنکیر * محصول بیت *
خلقه شویله زند کافی ایلد که اگر بول طیرا غیده اولورسک فرضا
کسمیه بزم یکدمزدن غبار خاطر ایشمه یعنی شویله دیرلر که اصلا کسمه نک
خاطری رغیده اولسون بیتده خطابدن تکلمه التفات وار (بسوخت حافظ
و ترسم که شرح قصه او * بسمع پادشه کامکار ما نرسد * بسمع یا حرف صله
نرسده متعلق پادشه اضافت لامیه در و کامکاره بیانی کامکارده کارادات
فاعلدر چی معناسنه مراد چی دیمکدر یعنی صاحب مراد * محصول بیت *
حافظیاندی و قور قورمکه آنک قصه بی شرحی بزم کامکار پادشاهلرک سمعنه

ایرشمیه یعنی قور قورمکه سعادتلی پادشاهلر بزم یا نوب یا قلدیغری طویمه
دیمکدر وله ایضا (نفس باد صبا مشک فشان خواهد شد * عالم پیرد کر باره
جوان خواهد شد * نفس باد صبا اضافتلی بیانی در مشک فشان وصف
ترکیبدر فشانیدن مشک صاحبی دیمکدر عالم پیر اضافتی بیانی در
* محصول بیت * باد صبا نفسی مشک فشان اولیسردر یعنی قیش شدندن
وز جشدن قور تیلوب عالم پیر فصل بهار کلک سیبیله یکیلنوب جوان اولیسردر
(ارغوان جام عقیقی بسم خواهد داد * چشم ترکس بشقایق نکران
خواهد شد * جام عقیقی اضافتی بیانی در و یا حرف نسبت بسم یا حرف صله
خواهد دادده متعلق چشم ترکس اضافتی لامیه در مجاز ایشقایق نکرانه
متعلقدر * محصول بیت * ارغوان عقیقه منسوب جای آق کله و بریسردر
یعنی سمنه یا غنچه ده جمع اولوب هم مجلس و هم صحبت اولیسردر چشم
ترکسده لاله به نکران اولیسردر یعنی ترکس و لاله صحراده و غیر برده همجوار
اولوب شقایق منظور ترکس اولیسردر (این تپاول که کشید از غم هجران
بلبل * نامر پرده کل نعره زنان خواهد شد * تپاول بونده ظلم معناسنه در
تا بونده الی معناسنه در سرا پرده نک معناسی سابقا مفصل بیان اولمشدر
نعره لغتده گکزدن چقان صوتدر اما بعم اصوات شیده ده استعمال ایدر
نعره زنان نعره اورارق یعنی فریاد و فغان ایدرلر شد بونده رفت معناسنه در
* محصول بیت * بو ظلمی که هجران نمندن بلبل چکدی کل سرا پرده سنه نک
نعره اورارق کدیسردر یعنی کل که سلطان بهادر و صاحب سرای و سرا
برده در که سلاطینه لازم زامدی بلبل عاشق بو قدر زمان کل فراقی غمی
چکمک سیبیله بی اختیار چاق سرا پرده کاه دلک نظم و فریاد و فغان ایدرلر
کدیسردر سرا پرده بی ایچ حوالیسی معناسنه الان معناسرا پرده سندن طشره
کشمش (کز مسجد بخوابات شدم خرده مکیر * مجلس وعظ در ازست و زمان
خواهد شد * شدم بونده رفتم معناسنه در خرده لغتده اوفقی تفکده دیرلر
اما بونک کی برلده دخل و طعن معناسنه در خواهد شد بونده کیدر
و بکر معناسنه در * محصول بیت * اگر مسجدن میخانه به واردم ایسه دخل
و طعن ایلنه زرا مسجدده واعظ وار و مجلس وعظ ایسه اوز و ندر و زمان
یکیسردر یعنی مجلس وعظده اکتوب میخانه به وارمق زمانی یکیسردر آمدی
مسجدن میخانه به وارمق سبی بودر (ای دل ارعشرت امر و زبیرد افکنی *
مایه نقد بقار که ضمان خواهد شد * مایه نقد بقا اضافتلی بیانی در
مایه بونده سر مایه معناسنه در که بونده اسعدر کیم معناسنه و ضمان کفیل

از بحر میل
فعلاتن فعلاتن فعلان

روم روی

دیمکدر * محصول بیت * ای کوکل بوکونک عشرت و ذوقی اگر اینه به
 صلا رسک یعنی تا خیزاید رسک نقد بقا نه مایه سینه کیم کفیل اولور یعنی
 بوکونک نصکره باقی قلا جغه کیم کفیل اولور جائز در که عمر وفا ایلیه امدی
 فرصت غنیمت در بوکونی اینه به قوم یوب ذوقه مناسبت اولوق کرک (ماه شعبان
 قدح از دست منه کین خورشید * از نظر ناشب عید رمضان خواهد شد *
 خورشید در بونده قدح مراد در تشبیه طریقه باده ایله طلو اولد قدح تا بونده
 انتم ای غایت ایچوندر زمانه شد بونده رفت معناسنه در * محصول بیت *
 شعبان آبی قدحی الدن قومه زیر خورشید قدح رمضان پیرای کیجه سینه دل
 نظر دن کدینسر در یعنی بیرام کالجی اله آلخزامدی فرصتی غنیمت بیلوب ماه
 شعبانده اولد قدح اورمق کرک که بیرامه دل کفایت ایلیه (کل عزیرست
 غنیمت شمردش صحبت * که بیاع آمد ازین راه و ازان خواهد شد * ازین
 راه دن مراد و خود کلسیدرو ازان راه دن فنا اولوب سیرع الزوال اولمیدر
 * محصول بیت * کل عزیر در صحبت غنیمت صایک یعنی غنیمت یلک زیر باغه
 کاوب واکتیوب نیشه تیز کدینسر در حاصلی سیرع الزوالدر (مطربا مجلس
 انسست غزل خوان و سرور * چند کوی که چنین رفت و چنان خواهد شد *
 مطربا منادی مجلس انس اضافتی لامیه در خوان فعل امر مفرد مخاطب
 اوقی یعنی ایراه * محصول بیت * ای مطرب آشنای مجلسیدر غزل اوقو و ایرایله
 یعنی غزل خوانلق و کوی شده لک ایله نیچه بر سو یلرسن که بویه واقع اولدی
 و آنجلین واقع اولیسردر یعنی نیچه برمانشی و مستقبل مصاحبتی ایلرسن
 (حافظ ازهر تو آمد سوی اقلیم وجود * قدیمی نه بود اعش که روان
 خواهد شد * سوی اقلیم اضافتی لامیه در وجوده اضافت بیانه قدیمی
 یا حرف و حنوت نه نونک کسری وهای اصلیه ایله فعل امر مفرد مخاطب
 قودیمکدر بود اعش یا حرف صله فعل امر متعلق وداع واولد فخیله تودیع
 معناسنه اسعدر سلام تسلیم و کلام تکلم معناسنه اسم اولد یعنی کبی شین
 ضمیر حافظه را جعدر که حرف تعلیل روان خواهد شد روان اولیسردر یعنی
 کدینسر در * محصول بیت * حافظ وجود اقلیمی جائینه سنکچون کادی امدی
 وداعنه بر قدم قو که نه روان اولیسردر یعنی حافظه وداع ایله که نه کدینسر در
 حاصلی بو وجود فایدن اول عالم باقی به عزم ایدوب واریسر در و له ایضا (کلک
 مشکین نوروزی که زمانه کد * بیردا جرد و صد بنده که آزاد کد *
 کلک مشکین اضافتی بیانه و تویه اضافت لامیه در که حرف بیان یاد کد * کا
 واکار معناسنه در اجر بونده ثواب معناسنه در که حرف رابط صفت

از بحر رمل
 فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن

* محصول بیت * سنک مسک کبی سیاه قلمک بر کونک بزی اکارا یکوز قول
 آزاد ایلنک ثوابن بولور یعنی ایکوز قول آزاد ایلنک مقدار ثواب بولور قاصد
 حضرت سلمی که سلامت بادش * چه شود کربسلاهی دل ماشا کد *
 قاصد خبر و سلام و مکتوب ایلنک سیکه دیرلر و سلمی لیلی کبی بر معشوقه نک
 امیدر که زمان سابقه کلمه در که سلامت بادش جمله دعائیه که علم بدیده
 حشو ملج دیرلر شین ضمیر قاصده را جعدر * محصول بیت * حضرت سلمان
 یکی که سلامت اولسون اول سیک نه اولوردی اگر بر سلامله بزم کوکازی شاد
 ایدیدی یعنی سلمی که جانان دن کایدر نه اولوردی که قاصد اندن بر مکتوب
 و بر خبر کتور مکه بزم دلمزی شاد ایدیدی (یارب اندر دل آن خسرو شیرین
 انداز * که بر حمت کذری بر سر فرهاد کد * اندر بونده بای صله معناسنه در
 خسرو شیرین اضافتی بیانه در انداز فعل امر مفرد مخاطب یراق دیمکدر
 الق معناسنه که حرف بیان بر حمت کذری لفظنه متعلق در بر سر فرهاد
 فرهادک باشی اوزرینه یعنی یاشه دیمکدر * محصول بیت * یارب اول طتلو
 پادشاهک یعنی بزم شیرین جانانک کوکانه صال یعنی خاطر نیشه القا ایله که
 مر حمله فرهادک باشی اوزرینه کذرا بیله یعنی فرهاد جائینه او غریبه بونده
 خسرو شیرین و فرهاد تناسب طریقه کز اولمش که خسرو دن مراد جاناندر
 و فرهاد دن خواجه کندی و شیرین دن مقبول و مطبوع (حالباعشوه
 عشق تو زنیادم برد * نادر باره حکیمانه چه بنیاد کد * عشوه عشق
 اضافتی لامیه در عشوه کوکل الدامق تویه اضافتیده بویه در تا بونده عجب
 معناسنه در در کرباره بر کردخی دیمکدر حکیمانه عاقلانه و عالمانه دیمکدر
 * محصول بیت * شادی سنک عشقک عشوه بی بنیاد مدن ایلندی یعنی
 بنی بدن آلدی عجب بر کزدخی عاقلانه نه بنیاد و تدبیر ایدیه جکدر یعنی
 بنی بدن آلد قد نصکره دخی نه ایلنه کرک (کوهر بالک تو از مدحت
 ماستغنیست * فکر مشاطه چه با حسن خداداد کد * کوهر بالک اضافتی
 بیانه در تویه اضافت لامیه مدحت میلک کسریله و مدح و مدح اوکل
 معناسنه در مایه اضافت لامیه در فکر مشاطه اضافتیده بویه در تا بونده
 حرف صله در حسن خداداد اضافتی بیانه خداداد ذاتی ایدیه استعمال ایدرلر
 یعنی مکتسبی اولمیان ایدیه * محصول بیت * سنک کوهر بالک یعنی ذات
 یا کاک بزم مدحزدن مستغنی در یعنی بزم مدحزه احتیاجی یوق مصراع
 ثانی بی ارسال مثل ایدوب بیورر مشاطه نک فکری خداداد حسنه نه ایلر یعنی
 حسن ذاتی نه زینت ویرمکه قادر در حاصلی الله کوزل خلق ایلدی کی

مصدر له مفعولنه اضافتيدر که حرف بيان بکzman مصرع ثانی به مرودند
 شرح آن اضافتی مصدر له مفعولنه اضافتيدر ده فعل مضارع مفعول غائب که
 حرف بیان چهارچنه نک جمع در * محصول بیت * یارب قنده در بر محرم راز که
 بر زمان کوکل نه کو زوب ندر ایشند بکنن شرحی ویزه یعنی بر محرم راز که کوکل
 اکامر که شتی بیان ایلنه (ساقی بیا که عشق ندایم کند بلند * کار کس که
 گفت قصه ما هم زمانند * ساقی منادی که حرف بیان عشق مبتدا بعدی
 خبری کانکس که حرف بیان ندا * محصول بیت * ای ساقی کل که
 عشق بلندند ایدر یعنی صوت اعلا ایلند ایدر که اول کسه بزم قصه مزی
 سوبادی به بزدن ایشندی یعنی بزدن ایشیدوب سوبادی (خوش میکنم
 بیاده مشکین مشام جان * کرداق پوش صومعه بوی ریشند * محصول
 بیت * جان مشامی باده مشکینله کوزل و لطیف ایدیم زیر امشام صومعه
 خرقة پوشندن ریاق و قوسن ایشندی یعنی ریاق و قوسن مشام جان مشوش
 اولدی امدی انی اصلاح ایلک ایچون باده مشکینله معطر ایلدم * شد حکیم
 عین صوابیت و محض خیر * فرخنده بخت آنکه بسج رضائند * شد حکیم
 اضافتی مصدر له فاعلنه اضافتيدر عین صواب و محض خیر اضافتیری بیانیه در
 فرخنده قوتی یعنی مبارک بخت آن اضافتی لامیه در که حرف رابط صفت
 بسج رضایا حرف مصاحبت شنیده متعلقه در و اضافت بیانیه * محصول بیت *
 حکیم نصیحتی عین صواب و محض خیر در عین صواب صواب کنیدی و محض
 خیر جمیع خیر زیر محض جمیع دیکدر مبارک بخت اول کسه در که رضا
 قولقیله ایشندی یعنی دکلدی و قبول ایلدی دیکدر (هر شام ماجرای من
 و دل شمال گفت * هر صبح گفت و کوی من و اوصیاشند * شمال شنیدن
 قتیله دوس دید کاری یله دیر و صبا سابقا مفضل بیان اولمشدر * محصول
 بیت * هر اخشام بخله کوکل ماجرا سی باد شمال سوبادی یعنی عالمه داستان
 ایلدی و هر صبح بخله کوکل گفت و کوسنی صبا ایشندی یعنی صبح
 و اخشام بکن احوال و ماجرای بونلریلادی و اکادی و خلقه داستان ایلدی
 (حافظ و طیفه تودعا گفتنست و بس * در بند آن مباح که نشنید و یاشند *
 بس بونده انجیق معناسنه در * محصول بیت * ای حافظ سنک وظیفه دعا
 سوبلکدر انجیق همان دعایه مشغول اولمشدر اول قیده اوله که جانان
 ایشندی و یا ایشندی حاصلی سنک وظیفه له دوام دولته مشغول اولمشدر کا
 ایشدر من و ایشدر من دکل وله ایضا (خستکارا چو طلب باشد و قوت
 بود * کر تو افسوس کنی شرط مروت نبود * خستکارا اادات تخصیص

از مجرور دل
 فاعلاتن فعلاتن فعلان

یعنی

یعنی خسته عشاق افسوس بونده ظلمدر مروت لغتده ارسکدر اما اینجا
 و کرم معنارنده مستعملدر * محصول بیت * عشاق خسته نک که طلبی
 اوله یعنی سنک وصال که طالب اوله و وصاله قدرت و قوتلری اولیه اگر سن
 افسوس وینداد ایدر سن شرط مروت دکلدر یعنی کندیلرده که قوت و قدرت
 اولیه سنده ظلم وینداد ایلنه سن مروت دکلدر (ما جفا از تو ندیدیم و تو خود
 نیستی * انچه در مذهب پیران طریقت نبود * پیران بونده مراد دلبراندر
 تقیضیه تسمیه قبیلند ندر دایران طریقتدن مراد امثال و اقرباندر * محصول
 بیت * جانانه خطاب ایدوب بیورر بزنسندن جفا کورمدل سنده خود
 لایق کورمزن سن اول نسنه بی که اقران و امثال دلبران مذهبنده اولیه یعنی
 اول نسنه بی که سائر دلبران ایشلمزن آتی کند و که لایق کورمزن (چون
 طهارت نبود کعبه و بیتخانه بکیست * نبود خیر در آن خانه که عصمت نبود *
 طهارت و عصمت با کاکدر بر در دیکدر مراد برابر دیکدر * محصول بیت *
 چونکه طهارت و پاک کاک اولیه کعبه و بیتخانه برابر در مصرع ثانی بی ارسال مثل
 ایدوب بیورر خیر اولمز اول خانه ده که عصمت و پاک کاک اولیه یعنی کعبه شرفی
 پاک کله در و بیتخانه نک خیانتی و خساستی بنظرله در که قرانده بنظرله در جس
 دیکدر پس عصمت و طهارت اولمچیق مسجد و بیتخانه بر در (تا با فسون
 نسکند جادوی چشم تومدد * نور در سوختن شمع محبت نبود * تا بونده توقیت
 ایچوندر مادام معناسنه با فسون با حرف مصاحبت افسون بونده سحر در
 جادوی چشم اضافتی بیانیه در و توبه اضافت لامیه سوخته نک شمع اضافتی
 مصدر له فاعلنه اضافتيدر و شمع محبت بیانیه سوختن بونده لازمه متعدی
 بیننده مشترکدر * محصول بیت * مادامکه سنک چشم جادولک سحرله مدد
 و معاونت ایلنه شمع محبت اریارمده نور اولمز یعنی سنک جانتکدن که عاشق
 جانبینه بر نظر و التفات اولیه بالکز عاشق جانتکدن محبت اولقدر مؤثر اولمز
 ننه کم شاعر بیورر بیت * بنم سوخته و بررسنده هفت اولمچیق * نه یار را یکی
 باشند محبت اولمچیق (خیره آن دیده که آتش نبرد آتش عشق *
 نیره آن دل که در نور مروت نبود * خیره بونده قشقی معناسنه در و نیره بونده
 قرا کقدر ظلمت معناسنه ایکسینده موقع دعاده واقع اولمش تقدیری
 خیره باد و نیره باد در ضرورت و زنجیر حریف اولندی * محصول بیت * خیره
 اولسون یعنی قشسون اول کوز که عشق آتشی انک صوبینی یعنی ایلتمیه
 و قور تمیه حاصلی حرارت عشقه اولقدر کریمه و بکا ایلنه که دیده ده نم فالیه اول
 کوکلده نیره و تاریک اولسونکه انده نور مروت اولیه یعنی بر جانانه مبتلا

اولیه حاصلی عشق در حالی اوله خیره و تیره دن مراد فساد در یعنی فاسد
 اولسون اول کوزو اول ککوک که بر جانانه مقید اولیه دیمکدر (حسن
 تو کرد سر رشته خود باخیرم * آن مبادا که مددکاری دولت نبود *
 سر رشته اصلنده سر رشته ایدی اضافه صکره اضافه قطع اولوب
 ترکیب مزجی ایلدیلر اصل کار و حال معناسنه در برایش و بر حالک اصلی
 دیمکدر مددکاری کار ادا فاعل درجی معناسنه و با حرف مصدر دولته
 اضافه لامیه در * محصول بیت * سنک حسنک بی حالک اصلندن وایشمن
 نهایتندن خبر دار ایلدی یعنی عشق و محبت حالتدن بی آگاه ایلدی اول
 حال اولیه که دولت مددکاری اولیه یعنی اول حال اولیه که دولت
 مددکاری اولیه یعنی سنک حسنک بر دولت عظیم ایش که بی سر رشته
 کارمدن آگاه ایلدی (دولت از مرغ همایون طلب و سایه او * زانکه باز اغ
 وزغن شهر دولت نبود * همایون لغتده مبارک دیمکدر اما بونده همادید کاری
 طیر در که یمن ایلد مشهور در شویله که بر کسه به سایه بی دوشسته یا پادشاه اولور
 ویا بر عظیم صاحب دولت یکنده سایه ذکر آتکچوندر زان ادا تعلیل که
 حرف بیان جامع معناسنه در زاغ قرغه و قوزغون وزغن چیلان شهر شاهپردن
 محققدر قنات چلنکی دیمکدر * محصول بیت * دولت وصال طلب ایلرسنک
 اصیل مردم زاده جاناندن طلب ایلد یعنی یار صادق و یا جانان موافق ایدتمک
 استرسک عالیجناب فی الاصل بر مردم زاده محبتنه راغب اول زبازاغ
 وزغنده دولت شهری اولمز یعنی ذی الاصل و ردیل القرعدن وفا کلمر حاصلی
 ناجنس مردم اعراض ایلکه تنبیه و ترغیبدر نسخه لک اکثرنده بوا یکی
 بیت واقعدر اما تکرار قافیه دن فهم اولان اولدر که برسی الحاق ایدن اوله
 خواجه نک اولیه (کرمن از میکده همت طلب عیب مکن * پیر ما گفت که در
 صومعه همت نبود * همت طلبک مقدم مفعول صریحیدر و طلب فعل
 مضارع مفرد غائب فعل شرط و عیب مکن جواب شرط و جائزدر که همت
 طلب وصف ترکیبی اوله مصرع ثانی حکم تعلیلده واقعدر * محصول بیت *
 اگر من میکده اهلندن همت طلب ایلرسنم و یا همت طلب ایتسم عیب ایلد زما
 بزم پیرم دیدیکه صومعه ده یعنی اهل صومعه ده محبت اولمز یعنی همت
 استرسک میکده اهلندن استه زرا انرا احباب فیض و ارباب جالدر اما اهل
 صومعه و خلوت نشینر ملازم ریا و زرق و اسیر جمعه و روبردر (حافظاعلم و ادب
 ورز که در مجلس شاه * هر کرا نیست ادب لایق صحبت نبود * محصول بیت *
 ای حافظاعلم و ادبه سعی ایلد زرا مجلس شاهده هر کیکه ادبی یوق صحبت لایق

دکل یعنی پادشاهلر مجلسی ادبیا مجلسیدر سقهاوی ادبان مجلسی دکل امدی
 ادب و ارکان او زره اول که پادشاه صحبتنه لایق اوله سن پادشاهدن مراد
 جاناندن و له ایضا (همای اوج سعادت بدام ما افتد * اگر ترا کدزی بر مقام
 ما افتد * همای اوج اضافتی لامیه در و سعاده اضافه بیانه او جندن مراد
 رفعتد زیدام ما با حرف صله و اضافه لامیه در ترا حرف تخصیص کدزی
 با حرف وحدت و یا تکیه بر حرف صله مقام ما اضافتی لامیه در * محصول بیت
 * اوج سعادت هماسی بزم دوزاغ مزه دوشمر یعنی سعادت بزم اولور اگر بزم
 مقام مزه سنک بر کدز یعنی سرورک و او غرامک دوشمره یعنی سن بزم مقام مزه
 او غرسن همای اوج سعادت بزم اولور مصرع ثانیده خطاب خدایه در دین
 خطای فاحش ایلشدر و بوبره دلنویله خطایی صد هزار ایلشدر (حجاب و ابر
 اندازم از نشاط کلاه * اگر زروی تو عکسی بجام ما افتد * حجاب حاکم فحشیه
 عریضه در صوفی بر جی دیمکدر اما جانک فحشیه قره یلانه دیرر و ادا تشبیه در
 نشاط تونک فحشیه مصدر در نشاط نشطدن یعنی علم یابندن اما تونک کسریله
 ناشطک جمعیدر عکسیده یا وحدت و یا تکیه بر اچوندر * محصول بیت * حجاب
 کبی سونمکدن کلاه می و تا کیه می کو که امارم اگر سنک رو بکدن بزم جام مزه
 بر بر تود و شره یعنی سنک مجلس مزه اولوب و روین عکسی جام یاده مزه دوشه
 کمال فرحندن کلاه می هوایه امار مزه سنکده حجاب ضم حالیه در دین علم
 لغتده عجب ما هر ایش (شی که ماه مراد از افق طلوع کند * نود که بر تو نوری
 پیام ما افتد * ماه مراد اضافتی بیانه در افق همزه نک و فاک فحشیه سکونیه ده
 لغتدر کولک کار بهدیر بر بود فعل مضارع غائب اوله کدیمکدر یعنی معناسنی
 افاده ایلدرا یکی پرده ده که حرف بیان بر تو نوری اضافتی لامیه در و با حرف
 وحدت پیام ما اضافتی لامیه و با حرف صله * محصول بیت * بر کیه که
 مراد آبی افق کوی جاناندن طلوع ایلد یعنی بر کیه که ماه مراد کوی
 جاناندن ظاهر اولد اوله که بر تو بر توی بزم طام مزه دوشه حاصلی بر کیه جانان
 افق کوی سندن ظاهر و هوید اوله باشد که بزم خانه می مشرف ایلد با می ذکر
 ایلد و ب خانه مراد ایلک حجاز من سل قیلتندن و (سیارک گاه تو چون باد را
 نباشد بار * کی اتفاق بحال سلام ما افتد * سیارک گاه تو با حرف ظرف و اضافه
 لامیه در بار بونده اجازت معناسنه در اتفاق بحال اضافتی مصدریک فاعله
 اضافتیدر و سلامک مایه ده مصدریک فاعله در * محصول بیت * خواجه
 جانانه خطاب ایلد و ب سیور و سنک بار کاهکده چونکه باده اجازت یوق بزم سلام
 ایلد من بچن اتفاق بحال واقع اولور یعنی بزم سلامه بحال واقع اولمز یعنی

از بحر محبت

مفاعیلن فعلا تین سفاعیلن فعولن

رد سروری

و شعی

رد سروری

بواتفاق دوشم که بزم سلامه بحال اوله (چون جان فدای لبست شد خیال
می بستم * که قطره ز زلالش بکام ما افتد * فداده فامکسور اولده الفده مد
وقصر جان در اما مفتوح اولده قدده مقصود در انجق لبه اضافتی مصدق
مفعولنه اضافتی در قطره یا حرف وحدت زلال لغتده طلو صوبه دبر
اما بونک کبی بر لده شربت جنسی مراد در بکام ما یا حرف صله * محصول بیت
* چونکه جان سنک لبک فدای اولدی خیال با غلرم یعنی خیال کتور در مک
لبک زلالدن دماغزه بر قطره دوشه حاصلی جان و بر مک سببیه امید من
و ارادی که لبک زلالدن متع اوله وز (خیال زلف نو گفته که جان وسیله
مساز * کزین شکار فراوان بدام ما افتد * گفته که الف تکمیل و زنجیون
کشد که حرف بیان جان مساز ل مفعول اولی و وسیله مفعول ثانیه کزین
که حرف تعلیل ازین ادا تشبیه در بونک کبی دیکدر فراوان جوق دیکدر *
محصول بیت * اولکی بیتک مضمونتی ردایدوب بیورر سنک زلفک خیالی دیدیکه
زالابی دیسر اولمغین جانی وسیله ایله زیر جان کبی شکار بزم دماغزه
جوق دوشه یعنی زلال لبک او توری جان تشارا بلکه نه اعتبار که آنک کبی شکار
برده جوق قدر جانندن عزیز تر بنه کر کدر (بنا امید ازین در مر و برن فالی *
بود که قرعه دولت بنام ما افتد * بنا امید یا حرف سبب و یا حرف مصدری ازین
در دن مراد در جاناندر مر و فعل نهی مخاطب گفته دیکدر برن یا حرف تا کید فالی
یا حرف وحدت و یا تنکیر فال اورمقدن مراد فال آچه در نهایت عجم بر قاج
لفظی زدن لفظیه تمیز ایدر بود ادا تئی که حرف بیان قرعه دولت اضافتی
بیانیه قرعه مشهور سنه در که رمال لر قولل نور * محصول بیت * امید سزاکه
بوقیودن گفته بر فال آج اوله که دولت قرعه سی بزم آدمز دوشه یعنی وصال
جانانندن نا امید اولوب قیوسن ترک ایدوب گفته و بر فال آج اوله که دولت وصال
قرعه سی بزم آدمز دوشه حاصلی اوله که بزم دولت وصال جانان میسر اوله
(زخاله کوی توهر که دم زند خاقل * نسیم کلشن جان در مشام ما افتد *
خاله کوی تواضا فتلری لامیه لدر نسیم کلشن جان اضافتلی لامیه و بیانیه
* محصول بیت * هر که که حافظ سنک خالک کویکی ذکر ایدوب مدح و تعریف
ایلسنه جان کاشنی نسیمی بزم دماغزه دوشه یعنی دماغ جان قوقوسیه
پراولور زراسنک خالک کویک سنک و غیر در آنک ذکر جان دماغنی معطر
ایلسکه کفایت ایدر اوله ایضا (دوش وقت سحر از غصه نجاتم دادند *
و اندران ظلمت شب آب حیاتم دادند * روایت اولنور که خواجه نک جانانی
بر سحر خانه سنه کلوب مشرف ایدر خواجه داخی بوغزلی نظمه کتورر

جان ذکر لبه نسبت
خوب واقع اولش

از بحر رمل
فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن

غصه دن مضاف الیه محذوف در تقدیری غصه عشق در ضرورت و زنجیون
حذف اولندی ظلمت شدن مراد ظلمت هجران در اب حیاتدن مراد آب
وصال در حیات قرآن شریفده رسم عثمانی اولمق سببیه الف و او شکلیده
یا زیلور اما غیر یلده الفله یا زرق جان در خصوص صا که کتب تعلیمیه ده
* محصول بیت * دون کیجه سحر وقتنده بکا غصه دن نجات ویردیلر یعنی
غصه و غم عشقدن بکا خلاص ویردیلر حاصلی جانان بنی غم هجرانندن
قور تاردی و اول ظلمت شب هجرانده بکا آب حیات وصال ویردیلر حاصلی
جانان خطنه به کلک سببیه جمیع غصص و غموم مضحمل و مندرس اولدی
(بخود از شعشعه پرتو دایم کردند * باده از جام تجلی صفاتم دادند * شعشعه
پرتو دایم اضافتلی لامیه لدر تقدیری پرتو روی ذات جاناندر شعشعه
کولکه نک یوفقه سنه دیرلر یعنی قوی اولمیان کولکه اما بونده کونش ضیاسی
مراد در ویرتودن بونده مراد نور در یعنی نور روی ذات جاناندر شعشعه سی جام
تجلی صفات اضافتلی بیانیه لدر تقدیر کلام جام تجلی صفات جانانم صفاتدن
مراد لطف و کرم و احساندر * محصول بیت * خواجه بیورر که جانان خانه به
کایچک بنی نور روی ذات جانان ضیاسندن بخود ایلدیلر و جام تجلی صفات
جانانندن باده ویردیلر بنی جانانک صفات لطفی متجلی و ظاهر اولمق سببیه
کیفیت عشقه متکیف اولدم حاصلی هست جام تجلی صفات جانان اولدم
(چه مبارک سحری بود و چه فرخنده دی * آن شب قدر که این تازه
بر اتم دادند * سحری و دی یاری تنکیر ایچوندر * محصول بیت * نه مبارک
سحر و نه مبارک وقت ایدی اول قدر کیجه سی که بکا بوتازه براتی ویردیلر تازه
برات ویردیلر جانانک کلوب بونی بلیه فراقدن خلاص ایلدیکدر (هاتف
آن روز بمن مرده این دولت داد * که بر آن جور و جفا صبر و ثباتم دادند *
مرده این دولت بیوردی جانانی خانه سنه شریف بیوردیغدر آن جور
و جفا بیوردیغی عشق جانانده چکدیکي جور و جفا در * محصول بیت *
هاتف اول کون بکا بود و لکن مرده سنی ویردی یعنی جانانک خانه مرده کلوب
مشرف ایلدیکي مشغولغنی اول کون ویردیکه جانانک عشق و محبتی جفا
و جور نه بکا صبر و ثبات ویردیلر یعنی جانانک جور و جفا سنه قتل اولدیغ
ایچون وصالی میسر اولدی نه کم شاعر بیورر بیت * جفایه صبر ایدن
ایر و فایه * که بیمار اوانه تیمار ایدر (بعد ازین روی من واینه وصف جمال *
که در انجا خیر از جلوه دایم دادند * بونده کی و او حرف مع در ایننه وصف اضافتی
بیانیه در وصف جمال اضافتی مندرک مفعولنه اضافتی در که حرف تعلیل

و یارابط صفت در اینجا یعنی آینه و صف جالده جلوه ذات تقدیری جلوه روی
 ذات جاناندر * محصول بیت * بوند نصکره یعنی بوزماند نصکره بنم بوزم
 آینه و صف جمال جاناندر یعنی وصف جمال جانان بر آینه در شمد نصکره
 توجه اول آینه به در حاصلی وصف جمال جانان منقلب اولم زیرا اول آینه
 وصف جمال جاناندر جلوه روی ذات جاناندر بکا خبر و بر دیر یعنی اول
 آینه ده جلوه جانان مشاهده اول نور (من اگر کامر واکشم و خوشدل چه
 عجب * مستحق بودم و اینم از کاتم دادند * کامر واکشم و خوشدل و جوار
 معناسنه در اما بونک کنی بر رده لیاقت و حصول معناسنه در یعنی مرادم
 حاصل و مراده لایق اولدم ایسه بر کاتم بامی کستاده بخلعت نوروزی کنی
 ترکیده دیو معناسنی افاده ایدر * محصول بیت * اگر بن کامر واکشم و خوشدل
 اولدم ایسه عجب دکل زیر استحق ایدم بونلری بکاز کات دیو و بر دیر یعنی
 جور و جفا به صابر اولدیم ایچون بکا بونلر میسر اولدی صلات و زکات و حیات
 قرآن شریفه رسم عثمانی الف و اوصورتده یاز لقمه در اما سا ترکیده الف
 کندی شکلنده کتب اول نور و علی الخصوص قافیه لده (این همه شهد و شکر
 کر ختم میریزد * اجر صبر است کران شاخ نباتم دادند * این همه بوقدر دیکدر
 کر که حرف رابط صفت میریزد بونده فعل لازم در بریزند و دو کور معناسنه
 اجر صبر است اضافتی لامیه در و یا حرف وحدت این همه مبتدا اجر صبر است
 خبری کران که حرف رابط صفت و یا حرف تعلیل زیر معنا یکی وجهله
 متصور در و جاتر در که حرف بیان اوله و زان ادات تعلیل شاخ نبات اضافتی
 بیانیه در نبات بونده شکر معناسنه در شاخ نبات قلم اولق و اخدر و تشبیه
 طریقه جانان اولق نمکندر * محصول بیت * بوقدر شهد و شکر بنم کلامدن
 دو کور یعنی شهد و شکر کی اشعار که بدن صادر اولور بر صبر که اجریدر که
 بکا اول صبردن او توری شاخ نبات و بر دیر یعنی شاخ نبات کبی قلم و بر دیر
 یا خود بر صبر که اجریدر که جانان ایچون و بر دیر یعنی جانان جو و جفاسنه
 صبر ایچون و بر دیر خواهی که سخنم پرینه قلم دیسه شاخ نباته نسبت انساب
 اولوردی صبر بونده ایهام طریقه بوند کز اولش تأمل تدبر (من همان روز
 دیدم که ظفر خواهم یافت * که برافسوس عدو صبر و نباتم دادند * دیدم
 بونده افعال قلوبند در دانستم معناسنه که حرف بیان ظفر عدویه قادر و غالب
 اولق که حرف بیان همان روز درافسوس بونده جو و جفامعناسنه در
 عدویه اضافتی مصدر که فاعله اضافتیدر * محصول بیت * بن اول کون
 یلدم که دشمنه غالب و قادر و ایسم که دشمنک جو و وظلمه بکا صبر و نبات

یعنی تحمل و بردیر یعنی عدونک جفاسنه تحمل ایلد یکمدن بلاما کا غالب
 اوله جفمی (همت حافظ و انقباس سحر خیزان بود * که زبند غم ایام نجاتم
 دادند * انقباس سحر خیزان اضافتی لامیه در سحر خیز و صف ترکیبیدر
 خیزیدن صباح ایرکن به اغندن قالفان کسبه دیر لر حاصلی متعده دیر لر
 بوند غم ایام اضافتاری بیانیه و لامیه در * محصول بیت * خواجه تجرید
 والتفات طریقه بوند برور حافظک همی و سحر خیز لر بن نفساری ایدیکه بکا
 بوند غم یعنی بوند غم ایامدن نجات و بر دیر بعض نسخه ده مخلص بیتی
 بویه واقعدر (حافظ آندم که به بند سر زلف توفتاد * کفت کر بند غم و غصه
 نجاتم دادند * بند سر زلف توافتاد لری لامیه لر در بوند غم اضافتی بیانیه در
 * محصول بیت * حافظ اولوقت که سنک سر زلفک بوند نه دوشدی دیدیکه بوند
 غم و غصه دن بکا خلاص و بر دیر یعنی سنک زلفک بوند نه دوشمکه غم دن
 خلاص بولدم و بعض نسخه ده مخلص بیتی بویه واقعدر (شکر شکر بشکرانه
 بیشان حافظ * که نکار کس شیرین حرکاتم دادند * شکر شکر اضافتی
 بیانیه در بشکرانه با حرف سبب بشکرانه سببیه دیکدر که حرف تعلیل
 نکار کس اضافتی بیانیه در کس کافی بعض اعجام عربیه و بعضی عجمیه
 او قودیلر و معناسنی کیمی کوزل دیدی و کیمی نازی * محصول بیت * ای حافظ
 شکر شکر فی شکرانه ایله صاج زیر آبکاشیرین حرکات بز نازی کوزل و بر دیر
 بویه تجرید والتفات طریقه واقعدر و له ایضا (کوهر مخزن اسرار
 همانست که بود * حقه مهر بدان مهر و نشانست که بود * کوهر مخزن
 اسرار اضافتاری لامیه و بیانیه در حقه مهر بیانیه * محصول بیت * اسرار
 عشق مخزننک کوهری اولکی کبیر یعنی عشق مزه هیچ نقصان کلامشدر
 برقرار در محبت حقه سی دخی اولکی مهر و نشانله در حاصلی مهر و محبت مزه
 هر کر نقصان کلامشدر (عاشقان زمره ارباب امانت باشند * لاجرم چشم
 گهر بار همانست که بود * زمره ارباب امانت اضافتاری بیانیه و لامیه لر در
 زمره لفظ عربی در بلوک معناسنه عاشقان مبتدا و ما بعدی خبری لاجرم لا محاله
 دیکدر چشم گهر بار و صف ترکیبی در که بر یا غدر بچی یعنی چشم کران
 معناسنه * محصول بیت * عاشقان عشق امانتی صاحبیدر یعنی اسرار
 عشق معشوقی کتم ایدوب افشا ایلر پس شبهه سز چشمی که بر بار در
 حاصلی امانت غم جانان ثقلت واضطر ایندن دیده لری کراندر اولکی کبی
 یعنی امانتینه نقصان کلامشدر (از صبا پرس که ما را همه شب تادم صبح
 * بوی زلف تو همان مونس جانست که بود * پرس فعل امره فرد مخاطب

از بحر رمل
 فاعلاتن فاعلاتن فاعلات

صوری یعنی سوال ایله که حرف بیان مارا اادات تخصیص تا انتهای غایت
ایچوندرالی معناسنه دم صبح اضافتی بیاسنه در بوی زلف تو اضافتلی
لامیه لر در مونس جان اضافتی اسم فاعلک مقولنه اضافتیدر * محصول
بیت * صبادن صور که بزم بتون کیجه صباح وقتنه دلک سنک زلفک بوی
اولکی کبی جائزک مونسیدر یعنی بتون کیجه بوی زلفکله جائز دماغی
معطر در مصراع اولک معناسنی صبادن صور که بزم دوکلی کیجه دم صبحله
دین لفظده و معناده خطا ایلش (طالب لعل و کهر نیست و کر نه خورشید *
همچنان در عمل معدن و کانست که بود * طالب لعل اضافتی اسم فاعلک
مفعولنه اضافتیدر و مبتدا نیست خبری و خورشید مبتدا و مصراع ثانی
خبری عمل معدن اضافتی مصدرک مفعولنه اضافتیدر معدن و کان لفظان
مترا فاند که علم بدیده حشو ملج دیرلر * محصول بیت * لعل و کهر طالب
یوقدر یوخسه کونش اولکی کبی معدن و کان عملنده در یعنی کونش دائم لعل
و یاقوت تربیه ایلده ده در اما طالب لعل و یاقوت یوقدر حاصلی الله تعالی فیاض
مطلق در و تمام عالم فیضیه ملو و پر در و فیاضده بجل یوقدر (رنک خون دل
مارا که نهان میگردی * همچنان در اب لعل تو عیانست که بود * رنک خون
دل ما اضافتلی لامیه لر در اادات تخصیص که حرف رابط صفت رنک خون
میگردینک مفعول اولی و نهان مفعول ثانیه میگردی حکایت حال
ماضی مفرد مخاطب در اب لعل اضافتی بیاسنه در عیان عینک کسر یله
مفاعله باندن مصدر در عینک فتحیله اوقیانر غلط ایدرلر * محصول بیت *
بزم یورک زقانی که نهان ایلرک یعنی کرلرک سنک لب لعلکده اشکاره در
اولکی کبی بوندن معلومدر که لبده حیرت معتبر در حاصلی سنک لبکده
کرلرک حیرت بزم خون دلرک عکسیدر که انده پیدا اولمشدر (کشته
غمزه خود را بزیارت می آید * زانکه بیچاره همان دل نکرانست که بود *
کشته غمزه خود اضافتلی لامیه لر در اادات تخصیص می حرف تأکید
و آی فعل امر مفرد مخاطب کل دیکدر بزیارت مفعول غیر صریحی زان اادات
تعلیل که حرف بیان نکران صفت مشبهه در ناظر و ملتفت معناسنه *
محصول بیت * کندی غمزه کشته سنک زیارتیه کل یعنی مقتول غمزه کی
زیارت ایله زبیرا بیچاره دل اولکی کبی دل نکراندر یعنی کوکل سنک کلمکه
ناظر و ملتفت در (زلف هندوی تو کفتم که در کره نرند * سالهارفت
و بدان سیرت و سانسنت که بود * زلف هندوی تو اضافتلی بیاسنه و لامیه در
دکردی دیکدر ره نرند بول اورمز یعنی حرامیلق ایلز سیرت خلق معناسنه در

رد سروری

وسان رسم و عادت * محصول بیت * دیدم ایدیکه سنک هندوی زلفک دخی
بول اورمز یعنی شمدنکمره حرامیلق ایلز اما بیلر واقع اولدیکه اول سیرت
واسلوب اوزره در که اولده ایدی یعنی حرامیلق عادتلی ترک ایلدی مصراع
ثانیکنک معناسنی نیجه بیلر کتدیکه اول سیرت و شاندر که ایدی دین عنیدی
معنا ویرمش (حافظا باز غما قصه خونابه چشم * که درین چشمه همان آب
روانست که بود * باز بونده حرف تأکید غما فعل امر مفرد مخاطب
کوستردیمکدر قصه خونابه چشم اضافتلی لامیه لر در خوناب و خونابه
جراحتدن اقان قانلی صوبه دیرلر که حرف تعلیل چشمه دن مضاف الیه
حذف اولمشدر چشمه چشم تقدیرنده * محصول بیت * ای حافظ خونابه
چشم قصه سنی کوستر یعنی قانلی باش اغلیدیگی کوستر زبیرا بوجشمه
چشمکده اولده روان اولان آب شمدی همان رواندر یعنی هیچ کس لمدی
کوزمک قانلی باشی طور مز اقرار امدی کوستر که ایسانسونلر بعض نسخه ده
مصراع ثانی بویه واقعدر * که درین جوی نه آن آب روانست که بود * زبیرا
بوجوی چشمه اول آب روان دکلدر که اولده ایدی یعنی اولده آب اقاردی
اما شمدی خوناب اقرار حاصلی آب خونابه تبدیل اولدی امدی کوستر که
کوروب ایسانسونلروله ایضا (درخت دوستی بنشان که کام دل بسیار آرد *
نهال دشمنی برکن که رنج بی شمار آرد * درخت دوستی اضافتی بیاسنه و بنشانک
مقدم مفعولی بنشان فعل امر مفرد مخاطب بونده اناج دکلک معناسنه در
نشانیدن که حرف تعلیل در تا معناسنه کام دل اضافتی لامیه در بنیار
با حرف زائد بار اناج حاصلیدر آرد فعل مضارع مفرد غائب بونده کتوز
دیکدر کام دل مفعول اولی و بار مفعول ثانیه نهال دشمنی اضافتی بیاسنه در
برکن بر حرف تأکید و کن فعل امر مفرد مخاطب قوباردیمکدر اصلنده
مشتکر کدر قازمق و قوبارمق و بولمق بنشده نهال دشمنی مقدم مفعول
صریحیدر که حرف تعلیل رنج بی شمار اضافتی بیاسنه در و آردک مقدم مفعولی
* محصول بیت * دوستلق درختنی دین یعنی هر کشیده دوست اول تا که
کوکل مرادی حاصل کتوره یعنی نتیجه سی کوکل مرادی اوله حاصلی
هر کسله دوست اولنجه کوکل مرادی ال ویرد شمنک فداخی قوبار یعنی هیچ
کسیده شمنک ایلز زبیرا نهال بنشیر شمانلق کتورر یعنی دشمنک اوزره اولنجه
بیخسور اولوب بشیمان اوزرسن خواجه بویتیده دوستلغه ترغیب
و دشمنلکدن ترهیب بیورر (چومهمان خرابانی بعزت باش یارندان *
که در درم کشی جانا کرای مسی خوار آرد * چو اادات تعلیل مهمان خرابان

رد سروری

بهر هزج دشمن سالم
مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن

اضافتی لامیه در ویاضیه خطاب بعزت با حرف مصاحبت بازندان با حرف
صله که حرف تعلیل در دسر اضافتی لامیه در مستیدن می آید زنده
عزت سز لکدر و بخار دن انزلک بیخضه و رانی و خاطر مانده لکری * محصول بیت
* چونکه میخانه قونوغین رنده عزله اول یعنی رند اولان باده نوشاره
تعظیم اوزره اول زیرا ای جان باش آغریسن چکر سبیل کر رندری
حرمشزلکک رنجیده خاطر ایدرسه یعنی رنده حرمت و رعایت اوزره
اولیوب رنجیده خاطر اولور لسه سن چوق زجت چکر سن دیمکدر زبانه
واران انزلک اتحاد و امتزاج اوزره اولتی کرک (شب صحبت غنیمت دان که
بعد از روز کار ما * بسی کردش کند کردن بسی لیل و نه رازد * شب صحبت
اضافتی لامیه و مقدم مفعولیدر غنیمت دان عبارتند که حرف تعلیل روز کار ما
اضافتی لامیه در روز کردن می آید ایام و زماند رکروش اسم مصدر در دوش
معناسنه کردن بونده فلک معناسنه در آرد فعل مضارع مفرد غائب
فاعلی تحتیده کردنه راجع ضمیر در و مفعول صریحی لیل و نه رازد * محصول
بیت * خواجه خطاب عام طریقله بیورر مصاحبت کیجه سنی غنیمت بیل که
بزم زماند زدن صکره فلک چوق دور ایدر چوق کون و کیجه کتورری یعنی احبنا
و دوستارله کیجه مصاحبتی غنیمت بیل که بزم صکره دنیا نیچه زمان ثابت
اولور و نیچه کون و کیجه کلوب کتسه کرک (عماری دار لیلی را که مهده ماه در
حکمت * خدا یاد دل اندازش که بر چننون گذار آرد * عماری عینک فتحیه
محفه اقسامندن بر قسمیدر عماری دار و وصف ترکیبیدر داریدنننننننننننن
طوبی یعنی صاحب عماری لیلی را را ادا ت تخصیص که حرف رابط صفت
سهد ماه اضافتی لامیه در اندازش انداز فعل امر مفرد مخاطب براق دیمکدر
شین ضمیر عماری داره راجعدر که حرف بیان گذار آرد گذار کتوره یعنی اوغرایه
* محصول بیت * لیلی عماری دارینک که ماه بشکی تصرفنده و حکمنده در
یارب کوکله براق که چننون اوزرینه اوغرایه یعنی یارب کوکله الهام ایله که
مجنونی اسر کیوب باقه سنی اوزرینه اوغرا ده لیلی بی ماهه و عماریتی بشکه
تشبیه ایش و عماری دار اول محفه بی کتورن دوه بی ضبط ایدن کسنه در (بهار
عمر خواه ای دل و کر نه این چن هر سال * چون نسیم صد کل رعنا و چون بلبیل
هزار آرد * بهار عمر اضافتی بیانه در خواه فعل امر مفرد مخاطب ایسته
دیمکدر و کر نه و الا معناسنه در این چن یعنی چن دنیا چوادات تشبیه
نسیم نونک فنی و کسر یله عجم استعمال ایدر اما عربده کسر نوله در نستین
دید کاری آق چیمکدر معلوم اوله که ادا تشبیه آرده قید در کل رعنا به دکل

یعنی نسیم کتوردیکی کبی یوز کل رعنا کتورر و بلبیل کتوردیکی کبی یوز
هزار کتورر بونده هزار بلبیلدن غیری قوش مراد اولنجه معنایله اولور
اما جائزدر که هزار دن عدد مراد اوله پس معنایله اولور که بلبیل کبی بیل
قوش کتورر * محصول بیت * ای کوکل سن عمره مارن ایسته یعنی همان عمر
ایسته و الا دنیا چنی یعنی دنیا هر یل نسیم چیمکی کتوردیکی کبی یوز هزار
قوش کتورری یعنی دنیا ده فصول اربعه متوالی و متعاقب کلوب کتسه دن خالی
دکل صاغ اولان نیچه بهار و نیچه خزان سیر ایدر (خدا را چون دل ریشم قرار ی
بست بازلفت * بفر مالعل نوشین را که حالش باقرار آرد * خدا را را حرف
تخصیص دل ریشم اضافتی بیانه و لامیه در قرار ی یا حرف تکبیر لعل نوشین
اضافتی بیانه در که حرف بیان حالش ضمیری دل ریشه راجعدر با حرف مع
* محصول بیت * خدا ایچون چون دل ریشم سنک زلفکه قرار باغلدی یعنی
اتحاد و اتصال و امتزاج باغلدی لب نوشینکه بیور که دل ریشم حالنی قراره
کتورسون یعنی زلفکده قرار ایدوب ثابت قدم اولسون حاصلی زلفک کبی
پریشان و یقرا اولسون (ز کار افتاده ای دل که صدمن بارغم داری *
بروین جرعه می درکش که در حالت بکار آرد * که حرف تعلیل صدمن یوز بظمان
بارغم اضافتی بیانه در بار بونده یولک معناسنه در یک جرعه می بر جرعه شراب
درکش در حرف تأکید ایچ دیمکدر که حرف تعلیل نام معناسنه در حالت
عربده فی الحال معناسنه در و تا ضمیر خطابدر بکار با حرف صله * محصول
بیت * ای کوکل ایشدن دوشمش سین یعنی برایشه قادر اولیوب معطل
قالمش سین زیرا یوز بظمان غم یوکک واری یعنی یوقدر غم یوکسکا غیری ایشدن
مانعدر آمدی و ابر جرعه می عشق جانان دن نوش ایله که سنی فی الحال ایسته
کتوره یعنی دنیا غمندن خلاص ایدوب محبت جانانه مشغول ایلیه حاصلی
باده عشق جانان عاشقک دلنی محبت جانانه مشغول ایدوب غموم ماسودن
منع ایدر (درین باغ از خدا خواهد کیرانه سر حافظ * نشیند بر لب جوی
و سروی در کنار آرد * درین باغ یعنی دنیا باغنده در بونده سینه معناسنه در
دخی معناسنه دگادر پیرانه سر پیرلک و قمنده دیمکدر جوی یا حرف وحدت
سز ویده یوله در کار در حرف صله * محصول بیت * یوباغ دنیا ده حافظینه پیرلک
زمانده خدا دن استبر برایمق کنارنده او توره و بر سروی کاره یعنی یاتسه کتوره
یعنی ایرمق کنارنده بر جانانه او توروب عیش و عشرت ایلیه وله ایضا (در نظر
بازی مایی بصران حیرانند * من چغنیم که نمودم در کایشان دانسد *
بعض نسخه ده مایرینه من و اتعدر مصرع ثانی نه ده انسب بود روی بصران

پیشانی خیران واقع نظر باز محبوب دوست معناسنه در و یا حرف مصدر
 مایه اضافی لامیه در نمودم بونده فعل لازم در که کوزندم معناسنه کوستردم
 معناسنه دکل بعضی نظن ایندی کی در دخی * محصول بیت * بنم محبوب
 دوستلغده بصیرتسز و عالم عشق در خبر سز لر حیران در برن کوزند یکم کیم
 دخی اندر یلور لر یعنی بن مرایی دکام ظاهر و باطن بر در کر کسه بنی صالح
 اکسوندر کر کسه طالح و کر کسه بکا دخل و طعن ایلسوندر کر کسه ایلسوندر
 (عاقلان نقطه پر کار وجودندولی * عشق دانده درین دائره سرگردانند *
 نقطه پر کار وجود اضافی لامیه و بیانیه در عاقلان مبتداء و نقطه پر کار
 وجود خبری ولی ادات استدر الک مصراع ثانی به مر هوند در عشق مبتداء
 داند خبری عشقه دانش اسنادی مجازیدر که حرف بیان درین دائره یعنی دائره
 عشق و محبت جانانده سرگردان یعنی سراسیمه و حیراندر * محصول بیت *
 غافل وجود پر کاری نقطه سپید یعنی متعین و کزیده وجود در اما عشق
 و یا صاحب عشق یلور که عشق جانانده سراسیمه و حیراندر یعنی عاشق جانان
 علمنده جاهل در زیر بانک مسائلی کتیده یا زلزله علم حالدربونی قال اهلی بیاز
 (لاف عشق و کاه از یار زهی لاف دروغ * عشق بازان چنین مستحق هجرانند *
 کاه کاف عجمینک کسر یله شکایت معناسنه در لاف دروغ اضافی بیانیه در
 عشق بازان محبوب دوستلر چنینه اضافی بیانیه در * محصول بیت * عاشق
 لاف یعنی بن عاشقم دیولاف اورمق و یاردن اظهار شکایت ایلمک عجب لاف
 دروغ در یعنی عاشق اولان یاردن شکایت ایلمز زیر عاشق صادق یارک
 هر وضعی مقبولدر پس یاردن شکایت عدم عشق در کاورامدی بونک کی
 عشق باز لر هجرانه مستحق در (عهد من بالب شیرین دهنان بست خدای *
 ماهمسه بنده و این قوم خداوندانند * عهد من اضافی لامیه در * محصول
 بیت * الله تعالی بنم عهد می شیرین دهان لر لیلیه باغدی یعنی خلقتی بونلرک
 محبتیله باغدی حاصلی بونلره محبت از لیدر بز جمیع بنده و بوطافه محبوبان
 خداوند لر در یعنی بز قولر و بونلر افندیلر در مصراع اولک معناسنی بنم عهد می
 طمنا و غز لیلر لیلیه باغدی الله تعالی دینلر طاسنراق ایلمشدر (مکر از چشم سیاه
 تو بیاموزد کار * ورنه مستوری و مستی همه کس نتوانند * چشم سیاه
 نو اضافی بیانیه و لامیه در مستوری بونده پر هیز کار قدر اما ایهام طریقله
 ذکر اولمشدر زیر چشم ایکی قیق التنده مستوردر * محصول بیت * مکر
 کسه سنک چشم سیاه کردن رفتن و صنعت او کز نه یوخسه هر کس نه
 پر هیز کار لغی و مستلکی بر پر جمع ایلیه من مستور لقیدن مراد صنعت

استغنا در که هیچ کسینه نظری والتفاتی یوق و مستلکدن مراد معلومدر که
 بعضی دلبر مستانه چشم اولور یعنی نظرنده نوافق و واقع اولور حاصلی سنک
 چشمک مستور لغی و مستلکی جمع ایلمشدر متضادان ایکن مصراع اولای
 معناسنی مکر سنک قاره کوزلر بکایش او کرده دینلر عجب تخصیص بی
 تخصص بیور مشلر مکر بعضی نسخه ده مکر م چشم سیاه تو بیاموزد کار واقع
 اولمش اوله پس بوجله مخصوص بونلور و در صحیح اولمز (جاوه کاه رخ اودیده
 من تنهانیست * ماه و خورشید همین آینه میگردانند * جاوه کاه رخ او
 اضافی لامیه لر در دیده من ده بویه در میگردانند فعل مضارع جمع
 غائب دوندر لر در یک در گردانیدن فعل متعدی در * محصول بیت * اول
 جانانلر رخ جاوه کاهی و سیران کاهی همان بنم کوزم دکل انجیق ماه
 و خورشید ده بویه بی چکرندر لر یعنی ماه و خورشید آینه لریده بونک
 رخنک جاوه کاه میگردانلر حاصلی انلره بونک رخنه ناظر لر در بنم کبی معلومدر که دیار
 عجمده و عربده بعضی هندیلر در عشق بر آینه بی اله اکوب کردیریا کر چار سولده
 و اگر غیری برلرده و کیمه ملاقی اولور سه اول آینه بی صونار اولده بر از باقنور
 و هندی به آینه بی صونار و بر اچه و یا بر قاج منقرا احسان ایدر بوا سلوب
 اوزره آینه بی کردیرنه آینه گردان دیرلر خواجه نکده آینه میگردانند
 دیمکدن مرادی بومعنا در اشعار عجمده بومعنا چوق برده کور مشنر پس
 مصراع ناسنک معناسنه ای رگون شویله آینه به دوز لر درین آیین و اسلوبدن
 خارج سوباش (کشنوندا که از اندیشه ما معجز کان * بعد ازین خرقة صوفی
 بکرو نستانند * اندیشه ما اضافی لامیه در اندیشه فکر بکرو با حرف صله
 کر و کاف عجمینک کسری و رانک فنی و واول سکونله رهنلر طوق معناسنه
 نستانند فعل نفی مستقبل جمع غائب المازلر دیمکدر یعنی قبول ایلمز لر
 * محصول بیت * اگر معجزه لر بنم فکر من دن اکاه اولور لر سه یعنی خاطر من دن
 یکن قصد و عزیزی طوبیایر لر سه بوند نصکره صوفیلرک خرقة سنی رهنه المازلر
 زیر بر بنم مراد من خرقة بی رهنلر فیکالک ایلمکدر یعنی میخانه جی النده اه مال
 ایدوب ترک ایلمکدر پس بونیدی کاید قد نصکره باده فر و شلر دخی بر صوفینک
 پشیمنه سنی رهنه المازلر بعضی نسخه ده بویه در واقعدر (مفلسانیم و هوای می
 و مطرب داریم * آما کر خرقة پشیم بکرو نستانند * مفلسان مفلسان جمعیدر
 اسلوب عجم اوزره افلس الرجل دیرلر چکنم کافقر غلبه ابلیسه که منقر خرقة
 محتاج اولسه التون و اچه خرقة قادر ایکن اعذ البعیر قبیلنددر خرقة
 پشیم اضافی بیانیه در پشم بای عجمینک فنی و شین معجزه نک سکونله یوکه

دیر یعنی قویونک و غیرینک بیایسته دیر یا حرف نسبت و تون حرف تا کید
نسبت * محصول بیت * مفلسا زوی و مطرب آرزو من واری یعنی می و مطرب
آرزو ایدر زامه اگر خرقة بشینه منی رهته آلمار سه یعنی باده فروش طوق به
قبول ایلر سه (کرتزه که ارواح بر دوی تو باد * عقل و جان کوهر هستی بنشار
افشاند * کرتزه که با حرف صله نزهت شاد لقه در نزهت که شاد لقی پری ارواحه
اضافتی لامیه در * محصول بیت * اگر ارواح نزهتگاهنه بادنک بویک
ایله و سه عقل و جان و اراق کوهر یعنی وجود لینی صاچی طریقله صاچر
یعنی بادل یولنه وجود لری جوهر یعنی بذل ایدر لر سنک بویکی کتور دیکچون
(وصل خورشید بشیره اعمی رسد * که درین آینه صاحب نظران حیرانند *
وصل خورشید اضافتی مصدر له مفعولنه اضافتی در بشیره اعمی اضافتی
بیاینه در شبیره بر سه تشدید ضرورت وزن ایچوندر رسد لایق دکل دیکدر که
حرف تعلیل آینه دن مراد خورشید در * محصول بیت * کونسه واصل اولق
کوز بر سه به لایق دکل یعنی وصال جانان هر بی سرو با عشق و محبت دعواسنی
ایدن مدعی به لایق دکل زیر او آینه ده یعنی کونش آینه سنده صاحب نظر لر
حیراندر حاصلی ماهیت خورشید روی جانانده اصحاب نظر و ارباب بصیرت
حیراندر پس هر کوردل بی تمیز و تشخیص آنک خورشید رویی فنده درک
ایده بیلور (زاهد ارندی حافظ نکند فهم چه شد * دیو بکر برداران قوم که
قرآن خوانند * ارا کردن محقق در دیولفت عجمده شیطاندر بکر برد فعل
مضارع مفرد غائب چهار دیکدر که حرف بیان قرآن خوانند و ترکیب
ایکی وجهه متجمل در برسی خوانند فعل مضارع مفرد غائب اوله و قرآن مقدم
مفعولی بر سیده وصف ترکیبی قرآن اوقی معناسنه * محصول بیت *
زاهد اگر حافظک رندل کنی فهم ایلر سه نه اولدی یعنی تعجب پری دکل زیر
شیطان چهار اول قومند که قرآن اوقور و اقرآن اوقیچیلر در یعنی زاهد اگر
حافظه تقرب ایدوب رندل کردن مراد بی فهم ایلر سه غریب دکل زیر شیطان
قرآن اوقیان قومدن چهار حافظ ایسه قرآن ایلر مقید در زاهدی شیطانله
وصف ایدر تعریفی طریقله وله ایضا (دوش دیدم که ملائک در میخانه زدند
* کل آدم بر شتند و به پیمانه زدند * خواجه از مننه سابقه دن دوش لفظیله
تعبیر ایدر نه که الف قافیه سنده دوش از مسجد سوی میخانه آمد پیر ما
پیر و من ایدی پس دوش دون کیچه دیکدر دیدم بونده فعل قلبدر دانستم
معناسنه که حرف بیان ملائک و ملائک که تائه ملک جمعیدر عجم فرشته به
دیر در میخانه یعنی در عشق و محبت ذکر محمل واراده حال قبیلند در زیر

عشق و محبتدن شرابله و باده ایله تعبیر ایدر لر زدند و اوردیلر یعنی فاقدیلر حاصلی
دعوی عشق و محبت ایلدیلر کل آدم اضافتی لامیه در بر شتند با حرف
تا کید بر شتند یوغردیلر دیکدر به پیمانه با حرف صله پیمانه لغتده
اولدکدر ایلر بونده شول قالب مراد در که ایچنده آدمک ماده جسدی اولان
ترابی و بالخی تخمیر ایلدیلر بعضی کابده یا زمشکر که الله تعالی آدمی خلق ایلک
مراد ایلدیکی زمانده فرشته لره پیورمشکه طپراغل انواعدن بر مقدار
کتوره لر یعنی آق طپراق و قزل و صاری طپراقدن جمع ایدوب و مذکور قابله
طولدر لر یوغرالر یوجهندندر که انسانک کیسی آق و کیسی قره و کیسی
بغدی رنگیدر پس آدم مخلوق اولوب ذی روح اولدقدن صکره محبت اللهده
ادمه جسد ایلدیلر امدی * محصول بیت * بکا معلوم اولدی که از لده ملکدر
محبت دعواسنی ایلدیلر یعنی آدمدن محبت زغالدر الله دیدیلر و آدمی تحقیر
ایدوب دیدیلر که طپراغنی بر طاشیدق و قابله طولدر و بالخی یوغردق
پس محبتده اول برمله فنده اوله ییلور یعنی اولمز (ساکنان حرم ستر و عفاف
ملکوت * باسن خال نشین باده مستانه زدند * حرم ستر اضافتی بیاینه در
وساکنانک اکا اضافتی لامیه در و او حرف عطف و عفاف ستره معطوف ستر
سینک فحشله مصدر در و عفاف عینک فحشله حرامدن صافغه دیر لر زاهد
و عابد کشی به عقیف دیر لر ملکوت لغتده ملک معناسنه در ملکوت عراق
دیر لر ملک عراق معناسنه در اما اصطلاحده ملائکه مقامنه دیر لر با حرف
مصاحبت من خال نشین اضافتی بیاینه در باده مستانه ده بیاینه در باده
مستانه قتال شرابه دیر لر مراد باده عشق و محبتدو زدند و اوردیلر یعنی ایچدیلر
* محصول بیت * ملکوتک ستر حرمینک ساکنلری یعنی حرامدن
اجتناب ایلین فرشته لر بن خال نشینله یعنی کره ارضده ساکن اولان ذلیلله
عشق و محبتده یار اولدیلر (آسمان بار امانت توانست کشید * قرعه کار بنام
من دیوانه زدند * بار امانت اضافتی بیاینه و لامیه در مجازا بار امانتدن مراد
عشق و محبت در قرعه کار اضافتی لامیه در بنام من دیوانه اضافتی لامیه
و بیاینه در زدند بونده آندیلر و صالدیلر معناسنه در * محصول بیت * آسمان
بار امانتی یعنی عشق یوکنی حکمکه قادر اولدی پس عشق ایشی قرعه سنی
بن مجنونک آدینه صالدیلر یعنی عشق بلیه سیله انسان قبول ایدوب یوکنندی
حاصلی افلاک و عناصر متخل اولدیغی در دیوانی انسان متخل اولدی دیوانه
دیدیکی انکچوندر که یونلر یو عظمتله قبول ایلد کارینی قبول ایلدی
(شکر ایدر که میان من و اوصالح افتاد * حوریان رقص کنان ساغر شکرانه

زندان * شکر ایزد اضافی مصدر له مفعولنه اضافه در که حرف بیان اولشد در
رقص کان رقص ایدر له معناسنه در ساغر شکرانه اضافی لامیه در
شکره منسوب قدح دیمکدر مراد باده در ذکر محل و اراده حال طریقه زدن
اورد یار یعنی ایچدیار * محصول بیت * الله شکر که بخله جانان آورده شده
صلح واقع اولدی و حور بلر رقص ایدر له ساغر شکرانه ایچدیار یعنی بن جانانه
مصالحه ایدر کمز ایچون جمیع دلبرلر بوشکرانه به طلور ایچدیار دیمکدر
(ما بصدر من بنار زره چون زروم * چون ره آدم بیدار بیک دانه زدن *
بصدا با حرف سبب خرم بنار اضافی بیانه در بنار بای عجمینک که مزبله
ظن معناسنه در چون و او اصلیه ایله کیف معناسنه در نیچه دیمکدر زروم
کتیه لم چون بونده ادا ت تعلیل در چون که معناسنه آدم بیدار اضافی بیانه
اویانق دیمکدر عدم غفلتدن نگاید بیکدانه با حرف سببدر * محصول بیت *
بر یوز خرم بنار سبیل یولدن نیچه چیمیم یال یعنی آرمیالم چون که آدم
بیدار یوانی بردانه کندم سبیل اورد یار یعنی حضرت آدم که صاحب نبوت
ایدی بردانه کندم سبیل فرشته اولوب جنتدن طشره دوشیدی و برده که
بوقدر ظنون و غفلت بشریت و ارجنت کوی جانان دن نیچه طشره دوشیده لم
یعنی اکاشیطان سبب اولدیه بزه رقیب دیوسبب اولدی حاصلی اکاشیطان
رجیم سبب اولدیه بزه رقیب لعین سبب اولدی (جنت هفتاد و دو ملت
همه را عذر بنه * چون ندیدند حقیقت در افسانه زدن * همه ادا ت
تا کید در ورا ادا ت تخصیص عذر بنه عذر نی قویعی معذور طوطوب عذر نی
قبول ایلد در افسانه اضافی لامیه در مجازا افسانه قیوسی اورد یار یعنی
ضالته دوشدیلم * محصول بیت * تمش ایکی ملنک جمیع عذر نی قبول ایلد
یعنی هپسینی معذور طوطوب زبیرا چون که حقیقتی کورمده یار یعنی حقیقت خاله
واصل و واقف اولدی یار افسانه به و باطله مائل اولوب ضالته دوشدیلم یعنی
هر طائفه بر عری مذهب و ملت اتخاذ ایلد ککری حق الیقینه مطلع
اولد قلرنددر (آتش آن نیست که بر شعله او خندد شمع * آتش آنست که در
خرمن پروانه زدن * خرمن پروانه اضافی بیانه در * محصول بیت * آتش
اول د کادر که شمع آنک شعله سنه کور یعنی شمع قیلده سنده بنان آتش کسه نک
جان و تنی یا قوب یاندر من بلکه آتش اولد که خرمن پروانه به اورد یار یعنی
ایکسی بر آتشدر اما شمع نسبت مضمی و پروانه به نسبت محرقدر آمدی آتش
اول د کادر بودر بیوریدی بیومعنا به در (نقطه عشق دل کوشه نشینان
خون کرد * همچو آن حال که بر عارض جانانه زدن * نقطه عشق اضافی

بیاید در

بیانه در دل کوشه نشینان لامیه در کوشه نشین وصف ترکیبدر بوجه
اوتور بی معناسنه یعنی اهل عزلت * محصول بیت * عشق نقطه سی
کوشه نشینر له داخل عزلتن یورکنی خون ایلدی یعنی عشق آتشندن مضطر
و متخیر در اول خال کبی که عارض جانان اوزر بنه قومشاریعی وضع ایلشدر
حاصلی عشق کوشه نشینر له یورکنی خون ایلدی عارض جانان اوزر بنه
اولان خال عشاقن یورکنی خون ایلدی کبی (کس چو حافظ نکشید از رخ
اندیشه نقاب * تا سر زلف عروسان سخن شانه زدن * رخ اندیشه اضافی
بیانه در سر زلف عروسان سخن لامیه و بیانه لر در شانه طر قدر *
محصول بیت * کسه حافظ کبی رخ اندیشه دن نقاب چکمدی
سوز کاینک سر زلفنه طرق اورد قلرند نیری کسه شعری عجم نظم کلامه
باشدیلم حافظ کبی بر کسه لطیف نظمه مالک اولدی خواجه نک قدحی
مخلدده در که کسه انکار ایده من بعض نسخه ده مصرع ثانی بویه واقعدر
تا سر زلف سخن را بقلم شانه زدن محصول مصرع اولوقند نیری که سوزک
سر زلفنه قلمه شانه اورد یار یعنی قلمه کلمات یازیلد نیری حاصلی کلام موزون
قلمه کللد نیری وله ایضا (یاری اندر کس نمی بینیم یار از اچده شد * دوستی کبی
آرامد دوستدار از اچده شد * یاریده یا حرف مصدر در یولدا شلق معناسنه
دوستی یاسیده بویه در آخر آمد دو کندی و تمام اولدی دیمکدر دوستداران
الف و نوله جمع اولدی ذوی العقوله صفت اولدیغیچون دوستدار وصف
ترکیبدر در ایدندن سو بی یعنی محب * محصول بیت * کسه ده یولدا شلق
کور من ز یولدا شلره نه اولدی دوستلق یقن دو کندی دوستره نه اولدی یعنی
طریق عشقه بزه کسه معاونت ایلر اولدی معاونلر نیچه اولدی حاصلی خلقت
مرحمت و شفقت لر لغندن شکایتدر (آب حیوان تیره کون شد خضر
فرخ بی کجاست * کل بکشت از رنگ خود باد بهار از اچده شد * تیره کون شد
بولاندی دیمکدر خضر فرخ بی اضافی بیانه در فرخ بی مبارک ایزلی دیمکدر
* محصول بیت * آب حیوان بولاندی مبارک ایزلی خضر قنده در کسه
آب حیوان بویه اولدی یعنی آنک اهمالندن بویه اولدی کل ده کندی رنگندن
دوندی بهار بادی نه نه اولدی یعنی باد بهار از اچ اولدی حاصلی احوال و اطوار
عالم متبدل و متغیر اولدیغندن شکایتدر (کس نمیگوید که یاری داشت
حق دوستی * حق شناس از اچده حال افتاد و یار از اچده شد * که حرف رابط
مقول قول یاریده یا حرف وحدت حق شناس وصف ترکیبدر ورا ادا ت
مفعول * محصول بیت * هیچ کسه دیمز که بر بارک دوستلق حق وارد یعنی

از بحر رمل
فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن

دوستی حقنی بلوروا کز بریار وارد در یو کسه دیم حاصلی بو حکمی کسه امان
 پس آمدی حق شناسلره نه حال واقع اولدی و بارانه نه اولدی حاصلی عالمک
 برحالی هیچ زنده قالمادی (کوی توفیق و کرامت در میان افکنده اند * کس
 بمیدان در نمی آید سواران را چه شد * کوی توفیق اضافی بیایه در میدان
 با حرف صله در نمی آید در حرف تا کید * محصول بیت * توفیق و کرامت کونی
 آورته به اتمش در اما کسه میدانه کیر من اتلاره نه اولدی یعنی توفیق و سعادت
 آورته ده حاضر و مهیار اما توفیق و سعادت طالب یوق که چوکان ارادتله
 قیوب کندی به تخصیص ایلیه حاصلی هر خصوصده و هر حاله اولکی طالب
 و صاحب ارادت قالمادی (صد هزاران کل شکفت و بانک مرغی برخواست *
 عند لیسان را چه پیش آمد هزاران را چه شد * محصول بیت * یوزبیک صاحب
 حسن کوزل ظهور ایلدی اما حال بو که بر عاشق بانگی واه و ناله سی
 پیدا اولمادی یعنی یوزبیک محبوب ظاهر اولدی اما بر عاشق ظاهر اولمادی
 بلبلرک او کینه کادی و هزار لره نه اولدی یعنی بلبلر و هزار لره عشاق دن
 کایتدر نیچه اولدی بلکه بر اثر لری ظهور ایلز بعضی از بلبلر دیدیلز
 پس بونده عطف تفسیر طریقه و واقع در بعضی دیدیکه بلبلدن غیری
 خوش نغمه بر قوشدر بلبلدن ایریچه اصلنده هزارا و هزار نوادر صکره کثرت
 استعمالله آوا و نوازک اولمادی آوا و از معناسنه در و نوا نغمه بوقوشه هزار
 دستبند دیرلر انواع نغمات ایلدیکچون (زهر سازی خوش نمی سازد مکر
 عودش بسوخت * کس ندارد ذوق مستی میکسار انرا چه شد * سازی
 یا حرف تکیر نمی سازد دوزمزدیمکرمکر کانه معناسنه در عود بر مشهور سازک
 امیدر شین ضمیر زهریه را جعد بر سوخت یا حرف تا کید سوخت لازمه
 متعددی بیننده مشترک در بونده ایکسینه ده تحملی واری یعنی مکر عودی یاندی
 و یا مکر عودی یا قادی ذوق مستی اضافی لامیه در میکساران الف و نونه جمع
 اولدی ذوی العقوله صفت اولدیغچون رندان میکساران دیمکدر باده نوشلغه
 ملازم اولنه میکسار دیرلر یعنی مدمن خمر * محصول بیت * زهره بر خوش
 دوزن دوزمز کانه عودی یاندی و یا عودی یا قادی حاصلی افلاک و عناصر
 از باینده ذوق و صفای قالمادی عالمک احوالی تمام متغیر اولدی شمدیکی خالده
 کبی غریب خالدر که شعرای متقدمین و متأخرین بو کونه شکایتلر ایلده کلشدر
 پس بیلز مکه عالمک حالی نه زمانده منتظم اولش ایش بو خسته عالمک بی سر
 و سامانلقی و ناساز کارلغی جمیع اوقاتده همان شعرا به نسبت می اولور مش
 (شهریاران بود و حاله مهر بانان این دیار * مهربانی کی سر آمد شهریارانرا

چه شد * شهریاران دن مضاف مخدوف در تقدیری جای شهریاران بودایدی
 ضرورت وزن ایچون و حاله قریبه سیچون حذف اولندی حاله مخدوف جایه
 معطوف در و مضاف در مهربانانه اضافت لامیه این دیار یعنی دیار یارس مهربانی
 یا حرف مصدر سر آمد و کندی دیمکدر شهریاررای اولک سکونیه پادشاه
 دیمکدر * محصول بیت * بودیار شیراز پادشاهلری بری ایدی و شفقتلیر برای
 و اهل محبت طبرانی پس مهربانلق یقین دو کندی و پادشاهلری نه اولدی یعنی
 بودیاردن پادشاهلریدا اولمز اولدی و اهل مرحمت و محبت دو کندی
 و مملکت خالی بو کونه دخ اولدی شهریارلر و ارایدی و شفقتلور طبرانی
 بودیارده دین و بودیار یعنی شیراز یارلر و مهربانلر دیاریدر دین عجب عندیمیدر
 (اعلی از کان مروت بر نیامد سالهاست * تابش خورشید و سحر باد و بارانرا
 چه شد * لغلی یا حرف وحدت و یاتسکیر کان مروت اضافی بیایه در بر نیامد
 چه شدی دیمکدر تابش خورشید اضافی لامیه در سحر باد و باران اضافتیده
 بویه در * محصول بیت * مروت کاشدن بر اعل چقه ساز اولدی سیلر در پس
 کنش ضیاعی و باد و باران سعی و کوششی نه اولدی یعنی اهل عالمده مروت
 و احسان دو کندی قالمادی آمدی صاحب مروت و احسان نه اولدی
 (حافظ اسرار الهی کس نمیداند خوش * از که میسر نمی که دور روز کارانرا
 چه شد * محصول بیت * ای حافظ اسرار الهی بی کسه بیلز ایسم اول
 طغمه کیدن صور رسن که روز کارلر دورینه نه اولدی یعنی محال کل تغیرات
 و تبدلات فی اللہ کزلی ایشندن بر مر غریب و امر عجیب سلوب سکوت ایله
 زیر بونک حقه بقیته خدادن غیری کسه واصل و واقف دکل و دنیا بویه کلوب
 کتمدر العالم متغیر قضیه سنی او قومادکی و له ایضا (راهی بزن کد آهی
 بر ساز آن توان زد * شعری بخوان که با آن رطل کران توان زد * راهی یا حرف
 وحدت را هدن بونده مراد ساز پرده زدن بر پرده در پرده چال دیمکدر که
 حرف رابط صفت آهی یا حرف وحدت و یاتسکیر ساز بونده دوزندر توان
 زد بحسب لغت اور متی ممکن در دیمکدر که حرف رابط صفت زرا زد بونده زدن
 معناسنه در شعری بخوان یا حرف وحدت در بر شعرا و قودیمکدر که حرف رابط
 صفت با مع معناسنه رطل رانک فنی و کمریله و طنانک سکونیه یارم بطمنه دیرلر
 اما بونک کبی پرده یارم بطن شراب آکور قد حذر * محصول بیت * خواجه
 بر سازنده تجرید ایدوب بیور بر پرده چال که آنک دوزنی اوزره آه ایلک ممکن اوله
 یعنی بر مؤثر ساز چال که ایشیدن بی اختیار آه چکه و بر شعرا و قی که آنک شوقیه
 اغرقه حلر اور متی ممکن اوله یعنی بر عاشقانه شعری ساز که همراه ایله که استماع

ایلیتی بی اختیار باده نوش ایلیه حاصلی هم سازک بینظیر اوله وهم شعرک
بی بدل مضراع ثانیته معناسنی بر شعراوقی که انکله اغرطلوبه اورمق اوله
دین غریب یلورمش بوری (بر آستان جانان کرم توان نهادن * کلبانک
سر بلندی بر آسمان توان زد * کلبانک سر بلندی اضافتی لامیه در مجازا
کلبانک اولو آوازه دیرلر * محصول بیت * اگر آستان جانان اوزره باش قومق
مکن اولورسه سر بلندلک کلبانک یعنی عالیجنابلق صیت و صدای آسمانه
اورمق بمکندر حاصلی رفعت کلبانکی آسمانه ایریشور (اهل نظر دو عالم
دریک نظر یسازند * عشقست وداو اول بر نقد جان توان زد * بعضی نسخه ده
دریک نظر برینسه دریک ندب دوشمش فونک و دالک فتحه لریله نرد او یونینک
اصطلاح نردن بر او یون دیمکدر داوقار باز لر ارالزنده اول مبلغه دیرلر که
اوزرینه او سارلر یعنی اوج معناسنه ترکیده تاو دیرلر حتی بعضی مقامده
تاوانندی دیرلر * محصول بیت * اهل نظرایکی عالمی بر نظرده او سارلر یعنی
بردمد و بر ساعتده تمام عالم و مافیہ دن یکرلر یعنی دیسای ترکیه ایدرلر عشق در
یعنی طریق عشق درو حال بوکه داو اولی جان نقدینه اورمق اولور یعنی طریق
عشقده اول جانندن یکمک کرک حاصلی جانیه و باشه فالقمق کرک خواجه طریق
عشق قاز او یونلر نردن نرده تشبیه ایش و اول مبلغ یعنی اوج که اوزرینه
او سارلر کک نقد جانی تشبیه ایش حاصلی عشق بر او یوندر انده جانندن
یکمینجه جانان اله کیرمز (در خانقه نکند اسرار عشق بازی * جام می مغانه
با هم مغان توان زد * در خانقه در حرف صله نکند کاف عجمینک نه میله
فعل نی مستقبل در صغما زدیمکدر عشق باز محبوب دوست دیمکدر و یا حرف
مصدر در جام می مغانه اضافت لری لامیه و بیانیه در مغانه ده کی های رمی
نسبت و تخصیص افاده ایدر * محصول بیت * عشق سارلق امراری خانقه به
صغما زد یعنی خانقه عاشق و زنندلک بری دکل مغله مخصوص جام می
ینه مغله اورمق اولور یعنی هر نسته نکه مقام و مکانی وارد باده نوشلر و زنندلر
مقامی میخانه در وصلحانک مسجد و مرای صوفیلر خانقه و عاشقارک کوی
جانان (بر عزم کامرانی فالی بزین چه دانی * شاید که کوی فرصت از این میان
توان زد * عزم نیت و قصد معناسنه در کامران وصف ترکیبیدر مراد سورچی
معناسنه و یا حرف مصدر فالی یا حرف وحدت و قال بزین مقدم مقبولیدر
شاید لایق و جاز معناسنه در * محصول بیت * کامرانیلق نیتنه بر قال
اور یعنی بر قال ایله نه یلورسن جائز در که فرصت طوبی نواده اورمق اوله یعنی
سن وصال جانان نیتنه بر قال آج نه یلورسن جائز در که کوی فرصت وصالی

بومیدان عشقده چکمک اوله حاصلی سن بونیتنه فال ایله جائز در که مخدای
تعالی حالی فاله مطابق و موافق ایلیه و وصال میسر اوله دیمکدر (در ویش را
نباشد نزل سرائ سلطان * ماییم و کهنه دانی کانش دران توان زد * در ویش را
را ادات تخصیص در ویشک دیمکدر نزل قونان کسیه ما حاضر عمارتارده
تازه قونان مسافره غسل و ریحل و شیر و برد کاری کبی نزل سرائ سلطان
اضافت لری لامیه لر در ماییم و کهنه دانی و او حرف مقارنه ومع دلق فقرا
خرقه سی کانش که حرف رابط صفت آن اسم اشارت در کهنه دلقه * محصول
بیت * در ویشک پادشاه سرائی نزل و نعمتی اولور یعنی فقیر پادشاه مالک اولدی یعنی
برک و سازه مالک اولور سن آمدی بزیر کهنه خرقه ایله بر که اکا آتش اوزمق
ممکندر یعنی بزیر اسکی خرقه به مالک زانجی که کهنه لکندن و حقارت نندن
آتش اورمق لا یقدر حاصلی بر فقر از نردیمکدر (عشق و شباب ورنندی مجموعه
مرادست * چون شمع شد معانی کوی بیان توان زد * مجموعه مرادست
یعنی مراد بونلره مقارن در بونلره مالک اولان انواع مرادانه مالکدر مضراع
ثانی بی ارسال مثل ایدوب بیورر چون شمع شده * محصول بیت * عاشق لری
ویکتلک ورنندلک اسباب و آلات مراد در یعنی بونلر ارباب و اصحابی کامراند که
هر مراده و اصلد زریا چونکه معانی جمع اولدی کوی بیانی چلک اولور یعنی
انواب معانی به مالک اولان بیانه مالک اولور حاصلی عشق و شباب ورنندلک
انواب معانی حکمنده در و مجموعه مراد بیان حکمنده در بری بری مستلزم
اولمقدر (شدره زن سلامت زلف تووین عجب نیست * کرراهن توانی
صدکاروان توان زد * رهزن وصف ترکیبیدر سلامت اضافتی اسم فاعلک
مفعولنه اضافتیدر و او حرف حال این اسم اشارت در رهزن سلامت راهزن
ورهنن بول کسن کسه * محصول بیت * سنک زلفک سلامت راهزنی اولدی
یعنی سلامت بولن کسوب حرامیلق ایدر حاصلی عاشقده صبر و سلامت قومار
اما حال بوکه راهزن سلامت اولدی یعنی عجب دکلدر زریا راهزن که سن اوله سن راه
سلامتی دکل بلکه بوز کاروان اورمق اولور یعنی حرامی سن اولدی عجب دکل
اورمق اولور دکل که بول و کاروان (از شرم در حجاب ساقی تلطفی کن * باشد که
بوسه چند بر آن دهان توان زد * شرم اوناغده دیرلر و حجاب پرده به تلطف
ملاعتد بونده احسان مراد در * محصول بیت * شرمندن حجابده بی معنی
خلقه بوزم و کوزم اچلمش دکل ای ساقی لطف ایله باده بی ارتق ویر اوله که باده
کیفیتیه دهان جانانه برقاج بوسه اوزم یعنی دهانندن برقاج بوسه آلام باده بی
ارتق ویر عیارتی یکی وجهه متخلدر یعنی کندی به و جانانه که باده کیفیتیه

ملایم اوله منه سنده بوسه ده اولان همزه وحدت ایچوندر دین بوحکمده
متفرددر (برجوبیار چشم کرسایه افکند دوست * برخاله رهگذارش آب
روان توان زد * جو یسار ابرمق کجاری بونده مراد ابرمقدرد چشمه اضافتی
لامیه خاله رهگذارده بویه در بونده آب رواندن مراد کوزیاشیدر * محصول
بیت * اگر بنم چشم ابرمغینه یعنی کوزم یا شینه جانان سایه صالرسه یعنی
اوسقنه او غرسه انک خاله رهگذارینه آب روان اورمق اولور یعنی کوزم یا شینی
ابر مغنی یکیدی طیراغنه سیم اولور یعنی یوانی صولمق نمکندر (باعقل وفهم
ودانش داد سخن توان داد * چون جله کشت حاصل کوی از میان توان زد
* محصول بیت * عقل وفهم ودانش سبیلله کلامک خدنی و رونقنی و برمن
اولور یعنی بونلر واسطه سبیلله سوزده عدالت وانتظام و برمن اولور زیرا چونکه
بوجله حاصل اولدی ارادن کوی مرادی و مقصودی چلمک اولور یعنی
بواسباب حاصل اولیجی جمع مرادات حاصل اولمق نمکندر (قد خیده ماسهل
نماید اما * بر چشم دشمنان تیراز این کان توان زد * قد خیده ماضا فتلری
بیانیه و لامیه در سهل لغتده آسان معناسنده در یعنی قولای اما بونک کبی
برلده حقیر معناسنده در نماید بونده فعل لازمدر کورینور دیمکدر اما صراع
ثانی به مرهوندر از این کان ابکی معنایه متقلدر بری بوکاندن دیمکدر و بری
بونک کبی بکاندن یعنی تشبیه طریقله * محصول بیت * برنم بوکانش قامتز
سکا حقیر کورینور خطاب عامدر اما دشمنلر چشمه بوکاندن تیراوردی اولور
یعنی بوکاندن چقان تیراه عدولرک چاق کوزینه طوقنی نمکندر حاصلی
قد خیده مژدن چقان تیراه عدولرک چشمه کورایدن (کردوات وصالش
خواهد دری کشودن * سره باین تخیل بر آستان توان زد * دولت وصالش
اضا فتلری بیانیه و لامیه در دری یا حرف وحدت سرها توان زد مقدم
مفعولی یعنی صریحی و باقیلری غیر صریحیدر بدین یا حرف سبب بر آستان
تقدیری بر آستان جاناندر * محصول بیت * اگر جانانک وصالی دولتی بر قیو
آچق دیلرسه یعنی اچاق ایسه و آچیسر ایسه بو تخیل ایله آستان جانان اوزره
باشلر اورمق اولور یعنی آستان باین ایدینوب یا صد تمق اولور حاصلی در دولت
وصال جانان اچاق میسر و مقدر ایسه بو تخیل و امید ایله آستان جانانه
باشلر قویوب یا صد تمق اولور یعنی وصالی امید ایله نیجه ییللر ایشکنی یا صد تمق
نمکندر دیمکدر (حافظ بحق قرآن کز زرق و شید بازای * باشد که کوی دولت
یا مخلصان توان زد * حافظ منادی بحق قرآن یا حرف قسم کر که حرف بیان
زرق و شید عطف تفسیری بازای کیوکل یعنی رجوع ایله که حرف بیان کوی

دولت اضافتی بیانیه در * محصول بیت * ای حافظ قرآن حقیر چون زرق
وریا دن دوزن یعنی فراغت ایله اوله که کوی دولتی مخلص عاشقارله اورمق ممکن
اوله یعنی ریادن کج اوله که مخلص عاشقارله همدولت اوله سن وله ایضا (مرای
دکر باره از دست برد * بمن باز نمودی دست برد * مرارادات مفعولدر مراد ک
مقدم مفعول صریحی می مبتدا و برد خبری و از دست مفعول غیر صریحی
بمن یا حرف صله بنموده متعلق کوستردی دیمکدر فعل متعدیدر دست برد
بونده غلبه معناسنده در اکثر قارده مستعملدر سابقا مفصلا بیان اولمیشدر
* محصول بیت * بنی شراب بر که دخی الدن ایلتدی یعنی بنه باده بنی الدن
آلدی حاصلی بنه مست اولدم و بنه بکا شراب غلبه کوستردی کانه که اولده
غلبه کوسترمش ایش بنه غلبه ایلدی (هزار آفرین بری سرخ باد * که از روی
من رنگ زردی ببرد * محصول بیت * بیک تحسین اولسون قزل شرابه زیر بنم
رو بیدن صاریلق رنگنی ایلتدی یعنی بکزی قزارندی که شرابک
مقتضالرننددر بکزی قزارتمق (بنارم بدستی که انکور چید * مر براد پایی
که در هم فشرد * بعض نسخه ده بنارم برینه بماناد و شمش خیرلی دعادر
قالسون دیمکدر یعنی هلاک اولسون بنارم قربان اولیم و گونه بدستی یا حرف
صله و یا حرف وحدت براله دیمکدر انکور اوزم چید فعل ماضی مفرد غائب
دیردی و دیوشردی دیمکدر انکور مقدم مفعول صریحیدر مر براد دعادر
دو کلسون معناسنده یعنی چور یوب دو کلسون حاصلی باقی قالسون دیمکدر
* محصول بیت * قربان اولیم براله که اوزوی دیوشردی چور یوب
دو کلسون برایاق که اوزوی صدی حاصلی شرابی تحصیل ایلین ال وایاق
هلاک اولسون (مر از قضا عشق شد سر نوشت * قضای نوشته نشاید
سترد * حکم الهیه به قضا دیرلر سر نوشت باشه یا زیلان یعنی از لده نه که باشه
یا زلدی ایسه قضای نوشته اضافتی بیانیه در سترد فعل ماضیدر مصدر معناسنده
ستردن دیمکدر یولمق یعنی تراش ایلک * محصول بیت * بکا قضا و قدردن
عشق سر نوشت اولدی یعنی باشنه از لده یا زیلان عشق و عاشق قدر امدی
نعین اولوب یا زیلان قضای تراش ایدوب کیدر من اولمز یعنی از لده سی
ممکن دکل (من دم ز حکمت که در وقت مرگ * ارسطو دهد جان چو بیچاره
کرد * من دم نفس اورمه یعنی تکلم ایتمه حاصلی سو یله که حرف تعلیل وقت
مرگ اضافتی لامیه در ارسطو حکما دن افلاطونک شا کردی در که اسکندر
بن فیلقوسک استادیدر افلاطونده بقراط حکیمک شا کردیدر بعضیلر بونلری
حضرت ابراهیم پیغمبرک ملتی اوزره ایدی دیرلر یعنی اهل اسلام دندر کرد

از بحر متقارب

فعولن فعولن فعول فعول

بر مشهور صنفك اميد در زياده حياقتله مشهور اولاد قلرك خواجه بو تخيل
بر حكيم فاضلك مقابلنده ذرايلدي * محصول بيت * حكمتدن و طيندن
دم اورمه يعني حكيم واستاد و حاذق دم ديولاف اورمه زير امر لك و اجل وقتنده
ارسطو بو قدر علوم و فنونله احق كردكي جان و بر ريعني طب و حكمت اولادن
آدمي خلاص ايلار (بروز اهدا خرده بر ما مكي * كه كار خدائي نه كار يست خرد *
خرده بونده طعن و تعيب معنا سنه در كه حرف تعليل كار خدائي اضافتي
بيانده در خدائي يابي حرف نسبتدر كار يست يابي حرف وحدت و استايد در
نرد خانك شمي و رانك سكونيله اوفق تفك يعني از اجق نسته * محصول بيت *
واراي زاهد بزم اوستزه طعن و بزه دخل ايله يعني قصور من طوعه زير اللهك
ايشي آرايش دكل يعني بزه فاسق و فاجر در والله لايق ايشي بو قدر ديمه زير
اللهه لايق مصلحت اولودر و انك حقندن كلن زياده مشكادر بزه دوشن همان
عذر تقصير عبادت و عملدر قطع * بنده همان نه كه ز تقصير خو يش * عذر
بدرگاه خدائي آورد * ورنه سزاوار خداوند يش * كس نتواند كه بجاي آورد *
(چنان زندگاني مكن در جهان * كه چون مرده باني نكويند مرده *
زندگاني دير لكه دير زيا حرف مصدر كه حرف بيان نكويند فعل ثني مستقبل
ديمه لر معنا سنه * محصول بيت * جهاننده انجيلين دير لك ايله كه اوليچن
اولدي ديمه لر بكه طكوز كي خور تلدي ديمه لر يعني اولد * كد نسكره
سني خيره اكيوب شرله كارل شود مست وحدت ز جام الست * هر آن
كوچو حافظ مي صاف خورد * مست وحدت اضافتي بيانده در صافدن
مضاف اليه محذوفدر تقدير مي صاف عشقدر * محصول بيت * جام
الستدن وحدت مستي اولور يعني اهل وحدت اولور هر اول كسه كه حافظ كي
مي صاف عشق ايجدي يعني عشق باده سني ايجن كسه مقام وحدت واصل
اولور و له ايضا (كي شعر ترا نكيذ خاطر كه خزين باشد * يك نكته از بن دفتر كقتيم
همين باشد * شعر ترا اضافتي بيانده در كه حرف بيان خزين فاعيل مفعول
معنا سنه در يعني محزون دفتر يعني دفتر شعر همين باشد انجق اولور ديمكدر
* محصول بيت * خاطر كه خزين اوله قن شعر تر سويله كه قادر اولور حال بويله
ايكن بود دفتر شعر دن بر نكته سويلدك انجق اولور يعني مقبول شعر سويلدك
(از لعل تو كرايم انكشتر زنهار * صدم ملك سليمانم در زير نكين باشد *
لعلدن مراد ليدر تشبيه طريقه ايله انكشتر يوز كه ديرل زنهار بونده امان
معنا سنه در انكشتر زنهار اول يوز كدر كه حاكم بر اميري عفو ايدوب اليته
و برر كسه انجسون ديوب اول زمانده ايشن اما بوزمانده اليته برورق و برر

معفو اولديغي معلوم اولسون ديوسليمانم ميمي معنا جهنندن نكينه مقيددر
نكين يوزك قاشنه ديرلر * محصول بيت * اكر سلك اب لعلكدن امان يوزكني
بولور سم يعني ليك بكامان انكشتريني احسان ايدرسه يوز ملك سليمان
بنم نكينم التنده اولور يعني عالم بنم حكيم التنده اولوب محكوم اولور نته كم
حضرت سليمانك اللهم امريله و خاصه مهرله و حوش و طيور مسخري ايددي
دهان جاناتي شعرا انكشتره تشبيه ايلشار خواجه نكده بونده مرادي بودر
(نمناك نبايد بود از طعن حسوداي دل * شايد كه چو واييني خير بودرين
باشد * نمناك ناله فارسيده معنای نسبت افاده ايدر غمي و نمكين كي غمي
ديمكدر بود بودن معنا سنه در طعن حسود اضافتي مصدر لك فاعلنه
اضافتي در كه حرف بيان چو ادات تعليل و اكشاده و مكشوف معنا سنه در
يعني باز ييني فعل مضارع مفرد مخاطبدر اين طعن حسوده اشارتدر
* محصول بيت * اي كوكل حسود طعنندن غمي اولوب بيحضور اولماق
كل زير اجا زدر كه چونكه ابي مشاهده ايله سن سنك خيرك بونده اوله يعني
كرچك نظر ايدوب فكر ايد فچه سنك حقه بو خير ايدر زير اا كرسنده طعنه
محل واستحقاق و ارايسه سكا تر كنه تنبيه در و اكر اقرا ايله سويلرسه سكا ثواب
ياز ياور و اكا كاه (هر كو نكند فهمي زين كلن خيال انكيز * نقشش فخرام
ار خود صورتگر چين باشد * فهمي يا حرف تكدير كلن خيال انكيز اضافتي
بيانده در نقش شين شمير هر كوده كه اويه راجعدر زير اصلي هر كه اودر اوضهير
غائب فخرام فعل ثني مستقبل صانوقن الم ديمكدر بو عبارت شيرازه مخصوص
بر دل اوزره واقعدر كه اول دله ارا زنده ثبات دلي ديرل نته كم خواجه نك
يا قافيه سنده اول دل اوزره نجيديايي كاسه كلن ان شاء الله تعالى فخرام ديرل
صانوقن آلورم ديه جك برده و فخرام ديرل صانوقن المزم ديه جك برده اكر
دواوينده الفله واقعدر اما بعضنده القسر و على الخصوص كه عجم ديار زنده
ياز يلان اسكي نسخه لرده صورتگر چين نقاش چين ديمكدر * محصول بيت *
هر اول كسه كه بنم بو خيال انكيز قلمدن معنا فهم ايله يعني بنم بو تخيل
و مصنع شعر مدن مرادي اكليه انك نقاشي هيجه الم اكر چين نقاشي ايسه ده
يعني صورتگر لكده هر نقدرا استاد ما هرايسده معنای مراده واصل
اوليچق انك صورت و نقشنه اعتبار ايلزم زير صورت بي معنای اعتبار بو قدر
نقشش فخرام يازوب معنا سني انك نقاشي صانوقن مذكور تفصيلدن
غافل ايش و فخرام اولسه صالين ديمك اولوردي زير لازمدر متعدبي
فخرامان كالور الف و نون زياده سيله حاصل بو كسه فارسيده لازمدر متعدبي

بیتنی تشخیص ایلمز ایش (جام می و خون دل هر يك بكسی دادند * در دانه
قسمت اوضاع چنین باشد * دانه قسمتی اضافتی بیانیته در قسمتدن مضاف الیه
محدود در تقدیری قسمت از لیدر * محصول بیت * جام می و خون دلی هر برینی
بر کسبیه و بر دلی یعنی کینه ذوق و صفا و کینه درد و بلا و بر دلیر قسمت ازلی
خدا داده اوضاع و احوال بونجیلین اولور حاصلی هر نسنه که تقدیر از لیده تعیین
اولدی ایسه هر کسان بونده باشند اول کاسه کرک (در کار کلاب و کل حکم ازلی
این بود * کان شاهد بازاری وین پرده نشین باشد * خواجه بویاتی بیت
سابقه تور طریقه یله ذکر ایش * محصول بیت * کلاب و کل کارنده و حالنده
یعنی ائیرک حقننده حکم ازلی و امر تقدیری بوایدی که کلاب بازاره منسوب
محبوب اوله و کل پرده نشین اوله بازار محبوبی اولسی هر نسنه ده مستعمل
اولسیدر و پرده نشین اولسی غنچه پرده سنده مستورا ولسیدر اما اگر آن
و این اسم اشارت برینی غیر مرتب اعتبار ایشک شاهد بازار کل اولور آشکاره
الده و باشد که در لیدر یکدن او توری و کلاب پرده نشین اولور قومقمه لوده اولور
ایچنده محفوظ اولد بچگون و لکل وجهت) آن نیست که حافظ رارندی
باشد از خاطر * کان سابقه پیشین تار و زین باشد * حافظ رارادات تشخیص
باشد بونده برقت معناسند در کان که حرف تعلیل و ان اسم اشارت بر سابقه به
و سابقه پیشین اضافتی بیانیته در که حکم ازلی و قضا و قدردن عبارت در تا انتها
غایت ایچوندرالی معناسنه روز پسین دن مراد صول کونیدر که موت کونیدر
* محصول بیت * اول دکادر که که حافظک خاطر ندن زندک و عشق و محبت
کیده یعنی حافظ بونلری فراموش ایدوب نسیان منسیاترک ایدرد کادر زبرا
بو حکم ازلی و مشیت الهی تا اولنجه یعنی موت و فوت کوننده دل سورری یعنی
اول نسنه که قضا و قدر در قدرنده ارادت خدا الیه ثابت اوله تغییر قبول ایلمز حافظک
عشق و زندکی خود مشیت الله له در پس تغییر پذیرد کل وله ایضا (آن یار کر و
خانه ما جای پری بود * سر تا قدمش چون پری از عیب پری بود * ملا مصلح
الدین لاری روایت ایدردی که بو غزل خواجه نک خاتونه مرثیه سیدر
دیو کر و که حرف رابط صفت او ضمیری یاره راجع در خانه ما و جای پری اضافت لری
لامیه در قدمش ضمیریده یاره راجع در * محصول بیت * اول یار که اندن بزم
خانه من پری پری ایدی یعنی اول یار که پری کبی کوزل ایدی باشند اباغه دل
پری کبی عیبدن پری ایدی یعنی غایتله کوزل ایدی (منظور خردمند
من آن ماه که او را * با حسن ادب شیوه صاحب نظری بود * منظور خردمند
من اضافت لری بیانیته و لامیه در منظور یاردن بد لدر که حرف بیان نظری

یا حرف مصدر * محصول بیت * بنم عاقل و دانامنظور و محبوبم اول ماه که
آنک حسن ادب له صاحب نظر لوق شیوه سی و صنعتی و ارایدی یعنی هم حسن
ادب مالک و هم صاحب نظر ایدی (دل گفت فروکش کنم این شهر بیویش *
بیچاره ندانست که یارش سفری بود * فروکش کنم قوزم و مقیم اولورم
معناسنه در فروکش کرد قوندی فروکش کند قونار معناسنه در حاصلی
قونق و اقامت ایلمک معناسنه در این شهر یعنی درین شهر شیرازده بیویش
یا حرف مصاحبت و بوی بونده امید معناسنه در ندانستک فاعلی دله راجع
ضمیر در یارش ضمیریده بویه در سفریده یا حرف نسبت بر پرده مقیم اولمیا نه
سفری در یر * محصول بیت * کوکل دیدیکه مذکور یارک امید یله یعنی انکله
اکملک امید یله بوشهرده قرار ایدوب مقیم اوله اما بیچاره کوکل بلدیکه یاری
سفری اولوب اقامت ایلمدیکه یعنی آخرت سفرینه ارتحال ایده جکئی بلزدی
شهری بونده آی معناسنه آلوب کنم میخی دله صرف ایلمن روستایی ایش
شهری دکل (از چنک منش اخترید مهربدر * آری چه کنم قننه دور
قری بود * بوی بیت سابقدن مقدم اولق مناسب ایدی اما اشار خل
بوتریدی رعایت ایلد کار یچون انلره تابع اولدق چنک لغتده برتی حیوان
جنسک قینغیدر اما بونک کبی برلرده پنجه مراد در منش ضمیری یاره راجع در
اخترید مهرب اضافتی بیانیته در بر در کرد طشره ایلدی معنای لازمیسی چقاردی
دیمکدر آری نم معناسنه در یعنی او دیمکدر بدر کردی تا کید ایدر قننه دور
قری اضافت لری لامیه و بیانیته در در در نسنه منسوب قننه دیمکدر حاصلی
قر در رنده واقع اولان خلق اعماری یعنی عمر لری و یا شلری اوزون اولمز اول
زمانلرده اولان کبی بود بونده ادات خبر در در معناسنه دور قر قننه سیدر
دیمکدر * محصول بیت * مذکور یاری بنم پنچمدن شفته سز طالع چقاردی
یعنی المدن آلدی بلی نیچه ایده بزم دور قننه سیدر یعنی بود در در واقع اولانک
عمری کوتاه اولور سائر ادوارد کبی در از اولمز (تنهانه زرازدل من پرده بر افتاد *
تا بود فلک شیوه او پرده دری بود * رازدل من اضافت لری لامیه لدر تا بونده
ابتدای غایت ایچوندر زمانده منند کبی عربیده پرده در وصف ترکیبیدر
دریدندن پرده برتی معناسنه و یا حرف مصدر * محصول بیت * بالکز
بنم کوکلک رازندن پرده دوشمدی یعنی همان بنم کوکلک اسراری فاش
اولوب رسوای اولدی بلکه فلک مخلوق اولد نبری پیشه سی و شیوه سی
پرده در لکدر یعنی وفات ایلمن جانانه محبت مخفی ایدی و موت و فوت یله آشکاره
اولدی پس کو یا که فلک پرده سر دلی چالک ایلدی و آشکاره اولدی (خوش بود

لب آب و گل و سبزه و لیکن * افسوس که آن گنج روان رهگذری بود * خوش
بود خوش ایدی یعنی ابوابی افسوس حیف که حرف بیان آن اسم اشارت در
نام مصرع اولده مذکور و یافوت اولان جانانه به گنج روان اضافتی بیانیه در
گنج روان شول مالدر که هر برده بجزالتون کبی و کش کبی رهگذری یا حرف
نسبت رهگذره منسوب دیمکدر یعنی بچکنی * محصول بیت * صوکناری
وکل و سبزه خوش ایدی اما حیف که اول مال رایج بچکنی ایدی یعنی قرار
ایلیوب بکدی و کتدی یعنی جانانه صوکارنده کل و سبزه آراسته او توروب
طور متلطیف ایدی اما نیچه ایده لم عا بر سبیل کبی قرار ایلیوب کتدی منه
سند لفظ رهگذری بای اصلیه ایله یو بلی دیمکدر دین بای اصلیه بی بیلز ایش
(اوقات خوش آن بود که باد و ست بسم رفت * باقی همه بهیصالی و بیخبری
بود * اوقات خوش اضافتی بیانیه در که حرف بیان بسم رفت نهایت و ایدی
یعنی تمام اولدی بهیصالی و بیخبری باری مصدر به لدر * محصول بیت *
کوزل اوقات اول ایدیکه دوستله بکوب کتدی یعنی جانانه بکن اوقات او
اوقات ایدی یا قیسی جمیع حاصل سزلق و خبر سزلق ایدی یعنی غفلت ایدی
حاصلی معتد به دکل ایدی (خود را بکشد بلبل ازین رشک که کل را *
باباد صبا وقت سحر جلوه کوی بود * کل را کلک دیمکدر را تخصیص افاده ایدر
جلوه لغت عربده کاینک یوزینه اشکاره با قعه دیرلر یعنی آره وار جق قزو کاین
طونا نیرود و کون خلقتنه کندوی یوزی آجق سیرایتد برانک اول وضعه جلوه
دیرلر دیار عربیه مخصوص و سعدر آل عثمان دیار عربی فتحندن اول بوضع
ارالنده اشکاره ایش اما صکره بونلک یساعی سبیله مخفی ایدر اولمشلر
و یوزمانده مصردن غیری پرده بوضع قائمه مش انده ده زیاده خلف ایله ایدرلر
ایش امدی اول عروسه جلوه کرد برلر و یا حرف مصدر در * محصول بیت *
بلبل کندینی قتل ایدر بوشکدن که کلک سحر و قنده باد صبا ایله جلوه کراکی
وار ایدی یعنی کللی باد صبا دن کونیلد بکچون کندوی هلاک ایدر (عذری
نه لی دل که تو درویشی و او را * در مملکت حسن سرتاجوری بود * بوییت
بیت سابقدن مقدم یا زلق کرک ایدی اما سروری منه سنده مؤخر یا زدیغچون
تا اخیر ایلدک عذری یا حرف تکبیر نه قود دیمکدر عذر قبول ایله یعنی معذور
طوت که حرف تعلیل درویشی یا حرف خطاب و او حرف حال و را حرف
تخصیص مملکت حسن اضافتی بیانیه سرتاجوری اضافتیه بویه در
و یا حرف مصدر و یا حرف نسبت * محصول بیت * معذور طوت ای کوکل
جانانک سنی قویوب که دیکنی زیر اسن درویش سن یعنی فقیر حال سن

حال بو که انک کوزلک مملکتنده تاجه لایق و تاجه مناسب باشی و ار ایدی
یعنی انک سناکه هیچ مناسبتی یوق ایدی زیرا اول برپادشاه ایدی و سن برکدا
امدی سنی ترک ایدوب عالم عقبایه واردی ایسه معذور طوت مصرع ثانیانک
معناسنی حسن مملکتنده بر تاجلی باش و ار ایدی دیوب منه سنده تاجوریده
اولان یا وحدت ایچون در دین علم قافیه دن هیچگاه دکل ایش زیرای وحدت
بای مصدریه و نسبیه ایله بر شرده جمع اولمز (هر گنج سعادت که خداداد بحفاظت *
ازین دعای شب و ورد سحری بود * گنج سعادت اضافتی بیانیه در که حرف
رابط صفت یمن دعای شب اضافتلی لامیه لدر و او حرف عطف و ورد دعایه
معطوف در و سحره اضافتی بیانیه در و یا حرف نسبت * محصول بیت *
هر سعادت کنجی که خدا حفظه و یردی کیچه دعایمی و سحر وردینک
برکتند در یعنی کیچه لرا عیبه و سحر آوراده مشغول اولدیغینک برکتند در
وله ایضا (بخت اردهان دوست نشام نمی دهد * دوات خبر ز راز نهانم
نمی دهد * قافیه ده واقع اولان میم متکلمر معناه بختندن فعله مقید در ضمیر
منصوب متصل معناسنه * محصول بیت * بخت دهان دوستدن بکانشان
و یرمز زیرا کمال خرده لکندن نایداد امدی بختندن امیدمن اول ایدیکه
دهان باری بزه بیان ایلییدی اما ایلزدوات دخی بکار از نهانندن خبر و یرمز
یعنی دهان دوست که راز نهاندر آندن بکا خبر و یرمز زیرادهان یا رعد و مدر
اندن نه وجهله خبر و نشان و یرلسون (مردم زاشتیاق و درین پرده
راه نیست * یا هست و پرده دار نشام نمی دهد * مصرع اولده کی و او حالیت
معناسنی افاده ایدر در حرف ظرف و این اسم اشارت در پرده به مضاف ایله
حذقیله تقدیری پرده وصالدر پرده دار و صف ترکیبدر * محصول بیت *
اشتیاقدن اولدم خال بو که پرده وصاله بول بوقدر یعنی امکان بوق و یا امکان وار
اما پرده دار امکانه نشان و علامت و یرمز یعنی وصاله طریق و سبب بودر
دیمز حاصلی قضیه ابکیدن خالی دکل یا وصاله هیچ بروجهله امکان بوق
و یا امکان و اراما پرده دار مانع در و صوله (از بهر بوسه زایش جان همی دهم *
ایتم نمی ستاند و اتم نمی دهد * بوسه ده یا وحدت ایچون و همزه توسل ایچوندر
این چانه اشارت در و آن بوسه به لف و نشمر مرتب طریقله * محصول بیت *
لبندن بر بوسه ایچون جان و یررم اما جان آلوب بوسه و یرمز یعنی نه جان آلوب
ونه بوسه و یرر (زلفش کشید باد صبا چرخ سفته بین * کافیه بحال باد و زانم
نمی دهد * چرخ سفته اضافتی بیانیه در و بینک مقدم مفعول صریحیدر
وجهله مصرع ثانی به مهر هوند که حرف بیان انجای یعنی آستان و کوی جانان ده

از بحر مضارع

مفعول فاعلات مفاعیل فاعلین

مجال بادوزان اضافت لایمیه و بیانیته در بادوزان وصف ترکیه بید روزیدندن
 بل اسمک معناسنه پس وزان صفت مشبهه در اسبی معناسنه * محصول
 بیت * جانانک زلفی باد صبا چکدی یعنی زلفه ال اوروب پریشان ایلدی
 ایلوق فلکی کور که بکاسی بیل مجالنی یعنی باد صبا مجالنی و برمنز که
 اول زلفه ال اوروبن یانه وارمغه قادر اولیوب ایراقدن حسرت چکرم
 مصراع اولک معناسنی انک زلفی چکدی صبادنی کورچی فلک دیوب
 و مصراع ثانیکن معناسنی که اول بره بنم اسریله مجال و برمنز دین ایکی
 مصراع بله معناسنی اکلامش (چندانکه برکنار چوپر کار میروم *
 دوران چون نقطه ره بیام نمی دهد * دوران عربیده و اولک و رانک فحشه لریله
 مستعمل در مصدر در نزوان و جولان و فیضان کی اما معجم کاهی و اولک
 سکونیه استعمال ایدر و اکثر بولفظله زمان معناسنی قصد ایدر زنه کم بو بیتده
 اولیله در و پرکاره نسبت زیاده خوب واقع اولمش * محصول بیت * اولقدر که
 پرکار کی کارده کر و ویرلم باشد که عین الفعل مراده واصل اولم اما دوران
 و زمان بکانه نقطه پرکار کی میان مراده بول و برمنز یعنی وصول مرادمه مانع
 اولور (شکر بصر دست دهد عاقبت ولی * بدعهدی زمانه زمانم نمی دهد *
 بصیر با حرف سبب بدعهدی زمانه اضافتی لایمیه در زمانم زمان بونده مهلت
 و مدت معناسنه در * محصول بیت * شکر عاقبت صبر الیه ال و برر اما زمانه
 بدعهدی بکا زمان و برمنز یعنی صبر سببیله قورق حلاوا اولور اما زمانه
 بر اما زانی بکا صبره مدت و مهلت و برمنز (کفتم روم بخواب و بیستم جمال دوست
 * حافظ زاه و ناله اما نمی دهد * کفتم دیدم یعنی قصد ایلدم بخواب
 با حرف صله رومه متعلق * محصول بیت * قصد ایلدم که او بخوبیه وارم
 و دوستک بجائی کورم اما حافظ بکا آه و ناله دن امان و برمنز یعنی بی آه و ناله سبیله
 او تماز که جمال جانانی کورم و له ایضا (سحرم دولت بیدار بیالین آمد * کفتم
 برخیز که آن خسرو شیرین آمد * سحرم میم متکلم معناسنه جتهندن بالینه
 مقید در دولت بیدار اضافتی بیانیته و مبتدا و آمد خبری و بیالین با حرف صله
 خبره متعلق بر حرف تا کید خیز فعل امر مفرد مخاطب قالیق دیکدر که حرف
 تعلیل و یا حرف بیان خسرو شیرین اضافتی بیانیته در آن اسم اشارت مبتدا
 آمد خبری خسرو شیرین مشار الیه * محصول بیت * سحر و قتمده دولت
 بیدار با صدیغمه کلدی و دیدی قالیق که اول طتلو پادشاه کلدی یعنی دولت
 ثابت و قائم باشم او چنه کاوب تنیمه ایلدیکه نه یا نورسن قالیق که جانان کلدی
 دیو (قدحی در کش و سر خوش تماشا بخورام * تا بیینی که نسکارت بچید آیین آمد *

از بحر رمل
 فاعلاتن فعلاتن فعلان

قدحی با حرف وحدت در حرف تا کید کش چک یعنی ایچ تماشا با حرف صله
 تا حرف تعلیل که حرف بیان * محصول بیت * برقدح ایچ دخی سر خوش
 تماشا به صالین تا کوره سن که نسکارت نه اسلوب و نه آیین الیه کلدی یعنی کمال
 شهرت کلدی (مژد کانی بده ای خسلوقی نافه کشای * که ز صخرای ختن
 آهوی مشکین آمد * مژد کانی مشتلق خلوقی نافه کشای اضافتی بیانیته در
 نافه کشالغی خلوقی به اسناد انکچوندر که ابتداء نافه بی برخلونده آچارلر که
 هیچ باجه و پنجره سی کشاده اولیه تمام قبایق اوله زیر اشدت رایحه سی
 بویه برده معلوم اولور مش صخرای ختن اضافتی لایمیه در آهوی مشکین
 اضافتی بیانیته * محصول بیت * معلوم اوله که بواج بیتده متکلم دولت
 بیدار و مخاطب خواجه در پس خواجه بی خلوقی نافه کشایه تشبیه ایدوب
 سیورر مشتلق و برای نافه کشا خلوقی که صخرای ختمندن آهوی مشکین کلدی
 خلوقی سیورر یعنی انکچوندر که خواجه درویشان خلوت بیدندر و نافه کشالغی
 اندن مسک کی مقبول و معزز ایسات و اشعار صادر اولدیغیچوندر یعنی
 صخرای ختمندن مسک آهوی کلدی بواج بیت دلالت ایدر که خواجه نک
 سقر دن بر عز بر دوستی قدوم ایاش اوله و بعضی ایدر که شاه منصور بغداد دن
 شیرازه کلکه اشارت در و العلم عند الله (کریه آبی برخ سوختن کان باز آورد *
 ناله فریاد رس عاشق مشکین آمد * آبی با حرف وحدت رخ سوختن کان اضافتی
 لایمیه در کریه مبتدا آورد خبری فریاد رس وصف ترکیه بیدر رسیدندن عاشقه
 اضافتی اسم فاعلک مفعولنه اضافتیدر مشکین صفت عاشقه در * محصول
 بیت * اعلمق عشق آتشیینه یا غمشلرک یوزینه سوکتوردی یعنی کریه و بکا انلره
 یوز صوبی و بردی ناله ده عاشق مسکینه مددچی کلدی یعنی مددینه ایشدی
 حاصلی عاشق دل سوخته لرک کریه و ناله لری فراق آتشدن امان و هجران دردینه
 درمان و بردی یعنی برن ناله و انیغز و صدق توجه همز مذکور دوستی دیار غز شدن
 کتوردیکه آلام فراق و درد اشتیاق دن خلاص بولدق (ساقیا باده بده غم
 مخور از دشمن و دوست * که بکام دل ما آن بشد و این آمد * تقدیری از هر دشمن
 و دوست در که حرف تعلیل آن یعنی دشمن و این یعنی دوست * محصول بیت *
 ای ساقی باده و پرود دشمن و دوستدن غم به زیر ابرم مراد مزجه دشمن کتدی
 و دوست کلدی یعنی دشمن کتدی و دوست برینه کلدی بولکلام آتی بلند برر که
 مذکور کسه اهل منصب اوله و خواجه نک عدولرندن برینک برینه
 کله حاصلی ترک کیدوب شاه منصور کلدی بکنی بلند برر (مزع دل باز هوا دار
 کمان برویاست * ای کبوتر نکران باش که شاهین آمد * مرغ دل اضافتی

بیانیه در بازینه معناسنه و تا کید ایچون اولق جائزه وادار و صف ترکیبیدر
 داریندن هوا و طبعی یعنی محب کمان ابرویه اضافتی اسم فاعلک مفعولنه
 اضافتی در کمان ابرو و صف ترکیبی افسانندند رای فاشلی دیمکدر و یا حرف
 وحدت کبوتر کو کرچین مرادی کنیدی کو کاید که حرف بیان * محصول
 بیت * کوکل مرغی ینه بر کمان ابرونک محبی و هوا دارید رای کوکل کبوتری
 ناظر اول غافل اوله که شاهین کادی یعنی کوکل مرغی بر جانانه عاشقدر
 اما ای کوکل مرغی جانان شاهین در سنی شکار ایدوب اغیار و رفقا الینه ویر
 و انلسکامس حجت ابلیوب حبس قفس هجران ایلرا کثر نسخه ده مصراع اول
 بویه واقعدر پس ینه غائبین مخاطبه التفات و اراما بعض نسخه ده مصراع
 اول بویه واقعدر در هوا چند معلق زنی و جلوه کنی ای کبوتر آه مصراع ثانی به
 بوانسیدر اول کیدین زیرا کبوتر هوا ده معلق اور و جلوه ایلر (رسم بد عهدی
 ایام چو دید ابر بهار * کر به اش بر سمن و سنبیل و نسیم آمد * رسم بونده قانون
 معناسنه در بد عهدی یا حرف مصدر ایامه اضافتی لامیه در ابر بهار ده بویه در
 کر به اش خمیری ابر بهار را جعدر * محصول بیت * ابر بهار چون ایامک
 بد عهد لغنی و اراما زلغنی کوردی و مشاهده ایلدی سمن و سنبیل و نسیم
 اوزرینه کر به سی کادی یعنی بونله مر حجت ایدوب اوزرینه اغلسی کادی
 سمن و سنبیل و نسیم شدن مراد محبوبلر در که ایام انلری تلف ایدوب زیر خالک
 ایلدی کیچون ابر بهار ماتم چکوب اوزرینه کر به سی کادی (چون صبا گفته
 حافظ بنید از بلبل * عنبر افشان بتاشای ریاحین آمد * عنبر افشان
 وصف ترکیبیدر افشاندن عنبر صاچی دیمکدر ریاحین جمع ریحاندر
 عربیده بونده مراد خوش قوقولی اوزلر در کرچه ریحان فسلکنده
 دیرلر * محصول بیت * چونکه صبا بلبلدن حافظک کلمات طبعه سنی ایشیدی
 عنبر افشان ریاحین تماشا سینه کادی زیرا کلمات حافظ خوش بویدر مسک
 و عنبر صبی یعنی بلبلدن ایشیدی کلمات حافظدن استشام بوی خوش
 ایلدی صبا ده کادی که انلردن اول بودن بر مقدار کتساب ایلله و له ایضا
 (در نمازم خم ابروی تو بیا یاد آمد * حالتی رفت که محراب بفریاد آمد *
 نمازم میم معناسنه جهمندن یاده مقید در بیا دم آمد تقدیر زنده رفت واقع اولدی
 معناسنه در که حرف بیان * محصول بیت * نمازده سنک ابرو که یاد مه کادی
 بر حالت واقع اولدی که محراب فریاده کادی یعنی فاشک خاطر مه تمکدن بکا
 بر حالت حاصل اولدی که بی اختیار آه و ناله ایلدم محراب ده بکا موافقتله فریاد
 ایلدی که اکاصد ایدر لر یعنی بنم نداده صداسی موافق کادی که عادت بویه

جاری اواشدر (از من اکنون طمع صبر و دل و هوس مدار * کان تجمل که
 تو دیدی همه بر باد آمد * طمع صبر اضافتی مصدرک مفعولنه اضافتی در
 ایکی برده و او حرف عطفدر کان که حرف تعلیل تجمل جیم عربیله بونده صبر
 و دل و هوشدن کایتدر اصلنده تفعل یا بندن مصدر در کشتی بی کوزلندر
 نسنه اما بونک کی برده اسباب و انقال مراد در * محصول بیت * خواجه
 خطاب عام طریقله بیور بندن شمدی صبر و دل و هوش طمعن طوعه زیر اول
 تجمل و اسباب جمال که سن کوردلک هب یله کنیدی یعنی عشق جانان بونلری
 جمیعاهبامشور ایلدی تجملی بونده حای مهمله ایل یازنلر حاکم تجملی
 اکلامش (باده صافی شد و مرغان چمن مست شدند * موسم عاشقی و کار به
 بنیاد آمد * موسم عاشقی اضافتی لامیه در و یا حرف مصدر کار بنیاد آمد
 کردن مراد عشق و محبت در بنیاددن مراد ظهور در * محصول بیت *
 باده صافی و خالص اولدی و مرغان چمن مست اولدی یعنی فصل بهار در
 هر شی جوش و خروشه کادی پس عاشق مومسیدر عشق عشاقدن ظم و زه
 کادی حاصلی شوریده لک و هوا و هوس زمانی کادی (بوی به بود را و ضاع
 جهان میشنوم * شادی آورد کل و باد صبا شاد آمد * بوی به بود اضافتی
 بیانیه در به یلک و او معناسنه مستعملدر بود بونده بودن معناسنه در یک اولق
 و او اولق دیمکدر اوضاع وضعک جمعیدر لغتده قومه دیمکدر اما بونده
 احوال معناسنه در شادی یا حرف مصدر * محصول بیت * جهانک احوال
 و اوضاعندن ایلک قوقوسن ایشیدیرم یعنی فصل ربیع کلمک سبیل به جهان
 تازه لنوب کوزلنلک لازمدر بونده حاسه سمی حاسه به سر برنده استعمال
 ایلش بوی لفظیچون کل شادلق و سرور کتوردی باد صبا دخی شاد کادی
 یعنی کل سلطان شکوفه در اول سرور و حبور کتوردی باد صبا دخی کلک
 قدومیله شاد و خرم کادی زیرا کلک خدمتکاریدر کل شادلق کتور یچک
 صبا شاد کاور (ای عروس هنر از بخت شکایت ستمای * حجله حسن بهار ای که
 داماد آمد * عروس هنر اضافتی بیانیه در حجله حسن اضافتی بیانیه در حجله
 عربیده حانک و جیمک فتحه لریله در اما عجم جیمی ساکن او قور جمعی جمال کاور
 کردلک او طه سنه دیرلر ای فعل امر مفرد مخاطب زینتله دیمکدر که حرف
 تعلیل داماد کو بکو * محصول بیت * خواجه کندینک هنرینه خطاب ایدوب
 بیور رای هنر عروسی طالعکدن شکایت کوسنر همهمان حسن کردخانه سن
 زینتله که داماد کادی یعنی ای عروس هنر سنهمان جواهر معرفتک اظهار
 ایدوب منتهی اول که طالب و خریدار جواهرک کادی * بیت اگر قبی کوهری

رد سروری
 و شوق

غم مدار که ضایع نکرد دانت روز کار * ظاهر داماد دهن مراد غزل سابقه
 مذکور اولان خواجه نک دوستیدر (دلفری بیان نباتی همه زیور بستند *
 دلبر ماست که با حسن خداداد آمد * دلفری بیان نباتی اضافی بیانیه در زیور
 زینت معناسنه در حسن خداداد اضافی بیانیه در حسن خداداد زیور زینت
 مکتسب اولیوب ذاتی اولان کوزل کدر * محصول بیت * نباته منسوب
 دلفری بیانیه از زینت بغل دلبر یعنی نباتات هب کوزلندی دور لودر و چو چکرله
 همان بزم دلبر میزد که حسن ذاتیه کادی یعنی چن چیکرله زینت و بهار
 کسب ایلدی اما بزم جانان کسب حسنه احتیاجی بوق زرا حسنی ذاتیدر
 (زیر بارند در خندان که تعلق دارند * ای خوشا سر و که از بار غم آزاد آمد *
 بار بونده اغاج حاصلیدر که کاده بولدی در لر در خندان الف و نوله جمعی شذوذه در
 ای حرف ندا منادسی مخدوفد رای باران خوشا سر و دیکدر خوشاده
 الف مبالغه افاده ایدر نه خوشدر سر و دیکدر که حرف تعلیل بار غم اضافی
 بیانیه در غم بوی دیکدر آزاد بونده سالم و خالص معناسنه در * محصول بیت *
 اغاج حاصلی بوی کندی تنده در زیر اول حاصله تعلق لری و امانه خوشدر سر و که
 بار غمدن سالم و آزاد کادی یعنی در خند اوستنده اولان بمش سبیل بولدی
 التنده در و طاشلنوب اوستنه اغاج اتاقدن خالی دکل اما سر و که حاصلی
 اولدی بیچون بونلردن بریدر دیکدر (مطرب از گفته حافظ غزلی نغز بخوان *
 تا بگویم که ز عهد طرب یاد آمد * اکثر نسخه ده نغز برینه مست واقعدر و بعض
 نسخه ده بگویم برینه بگویم واقعدر مطرب منادی گفته حافظ اضافی لامیه در
 غزلی یا حرف وحدت نغز ایدر دیکدر نیک معناسنه تا حرف تعلیل که حرف
 بیان و یا تعلیل عهد زماندر و طرب شنگ * محصول بیت * ای مطرب حافظ
 نکاتندن بر او غزل او قویا مست اولدوده بر غزل او قویا سوبلیه یکسر سرور
 و شنگ یادمه کادی یا خود تا اعلیم زیرا سرور و شادلق خاطر مه کادی تا بگویم
 یعنی نکامه کلوب کوینده لک ایدم که زمان طرب خاطر مه کادی ویا کر به
 ایده یککه آه و له ایضا) معاشران کره از زلف یار باز کنید * شبی خوشست بدین
 و صله اش دراز کنید * معاشران منادی مصاحبان دیکدر کره از زلف یار کره
 دو کدر یار کنید آچن دیکدر زلف یاردن دو کم اچقدن مراد زلفی اوزا تمقدر
 زیرا بر نسنه بی دو کلسن قصه لور و وکن چور سن اوزا نور بو مشخص قضیه در
 شبی یا حرف وحدت و یا تکیر و صله پاره بونده مراد و کی چور مکدن حاصل
 اولان اوزو نلقدر شیدن بونده مراد زلفدر تشبیه طریقله شین ضمیر زلفه
 راجعدر دراز کنید اوزا دل * محصول بیت * ای یاران معاشران یارک زلفندن

از بحر جثت

مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن

کرهی

کرهی چوزل زرا زلف بر کوزل کجه در بو پاره ایله آفی دوا ایلک یعنی یارک
 زلفندن و کره نندن مصاحب ایلک و بو مصاحبی تطویل ایلک زیر ابراطیف
 قضیه در نقد مطول اولسه صفای بر حاصلی زلف یاردن کره اچقدن غرض
 زلف جانانندن مصاحبی اوزا تمقدر (حضور مجلس انسست و دوستان جعند
 * وان یکاد بخوانید و در فرار کنید * حضور مجلس انس اضافی لامیه لر در وان
 یکادذن مراد وان یکاد الدین کفر و آیت کریمه سیدر بوا آیت کریمه بی کوزد کمکن
 ایچون او قورلدر بونده قیوم معناسنه در فرار بونده قیامتی معناسنه در محصول
 بیت * مجلس انس حضوریدر یعنی محرم اهل راز مجلس حضوریدر دوستارده
 مجموعدر یعنی دوستارندن بیانده کسه بوق پس بویه اولنجه وان یکاد آبتنی
 او قویو که بومجلس شریفه عین کمال ایر شیمه زیر ابرو مجلسی کورن البته رشک
 ایدر پس بوا آتی او قویو و قوی قیامت یارماز کوزد کسون (میان عاشق
 و معشوق فرق بسیارست * چو یار ناز نماید شما نیاز کنید * چو اودات تعلیل
 ناز نخر معناسنه در نیاز عرض احتیاج معناسنه در * محصول بیت *
 عاشق و معشوق بیننده فرق چو قدر امدی چونکه یار ناز کوستره سز که
 عاشق سز نیاز کوستر یعنی یارک حالی ناز و عاشقن حالی نیاز در بعض نسخه ده
 فرق بسیارست برینه راز بسیارست واقعدر بویه اولنجه رازی بسیاره مضاف
 او قیوب یازان سر فرسه مطلع دکل ایش (رباب و چنک بیانک بلند میگویند *
 که گوش هوش به پیغام اهل راز کنید * که حرف رابط مقول قولدر رکوش
 هوش اضافی لامیه در مجاز پیغام خبر اهل راز اضافی مصدرک مفعولنه
 اضافیدر * محصول بیت * رباب و چنک بلند آواز ایله سوبلر که عقل قولاغنی
 اهل راز خبرینه ایدیکوز یعنی اهل رازک سوزنی دکلکیز و اهل راز اولمیان
 اعتبار ایلکیز) هر آن کسی که درین خانه نیست زنده بعشق * بروغمرده بفتوی
 من نماز کنید * درین خانه یعنی خانه دنیا بعشق یا حرف سبب غمرده اولمش
 یعنی دیری ایکن بفتوی من یا حرف مصاحبت و اضافت لامیه در * محصول
 بیت * هر اول کسه که بو خانه دیساده عشقه دیری اولدی یعنی بر جانانه عاشق
 اولدی بنم فتوامله اول کسه نک اوز زنده اولمش ایکن نماز قیلک یعنی انک کبی
 کسه بی موتادن عدا ایلک دیکدر مصراع ناییده بروچومرده یازوب معناسنی
 انک اوز زنده میت کبی دین افظده و معناده خبط عشوا ایش (نخست
 موعظه پیر مجلس این حرفست * که از مصاحب ناچنس احتراز کنید *
 نخست اول موعظه عینک کسر یله نصیحتدر پیره و پیرک مجلسه اضافت لری
 لامیه لر در حرفندن بونده کلام مختصر مفید مراد در که حرف بیان مصاحب

ناجنس اضافتی بیانیته در * محصول بیت * بیر مجلس اول نصیحتی بو حرف در
 یعنی مصراع ثانیته مضمونید که ناجنس مصاحبیدن احترازا بلیک زیرا
 روحه صحبت ناجنس عذاب الیدر (بیجان دوست که غم پرده برشماندرد *
 که اعتماد بر الطاف کار ساز کنید * بیجان دوست با حرف تخصیص و اضافت
 لامیه در که حرف بیان غم مبتداند در فعل مستقبل خبری پرده مقبول
 صریحی و بر شما غیر صریحی و مجموع مصراع شرط مؤخرک جزای مذهب
 اهل منطق اوزره * کمر حرف شرط و ما بعدی جمله شرطیه اعتماد طیبانی
 و سو بکمال الطاف لطف جمعیدر کار سازه اضافتی لامیه در تقدیری خدای
 کار ساز در کار ساز وصف ترکیبیدر سازیدن ایش دوزخی دیگر
 * محصول بیت * دوستک جانچون که غم سزله اوزر بکره پرده برتزی یعنی غم
 سزه ظفر بولمازاکر خدای کار سازک الطافنه اعتماد ایلر سکر یعنی
 هر خصوصه که خدایه متوکل اوله سز غمدن امان بولور سز (و کمر طلب کند
 انعامی از شما حافظ * حواله اش بلب یارد لنواز کنید * و کمر شرطیه بیت
 سابقه شرطیه معطوف در انعامی با حرف وحدت و یا تکیه حواله اش بشین
 ضمیر حافظه راجع در یارد لنواز اضافتی بیانیته در دنواز وصف ترکیبیدر
 نوازیدن * محصول بیت * و اگر حافظ سز دن انعام طلب ایدر سه آتی یار
 دنوازک لبینه حواله ایلک یعنی انعام و احسانی لب یاردن آسون وله ایضا
 (پیرانه سرم عشق جوانی بسرافتاد * وان راز که در دل بنهفتم بدرافتاد *
 پیرانه سر پیرلک و قنده دیگر و میم متکلم معناه چهنده بسره مقید در
 سرم تقدیرنده جوانی یابی حرف وحدت * که حرف رابط صفت بنهفتم
 فعل ماضی مفرد متکلم بدو طشره * محصول بیت * پیرلک و قنده بر جوانک
 عشق باشمه دوشدی یعنی پیرلک و قنده بر جوانه عاشق اولدم و اول راز که
 کو گلده کرلر دم طشره دوشدی یعنی عشق و محبت سری که کو گلده مکتوم
 و مکتون ایدی عالمه فاش اولوب داستان اولدی جوانی یابی حرف مصدر در
 دین مصدر تحقیق دکل ایش (از راه نظر مرغ دلم کشت هوا کیر * ای دیده
 نکه کن که بدام که در افتاد * راه نظر اضافتی لامیه در راه نظردن مراد نقطه
 بینش در که بیک دیرلر اول بر دلچیکدر کوزده که نظر انکه اولور مرغ دل
 اضافتی بیانیته در هوا کیر وصف ترکیبیدر کیریدن بیکسک اوچی مرغه
 دیرلر که کن نظر ایلد دیگر که حرف بیان بدام با حرف صله دام طوزاق که بونده
 اسعدر کیم معناسنه در حرف تا کید * محصول بیت * راه نظردن مرغ دلم هوا کیر
 اولدی یعنی او جدی ای دیده نظر ایلد کیم دامنه دوشدی یعنی کیم گرفتار

از دیو هزج
 منقول مناعیل مشاعیل مفاعیل

اولدی حاصلی کوزم کورب کوکلم سودی دیگر (در داکه ازان آهوی
 مشکین سیه چشم * چون نافه بسی خون دلم در جکر افتاد * درد الف حرف
 ندیه که حرف بیان آهوی مشکین سیه چشم اضافتی بیانیته در چون اذات
 تشبیه خون دلم اضافتی لامیه در و میم متکلم معناه چهنده جکره مقید در
 در جکره تقدیرنده * محصول بیت * حیف که اول قاره کوزلی آهوی مشکین
 ایچون نافه کبی یورکم فانی جکره دوشدی حاصلی اضطرابه و مشقته دوشدم
 دیگر (از رهگذر خالک سرکوی شما بود * هر نافه که در دست نسیم سحر
 افتاد * رهگذر یکید مصراع اولده واقع اولان اضافتی لامیه در در که
 حرف رابط صفت در دست نسیم سحر اضافتی لامیه در در * محصول بیت *
 سزله سرکویک طیر اغنک اوغرا غندن و یکیدند در هر نافه که سحر النده در
 یعنی نسیم سحر سنک سرکویکدن مر و رابلدی یکندن یعنی سنک محلاک او بجنک
 طیر اغنه اوغرا دیغندن در هر نافه که یعنی هر کوزل قوقو که النده در حاصلی نسیم
 بوقدر کوزل قوقیلری سنک سرکویک خا کندن یکمکدن اکتساب ایلشدر
 زیر سرکویک خا کی سنک و عنبر در و نسیم هر نه جنس قوقویه که اوغرایه اول
 قوقوی اکتساب ایلر (مژگان تو تاغ جهانگیر آورد * بس کشته دل زنده که
 بریکد کرافتاد * تا بونده ابتدای غایت ایچوندر زمانده مندی کبی تیغ جهانگیر
 اضافتی بیانیته در جهانگیر وصف ترکیبیدر کیریدن جهان طوبی معناسنه
 بر آورد قالدردی دیگر کشته دل زنده اضافتی بیانیته در کشته دن مراد
 عاشق در که حرف بیان بریکد کبری بری اوزریشه * محصول بیت * سنک
 مژگان جهان طوبی قلیبی قالدردی یعنی جهان فتح اید بی قلیبی الینه آله لی
 چوق کشته دل زنده یعنی عشق و محبت قلیبی ح اولان مقبول که بری بری
 اوزریشه دوشدی یعنی سنک تیغ کندن چوق عاشق هلاک اولدی (این باده که
 پرورد که خمار خرابات * از بوی بهشتیش چنین بیخیر افتاد * این باده که پرورد
 یعنی باده عشق و محبت که اسعدر کیم معناسنه خمار مبالغه ایلد اسم فاعل خبر
 صاتیجی دیگر بهشتی یابی حرف نسبت و شین ضمیر باده به راجع در * محصول
 بیت * بو باده عشق کیم تربیه ایلد که میخانه باده فروشی آنک بهشته منسوب
 قوقوسندن بویه بیخبر دوشدی یعنی ایچمکسیرین همان قوقوسندن بویه مست
 او کار اولدی حاصلی بویه قتال باده بی کیم تربیه ایلد که بوقدر سورتی وار که
 میخانه جیه لر قوقوسندن مست اولور بهشت لفظی بونده ایهام طریقیه
 مذکور در (کر جان بده سنک سیه لعل نکزد * با طیف اصلی چه کند بد کهر
 افتاد * که حرف شرط جان بده سنک مقدم مفعولیدر و سنک فاعلی مجازا سیه

اضافتی بیانیه در بد فعل شرط نکرد جزای اسمی نغتنده مستتر سنک
 سینه راجع ضمیر و خبری مقدم لعل با حرف مصاحبت طینت بر نسته نك ماده
 جسمی اولان با لحنه دیر لاما طین مطلق با بقدر اصلی به اضافتی بیانیه
 اما بونده مراد طینتدن خلقتد افتاد واقع اولدی * محصول بیت * قاره طاش
 جان ویرسد یعنی هر قدر سعی و کوشش ایلسه لعل اولمز بر خلقت اصلیه نیجه
 ایلسون بد کهر واقع اولدی یعنی بر شینک خلقت اصلیه بر اما ز اولد قدنضکره
 اول سعی و کوشش ایله ایو اولقی احتمالی یوق مصراع اولك معنا سنی
 اگر حق تعالی حضرتی سنک سیاهه جان ویره لعل اولمز بوجه دخی جائزدر
 اگر سنک سیاهه جان ویرله لعل اولمز دین ایکی تو جه مینده به سنک سیاهلق
 اظهار ایلش و مصراع ثانینک معنا سنده خلقت اصلی سزه نیلسون که
 بد اصل واقع اولدی دین بد اصلق ~~کوستره~~ مش (بس تجربه کردیم درین دیر
 سکافات * یادرد کشان هر که در افتاد بر افتاد * سکافات مفاعله باندن
 مصدر در جزا عوض معنا سنده دیر سکافاتدن مراد دنیا در و اضافت لامیه در
 افتاد بونده جدال و نزاع ایلدی دیکدر بر افتاد بقلدی و دوشدی و اوزلدی
 دیکدر * محصول بیت * جوق تجربه ایلدله بود نیاده که هر کسه که باده
 عشق و محبت نوش ایلین عشاقه عداوت و خصومت ایلدی اول کسه بقلدی
 و اوزلدی یعنی عشاقه عداوت اوزره اولان فلاح بولمبوب هلاک اولدی دیکدر
 مصراع ثانینک معنا سنی درد کشرا ایله هر کیم که دوشدی یوقاری دوشدی
 دین مذکور تحقیقی کلامد یغندن قتی الحق دوشدی (هم درددلی عاقبتش راه
 بکیرد * زین آتش دلسوز که در خشک و تر افتاد * هم بر افتاده مرتب طدر
 درددلی اضافتی لامیه در و یا حرف وحدت و یا تکیید در عاقبتش شین ضمیر
 بر افتاد فاعله راجعدر بکیرد فاعلی نغتنده درددله راجع ضمیر در زین آتش
 دلسوز یعنی عشاقک کوکلی آتشندن در حرف صله خشک قوری و تریاش
 * محصول بیت * عشاقه عداوت اوزره اولان سوز چوب دوشد یکندن غیری
 هم عاقبت انک بر یورک اغریسی بولین طوتار بودلسوز آتشندن که خشک و تره
 دوشدی خشکدن مراد دودرانی آتش یقار و تردن مراد دوستدر که انک
 حرارت عشق و محبتنی ارتر (فریاد که باز بر کی آن مرغ سخن * بنذار
 ز دش راه و بدام خطر افتاد * فریاد حیفا که حرف بیان با معیت معنا سنده در
 ز بر کی با حرف مصدر مرغ سخن سخن اضافتی بیانیه در سخن سخن وصف ترکبیدر
 سنجیدندن سوز طارقی دیکدر یعنی متکلم تنه کم مرغ قافیه سخن دیر لر نغمه
 ایدچی معنا سنده بنذار ظن معنا سنده در ز دش شین ضمیر معنا جهم تندن راهه

ردشعی

ردشعی

ردسیروری

مقیددر

مقیددر راهش زدنقدیرنده ان مرغ مبتدای اول بنذار مبتدای ثانی ز دش
 راه خبر ثانی و بوجه خبر مبتدای اول و او حرف عطف بدام خطر با حرف صله دام
 خطر اضافتی بیانیه در خطر لغتده مویه قریب اولغده دیر لاما بونان کبی بر لوده
 هلا کاک معنا سنده معنی عملدز * محصول بیت * حیفا که بوقدرد کا
 وزیر کلکله بنم مرغ سخن سخن کبی کو کلک بنذار بولنی آوردی و دام خطره
 دوشدی یعنی وصال جانا نه مالک اولورم بنذار یوایی اوزدی و دام خطر عشقه
 دوشدی حاصلی وصال جانا نه مالک اولق طخله عاشق اولدی و دام بلا به دوشدی
 (حافظ که سر زلف بتان دست کشش بود * بس طرفه حریفیت کش اکنون
 بسر افتاد * که حرف رابط صفت سر زلف بتان اضافتی لامیه لر دزدیت کش
 وصف ترکیبیدر کشیدن بدیجی به دیر لر مثلا کور لری بدن کسبه دست کش
 و آتلی بدن کسبه جنیت کش دیر لر عریده فاند دیر لر طرفه عجب دیکدر
 خریف لغتده همیشه یعنی صنعتدش دیکدر اما اصطلاحده باده مصاحبه
 دیر لر کش کاف مفتوح و مکسور اوقتی جائزدر و شین ضمیر حافظه راجعدر
 بسر افتاد به سی اوزرینه دوشدی دیکدر * محصول بیت * حافظ که
 محبوب لر زلفی اوجی انک بدیجیسی ایدی زیاده عجب حریفد که شمدی دبه سی
 اوزرینه دوشدی یعنی اولدن منتظم احوال و صاحب سروسامان ایدی
 اما شمدی پریشا حال و مضطر البسال اولدی دست لفظی کشش افطنه
 مضافدر و کشش جذبه معنا سنده اسم مصدر در دین عجب خوب تصرفه
 مالک امین عفا الله عنه مصراع ثانینک معنا سنی بس عجب حریفدر که اول
 شمدی باشد دوشدی دین مصراع ثنبت معنایی عجب دوشور مش وله ایضا
 (گرم از باغ تویک میوه بچینم چه شود * پیش پای بچراغ بویینم چه شود *
 باغ تو اضافتی لامیه در تقدیر کلام از باغ حسن تویک میوه بونده میوه
 بوسه دن کایتدر بچینم با حرف تآکید و چینم فعل مضارع نفس متکلم
 دیرم و دیو نیرم معنا سنده در پای یا حرف تکیید بچراغ تو یا حرف سبب چراغ
 شمع قتیله سنده اولان پاره آتسه دیر لر تویه اضافتی لامیه در بچینم با حرف
 تآکید * محصول بیت * اگرین سنک باغ جمالکدن بر بوسه السه نه اولور یعنی
 سکا نه نقصان کاورد دیکدر سنک ضیان سبیلله ایق اوکنی یعنی کندی ایاغم
 اوکنی کوریم نه اولور یعنی سنک جمالک ضیا سبیلله مستضی اولسم نه اولور حاصلی
 سنک کوزلکندن بهره مند و منتفع اولسم نه اولور (یارب اندر کشف سایه آن
 سرو بلند * کرم من سوخته یکدم بنشینم چه شود * سایه آن سرو بلند
 اضافتی لامیه و بیانیه در من سوخته بیانیه * محصول بیت * عبا اول

ردشعی

ردسیروری

از بحر رمل

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فعلن

سر و بلند سایه‌های صغنه جفنده اگرین سوخته دل بر ساعت او تورسم نه
 اولور یعنی ال اورم اول جانانک وصالی پناهنده بر نفس آرام و قرار ایلمسم نه لازم
 کلور (آخرای خاتم جمشید همایون انار * گرفتد عکس نور لعل نکینم چه
 شود * آخر بونده تحسین کلام ایچون کلشدر خاتم جمشید اضافتی لامیه در
 و همایون اناره اضافت بیانیته در همایون انار و صف ترکیبیدر همایون مبارک
 و انار اثرک جمعیدر نشاندر دیکدر خاتم جمشید ددن بونده مراد دهان جاناندر که
 اندن مبارک انار الفاظ و کلمات صادر اولور لعل نکیندن مراد کوکلیدر
 * محصول بیت * ای مبارک انار خاتم جمشید اگر سنک عکسک بزم لعل
 نکینمزه دوشرسه نه اولور یعنی اگر سنک همایون انار و الفاظ و کلمات عکسی
 و بر توی بنم خون آلوده قلب خزینه دوشوب مسرور ایدرسه نه اولور حاصلی
 شیرین تکلم ایدوب دل محزون و غم مسرور و ویرسک سکانقصان کلز (عقل از خانه بدر
 رفت و اگر می ایست * دیدم از پیش که در خانه دینم چه شود * از خانه یعنی
 خانه تن و یا خانه سردی کدر و او حرف حال * محصول بیت * عقل خانه تن
 و سردن طشره کندی اگر شراب بوايه یعنی شراب بواجید یکم کبی ایسه
 ایلریدن کورد مکه خانه دینده نه اولیسرد حاصلی شراب عشق بی اولدن
 لایعقل ایلدی پس معلوم اولدیکه دل و دینم خانه سنده عاقبت نه اولیسرد
 یعنی عقلمدن آبر دینی کبی دل و دیننده ایرر (زاهد شهر چومهر ملک و شجعه
 کرید * من اگر مهر نسکاری بکزینم چه شود * مهر ملک اضافتی مصدرک
 و مفعولنه اضافتیدر و او حرف عطف و شجعه ملک معطوف کرید فعل ماضی
 مفرد غائب اختیار ایلدی دیکدر مهرن کار اضافتیده مصدرک مفعولنه
 اضافتیدر و یا حرف وحدت بکزینم با حرف استقبال کرینم فعل مضارع
 مفرد متکلم اختیار ایدرسم * محصول بیت * زاهد چونکه ملک و شجعه
 محبتنی اختیار ایلدی یعنی انله محبت ایدوب ملازمت ایدرا کرین بر نسکارک
 مهر و محبتنی اختیار ایدرسم نه لازم کلور (صرف شد عمر کرامت ایه بمعشوقه و می
 * تا از اتم چیه به پیش ایدوزینم چه شود * عمر کرامت ایه اضافتی بیانیته در
 کرامت ایه آخری الو عمر دیکدر تا بونده عباد دیکدر آن اسم اشاندر معشوقه به
 و این اسم اشارتدر میه * محصول بیت * بنم آخری هالی عمر معشوق و میه
 صرف اولدی یعنی می و محبوب هوا سنده کندی عباد لبردن او که نه کلیسرد
 و باده دن بکانه حال اولیسرد یعنی بونلردن نه نتیجه حاصل اوله بقدر (خواجه
 دانست که من عاشقم و هیچ نکفت * حافظ ارنیزیدانده که چنینم چه شود *
 خواجه دن بونده مراد وزیر اعظمدر * محصول بیت * خواجه بلدی که

از بحر محبت
 مفاعیلن فعلا تین مفاعیلن فعلا تین

بن عاشقم و هیچ نسند دیمی یعنی سکوت ایدوب طمندی حافظده بیلورسه که
 بویلیم نه اولور یعنی وزیر بیلوب طمعیجه حافظ بیلورسه نه پروا وله ایضا
 (دلا بوز * سوزو کارها بکند * نیازنیم شی دفع صد بلا بکند *
 نیم شی یایی حرف نسبتدر حرف وحدت طو تان ظن فاسد ایلدی دفع صد
 بلا اضافتی مصدرک مفعولنه اضافتیدر * محصول بیت * ای کوکل یان که
 سنک یا ناک ایشلر ایلر یعنی عجب تأثیرات اظهار ایدردون یارسی نیازی ده
 یوز بلای دفع ایدر یعنی سوزو کدازدن خالی اوله که هر نه مقصود ایدینورسک
 حاصل اوله و یوز بلاییده دفع ایده (عتاب یار پری چهره عاشقانه بکش *
 که یک کرشمه تلافی صد جفا بکند * عتاب یار پری چهره اضافتدری لامیه
 و بیانیته در عتاب آزار لغدد بر کرشمه کوزله و قاشله اشاره دیرلر اما بونک کبی
 بر رده نازدن عبارتدر تلافی مصدر در تفاعل بایندن تدارک معناسنه
 * محصول بیت * کوکله خطاب ایدوب بیور یار پری چهره ناک عتابنی
 عاشقانه چک ای کوکل زیر ابرنا یوز جفایی تدارک ایدر یعنی یار سکار کرشمه
 ایلرسه یوز جفاسنی اودر (زماک تامل کوش بختاب بردارند * هر آنکه خدمت
 جام چمنا بکند * ملکدن مراد دینادر و ملکوتدن عالم علویدر
 شین ضمیر مصرع ثانیته که به راجعدر جام بختانمادن بونده مراد قلب
 عاشقدر * محصول بیت * عالم ملکدن عالم ملکوتنه دل بختانی قالدردر
 هر اول کسه ناک که قلب عاشقه خدمت ایلر یعنی عشاق دختسته لرک قلوبنه
 رعایت اوزره اوله ناک دنیاچه بختانی و ارایسدر رفع ایدوب وصال جانانی میسر
 ایدر (طیب عشق مسیحادمست و مشفق لیک * چودرددر تو نبیند کرا
 دوا بکند * طیب عشق اضافتی بیانیته مسیحادم عیسای نفسلی یعنی
 احیای موفی ایدر * محصول بیت * عشق طیبی عیسای نفسلی و مشفقدر
 اما چونکه سنده در دکور من کیه علاج ایلر یعنی درد کرکدر اکاد و اوله درد
 اولمجه دوا به سعی ضایعدر (توبای خدای خود انداز کار و دل خوش دار *
 که رحم اگر نکند مدعی خدا بکند * انداز لغتده آت دیکدر اما بونده اصمرله
 دیکدر * محصول بیت * سن کندی ایشکی الله اصمرله یعنی کندی خالق که
 تسلیم ایلد که اگر مدعی سکار رحم ایلرسه خدا ایلر یعنی هر کسه که الله متوکل
 اولوب ایشکی اکا اصمرله خدا انک ایشند کافیدر (زبخت خفته ملولم بود که
 بیداری * بوقت فاتحه صبح یکدعا بکند * بیداری یا حرف وحدت فاتحه
 بونده استمعنا سنده در صبحه اضافتی لامیه در * محصول بیت * خفته
 بختدن ملول و بیخورم اوله که بریداردل یعنی احباب تلویدن بر کسه

ابتدای صبا حده بنم ایچون بردعایلله ابه دای صبحی تعیین انکچوندر که اول
وقتیده دعا قبول اولور بخت خفته بی بخت بدله تفسیر ایلین بد بخت بخت
خفته بی بیازامش (بسوخت حافظ و بوی زراف یارنبرد * مکر دلالت این
دولتش صبا بکنند * و او حرف حال بوی یا حرف وحدت دلالت این دولته
اضافی مصدرک مفعولنه اضافی درشین میم حافظه را جعدر * محصول بیت
* حافظ یاندی حال بو که یارک زلفندن برقوقو یاندی یعنی برقوقو یاندی مکر
بودولته آ که صبا دلالت ایلله یعنی زراف یاردن برقوقو یاندی مکر باد صبا کتوره
حافظه یو خسه محروم قالور بودولتن وله ایضا (صبا بنیت پیر میفروش آمد
* که موسم طرب و عیش و ناز و نوش آمد * بعضی نسخده عیش و ناز برینه
بانک نای دوشمش تمهیت تعیل باندن مصدر در مبارکاده معناسنه پیره
اضافی مصدرک مفعولنه اضافی در و پیرک میفروشه بیانیه که حرف بیان
تمهیت در * محصول بیت * صبا پیر میفروشان مبارکاده کلدی که شاداق
و عیش و ناز و نوش زمانی کلدی دیو یعنی بهار ایامی کلدی دیو مبارکاده
کلدی (هو امسیح نفس کشت و خال نافه کشای * درخت سبز شد و مرغ
در خروش آمد * ایکی و اوبله حرف عطف در * محصول بیت * هو امسیح نفس
اولدی یعنی احیای نباتات ایلدی خالده نافه کشای اولدی یعنی انواع
ریاحین و اظهار ازهار ایلدی نافه کشالندن مراد کوزل قوقور و بر مکر
انما چلرده یشاردی بلبله سائر طیور له خروشه و فریاد و فغانه کلدی حاصلی تمام
عالم بهار اولدی دیمکدر فصل بهاری توصیف در (تور لاله چنان بر فروخت باد
بهار * که غنچه غرق عرق کشت و کل بجوش آمد * تور لاله اضافی بیانیه در
نون ضرورت وزن ایچون مخفف اوقشور بر حرف تأکید فروخت اصلی
افروخت ایدی همزه ضرورت وزن ایچون حذف اولندی لازمه متعدی
بیننده مشترکدر بونده متعدیدر تور مقدم مفعول صریحی و باد بهار فاعلی
که حرف بیان بر فروخت عرق عرق اضافی مصدرک مفعولنه اضافی در *
محصول بیت * لاله تنورینی انجیلین قزدردی باد بهار که غنچه پرده سندن
چقدی و آچلوب قزدردی یعنی عالم کل و گلستان اولدی تعدیکی زمانه کبی
(بکوش هوش نبوش ازمن و به شرت کوش * که این سخن سحر از هانم بکوش
آمد * بکوش هوش اضافی لامیدر مجازا نبوش نونک کسر لاله دکل دیمکدر
فعل امر مفرد مخاطبدر ایش معناسنه و او حرف عطف بعشرت با حرف صله
کوشه متعلق که حرف تعلیل این سخن یعنی بعشرت کوش سوزنی سحر یعنی
وقت سحرده هاتف غیبدن آوازی کانه در لیم متکلم معنا جهتندن کوشه

ردیفی

از بهر بخت

مفاعله فاعله مفاعله فاعله

مقید در بکوشم تقدیرنده با حرف صله * محصول بیت * بندن عقل قول اغیله
دکله و عشرته سبی ایلله زیر اوسوز سحر وقتنده هانفدن قول اغه کلدی یعنی
عشرته سبی ایلله دیو هاتف سوبلدی (ز مرغ صبح ندانم که سوسن آزاد *
چه کوش کرد که باده زبان خوش آمد * مرغ صبح اضافی لامیه در مراد
بلبلدر اگر چه سحر کرده اوتن هر مرغ شاملدر کوش کرد ایشندی و دکلدی
دیمکدر که حرف بیان با ادات مصاحبت ده زبان اون دیل خوش ایسم
* محصول بیت * بلبلدن بیازم سوسن آزادنه ایشندی که اون دیل ایلله خوش
کلدی یعنی اون قات دیله مالک ایکن سکوت ایدوب طمندی بونده سوسندن
مراد نباید چچکی دکل (چه جای صحبت نا محرمست مجلس انس *
سر پیاله پیوشان که خرقة پوش آمد * جای صحبت نا محرم اضافی لامیه لر در
سر پیاله ده بویه در که حرف تعلیل خرقة پوش وصف ترکیبی مراد صوفیدر
* محصول بیت * نا محرمک نه صحبتی بریدر مجلس انس یعنی بری دکل حاصلی
مجلس انس نا محرم اولان کسه نک صحبتگاهی دکل پس آمدی پیاله اوستنی
اورت که مرایی خرقة پوش کلدی تا که سر مزه مطلع اولوب بری عالمه داستان
ایلسون (ز فکر تفرقه بازای تاشوی مجموع * بحکم آن که چوشدا هر من
سروش آمد * فکر تفرقه اضافی بیانیه در تفرقه مصدر در تعیل باندن
طاعتی یعنی پریشان دیمکدر بازای کروکل یعنی رجوع ایلله بحکم آن با حرف
سبب حکم بونک کبی برلده مستدرکدر تحسین کلام ایچون کلش که حرف
بیان شدرفت معناسنه در هر من دیوه در برل اصلنده آهر مندر الف ممدوده ایلله
ضرورت وزن ایچون قصر اولندی سروش فرشته معناسنه در * محصول بیت
* پریشان فکرن رجوع ایدوب مجموع اوله سن اولسبیلله که چون دیو کندی
فرشته کلدی یعنی باطل و سوسه لی فکر لکیده نجه خیر و مفعول فکر لکاور
حاصلی رقیب باطل فکرنی ترک ایدوب جانان لطیف فکرنه مشغول اول
(بکومت سخن خوش بیار باده ناب * که زاعد از بر مارفت و سیفروش آمد *
سخن خوش اضافی بیانیه که حرف رابط مفعول قول مابعدی مفعول بکومتدر
برما اضافی لامیه در * محصول بیت * سکا کوزل سوز سولیم باده ناب
کتور یعنی صافی باده کتور که سکا بر لطیف سوزدیه هم اول سوز بودر که زاهد
بزم یا تمزدن کندی و میفروش کلدی یعنی شرب کندی خیر کلدی و باطل کندی
صواب کلدی حاصلی شرب کندی خیر کلدی (ز خانه بختانه میرود حافظ *
مکر زمستی زهد و ریاهوش آمد * اکثر نسخده زهد و ریاهوش و افعدر
و بعضنده اضافی ظاهر بودر که اضافت تصرف کانه دند زرا کاه اولور که

بای نسبت به زهد ریایی در برابر پس معلوم اولد بکدام از اضافت غلط اوله * محصول
 بیت * خانقاها در میخانه به کید حافظ یعنی خانقاهی ترک ایدوب میخانه به
 توجه ایدر مکر زهد و ریاسر خوشنقدن عقله کادی یعنی زهد و ریاسر کندویی
 مغرور باش ایدی مکر اول غرور دن فراغت ایدیکه میخانه به کید
 وله ایضا (ابر آزاری برآمد باد نوروزی دمید * وجه می میخواستهم و مطرب که
 میگوید رسید * ابر آزاری اضافتی بیانه آزار الف ضرورت وزن ایچوندر اصلنده
 آزار ایدی یونا نیجه مارت دید کاری ایدر که نوروز سلطان بویک اون برنجی کوننده
 اولور آخونده یا حرف نسبت در نوروزی یا سیده بویه در دمید بوننده اسدی
 دیمکدر بعض نسخه ده وزید واقع در بندو معنایه وجه دن بوننده خرج مراد
 در شراب به سادیمکدر و او حرف عطف و مطرب میبه معطوف در که حرف رابط
 صفت میگوید فاعلی مطرب به راجع ضمیر در رسید مقول مطرب * محصول
 بیت * مارت ماهنک بلودی قالقدی یعنی پیدا اولدی و نوروزی اسدی یعنی
 اول بهار ایشدی باده و مطرب خرجی استرم انجیلین مطرب که وجه می
 ایشدی دیه مطرب میبه معطوف اولنجه معنایه اولور اما وجه معطوف
 اولنجه بویه اولور که وجه می استرم دخی مطرب استرم میگوید رسید دن مراد
 حسن طلب در لفظ آزاری ذال الیه یا زلزلام لادن غافل را میاش (شاهدان در جلوه
 ومن شرمسار کیسه ام * ای فلک این شرمساری تاب کی خواهم کشید *
 شرمسار سار بونک کی یرده مبالغه افاده ایدر رخسار کی اوتانیجی دیمکدر
 کیسه به اضافتی لامیه در تقدیری شرمساری تهی شدن کیسه ام در تانتهای
 غایت ایچوندر * محصول بیت * محبوبلر جلوه ده بن ایسه بوش کیسه دن
 اوتانیجیم یعنی خرجم اولدیغندن اوتانورم زیرا فقر و افلاسله اندر تقریب ممکن
 دکل پس ای فلک بواوتانیجی نیجیه دل چکی سرم بویته ده حسن طلب
 ملحوظ در (خط جود ست آب روی خود نمی باید فروخت * باده وکل از بهای
 خرقه می باید خرید * خط جود اضافتی لامیه در خط قتل قدر سخا و کرم
 قتلغیدر دیمک اولور * محصول بیت * سخا و کرم قتلغیدر یعنی دیناده کریم
 و سخی کسیدو قدر که بر قطعه و یا بر غزل و یا بر قصیده سوبلیوب صله
 و جائزه من امید ایلیم سن پس آمدی اولور اولماز نادانه شعر سوبلیوب کندی
 یوزم صوبی صامت کرکز یعنی آدینه شعر سوبلیوب سن و اعتبار ایلیم عرض کی
 تلف ایلکدر پس آمدی باده وکل خرقه بهاسندن صاقون المی کرک یعنی
 خرقه بی صاقون انک بهاسیله کل و مل المی کرک (غالباً خواهد کشتود از دولت
 کاری که دوش * من همی کردم دعا و صبح صادق میدمید * غالباً بونک کی

از بحر ردل
 فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلات

ردسری
 و شعی

بر رده کانه معناسنه در کاری یا حرف وحدت که حرف تعلیل دوش مصرع
 ثانی به مرهوندر صبح صادق اضافتی بیانه در میدمید بلورردی یعنی
 طلوع ایدردی * محصول بیت * کانه بکا دولت جانندن برایش آچلیسر در
 زیرادون کیجه بن دعا ایدردم و صبح صادق طلوع ایدردی یعنی بوعلامتله
 من جود در که دولتدن بکا برفخ باب اولیسر در زیر اوزمانده اولان دعا لر
 مستجاب اولیجیدر ته کم سابقا بیان اولدی ایدی جائز در که بوننده دولته بر مضاف
 تقدیر ایدر زرعنی از صاحب دولت دیمک اوله (بالی و صد هزاران خنده آمد
 کل بیاع * از کریمی کویدر گوشه بوی شنید * بالیله دیمکدر ای یا حرف وحدت
 کریمی یا حرف وحدت کوریا کانه معناسنه در گوشه یا حرف وحدت و همزه
 حرف توسل بوی یا حرف وحدت و یا تکیه شنید بوننده بویید مقامنده واقع در
 یعنی حاسه شامنده استعمال ایلش مجاز از راجع کلی قولغه تشبیه ایلک
 مشهور در * محصول بیت * بردودا غله و یوز بیک خنده الیه کل باغه کادی
 لیدن مراد کار در و خنده دن مراد آچلیسر در یعنی کوله کوله باغه کادی کانه
 بر گوشه ده بر کرمدن کرم قوقوسن ایشندی یعنی کوله کوله کادی کی بر کرمدن
 بوی کرم امید ایلد کیدر بونده حسن طلب قبیلندندر (دامنی در چاک شد در عالم
 رندی چه بالک * جامه در نیکی نیزی باید درید * دامنی یا حرف وحدت عالم
 رندی اضافتی بیانه در جامه یا حرف وحدت نیکیام وصف ترکیبی اقسامندندر
 ایوادی معناسنه و یا حرف مصدر در نیز دخی دیمکدر درید بوننده دریدن
 معناسنه * محصول بیت * رندلک عالمنده براتک چاک اولدیه غم دکل
 دامندن مراد لباس در و جزو اراده کادر مجاز مرسل طریقه یعنی بر زمان
 عمر رندلکده کچوب برایکی قفتان پاره لندیه آدایله کشنده ده یعنی
 عاشق لقه ده بر زمان عمر کچوب بر قفتان پاره ملک کرکدر حاصلی بر زمان رندلک
 و بر زمان عاشق ایلک کرک (آن لطافت کراب لعنل تو من کفتم که گفت *
 وان تطاول کریم زلف تو من دیدم که دید * تطاول تفاعل یا بدن مصدر در
 اوزونلق معناسنه اما کثرال اوزن لغتده مستعملدر * محصول بیت * اول
 لطافتی که سنک لب لعنکدن بن سویلدم کیم سویلدی و اول ظلمی که سنک
 سیر زلفکدن بن کوردم کیم کوردی (تیر عاشق کش ندانم بر دل حافظ که زد *
 این قدر دانم که از شعر ترش خون میچکید * تیر عاشق کش اضافتی بیانه در
 عاشق کش وصف ترکیبید ز عاشق اولدر بی بر حرف صله که استدر کیم معناسنه
 شعر ترش اضافتی بیانه و لامیه در میچکید فعل حکایت حال ماضی اما بوننده
 ماضی کندی مراد در طمله دی دیمکدر * محصول بیت * تیر عاشق کش یعنی

عاشق اولدی برچی اوقی حافظک یورکنه کیم اوردی اما بوقدر ییلورمکه ترونازه
شغورندن فان طمردی خواجه شعرنی کمال لطافتله وصف ایلدی (عدل
سلطان کر نرسد حال مظلومان عشق * کوشه کیران از اسایش طمع باید
برید * عدل سلطان اضافتی لامیه در حال مظلومان عشق اضافتی لامیه در
کوشه کیران الف ونونه جمع اولدی ذوی العقوله صفت اولدی بقیچون تقدیری
عشاق کوشه کیراندر آسایش اسم مصدر در آسایشندن دیکلکش معناسنه برید
بونده بریدن معناسنه در * محصول بیت * پادشاهک عدلی عشق مظلوملرینک
حالی صور مزسه یعنی پادشاه عدالت ایدوب حاللرینی پرش ایلرزه کوشه کیر
عاشقاره لازم وواجبدر آسایش وحضوردن طبعی کسمک وله ایضا (صوفی
ارباده باندازه خورد نوش باد * ورنه اندیشه این کار فراموش باد * باندازه
حدنجه ومقدارنجه دیمکدر یعنی حدنجه ومقدارنجه ایچرسه نوشش شین
ضمیر صوفی به راجعدر * محصول بیت * صوفی اگر باده بی حدنجه ومقدارنجه
ایچرسه اکلوش یعنی غسل وسکراولسون والایعنی حدنجه ومقدارنجه
ایچمیبوست واکار اولورسه حاصلی سرخوش واکار اولنجه ایچرسه
بواشک فکری یعنی باده ایچمک فکری فراموشی اولسون (وان که یک
جرعه می از دست تواند داد * دست باشاهد مقصود در اغوش باد * وانکه
اکثر نسخ واولیه واقعدر پس بویت بیت سابقه معطوفدر اغوش ضعیفی
معناجه متندن دسته مقیددر دستش تقدیرنده در دالک فتحیه در اغوش
قوجا قدر * محصول بیت * واول کسه که بر جرعه می التندن ویرمکه قادردر
یعنی مستحقنه احسان ایلکه قادردر حاصلی اول کسه که احسان ایلر
وخلقدن احسان درینغ ایلرالی یعنی الی که انکله جرعه می اعطا ایلر مقصود
محبوبنی قوجسون یعنی مرادی شاهدنی قوجسون حاصلی مرادی ا کال
ویرسون خیرلی دعادر (پیر ما گفت خطا بر قلم صنع نرفت * آفرین بر نظر پاک
خطا پوشش باد * تحصیل زماننده شامده پیرم واستادم ملاحیمی شروانی
صاحب قصائد عجیبه ومختراعات غریبه وملاحمد امین که حضرت مولانا
جامینک قزقزنداننی اوغلی ایدی وصاحب دیوان مولانا صیوحی بدخشی
بونلرک هر برینه بویتک معناسن صوردم یوردیلرکه بویت عبدالرزاق یعنی
قصه سنه تلمیجدر واما ملاحمد قزوینی که حضرت سلطان سلیمان شامده
اکایوزاچقه او توراق ایلشیدی وشیخ حسین خوارزمی که هم شیخ وهم ملاوهم
شاعر ایدی وآمدده ملا مصلح الدین لاریکه هم ملاوهم شاعر ایدی انلرک
هر برینه سوال ایلدم یوردیلرکه حضرت خضرله موساییمبر قصه سنه

تلمیجدرکه سورة که فده مسطور ورمز کوردرو مولانا افضل الدین که امام
علی حضرت تک تربه شریفی مجاورلندن ایدی بغدادده اکا سوال ایلدم
یوردیلرکه بن بویتک معنای حقیقیسنه واصل دکلم اما جلال دیوانی ملالتی
قوتیه بویتی شرح ایلش اما چندان صفا بخش دکل دیدی دعا کوی
خاکیلرینه مذکور تلمیجاری عرض ایلدم بر مقدار مراقبه یوردی بعده
باشن قالدیروب ایکی تلحیه به مساع واردیو یوردی وایکی تلحیه به بی نظیر
تأویل وتوجیه ایدوب دعا کویه زیاده التفات یورب خیر دعا ایلدی
ومادامکه امام علی ده مجاور ایدم مجلس شریفیه مشرف ایدم اول
یوردیلرکه حضرت خضرله موساییمبر بخنده پیردن مراد خضر علیه
السلامدر وخواجه حضرت موسایمقامنده قائم اولوب یورر برزم پیرم
یعنی صنع قلمی اوزره خطا جاری اولدی یعنی بنم ایشلدیکم جمیعاقضاوقدر
دفترنده مکتوبدر وبنم ایشلدیکم جمیعاً لوح محفوظده مکتوبه موافق
ومطابققدر زربان بونی کندمدن ایلدم بلکه الله امر یله ایلدم وهراش که
الله امر یله ایشلنه اول محض صوابدر محصول مضراع ثانی آفرین پیر خضرک
نظر خطا پوشنه یعنی خطایی انکار ایلدیکنه حاصلی قلم صنعک اوزرینه
خطا جاری اولدی یوردیغنه بونده خطا پوشلق خطایی انکار ایلکدن
کنایتدر یعنی قلم صنع اوزره خطا جاری اولدی دیمک التزاما خطا
پوشلقدرو اما تلحیه نایده پیردن مراد شیخ صنعاندر وخواجه بعض مریدلری
جانبندن یورر برزم پیرم قلم صنع اوزرینه خطا واقع اولدی دیدی زیر بعض
مریدلر بکه قیصریه بکنیده به وار مشلر ایدی کوردیلر پیر کافر زاده به عاشق
اولوب انکله شرب خرا ایلریدیلرکه ای پیر خطا ایلرک شربسته تخفیف ایدوب
مخالف ایشلر ایشلرسن دیدیکه قضاوقدر دفترنده بوایشلرهب مکتوبدر
وهر سنه که آنده مکتوبدر اللهم امر یله در پس قلم صنع که قضاوقدر قلمیدر
انک اوزرینه خطا وفساد جاری اولدی ومضراع ثانیکنک محصولی تلمیج اول
کبیدر یعنی قلم قضاوقدر اوزرینه خطا جاری اولدی دیمک التزاما خطا
پوشلقدرو العلم عند الله (شاه ترکان سخن مدعیان میشنود * شرمی از مظلمه
بخون سیاوشش باد * شاه ترکاندن مراد افراسیاب در خون سیاوش
قرینه سیله مدعیانندن بونده مراد حساد واعداد شرمیده یا حرف تنکیردر
مظلمه لامک کسر یله مصدر در محمده وزنی اوزره ظلم معناسنه اما لامک فتحیه
ظلمه الثمان سنه یه دیرلر سیاوش اعلام رجالدندر کیکاوس پادشاهک
اوغلیدر وکیکاوس مملکت توران پادشاهی ایدی توران چیچون اینما غندن

برسنه دیرلر و مذکور کیمکاس غایتله زبانه پادشاه ایلدی شویله دیرلر که
اوچیزالتیش خاتونی وارایدیکه ییلده هر بریسيله بررکه نجامعت ایلدیرایش
واوغلی سیاوش زیاده کوزلردن ایش و بوخاتونلرک بریسی بوکانشی ایدوب
بوندن مواصله استرایمش و بودخی امتناع اوزره اولوزایش هر تقدیرکه اول
خاتون مکر و حيله ایدر هیچ بر طریقه له بوکاتفر بوله من حضرت یوسفه زلیخا
ایلدیکی کبی عاقبت بوکادیر **که** سکا برسنه افترا ایلدیرمکه باباک سنی قتل
ایلسون بوده ییلدیکدن قالمه سن بنم انامسن بن سکا بواشی اشلم دیدی آخر
عورت بابا سنه دندیکه بکا کو حيله زنا ایلدی بوده انکار ایلدی و دیدیکه بکا
بو قدر زماندر که طالبدر اما بن بونی اشلم و اول پادشاه و اتسای آتش برستلر
ایدی پس سیاوشه دیدیکه کوره آتسه کیروب یا غمزنسک کرچکسن اولده کوره
آتسه کیروب یا غدی پس بابایی سوزنی تصدیق ایلدی اما بوکار عایت ایدوب
بر انعام و احسان ایلدی بوده کوکلتوب ایران پادشاهی افراسیابک یاتنه
واردی بوده **ا** کالی رعایت ایدوب قزینی نکاح ایلدی پس سیاوشک
اول قزیدن کیخسر و نام براوغلی طوغدی پس پادشاهک بوکه زیاده رعایت
و تعلیقندن وزرا حسد ایلدیلر و بونی افراسیاب سلطنتکه قصدی واردی و غم
ایلدیلر اولده تانی و توقفتن بونی برالتون لکن اوزرنده ذبح ایلدی و اوغلی
کیخسروی پیران نام برخانک تریه سنه و بر دینار صکره بیویون بکت
اولدقد نصکره افراسیابی باصوب باشن **که** سدی و برینه پادشاه اولدی
* **محصول بیت** * خواجه بوتلمی تمیل طریقه ایلدیر ابرادایلش زیر اسلطان
منصور که سلاطین ایلخانیتهک بریسیدراسند نام براوغلی و زوار کان
سلطنت اغوا سیله بی کاه قتل ایلدیکه خواجهک زیاده احیاسندن ایدی
پس بونده شاه ترکاندن مراد شاه منصور در که نسل هلا کو دندروسما و شدن
قتل ایلدیکه اسد نام اوغلیدر پس اسدی معنا سلطان منصور عدو لر
و حسودلر سوزنی دکایوب قبول ایلر اکاشرم اولسون اسد قاتندن که بی کاه
دو کدی یعنی اول ظلمی که اکانا حق ایلدی پشیمان اولوب اتدن اوتانسون
(چشم از آینه داران خط و خال کشت * لیم از بوسه ربایان برودوشش باد *
آیند دار و صف ترکیبیدر آینه طوخی دیمکدر سابقا ذکر ایلدیکه آینه دار
و آینه کردان اول کسه در که آینه بر آینه آوب خلقه صورتش بونده چشم
آینه دارلردن اولدی دیمکدر من ادیغنی کوزمسن کتر بوسه ربایان الف
و توله جع اولدی ذوی العقوله صفت اولدنیچون تقدیری عاشقان بوسه
ربایاندر بردن بونده سینه مراد در و دوش او موزر اما بونده کردن مراد در

* **محصول**

* **محصول بیت** * کوزم جانانک خط و خالی آینه دارلردن اولدی یعنی کوزم
آینه سندن کتر لجه سینه سی و کردنی بوسه ربالردن اولسون حاصلی بوس
و نگاری بکامیسرا اولسون دیمکدر (کرچه از کبر سخن بامن درویش نکفت *
جان فدای شکرین پسته خاموشش باد * کبر تکر معنا سنه در فدای شکرین
اضافتی مصدرک مفعولنه اضافتیدر یا حرف نسبت و تون حرف تأکید
پسته خاموش اضافتی بیانیته در پسته دن بونده حلب فستقی مراد در که
دهانی اکانشیه ایدر * **محصول بیت** * کرچه جانان کبرندن بن درویشه
هیچ سوزسو یلدی جان آنک شکرلی پسته خاموشنه فدا اولسون یعنی بکا عدم
التفاتندن هرگز کلام ایلدی جان آنک پسته شکرین کبی خاموش دهانه
فدا اولسون (ترکس مست نوازش کن مردم دارش * خون عاشق بقدرح
کر بخورد نوشش باد * **مصراع اولک** اضافتلی بیانیته در نوازش کن وصف
ترکیبیدر نوازش اسم مصدر در نوازدندن اوخشیش و کن کنیددن اسم فاعل
کننده دن مرخدر مردم دارده وصف ترکیبیدر داریدندن مردم دار مردم
طوخی یعنی رعایت ایدیچی دلدار کبی کوکل رعایت ایدیچی معنا سنه بونده
مردم دارا بهام طریقه واقع اولمش زیر کوز صاحب مردمدر * **محصول**
بیت * اول جانانک نوازش ایدیچی مردم دار چشم مسقی یعنی عشاق
اوخشایوب رعایت ایدیچی ترکس مسقی عاشق قاتی قد حله ایچرسه اکافوش
اولسون یعنی سکر و عسل اولسون حاصلی **ا** کاکا حلال اولسون دیمکدر
عاشقاری رعایت ایلدیکچون اکافانلری نوش جان اولسون معنا سنه
(بغلائی تومش و رجهان شد حافظ * حلقه بندکی زلف تودر کوشش باد *
بغلائی توبا حرف سبب مشهوره متعلق و اضافت لامیه مشهور رجهان
اضافتیده لامیه در و شدک مقدم خبری و حافظ اسمی حلقه بندکی زلف
تواضافتلی لامیه در معلوم اوله که عجمک دأبندندر قوللرینک قوللرینه
حلقه کچور منک انکچون حلقه بندکی دیدی یا حرف مصدر در * **محصول**
بیت * حافظ سنک قولک اولق سببیه مشهور رجهان اولدی پس اسدی
سنک زلفکه قول اولق حلقه سی قول اغنده اولسون زلفینه قول اولق حکمی
کایه طریقه له در زیر انلرک یعنی انعامک قوللری اکثری هندیلر در زیر آق
جنسی انلرده آغیر سالیدر زلفه خود شعر اهند و اطلاق ایلشدر پس زلفکه
قول اولق حلقه سی بیوردیغنی انکچوندر حاصلی اول حلقه انلرده قول اولق
نشاید روله انشا (بکوی میکده یارب سحر چه مشغله بود * نه جوش
شاعر و ساقی و شمع و مشغله بود * بکوی میکده با حرف ظرف و اضافت

از بحر محبت

مفاعیلن فاعیلن مفاعیلن فاعیلن

لامیه در یارب عجبا معناسنه در مشغله آدم آوازشه و غوغا و قننه و اشوب
 معناسنه کاور که حرف بیان جوش قینامنگ اسیدر شاهد بونده محبوب
 معناسنه در ساقی شاهد معطوف و شمع و مشعله جوشه معطوف اولق جائز
 و شاهد و ساقی به اوراق جائز * محصول بیت * عجبا هر میخانه ده نه غوغا
 و ارایدی که جوش شاهد و ساقی و شمع و مشعله و ارایدی یعنی خلق آوازی و بوندر
 و ارایدی (حدیث عشق که از حرف و صوت مستغنیست * بناله دف و نی
 در خروش و غلغله بود * خروش چو قرامه معناسنه آمد غلغله آواز در لرز *
 محصول بیت * عشق سوزی که حرف و صوت ندن مستغنی در دف و نی ناله سیه
 خروش و غلغله ده ایدی یعنی عشق که کوکل حالیدر و حرف و صوت ایله
 تعبیر اولن زهر میخانه ده دف و نی ناله سیه غلغله و فریاد و فغانده ایدی
 (مباحثی که دران حلقه جنون میرفت * و رای مدرسه و قیل و قال مسئله بود *
 مباحثی جمع بحث که مصدر مییدر بحث معناسنه و یا حرف تکیر که حرف رابط
 صفت حلقه جنونیدن مراد مجلس میخانه در میرفت حکایت حال ماضیدر
 واقع اولوردی دیمکدر و راه آرد و کاری معناسنه در * محصول بیت * شول
 میشلر که مجلس میخانه ده واقع اولوردی مدرسه دن و قیل و قال مسئله دن
 کاری ایدی یعنی مدرسه لده سول و و قیل و قال مسئله به داخل دکل ایدی
 (دل از کرشمه ساقی بشکر بود ولی * ز نام ساعدی بچشم اندکی کاد بود *
 کرشمه ناز و شیه و کوز و فاشله اشارت در و ساقی به اضافتی مصدر لفاعله
 اضافتیدر بشکر یا حرف مصاحبت بوده متعلق ولی مصرع ثانی به مر هوندر
 مساعد بونده معاون معناسنه در و یا حرف مصدر بخته اضافتی و بختل میمه
 لامیدر در اندکی یا بونک کبی بر لده تصغیر معناسنه یقین بر معنا افاده ایدر
 از اجاق دیمکدر که کاف عجمینک کسر یه شکایت معناسنه در * محصول
 بیت * کوکل ساقینک کرشمه و نازندن شکر ل ایدی یعنی شا کر و راضی ایدی
 اما طالعونک عدم مساعده سندن از اجاق شکایت و ارایدی یعنی ساقینک
 نظرنندن * کوکام راضی ایدی اما بختل ناموافق سندن بر مقدار شکایت
 و ارایدی (قیاس کردم وان چشم شوخ شعبده باز * هزار سحر چون
 سامریش در کاد بود * قیاس کردن بر نسنه بی اورا نقدروا و حرف حال حرف
 زائد دین زائد سولیش چشم شوخ شعبده باز اضافتلی بیاسیه در شعبده
 باز بونده حیل باز معناسنه در و بر راه قدر در تقدیری شعبده باز دیمکدر
 سحر ل چون لفظه اضافتی بیاید در یعنی مشبهک ادات تشبیه اضافتیدر
 سامری مشبه به بونده سحر ل سامر یا زوب و معناسنه سامری کبی بیک

رد شعی

سامر دین عجب سامری الطبع امش سامریش شین شیر چشمه را جعدر
 و معنا جهنمنده کاه به مقید در کاه اش تقدیر بنده و کاه لغتده سوری به مشلا
 قیون و یکی و غیری سوریله دیر لر بعض نسخه ده تله دوشمدر قوش
 اولد قری فق معناسنه مقصود طور اقدر بونده کاه کاف عجمینک فقی و تحقیق
 لامله در کاف عجمینک کسر یه یازوب شکایت معناسنی اخذ ایلین کسه بی
 مواخذ کر ل حاصلی بویته ده اوج برده سهو ایلش و اوی زائد طومش و سحر ل
 سامر یازمش و کله بی فتح کافله کاه ایلش کسر کافله معناسنی اولمقدن غیری
 تکرار قافیه فسادیده مقرر * محصول بیت * قیاس ایلدم حال بو که اول حیل باز
 و حقه باز چشمک سامری کبی بیک سحرانک سور بسنده و یا طور اغنده ایدی
 یعنی سامری کبی بیک مسحوری و ارایدی منه سنده تله به یغن معناسنی
 و برن تله بی بیاز امش (بکه قمش بلم بوسه حوالت کن * بخنده گفت کیت
 بامش این معامله بود * بکه قمش شین جانانه را جعدر بلم میم معنا جهنمندن
 حوالته مقید در کیت چن سنک دیمکدر * محصول بیت * جانانه دیدم
 لبکه بی بر بوسه به حواله ایلد یعنی لبکدن بر بوسه آلفه بی حواله ایلد یا خود
 لبکی بکار بوسه و بر مکده حواله ایلد خنده ایلد یعنی کولم ایلد دیدی سنک تله چن
 بو معامله اولدی یعنی تله بویه معامله ایلد بیک و ار میدر که شمعی ایلد سن
 (زاخترم نظر سعد در رهست که دوش * میان ماه و رخ یار من مقابله بود
 * زاخترم میم معنا جهنمندن ره مقید در در رهست تقدیر بنده که حرف
 تعلیل دوش دون کیجه مصرع ثانی به مر هوندر میان ماه اضافتی لامیه در
 و او حرف عطف رخ یار من اضافتیده لامیه در مقابله اصطلاح متجین دندر
 ایکی یلد زمشلا آله کنش بری برینک راست قارشو سنده اولسه لبر وجهله که
 هر جانلرنده فلکدن بشر برج واقع اوله اکامقابه دیر لر پس تثلیث و تریبع
 و تسدسی بو که قیاس ایلد * محصول بیت * اختر دن یعنی طالع دن بولمده
 نظر سعد و اردر یعنی طالع دن طریقده سعادت و ارز برادون کیجه ماهله بنم
 یار من رخ یار منده مقابله و ارایدی یعنی آی جانانک بوزی کونشینه مقابله ایدی
 پس سعادتده دلیلدر زرا ایکی کوکب سعد مقابله ایلدیه دلیل سعادتدر (دهان
 یار که درمان در حافظ داشت * فغان که وقت مر و ت چدتسک حوصله بود
 * که حرف رابط صفت درمان علاج درده اضافتی مصدر ل مفعولنه اضافتی
 قیلندر در در ل حافظه لامیه که حرف بیان وقت مر و ت اضافتی ظرفیت
 افاده ایدر حوصله لغتده قوش قور سغنه دیر لر که سائر حیوانانک معده بی
 یرینه واقع در ترکیده حوصله بی طارد بر لر یعنی هیچ نسنه به متخل دکل دیمکدر

رد شعی

رد شعی

رد سروری

برده بونده تنک حوصله کمال مر و تنزل کردن عبارتند * محصول بیت *
 یارک دهانی که حافظک در دین در مانه مالک ایدی یعنی انک در دین آنده در مان
 و ارایدی حیف که مر و تن و احسان و قنده نه عجب تنک حوصله ایدی یعنی
 حافظک در دین در مان ابلکه ده زیاده مضایقه کو ستردی دهانه نسبت تنک
 محله ده واقع در و له ایضا (یکد و جام در سحر که اتفاق افتاده بود * و زاب
 ساق شرام در مذاق افتاده بود * جام میی معناه جهندن سحر که مقید در
 سحر که مقید برنده و شرام میی مذاقه مقید در مذاق اغزده لذت الاجتی به
 دیر لکابلری ازیشی اوزره دلدر امانونک کبی بر لده اغز مراد در * محصول
 بیت * بکا سحر و قنده اتفاق بر ابکی قدح واقع اولدی دخی ساقی لبندن مذاقه
 شراب دوشمش ایدی یعنی ساقینک ای شوقیله سحر و قنده باده ایچدم ایدی
 (از سرمستی دکر باشا عهد شهاب * رجعتی میخواستیم ایکن طلاق
 افتاده بود * مستی یا حرف مصدر در شاهد عهد شهاب اضافتی بیانیه در
 شاهد محبوب عهد زمان شهاب بکتک رجعت رانک فنی و کسر یله لغت در
 افاق افق در و نکل معناسنه و یا حرف تکبر حرف وحدت دین وحدتله
 تکبر معناسنی تشخیص ایاز ایش طلاق دن مضایقه محذور و طلاق باش
 و یا طلاق ثلاث تقدیر برنده * محصول بیت * مستک جهندن یعنی
 سر خوشلق اوچندن نه جوانلق زمانی محبوبنه رجعت ایلک دیدم
 اما طلاق باش و یا طلاق ثلاث واقع اولمیشیدی یعنی سر خوشلق ایله جوانلق
 زمانی مراد ایدندم اما بوطلب و بومر اد امر محال در زیر ایلک قبضه سندن
 چقان اوقل رجوعی دیلک کبیدر (نقش میبستم که کیرم گوشه زان چشم
 مست * طاقت صبر از خم ابروش طاق افتاده بود * نقشدن مراد تصور در
 گوشه یا حرف وحدت زان ادات تعلیل در طاقت قدرت و قوت و وسعت
 معناسنه در طاق تک معناسنه در برقات معناسنه یعنی زبون * محصول
 بیت * تصور با غلرمکه اول چشم مستک چور و جفا سندن او توری بر گوشه
 طوتم یعنی اختیار ایدم اما صبرم قوت و وسعتی انک خم ابروسندن یکا یعنی
 زبون دوشمش ایدی یعنی خم ابروسی میلی بر گوشه اختیار ایلکه مانع اولدی
 (ای معیر مرده فرما که دوشم آفتاب * در شکر خواب صبوخی هم وثاق
 افتاده بود * دوشم میی معناه زنده و ناکه مقید در * محصول بیت *
 ای معبر دوشمی تعبیر ایدم بر زنده بر ایدم زیر ادون کبجه آفتاب
 صباح وقتنک طلوع ایدم بر زنده و دوشم وارد ایشم واقع اولمیشیدی یعنی
 دوشده کوشن بخله و حجاب اولمیشیدی پس بودوش دلالت ایدر که جانانه وصال

از بحر رمل
 فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن

ردیفی

واقع

واقع اولور امدی مشتولق ایسته بدن ادا ایده که خیری دوشدر (در مقامات
 طریقت هر یکا کردیم سیر * عافیت را با نظر بازی فراق افتاده بود * عافیت
 برهیز کارلق نظر بازی محبوب دوستلق * محصول بیت * طریقت
 مقاماتده هر نه برده که سیر ایلدله ایسه عافیتله نظر بازی لغت افتراقی واقع
 اولمیشیدی یعنی عشقه زهد و تقوی مفرق در حاصلی برهیزله محبوب دوستلق
 بر برده جمع اولمز (ساقی جام دما دم ده که در سیر طریق * هر که عاشق وش نیاسد
 در نفاق افتاده بود * دما دم بیایی دیکدر عاشق وش عاشق کبی یعنی عاشقانه
 * محصول بیت * ای ساقی بکا جام بیایی و بر یعنی متصل باده و بر زیر اسیر و سلوک
 طریق عشقه هر کسه که عاشقانه کلمدی یعنی عاشق اولدی نفاقه دوشمش در
 حاصلی بر جانانه کوکل و برمین منافق در (حافظان ساعت که این نظم پریشان
 مینوشت * طائر فکرش بدام اشتیاق افتاده بود * نظم پریشان اضافتی
 بیانیه در طائر فکرش اضافتی بیانیه و لامیه در بدام اشتیاق با حرف صله دام
 اشتیاق اضافتی بیانیه در * محصول بیت * حافظ اول ساعت که بونظم
 پریشانی یازاردی یعنی بوغزلی کایت ایدردی طائر فکری دام اشتیاقه دوشمش
 ایدی یعنی فکری اشتیاق جانان طوز اغنه دوشمش ایدی حاصلی عاشق مشتاق
 ایدی و له ایضا (ا کر آن طائر قدسی زدم باز اید * عمر بگذشته به پیرانه سرم
 باز اید * طائر قدسی اصطلاحده جبرائیلدر اما لغتده قدسه منسوب طائر
 دیکدر یعنی مرغ پاک که جانان دن کایت زدم میم معناه جهندن آیده مقید در
 شمر منصوب متصل معناسنه عمر بگذشته اضافتی بیانیه در پیرانه سرم میمیده
 میم سابق کبیدر * محصول بیت * ا کر اول طائر قدسی کبی پاک جانان
 بکا قبودن ایچرو کاورسه کچمش عمر پیرانه و قنده عودت ایدوب کیر و کاور
 بوغزلی خواجه جانانی سفرده ایکن ییورمشدر یعنی جانان سفر دن قدوم
 ایدوب بکا قبودن ایچرو کاورسه همان عمر گذشته بکا قبودن ایچرو کلبیدر
 (دارم امید بدین اشک چوباران که دکر * برق دولت که برفت از نظرم باز اید *
 اشک چوباران اضافتی بیانیه که حرف بیان دکر مصراع ثانی به مرهوندینه
 دیکدر برق دولت اضافتیله بیانیه در که حرف رابط صفت باز بونده کیر و
 معناسنه در * محصول بیت * امیدم وارد که چوباران کبی اشک سبیلله یتنه
 دولت شمشکی که نظر مدن کندی کیر و کاه یعنی بوکثرت کریمانی کیر و کتوره
 (انکه ناج سرمن خالک کف پایش بود * پادشاهی بکنم کرب سرم باز اید * ناج
 سرمن اضافتی لامیه لر در خالک کف پایش اضافتیله ده لامیه لر در سرم بامی
 حرف صله * محصول بیت * اول که بنم باشمک ناجی انک ایانی طباششک طیر اغیدر

از بحر رمل
 فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن

پادشاه خلق ایدرم اکر اول تاج باشم کاورسه یعنی اول جانان که ایاغلتک طپراغی
باشم تاجی ایدی پادشاه عالم اولورم ایاغی طپراغی باشم کاورسه ویا کندی
بکا کاورسه ویا باشم اوزرینه کاورسه (کر تشار قدم یار کرامی نکتم) جوهر جان
بجه کارد کرم بازاید * تشار قدم یار کرامی اضافت لری لامیه ویا نیند در کرامی کاف
عجمینک کسری وضمیمه عزیز دیمکدر جوهر جان اضافتی بیانیته در کارد کرم
اضافتیته بویه در * محصول بیت * یار عزیز ترک قدمنه تشار ایلرسم جان
جوهری دخی بنم نه ایشمه کاور یعنی جوهر جان یار عزیز ترک پاینه تشار ایلک
ایچوندر یوخسه نیسه یارردی (خواهم اندر عقبش رفت ویا ساران عزیز *
تخصم ارباز نیاید خبرم بازاید * عقب عینک فنی و فافک کسریله
لغته او کجه به دیرلر اما یونک کبی پرلده آرد معناسنه در رفت بونده مصدر
معناسنه در و او حرف عطف یا خود حرف حال یاران با حرف صله مصرع
انیده نیاید متعلقدر * محصول بیت * جانانک آردنجه کتک استرم حال بوکه
یاران عزیزه اکر تخصم کیر و کلز سه خبرم کیر و کاور ویا خبرم کیر و کاه یعنی
آردنجه کتد یکمد نصکره بن کیر و کلز سه خبرم کیر و کاور مصرع اولده وای
ترک ایدوب بیارانی رفته تعلیق ایدنلر بیانه کتشلر) مانعش غلغل چنکست
و شکر خواب صبح * ورنه کریشنود آه * حرم بازاید * غلغل چنک اضافتی
لامیه در بونده غلغلدن مراد آوازدر و صبح و صبح صبح مراد در * محصول
بیت * اول جانانه مانع اولان چنک آوازدر و صبح و وقتنک طنلوا و بقوسیدر
یوخسه بنم آه سحر می ایشته البته کاوردی یعنی بنم آه سحر می یواییکی نسنه در
ایشترمین یوخسدا ایشته بی اختیار کاوردی (کوس نودولتی از بام سعادت
برنم * کریشم که مه نوسفرم بازاید * کوس نودولتی اضافتی لامیه در ویا حرف
مصدر معلوم اوله که عجم پادشاهلری برکسبه بر منصب ویرسه لر پادشاهلک
مهر لری اوینک طامی اوزرینه چقوب کوس چلار لر رومده قپوسنده طاول
و صورنای چالقلری کبی بوده معلوم اوله که اولرینک اوستی مسطحدر
یعنی دوزدر نودولت یکی دولته ابریشن کسبه دیرلر بام سعادت اضافتی
بیانیته در که حرف بیان نوسفر تازه سفره کتمش کسبه دیرلر * محصول بیت *
یکی دولتیلاک کوسنی سعادت طامندن چلارم یعنی زیاده مسرور اولورم
اگر کوررم که بنم یکی سفره کتمش ماهم کیر و سفردن کاه یعنی بنم تازه سفره کتمش
ماهم کوررم که سفردن کلمش اوله کمال مسرورله مسرور اولورم (آرزومندرخ
شاه چوماهم حافظ * همتی تابسلامت زدرم بازاید * مندادات نسبتدر
آرزومندرخ شاه چوماهم اضافت لری لامیه لر در و بیانیته حافظ منادی همتی

و در سروری
و شعی

یا حرف

یا حرف وحدت ویا تکیر تقدیری همتی کن تا حرف تعلیل بسلامت یا حرف
مصاحبت * محصول بیت * ماه کبی شاهلک رخ آرزومندیم ای حافظ همت
ایله تا کم سلامتله قپومدن ایچری کاه بیت سحر خلال طریق اوزره واقعدر
وله ایضا (ستاره بدرخشید و ماه مجلس شد * دل رمیده مارا رفیق و مونس
شد * ستاره یا حرف وحدت و همزه حرف توسل بدرخشید یا حرف تأکید
دالده فتحه و کسره جائز در دل رمیده ما اضافت لری بیانیته و لامیه در * محصول
بیت * پرستاره یلدرادی و ماه مجلس اولدی یعنی بر محبوب سدا اولوب
مجلسه کلوب ماه مجلسه ز اولدی بزم محبوب یارن اورکش ککو کلز رفیق
و مونس اولدی یعنی بزمه انس طوتوب بزمه یار اولدی (نکار من که بمکتب رفت
و خط نوشت * بغمزه مسئله آموز صدمدر رس شد * مسئله آموز وصف
ترکیب در صده اضافتی اسم فاعلک مفعولته اضافتی در * محصول بیت *
بنم نکار من که مکتبه وارمدی و خط یازمدی غمزه ایله یوزمدر سه مسئله او کردیچی
اولدی یعنی ذکا و قابلیت بر مر تبده در که ای لکله علمایه مسائل علم او کردی
(طریسرای محبت کنون شود معبور * که طاق ابروی یار منش مهندس شد *
طریسرای ترکیب مزجی شادلق میرایی دیمکدر محبت اضافتی لامیه در که
حرف تعلیل طاق ابروی یار منش اضافت لری بیانیته و لامیه در طاق کرمهندس
دحرج باندن اسم فاعلدر علم هندسه بیلن کسبه دیرلر * محصول بیت * محبت
طریخانه سی شمعی معمور اولور که بنم یارمنک طاق ابروی کامهندس
و معمور اولدی یعنی بنم جانانم محبت طریخانه سنی معمور ایدر ز بر طاق
ابروی طریخانه نک مهندس و معماری اولدی یعنی جانانک چشم و ابروی
طرب و سروره باعث اولدی (کرشمه توشرابی بعاشقان پیود * که علم بخیر
افتاد و عقل بی حس شد * کرشمه نوا اضافتی لامیه در شرابی یا حرف وحدت
بعاشقان یا حرف صله پیود لغته اولجودی معناسنه در اما مراد ایچردی
دیمکدر که حرف رابط صفت عملدن و حسدن مضاف الیه محذوف در تقدیری
علم عاشقان و حس عاشقان دیمکدر * محصول بیت * جانانته خطاب ایدوب
یورر که سنک ناز و شیوه عاشقانه بر شراب ایچردی که عاشقانه علی جهل
اولدی و عقل لری احساسدن قالدی یعنی عشاقی مست لایعقل ایلدک حاصلی
شراب عشق کله مست لایعقل اولدی لر (لب از ترشح می بال کن زهر خدا * که
خاطرم بهزاران کنه موسوس شد * ترشح تفعل باندن مصدر در بر نسنه صرمنق
صو صرمنق و غیره نسنه میه اضافتی لامیه در که حرف تعلیل موسوس اسم
فاعلدر دحرج باندن و سوسه صاحبی دیمکدر * محصول بیت * لبکی باده

از بحر محبت
مفاعلهن فاعلهن مفاعلهن فعلن

ترشدن پادشاه الله ایچون زیر خاطر مین کاهله وسوسه صاحبی اولدی
 یعنی عجب پادشاهی نه جنس آدمه نوش ایلدی دیو خاطر م وسوسه به دوشدی
 خواجه کایتله ترشح میدن لبک حوتنی مراد ایدینور (بصدر مصطبه ام
 مینشاند اکتون دوست * کدای شهرنکه کن که میر مجلس شد * بصدر
 با حرف ظرف مصطبه صفة غریبای حرف تا کید نشاند فعل مضارع مفرد
 غائب نصب ایلر دیمکدر دوست فاعلی * محصول بیت * شدی بنی مصطبه
 صدر نه نصب ایلر دوست یعنی بنی غریب مجلسنک صدر نه بکورر شهر کداسنه
 نظرایله کیم میر مجلس اولدی حاصلی غریب مجلسنک صدر نه او تور متی میر مجلس
 غریب اولمقد (بیوی اولد بیمار عاشقان چو صبا * فدای عارض نسرين
 و چشم تر کس شد * بیوی با حرف سبب بوی لفظ مشترکدر امیدله وقوع
 اور تاسنده بونده ایهام طریقه ذکرا و لغش دل بیمار عاشقان اضافتلی بیانه
 و لامیه در حوادث تشبیه چو صبا مضارع ثانی به مره و ندر فدای عارض
 اضافتی مصدرک مفعولنه اضافتیدر و عارضک نسرينه بیانه چشم تر کسده
 بویه در * محصول بیت * جانانک فوقوسی سببیه و یا امیدیه عاشقک بیمار
 کک و کلی صبا کی عارض نسرينه و چشم تر کسده فدای اولدی یعنی نسرين
 عارض جانانه و تر کس چشمه مشابه اولد بیچون عشاقک دل بیماری صبا
 کی بونله فدای اولدی حاصلی صبا بونلک خدمتکاری و خطا کساری اولوب
 بولار نه فدای اولدی کی دل بیمار عاشقانه بویه در (ز راه میکده یاران عثمان
 بگردانید * چرا که حافظ ازین راه رفت و مفلس شد * عثمان بگردانید یعنی
 اعراض ایلک دیمکدر حرادات تعلیل صکه حرف بیان * محصول بیت *
 ای یاران میکده بولندن اعراض ایلک یعنی میخانه به وارمک زیرا که حافظ
 ببولدن کشدی و مفلس اولدی یعنی وارلفی هب پادشاه و بردی (خیال آب
 خضر بست و جام کینسر و * بچرخد نوشی سلطان ابوالقوارس شد * بستن
 فاعلی حافظ در و او حرف عطف جام کینسر و جام جدر که کینسر و البته
 کیردی ایدی بچرخه نوشی با حرف صله ویای اول حرف مصدر و ثانی اضافت
 ایچون کش بچرخه نوش و وصف تر کسیدر بچرخه ایچون معنای سلطانه
 اضافتی لامیه در ابوالقوارس شاه شجاعک کشیدر که سابقا ذکر اولندی ایدی که
 بر عباس و اهل ذوق و پادشاه نوش نادرش ایدی * محصول بیت * حافظ
 خضر لای و کینسر و جامی خیالین بغلدی و سلطان ابوالقوارس بچرخه
 نوشلغنه کشدی یعنی ایلک مجلسنده پادشاه بقادر و قدحی جام جدر پس حافظ
 اورایه وارمقدن مراد بونله وصولدر (چوزر عزیر وجود دست شعر من اری *

قبول دولتیان کیمی این مس شد * عزیر وجود نادر معنای مستعملدر
 آری مضارع ثانی به مره و ندر قبول دولتیان اضافتی مصدرک فاعلیه
 اضافتی در و متدادر و مابعدی خبری مس با قدر * محصول بیت * منم شعرم
 زر کی عزیر وجود در یعنی مقبول و مر غوبدر بی دولتیلر قبولی یعنی
 مقبول اولق بوباقرک کیمی ایلدی حاصلی ارباب دولت منم شعرم بستد
 ایدوب مقبول طوخته لری باقر صکی شعرمه اکسیر اولوب مر غوب اولدی
 وله ایضا (آن کیست کر روی کرم بامن وفاداری کند * بر جای بد کاری چومن
 یکدم نکو کاری کند * روی بونده جهت معنای مستعملدر کرمه اضافتی لامیه در
 بامن با حرف صله وفاداری با حرف مصدر جای مقصد در ضرورت وزن ایچون
 بد کاری قیاس بودر که بونده کار کاف بحمله اوله ستمکار و جفا کار کی بدی
 معنای برامز جی دیمکدر تر اوصاف ترکیبی اولیچ کار ایش معنای اولم
 بلکه کاریدن مشتق اولور که اکینا کک معنای در نه که کشت و کار در
 بیت * بکشت و کار جهان دل منید کار کار * ز کشت مات شود شاه غرضه
 شلرچ و با حرف وحدت حرف مصدر طوختن نفر دایم نکو کاریده ده کار کاف
 بحمله اولق قیاسدر ایلک معنای قافیه ده واقع اولان با حرف مصدر در
 الا بریده حرف نسبت در * محصول بیت * اول کیمدر که کرم جهنمدن بسکا
 وفادارلق یعنی بکا کرم و احسان ایلیه بنم کی برید کاره بر نفس و بر ساعت ایلک
 ایلیه حاصلی ایلک جمیلک ایلیه (اول بیانک چنک و فی آرد بدیل پیغام وی * وانکه
 یلک بیخانه می بامن وفاداری کند * بو غزلک مطاعندن غیری ایاتی هب مسعط
 واقع اولم مطاع اولدر که بر بیاتی اوج فقره و یاز پاده ایلیه لری بر قافیه اوزر نه
 صکره اصل قافیه یی از ایلیه لری آردک فاعلی بیت سیاقده کی اولان کسه در
 بدلدن مضاف الیه محذوف در تقدیری بدلم در روی ضمیری جانانه راجعدر
 وانکه و او حرف عطف در * محصول بیت * اول چنک و فی آرزیه کوکله جانان
 خبرین کتوره آند نصکره بر بیخانه پادشاه بکا وفادارلق ایلیه یعنی استغهام
 طریقه ییورر که بوحالری کیمدر ایلین (دلبر که جان فرسود از و کام دلم نکشود از و
 * نومید نتوان بود از و باشد که دلداری کند * که حرف رابط صفت فرسود فعل
 ماضی مفرد غائب آشنیدی دیمکدر مانو نلک کی بر رده الم واضطرار بدن کایتدر
 نتوان بود بودن معنای در * محصول بیت * دلبر که جان اندن مضطرب
 اولدی کک و کلم مرادی اندن آچلیدی یعنی کشایش بولدی اندن نامید
 و مایوس اولق اولمراوله که دلدارلق ایلیه یعنی کوکلی ال کتوره و خاطر منی
 نعلی ایلیه (کفتم که نکشوده ام زان طره تاسن بوده ام * گفتامش فرموده ام

از بحر رجز

مستفعلن مستفعلن
مستفعلن مستفعلن

تا با تو طراری کند * طرار لغت ده میان کسی بی به در لرزافه طراردید یکی کس لوب
 ترقب دیغی و ندر * محمول بیت * دیدم که طره جانان بن بن اولی دو کم
 چو زدم یعنی طره جانان بن بن بر مشکلم اجلوب بسکافخ باب اولدی جانان
 دید بکه بن اکایور مشم تا سکا طرارلق وجفا کاراق ایلده حاصلی زلفه
 بن تعلیم ایلد مکه سکا طرارلق وجواراق ایلده (بشیمه پوش تدر خوار عشق
 نشیندست بو * از مستیش رمزی بکو تارک هشیاری کند * بشیمه پوش
 وصف ترکیبیدر بو کدن انواب کین کسه عبا کی مستیش یابی حرف مصدر در
 رمزی یابی حرف وحدت * محصول بیت * کسکین ویاوز خویلی بشیمه پوش
 عشق دن قوقو اشته مشدر یعنی عشق دن خبردار دکل مستلکدن
 اکابر و من سوله یعنی عشق مستلکدن آتی اکاه ایلده تا کم ابقانی ترل ایلده
 حاصلی عشق مستانه سی اولوب زهد هشیار لغنی ترل ایلده (چون من کدای
 بی نشان مشک کل بودیاری چغان * سلطان بجاعیش نهان بارند بازاری کند
 * بی نشان تقدیری بی نشان در را ضرورت وزن و رعایت تسعیت ایچون
 حذف اولندی یاری یا حرف وحدت عیش نهان اضافتی بیانه در بازاری
 یا حرف نسبت * محصول بیت * بنم کی کدای بی نشانک آنجیلین یعنی جانان کی
 بریاری اولوق مشکدر یعنی ممکن دکل مصراع ثانی بی ارسال مثل حکمیده
 اجرا ایدوب بیور پادشاه کیزی ذوق وصفی بی بازاره منسوب رنده قنده ایدر
 یعنی جانان پادشاه در بن ایسه رند بازاریم هرگز اول بیکایار اولوق ممکنیدر
 (زان طره بر پیچ و خم سہلست اگر بدیم ستم * از بند وزنجیرش چه غم هر کسکه
 عیاری کند * طره الف قافیه ستمده مفصل ذکر اولمشدر پیچ و خم عطف
 تفسیری قبیلند ندر سہل قولای دیمکدر اما جزوی دیکل برده استعمال اولنور
 عیار لغتده چوق حرکت ایدن کشی به در لر اما استعمالده کیچه کرن کسید در لر
 از غر بلر کی * محصول بیت * اول پر پیچ و خم طره سندن جو و ستم کور ستم
 سہل در یعنی جزوی ایندر نسنه لازم کلز زیر ایندر زنجیردن نه غم اول کسبه که
 عیارلق طره قفنه داخل اولور یعنی اول کسه حبس وزنجیردن غم حکم پر پیچ
 و خم موجبی زنجیره تشبیه مشهور در (شد اشکر غم بیعد از بخت
 میخواستیم مدد * تا خردین عبد الصمد باشد که غمخواری کند * تا حرف تعلیل
 خردین و عبد الصمد یکسیده بر صاحب دولتک اقبیلیدر که حرف بیان غمخوار
 وصف ترکیبیدر غم بیجی یعنی تدارک ایدوب قایر جی دیمکدر * محصول بیت *
 غم لشکری حد سنز و حساب سنز اولدی طالع دن مدد دیارم خردین عبد الصمد
 اوله کد غم بیوب جی قایره یعنی حاله نظر ایدوب بی تدارک ایلده اریاب دولتک

برندن حسن طلب بیورر (یا چشم بر نیرنگ او حافظ ممکن آهنگ او * کان طره
 شیرنگ او بسیار مسکاری کند * نیرنگ نونک کسریله حیلده دیمکدر آهنگ قصد
 شیرنگ کیچه رنگلی یعنی سیاه مکار ضیالغه ایلده اسم فاعل در الیابی معناسنه
 * محصول بیت * جانانک حیلده سی چوق چشمیله ای حافظ اکا تصد ایلده یعنی
 جانانک وصالنه طمع ایلده زیرا انک طره شیرنگی چوق مکارلق و حیلده بازلق
 ایلر یعنی حیلده و افسونی چوق قدر سکا و صوله مانع اولور و له ایضا (اگر نیاده
 مشکین دلم کشد شاید * که بوی خیر ز زهد و ریائی آید * مشکین یا حرف نسبت
 و نون حرف تأکید کشد بونده معنای مفعولیت افاده ایدر چکلور دیمکدر
 چکر دینر معنای بیت و اصل اولماشدر که حرف تعلیل بوی خیر اضافتی بیانه
 * محصول بیت * اگر بنم کو کلام ممکن شرابه چکلور مائل اولور سه لا بقدر
 ممکن شراب مسکت اوزومندن حاصل اولاند ز رازهد و ریادن بوی خیر کلز
 یعنی خیر کلز دیمکدر (جهانیان همه کر منع من کنند از عشق * من آن کنم که
 خداوند کار فرماید * جهانیان یا حرف نسبت و نون ادات جمع جهانیان
 منسوب اولان خاق دیمکدر منع من اضافتی مصدر لکنه غولنه اضافتیدر که
 حرف بیان کنم خداوند کار و خداوند صاحب و مالک معناسنه در افتدی
 دیمکدر * محصول بیت * جمیعاً جهان خلق بی عشق دن منع ایدر لر سه م نوع
 اولم بلکه بن اول نسنه بی ایلر مکه افندم بیکایور حاصلی بن جانانک فرمانبر
 و فرمانبر برم خلقک دگام پس امدی جانانک بیور و غنی طور نرم غیر نکل طوغم
 (طمع رفیض کرامت مبرک خلق کریم * کسه بخشش و بر عاشقان بخشاید *
 فیض کرامت اضافتی مصدر لکنه فاعلنه اضافتیدر فیض صوبک آقسینه در لر
 اما بونک کبی بر رده ورود و اتیان معناسنه در کلک دیمکدر کرامت مصدر در
 ایلک معناسنه مبر فعل نمی مفرد مخاطب کسه دیمکدر خاق کریم اضافتی
 لامیه در تقدیری خلق ذات کریمدر کسه بخشش مقدم مفعولیدر و فاعلی
 تحتند خلق ذاته راجع ضمیر در بخشایدک فاعلی تحتند مستتر ضمیر در که
 خلق ذاته راجع در * محصول بیت * جانانک یلکی و کرامتی کلنکدن
 طبعی کسه ای عاشق صادق زیر اذات کریمک خلقی کاهی باغش و عاشقده
 مزجت ایلر یعنی عاشقاری اسر کر مراد ذات کریمدن ذات جاناندر و خلقه
 اسناد مضافه اسناد در مجازا (مقیم حلقه ذکر سب دل بدان امید * که حلقه
 زمر زلف یاربک شاید * مقیم حلقه به اضافتی فی معناسنه در و حلقه نک ذکره
 لامیه دل فاعل مقیمدر امید تشدید ضرورت وزن ایچوند که حرف تعلیل حلقه
 یا حرف وحدت و همزه حرف توسل زلف یارب اضافتدر لامیه در در بک شاید

از بحر مجتث
 مفاعلن فعلاتن مفاعلن فعلن

رد سروری
 و شعی

فعل مضارع مفرد غائب فاعلی تحت زاده راجع ضمیر در و مفعول صریح
 حلقه و غیر صریح ز سر * محصول بیت * کوکل حلقه مذکر مفعول و ثابت
 اول امید ایله که سر زلف یارون بر حلقه فتح ایلیه یعنی حلقه مذکر ملازم
 ایله یکی اول امید ایله در که سر زلف یارون بر حلقه فتح ایله و بوی زلف جانانی
 تحصیل ایلیه (ترا که حسن خداداده است و حلقه بخت * چه حاجتست که
 مشاطات بیازاید * ترار ادات تخصیص سنک دیکدر که حرف بیان و یارابط
 صفت حسن خداداد اضافی بیانیه در حسن خداداد حسن ذاتی در که اسباب
 خارجیه دن مکتوب اولیده حلقه بخت اضافی بیانیه در که حرف بیان مشاطه
 سابقه فصل بیان اولش در دوز کونی خاتون دیکدر بیازاید با حرف تا کید
 آراند فعل مضارع مفرد غائب بریه یعنی زینت ایلیه * محصول بیت * سنک که
 حسن خداداد و حلقه طالع واری یعنی ابوطالع واری صاحب که سنی مشاطه
 بریه حاصلی سنی خدا صحت و زل بر ادوب و اسباب ذاتیه مزین ایله و پس
 مشاطه زینتیه احتیاج یوق حلقه بی طالع اضافی اول اعتبار له در که عادت
 حلقه مزین اولور پس گانه که آرایش بخت دیمش اولور مصرع اولک معناسیده
 سکا که الله و بر دیکی حسن وارد درین فاعلیت و مفعولیت معنایی فرق
 ایاز امش (چون خوشست و هواد است و بی بیغش * کنون بجز دل خوش
 هیچ در نمی باید * دلکش وصف ترکیب در کشیدن کوکل چکبی یعنی
 کوکل بخت باید بی بیغش صافی کنون شادی کنونیدن محقق در دل خوش
 اضافی بیانیه در نمی باید در حرف تا کید نمی باید فعل نئی استقبال کر کن
 دیکدر * محصول بیت * چون خوش در هواد دلکش در می ده صافیدر شادی
 کوکل خوش شدن غیری هیچ نسته کر کن یعنی اسباب عیش و عشرت هب
 منیا همان صفای خاطر کر (بجمله است عروس جهان ولی هشدار * کد این
 مخدره در عقه کس نمی آید * عروس سابقه مادر اولدی کرد اولوز دن اول ارم
 و عورت شاملدر جهان اضافی بیانیه در هشدار ده هش هوشدن محقق در اوص
 معناسیده در فعل امر مفرد مخاطب دارد ندن طوعی معناسیده اول
 دیکدر برده استعمال ایدر که حرف تعلیل مخدره اسم مفعول در تفعلیل باندن
 خدر دن مشتدر که معناسی برده در پس مخدره مشوک خاتونه دیر که برده دن
 طهره حلقه کوثر نمیه در حرف ظرف و با حرف صله عقد لغتده بغلقدو
 باغده در بر که اضافی لامیه در تقدیری عقد نکاح کسدر نمی آید کز
 دیکدر یعنی نسخه ده نمی باید واقعه در پس در ظرفیت معناسی اقادما بلک
 ضروریدر * محصول بیت * جهان عروسی بر جمله در یعنی بر کوزلدر

اما اوصالی اول و عقلک باش که دیوش که بوجها ن مخدره سی کسه نک عقد
 نکاخنه کز یعنی کسه نک سنک و حه سی اولوز و کسه نک تضرفنه کیر مزیا خود
 کسه نک عقد نکاخنه ثابت وقایع اولوز زیر ابو مجوزه بیل کسه نک کاشیدر
 (نخواهد این چن از سر و لاله خالی ماند * یکی همی رود و دیگری همی آید *
 نخواهد معنا جسته مانده مقید در این چن این چن دنیا تقدیر زنده در
 * محصول بیت * بود نیاجنی سر و لاله دن خالی قالمی سر در بریسی کیدر
 و بریسی برینه کور یعنی دنیا مستقر متحد الامثالدر که هر نه کیدر سه دنیا دن
 برینه برانک کبی کاورا کر حیوانا کر انسان و کر نبات (زدل کدایی اخلاق ما
 میسر و بین * که هر چه هست در آینه روی بنماید * کدایی اخلاق ما
 اضافی لامیه در میسر فعل نهی و بین فعل امر که حرف تعلیل روی
 بنماید مقدم مفعول و فاعلی تحت زاده چه راجع ضمیر در * محصول بیت *
 کوکل دن اخلاق زلف فقری و بوخسالتی صورمه و نظر ایله که هر نه وارد
 آینه ده صورتن کوستر یعنی کوکل آینه در که انسانک هر نه حالی واریسه
 آتی کوستر البته (بلا به کفتمش ای ماه رخ چه باشد اگر * بیل شکر زود نخست
 بیاساید * بلا به با حرف مصاحبت لایه بونده لطیفه معناسیده در ماه رخ وصف
 ترکیبی اقسامند در آی یوزلی دیکدر که مصرع ثانی به مر هوند بیل شکر
 با حرف سبب شکر در مراد بوسه در و نخست وصف ترکیب در بیاساید با حرف
 تا کید آساید فعل مضارع فاعلی دن نخست به راجع ضمیر در * محصول بیت *
 جانانه لطیفه طریقه دیدم ای ای یوزلی نه اولور کر بوسه سببه سندن
 برد نخست راحت اولور سه یعنی عاشق دن نخست به بوسه و بر سندن لازم کاور
 (بخنده گفت که حافظ خدا برام پسند * که بوسه تورخ ماه را بیالاید * بخنده
 با حرف مصاحبت که حرف رابط مفعول قول خدا بر اادات تخصیص
 الله ایچون دیکدر میسند فعل نهی مفرد مخاطب بکنه معناسیده یعنی لایق
 کورمه که حرف بیان بوسه و اضافی لامیه در رخ ماهده بویه در اادات
 مفعولدر بیالاید با حرف تا کید آلاید فعل مضارع مفرد غائب بولا شدره
 دیکدر * محصول بیت * بن جانان دن بوسه طلب ایدنجه خنده ایله جانان
 دیدیکه ای حافظ الله ایچون جائز کورمه که سنک بوسن ما هک رخنی بولا شدره
 یعنی بنم بوسم سکا لایق دکل زیر ابن شاهم و سن بر کد اوله ایضا (از سر کوی تو
 هر کو بملات برود * نرود کارش و آخر بخت برود * ملالت کوه عکده بر
 لا و فاعل ملول بوندن در کوسکن کسه نک و فاسی اولوز دیکدر زیرا این بخت چیسع
 ایل کوری ابطال ایدر نرود کارش ایشی ایلر و کز دیکدر و او حرف عطف

از بحر رمل

فاعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلان

آخر بچال برود یعنی کوی جانان دن بخل و شرمند کیدر * محصول بیت *
 سنک سر کو یکدن هر کسه که ملالتله کیدر یعنی کوسوب و اینجنوب
 کیدر سه طریق عشقه انک ایشی ایلر و کز و عاقبت شرمند و بخل کیدر یعنی
 سر کو یکدن اینجنوب کتد یکچون ایشی بتموب خائب و خاصر کیدر مصراع
 اولک قافیه سنده ملالت برینه ملالت یازانلری ملالت ایلک کرک (سالک)
 از نور هدایت طلبد راه بدوست * که بجای نرسد کر بضلالت برود * سالکدن
 مضاف محذوف در تقدیری عاشق سالکدر نور هدایت اضافتی بیاینه در
 هدایت مطلوبه اولشد برن بوله دلالتدر عکسی ضلالتدر طلبد فعل امر غائب
 طلب ایلسون دیمکدر صیغه ده فعل امر غائبه فعل مضارع مشترکدر راه
 مفعول صریحی و بدوست غیر صریحی که حرف تعلیل بجای با حرف صله
 و یا حرف وحدت نرسده متعلقدر وجهه جزای شرط مؤخر در بضلالت با حرف
 مصاحبت بروده متعلق وضلات یولدن از مقدر * محصول بیت * عاشق
 سالک دوسته واصل اولتی طریق نور هدایتدن طلب ایلسون یعنی جانانه
 وضول طریق فی اللهک هدایتی نورندن طلب ایلسون زیر اضلالله کیدر سه
 بریزه ایشی یعنی ضلالت یول از مقدر پس یولدن آزان مقصود بند واصل اولر
 مصراع اولک معناسنی سالک نور هدایتدن طلب ایلر یولی دوسته دینرا شترالک
 صیغه به هدایت بولما مشر (کروی آخر عمر ازی و معشوقه بکیر * حیف
 اوقات که یکسر بیطالت برود * کرو کاف عجمینک کسری و رانک فتحیمه لفظ
 مشترکدر طوقی و اوج یعنی اوجش ایلد کاری نسنه و اوکدل که قوشی آتلینه
 تعیین اولنور بونده بهره و نصیب مراد در و یا حرف وحدت و یا تکیر ایچوندر
 آخر عمر اضافتی فی معناسنه در عمر آخرنده دیمکدر حیف مقدم خبر اوقات مؤخر
 مبتدا یکسر بر او غور دن و بر کزه دن بیطالت با حرف مصاحبت بطلالت ضایع
 بره یعنی بی فائده به عمر صرف ایلک که ذیلر * محصول بیت * آخر عمر کرده می
 و معشوقدن بر نصیب و بر فائده اخذ ایلد یعنی تازه اسککده می و معشوقدن حظ
 المذکسه بیرلک وقتنده آل اهما ل ایلک حیفدر که وقتلر بر او غور دن یعنی بتون
 بتون ضایع کیده مصراع اولک معناسنده بر اوکدل آخر عمرده شرابدن
 و معشوقدن طوت دین و عمر آخرینی می و معشوقدن بر رهن طوت دین
 مقصوده واصل اولما مشر ای دلیل دل کم کشته خدار امددی * که غریب
 از نیردره بدلات برود * دلیل دل اضافتی لامیه در و دل کم کشته به اضافتی
 بیاینه خدار اادات تخصیص مددی با حرف وحدت و یا تکیر که حرف بیان
 حرف تعلیل طوتان معلول ایش بدلات تقدیری بدلات تودر * محصول

رد سروری
و شعی

رد سروری
و شعی

رد سروری
و شعی

بیت * ای دل کم کشته نک دایلی الله ایچون مدد ایلد که غریب ا کر مقصوده
 یول ایلتمز سه سنک دلالتکله ایلته یعنی برمدد ایلد که غریب سنک دلالتک
 سببیل وصال جانانه یول بوله (حکم مستوری و مستی همه بر خاتمست * کس
 ندانست که آخر بچه حالت برود * حکم بونده امر و شان معناسنه در * محصول
 بیت * مستور اقی و مستلک حکمی یعنی صالحلک و طالحلک امر و شانی آخره
 و عاقبتهم محمول و موقوفدر یعنی بونده زهد و تقوی کیمه مفید و فسق و فجور
 کیمه مضر در معلوم دکل بلکه آخرنده معلومدر زیر اکسه بلدیکه آخر الامر
 دیادن نه حالته کیدر حاصلی عمل و عبادت نافع و فسق و فجور ضار بونده
 معلوم دکل آخرنده معلوم اولور (کاروانی که بود بدرقه اش حفظ خدا * بتجمل
 بنشیند بجلالت برود * کاروانی با حرف وحدت که حرف رابط صفت بدرقه
 بونده قولاً غور معناسنه در شین ضمیر کاروانه را جعددر حفظ خدا اضافتی
 لامیه در بتجمل با حرف مصاحبت تجمل جمیعاً تفعل باشد مصدر در کوز للک
 معناسنه اما اکثر اسباب و ائقالده استعمال اولنور خصوصاً سفر آغر لغنده
 بجلالت بیاینه مصاحبت ایچوندر بجلالت عظمت معناسنه در * محصول
 بیت * بر کاروان که قولاً غوزی اللهک حفظی اوله یعنی الله انی حفظ ایلد
 اول کاروان تجملله قولاً غور و عظمتله کو حراسلی حرامیلردن و او غر یلردن سالم
 و امین اولور تجمل برینه جمیعاً تحمل یازان حایله وضع نقطه ده اجمال ایلش
 (حافظ از چشمه حکمت بکف آور جامی * بوکه از لوح دلت نقش جهان برود *
 بعض نسخه ده جامی برینه آبی واقع اولش فی الواقع چشمه به آب مناسیدر بوکه
 اصلنده بود ایدی رساله مرده بو تحقیق تمام تفصیل ایلش از لوح دلت اضافتی
 بیاینه نقش جهان اضافتمده بیاینه در * محصول بیت * ای حافظ حکمت
 چشمه سندن الکه بر آب و یا بر جام کتور یعنی حکمتدن بر معنی اله کتور
 اوله که لوح دلکدن جهان نقش و شکلی کیده حاصلی شراب حکمت اله
 کتورب نوش ایدنجه کوک کیده اولان جهل وضلات محو اولور کیدر بونده
 حکمتدن مراد حکمت الهیه در و له ایضا (صبا وقت بحر بوی زلف یار
 می آورد * دل دیوانه مار از نو در کاری آورد * وقت بحر اضافتی فی معناسنه در
 بوی با حرف وحدت زلف یار لامیه صبا مبتدا می آورد خبری و ما بینهما خبره
 متعلق دل دیوانه ما اضافتلی بیاینه و لامیه در و رادات تخصیص زنی یکیدن
 در حرف صله کار ایشدر بونده کاردن مراد عشق و محبتدر بوغز لده ردیف واقع
 اولان می آورد حکایت حال ماضی معناسنی افاده ایدر مکر که می حرفی تا کید
 ایچون زائد اعتبار ایلدوز پس ماضی خالص معناسنی افاده ایدر * محصول

رد شعی

بحر هزج معین سالم
مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن

بیت * صبا بلی مهر و قنده زلف یار دین بر روی کتورردی و یا کتورردی بزم دل
دیوانه مری یکیدن ایشه کتورردی و یا کتورردی یعنی بوی یاری کتوررمک
سببیه کو کتری یکیدن عشق و محبت کتورردی (من آن شاخ صنوبر را باغ
سینه برگندم * که هر گل کرشمش بشکفت محنت باری آورد * صنوبر لغتده
چام اناجنه دیر لاما بونده سرو مراد در شاخ صنوبر اضافتی لامیه در را دادان
مفعول باغ سینه اضافتی بیانه بر حرف تا کید کندم قوپاردم که حرف تعلیل
و یا حرف رابط صفت اولکی که حرف تعلیل اولنجه ایکنچسی حرف رابط صفت
اولور اما اولکسی رابط صفت اولنجه ایکنچسی حرف بیان اولور غفلت اولنجه
بونده کلدن چیچک مراد در غمش ضمیری شاخ صنوبره راجه در بشکفت فعل
ماضی مفرد غائب فاعلی مختمده کدر راجع ضمیر در محنت آوردن مفعول اولی
و یا مفعول ثانسی عکسده جائز بلکه عکسی اولی در بونده بار حاصل
معنا سنده در * محصول بیت * بن اول شاخ صنوبری یعنی جانانی باغ سینه دن
قوپاردم زیرا هر چیچک که شاخ صنوبره غنمدن آچلور یعنی جانان غنمدن
حاصل اولور محنت حاصلن کتورر حاصلی غم جانانن هر نتیجه که حاصل اولور
محنت یوکن ورر (زیم غارت عشقش دل خونین رها کردم * ولی میریخت
خون در ره بدان هنجاری آورد * بیم غارت عشقش اضافتاری لامیه لدر
دل خونین بیایه رها کردم صالی و بردم یعنی قاجردم میریخت دو کردی
حکایت حال ماضی طریقیه بدان با حرف سبب آن اسم اشارت در یولده قان
دو ککده هنجاری بول بونده ایز مراد در که برنستندک ایزن سورر * محصول
بیت * جانانک عشقی یغماسی قورقوسمدن قانلی یورکی صالی و بردم یعنی
قاجردم که یغمالقدن قوریلده دیوا ما یولده قان دو کردی و بونک سببیه
دل خونینک ایزن سورر دی یعنی قان دو ککله عشق غارتگری قنده ایسه
آنی بولور دی بعض نسخه ده * ولی میریخت خون و ره بدان هنجاری آورد
* محصول مصرع دل خونین قان دو کردی و اول هنجارله یعنی ایزله غارتگر
عشق اکبول کتورردی یعنی قنده ایسه انی بولور دی مصرع ثانینک
معناسنی ولی دو کردی قانی یولده بوا بجه یول ایله کتورردی دین بیتک معنا سنده
ایز سورر همش و اما یولده قانی دو کادی انکله هنجار کتورردی دین هنجار
ایله همش (فروغ ماه میدیدم زیام قصر اوروشن * ککه روی از شرم آن
خورشید در دیواری آورد * فروغ ضیا ماهه اضافتی لامیه بام قصر اوده
یولده در که حرف بیان فروغ ماه و یا حرف رابط صفت شرم آن خورشید اضافتی
لامیه در آن اسم اشارت در یا خورشیده که جانانن کایتدر و یا فروغ ماهه

در سروری
و شمی

آوردن فاعلیده یا فروغ ماه اوله و یا خورشید * محصول بیت * اول جانانک
قصری بامندن ماهک ضیاسنی واضح و روشن کوردم که اول جانانک شرمندن
یوزینی دیواره کتورردی زیر اخواتین جنسی یوزی اورتولی اولسه یعنی یوزی
مستور اولسه و برکسه دن اوتانسه یوزینی دیواره و برر پس بونده ده فروغ ماه
خورشید روی جانانن اوتانوب یوزینی دیواره کتورر اما که حرف رابط صفت
اولدینی تقدیر بجه و آن لفظی فروغ ماهه اشارت اولدینی تقدیر بجه محصول
مصرع ثانی انجیلین فروغ ماه که انک شرمندن خورشید فلک یوزینی دیواره
کتورردی یعنی رویی کو ستر مزی حاصلی اول ماهک فروغنی کورر و
خورشید کندی ضیاسنی شرمندن اخفا ایدردی مصرع ثانینک معنای
اولی اوزره قصر ایدنر تقصیر ایلش لر بر امعان نظر اولنسه حقیقت معنا
ایکنجسیدر اولکسی دکل (بقول مطرب و ساقی برون رفتم که ویکه * کران
راه کران قاصد خبر دشواری آورد * بقول مطرب با حرف سبب و اضافت
مصدرک فاعلنه در که ویکه وقتلی و وقتسنزدیم کدر اما مراد و امدر یعنی دانما
طشمره کیدردم کران که حرف تعلیل راه کران اضافتی بیایه در قاصد مبتدا
می آورد خبری و خبر مفعول اولی و دشوار مفعول ثانسی وزان راه مفعول
غیر صریحی * محصول بیت * مطرب و ساقی قولیله وقتلی و وقتسنزدیم طشمره
کیدردم زیرا اول آغز بولدن یکن کوچ کاوردی و خبری کوچ کتورردی یعنی
گاه و بیگاه مجلسدن طشمره حقوب قاصد جانان کلچک جانبه ناظر اولوردم که
آنی استقبالی ایده هم زیر امتزل جانان بعید و کلچک یولده صرب پس قاصد آندن
خبری زحمت و مشقتله کتورردی امدی استقبالی لازم اولوردی (مراسر
بخشش جانان طریق لطف و احسان بود * اگر نسبیج میفرمود اگر زباز
می آورد * بخشش اسم مصدر در بخشیدن * محصول بیت * جانانک باشند
باشد بخششی لطف و احسان طریق ایدی اگر نسبیج و اگر زباز کتورردی
یعنی طریق عشقه جانانن هر نه کاورسه خوشدرا ککر کفر و اکر ایمان
(عفا الله چین ابرویش اگر چه ناتوانم کرد * بعضوه هم بیایه بر سر بیمار
می آورد * عفا الله جمله دعائی در چین ابرویش اضافتاری لامیه لدر * محصول
بیت * الله تعالی جانانک چین ابرویش عفا یلسون اگر چه بی زار و ناتوان
ایلدی اما عشو ایله بن بیمارک باشی اوچنه یعنی یصد یغنه صحت خبری ده
کتورردی یعنی جانانن چین ابرویشم و غضب نشاندرا اما ناز و شیوه علامتی
اولغله بن بیمارک باشی اوزرینه بیام صحتده کتورردی حاصلی چین ابرویش
جانان هم بیمار ایدر هم صحت باغشار چین بریشه چشم یازان بیتک معنا سنده

در سروری
و شمی

امعان نظر ایلامش بیمار بونده ایهام طریقه بده ذکر اولش زیر چشم جانانده
 بیمار در (خوشا آن وقت و آن ساعت که از زلف کره بندش * بدر میبرد دل
 کاری که خصم اقراری آورد * خوشا الف حرف مبالغه در که حرف بیان
 کره بند دو کلی دیکدر شین ضمیر جانانه را جعدر بدر میبرد طشره ایلتوردی یعنی
 جعدر دردی دل میبرد که فاعلی و کار مفعولی و یا حرف وحدت و که حرف رابط
 صفت خصم مبتدا و ما بعدی خبری * محصول بیت * نه خوش در اول وقت
 و اول ساعت که آنک دو کلی زلفندن کوکل برایش اخراج ایدردی که خصم
 بود را نکار له دله اقرار کتورردی زلف کره بندندن برایش اخراج ایلکدن
 مراد کند یعنی آنک دامنندن تخلص ایلکدر یعنی بر صنعتله کند و بی اندن
 تخلص ایلدی که خصم بکندی (زلفن تار زلف یار بر باد هوا میداد * صبا
 هر ناله مشکین که از تاتاری آورد * رشک تار زلف یار اضافت لری لامیه در
 میدارد که فاعلی صبا در ناله مشکین اضافتی بیانیه در * محصول بیت * یارک
 زلفنک تله رشک و غیرت ایلکدن باد هوا به و برردی باد صبا هر ناله مشکینی که
 ولایت تا نازدن کتورردی یعنی ناله تار زلف یار نسبت ناله تا تار هیچ تسنه
 دکا در دیو که ورد یکی ناله بی باد هوا به و برردی (عجب میداشتم دی شب زحافظ
 جام و پیما نه * ولی بختی نمیکردم که صوفی واری آورد * بختی یا حرف تکبیر که
 حرف تعلیل صوفی واری صوفی کی دیکدر * محصول بیت * دون کیچه حافظدن
 جام و پیما نه بی عجب طوناردم یعنی باده نوشلغنی تعجب ایدردم امام معذور
 طوتوب بخت ایلز دمه صوفی کی کتورردی یعنی جام و پیما نه بی بختی
 کتورددی بکندن صوفی کی کا تعرض ایلز دم زرق زاهد و عابد لر کی وله ایضا
 (هر ان کو خاطر مجموع و یار نازنین دارد * سعادت همدم او کشت و دولت
 همنشین دارد * خاطر مجموع و یار نازنین اضافت لری بیانیه * محصول بیت *
 هر اول کسه نک که مجموع خاطری و نازنین یاری و اردر یعنی خاطری پریشان
 اولیه و یاریده نازنین بی نظیر اوله سعادت اول کسه نک همدمی اولدی و همنشین
 دواتی و اردر یعنی دولت کند و یه یار در حاصلی بوا یکی وصفک صاحبی کامبین
 و کامر اندر (حریم عشق را در که بسی بالاتر از عقلست * کسی آن آستان
 بوسد که جان در آستین دارد * حریم عشق اضافتی بیانیه را حرف تخصیص
 کسی یا حرف وحدت آن آستان یعنی درگاه عشق که حرف رابط صفت جان
 در آستین ترک جانندن کایتدر * محصول بیت * عشق حریمک یعنی حولیشتک
 درگاهی و قیوسی درگاه عقلمدن بالا در قدر امیدی درگاه عشق آستانی بر کسه
 بوس ایدر که جانی بکنده اوله یعنی نقد جانی انگه چون بذل و ترک ایلک که قادر اوله

بجز هفت من سالم
 مفاعیلن مفاعیلن
 مفاعیلن مفاعیلن

حاصلی آستان مکرر عشقه بر کسه و اصل اولور که بولنه جانن روان ایلک که
 مالک اوله (دهان تنک شیرینش مکرر مهر سلیمانست * که نقش خاتم لعش
 جهان زیر نکین دارد * دهان تنک شیرین اضافت لری بیانیه در مکرر کانه
 معناسنه در مهر سلیمان اضافتی لامیه در که حرف تعلیل نقش خاتم اعل
 اضافت لری لامیه و بیانیه در شین ضمیر دهانه را جعدر جهان دارد که مفعول
 اولی و زیر نکین مفعول ثانیه و فاعلی تحتند مستتر نقش خاتم را جع ضمیر در
 نکین یوزک قاشیدر * محصول بیت * جانا نک تنک شیرین دهانی کانه مهر
 سلیماندر که اول دهانک نقش خاتم اعلی جهانی نکینی یعنی حکمی التمه
 طونار یعنی تمام جهان محکومیندر نقش خاتم لعلمدن مراد لیری نقشیدر
 و خاتم اعل دهاندر حاصلی دهانی خاتمک نکیشتک عالم محکومیدر ته که نکین
 مهر سلیمان بویه در (لب لعل و خط مشکین خواش هست وایش هست *
 بنام دلبر خود را که حسنهش آن و این دارد * آله لب لعل وایله خط
 مشکینه اشارت در لعل و نشر طریقله بنام قربان اوله یم دلبر خود اضافتی
 لامیه در و را حرف تخصیص که حرف تعلیل حسنهش شین ضمیر دلبره را جعدر
 آن کوز لکدن کایتدر وایله مذکور در اشارت در قیاس اینها لیدی وزن
 و قافیه در ورتدن این دیدی * محصول بیت * بزم جانا نزلک لب لعل و خط
 مشکینی و اردر یعنی چونکه هم اول و اروه هم بوار قربان اوله یم کند
 جانا نکه هم آتی و اروه هم بومند کور لری مصرع اولده آتش هست وایش
 نیست تون نافید ایلد یازوب معناسنی ظاهر محبوس لب لعل و خط مشکیندن
 بری و ارایسه بری یوقدر دینار واری و یوغی فرق ایلز لایمش (چو بر روی زمین
 باشی توانایی غنیمت دان * که دوران ناتوانی سبسی زیر زمین دارد * توانایی یای
 ثانی حرف مصدر در اول کیسی اصلی که حرف تعلیل ناتوانیها یا حرف مصدر
 قدر تسزل کار دیکدر * محصول بیت * خواجه خطاب عام طریقله بیورر
 چونکه بر یوزی اوزره اوله سن قدرت و قوتی غنیمت بیل یعنی هر نسبه به قادر
 اولدیغکی اللهدن بر اولو نعمت بیل زیر ادورانک بر التنده قدر تسزل کلری
 چو قدر یعنی نیچه قادر لر بر التنده قدر تسز ناتوان و بزبون اولوب یا نور که هیچ
 نسبه به قدرتی ایشمز (بخواری متکرای منم ضعیفان و تحیفانرا * که ضد
 مجلس عزت فقیر همنشین دارد * بخواری یا حرف مصاحبت و یا حرف مصدر
 منکر فعل نهی مفرد مخاطب باقه دیکدر منم اسم فاعل در صاحب نعمت
 مغناشته یعنی غنی که حرف تعلیل صدر مجلس عزت اضافت لری لامیه و بیانیه
 فقیر همنشین اضافتی بیانیه و مبتدا همنشین وصف ترکیبیدر بولده او نور بچی

رد سروری
 و شمی

معناست که صغیر و ذلیل دان کثرت زرا ذلیل دینجیلر یوللرده او توره غندر
دارد خبری و صدر مقدم مفعولی و تحت زده ضمیر فقیر را جعد در * محصول
بیت * ای غنی ضعیف و تحقیر و حقارت نظر ایله زرا عزت و حرمت مجلسین
صدری و باطنی رهنشین فقیر لکدر یعنی عشاق ضعیف و تحقیر حقارت
نظر ایله زرا صدر مجلس عزت عشاق بی توان لکدر منعم لفظی اسم مفعول
صیغه بی اوزره اخذ ایلین معنایی بیلز ایش (بلا کردن جان و تن
دعای مستمند است * که بینه خیر از آن خرمن که تنک از خوشه چین دارد *
بلا کردن وصف ترکیبیدر کرداینددن و نذر منک معناست نه جانه اضافتی اسم
فاعله مفعوله اضافت در دعای مستمندان اضافتی لامیه در بلا کردن مبتدا
دعای مستمندان خبری که اسم در کیم معناست نه خوشه چین وصف ترکیبیدر
چینیدن دین دیوش منک معناست نه باشق دیوش بی دیمکدر * محصول بیت
* دردمندر که دعای جان و تن بلای دیندور بیدر مصرع ثانی بی حکم
منته ابر الی و بی و زور کیم خیر کور را اول نرمندن که خوشه چیندن عار ایدر
یعنی فقر ادن عار ایلین اغنیاء اموال و نعمت نرندن خیر کور من لیس مستمندان دن
استمداد ایدوب خیر عار که المی کرک (صبا از عشق من رمزی بگو یا خسرو
خوبان * که صد چشمید و کج خسرو غلام کترین دارد * صبا منادی رمزی
یا حرف وحدت یا حرف صله که حرف رابط صفت کثر ترادات تقضیلد و یا و فون
ادات نسبت * محصول بیت * ای صبا بنم عشقم دن اول شه خوبانه بر رمزی
سویه انجیلین شه خوبان که ایلتی قوللری یوز چشمید و کج خسرو در یعنی ال
اکسکلی قوللری بونلر کبیدر (و کر گوید ایچوا هم چو حافظ عاشق مقلس *
بگویندش که سلطانی کدای هم نشین دارد * و کر گوید اما اگر دیر سه عاشق
مقلس اضافتی بیانه در بگویندش فعل امر جمع مخاطب شین شه خوبانه
را جعد را اول شه خوبانه سوبلا دیمکدر که حرف رابط مفعول قولدر سلطانی
و کدای یاری تکیر ایچون اولق روشنندز هم نشیندن بونده مراد مصاحبدر
* محصول بیت * اگر شاه خوبان دیر سه که حافظ کبی مقلس عاشق استم
ا که سوبلا که پادشاه کدای هم نشین طو تار یعنی مصاحب ایدینور حاصلی
پادشاه لکدر الیه مصاحبت ایده کاشلر سنده بر پادشاه حسین بی مصاحب
ایدنسل غریب دکل سلطانی و کدای یاری بی حرف وحدت طو توب بر سلطان
بر کدای هم نشین طو تار دینلر خیالی ابرام یینور مشلروله ایضا (دیرست که دلدار
پیامی نفرستاد * توش کلامی و سلامی نفرستاد * دیر لفظ مشترک در کیم
و چوقدن معناست نه در که حرف بیان نفرستاد فعل ثنی ماضی کوندر مدی

ردیفی

ردیفی و شعی

از بحر هزج

مفعول مفاعیل مفاعیل

محصول

* محصول بیت * چوقدن در که دلدار بر خبر کوندر مدی بر کلام یاز مدی
و بر سلام کوندر مدی حاصلی چوق زماندر که بزه کلامی کادی و نه سلامی
و نه پیامی (صد نامه فرستادم و آن شاه سواران * بیکی ندوانید و پیامی
نفرستاد * فرستادم کوندر دم دیمکدر و او حرف حال شاه سواران اضافتی
لامیه در بیکی یا حرف وحدت ندوانید فعل ثنی ماضی یلدر مدی یعنی
سکر تدر مدی دیمکدر پیامی یا بی بیت سابق یاری کبی وحدت ایچوندر
* محصول بیت * بن یوز نامه کوندر دم حالبو که اول سوار پادشاهی برینک
سکر تدر مدی و بر خبر کوندر مدی یعنی نامه مقید اولوب جواب
کوندر مدی (سوی من وحشی صفت عقل رمیده * آخوروشی کبک خرای
نفرستاد * من وحشی صفت اضافت لری لامیه و بیانه در وحشی یا حرف نسبت
وحشی صفت وصف ترکیبیدر عقل رمیده به اضافتی بیانه در عقل رمیده
وصف ترکیبیدر عقلی اورکش معناست نه یعنی جنون غلبه ایش دیمکدر
آخوروشی وصف ترکیبیدر روش اسم مصدر در و یا حرف وحدت کبک خرامده
بویه در بعینه * محصول بیت * بن عقلی اورکش وحشی صفت کبک جانینه
بر آخوروشی ککلک صالنتلی کوندر مدی یعنی بو صفتی برینک کوندر مدی
(دانست که خواهد شد من مرغ دل از دست * وزان خط چون سلسله دای
نفرستاد * که حرف بیان شد منیم معناست نه دله مقید در دم تقدیرنده
وزان و او حرف حال * محصول بیت * یلدر بکه مرغ دلم الدن ککدیسر در
حالبو که اول سلسله کبی خطدن بر طوزاق کوندر مدی خطدن بونده مراد
نامه ده یاز بلان خطدر که سطر سطر سلسله در یعنی کند و خطیله برنامه ارسال
ایلد بکه آنکله مرغ دل تسلی بولوب آرام ایده (فریاد که آن ساقی شکر لب
سر مست * دانست که مخورم و جای نفرستاد * ساقی شکر لب سر مست
اضافت لری بیانه در سر مست استغنی دیمکدر سر خوشه ده دیرلر * محصول
بیت * فریاد که اول مستغنی شکر لب ساقی یلدر بکه مخورم و بکا بر جام
کوندر مدی یعنی عشق و محبت بیخی اختیار ایلد بکنی یلدی و بکا بر نسکین
و بر خبر کوندر مدی (چندان که زدم لاف کرامات و مقامات * هیچم خبر از
هیچ مقامی نفرستاد * محصول بیت * اولقدر که طریق عشقه کرامات و مقامات
لافتی اوردم یعنی اولقدر دیدم که سنک عشقه کده بر مرتبه به واصل اولدم که
بندن صادر اولان هب ولایت و کراستدر هیچ بکا بر مقامدن هیچ بر خبر
کوندر مدی یعنی بنم لافه هیچ بروجهله التفات ایدوب اعتبار ایلدی
(حافظ بادب باش که خواست نباشد * کر شاه پیامی بغلامی نفرستاد *
محصول

یادب یا حرف مصاحبت باش فعل امر مفرد مخاطب که حرف تعلیل و خواست
 صوری حساب معناسنده مستعمل در یعنی تفتیش و تفتیس * محصول
 بیت * ای حافظ ادب اول که سوال و جواب اولز یعنی نه ایچون و ندن او توری
 دینار از کرباد شاه بر قولینه بر خبر کوندر منزه یعنی پادشاهه سن قول که بام
 کوندر مدله دیو خطاب سکاد و شمر مصرع اولک معناسنی ای حافظ ادب اول که
 تحسراتک و دینک اولز دین و ای حافظ ادب اول که الحاح و ابرام ایلمک کرکز دین
 و خواستن معناسنی بیلز لایش وله ایضا (ای بسته تو خنده زده بر حدیث
 قند * مشتاقم از برای خدایت شکر بخند * ای حرف ندا اسنادی محذوف
 تدریری ای جاناندر بسته تو اضافتی لامیه در بسته دن مراد دهاندر تشبیه
 طریقه حلیت قند اضافتی لامیه در بخند یا حرف تأکید و خند فعل امر
 مفرد مخاطب * کول دیمکدر * محصول بیت * ای جانان سنک دهانک قند
 سوزینه کولشدر یعنی شکر کلد قیحه خنده ایدوب منزه نمش حاصلی شگری
 بکشمش پس امدی مشتاقم الله ایچون بر طلو خنده ایله که متلذذ اوله یم
 و دخی شکر سوزینی سوبلیه یم یعنی سنک طلو کو اشک سبیلله شکر کول سوزنی
 سوبلیه یم و آدینی اکیه لم مصرع ناینک معناسنی مشتاقم الله ایچون
 بر بوسه خنده دین * کوله جگ معنا و برمش (جایی که یار من بشکر خنده
 دم زند * ای بسته کیستی تو خدا را بخود بخند * جایی یا حرف وحدت که حرف
 بیان و یا حرف رابط صفت دم زند نفس او ره یعنی سوز سوبلیه کیستی تو
 سن کیسن معنای استفهامی متضمن در بخود یا حرف صله بخند فعل نئی مفرد
 مخاطب کند و که کوله * محصول بیت * بر برده که یم یارم شکر خنده ایله تکلم
 ایلیه یعنی طلو کول که سوز سوبلیه ای فستق سن کیسن الله ایچون کند و که
 کوله یعنی کند یکی رسوا ایله زراسنده دهان و ارایسه شکر خنده ایله تکلم
 یوقدر (طوبی ز قامت تو یارده که دم زند * زین قصه بکدرم که سخن میشود
 بلند * یار دقادر اولز که حرف بیان دم زند تکلم ایلیه معناسنه در میشود بلند
 یوکسل اولور یعنی اوزار * محصول بیت * طوبی سنک قامتکدن سوز سوبلیه که
 قادر دکل یعنی سنک قامت که او یکنوب کند و یی که بکزد منزه بوقصه دن یکلم که
 سوز بلند اولور یعنی طوبی و سنک قامتک بچنددن یکلم که سوز اوزار حاصلی
 طوبی و سنک قامت قصه سی بر مطول قصه در آنک تطویلندن یکلم کرک
 بونده بلند زیاده خوب واقع اولمش (کرطیره می نمایی و کرطعنه می زنی *
 ما نیستیم معتقد مر د خود پسند * بعض نسخه ده طیره برینه طرز واقعدر
 خضر به معناسنه طیره قافه قدر غضب معناسنه معتقد مر د خود پسند

رد سروری
 و نهی

الزیر و نهی

مفعول نهی و نهی و نهی و نهی

و نهی

اضافه لری اسم فاعلک مفعولنه و بیانه در معتقد اصطلاح مجمله محب
 معناسنه در خود پسند وصف ترکیبیدر کندین بکنی معناسند * محصول
 بیت * خواجه خطاب عام طریقه بقیله بیورر طرز و غضب ده * کوسر رسک
 طعنه ده او رسک بر خود پسند کشینک محبی و معتقدی دکلز یعنی سنک بره طرز
 و طعنه و غضب کوسر دیکل کند یکی بکنوب خود بین اولدیغک ایچوندر
 اما بر مر د خود بین و خود پسندی سومن ز حاصلی بر منکر لری سومن زمصرع
 ناینک معناسنی مخاطبه تخصیص ایدوب سن خود بین کسیه محب دکلز
 دین طریق تعریفی ترک ایدوب تصریح سلوک ایلش (زاشفتگی حال من
 آگاه کی شود * انرا که دل نکشت گرفتار این کند * اشفتگی اصلی اشفته ایدی
 یاه مصدری کلک سبیلله های رسمی کاف عجمی به تبدیل اولمشدر معناسنی
 قارش مورش اولقدر پریشان معناسنده کاور دلو رمکده ده مستعملدر حاله
 اضافتی و حالک منله لامیه در * محصول بیت * بنم حالمک آشفته لکندن
 و پریشان لغندن بچن آگاه اولور اول کسه که آنک کوکلی بوکند عشقه گرفتار
 اولماش اوله یعنی عاشق اولیان بی درد اهل دردک حالتندن آگاه اولمز بر عاشق
 و محبت دردنی چکن بیلور چکمین نه بیلور من لم یذق لم یعرف (خواهی که
 بر بخیزد از دیده رود خون * دل در وفای صحبت رود کسان میند * خواهی
 فعل مضارع مفرد مخاطب معنای استفهامی متضمن دیلر مسین دیمکدر که
 حرف بیان بر حرف تأکید بخیزد دت بخیزد فعل نئی مضارع مفرد غائب تا معنا
 جهتندن دیده به مقید در از دیده ات تقدیرنده رود دره به دیرلر ابرمق معناسنه
 خونه اضافتی بیانه در حرف صله وفای صحبت رود کسان اضافه لری لامیه لر در
 میند فعل نئی مفرد مخاطب با غله دیمکدر * محصول بیت * دیلر مسن که
 کوز کدن قان ایرمقی فالق بایه یعنی کوزک قان یاش اقمیه کوکلی کسه لر
 اوغلری مصاحبتی و فاستد بایه یعنی الا اولادینه عاشق اولوب کوکل و برمه
 حاصلی غم و غصه دن و ناله و کریه دن امین اولمق استرایسک دیلر سومسه (بازار
 شوق کرم شد آن شمع رخ بکاست * تاجان و دل بر آتش رویش کم سیند * بازار
 شوق اضافتی لامیه در مجازا شمع رخ وصف ترکیبی اقسامند در با حرف تعلیل
 آتش رویش اضافتی بیانه در سیند یوزرک * محصول بیت * بازار شوق
 قزدی یعنی شوق غالب اولدی اول شمع رخ جانان قنده در تاجان و دلی آتش
 روینه سیند ایده یم یعنی شمع روینی * کوروب آتش رخسار نه جان و دلی
 نثار ایلیه یم دیمکدر و جانر در که آتش رو اضافتی لامیه اوله مجازا (حافظ چو ترک
 غمزه ترکان نمیکنی * دانی بکاست جای تو خوارزم باجند * حافظ منادی

حرف ندا محذوف غمزه ترکان اضافتی لامید در ترکاندن بونده مراد محبوبات در
 دانی فعل مضارع مخاطب معنای استغفاهی متضمن بلور میسن دیکدر جای تو
 اضافتی لامیه در خوارزم جواب استغفاهم در بر مضاف تقدیر یله یعنی شهر
 خوارزم و شهر بخند ما و راه انهرده بر شهر که اترک ملک تدرید یعنی
 اوزبک و جغتای دیاریدر * محصول بیت * ای حافظ چونکه محبوبات غمزه سنی
 ترک ابلز سن بلور میسن سنک ترک نره در شهر خوارزم و یا شهر بخند در ترکان
 عبارت چون خوارزم و بخندی ذکر ایلدی یو خسه انلرک محبوبات سنک اترق
 صفای یو قدر و له ایضا (دست از طلب ندارم تا کام من بر آید * یات رسد
 بجانان یا جان زن بر آید * ندارم طوقم یعنی چکم تالی معنای نه در * محصول
 بیت * المی طلبیدن چکم یعنی طلبی ترک ایلم مراد حاصل اولنجه یان جانانه
 ایریشه و یا جان شدن چقه حاصلی طلبی الدن قوم یان جانانه و اصل اوله
 و یا طلبنده اولم یعنی اولنجه طلبی ترک ایلم دیکدر (هر دم چوبی زانان توان
 گرفت یاری * ماییم و خال کویش تا جان زن بر آید * ماییم و خال کویش
 و او حرف مع خال کویش اضافتی لامیه در * محصول بیت * هر نفس
 و هر ساعت و فاسر لر کبی بر بار طوقی اولمز یعنی هر کون بر دلبره عاشق اولمز
 اولمز آمدی بر اول جانانک خال کویله ایر جانم شدن چقه حاصلی اولنجه اندن
 غیری دلبر سو من زو بیتده ردم مطلع بنور من (جان بر لبست و حسرت در دل
 که از دهانش * نکرفته هیچ کای جان از بدن بر آید * از دهانش مصراع
 ثانی به مر هوند نکرفته هاسی های تربدر طوقم ایوب دیکدر کای یا حرف
 وحدت * محصول بیت * جان دودا وده و حسرت لبده در که جانانک دهاندن
 بر مراد اکیوب جان بدنندن چقار یعنی جانانندن مراد المیوب جان بدنندن
 حسرتله چقار (از حسرت دهانش آید بقتلک جانم * خود کام تسکدستان کی
 زان دهان بر آید * آید بقتلک جانم یعنی طارالور تسکدستان الف و نوله جمع
 اولدی ذوی العقوله صفت اولدیغیچون تقدیری عاشقان تسکدستان در
 تسکدست وصف ترکیبی اقسامندند رالی یوقفه معنای نه مفلسدن عبارت در
 * محصول بیت * جانانک دهانی حسرتدن جانم طارالور فقیر لر مرادی
 خود اول دهاندن چقن حاصل اولوز یعنی دهانی حسرتدن جانم تسکد کلوب
 مضطرب اوله نکه نه فائده می و ار که بن تسکدستم حال بوکه تسکدست لر مرادی
 اول دهاندن حاصل اولمز بکشی تربت سن بعد از وفات و بکر * کزانش دروغ
 دوداز کفن بر آید * تربتدن مراد قبر در * محصول بیت * بنم قبری
 و فاعل نصکره آج و نظر ایلکه دروغم آتشدن کفندن یوقون چقار یعنی سنک

از بحر مضارع
 فعل فاعلاتن مفعول فاعلاتن

عشق انشی که کو کلمده مر کوز و نانه در اولم کلمه سو بنم سنک و فاعل نصکره
 یسه دلمده ثابت و فاعل در (بر خیز تا چن را از قامت و قیامت * هم سرودر بر آید
 هم نارون بر آید * تا حرف تعلیل چن را از حرف تخصیص قیامت تا می نشیر
 خطا بدر سرودر بر آید سر و حاصله کاه یعنی بوی ویره * محصول بیت * ایاق
 اوزره قالقوب بوی کوسر تا که چنک سنک بویکدن و قیامت کدن یعنی ایاق اوزره
 طور ممکن هم سرودوق و شوقندن حاصله و میوه به کاه یعنی میوه دار اوله هم
 قره اعاج قالقوب بوی ویره یعنی بوی چکه حاصلی سنک قامت که و قیامت که
 او بکوب بونلردن بوحال لفظ و رایلیم مصراع اولک معنای قالی تا چنک
 سنک قیامت قامت کدن و مصراع ثانیک معنای سنی هم سر و طایفه هم نارون
 ایاق اوزره قالقوب بوی بیکدن معنای سنی بر خیز و رفع ایده عیش مصراع ثانیده
 اولکی بر سینه معنای نه در دین عجب بهملا خطه ایلدی (بر بوی انکه در باغ
 یاید کای چور ویت * آید نسیم و هر دم کز دین بر آید * بوی بونده امید
 معنای نه در * محصول بیت * اول امید اوزره که با غده سنک رویک کبی بر کل
 بوله باد نسیم کاور و هر دم چن اطرافنی طولانور یعنی زیارت ایلر (بنمای رویکه
 خلقی واله شوند و حیران * بکشی لب که فریاد از مردوزن بر آید * خلقی یا حرف
 وحدت بر بولک خلق دیکدر * محصول بیت * رویکی کوسر که بر بولک خلق
 واله و حیران اول و نلر لکی آج و تکلمه کل که کلامک لذتندن مر دوزندن فریاد
 و فغان چقه یعنی آه و ناله به کاه لر (هر یک شکست زلفت پنجه شست دارد *
 چون این دل شکسته با آن شکن بر آید * شکستدن مراد جعد در یعنی زلفن
 بوکلی پنجه الی شست لغتده اولته یعنی بالی اولته سی که زلفک او جتی
 بوکولده کده کاتشینه ایدر لر شکسته جعد معنای نه در بر آید بونده چقشیر
 معنای نه در یعنی مقاومت و مقابله ایدر * محصول بیت * سنک زلفک
 هر بر بولک الی اولته سی یعنی الی خم و تابی وارد پس امدی بو صنف
 کوکل اول شکن زلفله نیجه چقشیر یعنی نیجه مقاومت و مقابله ایده بلور
 مصراع اولک معنای زلفک هر بر بولک الی عقلی کشش واردین و سنک
 زلفک هر بر بولک الی آغ طو نار دین اولکی هم لفظده خطا ایلش و هم
 معناده و ایکنجیسی معناده زراشت اولته به دیر لر آغه دیمز لر ته که سوزنی
 سوزر بیت * جهان نکام و مرادش زما تا ماهی * نکام جاسد او چون نکام
 ماهی شست * و مصراع ثانیک معنای نیجه بر صنف کوکل اول شکنه
 یوقاری کاور دین و بوشکسته کوکل اول شکنه نیجه غلبه ایدر دین ایکسیده
 بیتک معنای نه شکست و بر مشلر گویند کز خیرش در خیل عشق بازان *

ردشاهی

رد سروری
و شاهی

رد سروری
و شاهی

از بحر و دل

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن

هر جا که نام حافظ در انجمن بر آید * ذکر خیر اضافتی بیاید و شین ضمیر مصراع
نماید حافظه را بعد از ضمیر قبل الذکر طریقه خیل عجم دلتده بلوکه دیر
عشق بازانه اضافتی بیاید در انجمن در نیک معناسنه در * محصول بیت *
عشق باز بلوکنده ذکر خیری سونیلر یعنی خیرله کارلر هر پرده که حافظن
آدی در نیکده و مجلسیده حقوق پسند اوله یعنی یاد اوله حاصلی هر پرده
و هر مجلسیده که حافظه آکاسه آدینی خیرله کارلر اوله ایضا (نسبت رویت
اگر باماه و پروین کرده اند * صورتی نادیده اطلاق تخمین کرده اند * نسبت
رویت اضافتی مصدر لک مفعولنه اضافتیدر پروین اولنکر بونده پروینی
ضرورت فافیه ایچون کنور مش اوله یونخسه رویی پروینه تشبیه معهود دکل
بلکه دندانی پروینه تشبیه مشهور در نیکده کمال اصفهانی بیورریت *
دورستد در دندان چون از لبش بتابد * کوی مکرر یادرمه کرد منزل *
وتنه که رکن الدین بکرانی بیورریت * اولوی دندانش که شد لالای او پروین
رجان * از دیده اهل نظر در خوشاب انداخته * صورتی یا حرف وحدت
ویا تکیه نادیده یا حرف ترتیب کوز میوب دیمکدر نسخه لویله واقعدر اما قیاس
صورتش نادیده اطلاق تخمین کرده اند اطلاق یا حرف تکیه تخمین یا حرف
مصاحبت کرده اند متعلق تخمین بر نسیه بی اورا ناقدر قیاس معناسنه
* محصول بیت * سنک رویکی اگر ماه و پروینه تشبیه ایله دیلر سه شکل
و صورت رویکی کوز میوب تخمین و قیاسله اطلاق ایله در یعنی رویکه ماه
و پروین دید کاری حقیقه کله دکلر بلکه تخمین و قیاسله در برابر رویکی کورمدن
سویله در و لارویکی افتابه بله تشبیه ایله لزدی دکل که ماه و پروینه مصراع
تانیلنک معناسنی کورمش صورتی تخمینیه یا اطلاق ایله در در دین تخمینیه
سویله در (شعه از داستان عشق شورانکیز ماست * آن حکایتها که
از فرهاد و شیرین کرده اند * شعه ده یا وحدت و همزه توسل ایچوندر عشق شور
انکیز ما اضافتلی بیاینه و لامیه در شورانکیز وصف ترکیبیدر شورفته
و آشوب یعنی شرم معناسنه در زیر آشور و شور در لار انکیز انکیزیدن مشتدر
قنه و آشوب قویار بی دیمکدر شعه ما بعدله مقدم خبر آن حکایتها مؤخر مبتدا
که حرف رابط صفت * محصول بیت * بزم شورانکیز عشقیز داستانندن بر شمع در
یعنی غوغا قویار بی عشقیز قصه سندن بر جزویدر اول حکایتها که فرهادله
شیریندن ایله در یعنی بزم غوغالی عشقیز داستانندن فرهاد و شیرین
قصه بی بر جزویدر (سنا قیاسی ده که با حکم ازل تدبیر ماست * قابل تغییر
نبودا بجه تعیین کرده اند * با بونده حرف صله در حکم ازل اضافتی بیاینه در

حال

حال و شان ازل دیمکدر * محصول بیت * ای ساقی باده ویر که حکم ازل
تدبیر و قدر یعنی حکم ازل کسه نک تدبیر و تصرفی قبول ایله زبر تغییر
قبول ایله اول نسته که از لده تعیین ایله در یعنی حکم ازل تغییر قبول ایله
(هیچ مژگان در از غمزه جاد و نکدر * آنچه آن خال سیاه و زلف مشکین کرده اند
* مژگان در از اضافتی بیاینه در غمزه جاد و نه بویه در * محصول بیت *
هیچ اوزون مژگان و جاد و غمزه ایله دی اول نسنبدی که اول خال سیاهله زلف
مشکین ایله در یعنی بوا یکسی ایله دیکنی اول ایکسی ایله در
(در سفالین کاسه زندان بخواری منکرید * کین حریفان خدمت جام جهان بین
کرده اند * در سفالین در حرف صله سفال صقه سی یعنی طیراقدن دوزیلن
اسباب دستی کبی چوملک کبی یا حرف نسبت و تون حرف تا کید کاسه زندان
اضافتی لامیه در بخواری یا حرف مصاحبت و یا حرف مصدر حقارته دیمکدر
منکرید فعل نمی جمع مخاطب نظر ایله دیمکدر * کین که حرف تعلیل این
اهم اشارت در حریفانه خدمت جام جهان بین کرده اند خدمتک جامه اضافتی
مصدر لک مفعولنه اضافتیدر و جامک جهان یننه بیاینه جهان بین وصف
ترکیبیدر جهان کور بی معناسنه جهان بین اصلنده اکا ناظر اولاندر
اما بوجام جهانی کورمه که سبب اولد یعنی چون جهان بین دیدلر مسیبه سببه
اطلاق قبیلند در مجاز مرسل طریقه * محصول بیت * زندلرک صقسیدن
کاسه سنه حقارته نظر ایله زبر اوطافه جام جهان نمایه خدمت ایله در
جام جهان نمادن مراد کولدر و زندلر مراد عشاقدر یعنی عاشقار فقر
اولوب اوای و نظرونی سفالین اولد یعنی حقارته بقمک زبر اوطافه کولر کاسه
سعی و کوششله تصفیه و بیروپ صفای قلبه مالک اولمشر حاصلی دللر بی جانان
محبتنه تعلیق ایدوب دنیا خطا منه تعلقدن تخلص ایله در پس هر جابه که
نظر صالسه لاروایی کول کوزیله جابیز مشاهده ایدر (از خرد بیگانه
چون داند اندر بر کشید * دختر زرا که نقد عقل کابین کرده اند *
بیگانه یا حرف وحدت و همزه حرف توسل خرددن بیگانه یعنی دیوانه لای عقل
معناسنه چون و او اصلیه ایله ادات استفهامدر کیف معناسنه داند بیلور
دیمکدر قدرندن تعبیر در ترکیده ده بیلور لفظی کاه اولور قدرت معناسنده
استعمال ایدر لایله بیلور و ایده بیلور یعنی قادر در و قادر دکل دیمکدر
اندر براندر بونده بای صله معناسنه در و بر سینه در دختر زرا اضافتی لامیه
دختر قزور زاصمه یه دیر لاصمه قزی یعنی شراب باده یه بونسمیه کایت طریقه در
اصمه دن حاصل اولد یعنی چون * محصول بیت * عقلمدن بر بیگانه نیچه سینه یه

چکه یلور زرقی بی که کا نقد عقلی کاین ایلمشدر یعنی باده ایچن عقل نقدی
 اسکاسهر و بر حاصلی شراب از الة عقل ایدر پس آتی ایچن نقد عقلی آلدیر
 (خا کاین بی بهره انداز جرعه کاس الکرام * این نطاول بین که با عشاق
 مسکین کرده اند * خا کاین الف و نوله جمع اولدی ذوی العقوله صفت
 اولدی بچون عاشقان خا کاین دیمکدر یا حرف نسبتدر خا که مقسوب عاشقلر
 یعنی خا کسارلر حقارتدن عبارتند بی بهره بی فائده و بی نصیب دیمکدر
 جرعه کاس الکرام اضافتلی لامیه لدر کرام کریمک جمعیدر سخیلر و اسیر
 دیمکدر نطاول بونک کی یرده ظلم معناسنه در که حرف بیان و یا حرف صله عشاق
 مسکین اضافتی بیانیه در * محصول بیت * عشاق خا کساران کریمک کانی
 جرعه سندن بی فائده و بی نصیبدر یعنی مستمند عاشقلر که لطف و احسان
 اوزره دکل بوظیفی کور که مسکین عاشقلر ایلمشدر یعنی جرعه کاس کرامدن
 خا که نصیب وار دها کسارلره بوقر عادتدر جرعه بی خا که سپهر حاصلی اغتیا
 فقرایه التفات ایلمک کارندن شکایتدر (شهرزاع وزغن زیبای سید و سید
 نیست * این کرامت همزه شهباز و شاهین کرده اند * شهرشاهپردن
 محققدر اصلنده قنات چلکیدر اما بونده قنات مراد در زاغه اضافتی لامیدر
 زیبایراشقی دیمکدر صیده اضافتی اسم فاعلک مفعولنه اضافتدر همزه شهباز
 اضافتی لامیدر شهباز چا تر طوغان * محصول بیت * چیلای و قورغون
 قنادی صیده و قیده لایق دکل یعنی بونلری صید ایچون صاقلوب ایاقلرینه
 قید و بند اوزر لر بلکه بوکرامت و بوا بلک شهباز و شاهیند قورندری
 بوکرامتی بوا یکسیسنه مقارن ایلمشدر در حاصلی عشق و محبت جانان هر
 دنی الطبع ناچلیس و ردیله لایق دکلدر بلکه بلند همت و خوش طبع عاشقلره
 مناسب و ملائمدر (نکهت جانبخش دارد خالک کوی دلبران * عاشقان
 اینچاشام عقل مسکین کرده اند * نکهت بونده کوزل قو و معناسنه در
 و اضافتی بیانیه در جانبخش وصف ترکیبدر جان بخشیم معناسنه خالک کوی
 دلبران اضافتلی لامیه لدر در مشام عقل اضافتی بیانیه * محصول بیت *
 دلبران خالک کویینک جانبخش نکهتی واریعتی قو و قومی جان بخشیمیدر عاشقلر
 بونده عقل مشامنی مسکین ایلمشدر یعنی عاشقلر کوی دلبرانی مسکین و غنیر
 یرینه اخذایدوب عقل مشامنی انکله معطر ایلمشدر (شعر حافظرا که یکسر
 وصف احسان شماس * هر کجایت فیده اند از صدق تحسین کرده اند * شعر
 حافظرا اضافتی لامیه ورا ادات مفعولدر شعر حافظه صراع ثابده بشنیده اندک
 و یا تحسین کرده اند که مقدم مفعول صر محیدر که حرف رابط صفت یکسر

کلیا و جمله و جمیع معناسازنده مستعملدر وصف احسان اضافتی مصدرک
 مفعولنه اضافتدر و احسانک شمایه مصدرک فاعلنه اضافتدر * محصول بیت
 * حافظک شعری و یا شعر نه که جمیع معناسازک احسانکر و صفتدر هر برده که اول
 شعری ایلمشدر در صدق الیه تحسین ایلمشدر یعنی جمیع معناسازک احسانکر
 وصف ایلدیکچون هر ایشیده نک مقبولی و مرغوبیدر و له ایضا (صورت
 خوبت نکارا خوش با بین بسته اند * کویا نقش لب از جان شیرین بسته اند
 * صورت خوبت اضافتلی بیانیه و لامیه در نکارا منیادی الف حرف ندا
 خوش بونده کوزل معناسنه در با بین با حرف مصاحبت آیین الف مدوده الیه
 اسلوب و ترتیب معناسنه در بسته اند بغلامشدر یعنی خلق ایلمشدر نقش لیدن
 مراد صورت و شکلدر و اضافت مصدرک مفعولنه در جان شیرین بیانیه *
 محصول بیت * ای نکار سنک صورت خوبی کوزل آیین واسلوبه بغلامشدر
 یعنی وجوده کتور مشدر در و خلق ایلمشدر کویا لیک نقشنی جان شیریندن خلق
 ایلمشدر بسته اند لقا علی خلاق عالمدر و جمعیت تعظیم ایچوندر (خط سبز
 و عارضت بس خوب و دلکش یافتیم * سایبان از کردنبر کردن سرین بسته اند
 * خط سبز بیانیه و عارضت خطه معطوف تقدیری خط سبز در سایبان
 کولکه لکدر زیر سایه کولکه در و بان ادات فاعلدر بی معناسنه در بان
 و باغبان کی قبوچی و باغی دیمکدر کرد کاف عجمینک قحیلله نوزدیمکدر
 غنیره اضافتی لامیه در کرد کاف عجمینک کسر یله چوره و اطراف معناسنه در
 نسربنه اضافتی لامیه در کرد غنیردن مراد خط سبز در و نسربدن عارضیدر
 لف و نشمر طریقیله * محصول بیت * سنک خط سبز کی و عارضکی زیاده خوب
 و لطیف بولدم کانه که غنیر نوزندن نسربن اطرافنه سایبان بغلامشدر (از برای
 مقدم خیل خیالت مردمان * زاشک رنگین در دیار دیده آیین بسته اند *
 بعض نسخه ده آیین برینه آدین واقعدر ایکسیسده آرایش و زینت معناسنه در
 اما آدین اخصدرو بوم مقامه انبیدر زرا دین اول آرایش دیلر که بر پادشاه
 بر بلده به کبرملو اولسه شهر خلقی چقوب کیره جل بونده کوشکلر دوزوب اول
 کوشکاری انواع زینتله ترین ایدر پس اول زینتسه آدین دیرلر اما بزم
 پادشاهلر عزمده عادت بونده قشاش دو شیکله تریندر و اول قشاشلر کابدار
 آغانک دوشلکیمدر اما آیین مطلقا زینت معناسنه کاورامیر مفری سور مشدر
 بیت * کرچه فردا وعده کردستند در عقی بهشت * اوهمی امر و زدنیا را
 بهشت این سکند * بونده آیین ترین معناسنه در دیشلر اگر چه اسلوب
 و ترتیب معناسنه اولمده تمکیدر برای مقدم خیل خیالت لامیه و بیانیه

از بحر رمل
 فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلات

ولامیه در مقدم مصدر میسر در قدوم معناسنه در بونده خیلدن مراد عسکر در
وخیالیدن پادشاه در مردماندن مراد بیکر در اشک رنگین و دیار دیده بیانه لردز
* محصول بیت * سنک خیالک پادشاهی عسکری کلک ایچون کوز مر دملری
اشک سر خدن دیده دیارنده آیین و آذین بغلامش در مقصود جاناتانک خیالی
آرزو سنده کوزلر سنک خونین اولمسیدر یعنی قان اغلمسیدر (کار زلف تست
مشک افشانی اما حالیا * مصححت را نه می بر نافع چینه بسته اند * کار زلف
تست اضافتری لامیه لرد در مشک افشان وصف ترکیبیدر مشک ضا جچی
معناسنه و یا حرف مصدر اما حرف استدر اک حالیا * یکی حالد * دیگدر آلاک
معناسنه مصححت را را حرف تعلیل ته می یا حرف تکبیر نافع چینه اضافتی
لامیه در * محصول بیت * مشک افشانلق سنک زلفک اینسیدر یعنی مشک
صباحی اک * محصول صدر اما حالیا بر مصححت ایچون نافع چینه مشک
افشانلقی ته می بغلامش در یعنی تستر حال ایچون نافع چینه مشک افشاندر
ذیرلر تا که هر ناسر از سنک بوی زلف که طالب اولسون دیو (یارب آن رو بست
و در پیرامش بند کلاه * یا بیکر دماه تابان عقد پروین بسته اند * یارب عجا
معناسنه در و ما بعدی تمام مصرع استفهائی مستعملدر پیرام و پیرامون
اطراف و چوره معناسنه در بند کلاه عجم یعنی کند و لربنه مخصوص کلاه
بر باغ ایدر لرد روم ایل یلکنلر بنده ایلدکاری کی و اول باغی صاحب مکنت
وقدرت بعضی جواهرله تربین ایدر یعنی دلش جواهر دن کچورلر اول
نجه تندر که مصرع نایده یا بیکر دماه تابان آه یوره شد در حاصلی روینی ماه
تابانه و اول باغی عقد پروینه تشبیه ایلشد در عقد پروین اضافتی بیانه در عقد
عینک کسر یله بونغمه در که عورتلر بویونلر بنه طقار * محصول بیت * عجا
جاناتانک روی و اطرافنده بند کلاه میدر یو خسه ماه تابان اطرافنده اولکر
دیز نسیمدر یعنی روی اطرافنده اولکر کی جواهر بونغمین می بغلامش در
استفهام تجاهل عارف طر بنده واقعدر (جلد وصف عشق من بودست
و حسن روی او * پیش ازین آنها که بر فرهاد و شیرین بسته اند * وصف عشق
اضافتی مصدرک معنونه اضافتیدر و منه اضافت لامیه در حسن روی او
لامیدر در آنها تقدیری آن حکایتها در که حرف رابط صفت * محصول
بیت * جمیعانم عشقم و سنک حسن رویک وضی ایش اول قصه لرو حکایتلر که
بوندن اول فرهاد و شیرین بغلامش در یعنی جمیع اوصاف که انلرک حقنده
واقعدر برزم حق زده واقعدر (حافظا محض حقیقت کونی یعنی سر عشق *
غیر ازین دیگر خیالات تخمین بسته اند * حافظا منادی محض حقیقت

اضافتی بیانه در محض ترکیبده جمع دیگله تعبیر ایلدکاری معنادر یعنی خالص
وصافی دیگدر یعنی سر عشق محض حقیقتی تفسیر در غیر ازین بوندن غیر
دیگر خیالاتی اوز که بر نیجه خیالدر تخمین با حرف مضاجبت تخمین قیاس
دیگدر * محصول بیت * ای حافظ چچ یعنی صافی و خالص حقیقت سوبله که
اول حقیقت سر عشق در یعنی اسرار عشق سوبله دیگدر بوسر عشق دن
غیری اوز که بر نیجه خیالدر که تخمینله بغلامش و کالمره یازمش در حاصلی
سر عشق سوزندن غیری سوزلر خیالات من خرفه در که دیگله لایق و مناسب
دکل بو غزل و سابق غزل اون بر دیواندن برنده بولندی انجق پیش ظاهر بودر که
غیری دیوانلردن بود یوانه الحاق اولمش در وله ایضا (بوی مشک از ختن
باد صبا می آید * این چه بادست کز بوی شمای آید * ختن یاد صبا اضافتی
بیانه در ختن مشک حاصل اولان مملکتلرک بر یسنک اسمیدر بوی شمای اضافتی
لامیه در * محصول بیت * باد صبا ختندن مشک قوقوسی کاور بونه بادرای
جاناتان که قوقوز کاور مسکک بعضی ختندن کلد ایچون و باد صبا کوزل
قوقلر کتوردیکچون اکا ختن استعاره ایلدی (نکته مشک ختن می دمدار
جیب نسیم * کاروانی مکر از ملک خطای آید * نکته مشک ختن اضافتری
لامیدر در نکته آغزدن ظاهر اولان طنلوق قویه دیرلر بعض اطفالک کی
اما بونک کی برلده مطلق قوقومر ادر می دمد فعل حال مفرد غائب یل استک
معناسنه در جیب نسیم اضافتی بیانیدر جیب بقه نسیم خوش قوقولی
یل کاروانی یا حرف وحدت مکر کانه معناسنه در خطا ختن کی مشک حاصل
اولان مالکدن بر یسنک اسمیدر * محصول بیت * جیب نسیمدن مشک ختن
قوقوسی اسمر کانه که ملک خطادن مشک کاروانی کاور (برندارم دل از و تارود
جان زتم * کوش کن کز ختم بوی وفا می آید * برندارم فالدرم دیگدر
دل مفعول صریحی از و غیر صریحی تا حرف توقیت مادم معناسنه در کوش
کن دکه دیگدر که حرف تعلیل * محصول بیت * کوکلی اول جاناتانک
محبتمدن فالدرم یعنی مهر و محبتنی ترک ایلیم جانم تسدن کتمینجه دکه که
سوزمدن وفاق قوسی کاور یعنی عشق ترک ایلدیکمک سبی وفادار لغدر
حاصلی برندارم دل از و کلامدن بوی وفا کاور (پیش تیر غمش ای دل سپار
سینه مساز * دیده بر بند که یکان ز هوای آید * پیش تیر غمش اضافتری
لامیه و بیانه در سب مسازک مفعول صریحی مساز فعل نهی مفرد مخاطب ایلد
دیگدر دیده بر بندک مقدم مفعول صریحیدر بر حرف تا کید بند فعل امر مفرد
مخاطب بندیدن که حرف تعلیل یکان مبتدای آید خبری و ز هوای خبر متعلق

از بحر ردل
فاعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلن
نسخه
بوی مشک ختن از باد صبا می آید

* محصول بیت * ای کوکل اول جانانک ترغمی اوکنه سینه بی سیرایله یعنی
 سینه به غم جانانی کتورمه بیکه کوزکی بغله که سیکان هوادن کاور یعنی کوکله
 بلا کوزدن کاور آمدی کوزکی بوم که کوزلری کوروب کوکلی عشق غصه سینه
 دوشرمیه (عشق ابروی تو پیوسته مرا میبرد * پادشاهیست که یادش زکدامی
 آید * عشق ابروی تو اضافت لایه لدر پیوسته دایم میبرد صورار یعنی
 تفقد ایلر مصراع ثانی بی ضرب مثل حکمنده اجر ایدوب بیورر محصول بیت
 عشق ابروی جانان پیوسته بی صورار بر پادشاهدر که یادنه کدا کاور یعنی کدایی
 ا کار (بس که از اشد منت پای فرورفت بکل * مردم چشم مرا از تو حیا می آید
 * منت خمیری معنا چمندن پایه مقید در فرورفت باتدی و طالادی دیمکدر
 بکل با حرف صله کل بالچقد در مردم چشم مرا اضافت لایه لدر در حیا
 اوتقمدر شرم معنا سینه * محصول بیت * بنم اشکمدن چوق که ایاغک بالچغه
 باتدی یعنی کوزم یائی چوق آتوب ایاغک بالچغه باتدیغدن بنم کوزم کوزم
 مر دمنه سندن حیا کاور یعنی کوزدن آقان یاشدن عالم بالچق اولوب ایاغک
 بالچغه باتدیغدن مردم چشم چنابده در مصراع اولک معناسنی نیچه بنم
 کوزم یاشدن ایاق بالچغه باتدی دین معنای بیی بالچغه با ترمش و مصراع
 ثانیکنک معناسنی کوزم یکی سندن اوتانیدیغی ایچون کوزم یاشنک ایاغی بره
 باتدی یعنی اوتانیدیغدن بره بکدی دین معنای بیی بره بکورمش (حافظ
 از باده مبرهیز که کل باز یساغ * از بی عیش بصد برک و نوای آید * حافظ منادی
 مبرهیز فعل نمی مفرد مخاطب که حرف تعلیل باز بونده کیر و معناسنه در یساغ
 با حرف صله برک ازق و یراق وزینت و یرا قدر بونده هر برینه مساغ وار
 و فوائد و غنا و ساز و نغمه در بونکده هر برینه جواز واردر * محصول
 بیت * ای حافظ باده دن برهیز ایلکه کل ینه باغه عیش ایچون بوز برک و نوایله
 کاور یعنی کلک کلسی سبیلله جمیع اسباب عیش بله کاور محسناتله پس آمدی
 باده دن برهیز زمانی دکل وله ایضا (روز وصلی دوستداران یاد باد * یاد باد آن
 روز کاران یاد باد * روزک وصله اضافتی لایه و وصلک مابعدنه مصدرک مفعولنه
 اضافتی قبیلندندر دوستداران وصف ترکیبیدر روز کاران الف و نوله جمع
 اولدیغی شد و نوله در ایام دیمکدر ایکنی یاد باد تا کید افاده ایدر * محصول
 بیت * دوستلرک وصلی کوئی یاد اولسون یعنی انلرله وصالده اولدیغیم کون
 اکلسون اکلسون اول ایام اکلسون بعضی ظرفاصله سینه ارسال ایلدیکی
 مکتوبک کارینه بو بیی بازارلر (کام از تلخی غم چون زهر گشت * بانک نوش
 باده خواران یاد باد * کام کاف عربله طماق معناسنه در ننه که حضرت مولانا

و دسروری
و دسروری

از بحر رمل
فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن

جامینک بو بیتندن مفه و مصدر بیت * کسی که کام درین بحر می نمیدی کام *
 بکام میرسد آخرولی بکام نمینک * و آصفینک بو بیتندن بیت * بسی خود را
 در آب دیده چون ماهی وطن دیدم * که تا قلاب زلفش را بکام خویشتن دیدم *
 دقایق الحقایق صاحبی کامی کاف بحمیلله آدمه طماق بیننده مشترک طومش
 اما انلردن بوسه و زیاده چوقد بر ننه که مواضع متعدده ده اول کابده بویه غفلت
 واقع اولندر تلخی غم اضافتی لایه سینه بانک نوش باده خواران اضافت لری
 بیایه و لایه در باده خواران وصف ترکیبیدر الف و نوله جمع اولدی ذوی
 العقوله صفت اولدیغیچون تقدیری رندان باده خواراندر * محصول بیت *
 دماغم غم اجیلغندن زهر کی اولدی رندرک و باده نوشلرک بانک نوشاوشی یاد
 اولسون یعنی باده مجلسنده بنوش و نوش آواز لری اکلسون زیر اهل مجلسک
 عادتندندر که قدحی بریسی اکلسون سه بنوشیم دیمک ننه که رومده ایچلم دیرلر
 منه سنده کام کاف بحمیلله طماق معناسنه در دین فارسیده هنوز کامه واصل
 اولماسش (کرچه یاران فارغند از یاد من * از من ایشانرا هزاران یاد باد *
 یاد من اضافتی مصدرک مفعولنه در یاد باد بونده اسمدر یعنی مجموع مرکب
 بر معنادن عبارتندر * محصول بیت * کرچه یاران بنی اکقدن فارغلدر اما سندن
 انلر بیک یاد باد اولسون یعنی بیک کره اکق و تذکرا اولسون دیمکدر (مبتلا کشتم
 درین بند بلا * کوشش آن حق کرار ان یاد باد * بند بلا اضافتی بیایه در
 حق کرار ان حق ادالیدی معناسنه در تقدیری یاران حق کرار اندر * محصول
 بیت * بوبلا بندینه مبتلا اولدم یعنی دوستلردن فراق و هجران بندینه گرفتار
 اولدم اول حق ادالیدی دوستلر یعنی یاد اولسون یعنی اکلسون انلرک بزم
 حقمراد ایلکده سعیری کرارانی بونده ذالله یا زانلر حق کرار ان ایلما مشلر
 (کرچه صد رودست در چشم مدام * زنده رود باغ کاران یاد باد * رود ابرمق
 زنده رود بعض لغتده زای مفتوحه ده ایراد ایلدیله و بعضنده مکسوره ده
 حاصلی اصفهان جانبنده اولور ابرمق در باغ کاران اکرباغ کاراندر مراد
 باغبانلر ایه کاف بحمی اولق قیاسدر و اکرباغ اکوب دیمکدر مراد ایه
 کاف عربی اولق قیاسدر وصف ترکیبی اولق اعتبارله کاریدنندن اکین اکک
 معناسنه * محصول بیت * کرچه کوزمیده هر دم و هر زمان کوز یاشلری بوز
 ابرمق اولور بس آمدی باغیلرک زنده رودی یاد اولسون یعنی بنم کوزم یاشی
 زنده رودی اکدرسون کوزمدن نیچه زنده رود کی ابرمق ایدر یعنیچون
 (نیک در تدبیر غم در مانده ام * چاره آن غم کساران یاد باد * نیک بونک کی
 برلرده محکم معناسنه در * محصول بیت * محکم غم تدبیرنده عاجز یعنی غم

و دسروری

و دسروری
و دسروری

و غصه تدبیر نه چاره بود و اول معهود نمکسار را که چاره سی یاد اولسون یعنی
 یاران نمکساران که بزم هر دردمزه چاره ایدر لردی اکسون اول چاره راز
 حافظ بعد ازین تا گفته ماند ای دریغ آن رازداران یاد باد * راز حافظ اضافی
 لامیه در نا گفته سو یلمندک ماند قالدی ای حرف ند امتادی محذوف در تقدیری
 ای یاران در رازداران وصف ترکیبیدر راز صقلیچیلرد یکدر * محصول بیت *
 حافظک رازی شد نصکره سو یلمندک قالدی یعنی کسه قالدیکه رازی صقل
 پس آمدی رازی سو یلمندک مخفی قالدی آمدی ای یاران حیف اول معهود
 رازدار را کسون زیر راز مزی صیانت ایدر لردی وله ایضا (مطرب عشق
 عجب ساز نوای دارد * نقش غرغمه که ز دراه بجای دارد * مطرب عشق
 اضافی بیانیه در ساز بونده چالغیچیلر قوللندی ساز در چنک و قانون و قوپوز
 کبی نوای نونک فتحه سیله وضعه سیله لغتد بونده مراد علم نغمه دن بر پرده نک
 ایدر رسته که عنصری دیش بیت * ره راهوی کرچه بی حد زدم * نوادر حجاز
 و نوایتم * اولکی نوادن مراد رونق حالدروایکچیدن نغمه نوادر و یا حرف
 تکیر نقش هر نغمه اضافی لامیه در نقشدن مراد صورتدر که حرف رابط صفت
 راهدن بونده مراد پرده ساز در اما ایامدن خالی دکل بجای یا حرف وحدت
 * محصول بیت * عشق مطربک عجب ساز نوای واریعی عجب سازه و عجب
 نوبه مالکدر مصرع ثانی مصرع اولی مفسر در هر نغمه نک صورتن که
 چالدی پرده سی بر پرده در یعنی انواع نغمات و دورلو دورلو پرده چالدی
 شویله که بری برینه بکزمز بیتده مطرب و ساز نوای نقش و نغمه و راه صنعت
 مراعات نظیر در علم بدیدن آگاه اولمیان بیتده اجتماع واردیش (عالم از ناله
 عشاق میاد اخلی * که خوش آهنک و فر جیش صدای دارد * ناله عشاق
 اضافی لامیه در عالم مبتدای اخلی خیری از ناله خبره متعلق که حرف تعلیل
 خوش آهنک ترکیب مزجی و او حرف عطف فر جیش وصف ترکیبیدر فرح
 بغشلیجی دیمکدر صدای یا حرف وحدت و یا حرف تکیر * محصول بیت * عالم
 ناله عشاقدن خالی اولسون زیرا کوزل و لطیف آهنک و فرح و صفا بغشلیجی
 صداسی واریعی ناله عشاق سائر ناله لره او عزیز یاده دلیند و دلقریب در ناله
 و عشاق و آهنک و صداز کری مراعات نظیر قبیلند در بیت سابقه نسبت
 عشاق لفظی ایهام دلرواقع اولمش تا مثل تدبر (پیردردی کش ما کرچه
 ندار در زور * خوش عطا بخش و خطا پوش خدای دارد * پیردردی کش ما
 اضافت لری بیانیه و لامیه در درد کش وصف ترکیبیدر مراد پاده نوشدر
 و بونده پیردردی کشدن مراد شیخ محمود کار نک در که سابقه ایانی یکدی خدای

از بحر رمل

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن

ردشعی

یا حرف

یا حرف تکیر * محصول بیت * بزم دردی کش یعنی پاده نوش پیرمز کرچه زر
 و زور و طومز یعنی صاحب مال و منصب دکلدر اما احسان و عطا بغشلیجی و خطا
 و معصیتی سترایدیجی کوزل افندیسی واریعی مال و منصبی یوغیسه خدای
 ذوالجلاله استظهاری وارد در خدا یانک یاسنی حرف وحدت طو توب بر خداسی
 واردین خدای بیلزامش (محتشم داردلم کین مکس قند پرست * تا هوادار
 نوشد فر همایی دارد * محتشم اسم مفعول صیغه سی اوزره عجم محترم
 معناسنده استعمال ایدر یعنی حرمتلو و عزتو معناسنده دار فعل امر مفرد
 مخاطب دلم مفعول اولی و محتشم نائیدر کین که حرف تعلیل این اسم اشارتدر
 مکس قند پرسته که دلدن عبارتدر اضافی لامیه در قند پرست وصف
 ترکیبیدر پرستیدن قند شکره دیرلر شکر طیبی سینک دیمکدر یعنی شکره
 مائل معناسنده تا ابتدای غایت ایچوندر زمانده مند کبی عربیده هوادار وصف
 ترکیبیدر محب معناسنده فر بونده رانک تشدید یله در اثر و رونق و ضیاء معناسنده
 همای بر مبارک قوشدر دشت قنچاق و هند جاتیلرنده اولور هر بار که پیدا اولوب
 کوز و نسه اول برلر آد میسی سکر در کول که سنده داخل اولمغه زرا هر کین
 اوستنه که کول که سی دوشسه یا پادشاه اولور و یا اولود و لتلو اخرنده کی یا حرف
 تکیر در * محصول بیت * بنم کوکلی حرمتلو و عزتو طوط زبیر او قند پرست
 مکس سنک هوادارک اوللدنبری فر هماطو تریعی آنده هم اثری وار که
 هر کیمه که توجه ایدوب همت ایلمه یا پادشاه اولور و یا عالجیناب برد و لتلو حاصلی
 سنک مهرلر اکابر شرف و بر مشدر که اندن آنا غریبه صادر اولور همای سنک
 یاسنی حرف مصدر طوتان یا رمعان بنسن بلمدیکندن غیری قافیه دن دخی
 خیر دارد کل امش (از عدالت نبود دورا کرش پرسد حال * پادشاهی که
 بهم سایه کدای دارد * اگرش ضمیری معناسجه متندن حاله مقید و انعام
 قیل الذکر طریقه یله کدایه راجعدر پادشاهی و کدای یاری وحدت ایچوندر که
 حرف رابط صفت بهم سایه یا حرف زائد * محصول بیت * عدالتدن بعیدد کلدر
 اگر انک حالی صورار سه یعنی پادشاه بر کد اوقو کشیسی اوله اول کدای تفقد
 ایدوب حالی صورار سه عدالتدن دور و عدالتی منافی دکل حاصلی پادشاه
 بر کد انک حالی صورمق عدالتدن خارج دکل (اشک خونین بنودم بطیبیان
 گفتند * در در عشقست و جگر سوزد و این دارد * گفتندک مفعولی مصرع
 نائیدر و او حرف حال جگر سوز و وصف ترکیبیدر سوزیدن جگر یا ندریجی
 دیمکدر جگر سوز مبتدا و دار دخبری و دوامقدم مفعولی دوا یی یاسنی حرف
 وحدت و یا تکیر * محصول بیت * کندی قانلی یا شمی طیبیلره کو ستردم دید یلر

ردشعی

ردشعی

سنگ در دل عشق در دیدن حال بود که جگر سوز برد و آبی و یاد و آبی و آری عشق
 در دینک دوامی صبر در اول ایسه جگر سوز در تحمله مجال بود و آوی حرف
 عطف طو توب معنایی در دینک و جگر یا جگر در و آبی و آری در دین بی درد
 و عشق دردی و جگر یا جگر در دین و آوی و آری یعنی بود که علاج میسر دکل
 دین بی درد عجب باطل تصرف ایلمش (ستم از غمزه میاموز که در مذهب عشق
 * هر عمل اجری و هر کرده جزای دارد * ستم بسیار و ستم مقدم مفعول در سببی
 و از غمزه غیر در سببی که حرف تعلیل مذهب عشق اضافتی لامیه در مجازا
 و مصراع ثانی به مرهون در اجری یا حرف وحدت و یا تکبیر جزای یا سیده بویه در
 کرده عمل معنای در * محصول بیت * غمزه کدن ظلمی او گرفته که عشق
 مذهبیده هر عمل اجری و هر ایلمش جزای و آری عدالت ایلمش اجری
 و جزای لطف و احسان در و ظلم ایلمش جزای عذاب و عقاب در پس آمدی
 غمزه کدن ظلم او گرفته که مکافات و یا داشت عذاب و عقاب اوله (نفر گفت آن بت
 ترسایچه باده فروش * شادی روی کسی خور که صفای دارد * نغز کو بک
 دیکدر او معنای ترسایچه باده فروش اضافتی بیانه در گفتن مفعولی مصراع
 ثانیست مضمون شادی روی کسی اضافتی لامیه در خور تقدیری باده
 خورد در که حرف رابط صفت صفای دارد یا حرف تکبیر صفای وارد دیکدر *
 محصول بیت * باده فروش ترسایچه بت یعنی محبوب مغچه او سوبلدی که
 شرابی بر کسه نک بوزی شوقه ایچ که صفای اوله یعنی کندی صفای اوله
 و یار دینه نک صفای اوله دیکدر (خسر و حافظ در کاه نشین فاخته خواند
 * وز زبان تو تمنای دعای دارد * حافظ در کاه نشین اضافتی بیانه در در کاهده
 او توریجی تمنای دعا اضافتی مصدر مفعول اضافتی لامیه در خور تقدیری باده
 و یا تکبیر ایچوندر * محصول بیت * ای پادشاه حافظ در کاه نشین فاخته او قودی
 و سنگ دل کدن دعا تمنای طو توب یعنی حافظ دعا او یا کندی حقنه دعا فافیه
 ضرورتیچون دعا بیور مشدرو آلا آمین مقامی ایدی تقدیری و زبان تو تمنای
 آمینی دارد و له ایضا (نیست در شهر نکاری که دل ما ببرد * بنجم اریار شود رخت
 از نجایبرد * نکاری یا حرف وحدت که حرف رابط صفت و یا حرف بیان دل ما
 اضافتی لامیه و ببرد مقدم مفعولی * محصول بیت * شهر شیرازده بر نکار
 بوقدر که بزدن کو کل ایلمش یعنی بزی کند و به عاشق ایلمش پس طالع بکایار
 اولور سه رخت و اسبابی بوردن ایلمش یعنی دلبری اهل کماله اعتبار ایلمش
 مملکت و آرام حاصلی شاعر اعتبار ایلمش دیکدر (کو حریفی کش
 سره ست که پیش کرمش * عاشق سوخته دل نام تمنایبرد * حرف بی یا حرف

رد سروری
و شعی

از بحر رمل
فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن

وحدت کش اجماع مدن و بعض لغت درن مسعود اولان کاف عربینک فحیل در
 و بعض لغت کاف عجمینک کسیرله یازدی یازلی و شادان و فرحان معنایسته
 سر مسته اضافتی بیانه در که حرف رابط صفت پیش کرمش اضافتی لامیه در
 و مصراع ثانی به مرهون عاشق سوخته دل اضافتی بیانه در سوخته دل پورگی
 یا غمش دیکدر نام تمنای لامیه در و ببرد مقدم مفعول صریح در * محصول بیت
 قبی بی پروا شادان و فرحان بر باده نوش مصاحب که انک کرمی قتیله و یا او کندی
 یعنی کرمی او کندی کرمه اضافتی مجازیدر مراد کندی در سوخته دل عاشق تمنای
 آدینی اکی یعنی اندن بر نسنه تمنای ایلمش یعنی خطام دیندن بر نسنه عرض ایلمش
 و اکو حریفدن مراد جانان ایسه تمنای وصال ایلمش دیکدر (باغبان خزان
 بیخبر می بینم * آه از آن روز که بادت کل رعنا ببرد * بادتک تاسی معنایست
 رعنا به مقید در رعنا بت تقدیرنده * محصول بیت * ای باغبان خزان
 سنی بیخبر کوررم آه اول کوندن که کل رعنا کی سنگ بادت خزان ایلمش بادت خزان
 مراد اجد در و کل رعنا بادت عمر نازنین مراد در یعنی اجدن سنی غافل کوررم آه
 اول کوندن که عمر نازنینکی بادت فنا یا بوب * کو توره (رهزن دهر فاخته
 مشوایم از و * اگرامی و زبردست که فر دایبرد * رهزن و صف ترکیبی بول
 اورجی یعنی حرامی دهره اضافتی بیانه در ایچم همزه نک و میلم کسیرله امین
 دیکدر اوضه میری رهزن دهره را جعندر * محصول بیت * دهر حرامیسی
 او بومامشدر اندن امین اوله یعنی غافل دکل اکر بوکون عمر نازنینکی الوب
 ایلمش ایسه یارین ایلمش یعنی بوکون سنی فنا ایلمش ایسه یارین فنا ایلمش
 مقرر در خیال این همه لعبت بهوس میبازم * بود که صاحب نظری نام تماشا ببرد
 * در خیال اصلنده در خیال در میم متکلم ضرورت وزن ایچون حذف اولندی
 لعبت حقه بازلق و قوقله او بونی بهوس یا حرف مصاحبت میبازم فعل مضارع
 متکلم وحده او بنام دیکدر بوقدر بوقدر محقق در اوله که دیکدر که حرف بیان
 صاحب نظر و صف ترکیبی اقسامند در و یا حرف وحدت نام تماشا اضافتی
 لامیه و ببرد مقدم مفعولی * محصول بیت * کندی خیالده هوسله بوقدر
 لعبت بازلق ایدرم یعنی بوقدر خیل و مصنع اشعار اظهار ایدرم اوله که
 بر صاحب نظر تماشا آدینی اکی یعنی اوله که بر کون بر صاحب نظر کل حافظن
 خیال انکیز اشعارنی سیر و تماشا ایدرم دیه مصراع اولک معنایستی خیال می
 بود کولعبت هوسله یعنی تمام سبیل ظهوره کتوررم دین خیلی خیل معنا
 اظهار ایلمش (علم و فضلی که بچل سال دلم جمع آورد * ترسم آن ترکس مستانه
 بیغمه ایدرم * علم و فضلی تقدیری علمی و فضلی در بار وحدت نوعیه در در دورلو

علم و فضل دیکدر که حرف رابط صفت بحل با حرف ظرف چل قرق دیکدر جمع
 آوردن پوشردی دیکدر بیغما با حرف مصاحبت * محصول بیت * بر علم
 و فضلی که قرق یلده دیوشردم یعنی قزاندنم قورقمرکه اول برکس مستانه
 یغما یله ایلته و یا ایلته و یا ایلته یعنی مقتضای علم و فضله بکا عمل ایستدر میوب
 بنی مجنون لایعقل ایلیمه و یا ایلر (محرر یا مجزده به لوتزدن این باش * سامری
 کیست که دست ازید بیضا ببرد * بعضی نسخه ده بانک کاوی چه صدا باز دهد
 عشوه محز یا مجزه با حرف صله به لوتزدن یا شامز و برابر اولمز معناسنه در سامری
 کیست سامری کیدر که حرف بیان دست بونده غلبه معناسنه در تته که
 برایکی برده بیان اولمز بید بیضا مضاف حذف فیه تقدیری صاحب
 ید بیضا در که حضرت موسی بیغمبر در * محصول بیت * محز مجزه به یا شامز
 یعنی برابر اولمز سن امین اول خطاب عام در سامری کیدر که حضرت سوسان
 ال ایلته و یا ایلته یعنی الحق یعلو و لایعلی باطل حقه غالب اولمز یعنی
 سامری محز موسی کی صاحب مجزانه برابر اولمز احتمال بقدر اما محصول
 مصرع نسخه بانک کاوی اضافتی لامیه در و یا حرف وحدت نوعیه چه بونده
 استفهام انکار طریقه بقیه کلمه در بازادات تا کیدر عشوه محز که مقدم مفعولیدر
 محز میمل فیتی و خانک فیتی و کسری جائز فعل نهی مفرد مخاطب صائون آمد یعنی
 قبول ایلله محصول مصرع بوضعه آوزی نه صدا ویرا آدانه یعنی سامری حلی
 قیظدن پیدا ایلد یکی بوز اغینک نه صیت و صداسی اولور انک خواریند یعنی
 صغیر بوز اغینسی آوازه الدانه محز در اوته سی باطلدر حقیقتی بقدر دیکدر
 حاصلی سامری هر نه ایشلر سه محز در انک محز حضرت موسانک مجزه سیمه
 برابر اوله من (راه عشق ارچه کین کاه کاند ارانست * هر که دانسته رود صفره
 زاعدا ببرد * سابقا بیان اولدیده که صفره بحج اصطلاح حزننده زیاده به درلر
 * محصول بیت * راه عشق کرچه کاند ارلر کینسکا هیدر اما هر کسه که دانسته
 یعنی عاقلانه کیده اعدادن صفره ایلته و یا ایلته یعنی دشمنانه غلبه ایدر حاصلی طریق
 عشق جانانه بی تدارک و تدبر ایلله سلوک ایللین رقیب لردن امین اولوب انلره غلبه
 و قهر ایلر (جام مینایی می ستره تنک دلیست * منه از دست که سیل غمت
 از جا ببرد * مینایی یا حرف نسبت و مینایشل صرچه به درلر تشبیه طریقه
 فلکه ده درلر بونده یشل صرچه دن قدح مراد در میه اضافتی لامیه در و سدره
 اضافتی مصدرک مفعولنه اضافتی در تنک دلی وصف ترکیبی اقسامندند
 و یا حرف وحدت که حرف تعلیل سیل غم اضافتی بیاید در سیل غمت ببردک
 مقدم مفعول صر میجد زوازا غیر صر می * محصول بیت * شربانک

یشل صرچه قدحی کوکل دارانی یولنک سدر هیدر یعنی کوکل داراغنه مانع در
 آمدی الدن قومه که سیل غم سنی برکدن ایلته و یا ایلته یعنی غم سنی تلف ایدر آمدی
 جام باده بی الدن قومه که غم یا نکه اوغرامیه می برینه من یزان من ایلله می
 فرق ایلز امش (حافظ ارجان طلبد غمزه مستانه یار * خانه از غیر بپرد از و بیل
 تا ببرد * حافظ منادی بپرد از خالی ایلله دیکدر پرداختن و پردازیدن لفظ
 مشترک در تمام ایلک و خالی قاتی بیننده بیل فعل امر مفرد مخاطب هیلدندن
 صلی و بر مک و ترک ایلک معناسنه در بونده قود دیکدر ترک ایلله معناسنه تا بونده
 حتی معناسنه در * محصول بیت * ای حافظ آکر یارک غمزه مستانه سی جان
 طلب ایدر سه خانه بی اغیاردن خالی ایلله و قوتا ایلته سون یعنی درون دلدله غیره
 بر قومه تا جانی آلوب ایلته سون وله ایضا (جهان برابر وی عید از هلال و سه
 کشید * هلال عید برابر وی یار باید دید * جهان مبتدا و کشید خبری باقیبری
 کشیده متعلق عیده ابر و استعاره ایلدی و ابرویه و سه و سه راسته قدر مصرع
 ثانی شرط محذوفه جواب شکلی واقع اولمز در * محصول بیت * جهان ابروی
 عیده هلالدن و سه چکدی یعنی هلال عید کورینوب پیدا و هویدا اولدی
 پس هلال عیدی ابروی یارده کورمک کرک یعنی یارک ابروسنی هلال عید بدلی
 کورمک کرک خلقت معتادیدر هلال کورند کده برنسنه به باقی آمدی خواجه
 بیورر که هلال عید کورنچیک یارک ابروسنه باقی کرک (شکسته کنت
 چوپشت هلال قامت من * کان ابروی یارم چو و سه باز کشید * بعضی
 نسخه ده کنت برینه کرد واقع اولمز پس فاعلی کان ابروی یاردر * محصول
 بیت * هلال ارقه سی کی بنم قامت صندی بنم یارم کان ابروسی که کندویه
 و سه چکدی یعنی بنم یارم ابروسی که و سه کی سیاه اولدی و کانه مشابیه
 اولدی بنم قامتی هلال کی دو تا ایلدی اسم مفعول فارسیده کشت و یا شد
 ضیغه لریله ترکیب اولور بونده شکسته کشت اولدی یعنی کی حاصلی مصرع
 ثانی یارک ابروری کان دش و سه کی سیاه اولسندن کایتدر (مپوش روی
 و مشودر خط از تفرج خلق * که خواند خط تو برروان یکاد و دمید *
 در خط شدن کاه بچایده و کاه اضطرابده استعمال اولور بونده بچای
 معناسنه در که حرف تعلیل برروا صلنده بررویت ایدی ضرورت وزن ایچون ضمیر
 خطاب حذف اولمش وان یکاد بوندن مراد وان یکاد الدین کفر و آیتدر که
 یار امر کوزد کمل ایچون او قورلر * محصول بیت * یوزکی اورغه و محبوب اوله
 خلقت تفرجندن و سیرندن زیر اسنک خطن رویکه وان یکاد آیتن او قودی
 و او قودی یعنی خطن کادی شمدنکر و خلقتن یوزکی کرکه که سکا کوزد کز

رد سروری

از بحر محبت

مفاعیلن فاعیلن فاعیلن

حاصلی بودند نصرکه عشاق غلودن فالور لریوز کی کرک سترایله کرکسه ایله جانانک
خطی روینه وان یکاد او قومق روینه کسه عدم التفاتدن ایهام وارتاقل تدبر
(مکر نسیم ننت صبح در چمن بکشدشت * نه کل سیوی تو برتن چو صبح جامه
درید * مکر کانه معناسنه در نسیم بونده کوزل قوقومعناسنه تجرید اولمشدر
ته اضافتی لامیه در صبح ظر و ف زمانیه دندر بکشدشت لفظنه که حرف تعلیل
کل مبتدا و درید خبری و باقیسی خبره متعلق برتن تقدیری برتنش در جامه
درید مقدم مفعولیدر * محصول بیت * کانه که سنک تنک نسیمی صبح
وقتی چمنه او غرادی که کل سنک بویک سیبیله تنی اوزرنده صبح کی جامه سنی
چال ایلدی کلک و صیقل جامه سنی چال ایلکدن مقصود آچله لیدر (نبود
چنک و رباب و کل و بنید که بود * کل وجود من آغشته کلاب و بنید *
کل وجود اضافتی بیاید در آغشتن اصلی و یوغرمق بونده اصلش دیمکدر
کلابه اضافتی لامیه در بونده بنید دن باده مراد در * محصول بیت * چنک
و رباب و کل و بنید دیناده یوقایدی که بنم وجودم بالحنی کلاب و بنیده آغشته
ایدی یعنی ازله بنم طینتم کلاب و باده ایله شجر در (بیای که با تو بگویم غم
و ملالت دل * چرا که بی تو ندارم حال گفت و شنید * بیای خطیاب جانانه در
چرا بونده ادا ت تعلیل در زمره معناسنه که حرف بیان * محصول بیت * کل که
سکا کوکاک غم و ملالتی سوبلیه بن زیرا که سنسز دیمیه و ایستیمیه محال بود در
یعنی کوکل فخر تنی سن اولنجه سوبلیم اما سن اولنجه قادر د کام آغرم آچوب
سوز سوبل که زیر اینم وار لغم سنک وار لغم که مقید در (بهای وصل تو کر جان بود
خریدارم * که جنس خوب مبصر بهر چه دید خرید * بهای وصل اضافتی
لامیه در و تویه اضافت مصدر لک مفعولنه در خریدارم فعل مضارع متکلم
و حیده که حرف تعلیل جنس خوب اضافتی بیاینه در جنسندن مراد عاشدر
مبصر تبارار الزنده آلمده صاعده کوزی آچق اولوب در سنسندک قدر و قیمتی
بله * سارده در لر خرید فعل ماضی مفرد غائب صاقون آلدی دیمکدر * محصول
بیت * سنک و صلیک بهاسی جان ایسه ده مشتریم زیر مبصر خوب متاعی نیچه
کور رسه صاقون آلدی یعنی اومتاع و قاشی نیچه اولور سه آلور سنک و صلیکده
بر متاع کرانبه سار بهاسی جان ایسه ده آلورم (مهر ز آب سر شکم که بی تو
دور از تو * چوباد میشد و در خالز راه میغلطید * میشد کدردی و میغلطید
یوالزدی * محصول بیت * کوزم یاشی دو که زیر اینسز سنندن ایراق باد کی
کدردی و یول طبر اغنده یوالزدی یعنی سنندن ایراق دوشنجه یل * کی یول
طبر اغنده یوالزجا زرد که بوند میشد و میغلطید ماضی خالص معناسنه اوله

یعنی کندی و یوالزندی دیمک اوله دور از تو بونک کی برلرده دعا در سنندن ایراق
اولسون دیمکدر ته * که تر کیده حاضر لدن ایراق اولسون دیر لر مصراع
ثانی سنک معناسنی یل کی اولدی دین معناسنی اولدیره ممش (چو ماه روی تو
در شام زلف میسیدیم * شب بروی نوروشن چو روز میگردید * ماه روی تو
اضافتری بیاینه و لامیه در شام زلفده بیاینه بروی با حرف سبب میگردید
و میدید جائز در که حکایت حال ماضی اوله * محصول بیت * چونکه سنک ماه
روی کی شام زلف کده کور ردیم و یا کور دم سنک رویک سیبیله کیجه بکار روز کی
روشن اولوردی و یا اولدی یعنی سنک و وین کونش اولمق سیبیله آتی کور مکه
کیجدم کوند وز اولدی (بلب رسید مرا جان و بر نیامد کام * بسر رسید امیدم
طلب بسر رسید * مرا بزم دیمکدر بر نیامد حاصل اولدی کام فاعلی بسر رسید
حده و غایبه ایرشدی دیمکدر * محصول بیت * جام دوداغمه ایرشدی و مراد
حاصل اولدی امیدمده حده و غایبه ایرشدی اما طلب حده و غایبه ایرشدی
یعنی امیدم دو کندی اما طلب دو کندی یعنی طلب وصال جانانه حد و بیان یوق
(ز شوق روی تو حافظ نوشت حرفی چند * بخوان بنظمش و در * کوش کن
چو مر و اید * شوق روی تو اضافتری لامیه در حرفی یا حرف وحدت
بنظمش شین ضمیر حرفی چنده را جعدر مر و اید اینجویه دیر لر * محصول بیت *
سنک رویک شوقندن حافظ بر نیچه حرف یازدی امدی اول حرفی نظم له او قو
و قواف که طاق اینجو کی یعنی نظم حافظدن اینجو کی قولف که چک وله ابضا
(حافظ خلوت نشین دوش میخانه شد * از سر پیمان برفت بامر پیمانه شد *
بعض نسخه ده خلوت برینه مسجد واقع اولمش دوش دون کیجه دیمکدر شد
رفت معناسنه در سر بونده سودا و جهت معناسنی اولمق نمکندر پیمان عهد
معناسنه در با حرف صله پیمانه قدح شدینه رفت معناسنه در * محصول
بیت * خلوت نشین و مسجد نشین حافظ دون کیجه میخانه به کندی زهد
و تقوی عهد و پیمانی سودا سنندن کندی و پیمانه هواسنه کندی یعنی زهد
و تقوی یولن ترک ایدوب باده پیمانی هواسنه دوشدی مصراع ثانی سنک
معناسنی عهد باشندن کندی قدح باشیله اولدی و زهد و صلاح عهدی
هواسندن کندی پیمانه هوسی اید اولدی دینر معناسنی اولدیره ممش (شاهد
عهد شباب آمده بودش بخواب * باز به پیرانه سر عاشق و دیوانه شد * شاهد
عهد شباب اضافتری بیاینه در شباب بونده یکتک کدر بودش شین ضمیر
معنا جهنندن خوابه مقید در بخوابش تقدیرنده بیت سابقده حافظه را جعدر
با حرف صله و یا حرف ظرف باز بونده کیر و معناسنه در به پیرانه با حرف ظرف

رد می

از بحر مدح

مفتعلن فاعلن مفتعلن فاعلن

رد می

و شعی

پیرانه میری پیران وقتند شد اولدی * محصول بیت * بکتک زمانی محبوی
حافظه دوشده کشیدی یعنی دوشده کشیدی جوان کور کشیدی پیران
وقتند عاشق و دیوانه اولدی یعنی دوشده کشیدی پیران وقتند جوان کور من
عاشق و دیوانه اولدی زرا الشبیب شعبه من الجنون در (مغیبه میگذشت
راهن دین و دل * در بی آن آشنا از همه بیکانه شد * مغیبه یا حرف وحدت
میگذشت بکردی و یا بکردی راهن و وصف ترکیبی یول اور می یعنی حرامی
مغیبه به صفت در دین و دله اضافتی اسم فاعلک مفعولنه اضافتی در دین آن
آشنا آن اشارت در مغیبه به * محصول بیت * دین و دل رهزنی بر مغیبه بکردی
و یا بکردی پس حافظ اول آشناک آردنجه جمیعندن بیکانه اولدی یعنی آندن
غیر یلری ترک ایدوب اکاویوب کشیدی (آتش رخسار کل خرمن بلبل بسوخت
* چهره خندان شمع آفت پروانه شد * آتش رخسار اضافتی بیانه و کله اضافتی
لامیه در خرمن بلبل اضافتی بیانه آتش مبتدا و بخت خبری و خرمن بلبل
خبرک مقدم مفعولی چهره خندان شمع اضافتی بیانه و لامیه در آفت پروانه
اضافتی مصدرک مفعولنه اضافتی در چهره مبتدا و شد خبری و شدک اسمی
تحتنده چهره به راجع ضمیر و آفت پروانه خبری * محصول بیت * کلک آتش
رخساری خرمن بلبل یعنی وجود بلبل یا قدی شمعکده چهره خندان آفت
پروانه اولدی یعنی شمعک یا غمی پروانه به بلا و آفت اولدی زرا یا یوب یا کلک
پروانه کشیدی آکا اور من دی حاصلی کلک آتش رخساری یعنی آچلوب
قزار من سی بلبل بیچاره بی یا قدی زرا آچلمسه بلبل اضطرابه دوشوب یا نمزدی
شمعده سوزان اولسه پروانه نامرادی یا ندر من دی (کریمه شام و شکر شکر که
ضایع نکشت * قطره باران ما کوهر یکدانه شد * کریمه شام و شکر تقدیری
کریمه شام و شکر ایدی حذف و ایصال طریقله ترک اولندی که حرف تعلیل
نکشتک اسمی تحتنده کریمه به راجع ضمیر در و خبری ضایع قطره باران اضافتی
لامیه در کوهر یکدانه بیانه کریمه مبتدا نکشت خبری قطره مبتدا شدک اسمی
تحتنده قطره به راجع ضمیر و خبری کوهر در * محصول بیت * شکر که بزم
صباح و اخشام کریمه من ضایع اولدی قطره باران کوهر یکدانه اولدی یعنی
اغلا دیغمز ضایع اولدی بلکه منج اولدی شویله که هر قطره سرشکمن
کوهر یکدانه اولدی حاصلی مؤثر اولدی که وصال جانانه سبب اولدی (صوفی
مجنون که دی جام و قدح می شکست * دوش بیک جرعه می عاقل و فرزانه شد *
صوفی مجنون بیانه که رابط صفت دی دون فرزانه عاقل دیکدر * محصول
بیت * مجنون صوفی که دون مجلسده جام و قدح شکست ایدردی دون کیچه

بر جرعه می ایچمک سبیل عاقل و فرزانه اولدی یعنی بر جرعه باده ایلد اولندی
و هوشمند اولدی (ترکس ساقی بخواند آیت افسونگری * حلقه اوراد ما
مجلس افسانه شد * ترکس ساقی اضافتی لامیه در ترکس ساقی چشم مراد در
تشبیه کایه طریقله آیتدن بونده علامت مراد در افسونگری کدن سحارلق
مراد در یعنی سحارلق نشانزدن بر علامت کو ستردی دیکدر حلقه اوراد ما
اضافتی لامیه در مجلس افسانه ده بویه در * محصول بیت * چشم ساقی
سحارلق آیتن او قودی یعنی سحر دن نشان ویردی حاصلی سحارلق ایلدی
پس بزم اوراد من حلقه سی افسانه مجلسی اولدی یعنی چشم ساقی سحر ساز
اولنجه حلقه اوراد من بی فائده قصص و حکایات اولدی یعنی بزمی مسحور
ایلدی شویله که هر نه اولور سه سویلشرا ولدق (منزل حافظ کنون بزمکه
یادداشت * دل بردلدار رفت جان بر جانانه شد * منزل حافظ اضافتی لامیه در
بزمکه بزم مجلسدر که ده کا عدن محقق ظروف مکانیه دن بزم بری معناسنه
یادشایه اضافتی لامیه در یادشاه ایلد و هامر لغتدر بردلدار اضافتی لامیه در
بر جانانه بویه در * محصول بیت * حافظک منزلی شمیدی پادشاه بزمکه هیدر
کوکل دلدار قنسه واردی جانده جانان یا تنه واردی یعنی حافظک منزلی که
یادشاه بزمکه می اولدی پس دل و جانانه بر قائم دی بلکه دلدار یا تنه و جان جانان
قنسه واردی و له ایضا (هر کرم نقش نواز لوح دل و جان نرود * هر کز ایدامن
ان سر و خرامان نرود * هر کرم سیم مستکام معناسنه جنتدن دل و جانانه مقید در
نقش نولامیه لوح دل و جان بیانه یاد من لامیه سر و خرامان بیانه * محصول
بیت * سنک نقش رویک هر کز بزم لوح دل و جانم بدن کتزوهر کز بزم یادم بدن
سنک اول سر و خرامان کی قائمک کتزی یعنی عقلمده و فکر مده و کوکلمده
سنک رویک و قائمک در دماغ من سرکشته خیال رخ تو * بجفای
فلک و غصه دوران نرود * من سرکشته بیانه خیال رخ تو اضافتی
لامیه در در بجفایا حرف سبب جفای فلک و غصه دوران لامیه در * محصول
بیت * من سرکشته نک دماغندن سنک رخ خیالی فلک جفا سیله و دوران
غصه سیله کتزی یعنی سکا اولقدر محبت واردی که دکه جفا و جور ایلد و غم
واند و هله کتزی (درازل بست دلم با سر زلفت پیوند * تا اید سر نکشد و ز سر
پیمان نرود * پیوند بونده عهد معناسنه در تا انتها غایت ایچوندرالی معناسنه
سر نکشد باش چکمز یعنی ایا با از معناسنه سر پیمان سر بونده میل و محبت
معناسنه در پیمان عهد و قول و قرار معناسنه در * محصول بیت * از لده
بزم کوکلم سنک سر زلفک که عهد و پیمان و پیوند بغلای یعنی سنی سووب

سر زاف که کسر قسار اولغه عهد ایلدی پس آمدی محبت از ایلد رابده دل
 محبت کدن باش چکوب سر بماندن کتیز حاصلی کوکلم سر زاف کله اولیه عهد
 ایلد بکه ایلد دل انک سوداوه وسندن فراغت ایلیم (هر چه جز بار غمت در دل
 مسکن نیست * برود از دل من وز دل من آن نرود * بار غمت اضافتی بیاییم در
 دل مسکنیده بویه در برود ک فاعلی هر چه و یا جز بار غمت در برود ک فاعلی
 بار غمت * محصول بیت * هر نه که سنک غمت یو کندن غیری بنم کو کله در
 منم کو کلدن اول کیدر و بار غمت کو کلدن کتیز حاصلی غمت کدن غیری نسنه
 کو کله قرار ایلان (آنچنان مهر توام در دل و جان جای گرفت * که اگر سر برود
 مهر تو از جان نرود * توام میم متکلم معنا جهتندن دل و جانده مقید در که حرف
 بیان * محصول بیت * دل و جانده سنک محبت انجیلین بر طوندی و قرار
 ایلد بکه اگر باشم کیدر سه سنک مهر لک دل و جانم کتیز (کر و داری خوبان
 دل من معذورست * در دد دارد چکنند کتیز در مان نرود * بی بونده آرد و ایز
 معنا سندر * محصول بیت * اگر بنم کو کلم خوب لار آرد نجه کیدر سه معذور در
 زبدردی و آرد نجه ایلسون که در مان آرد نجه کتیه یعنی نیه قادر در که
 در مان آرد نجه کتیه حاصلی اهل در در مان آرد نجه کتیه که قادر در کل (هر که
 خواهد که چو حافظ نشود سر کردان * دل بخوبان ندهد وزی ایشان نرود *
 ندهد و نرود فعل غایب لدر و بر مسون و کتسون و کتسون * محصول بیت *
 هر کیم دیلر سه که حافظ کبی حیران و سر کردان اولیه کو کانی خوب لره و بر میه
 و انلر آرد نجه کتیه حاصلی حافظ کبی واله و حیران املق استین خوب لره کو کل
 و بر مسون و انلر آرد نجه او یوب کتسون وله ایضا (عشق تو نهم ال حیرت آمد *
 وصل تو کمال حیرت آمد * محصول بیت * سنک عشق حیرت فدائی کلدی
 یعنی سنک عشق کدن حیرت متفرع و متشعب اولور حاصلی حیرت ک اصلی
 و کو کیدر سنک وصل دخی کمال حیرت یعنی وصل محض حیرت زبدر اسکا
 واصل اولان حیرت دوشرا پس غرقه بحر وصل کآخر * هم با سر حال حیرت آمد
 * غرقده کی هار سیمی شکلی علامت تقلد یعنی عربدن عجمه تقلد علامتیدر
 بجه اضافتی فی معنا سندر و بحر ل وصله بیاییم در با بونده حرف صله در
 و سر جهت و اوج معنا سندر حال حیرت اضافتی بیاییم در * محصول بیت *
 نجه وصل بحر نه طالمش کسه که عاقبت حال حیرت جهت کلدی یعنی وصل
 حالتند حیرت دوشدی حاصلی وصل سبب حیرت کلدی زبدر اواصلده فراق
 قور قوسی وار (نه وصل بماند و نه واصل * انجا که خیال حیرت آمد * محصول
 بیت * نه وصل فالورنه واصل اول برده که خیال حیرت کلدی یعنی خیال

از بحر هنج
 مفعول مفاعیل فاعلان

حیرت اولان برده واصل و وصل اعتبار اولان زبدر اولی خیال حیرت
 محو ایلر که بکنتالقی اقتضا ایلر بونده خیال دین بدل وصال یازوب منه سنده
 وصال مضاف د کدر دین مسکن هم قافیه ده خطا ایلش و هم معناده زبدر
 وصال مضاف اولم یحق معنا سندر اولم قافیه دن قطع نظر (از هر طرفی که
 کوش کردم * آواز سوال حیرت آمد * طرفیده یا حرف و حدت که حرف بیان
 کوش کردن د کلدن ایا بونده ایشتمک معنا سندر آواز سوال حیرت اضافتی
 لامیه * محصول بیت * هر جائیدن که د کلدن و ایشتمک حیرت سوالی آوازی
 کلدی یعنی حیرت ندن عبارت دین سوال آوازی کلدی (بل دل بنگاه در ره او
 * بر چهره نه حال حیرت آمد * بنما فعل امر مفر د مخاطب دین دل مقدم
 مفعولیدر که حرف بیان و یا حرف رابط صفت ره از اضافتی لامیه در او ضعیفی
 جانانه را جعدر حال دین بونده مر ادعلا متدر * محصول بیت * بر کو کل کو ستر
 جانان یوانده که انک چهره سنده علامت حیرت اولیه یعنی هر عاشق کو کلنده
 حیرت نشانی وارد در (شد منهرم از کمال عزت * انرا که جلال حیرت آمد * منهرم
 انفعال باندن اسم فاعلدر * محصول بیت * کمال عزت ندن منهرم اولدی یعنی
 مغلوب اولدی اول کسه به که عظمت حیرت کلدی حاصلی عظیم حیرت طاری
 اولان کسبه حیرت کمال عزت ندن منهرم و مغلوب اولدی (سر تا قدم وجود
 حافظ * در عشق نهال حیرت آمد * سر تا قدم اصلنده از سر تا قدم ایدی
 ضرورت وزن ایچون و تافر بنده سیه از حذف اراندی قدم وجود و وجود
 حافظه مضافدر * محصول بیت * باشند ایا غه حافظک وجودی یعنی تمام
 وجودی عشق ایچنده حیرت فدائی کلدی یعنی حیرت ندن برفد اندر حاصلی
 حافظک وجودی درخت حیرت در وله ایضا (دوش می آمید و رخصتاره
 بر افروخته بود * تا بجا باز دل غمزده میوخته بود * بر افروخته های رسمی
 بونده حرف تریه در تا عجب ایا بونده غمزده اضافتی لامیه بیاییم در و یا حرف
 و جدت و همزه حرف توسل * محصول بیت * دون کیچه رخصتاره سنی
 بالکلندر و کوردی یعنی بکزی بی قزاردوب عجبانه قنده بر غمزده عاشق
 کو کانی و یا بر غمزده کو کانی یا ندر مش ایدی یعنی پوشکل ایلد کلسی و لالت ایلر که
 بر کو کل یا قوب یا ندر مشدر مرع اولک معنا سنی دون کیچه کلدی و عذاری
 شعله آتش ایدی دین و منه سنده غمزده اولان همزه وحدت ایچوندر دین
 دلک کانی در و یا عیش (رم عشق کنی و شیوه شهر آشوبی * جامه
 بود بر قامت از وخته بود * رم قاعده و قانون عاشق کش وصف ترکیبیدر
 عاشق از دین و یا حرف مصدر و انفت بیاییم در شیوه شهر آشوبی اضافتی

از بحر رمل
 فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن

بیانیه در شهر آشوب وصف ترکیبید را آشوبیدن شهر در دیچی و قرش مورش
 ایدیچی دیکدر و یا حرف مصدر رسم مبتدا و مصراع ثانی خبری جامه یا حرف
 وحدت و همزه حرف توسل که حرف رابط صفت و بیان قامت و اضافتی لامیه
 و ضمیر جانانه را جعفر دوخته بونده اسم مفعول در دیکلمش معناسنه بود
 حکایت حال ماضیدر * محصول بیت * عاشق اولدر بحیلک قانونی و شهر آشوبلق
 قاعده سی بر خلعت ایش اول جانانک قامتند دیکلمش حاصلی انک قدنه بحیلوب
 دیکلمش بر خلعتدر (جان عشاق سپندر خ خود میدانست * و آتش چهره
 بدین * کار بر افروخته بود * جان عشاق اضافتی لامیه در سپندر خ خود
 اضافتتری ده بویه در جان عشاق میدانستک مفعول اولی و سپندر مفعول
 ثانیسی و آتش چهره و او حرف عطف آتش چهره اضافتی بیانیه در بدین
 یا حرف تعلیل این اسم اشارت در کاره عبارت در مصراع اولک مضمر شدن
 بر حرف تا کید افروخته بود یا لکلندر مش ایدی آتش افروخته نک مقدم
 مفعول صریحی و بدین مفعول غیر صریحی * محصول بیت * عاشق جانی
 * کندی رخنه سپندر سیلوردی و چهره سی آتشی ده بواش ایچون
 یا لکلندر مش ایدی یعنی عشاق جانی یا ندر مق ایچون چهره سی آتشی
 یا لکلندر مش ایدی حاصلی چهره سنک قزرمسی جان عشاق یا ندر مق
 ایچوندر آتش چهره اولنده و او یا زیاندر بیانیش (کفر زافش ره دین
 میزد و آن سنگین دل * در زافش مشعل از چهره بر افروخته بود * کفر زافش
 اضافتتری بیانیه و لامیه در ره دین لامیه و او حرف حال آن سنگین دل مصراع
 ثانی به مرهوندر رهش ضمیری کفر زافه را جعفر مشعل بر افروخته نک
 مفعول صریحی و از چهره غیر صریحی * محصول بیت * جانانک کفر زانی دین
 یولنی اورردی حال بو که اول طاش یورکلی کفر زانی یولنه مشعل یا لکلندر مش
 ایدی یعنی دین یولنی اورمغه معین اولمش ایدی (دل بسی خون تکف آوردولی
 دیده بر بخت * الله الله که تلف کرد و که اندوخته بود * که ایکی برده به کیم
 معناسنه در اندوخته بود قزافش یعنی کسب ایش ایدی * محصول بیت *
 یورکچوق فان اله کتور مش ایدی یعنی مبالغه فان بر کدر مش ایدی اما کور
 هب بیانیه دو کدی الله الله کیم تلف ایدی و کیم قزافش ایدی یعنی قزافان
 غیر تلف ایلین غیریدر (یا مفروش بدینیا که بسی سود نکرد * آن که یوسف
 بز زانامره بفر وخته بود * یا مفروشک مقدم مفعول صریحیدر و بدینیا
 غیر صریحی که حرف تعلیل آن که اصلنده آنکس که ایدی کس حذف اولنوب
 که برینده اقامت اولندی یوسف بفر وخته نک مقدم مفعول صریحی و بز زانامره

رد سروری
و شعی

غیر

غیر صریحی ز زانامره اضافتی بیانیه بفر وخته بود صامتش ایدی دیکدر
 * محصول بیت * یاری دینیا به صامت ز را چوق فائده ایلدی اول کسه که
 حضرت یوسفی کچم ز اچقه به صامتش ایدی که قزاند اشری ایدی که حضرت یوسفی
 بر نیچه بر امار کچم ز اچقه به صامتش ایدی نه که قرآن شریفده کلمشدر (و شروه بن
 یحس دراهم) بیور مشدر یحس بر امار کچم ز اچقه به و غیره دبر (رامدی یاری دنیا
 خطامنه صتا نرا نر کبیدر که بویع و شرادن هیچ فائده کورمز ز عجم دلنده
 سکه لواتونه و اچقه به شاملدر نه که موارد استعمالندن مفهومدر
 بواسطه مالی بلین بونده بعض تأویلات و توجیهات بعیده ی ارتکاب ایلشدر
 (کرچه می گفت که زارت بکشم میدیدم * که نهانش نظری بامن
 دلسوخته بود * که حرف رابط مفعول قول زار ذلیل و حقیر معناسنه در
 و تا ضمیر خطاب میدیدم حکایت حال ماضیدر کورردم دیک اولور که حرف
 میان نهانش شین ضمیر می گفتن فاعلی اولان جانانه را جعفر نظری یا حرف تکبیر
 بامن یا حرف صله من دلسوخته اضافتی بیانیه در * محصول بیت * کرچه
 جانان دبردی که سنی ذلیل و حقیر قتل ایدرم یعنی ذلتله و حقارتله اولدررم
 لیکن کورردم که تمثالی بن دلسوخته به نظری و ایدی یعنی اگر چه صورنا
 تخوف و ترهیب ایدردی اما نهانی بکا التفاتی و ارایدی مصراع اولک معناسنی
 اکرچه ایدر ایدی سنی ترهیب دیرم دین معنایی عندی سوباش (گفت
 و خوش گفت برو خرقه بسوزان حافظ * یارب این قلب شناسی ز که آموخته
 بود * گفت یعنی جانان و او حرف حال خوش گفت ایدردی دیکدر خرقه مقدم
 مفعول صریحیدر بسوزانک خرقه بی یا ندر دیکدر حافظ منادی حرف ندا
 حذف اولشدر یارب عجب قلب شناس وصف ترکیبی قلب اکی دیکدر
 یا حرف مصدر که اسمدر کیم معناسنه آموخته بونده فعل لازمدر او کرندش
 معناسنه * محصول بیت * جانان دیدی حال بو که ایدردی و اخر قبی یا ندرای
 حافظ یعنی کید میکل خرقه دن بوی ریا کلورس ای یا ندر که خالص و پال صوفی
 اوله سن خواجه بیورر که عجب جانان بو قلب شناسنی کیدن او کرندی یعنی بن
 اهل حیلله و ریا اولوب قلب اولدیغنی کیدن او کرندی و یا خود او کرندی
 حاصلی بن زراق و مرایی اولدیغنی نره دن یلیدی و کیدن او کرندی وله ایضا
 (قتل این خسته بشمشیر تو تقدیر نبود * ورنه از غمز جادوی تو تقصیر نبود *
 قتل این خسته اضافتی مصدرک مفعولنه اضافتیدر این اسم اشارتدر خسته به
 بشمشیر قتل متعلق قتل مبتدا تقدیر خبری غمز جادوی و اضافتتری بیانیه
 و لامیه در * محصول بیت * بو خسته نک قتل سنک شمشیر که تقدیر کل ایدی

رد شعی

رد شعی

از بحر رمل
فاعلاتن فعاتن فعاتن فعاتن

یعنی مقدر دکل ایدی یو خسه سنک غمزہ جادو کدن هیچ تقصیر یوق ایدی غمزہ
جادو لکنی تنل ایلمد یکی عدم تقدیر دند یو خسه اجمال و تقصیر نندن دکادر
(یارب آینه حسن توجه جوهر دارد که دروآه می افوت تأثیر بود * یارب
عجب یاد کند آینه حسن تواضی افتری بیانیہ ولا میهد در که حرف بیان آه می
اضافی لامیه در و ر حرف تخصیص قوت تأثیر بیانیہ * محصول بیت * عجب
سنک آینه حسن کلانہ جوهری وارد که آندہ بنم آهمل قوت تأثیر یوقدر
یعنی آینه آهمل متاثر اولد غندر یا سنک آینه حسن نہ جوهر در که
بنم آهمل متاثر اولد یعنی آهمل سکا تأثیر الیز (من دیوانہ چو زلف تو رہا
میگردم * هیچ لایق تر از حلقہ زنجیر نبود * من دیوانہ بیانیہ چو حرف تعلیل
رها میگردم صالی و بر درم و یا صالی و بر درم یعنی ترک ایدرم و یا ترک ایلدم
لایق تر میم معنا چمتندن نبوده مقید در حلقہ زنجیر اضافتی لامیه در
* محصول بیت * بن دلی چون سنک زلف کی ترک ایلدم یعنی سنک محبت کدن
چکردم حلقہ زنجیر دن غیری به لایق رق دکل ایدم یعنی حبسه و قیدہ لایق
ایدم یا خود بکا حلقہ زنجیر دن غیری لایق رق دکل ایدی یعنی بکا حلقہ زنجیر
لایق ایدی (نازنین رزق دت در چمن ناز ترست * خوشتر از نقش تو در عالم تصویر
بود * چمن ناز اضافتی بیانیہ در ترست بعدی نقش تواضی لامیه و در عالم
تصویر بیانیہ * محصول بیت * سنک قد کدن ناز لایق ناز چمنندہ
بر سر و بتدی یعنی سنک سر و قدک زیادہ اعلا و زیاده و سنک نقش کدن یعنی
نقش رو بکدن عالم تصویر بدہ خوشتر از صورت یوقدر یعنی سنک رو بکدن
کبی صور تخانہ عالمہ بر نقش یوقدر حاصلی سنک شکل کبی بر شکل یوقدر
دیگر (تا مکرر و صبا با زلف تو رسم * حاصل دوش بجز ناله شبکیر نبود *
تا حرف تعلیل مکررات غنی زلف تو با حرف صله و اضافت لامیه در رسم فعل
مضارع متکلم و جدہ ایریشم بجز با حرف زائد ناله شبکیر کیچہ ایلہ اولان ناله
و جائز در کہ شبکیر دن چرخدی مراد اولد یعنی او جاقدر ایچندہ کیچہ ایلہ اولتن
یوچک اولد پس اضافت لامیه در * محصول بیت * تا اولد کم صبا کبی سنک
زلف کد ایریشم دیودون کیچہ حاصل و نتیجہ م ناله شبکیر ایدی ایکی معنایلد
یعنی صبا حد دل فریاد و فغان ایدی (سر زحیرت بذرمیکد ها بر کردم * چون
شناسای تو در صومعه یک پیر نبود * سر بر کردم مقدم مفعول صریحیدر
و زحیرت غیر صریحی و بذرم مفعول فیهی بر کردم قالدردم یعنی میخانہ دہ
کندیمی اظہار ایلدم حاصلی میخانہ به واردم شبای صفت مشبہ در علم
و داناسنہ توبہ اضافتی اسم فاعل مفعولانہ اضافتیدر * محصول بیت *

خیر نندن باشمی میخانہ لردہ قالدردم یعنی میخانہ به واردم چونکہ سنی اکاجی
صومعه دہ بر پیر یوق ایدی یعنی ای جانان چونکہ اهل صومعه سنی و سنک
کیفیت عشق کی اکلدی آمدی میخانہ به واردم کہ انر سنی و سنک کیفیت
عشق کی خوب اکلد در مصرع اولک معناسنی باشی خیر نندن میخانہ ل
قبوسنہ طولاندردم دین و باشی خیر نندن میخانہ قبوسنی اوزره ایلدم دین
عندی خوب معنار و بر مشاعر (آن کشیدم ز توای آتش هجران کہ چوشع *
جز قنای خودم از دست تو ندیدم نبود * کہ چوشع مصرع ثانی به مره و ندر
قنای خود اضافتی مصدر لک مفعولانہ اضافتیدر و دیم معنا چمتندن تدبیرہ
مقید در * محصول بیت * ای آتش هجران سندن احوالی و اول زحی چکدم کہ
شمع کبی سنک ال کدن کندیمی فنا ایل کدن غیری تدبیرم یوق ایدی
حاصلی سنک ال کدن تدبیرم کندیمی فنا ایلک ایدی (آیتی بود عذاب اندہ
حافظی تو * کہ بر هیچکس حاجت تفسیر نبود * آیت لغتندہ نشان معناسنہ در
کہ سابقا بیان اولندی ایدی و یا حرف وحدت عذاب اصلندہ از عذاب ایدی
ضرورت وزن ایچون از حذف اولندی اندہ اندوہدن محققدر غصہ و غم
معناسنہ کہ حرف رابط صفت بر هیچکسش رک هیچہ اضافتی فی معناسنہ در
حاجت تفسیر اضافتی مصدر لک مفعولانہ اضافتیدر * محصول بیت * حافظک
غصہ می ستر عذابدن نشان ایدی کہ هیچ کسہ ناکانندہ تفسیر و بیانیہ
احتیاجی یوق ایدی یعنی هجر کدہ چکد یکی آلام و شدائد هر کسک معلومی
اید کہ تفسیر و بیانیہ احتیاجی یوقیدی زیر هیچ کسک مجهولی دکل ایدی
ولہ ایضا (دل شوق لبث مدام دارد * یارب زلبت چه کام دارد * دل مبتدا
ما بعدی خبری شوق لبث اضافتی لامیه در لبہ نسبت مدام خوب واقعدر
کامدہ بولہ در * محصول بیت * کوکل دائم لبث شوق طوتار یعنی کوکادہ
لبث شوقی وار عیال کدن نہ مراد طوتار یعنی لبکدن مرادی ندر کام ذکر
ایہام طریقیلہ واقعدر تدبیر (جان شربت مهر و بادہ شوق * در ساغر دل
تمام دارد * اضافت لری هب بیانیہ در جان مبتدا دارد خبری شربت مهر
معطوفیلہ خبر لک مفعول صریحی و در ساغر دل مفعول فیهی در * محصول
بیت * جان محبت شربتتی و شوق بادہ سنی کوکل ساغرندہ کامل طوتار یعنی
جانک بونلر مراد بچہ حاصلدر (سودای زلف یار دایم * در دایم بلا مقام دارد *
سودای یا حرف نسبت و اضافت لری لامیه در در دایم مصرع ثانی به مره و ندر
دام بلا اضافتی بیانیہ در * محصول بیت * یار زلفک سودای بیسی یعنی دیوانہ می
دام بلا مقام طوتار یعنی مقامی دام بلا دہ در (تا صید کند دلی بشوخی *

رد سروری و شعی

از بحر شرح
مفعول مفاعیلن فعولان

بر کل زبانش دادم دارد * تا حرف تعلیل دلی یا حرف وحدت بشوخی با حرف
مصاصبت و یا حرف مصدر محصول بیت * جانان شو خفته بر کوکلی صید
ایلم ایچون یعنی تا که بر کوکلی شو خفته صید ایلیم دیوکل کی عارض اوزره
بنفسه کی خطدن طوزانی وار (آخر سدم که باز پرسم * کان دلبر ماچه نام
دارد * اخراجات تا کیدر سدم فعل مضارع نفس متکلم وحده بونده اخباره
وانشایه تحملی وار یعنی بکالا یقدر و یا لایقه میدر که بیانه بازادات تا کیدر پرسم
فعل مضارع متکلم وحده صورسم و یا صورام دیمکدر کان که حرف بیان
آن اسم اشارت در دایره * محصول بیت * بکالا یقدر و یا لایقه میدر که صورام که
برم دلبر منک نامی ندر یعنی اسم شریفی صورسم بکاد و شرویا دوشری
مصرع اولک معناسنی آخر کاکرم که صورام و آخر بکالا پر شور کیر و صورام
دینار معنای مقصودی ادا ایلیم عشر (بایار جان نشیندن کو * اندیشه خاص
و عام دارد * بکافنده آن کو اصلنده آنکه اوایدی که حرف بیان و او ضمیر غائب
انک مشار الیهی اولان کسه راجع در تقدیری انکس که اوایدی * محصول
بیت * یاری ایلیم قنده او توروب مصاحب اوله یلور اول کسه که خاص و عام
اندیشه سن طو تار یعنی خاص و عام سن قایران و پر و اچکن یعنی خاص و عام
طعنندن قورقان عاشق اولوب یار ایلیم مصاحب اوله من (خرم دلی ان کسی که
صحبیت * بایار علی الدوام دارد * دل آن اضافتی لامیه در کسی یا حرف وحدت
و یا تکبیر که حرف رابط صفت صحبت مصرع ثانی به مریه ندر * محصول
بیت * مسرور اول کسه نک کوکلی که یار ایلیم علی الدوام صحبت طو تار یعنی
یار ایلیم دایم مصاحب اولان شاد و خرم در (حافظ چه دی خوشست مجلس *
کاسباب طرب تمام دارد * حافظ منادی دی یا حرف وحدت کاسباب که
حرف بیان طربه اضافتی لامیه در * محصول بیت * ای حافظ مجلس نه وقت
خوشد یعنی مجلس نه دم صفا و بر اول دم که اسباب طرب و شادی تمام طو تار
یعنی سرور و فرح اسبابی تمام اولد قنده مجلس صفا بخش اولور وله ایضا
(من و صلاح و سلامت کس این کان نبرد * کس برند خرابات ظن آن نبرد *
مصرع اولده اولان و اولد مقارنت و معیت افاده ایدر که حرف تعلیل برند
با حرف صله خرابات اضافتی لامیه در ظن آن مصدرک مفعولنه اضافتی
قیلند ندر * محصول بیت * بن و صلاح و سلامت کسه بوکلی ایلتمز یعنی بنم
حقمده صلاح و سلامت معنای بی کسه ظن ایلتمز زیرا کسه رند خرابات بوطنی
ایلتمز یعنی رند میخانه حقنده کسه صلاح و سلامت کان ایلتمز (من این مرقع
دیرینم ران دارم * که زیر خرقه کشم می کس این کان نبرد * مرقع دیرینه

اضافتی بیانه در که حرف تعلیل زیر خرقه اضافتی لامیه در * محصول بیت *
بن بویمالی خرقه بی انکچون طو تارم یعنی صقلم که خرقه القنده شراب طاشیم
و کسه بنم حقمده بوطنی ایلتمیه یعنی بی کسه فاسق اکامیه (مباش غره بعلم
و عمل فقیه مدام * که هیچکس ز قضای خدای جان نبرد * غره های رسمی
شکلی تصرفات انعام ندر زیر غره تالی تا نبله اسم در غفلت معناسنه بوا یسه
صفت مقامیدر زیر غره غینک کسر یله و غیر رفیقیه امور دنیاده محراب اولمین
کسمیه صفتد بعلم و عمل با حرف سبب فقیه منادی که حرف تعلیل قضای
خدای اضافتی لامیه در جان نبردک مفعول صریحیدر * محصول بیت *
ای فقیه علم و عمل سبیله مغرور و غافل اوله دایم از راهیج کسه الهک
قضاسندن جان ایلتمز یعنی قور تارم یعنی علم و عمل آدمی اولمکدن قور تارم
و موجب جنت اولمزدیمکدر (مشو فریفته رنگ و بوقدح در کش * که رنگ غم
زدلت جرمی مغان نبرد * مشو فعل نهی مفرد مخاطب فریفته رنگ و بوقدح
لمغته الداعش دیمکدر اما بونده مغرور معناسنه در که غافل اولمکدر قدح
در کشن مقدم مفعول صریحیدر در حرف تا کید کش فعل امر مفرد مخاطب
چک دیمکدر که حرف تعلیل رنگ غم اضافتی بیانه و نبردک مفعول صریحیدر
وزدلت غیر صریحی و فاعلی تحتند می مغانه راجع ضمیر * محصول بیت *
عالم رنگ و بویانک مغروری اوله قدح چک یعنی باده ایج زیر اغم پاسنی
یکو کلدن می مغانندن غیر سی ایلتمز یعنی کو کلدن غمی باده کیدر رانجق حتی
نوشیر و انک مجلسنده بعض حکما باده به صابون غم دیدی و نوشیر و ان دیدیکه
کیم چک شراب صابون غم را ما آندن رفع غمومده التون اقوادر (اگر چه دیده
بود پاسبان نوای دل * بهوش باش که نقد تو پاسبان نبرد * پاسبان تو اضافتی
اسم فاعلک مفعولنه اضافتی قیلند ندر بهوش باش دله امر در اوصلی اول
دیمکدر که حرف بیان نقد تو لامیه و نبردک مقدم مفعول صریحی و فاعلی
تحتند پاسبان راجع ضمیر در * محصول بیت * ای کوکل اگر چه کوز سنک
پاسبانکدر عقل ایل اول که نقد کی پاسبان ایلتمیه یعنی کوز کوزلی کور و بستی
عشق بلا سندن دوشور میه حاصلی ماملک کی عشق جانانه الدرمیه دیمکدر
(بسی کوشا کر من دایدت ای دل * کسی که کار نکرد اجر را یکان نبرد *
بسی با حرف صله کوش فعل امر مفرد مخاطب دورش دیمکدر من داجر تدر کرا
معناسنه بایدت فعل مضارع مفرد مخاطب سکا کرک ایسه دیمکدر فعل شرط
واقع اولمشدر مصرع ثانی مقام تعلیلده واقع اولمشدر اجر را یکان اضافتی
بیانه در را یکان ایللاق دیمکدر مفت معناسنه که عرب جراف دیر کز افندن

معرّب اجر ایکن مقدم مفعول صریحیدر نبرد و فاعلی تحتند کسی به
 راجع ضمیر در * محصول بیت * عبادت سعی ایله که گوش ایله یعنی عمل و عبادت به
 سعی ایله اگر سکا اجرت کرکسه ای کوکل زیر برکسه که ایش اینلمدی مفت
 اجرت ایله یعنی ایلاق اجرت الماز (سخن بنزد سخندان ادا مکن حافظ *
 که تحفه کس درو و هر بجز و کان نبرد * سخن ادا مکن مقدم مفعول
 صریحیدر بنزد سخندان غیر صریحی و ادا مفعول ثانی صریحی حافظ منادی که
 حرف تعلیل تحفه نبرد مفعول ثانیسی و درو کوهر مفعول اولی و بجز و کان
 مفعول غیر صریحی و فاعلی تحتند کسه راجع ضمیر * محصول بیت *
 ای حافظ سخندان یا نده سوزا ایلله زیر اکسید درو کوهری بجز و کان ار مغان
 ایله یعنی دری بجز و کوهری کان کسه ایلمز بس سخندان و سخن شناس یا نده
 سوزا ایلک بوستانجی به طرخون صا تقدر و له ایضا (دی پیر میفروش که ذکرش
 بخیر باد * گفتا شراب نوش و غم دل بیز یاد * که ذکرش بخیر باد جمله دعائیه
 علم بدیده خوشمایل دیر از معناسی ذکر خیره اولسون یعنی اگلسی خیره
 اوله پیر میبدا و گفتا خبری شراب نوش مقول گفتا در و او حرف عطف غم دل
 اضافی لامیه و ببرد مقدم مفعول صریحی و زیاد غیر صریحی * محصول
 بیت * دون شراب صائبی پیر میخانه جی که ذکر خیره اولسون دیدی شراب
 ایچ و کوکل غمی خاطر کردن کیدر (گفتم بیاد میدهم باده نام و تنک * گفتا
 قبول کن سخن و هر چه باد باد * میدهم میمی معنا جهتندن نام و تنک
 مقید در گفتاده الف اکثر سوآلک جوابه داخل اولور ارا رینی فرق ایچون سخن
 کنک مفعول اولی و قبول مفعول ثانیسی و او حرف عطف هر چه باد باد جمله
 شرطیه * محصول بیت * پیر میفروش بکا باده نوش ایلا که امراید نجه دیدم که
 باده نام و تنکمی باده و برد وینی رسوا ایدر دیدم که سوز قبول ایدوب باده ایچ
 هر نه اولور سه اولسون یعنی ذوق کرده اول نه اولسه کرک زیر اطریق عشقه نام
 و تنک و ناموس صغما زبونده بی نام و ناموسلق معتبر در (سود و زیان و مایه
 چو خواهد شدن ز دست * کوهر این معالنه غمکین مباح و شاد *
 مایه مرمایه معناسنه در خواجه خطاب عام طریق قیله بیور فائده و زیان
 و مرمایه چونکه الدن کدیس مرد ز براسویه ایشیدوب دگانه نه بود کر
 ایلدیکمزم معالنه ایچون نه غمکین اول نه شاد حاصلی چونکه دنیانک اونه سی
 فنادر نه فائده سنه سوین و نه زیانته برین (بادت بدست باشد اکر دل نهی بیچ *
 در معرضی که تحت سلیمان رود بیاد * بادست تاضمیری معنا جهتندن
 دسته مقید در بدست تقدیر نه هیچ بونده دنیای فائیدن عیار تدر معرض

از بحر مضارع
 مفعول فاعلات مفاعیل فاعلات

میل کسری و عینک سکونی و رانک فحشله شول عاریتی لیساهه دیر لر که
 جاریه لری انک ایچنده ستار لر کوزل کور نسون دیواما اکثری محل و مقام
 معناسند ما استعمال ایدر لرتنه که بونده اولیه در و یا حرف وحدت که حرف رابط
 صفت بیاد یا حرف صله و یا حرف مصاحبت حاصلی مقام ایهامده واقعدر
 * محصول بیت * سنک الکنده بل اولور اکر کوکل کی هیچه قویه سن یعنی
 اسباب دنیا که فانی محض در و هیچ مشابه سنده در اکر کوکل بغلیوب تعلق
 ایدر سنک الکنده بل اولور یعنی حاصلک هیچ اولور بر مقامده که تحت سلیمان یله
 وارو یعنی فانی اولور و یا بل ایله کیدر یعنی یل آنی کو نور رایتد یکی بره حاصلی
 فانی به کوکل بغلیه ناک النده نتیجه هیچدر بونده معرضی میل فحشله اسم مکان
 اکلین اصابت ایلمش (بی خار کل نباشد و بی نیش نوش هم * تدبیر چیست
 وضع جهان این چنین فتاد * نیش بونده آرنک دیکنیدر و نوشدن مراد بالدر
 * محصول بیت * کل دیکنیز بالده دیکنیز اولمزنه چاره و نه تدبیر جهانک
 وضعی بونجین واقع اولدی یعنی هر شی ضدیله متبینه در بیت * درین چنین کل
 بخار کس نخچر آری * چراغ معطفوی باشر اربولهبیست (پرکن زیاده جام
 دما دم بکوش هوش * بشنوا و حکایت چشمید و کیقباد * دما دم بکوش
 هوش مصرع ثانی به مرهوندر * محصول بیت * باده دن جامی طویطلوا یله
 داما عقل قولایله اندن چشمید و کیقباد حکایه سن ابشت یعنی یکن پادشاهلر
 عیش و نوش ایلدیلر عاقبت زیر خاکده یا تدبیر دیکندر (حافظ کرت ز بند حکیمان
 ملاقت * کونه کنیم قصه که عمرت در از باد * حافظ منبادی کرت تاضمیر
 خطاب و ار الله اصغر لدق دیشک برده عمرت در از باد دیر لر روزمه لرندندر
 * محصول بیت * ای حافظ اکر بند حکیمان دن ملالت و سأمیلک و ارایسه یعنی
 نصیحت لرندن ملول و بیخوض و رایسلک اوز اتمیه لم قصه بی و ارساغ واسن اول سکا
 نصیحتندن بکد و له ایضا (انرا که جام صافی صهباش میدهند * میدان که
 در حرم حرم جاش میدهند * انرا که تقدیری انکس را کدایدی ضرورت
 وزن ایچون حذف اولندی جام صافی صهباش افتد لری لامیه و بیانه در شین ضمیر
 انک مشار الیهی اولان کسدر راجعدر صهباش قمری شرابه دیر لر حرم دن مراد
 حرم قدس در حرم خولی جاش شین ضمیر نه کسه راجعدر * محصول بیت * اول
 کسبه که صافی قمری شراب قدس و بر لر یعنی خالص قمری شراب
 جامی صونر لر سن بیل که قدس حرمیلک حوالیسی اکر مقام و بر لر یعنی ملائکه
 مقامنه ابصال ایدر لر (صوفی مباح منکر رندان که سر عشق * روزازل
 بمر دم قلاش میدهند * صوفی منبادی مباح فعل نهی مفرد مخاطب اوله

ردیفی

از بحر مضارع

مفعول فاعلات مفعول فاعلات

دیکدر منکر زندان اضافتی اسم فاعلک مفعولنه اضافتی در که حرف تعلیل
سر عشق اضافتی لامیه در و مصراع ثانی به مژگون روزازل اضافتی
فی معنای در مردم قلاش با حرف صله مردم قلاش اضافتی بیانیه در قلاش
خرابی دیکدر * محصول بیت * ای صوفی زنده منکر اوله که عشق سربیتی
روز از لده مردم خرابی تیره و بر لر یعنی منظور حق اولان زنده عاشق در بی درد
مرا یلد کادر (ساقی بیار باده کار نک مشکبوی * کار باب عقل زجت او باش
میدهند * ساقی منادی باده کار نک مشکبوی اضافتی بیانیه در کار باب
که حرف تعلیل ارباب عقل اضافتی لامیه در زجت او باش اضافتی مصدرک
مفعولنه اضافتی در او باش پوشک جمعید را خلاط ناس یعنی در نیت او شاد ده
دیر اما بونده مراد زنده اندر * محصول بیت * ای ساقی مشک قوقولی کل
رنکی باده کتور زیر عقل صاحب لری او باشه یعنی ارباب عشقه زجت و بر لر
حاصلی عقلا محبتین عشقه اضطراب و بر لر آمدی باده و بر که لای عقل اوله که
زخم زبان لری بزه تاثیر ابله یا خود معنای باده اوله ای ساقی بوصفتی باده بی
کتور که ارباب عقل نوش اینسون تا که دائرة عقلمدن خارج اولوب او باشه
زجت و بر میله (از لذت حیات ندارد تمنی * امر و زهر که وعده بقدر داش
میدهند * لذت حیات اضافتی لامیه در تمنی باندن مصدر در فائده لکن
معنای سینه و یا حرف تکبیر هر که اصلنده هر کس که اندی کس بونک کبی بر لده
حذف و ایصال طریقه ترک اولن و بقدر داش با حرف صله و شین ضمیر کسندن
نائب اولان که به را جعدر * محصول بیت * دنیا حیات لذتندن تمنی طومر یعنی
تمنی اولن حاصلی حیاتندن بهره باب اولما زهر کسه که بوکون کا برته وعده سنی
و بر لر یعنی جانانه وصولی بوکوندن ابرته تا خیر ایدله (حافظ بترک جنت
فردوس نمیکند * کرد حریم وصل تو ما را ش میدهند * بترک با حرف زائد
جنته اضافتی مصدرک مفعولنه اضافتی در و فردوسه اضافتی بیانیه حریم
وصل تو اضافتی بیانیه و لامیه در ما و امقام معنای سینه در شین ضمیر حافظه
را جعدر * محصول بیت * حافظ جنت فردوسی ترک ایدرا کرسنک و صلاک
حریمده اکایر و بر لر سینه یعنی سنک حریم حریم جنته دکش و له ایضا (کارم
زدور خرچ بسامان نمیرسد * خون شد دلم زرد و بدرمان نمیرسد * بسامان
با حرف صله سامان بونده صلاح معنای سینه در و بدرمان و او حرف حال
* محصول بیت * بنم ایشم دور فلکدن صلاحه ایشم یعنی انتظام حال بولمز
در تندن یورکم وان اولدی حال بوسکه درمانه ایشم یعنی بوقدر دزد
وزجت حکرم یورکم دزدینه چاره بولمز ایچون حال بوسکه در دیمه در مان بولمز

از بصره ضارع
مفعول فاعلات مفاعیل فاعلن

مصراع نایده و او حالیه بی ترک اید نالر حالدن بیخبر ایشم (با آنکه خاله کوی شدم
همچوسنک هنوز * آب رخم همی رود و نان نمیرسد * با آنکه با حرف مع خاله
کوی اضافتی لامیه در همچوسنک هنوز مصراع ثانی به مژگون روزازل اضافتی
قیند اولم نمیکند در سحر حلال طریقه سله آب رخم یعنی آب رویم عرض
معنای سینه در * محصول بیت * بونک برله که خاله کوی وفا اولدم سنک کبی الان
عرضم کیدر و بکا اتمک ایشم یعنی خاله کوی جانان اولدم سنک کبی یوزم صوفی
کیدر و بکا بر فائده مترتب اولمز (بی پاره نمیکند از هیچ استخوان * ناصد هزار
زخم بندنان نمیرسد * بی سکر پاره با حرف وحدت و همزه حرف توسل نمی کنم
فعل نفی مستقبل قویارم دیکدر کیندن مشتق که قویارمق و قازمق و بولمز
بیننده مشترک در * محصول بیت * خواجه بویتی روز کاردن شکایت
طریقه سله و بر لر که هیچ بر کس کدن بر سکر پاره سنی قویارم نادیمش که یوزیمک
زخم وزجت ایشم یعنی دینادن بر خروزی فائده کورم یوزیمک بلا و مشتق
کور سینه (سیرم زجان خود بدل دوستان ولی * بیچاره را چه چاره خوفرمان
نمیرسد * سیرای مجبول ایل طوق معنای سینه در بدل دوستان با حرف تخصیص
و یا قسم دل دوستان اضافتی لامیه ولی ادا است در ا کدر بیچاره را ادا صله
چو حرف تعلیل فرماندن مضاف الیه محذوف قدر تقدیری فرمان خدا در که
اندن مراد موتدر * محصول بیت * کندی جانندن طوقم دوستلر دلی ایچون
و یادی حقچون یعنی جانندن اوصاندم و یزار اولدم دوستلر جانچون
اما بن بیچاره نه چاره چون که فرمان خدا ایشم یعنی جانندن اوصانم فائده
و بر مر موت ایشم حاصلی ملک الموت قبض روح ایشم بیچاره جانندن بیزار اق
فائده ایلز (بعقوب راد و دیده زحمت سفید کشت * و او اوزه زمصر بکنعان
نمیرسد * بعقوب را ادا ادا تخصیص یعقوبک دیکدر و او اوزه و او حرف حال
آوازه صیت یعنی چار معنای سینه در و یا حرف تکبیر * محصول بیت * بعقوب
بیغمبر لایکی کوزی یوسفک حسرتده اغاردی حال بوسکه مصردن کنعانه
یوسفک مصرده اولدی بی اوازه سی ایشم یعنی بن که بعقوب مقامنده یم و جانان
یوسف مرتبه سنده بنم فراق و هجرانده ایکی کوزم کریمه و بکادن اغاردی
حال بوسکه بکا جانانندن و احوال و اطوارندن بر خیز کلز دیکدر (از آرزوت کشته
کرانبار غم دلم * آوخ که آرزویم ارزان نمیرسد * آرزوت آرزو الف مدوده ایل
هو او عوس و مراد معنای سینه مستعجل در و تان نمیر خطاب کرانبار و صف
ترکیبیدر اغریو کالی معنای سینه غم اضافتی لامیه در دل کشته نک اسمی و کرانبار
خبری آوخ الف مدوده اسماء افعالند در انجیر معنای سینه بونک کبی بر لده

حیف دیگر که حرف بیان ارزان او جود دیگر بونده آسان معناسنه در
 * محمول بیت * خواجه جانانه خطاب ایدوب بیوررسی آرزو ایلکدن
 کوکام غم آغریو کاید یعنی غمدن آغریو کالی اولمش حیف که بکا آرزو قولای
 ایرشمن یعنی مرادم زجت و مشقت سزال و برمن حاصلی غمدن قورتلای
 آسان دکل (تاصدهزار خار غمی روید از زمین * از کابنی کالی بکستان نمیرسد *
 تانونده مادام معناسنه در نمی روید فعل نفی مضارع بتزکلب کل اوجانی
 دیگر رویا حرف وحدت کالی یاسیده بویه در بکستان با حرف صله * محمول
 بیت * بردن یوزیک دیکن بتمیخه برکل اوجاغندن کستانه برکل ایرشمن یعنی
 عالمه براهل علم و فضل ظهور ایدنجه نیچه یوزیک جاهل و نادان ظهور ایدر
 و بر کامل ظهور ایدنجه نیچه بیکن ناقص ظهور ایدر و بر ملک سیم صاحب حسن
 و جمال ظهور ایدنجه یوزیک شیطان صفت بدلقا و بد نما ظهور ایدر حاصلی
 عالمک وضعی بویه واقع اولمش در (از دست برد جور زمان اهل فضل را *
 این غصه بس که دست سوی جان نمیرسد * دست برد تانک سکونیه غلبه
 معناسنه در نه که سابقه برایکی برده بیانی یکدی جور و اضافتی لامید در جورک
 زمانه اضافتیده بویه در مجاز اهل فضل را مصراع ثانی به مرهون در اهل فضل
 دیگر در بس بونده یتر دیگر که حرف بیان دست مبتدا نمیرسد خبری سوی
 جان خبره متعلق و اضافت لامید در * محمول بیت * جور زمانک غلبه سندن
 اهل فضل بوعصه یتر که الی جان جاننده ایرشمن یعنی بوقهردن کندونی
 هلاک ایلک که قادر اولد قلری غصه سی انله یتر مصراع اولک معناسنی زمانک
 جویری اهل فضل الدن ایلندی یعنی زیاده مضطرب ایلندی دین ترکیبده ده
 خطا ایلش معناده ده و مصراع ثانیکنک معناسنی بوعصه یتر که جان جانینه
 ال ایرشمن دیدیکده دلالت ایدر که ایکی مصراع دن به مقصوده واصل اولماش
 (از حشمت اهل جهل بکیوان رسیده اند * جز آه اهل فضل بکیوان نمیرسد *
 از حشمت حاصمه له نک کسر له بونده عظمت معناسنه در بکیوان با حرف صله
 کیوان فارسیجه زحل یلدر نه دیر لر * محمول بیت * حشمت و عظمه مدن
 اهل جهل فلک سابعه ایرشمن اما اهل فضلک جویدوزدن فلک که آهی
 ایرشمن و روکندی اسفل ساقینده در بیت * فلک بمردم نادان دهد زمانم مراد *
 تو اهل فضل و دانش همین کاهت بس * حاصلی دانما اهل فضل محروم و اهل
 جهل و نقس مرز در (حافظ صبور باش که در راه عاشقی * هر کس که جان
 نداد بجهان نمیرسد * حافظ منادی که حرف تعلیل در راه عاشقی مصراع
 ثانی به مرهون در * محمول بیت * ای حافظ زیاده صابر اول صکه عاشقلای

زرد شعی

طریقته

طریقته هر کسه که جان و برمدی جانانه ایرشمدی حاصلی جانندن کچمیخه
 جانان اله کبر من وله ایضا (زهی خجسته زمانی که یار باز اید * بکام غمزد کان
 غمکسار باز اید * زهی تعجب و تحسین مقامنده مستعملدر خجسته قونلی یعنی
 مبارک معناسنه در زمانی یا حرف تکبیر که حرف رابطه صفت و بیان غمزد کان
 غمزد کانک جمعیدر غم اورمشدر معناسنه یعنی مفهوم و غمنا کار غمکسار
 اکانجه و غم آچی معناسنه * محمول بیت * عجب مبارک زماندر که یار کبر و کاه
 یعنی یار کاد یکی زمان عجب مبارک زماندر مصراع ثانی یار باز اید عبارت سندن
 بدلدی یعنی عجب مبارک زماندر که غمکیندر مراد غمکسار کبر و کاه یعنی
 غمکین عاشق مراد غمکسار جانان کبر و کاه و احوال نامر ادانی تدارک ایلیمه (به پیش
 شاه خیالش کشیدم ابلق چشم * بر آن امید که آن شهسوار باز اید * شاه
 خیالش اضافت لری بیانی و لامیه در ابلق لغتده آلاجه معناسنه در اما بونک کی
 بر رده آلاجه آت مراد در چشمه اضافتی بیانی در بدان با حرف سبب که حرف
 بیان شهسوار لغتده آتلی پادشاه دیگر در اما اصطلاحده آتلیغی یراشق
 و یاقش معناسندر * محمول بیت * اول جانانک خیالی پادشاهی اوکنه
 کوز ابلقی حکدم یعنی کلجک یوللر نه کوزم اسبنی یار اقلدم اول امید له که
 اول شهسوار کبر و کاه حاصلی کوزم یوللر نه قالدی اول امید له که جانان کاه
 و کوزم آتی کوره کوزه نسبت ابلق خوب واقعدر زیر کوز آله قرادن مر کبدر
 (در انتظار خند نکش همی بر دل صید * خیال آن که بعزم شکار باز اید *
 خند نک کاف بحمله قین اغاچیدر صکره بوندن تراش اولان اوقه تیر خند نک
 دیدیلر صکره غلبه استعمال ایله مضافی حذف ایدوب اوقه خند نک دیدیلر
 بویشته کی کبی شین ضمیر جانانه را جعدر و اضافت لری لامیه لر در همی برد لغتده
 مشترک لفظ در او چاق و کاف بحمله صکره مک ییشته بونده صکره مک معناسنه در
 دل صیدا کر صید دله صفت اعتبار اولنور ایدر اضافت بیانی در واکر
 مطلقا صید یعنی او مراد ایدر لامیه در خیال اصلنده بحیال در ضرورت
 وزن ایچون با حذف اولندی بعزم شکار با حرف صله و اضافت مصدر لک مفعولند
 اضافتی قبیلندندر شکار او معناسنه در * محمول بیت * جانانک تیر خند نک
 انتظارنده دل صید و یا صید لکلی سکر اول خیال ایله که شکار قصد نه کبر و کاه
 یعنی دل صید طایر اول خیال ایله که جانان نه آوه چاقوب کند یکی شکار ایلیمه
 دیوبونده می برد سکر و طایر معناسنه در بواشرا کی بلین او چاردیمشدر
 (مقیم بر سر راهش نشسته ام چون کرد * بدان هوس که بدین ره کنه باز اید *
 چون ادات تشبیه کرد تو ز بران هوس با حرف مصاحبت که حرف بیان باز کاه

از بحر مجتث

مفاعان فعلاتن مفاعان فعان

اولورض که محض تا کید افاده ایدر هر برده کیر و معنی سینه کلک لازم دکل
 * محضول بیت * جانانک بولی اوچنده مقیم او تور مشم توز کبی اول هوسله که
 بورا هکذره کله یعنی بول اوچنه او غرق امیدیه بولنده مقیم او تور مشم
 توز کبی اول هوسله (اگر نه در خم چوکان آورد سر من * ز سر چه گویم
 و سر خود چه کار باز آید * در حرف صله خم چوکان چوکانک بولکی واکبی
 * محضول بیت * اگر جانانک چوکانی خنده وار من سه بنم باشم یعنی باشمی
 کوی کبی چوکانله او شامز سه باشند نه سوبلیه بم و باش بوندن غیری دخی
 نه کلور یعنی نه بارارونه ایشه کلور حاصلی باشم کوی چوکان جانان اولمقدن
 غیری نه ایچوندر (دلی که با سر زافین او قرار ی داد * کان مبرک که دران دل
 قرار باز آید * دلی یا حرف وحدت که حرف رابط صفت قرار ی یا حرف تکبر
 * محضول بیت * بر کوکل که جانانک یکی زانی اوچله عهد و پیمان بغلدی یعنی
 ایکی سر زافنه تعلق و عشق ایلدی ظن ایلته که اول کوکله بردخی قرار وثبات
 کله یعنی اول کوکل دائماسر زلفینی کبی بی قرار بوی ارام اولور حاصلی بر کوکل که
 جانانله مقید اوله اول کوکل دائماسر کردن بوی قرار اولور (سر شک من نرند موج
 در کنار چو بحر * اگر میان ویم در کنار باز آید * سر شک من اضافی لامیه در
 نرند فعل نفی مضارع موج مفعول صریحی در کنار مفعول فیهی وفاغلی
 تحتند سر شک راجع ضمیر در کنار اصلنده در کنار مد ضرورت وزن ایچون
 میم حذف اولندی وی واوله فقی ویا ناک سکونیه ضمیر غائب در جانانله راجع در
 کار اصلنده در کنار مدر سابق کبی * محضول بیت * بنم کوزم باشی دریا کبی
 یا غده موج اورمز یعنی کوزم باشی دریا کبی سائل اولمز اگر جانانک میانی یعنی
 ایچیه بلی کارمه کورسه حاصلی میان جانی در اغوش ایلک میسر اولور سه کیه
 ویکادن خلاص اولورم فعل مضارع مثبت یا زوب معنای بنم کوزم باشی
 موج اورر کار اوزره دکر کبی دین معنایه اطلاعی بوق ایش (چه جورها که
 کشیدند بلبلان از دی * بیوی انکه دکر نو بهار باز آید * دی دالک فقی ویا ناک
 سکونیه قیشک اول آیتک امید بوی بونده امید معنایه در دکر بنم دیمکدر
 * محضول بیت * نه چهار که بلبلر چکدر یاردی صوغندن اول امیدله که نه
 نو بهار کاورد بوی یعنی عشاق نیچه زحمت و مشقت چکدر یلر هجر اندن اول
 امیدله که هجرانک پایانده وصال جانان میسر اوله (ز نقش بند قضا هست
 امید آن حافظ * که همچو سرو بدستم نسکار باز آید * نقش بند وصف ترکیبیدر
 نقش بغلی یعنی نقاش قضا به اضافی نیایه در قضا به اسناد مجازیدر
 حقیقتده مراد صانعدر امید آن اضافی لامیه در حافظ منادی که حرف بیان

رد سروری

نسکار دن

نسکار دن مراد جاناندر * محضول بیت * ای حافظ قضا نقاشندن اول امیدم
 وارد که سرو کبی بالابلند نسکارالمه کیره یعنی خدادن اول امیدم وارد که
 بکاکوکل اکججه سی بر جانان میسر ایلده وایضا (بر سر بازار جانانان
 منادی می زنند * بشنوید ای ساکنان کوی جانان بشنوید * بونظم دواوین
 خواجده کمال استند ارله مستند در و واقع اولدی یعنی برده قطعه شکنده واقعدر
 پس بونی طرز غزله ادخال قصیده مصراع اولک قافیه سی فعل امر مفرد
 مخاطب ایدوب می زنید و میکنید ایلینر قافیه ده و معناده خطا ایلینر جانانان
 الف و نوله جمع اولدی ذوی العقوله صفت اولدیغیچون تقدیری عاشقان
 جاناناندر جاناناز وصف ترکیبیدر بازیدندن جان اوینا بی یعنی جان فدایید بی
 معنایه اضافه تلمی لامیه در منادی میمک ضعی و دالک فتحیه مصدر مییدر
 ندا معنایه می زنند فعل مضارع جمع غائب ندا اورر یعنی ندا ایدر لر بشنوید
 فعل امر جمع مخاطب ایشیدل دیمکدر * محضول بیت * جاناناز بازار ی
 اوچنده منادی اورر یعنی ندا ایدر لر ایشیدل ای جانان محله سنک ساکنلری
 ایشیدل منادا دن مقصود اولان بوند نصکره کان ایسانک مضمونلیدر
 (دختر ز چند روزی شد که از ما کم شدست * رفت تا کیر دسر خود دهان و دهان
 حاضر شوید * دختر ز اضافی بیایه مراد شر ایدر روزی یا حرف وحدت که
 حرف بیان کم شدست اصلی شده است ایدی ضرورت وزن ایچون حذف
 وایصال واقع اولدی نه که سابق بیان اولدی تا بونده تعلیل ایچوندر حتی
 معنایه کیر دسر خود کندی باشن طوبه یعنی باشی قیدل کوره هان امماء
 افعالدن تنبیه مقامنده مستعملدر مفرد و جمع محلنده واقع اولور بونده جمع
 ایچوندر آگاه اولوب غافل اولمک دیمکدر و تکرار تا کید ایچوندر * محضول
 بیت * منادی یعنی دلال ندا ایدوب دیر که رزقزی یعنی شراب بر نیچه کون
 اولدی که بزدن کم اولدی یعنی غائب اولمشدر کندی تا کندی باشی قیدین
 کوره آگاه اولوب غافل اولمک حاضر اولک اراوب بولمغه سعی ایده لم بولکلام آتی
 کوشتر که بر نیچه کون خیره یساع اوله که مختنی اولوب ظاهر اولمیه (جامه دارد
 ز اعل ونیم تاجی از حساب * عقسل و دانش میرد تا این ازوی نغنونید * جامه
 یا حرف وحدت تاجی یا حرف تکبر حساب حاکم فتحیه صوقیر جعیدر تا حرف
 تنبیه این همزه ناک کسر یله امین دیمکدر نغنونید فعل نفی جمع مخاطب
 غنویندن او یومیا سز یعنی غافل اولمیه سز غنودن و غنویدن مصدر لر در
 امر غنمی معنایه * محضول بیت * دختر ز لعلدن برقشانی و حجابدن
 یارم تاجی وار عقل و دانش ایلشور آگاه اولک آندن امین او یومک یعنی امین اولمک

از بحر مل

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلات

رد سروری و شعی

عقل و دانشگری اکوب ایلمسون (هر که آن تلحم دهد حلواها جانش دهم)*
 و بود پوشیده و پنهان بدوزخ دروید* بدوزخ پوشیده و پنهان متعلق در یعنی
 دخترز جهنده که نشور سه دروید داخل اولک یعنی دوزخک ایچنه کیرک*
 محصول بیت* هر کسه که بکا اول آجی و بر سه بن ا کاجان شیر نمی حلواقی
 و بر مته که عادت در کم اولش نشه بی بولانه حلواقی و بر رزوا کرد دخترز
 طاموده که کز انوب قالدیسه طاموبه داخل اولک آتی سدا ایلک ایچون
 (دختری شب کرد و تلخ و تیز و کار نکست و مست* گریا بدش بسوی خانه
 حافظ برید* دختری یا حرف و حدت شب کرد و وصف ترکیبی که چه دولا نیچی
 معناسنه تلخ آجی کار نک قرمز مست قتال یا بدش آتی بولور سکر یا بدندن
 مشتق که بولقی معناسنه در برید فعل امر جمع مخاطب ایلتول دیمکدر* محصول
 بیت* دخترز دید یکمز بر کیچه کز بی و آجی و کسکین و کز نکلی و قتال
 قزدرانی ا کر بولور سکر حافظک اوی جانینه ایلتول یعنی آتی حافظک نکاخنه
 داخل ایلن که ا کاز یاده طالب و راغب در مصراع اولده مذکور اولان
 اوصاف هب یاده به شاملدر پس معلوم اوله که مذکور اسلوب قطعه اسلوبیدر
 غزل اسلوبی دکلدر امدی بونی غزل اسلوبیه قویاندر یاده اسلوب سزلق
 ایلشدر در وله ایضا) بنفشه دوش بکل گفت و خوش نشانی داد* که
 تاب من بجهان طره فلانی داد* بکل یا حرف صله و او حرف عطف نشانی
 یا حرف وحدت و یا تسکیر که حرف رابط مقول قول تاب بونده بوکلم و بوکم
 و بورم معناسنه اسمدر منه اضافتی مصدرک مفعولیه اضافتی معناسنه
 و معنا جهندن داد لفظنه مقید در فلان الفاظ کایه دندر و یا تسکیر و طره نک
 فلانه اضافتی لامیه در* محصول بیت* بنفشه دون کیچه که سو بیلدی
 و بر خوش نشانه و بر دیکه جهانده بکا فلان کسه نک طره سی تاب و بر دی یعنی
 عالمده بی بوکوب بوران فلان جانانک طره سیدر زیر بنفشه تابدار در یعنی
 بوکیش و بوریشدر (دلم خزانه اسرار بود و دست قضا* درش بیست و کلیدش
 بدلتانی داد* خزانه خانک کسریله خزینه معناسنه در اسرار اضافتی
 لامیه در و او حرف حال دست قضا اضافتی بیانیه و مصراع ثانی به مره و ندر
 و مبتدا و مصراع ثانی خبری درش ضمیری خزانه به راجع در و او حرف عطف
 کلید کاف عربینک فتحیله مفتاحدر و شین ضمیر جازدر که دره راجع اوله
 و جازدر که خزانه به بدلتانی یا حرف صله و دلستان وصف تر که میبیدر
 کوکل الی معناسنه و یا حرف وحدت* محصول بیت* بنم کوکلم خزینه
 اسرار عشق جانان ابدی حال بوکه قضالی قبوسنی بغلدی و مفتاحنی بر محبوب

نوروری و شعی

از جبر بحث

مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن

دلستانک الینه و بر دی یعنی کوکلم خزینه سنده اسرار مهر جانانی مخزون
 ایدوب و قبوسنی مقبول ایدوب مفتاحنی دست جانانه طیشردی حاصلی
 محبت جانانی قلمده شویله صقلدی که افی جاناندن غیری به اعلام و اشعار ایلدی
 (شکسته و اربدر کاهت امدم که طیب* و مویانی لطف توام نشانی داد*
 و ارادات تشبیه در که حرف تعلیل طیب مصراع ثانی به مره و ندر و مویا
 یا حرف صله مویا مشهور و و ادر که ارباش و یا بر عضوی صفتش کسبه ایچر لر
 الله امریله شفا بولور رفاق قسدر اما احسنی بشریدر که انسانی مویا ایدر لر
 یای اول کلمه به لازم اولان یاد روی ثانی حرف مصدر در لطفه اضافتی بیانیه در
 نشانی یا حرف تسکیر* محصول بیت* سنک در کاهکه شکسته کی کادم زیرا
 طیب بکا سنک اطفک مویا لغنه اشارت ایلدی یعنی طیب دیدیکه جانانک
 لطفی هجران کسریله مویا در حاصلی جانانک مویای وصالی فراق
 صفتنه دوادر (گذشت بر من مشکین و بار قیسان گفت* در بغ عاشق
 مقبول من چه جانی داد* بار قیسان گفت مصراع ثانی به مره و ندر و مصراع
 ثانی مقول قولدر چه جانی داد استقامت تجیدر نه عجب جان و بر دی دیمکدر
 یعنی جان و بر مده زحمت چکدی* محصول بیت* بن مشکینک اوستنه
 او غرادی و رقیبار دیدی حیف بنم عاشق مقول نه عجب کوچ جان و بر دی یعنی
 بکا زیاده تعلقندن جانی بدندن ایرلق استزدی (تنش درست و دلش شاد باد
 و خاطر خوش* که دست دادش و یاری نا توانی داد* تنش و دلش ضمیر لر
 اضمار قبل الذکر طریقه صراع نایده که به راجع در تقدیری آن که در اصلی
 آن کس که در حذف و ایصال طریقه انکس ترک اولنوب و که بر نشه اقامت
 اولندی دادش ضمیری که به راجع در و او حرف عطف یاری نا توانی اضافتی
 مصدرک مفعولیه اضافتی در زیر یاری نک یاسی حرف مصدر در و نا توانیده
 یا حرف وحدت بر نا توانه بولدا شلق دیمکدر* محصول بیت* تنی درست
 و دلی شاد اولسون و خاطری خوش اولسون اول کسه که ا کال و بر دی
 و بر نا توانه معاونت و بولدا شلق و بر دی یعنی صحت و رفاهیتده اولسون اول که
 قادر اولوب بر ضعیفه مرحت ایدوب خاطرینی تعهد و تقدا بلیه مصراع
 نایتنک معناسنی که بن نا توانه احسان و معاونت الینی و بر دی دیوب
 منه سنده دادش اسم مصدر در که دست ا کامضا فدر دین علمی و طبعی نا توان
 عجب تر زین سو یاش که کور چنیر دیوانه سو بلز (بر و معالجت خود کن
 ای نصیحت کوی* شراب و شاهد شیرین کزایانی داد* که ا کاسمدر کیم معناسنه
 و ارادات مفعول زبانی یا حرف تسکیر* محصول بیت* ای واعظ و ار کندیکه

در شعی

معامله ایله که سنک دماغ فاسد اولمشد یعنی پزی شراب و شاهدن منع ایله
 شراب ایله طنلو و کوزل محبوب که زیان و پردی یعنی شراب و شاهد شیر بدن
 کیم زیان کو و دیکه پزی بونلردن منع ایدرسن (خرینه دل حافظ ز کوهرا سرار)*
 بین عشق و سرمایه جبهانی داد* خرینه دل حافظ اضافتری بیایه و لامیه در
 کوهرا سرارده بیایه بین عشق و با حرف سبب و اضافتری لامیه لدر سرمایه
 جهان اضافتی لامیه در فاعل معنایه و یا مفعول معنایه یعنی جهانک
 فائده سنی و یا جهان فائده یا حرف تکید در* محصول بیت* حافظک کوکلی
 خرینه سی یعنی قوت شاعری سی اسرار کوهرا بدن سنک عشقک یعنی و برکتی
 سببیه جهان سرمایه سنی و پردی یعنی تمام عالم آندن استفاده و استفاده
 اسرار عشق و محبت ایله یعنی اشعاری اسرار عشق جانانه معلود هر کس
 آندن مهر و محبت رسم و آیینی استفاده ایدر دیکدر و له ایضا (عشق
 نه سرمایه است که از سر بدر شود* مهرت نه عارضیست که جای دگر شود*
 سر سری قولانه دیکدر* محصول بیت* سنک عشقک قولانه دیکدر که
 باشند طشره کیده یعنی باشند حقیقه محبت کده عارضی دیکدر که
 غیری بره کیده یعنی بر غیری به نقل ایلیه (عشق تو در دروغ و مهر تو در دم*
 باشی اندرون شد و با جان بدر شود* بو غزلده شد رفت و شود و معنایه در
 * محصول بیت* سنک عشقک دروغه و محبتک کوکله سود ایله ایچری کندی
 و جانله طشره چقار یعنی زائل اولورد کدر زیر تمام وجودمه سرایت ایلمشدر
 (در دیست درد عشق که اندر علاج او* هر چند سعی بیش نمایی بتر شود*
 در دیست یا حرف وحدت که حرف بیان یا حرف رابط صفت علاج او اضافتی
 مصدر له مفعولنه اضافتیدر* محصول بیت* عشق دردی بر در تدر که انک
 علاجنده هر نقد که سعی زیاده کو ستر رسک بتر اولور حاصلی درد عشق دوا پذیر
 دیکدر (اول یکی منم که درین شهر هر شبی* فریادم ز عشق با فلاک بر شود*
 یک بر یکی بریسی یعنی عشاقک بریسی شبی یا حرف وحدت و یا تکید با فلاک بر
 بر بونده حرف صله در بانی تا کید ایدر* محصول بیت* عشاقک اول بریسی
 بنم که بو شهرده هر کجبه بنم فریادم افلاک کیدر یعنی درد عشقکدن آه و ناله م
 افلاک که صعود ایدر (کرزانکه من سر شک فشام بر تنده رود* کشت عراق
 جله بیکبار تر شود* کرزانکه اگر شویله که دیکدر بر تنده رود یا حرف صله سابقا
 بیان اولدیدی که زنده رود زانک فتی و کسر یله اصفهان ایرما غنه دیر لر
 عراقدن مراد عراق محمد که اصفهاندر جله جمیعاً دیکدر زادات تا کیددر
 بیکبار بر کمره دن و براو غوردن دیکدر تریش دیکدر شود بونده اولور

از بحر مضارع
 مفعول فاعلات مفاعیل فاعلن

باشی اندر آمد و با جان بدر شود

معنایه در افعال ناقصه دندر کشت اسمی و ترخیری وجهه کشتی تا کید ایدر
 * محصول بیت* اگر شویله که بن کوزم باشی زنده روده صیاحم و دو کیم یعنی
 اشک چشمی زنده روده ایدم اصفهان اکینی جمیعاً بر کمره دن و براو غوردن
 ترا و پردی تمام صول و حاصلی اگر بنم کوزم باشی زنده روده منظم اولسه
 مزارع عراق و فارسی تمام صو الوردی (دی در میان زلف بدیدم رخ نکار*
 بر هیائی که ابر محیطه تر شود* محیطه تر اضافتی اسم فاعلک مفعولنه اضافتیدر
 * محصول بیت* دون زلف اورتی سنده نکار لر خنی کوردم بر هیائنده که
 بولود ماهی محیطه اوله زلفی ابره و روی جانانی قره تشبیه ایلمش (کفتم که
 ابتدا کنم از بوسه گفتی* بیکدار تا که ماه زعقرب بدر شود* ابتدا کنم
 معنای استقامتی متضاده را بیکدار ایده میم معلوم اوله که ماه برج عقربده ایکن
 شریف اشاره مباشرته اذن یوقدر زیر اول وقت نخوستله مشهور در
 * محصول بیت* رخ نکاری میان زلفنده اول هیائنده کور بچل دیدم که
 ذوق و صفایه بوسه دن ابتدا ایلیه میم نکار دیدیکه بوق قو که آی برج عقربدن
 طشره حقیقه یعنی زمان نخسندن قور قولام آندن صکره ماهدن مزاد رخی
 و عقربدن خم زلفیدر تنه که بیت سابقه ذکر ایلمش ایدی (حافظ بیادلهش
 اگر باده میخوری* مکز اهران که مدعیان را خبر شود* حافظ منادی هان
 اسماء افعال دندر آگاه اولدیکدر که حرف بیان مدعیانندن مزاد رقیب لدر
 * محصول بیت* ای حافظ اگر جانانک یعنی یادیشه باده ایچر سنک آگاه اول
 قومه که رقیب لره خبر اوله یعنی باده لعلی یادیشه و شوقه ایچنه کسه واقف
 اولماق کرکله ایضا (اگر خدای کسی را بیکر کناه بیکرد* زمین بشاله در آید
 زمانه آه بیکرد* بیکر کاه یا حرف سبب بشاله یا حرف صله زمانه تقدیری زمانه رادر
 بیکردک مقدم مفعولی واقع اولمش و آه فاعلی* محصول بیت* اگر الله تعالی
 بر کسه بی هرگاه ایچون مؤاخذه ایدوب عقوبت ایلمسه یعنی هرگاه اشد که
 عذاب و عقاب ایلمسه کره خاله ناله به کلوب زمانه بی دود آه مجرمین طو تار یعنی
 زمان و زمین بوجاله تحمل ایده میوب فریاد و فغانه کاور لکن خدا صابر در
 عذاب و عقابی آخرته تا خیر ایدر (برابرست که و کوه بیش حضرت مولی*
 که بی بکوه بیخشد که بی بکاه بیکرد* محصول بیت* حضرت الله یاننده
 صمان و طاغ برابر در یعنی خدایه نسبت صغائر و بکائر برابر در حاصلی عبادک
 صغائر و بکائر ا کا ضرر ایلمز کاه طاغیر جبه کاهی عفو و مغفرت ایدر
 و کاه صمان دکلو کاه ایچون عذاب و عقاب ایدر امدی کاه تر سببیه غفرانندن
 مأیوس و صغائر سببیه عذاب و عقابندن امین اولماق کرکله (کناه روی زمین

از بحر مضارع

مفاعیل فاعلات مفاعیل فاعلن

میکنی نمیدانی * ماه بر فلک از شوی کناه بکیرد * کاه روی زمین بر یوزینک
 کاهی دیکدر کثرت کاهدن کاهندر نمیدانی فعل ثنی حال استفهام انکاری
 متضمن در نیمایزیدن یعنی بلورسن که حرف بیان ماه مبتدا بکیرد خبری طویلور
 دیکدر یعنی خسوف اولور * محصول بیت * بر یوزینک کاهنی ایلرسن یعنی
 دنیاچه کاه ایلرسن نیمایزیدن که فلک کده آی کاه شوملغندن و قباحندن
 طویلور یعنی کسوف شمس و خسوف قمر حرام نادن واقع اولور (توبالدامنی
 آری ولی شود پیدا * کناههای توفردا که دادخواه بکیرد * با کدامن
 وصف ترکیبی اقسامند در پالاکلی دیکدر و یا حرف وحدت آری اود
 دیکدر ولی ادات اضرب شود فاعلی کاههای تویه اضافی لامیه در که حرف
 بیان دادخواه وصف ترکیبی در متظلم معناسنه یعنی ظلمدن شکایتی بکیرد
 فاعلی تحتند داده خواهر راجع ضمیر در و مفعول مصرع اولک ضمتند اولان
 دامنذر * محصول بیت * سن با کدامن سن اودا ماسنک کاهلک اولزمان
 نیندا اولوز که شکایتی آنکه کی طوته یعنی محشرده که سندن ظلم کورن آنکه
 یا نیشه کاهلک ظاهر اولور اگر چه که بونده یا کدامن بکنورسن
 (شی ز شرم کند من چنان بکیرم زار * که سجده کاه من آن شب همه کاه بکیرد
 * شی یا حرف وحدت شرم کنه اضافی لامیه در که حرف بیان سجده کاه
 سجده بری کاه اوت یعنی چن معناسنه * محصول بیت * بر کچه کاهدن
 اوتانند یغمدن انجلین زار اغلیه یم که سجده مریب اوت طوته یعنی اول کچه
 سجده مری کثرت کریم و بکادن چارچن اوله (که وداع بکیرم بدان مشابه که یار
 * بهر زمین که رود آب دیده راه بکیرد * که وداع اضافی فی معناسنه در مشابه
 بونده مریب معناسنه در که حرف بیان یار مصرع ثانی به مریب و ندر متدادر
 و ما بعدی خبری بهر زمین یا حرف صله که حرف بیان رود فعل مضارع مفرد
 غائب فاعلی یاره راجع ضمیر در راه بکیرد تقدیری راهش بکیرد ایدی ضمیر
 حذف و اتصال طریق قبله ترک اولندی ضرورت وزن ایچون * محصول بیت *
 وداع وقتند اول مریب ده اغلیه یم که هر ره که کیده کوزم یا نی یولن طوته
 یعنی کوزم یا نی در یال اولوب یولن بغلیه که هیچ بر ره کیمه (چوشاه
 قصد هلال کسی کند حافظ * کراست زهره یارا که یدش شاه بکیرد * قصد
 هلال اضافی مصدرک مفعولنه اضافی در هلالک کسی به ده یوله در
 و یا حرف وحدت کراست که بکیرد زهره اود یار قدرت زهره لفظی عجم یونک کبی
 بر زده قدرت معناسنه استعمال ایدرت به یوله در بیت * زهره
 ندارم که بیوسم لب * نیروکان دارد ابروی تو * محصول بیت * چونکه پادشاه

برکسه یی هلالک ایله که قصد ایدرتی حافظ کیمک قدرتی وار که پادشاهک اوتکی
 طوته یعنی اکابو قصده مانع اوله حاصلی پادشاه دیلدیکنی ایشلر وله ایضا
 (سر سودای تواندر سر ما میگرد * بین که اندر سر شوریده چه امانیکرد *
 سر سودای تو اضافی لامیه در سر شوریده بیاینه چما جمع چه در نلرد دیکدر
 * محصول بیت * سنک عشق و محبتک رازی و مری بزم باشم زده دائردر
 و یا خود باشم زده اولور یعنی ثابت وفاء در نظر ایل بزم شوریده باشم زده
 نلر چکر نور و نلر اولور مصرع اولک معناسنی سنک سودالک یا نی بزم باشم زده
 طولاندرین و سنک سودالک هوسی بزم باشم زده دوز ایدردین سر بیتدن اگاه
 دکلا ایش (هر که دل در خم چوکان سر زلف تو بست * لاجرم کوی صفت
 بر مریب و یا میگرد * که اسم در کیم معناسنه دل بستک مقدم مفعول اولی
 و فاعلی که در در خم چوکان سر زلف تو اضافی بیاینه و لامیه در در و مفعول
 ثانی در لاجرم لا بد و لا محاله دیکدر کوی صفت کوی کبی دیکدر بر سر و یا یا نی
 و یا نی اوزرنده کوی صفت مبتدا و ما بعدی خبری * محصول بیت *
 هر کسه که کوکانی خم چوکان کبی سر زلف که بغادی شبهه یوق که کوی کبی
 یا نی و یا نی اوزرنده چکر نور یعنی کاه یا نی اوزره و کاه یا نی اوزره چکر نور
 طوب کبی بودادن مراد حیرت در والا کوبیده مریب و یا متصورد کاسر (کر چه بیداد
 و جفا می کنند آن دلبر من * همچنان دری اودل یوفا میگرد * محصول بیت *
 کر چه بزم دلبر من زده بیداد و جفا ایلر یعنی کر چه دغا بزم جور و جفا اوزره در
 اما ینه کوکل انک اردنجه و فاسید یله چکر نور یعنی هر قدر که بکا جفا و ظلم
 ایلانه و ناسنندن امید ی قطع ایلم (از جفای فلک و غصه دوران صد بار *
 بر تنم بیرهن صبر قیام میگرد * جفای فلک و غصه دوران اضافی لامیه در
 بیرهن صبر بیاینه قیام معناسنه * محصول بیت * فلک جفا سندن
 و دوران غصه سندن یوز کره تم اوزرنده صبر بیرهنی چال اولور حاصلی کثرت
 جور زماندن طاعلور (در ضعیفی و زاری یالری معدر یلدر تن بیچاره من * چو هلالیست که
 انکشت تمام میگرد * ضعیفی و زاری یالری معدر یلدر تن بیچاره اضافی
 بیایند در هلالیست یا حرف وحدت انکشت نما وصف ترکیبی در بره قله کور ستر بان
 نسته نمایندن کورنک و کور سترنک معناسنه * محصول بیت *
 ضعیف کده و آرقله دهنم بیچاره تم بر هلال کبیرد که بره قله کور ستر یعنی
 کمال اینجه لکدن بر مرتبه ددر ینم تم که دکه کسه آتی کورده در بلکه هلال کبی
 کورن کور مینه کور ستر (بلبل طبع من از فرقت کلزار رخس *
 دیر کاه یست که بی برل و نوامیگرد * بلبل طبع من اضافی بیاینه

از بحر رمل

فاعلاتن فعاتن فعاتن فعاتن

ولامیه در کار رخ بیایه درگاه روزمره زنده چوق زمان معناسنه در که
حرف بیان برک و توانک کبی برلده عطف تفسیری واقع اولور یزاق وازق
معناسنه میگرد اولق و دونک معناسنه اولق نمکندر * محصول بیت *
بنم طبع بلبل جانانک رخ کارانک فراقیدن چوق زماندر که برافسز و آرسز
اولور یعنی یکنور و یا طولانور یعنی چوق زماندر که بی سروسامان و بی ذوق
وصف در زیر انوالفظنی کاه انتظام حال معناسنه استعمال ایدر لر (چند کویم)
مر وای دل زنی نفس و هوا * کین هوا بیت که در عین خطا میگرد *
بی بونده آرد وایر معناسنه در کین که حرف تعلیل هوایی یا حرف وحدت که
حرف رابط صفت عین خطا اضافی بیایه در * محصول بیت * نیجه بر دیهیم
ای * کوکل نفس و هوا ارد نیجه کتمه یعنی نفس و هوا به متابعت ایله زیر
بور هوادر که محضا خطاده واقع اولور یعنی هوای نفسه تابع اولق خطا ایچنده
اولق در ویا وادی خطاده دوران ایلکدر (بهوادار بیت ای سروق دلالة عذار *
بس که آشفته و سرکشته چوما میگرد * بهوادار بیت با حرف سبب هوادر
وصف ترکیب در محب و عاشق معناسنه یا حرف مصدر و تا ضمیر خطاب
سروق دلالة عذاره اضافی بیایه در وایکسیده وصف ترکیبی اقسامند در
بس که اصلنده بس کس که ایدی حذف و ایصال طریقله ترک اولندی آشفته
پریشان و بی حضور معناسنه در سرکشته بونک کبی برلده متحیر معناسنه در
چوما ایهام طریقله واقع در زیر ما نحن و آب معناسنه در میگرد اولور
و دونر معناسنه اولق جائز در * محصول بیت * سنک محبتک سیبیل
ای سروبیلو لاله یکاقلی چوق کسه بزم کبی پریشان حال و متحیر کدر یعنی
نیجه کسه بزم کبی عاشق آفته و آشفته و سرگردان کدر (دل حافظ چوصبا
بر سر کوی تو مقیم * در دمن دست و یا امید و امید کرد * مقیم مصراع ثانی به
مر هوندر و او حرف حال * محصول بیت * حافظک کوکلی صبا کبی سنک
سر کویکده مقیم در دمن در حال بو که دو امید به سنک سر کویکی دور ایدر یعنی
دوار جاسیله سر کویکی طولانور و له ایضا (میزم هر نفس از دست فراق فریاد
* آه اگر ناله زارم نرساند بتوباد * سابقا بیان اولدیکه بحمد بعض الفاظ
زدن لفظیه و مشتقا یله مستعملدر که ترکیده بواسطه استعمال ملایم دکل بونده کی
کبی دست فراق اضافی لامیه در مجازا ناله زار اضافی بیایه زار بونک کبی
برلده دلیل و حقیر معناسنه در * محصول بیت * هر نفس و هر ساعت
سنک فراقک الیکدن فریاد اورورم یعنی فریاد و فغان ایدرم آه اگر بنم ناله زارم
سکاباد ایرشد مرز به یعنی آه اگر سن بنم فریاد و فغان ایشیدوب حالی

طوعز سنک (چکم کر نکم ناله و فریاد و فغان * کز فراق تو چناتم که بداندیش تو
باد * کز که حرف تعلیل فراق تو اضافی لامیه در که حرف بیان بداندیش
وصف ترکیب در توبه اضافی لامیه باد بونده فعل امر غائبدر * محصول بیت *
نه ایلیهیم نیجه ایدهیم اگر فریاد و فغان و ناله ایلیهیم یعنی بونلری ایلمه که قادر
دکام زیر اسنک فراقکدن شویله بیکه سنک بداندیش و دشمنک اولیله اولسون
(روز و شب غصه و غم میخورم و چون نخورم * چون زدیدار تو دورم نیجه باشم
دلشاد * چون و او اصلیه ایله نیجه دیمکدر * کف معناسنه چون بونده
و او حرف رسمیدر دیدار بونده یوزدر التزاما دلشاد کوکلی شن معناسنه در
* محصول بیت * کیجه و کوند زغم و غصه برم نیجه غم و غصه بیم چونکه سنک
دیدار کدن ایراغم نه ایله دلشاد اولهیم یعنی سنک دیدارک فراقکده دلشاد
اولم یوب غم و غصه بیک ضروریدر (تا تو از چشم من سوخته دل دور شدی *
ای بسا چشمه خونین که دل از دیده کشاد * تا ابتدای غایت ایچوندر زمانده
سنک کبی عرییده سوخته دل کوکلی و یورکی یا غمش ای حرف ندا منادی
مخد و قدر تقدیری ای بار بسا چوق دیمکدر خونین قانی دیمکدر یا نسبت و بون
تا کید ایچوندر که حرف بیان دل مبتدا کشاد خبری از دیده خبره متعلق کشاد
لغته قیو و غیری نسبه بی آحق معناسنه در اما بونک کبی برلده افعی معناسنه
استعمال ایدر لر * محصول بیت * سن بن دل سوخته نک کوزندن دور اوله لی
یعنی کوزندن ابراق اوله لی ای جانان نه چوق فان چشمه سنی کوکل کوزدن فتح
ایلدی یعنی آفتدی یعنی فراقکده چوق فان اغلدم دیمکدر (از بن هر مرز
صد قطره خون بیش چکده * چون برارد دل از دست فراق فریاد * بن بانک
ضمیله دیب دیمکدر چکده فعل مضارع مفرد غائب طمرد دیمکدر برارد فالدره
معناسنه در * محصول بیت * هر کرپکک دینسندن یوز قطره فاندن زیاده
طمرد چونکه * کوکام سنک فراقک الدن فریاد و فغان ایده یعنی کوکام
سنک فراقکده ناله و زاری پیدا ایلیه کوزلرمدن فان ایرمقلری افار (حافظ
دلشده مستغرق یادت شب و روز * تو ازین بنده دل رفته بکلی آزاد * حافظ
دلشده اضافی بیایه در مستغرق یادت لامیه در دل رفته کوکلی کتمش یعنی
عاشق آزاد بونک کبی برلده فارغ معناسنه در * محصول بیت * دلشده یعنی
عاشق حافظ کیجه و کوند زسنک یادکده مستغرق در یعنی سنی اکمله مقید در سن
بوشده در رفته دن کلیا فارغ سن یعنی سن انی هیچ اکز سن ابکی مصرعه
بله ادات خبرمدر و له ایضا (مر اوصول تو کرزانکه دسترس باشد * در کز طالع
خویشم چه ملمس باشد * مر ارا حرف تخصیص بنم دیمکدر بوصول تو

با حرف صله و اضافت لامیه در کرزانکه اگر شویله که دیگر دسترس وصف
 تر کینیدر لغتده ال ابریشی معناسنه در اما قدرت و وسعت معناسنه
 مستعملدر کردخی ملتس بونده مطلوب معناسنه در * محصول بیت *
 بنم سنک وصلکه اگر دسترس و قدرتم اولور سه بوندن آرتق کندی طالعمدن
 دخی نه ملتسم اولور مصرع اولک معناسنی بکاسنک وصلکه اگر ال ابرمک
 اوله دین واکراندن که سنک وصلکه با که ال ابرمک اوله دین حق معناسنی
 ادایده مملر (بر آستان تو غوغای عاشقان چه عجب * که هر کجاشکرستان
 بود مکس باشد * غوغای عاشقان اضافتی لامیه در در که حرف تعلیل مکس
 قاره سینک * محصول بیت * جانانه خطاب ایدوب بیورر سنک ایشک کده
 عاشق غوغای عجب دکل زیر اهر برده که شکرستان اوله سینک اولور حاصلی
 جانانی شکرستانه و عشاقی مکسه تشبیه ایلندر (چه حاجت بشمشیر قتل
 عاشقرا * نه نیم جان مر این کریمدس باشد * قتل عاشقی اضافتی معدرک
 مفعولنه اضافتدور و اادات مفعول و اادات تخصیص عاشق قتلنه
 و یا عاشق قتلچون که حرف تعلیل جان مر اضافتی لامیه در نیم جان مر ایارم
 جانم نیم می سکونله اوقتی کرلرا اادات تخصیص کریمه لغتده کوزالیه
 و قاش ایله اشارته در امانونک کبی برده ناز و شپوه مراد در بس بونده بتردی مکر
 عربیده بکنی معناسنه * محصول بیت * عاشقی قتل ایلک ایچون نه حاجت
 قلمه زبانه یارم جانم یعنی جان ضعیفه بر کریمه بتردر حاصلی بن عاشق
 بیچاره بی قتل ایلکه براغه یساغه احتیاج یو در بیلکه بر کریمه و بر تیر غمزه
 کافیدر (اگر هر دو جهان بکنفس زخم بادوست * مر از هر دو جهان حاصل
 ان نفس باشد * هر دو جهان با حرف طرف بادوست با حرف مع * محصول
 بیت * اگر ایکی جهانده دوستله بر نفس اورم یعنی بر نفس و بر ساعت بله یکم
 انکله بنم ایکی جهانندن حاصل اول بر نفسدر یعنی بکایکی جهانندن حاصل
 نتیجه اول بر ساعتدر یعنی اول بر ساعتده یارله یکمدر (ازین هوس که
 مر ادست بخت کوتاهست * کیم بسرو بلند تو دسترس باشد * بعض
 لسخنه ده هوس بر شته جهت دوشمش فی الواقع معنایده ملاعدر که حرف بیان
 مر اینم دست بخت اضافتی لامیه در مجازا * کیم کاف و یانک فتحه لیه
 قبحان بنم دیگر زمیم متکلم معنا جهتندن دسترسه مقیدر بسرو بلند
 تو با حرف صله و اضافتدوری بیانه و لامیه در * محصول بیت * بوجیهتدن
 و بوسیدن که بنم بخت الی قصه در سنک سرو بلند که چن قدرتم اولور یعنی
 طالعمدن مساعدده اریله نه سنک وصل که چن مالک اولورم دیگر (ره خلاص

و دستوری و شعی

کجا باشد آن غریقت را * که سبیل محنت عشقش زیدش و پس باشد * غریقت
 تا ضمیر خطاب اولمق جان و جانزدر که تا نقل اوله عرضت * کی ضرورت
 وزن ایچون های رسمی شکلندن تای مطوله صورته چقمش اوله حاصلی
 التباسدن حالی دکل که حرف رابط صفت سبیل محنت عشقش اضافتدوری بیانه
 و لامیه در در * محصول بیت * خلاص بولی قنده اولور اول غریق که ویا اول
 غریقه که عشق محنتی سبیلی اوکندن واردندن اوله یعنی اوکنی واردنی محنت
 سبیل عشق احاطه ایلله حاصلی عاشق اولان راه سلامت بولمز (هزار بار شوم
 آشنا و دیگر بار * مر اینی کویله که این چه کس باشد * یار بونده کره معناسنه در
 ایکی برده بله که حرف رابط مفعول قولدر * محصول بیت * یک کره جانانه اشیا
 اولورم بنه بر که که بی کوررد بر که بونه کسه در یعنی بیجاهل ایدر بوییت جانانک
 کمال استغناسنی بیان ایدر بوغزلک مخلص بدی یا نمزده اولان دیوانلرده بولمندی
 و شار حارده شرح ایا مملر طاهر اولسه لر شرح ایدر لردی و له ایضا (هوس
 باد بهارم بسر صحر ابرد * باد بوی تو یسار و قرار از ما برد * هوس باد بهارم
 اضافتدوری لامیه در در بسر صحر با حرف صله و اضافت لامیه در بسر بونک کبی
 برلرده جهت و جانب معناسنه در باد مبتدا یسار و خبری بوی تو اضافتی لامیه
 و یسار و در مقدم مفعول صریحی و از ما غیر صریحی * محصول بیت * باد بهارک
 هوس و آرزوسی بی صحر جانمنه ایلندی باد سنک بویکی کتوردی
 و بردن قرار ایلندی یعنی سنک بویک کتورمک سبیله بری بی قرار ایلدی
 (هر کجا بوددی چشم تو بردار از عشق * نه دل خسته و یار مر انتها برد * دلی
 یا حرف و خدت چشم تو اضافتی لامیه در در ایش ضمیری دله را جعفر نه حرف
 نی دل خسته اضافتی بیانه و از حرف عطف بیمار خسته به عطف تفسیردر
 مر ایه اضافتی لامیه در نهاده صفتدور یا لکزدیمکدر و دل بردل مقدم مفعول
 صریحیدر * محصول بیت * هر رده که بر کوکل و از ایدی سنک چشمک افی
 بولدن چیقاردی یعنی سنک چشمه عاشق اولدی و بلا و محنته دوشدی یا لکزد
 بنم خسته و بیمار کوکلی بولدن چقاروب بلا و محنته دوشمندی (آمد و کرم
 ببرد آب رخم اشک چوسیم * زر بر زرد ادکسی کامد و این کالابر * آمد و کرم
 ببرد اشکده تراز ایلدی لر آب رخم اضافتی لامیه در مجازا و ببردل مفعول
 صریحی چو اادات تشبیه زر بر با حرف مقابله زردن بونده ایچه مراد در نه که
 سابقا بیان اولدیدی ایچه بی ایچه به صرف ایلدی یعنی محله و پردی دیگر
 کامد که حرف رابط صفت کالامش ببردل مقدم مفعولیدر * محصول بیت *
 سیم صکی اشک کلدی و یوزم صوبنی محکم ایلندی ایچه بی ایچه به پردی

از بحر رمل
فاعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلن

هر کسه که بوقه می ایلندی یعنی ایلندی محله صرف ایلدی هر کسه که کلوب
 بوخاشی کلوب ایلندیسه کالادن سر ادلب و رخ و لواکی زردن اشک چوسیم
 الب رخی ایلتمک زوله یعنی ایلتمک بزکاجر خاشی کلوب ایلتمک کنز یعنی اشک
 چوسیمی بر تاجره تشبیه ایلدی که بر خاشی ایلتمک کلوب ایلتمک امدی اشک
 چوسیم آب رخی ایلتمک بر تاجره کالای ایلتمک کلوب ایلتمک کدر (دل سنگین ترا
 اشک من آورد بر آه سنگین اسیل تواند لب دریا برد * دل سنگین اضافتی بیایه
 او ترایه اضافتی لامیه در * محصول بیت * سنگ طاشه منسوب بود که نیم کوزم
 لایقی بوله کتوردی بلی طاشی سیل قادر در دریا کارینه ایلتمک یعنی اشک
 فراوان دو کله دل سنگینی بر مقدار طریقه کتوردیم یعنی کرب و بکا ایلتمک
 کوا که مرحت کتوردیم مصراع ثانی بی تمثیل طریقه بقیله ابراد ایلتمک یعنی
 طاشی کی بود که نیم کوزم یا شی طریق ملائمه کتورمک غریب دکلدر
 زیر اشکی سیل دریا کارینه ایلتمک قادر در (درش ذوق طریقه سلسله شوق
 هویت بیای خیل خردم لشکر غم از جبار * ذوق طریقه اضافتی لامیه در
 سلسله شوق بویسانیه و لامیه در پای خیل خردم اضافتی بوله در خیل
 فارسیده بلوک معناسنه در لشکر غم بیایه * محصول بیت * دون کجه
 شلکم ذوقی سنگ شوق سلسله سی بغلدی یعنی شلکم شوق مانع اولدی
 عقلم بلوکی ایام کی غم و عصه عسکری برندن ایلتمک یعنی غم بنده عقل
 وادراک قومدی حاصلی شوق و عشق شلکم ذوق مانع اولدی و غم عقلم
 و صیرم الدی مصراع اولک معناسنی دون کجه شلکم ذوقی بکاستک شوق
 زنجیرین باغلدی دین و دون کجه طریب ذوقی بی سنگ شوق زنجیرینه
 بغلدی دین ترزوق معنا و پریده بری برینه عجب پیرو لک ایلتمک و مصراع ثانی
 خیل برینه نیل یازوب معناسنی غم لشکر غم عقلم ابر ماغنی برندن ایلتمک
 دین نیل ابر ماغنی دکلو فاحش خطا ایلتمک (راه ماغزه آن ترک کان ابر زرد *
 رخت ما سنبیل آن سر و سهی بالا برد * راه ما لامیه در غمزه آن ده بوله در ترک
 کان ابر و وصف ترکیبی رخت ما و سنبیل آن لامیه در سر و سهی بالا بیایه
 سهی طوغری معناسنه سهی بالا طوغری قامتی دیکدر * محصول بیت *
 بزم یولزی اول کان ابر و محبوبک غمزه سی اوردی یعنی بزی وادی عشقه
 دو شروب بلالره کرتار ایلنک سنبیل زلفیدر (جام می دی بلبت لاف روان
 بختی زد * آب می رالب جان بخش روان افزا برد * بلبت با حرف مصاحبت
 لاف مراد تکلم در روان بخش وصف ترکیبیدر روان روح انسانیدر و بخش
 بخشیدن بغضاتی معناسنه در و یا حرف مصدر آب می اضافتی لامیه در آبدن

رد و سروری
 و شعی

مراد

مراد بونک کی برده رونق و لطافت در اادات مفعول لب جان بخش اضافتی
 بیایه در و جان بخش روان بخش صکی وصف ترکیبیدر روان افزایه اضافتی
 بیایه در روان افزاده وصف ترکیبیدر روان آرتیجی بونک کی معانی شعرا دن
 آهائیدر * محصول بیت * دون باده قدحی سنگ لب کاه روح بغض ایلتمک
 لاف اوردی یعنی لب که دیکدر سنگ کی روان بخشیم حاصلی جان جان
 فاعله سنگ کی بی بیس بویه دیکدر چون میل عرض و لطافتی سنگ لب
 جان بخش روان افزا ایلتمک حاصلی جزاسین و بر دیکدر رخ بویه خاص دعوی
 ایلمسون (بحث بلبیل بر حافظ مکن از خوش خنی * پیش طوطی نتوان
 نام هزار آوا برد * بحث بلبیل اضافتی مصدر له مفعول له اضافتی بر حافظ
 اضافتی لامیه در مکن فعل نهی مخاطب بحث بلبیل مقدم مفعول از خوش
 خنی بحث بلبیل متعلق بر یعنی بلبیل خوش سخن گفتن سوبله دیکدر پیش
 طوطی طوطی یا ننده دیکدر نتوان برده متعلق در هزار آوا بلبیل در لر آوا از
 معتدله در * محصول بیت * حافظ قنده بلبیل خوش سخن گفتن بحث ایلتمک
 زیر طوطی قنده هزار آوا ناک نامی ایلتمک اولن یعنی طوطی او کنده بلبلی آتی
 اولن دیکدر زیر حافظ کی طوطی ناک قنده بلبیل نه چار بلب که دلی چاروله ایضا
 (خمر چون خسر و خاور علم بر کوهساران زد * بدست مرحت یارم
 در امید واران زد * بحر یعنی بحر و قنده زیر اظروف زمانیه دندر چون
 واور بلبله اادات تعلیل در خسر و خاور مشرق پادشاهی یعنی کوش علم بونده
 سخاقت مراد در اگر چه طاعه ده در لر کوهساران اف و نوله جی خلاف قیاس
 اوزره در کوهسار طاعلق زیر امارادات کتوردر سنگسار کی اگر چه بعضی
 سار سر معناسنه در دیدار اما غندی سوبله بلبست با حرف مصاحبت
 مر تخته اضافتی لامیه در مجاز یارم مبتدا میجه اضافتی لامیه در روز خبری در
 امید واران اضافتی لامیه در و خبرک مفعول صریحی و بدست غیر صریحی
 امید واران الف و نوله جمع اولدی یعنی ذوی العقوله صفت اولدی یعنی واران اادات
 نسبت در امید وارا میدلی دیکدر امید ده تشدید ضرورت وزن ایچوندر *
 محصول بیت * بحر و قنده چون که خورشید سخا غنی طاعله دیکدری یعنی
 کوش طلوع ایلدی حاصلی صباح وقتی که کوش مشرقدن طلوع ایلدی
 کوشک اشعه سنی سخا غنه تشبیه ایلتمک و کوهه نسبت علم خوب واقع ایلتمک
 مرحت الیه یارم امید وارا رقهوشی اوردی یعنی دق الباب ایلدی امید واران دن
 مرادی کندیدر صیغه امید واری جمع ایلدی کی تأدیه یعنی بحر و قنده یارم
 بن امید واره مر حله کدی حاصل بکار جم ایلدی (چو بدش صبح روشن شد که

از بحر هزج شمن سالم
 مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن

حال مهر کردن چیست * برآمد خنده خوش بر غرور کامکاران زد * چو
حرف تعلیل پیش صبح صباح قنده روشن شد واضح و معلوم اولدی حال
مهر کردن اضافت لری لامیه در مهر ایهام طریقله مذکور در شاعر کمرادی
اما محبت در و کرد و نه اضافتی مصدر ک فاعله اضافت بر آمد چقدی فاعلی
صبر در یعنی طلوع و ظهور ایلدی خنده خوش بر خوش خنده اسنادندن
مراد غم آنکشافیدر غرور کامکاران اضافتی لامیه در غرور غفلت کامکاران
کامکار ک جمعیدر الف و نونه جمع اولدی ذوی العقوله صفت اولدی یعنی
خلایق کامکاران دیکدر کامکار مراد بی یعنی صاحب مراد * محصول بیت
* چونکه صبح قنده واضح اولدی که فلک اهل دنیا به محبتن حالی ندر
طلوع و ظهور ایلدوب اهل دنیا صاحب مراد لری غرورینه بر کوزل خنده
اوردی یعنی غرور لری استهزای طریقله کولدی یعنی فلک مهرینک اونه نی
زوال اولدی یعنی یلوب بونلر غفلتنه استهزای ایلدی بیت * جرخ مردم
خوارا کر روزی دوم مردم پرورد * نیست از شفقت مکر پروراة اولاغریست *
مصراع اولک معناسنی چون صبح اوکنده روشن اولدی یعنی اولدن ظاهر
اولدی که فلک کونشک حالی ندر دین و چونکه صباح قنده روشن اولدی که
فلک آفتابنک حالی ندر یعنی اولدی زوالدن خلاص بولزدین مقصود بینه
واصل اولما مشر مصراع ثانیکن معناسنی خوش کولک ظاهر اولدی
کامکار غرورینه اوردی دین و صبح ظاهر اولدی دنیا صاحب دولت لری
غرورینه بر خوش خنده اوردی یعنی انلری تمسخر ایلدی فلکده اولان آفتابه
زوال مقرر ایکن دنیا منصفه مغرور اولور دین خطایی کون کبی روشن
ایلش (نکارم دوش در مجاس بعزم رقص چون بر خاست * که بکشاد
از کیسو و بردل های یاران زد * بعزم رقص با حرف مصاحبت عزم رقص
اضافتی مصدر ک مفعولنه اضافتی بعزم قصد معناسنه در که دو کدر کیسو
اورلش صاج بلوکی و او حرف عطف بر حرف صله دل های یاران اضافتی
لامیه در بردل های یاران زد ک مفعول غیر صریحیدر * محصول بیت *
دون کیچه مجلسه یارم چونکه رقص قصیده قالدی و یار قص قصیده
قالدی کیسو سندن دوکی چوزدی و یاران ک کوکالینه اوردی یعنی یارانی
کیسو سنه گرفتار ایلدی حاصلی دلری کیسو سینه مقید اولدی و یا کیسو سنه
مقید ایلدی که بکشاد از کیسو یوردی زیر اقص رقصه مباحث اولسه
کیسو لری اچار (من ازین صلاح اندم بخون دل یستم دست * که چشم
باده پیایش صلابه و شیاران زد * رنگ صلاح اضافتی بیانه در که حرف بیان

رد سروری
و شعی

رد سروری
و شعی

چشم باده پیایش اضافت لری بیانه و لامیه در صلابه و شیاران آیه لره صلا
یعنی آفتلری و عاقلری مست او کار ایلک صلابه یعنی خراب و بیاب ایلک
صلا آوردی * محصول بیت * بن اولدم رنگ صلابه خندن یعنی صورت
صلا خندن بونلر قانله ال بودم که آنک یعنی جانانک شراب اولدی و بی یعنی شراب
ایچیی چشمی هوشیار لره صلابه آوردی یعنی هوشیار لری باده نوش ایلک
صلا آوردی حاصلی جانانک چشم بی برستی عاقلری بی پرست ایلک صلابه
اوردیغندن بنم زهد و صلاحه فساد کلچکنی بلام زیر ایلده هوشیار لردنم
(کدام آهن دلش آموخت این آیین عیاری * که اول چون برون آمد
ره شب زنده داران زد * کدام قنغی آهن دل وصف ترکیبی اقسامند زرد مور
یورکلی دیکدر آیین عیاری اضافتی لامیه در که حرف تعلیل و یا حرف بیان
برون آمد تقدیری چون با آیین عیاری برون آمد در ره شب زنده داران اضافتی
لامیه در روز ک مقدم مفعول صریحیدر شب زنده دارا حیای لیل ایلینه دیرلر
لغته کیچه بی دیری طویتی دیکدر یعنی او یو مایچی * محصول بیت * قنغی
دمور یورکلی اکابو عیاری رمم و قانغی او کزدیکه اول عیاری لغه چقدی
احیای لیل ایلینلر یوانی آوردی یعنی اول عباد و زهادی عاشق و مبتلا ایلدی
حاصلی اول پر هیز کار لری درد عشقه گرفتار ایلدی (خیال شهوری بخت
و شدنا که دل مسکین * خداوندانکه دارش که بر قلب سواران زد * خیال
شهوری اضافتی لامیه در و یا حرف وحدت بخت فعل ماضی مفرد غائب
پشوردی دیکدر شد رفت معناسنه در نا که یعنی بی اختیار دل مسکین اضافتی
بیانه در خداوندانادی نکه دارش ضمیر دل مسکینه را جعدر که حرف تعلیل
قلب سواران آتلی بلوکنک اورنه سی عسکر صنفنک اورنه سنه که پادشاهلر
طور رقب دیرلر و صاع جانبیه میته وصول جانبیه میسره دیرلر * محصول
بیت * بر شهوری خیالی پشوردی و کتدی نا کهانی دل مسکین یعنی
بر پادشاه سودی و کتدی حاصلی عاشق اولدی و کتدی یارب سن
اول دل مسکینی بلادن و خطادن حفظ و صیانت ایلک که آتلی بولکنک
اورنه سنه آوردی زیر پادشاهلر مقامی آلاین اورنه سیدر شهوری بخت یاشی
حرف مصدر طوتان و شهوری برینه شهوران یازانلر مقصود بیی بلمشدر
(در آب و رنگ رخسارش چه جان دادیم و خون خوردیم * چون نقش دست
داد اول رقم بر جان سباران زد * اب رویک لطافت و صفا سندن کما تدر و رنگ
بشره نلون و کونه سندن رخساره اضافتی لامیه و رخسار ک شینه کذلک
چه جان دادیم و خون خوردیم یعنی زیاده زحمت و مشقت چکد ک دیکدر زرا

رد سروری
و شعی

چه یونک کبی برلده مبالغه افاده ایدر نقشش شین شمیر جانانه راجع درون نقش
 نراد اصطلاح شده مراد معناسنه در چونکه مراد کال و پردی دیمکدر رفتن
 مضاف الیه مخدود در تقدیری رقم زد دیمکدر جان سپاران الف و نونه جمع
 اولدی ذوی العقوله صفت اولدیغیچون عاشقان جان سپاران در جان سپاران
 وصف ترکیبیدر سپاریدن جان تسلیم ایدیچی معناسنه یعنی یولنه جان و ربوب
 زجت چکنلر دیمکدر * محصول بیت * جانانک آب ورنک ولطافت رخسارنده
 یعنی رخسارینه لطافت و صفا و بر مکنده نه جانلر و پردل و نه قائلر یوتدی
 یعنی رخسارینه رونق و صفا و بر بجه نه زجت و مشقت چکنلر پس چونکه
 اکامر ادا و پردی اول رقم خور و جفایی یولنده جان و ربوب و قان یودوب
 زجت و مشقت چکنلر آوردی یعنی وفادار عشاقی رد ایلدی حاصلی دو ستاره
 دشمن ایشنی ایشلدی (منش باخر قه پشمن بکا اندر کند آرم * زره موئی که
 مژگانش ره خنجر کران زد * منش شمیری اخمار قیل الذکر طریقه یله زره مویه
 راجع در خرقه پشمن یوکه منسوب خرقه یعنی عبا و کبه و عذکبی اندر بای صله
 معناسنه در کمنده ترکیه اوفر ق دیلر فارسیسی ترکیستندن اشهر در زره مو
 وصف ترکیبی اقسامند در زره صاجلی دیمکدر سیاه خنده بعض اتراک قزلرنده
 کور مشم که ارقه لرنده صاجلرینی قالقان کبی زره شکننده اوورلر اما جوان
 خنسنده کور مدم مکر خواجه زماننده اولان اتراک چوانلری اوله یا حرف
 وحدت مژگانش شمیری زره مویه راجع در خنجر جیم عربی سله مشهور آلت
 حربدر کزار زایل در خنجر کران خنجر کچی بیلواندن و بیلانردن کایندر
 * محصول بیت * بن یوکن خرقه ایله نیچه کمنده کتوره بلورم بر زره مویه که
 کر بکری بهادر لرله و بیلوانلر یولنی اوور حاصلی بهادر لری مغلوب ایلین
 زره موئی بنم کبی خرقه پشمنه پوش نیچه در کمنده بیلور کرانده زایل و ذال الله
 جائز درین امل اولغندن غافل ایمش (نظر بر قرعه توفیق و عین دولت شاهست
 * بده کام دل حافظ که فال بختیاران زد * نظر اصلنده نظر مادر ضرورت
 وزن ایچون مضاف الیه حذف اولندی بونده نظردن مراد همدر قرعه توفیق
 اضافتی بیانیه در وا حرف عطف عین دولت شاه اضافت لری بیانیه و لامیه در
 تقدیر کلام قرعه توفیق شاه و عین دولت شاه در کام دل حافظ اضافت لری
 لامیه لر در ککه حرف تعلیل فال بختیاران اضافتیده بویه در بختیار
 ترکیب مزجی قیلند در یعنی طالع کندینه یارب یعنی مساعد معناسنه در
 * محصول بیت * خواجه التفات طریقه یله یور بر بزم همه تر شاهک قرعه
 توفیق و عین دولته در یعنی نظر مز و همه تر توفیق خندا کایار و عین دولت

رد ش می

اکام مساعد اولده در حاصلی اکا خدادن یواییکی حالی استر زامدی حافظک
 مرادینی و بر بر طالع مساعد اولنلر قالی آجدی سکایه یعنی یواییکی حال که
 ذکر ایلدی تفال طریقه یله درامدی مراد دنیویستی و بر که سکایه بختیار لر قالی
 آوردی حاصلی مبارک فال آجدی (شهنشاه مظفر فر شجاع ملک و دین منصور *
 که جودی در بغش خنده بر ابر بهاران زد * مظفر مطلوبه غالب معناسنه در
 اکثر فوئده دوات و ضیا و اثر معنای نه متعادل شجاع بونده ایهام طریقه یله
 ذکر اولغندر زیر امد و خی اولان پادشاهک اسیمیدر بهادر ده دیلر منصور
 عطف بیان طریقه یله مذکور در زیر امد و خی اولان پادشاه شجاع الدین
 منصور دیلر که حرف رابط صفت جود سخا معناسنه در بی دریغه اضافت
 بیانیه در بی دریغ قسقیج سزد دیمکدر خنده کوله معناسنه اسیمیدر بهاران
 اضافتی لامیه در بهارانک الف و نونه جمع اولمی شاذ در * محصول بیت *
 اولده شاه دیدیکمز مطلوبه غالب شهنشاه شجاع الدین منصور در ککه
 آنک بی دریغ سخا و کرمی بهار زمانلری یولودینه خنده اوور یعنی بهار یولودی
 یوقدر بهاران که دو کر آنک سخاسی ای آر غنور حاصلی آنک سخاسنه نسبت
 بخزیدر (ازان ساعت که جام می بدست او مشرف شد * زمانه ساغر شادی
 بیاد میکساران زد * ازان ساعت اول ساعتدن بری دیمکدر که حرف رابط
 صفت جام می اضافتی لامیه در بدست او یا حرف مصاحبت و اضافت لامیه
 زمانه مبتدا و زده خبری ساغر شادی اضافتی بیانیه و خبرله مفعول صر میخیدر
 و بیاد میکساران غیر صریحی میکساران الف و نونه جمع اولدی قاعده صابقه
 اوورینه باده نوشه یعنی مدامن الخره میکسار دیلر * محصول بیت *
 اولوقتدن بریکه جام می شاه شجاعک الیه مشرف اولدی یعنی الینه شراب
 قدحن اللد نبری زمانه سرور طلوسنی باده نوشه عشقنه اوور یعنی آنلر
 عشقنه سرور طلورینی ایچر کمال فرخندن که زمانه ده بویه عیاش و باده نوش
 پادشاه ظهور ایلدی دیو سابقه ابرایی برده ذکر اولدیدی که شاه شجاع باده نوش
 پادشاه ایمش که کندی زماننده هیچ کسیه باده ایچمکه منع یوغیش بوندنمکره
 ننه یومعنا به دلالت ایدر ایات کلجکدر انشاء الله تعالی (ز شمشیر زرافشان
 ظفران روز بدر خشید * ککه چون خورشید انجم سوز تنها جهران زد *
 زرافشان وصف ترکیبیدر افشانیدن التون سپاس قلج زیر بعض قلج لری
 زرافشان ایدر لخصوصا که سلاطینک قلج لری ظفر بونده دشمنه غالب اولمق
 معناسنه در بدر خشید یا حرف تأکید در خشید فعل ماضی مفرد غائب
 یلدرادی دیمکدر ککه حرف میان چون ادات تشبیه خورشید انجم سوز

وصف ترکیب در سوزیدن انجم یا قبی دیکدر مراد بود که کونش طلوع
 ایدنجه اشعه سی کواکبی سترا بدوب نایدا ایدر یعنی هزاران بلدزی نایدید
 ایدر نو نیکده بهادرانی اواقدر در که بیک آتلویه اورسه جله سنی قنایه و پروب
 ناید ایدر * محصول بیت * شجاعک زرافشان شمشیردن ظفر اول کون ظاهر
 وهوید اولدیکه انجم سوز کونش کبی کند یالکزیلک آتلویه اوردی یعنی بیک
 آتلودن یوزد و ندر من حاصلی شجاعک بهادرانی مشهور در حتی تیمور له جنک
 ایلد کده او تو زیلک اره مالک امش و تیمور ایکوز بیک حکایت اولور که تیمور
 عسکر سنک ثلثی هلال ایلدی شویله که تیمور بهادرانی پسند ایدوب قصد
 ایدر که بونی دیری گرفت ایلده عاقبت میسر اولوب کورر که عسکرینی قیرپور
 بو که یغمور کبی اوق یا غدر لر پس انکله هلال اولور پس بومعنا به نسبت
 خواجه نک تنها بر هزاران زد دید بسکی برنده اولور زیر او نیدن اول ترکانه صواش
 ایلش و ترکان مبالغه عسکر ایش اکثرینی هلال ایلش حاصلی حددن بیرون
 بهادر ایش (دوام عمر و ملک او بخواه از لطف حق ای دل * که جرخ این سکه
 دولت بدور روز کاران زد * دوام عمر اضافتی مصدرک فاعلنه اضافتیدر
 و او حرف عطف ملک عمره معطوف اوضه میری غائب شاه شجاعدر اجدد که
 حرف تعلیل جرخ مبتدا خبری این زدک مفعول صریحی و بدور روز کاران
 غیر صریحی سکه دولت اضافتی بیانیه در بدور روز کاران با حرف صله دور بونده
 مدت معناسنه در روز کاران الف و فونله جمع شاذدر و اضافت لامیه در
 * محصول بیت * ای کوکل لطف حقندن شاهک دوام عمرینی و ملکنی
 و دولتی استه زرافلک بوسکه دولتی ایام مدتیجه اور مشدر یعنی ایامک دوام
 و تیره موقدر حاصلی دنیا طور دجه بونک سکه دولتی طورر خواجه نک
 بویتنک مضبوطی تفال طریقله در مصراع اولده عمری ملک مضاف ایدوب
 معناسنی انک ملکی عمر سنک دوامن استه لطف حقندن ای کوکل دین اصابت
 ایلش وله ایضا (بیا که رایت منصور پادشاه رسید * نوید فتح و بشارت
 بمهر و ماه رسید * بیا خطاب عامدر که حرف بیان رایت منصورا کر منصور
 پادشاهه مضاف اولور سه رایتک منصوره اضافتی بیانیه اولور و منصوردن
 مراد اسم مفعولدر اما ساکن اوقنور سه اضافت لامیه در و منصور لقب
 شاهدر نوید مشتلق فتحه اضافت لامیه در و او حرف عطف بشارت بانک
 کسر یله فتحه معطوفدر بمهر نویده و بشارت تعلاتی قابلدر * محصول بیت *
 کل ای شاه شجاعک دوستی و محبی که پادشاهک رایت منصور و مظفری ایشدی
 و یا سلطان منصور لرایتی ایشدی فتح و ظفر بشارتی مهر و ماهه ایشدی یعنی

رد منوری

لز بحر محبت

مفاعله مفاعله مفاعله مفاعله

تمام عالمه حاصلی عناصر و افلاک فتح و ظفر مشتافی ایشدی (جمال بخت
 زری ظفر نقاب انداخت * کمال عدل بفریاد داد خواهر رسید * جمال بخت
 اضافتی بیانیه در روی ظفرده نویله در و یا خود لامیه لر در مجازا نقاب
 یوزاوریسی کمال عدل بیانیه بفریاد با حرف صله فریاد داد خواهره اضافتی
 لامیه در داد خواهره وصف ترکیبدر خواهدندن متظلم دیکدر یعنی ظلمدن
 شکایتی * محصول بیت * بخت و دولت کوزلکی فتح و ظفر دن نقاب آندی
 یعنی طالع کوزلکی فتح و ظفر یوزینی کوستردی یعنی شاه شجاع دشمنه غلبه
 ایدوب شهر شیرازه ایشدی سابقا بیان اولاندیدیکه ترکانه کلی محاربه و مقاتله
 ایلشد کمال عدل التمه متظلم فریادینه و شه کایته ایشدی یعنی ظمان ظمانی
 مظلومدن دافع عدل پادشاه ایشدی (سپهر دور خوش اکنون زند که
 ماه آمد * جهان بکام دل اکنون رسد که شاه رسید * سپهر مبتدا و زند خبری
 و دور خوش خبرک مفعول صریحی اکنون ظرف زمان زند در دور خوش
 اضافتی بیانیه جهان مبتدا رسد خبری بکام دل رسدک مفعول غیر صریحی
 اکنون ینه معوم و ده حرف تعلیل * محصول بیت * فلک کوزل دوری
 و سپهری شمدی اورر که ماه کادی یعنی فلک هر کسک مراد نجه حرکت ایدر که
 شمدی اکایکی آی کادی جهان یعنی جهان خلقی کوکلی مراد ینه شمدی
 ایشور که پادشاه عادل ایشدی حاصلی شاه شجاع شیرازه پادشاه از لقی سبیلله
 مملکت تازه لنوب صفا بولدی (ز قاطعان طریق این زمان شوند این *
 قوافل دل و دانش که مر در راه رسید * قاطعان طریق اضافتی اسم فاعلک
 مفعولنه اضافتیدر شوند فعل مضارع جمع غائب فاعلی قوافلدر که ده اضافتی
 بیانیه در مر در راه اضافتی لامیه بونده ایهام طریقله واقعدر برابر وجهی
 بودر که عالم ظاهرده سفر دن کادی بروجیده مر در راه عشقدر یعنی طریق
 صوفیه ده ریشدی وار * محصول بیت * بول که بچیلندن بوزمان دل و دانش
 قافله لری امین اولور که مر در راه ایشدی یعنی حاکم عادل منتصف کادی
 (عز بر مصر بر غم برادران غیور * ز قعر چاه برآمد براج ماه رسید * عز بر مصر
 اضافتی لامیه در مراد حضرت یوسفدر بر غم با حرف صله رانک شمدی
 و فتحی و کسر یله لغته برونک بر کسه نک بره سور نمکدر اما استعمالده کورلک
 و حسد معناسنه در برادرانه اضافت لامیه در و غیوره اضافت بیانیه غیور
 مبالغه ایه غیرت اید بچیدر عز بر مبتدا و برآمد خبری بر غم و ز قعر چاه خبره
 متعلق براج ماه ز قعر چاهدن بدلدر * محصول بیت * حضرت یوسف
 اهل غیرت قزند ایلرینک کورلک کنه زندان قیوسی دیندن اوج ماهه یعنی آیت

و سینه ابر شدی یعنی قول ایکن پادشاه اولدی برادران غیور بیوردینی
 انکه و ندر که حضرت یعقوب یوسف علیهما السلام سائر قنداشان زنده زیاده
 سود یکچون حیدر و غیرت ایلدی یار و یوسف علیه السلامی بوشم و ر بلالره
 گرفتار ایلدی یار و بیت اول معنای مشهور در که شاه شجاعن برادر لری کند و بی
 سلطنتدن منع ایدوب حدیس ایلده (صکره مر و رایامله سر بر سلطنته عروج
 ایلده بعض نسخه ده مادرینه جاه واقع اولمش یعنی منصب که سلطنتدن کایتدر
 (نکاست صوفی دجال شکل ملحد کیش * بگو بسوز که مهدی دین پناه رسیده *
 صوفی دجال شکل اضافتی بیانیته در دجال صورتی صوفی دیکدر ملحد کیش
 دجال شکل اضافتیده بیانیته در کیش مذهب دیکدر بگو خطاب
 عامدر صوفی به سوله دیکدر یان یاقل که مهدی دین پناه کلدی ابر شدی
 مهدی دین پناه اضافت بیانیته در دین پناه وصف تر کیددر دین صغنی
 یعنی اکادین صغری و یادین صغندر یی یعنی دینی حفظ و صیانت ایدر معناسنه
 * محصول بیت * دجال شکالی ملحد مذهبی صوفی قنده در صوفی به دی یان
 یاقل که مهدی دین پناه ابر شدی حاصلی بر پادشاه مؤمن و موحد ابر شدی
 دیکدر (صبا بگو که چها بر سرم درین غم عشق * ز آتش دل سوزان و دود آه
 رسیده * صبا منادی که حرف بیان مقول قول چها چه نک جمیدر نلرد دیکدر
 آتش دل سوزان اضافت لری لامیه و بیانیته در و او حرف عطف دود آه اضافتی
 بیانیته در و آتش معطوف * محصول بیت * ای صبا سوله که بوعشق غمده
 بنم یا شمع آتش دل سوزان و دود آه در نلر ابر شدی یعنی غم عشق و محبتده
 یا شمع نلر کلدی بکنی بر برتر بر ایل که جانان یلارب رحم ایلسون (ز شوق روی
 نوشاها بدین اسیر فراق * همان رسیده کز آتش بروی کاه رسیده * شوق روی تو
 اضافت لری لامیه در دشتاها منادی اسیر فراق اسم فاعلک فاعلنه اضافتیدر
 کن که حرف بیان بروی کاه با حرف صله روی کاه اضافتی بیانیته در * محصول
 بیت * شاهم سنک یوزل شوقندن و اسیر فراقه اول نسته ابر شدی که آتشدن
 صمانه ابر شدی یعنی یانوب و یا قلوب کل اولق (مر و بخواب که حافظ یار کاه
 قبول * زور دینم شب و درس صبحگاه رسیده * مر و خطاب عام که حرف تعلیل
 یار صبحگاه قبول با حرف صله و اضافت بیانیته در و درین شب و درس صبحگاه
 اضافت لری فی معناسنه در * محصول بیت * او یقویه و ارمه که حافظ یار کاه
 قبوله دون یارسی و ردندن و صباح وقتی در سندن ابر شدی یعنی مقصود دینی
 استین کچه او یوموب خدایه تضرع ایلک * کز وله ایضا (داد کز اتر ایلک
 جرعه کش پیاله باد * دشمن دل سیاه تو غرقه بخون چو لاله باد * داد کرا

منادی ترا سنک جرعه کش وصف تر کیددر جرعه چکبی یعنی ایچچی پیاله به
 اضافت اسم فاعلک مفعولنه اضافتیدر یاد فعل امر غایب اکثر موضع دعاده
 واقع اولور بوند کی کبی دشمن دل سیاه اضافتی بیانیته در دل سیاه وصف تر کیددر
 کوکلی قره تویه اضافتی لامیه در غرقه هار سمی شکلی علامت نقلدر بخون
 با حرف صله چون حرف تشبیه * محصول بیت * بو غزله غزل سابق کبی شاه
 شجاعه دینلشدر خواجه بیورر که ای عادل پادشاه ذاک سنک پیاله نک
 جرعه کشی اولسون یعنی فلک سنک زبردستک و سکا محتاج اولسون دیکدر
 حاصلی باده کشن و باده نوشن اولسون قره کوکلی دشمنک لاله کبی قانه غرق
 اولسون یعنی هلالک اولسون لاله ده بوا یکی صفت موجود در که هم دل سیاه در
 و هم قانه غرقدر (ذروه کاخ رفعت راست زفرط ارتفاع * راه روان و هم را
 راه هزار ساله باد * ذروه کسر ذال ایلد بونده دپه معناسنه در کاخ * کوشن
 و سمرای معناسنه در رفعته اضافت بیانیته در و تا صیر خطاب راست کرجن
 و محقق معناسنه در زفرط ارتفاع اضافتی بیانیته در زفرط زیاده دیکدر ارتفاع
 بوجه لک و بو کسکک افتعال بایسندن مصدر در زفرط ارتفاع مصرع ثانی به
 مرهوندر راه روان الف و نوله هر جی مجازیدر راه رویو بولی دیکدر سیاه حله
 استعمالی اکثر در و همه اضافتی لامیه در مجاز از راه هزار ساله اضافتی بیانیته در
 ساله ده هار سمی مقدار ایچوندر بیک نیل یول مقداری دیکدر * محصول
 بیت * سنک رفعتک کوشنک ذروه بی یعنی دپه بی که علمدن کایتدر کرجن
 و محقق زیاده ارتفاعدن و بوجه لکدن و هم بولجیلر نه بیک یللی یول اوله یعنی
 سنک علوقدرک و نباهت شانک اولر تبه ده اولسون که قوت و اهمه ادنی
 در جبه سنی بیک ییلده طی ایلسون خواجه بویته صنعت علور عایت
 ایلشدر تبه که بویته بویله در بیت * بعد از هزار سال بیام زحل رسد * کرباسبان
 قصر نوسنکی کندرها (زلف سیاه پرخت چشم و چراغ عالمست * جان ز نسیم
 دولتش در شکن کلاله باد * زلف سیاه پرخت اضافت لری بیانیته در چشم و چراغ
 عالم اضافتی لامیه چراغ مومن قتیله سنده شان آتش یازه سته دیرلر عالمک
 کوزی و آیدینی دیکدر حاصلی کوز آیدینی جان مبتداسیم دولتش اضافت لری
 بیانیته و لامیه در شین نیم زلفه را جعدر و معنا جهتندن کلاله به مقیدر شکن
 کلاله اضافتی لامیه در تجرید طریقه یعنی کلاله شکندن تجرید ایلکله زبرا
 کلاله پر شکن اولان زلفه و کیسویه و کاه دیرلر غریجه اکا جعدر و بولجیه
 نغوله دیرلر شکن کلاله باد جمله ظرفیه خبر مبتدایه در و ز نسیم دولت خبره
 متعلق * محصول بیت * جانانه خطاب ایدوب بیورر سنک پرخت و پر شکن

زلف سیاهک عالمک چشم و چراغیدر یعنی کوزی آید بنیدر جان دولتی
 نسیندن انک شکن کلاه سنده اولسون یعنی نسیم دولت جانی انک کلاه سنده
 طو تسون بعض نسخه ده پر خم پر بنه خای مجید ایل پر خم دو شمشیر جیم
 عجمیه طوغ معناسنه ایکن عادت اول سیاه اولمز بوتقدیر چه سیاه پر خم وصف
 ترکیبی اولور اضافی اولمز زلفن اکا اضافی بیانی اولور و ممکندر که سیاه
 زلفه صفت اوله و پر چه مضاف اوله پر چه زلف سیاه استعاره ایملک طریقه یله
 و اضافت بیانیله اولافده جائز در بوتقدیر چه محصول معنای پر چن زلف سیاهی
 و یازان سیاه که پر چدر و اسکل وجهه ای مد پر خ معدلت چشم و چراغ عالمی *
 باده صاف دامت در قدح و پیاله باد * معدلت پر خ و چراغ مد استعاره
 ایلدی معدلت دالک کسر یله مصدر مییدر عدل معناسنه پس اضافتلی
 بیانیله لردر چراغ عالم اضافتی لامیه در و یا خبر خطاب باده صاف اضافتی
 بیانیله دامت تاسی معنای جهمندن قدح و پیاله به مقیددر * محصول بیت *
 ای عدالت پر خنک منی چشم و چراغ عالم من صافی باده دامت قدح و پیاله کده
 اولسون یعنی دامت ایش و عشرت و ذوق و صفادن خالی اولمیه سن (چون
 بنوای مدحت زهره شود ترانه ساز * حامدت از جماع آن همرم آه وناله باد *
 بنوای با حرف مصاحبت نوادن مراد صوت و نغمه در و مقام نوایی ایه م ایدر
 نوای مدحت و مدحت نای خطابه اضافتلی لامیه لردر زهره مبتدا شود
 خبری بنوای شوده متعلق یعنی خبر غیر صریحی و ترانه ساز خبر صریحی واهی
 تحتند مستتر زهره به راجع ضمیر حاسدت مبتدا متعلق خبر خطابه
 اسم فاعل مفعولنه اضافتی قبیلندن جماع الف قافیه سنده مفصل جماع
 معنای ذکر اولمشدر که ساز و سوز و چالغیدن و ایردن عبارت از آن لفظنه
 اضافتی مصدر لفظنه اضافتیدر همدم آه وناله باد خبر مبتدا * محصول
 بیت * چونکه زهره سنک مدحت نغمه سیله ترانه ساز اوله یعنی سنک مدحت
 نغمه تانی ایلیمه سنک حاسد اول سماعیدن آه وناله به یار و همدم اوله یعنی
 حسدندن آه وناله و فریاد و فغان ایلیمه سماع بونده ایشتمک معناسنه در دین
 معنای اصطلاحی بلز ایش (نه طبق سپهر و آن قرصه سیم و زر که هست *
 از لب خوان حشمت سہلترین نواله باد * طقوز فلکی طقوز طبقه و آبی
 کشدن چور که و کوشی التون چور که تشبیه ایش و مد و حک سفره سنک
 کنارندن بونلری پر خوی نعمت اعتبار ایش لب بونده کار معناسنه در
 و خوان سفره و حشمت عظمت و اضافتلی لامیه و بیانیله و لامیه لردر سہلترین
 ادات تفصیل و یار و نون نسبت ایچوندر بونده سہلترین شی حقیردن گایتدر نواله

بونده

بونده لقمه معناسنه در * محصول بیت * طقوز فلک طبقه لری و ماد و خور شیدک
 سیم و زر چور کاری سنک عظمتک سفره سی کنارنده بر حقیقه لقمه اوله یعنی
 قلیل الاعتبار نعمت اولسون مد و حنه دعاء له در صنعت غلو طریقه یله
 (دختر و کبر بکر من محرم مدحت نوشد * مهر چنین عروس را هم بکفت
 حواله باد * دختر فکر بکر اضافتلی بیانیله در و منه اضافت لامیه دختر
 مبتدا شود خبری واهی تحتند مبتدا به راجع ضمیر و خبری محرم مدحت
 و اضافت مصدر لفظنه اضافتی قبیلندن در و تویه اضافت لامیه در
 مهر کتابین عروس را عروس بونده کاین معناسنه در و راحرف تنصیص
 اضافتدن مستفاد اولان معنای تا کید ایدر بکفت با حرف صله * محصول
 بیت * بنم فکر بکر مدحتی سنک مدحت محرم اولدی یعنی سنک مدحتدن
 منفک دکل دامت ایشدر امدی بونجیلین عروسک مهری و کابینی سنک کفکه
 حواله اولسون یعنی صله و جائزه سی سنک دست احسانکه حواله اولسون
 خواجه بونده حسن طلب صنعتی رعایت ایش بعضی مهری اضافتدن
 مقطوع او قودیلر پس مهر مبتدا و حواله باد خبری اولور و اسکل وجهه (حافظ
 نودین غزل حجت بنس کی بداد * لطف عبید پرورت شاهد این قباله باد *
 حافظ و اضافتی لامیه حجت بنس کی اضافتیده بویه در بنس کی قول اولتی حجت
 بنس کی عبد اولتی حجتی بداد با حرف تا کید داد و پردی لطف عبید پرور اضافتی
 بیانیله در قول بسمی لطف تاضعیر خطاب شاهد این اضافتی اسم فاعلک
 مفعولنه اضافتیدر قباله قاضیلردن بچقان سنک حجت کی و بچیل کی
 بونده حجت مراد در * محصول بیت * سنک حافظک بوغزله سکا قول اولدی
 حجتی و پردی یعنی قولک کاغذینی و پردی سنک بنده لر تریه ایدچی لطف
 و احسانک بوجته شاهد اولسون یعنی بنم سکا قولک بچند سنک قول لر رعایت
 ایدچی لطف و احسانک شاهد اولسون زیر اعدا در هر ججه البته شهود
 یازیلور حجت انستراولمز معلوم اوله که بومذ کور نظم و سابقا مذکور اولان
 * خمیر واکوی فلک در خم چوکان نوباد * و دخی * مرای دکر باره از دست برد
 * و دخی * بر سر بازار جانبازان منادی میزند * ته که سابقا اشارت اولمشیدی
 بونلر جیعا قطع لر ارا سنده مسطور در و هیچ بر سنک مخلصی مذکور و مسطور
 د کادر نهایی بعض متصرفین مخلص بیتلرین پیدا ایدوب غزل شکلنه
 قویملر اوله ایضا (سپیده دم که صبا بوی لطف جان کید * چن زلف هو انکته
 بر چمنان کید * طک آلفغه سپیده دم دیر لر یعنی بحر و قتی که حرف بیان
 صبا مبتدا و کید خبری بوی لطف جان اضافتلی لامیه لردر و کید لفظه دم

از بحر مجت

مفاعیلن فاعیلن فاعیلن

مفعول صریحی یعنی جان لطافتی قوقوسی چن صبادن بدلدر زاطف هوا
 کیدلک مقدم مفعول غیر صریحیدر و اضافت لامیه و نکته مفعول صریحی
 بر چنان کیده متعلق چنان غریبه چیک کسریله جنتک جمعیدر
 * محصول بیت * طک آلفی وقتنده که صبا جانک لطافتی قوقوسک طوته یعنی
 حیات و بریچی کوزل قوقول صاحبی اوله چن لطافت هوا دن جنتله طعن
 ایلیمه یعنی لطف هوا چنی حیات افزا و صفا بخش ایلیمه حاصلی بویات
 بیزمکاه چن یکنه وارنجه بری برندن بدلدر (هزار نکمت کل در چن تنق بندد
 * افق زعکس شفق رنگ کاستان کید * نکمت خوش قوقو که اضافت
 لامیه در تنق پرده به برلر افق کولک کاری مبتدا کید خبری زعکس شفق
 مفعول غیر صریحی و اضافت لامیه در رنگ کاستان مفعول صریحی * محصول
 بیت * صبا وقتنده که بیک کل قوقوسی چنده پرده با غلیبه یعنی بیک دورلو چک
 قوقوسی ظهور ایلیمه افق شفق عکسندن کاستان رنگی طوته یعنی شعر
 وقتی که بویله حالظر ظهور ایلیمه یعنی افق که عکس شفقندن قزازه بونده شفقندن
 مراد امامان مذهبی اوزره قزله قدر که اقلق اندن صکره افق فلکده ظاهر
 اولور که امام ابو حنیفه مذهبی یعنی ابو حنیفه حضرت تری شفق افق سماده
 جرتدن صکره ظهور ایلیمه بیاض قدر دیش (نوا چنک بدان سان زند صلاهی
 صبح * که پیر صومعه راه در مغان کید * نوا چنک اضافتی لامیه در بونده
 نوادن آواز و نغمه مراد بدان سان انجیلن دیمکدر صلاهی صبح اضافتی
 مصدرک مفعولنه اضافتیندر صباح وقتنده ایچلن شرابه صلا دیمکدر که
 حرف بیان پیر صومعه اضافتی لامیه و مبتدا و کید خبری راه در مغان مفعول
 صریحی و اضافت لامیه در * محصول بیت * چنک اوازی انجیلن
 اورر صبح و صلا که صومعه شیخی میخانه جی قبوسی یولنی طوتاری یعنی
 صبح ایچمکه انجیلن اغرا و اغوالیدر که عباد و زهاد هب میخانه لاجانبه
 میل ایدر (شبه سپهر جوزین سپهر کشد بر روی * بتیغ صبح و عمو دافق
 جهان کید * شبه سپهر اضافتی لامیه در که مراد کنشدر واکازین
 سپر استعاره ایلدی زیر کونشی التون قلقانه تشبیه ایشلر بتیغ صبح با حرف
 استعانت و اضافت بیانیه در عمو دافق ده بویله در عمو دلفته دیر کدر بونده
 مراد افقک اغرمسیدر شبه سپهر مبتدا و کید خبری جهان مفعول صریحی
 و بتیغ مفعول غیر صریحی * محصول بیت * سپهر بادشاهی یعنی کونش
 چون که یوزن التونلی قلقان چکه یعنی معرکه کیره صباح قلیله و افق عمو دیله
 یعنی مطر غیله جهانی طوتاری یعنی کونش طلوع ایدنجه صباح ظهور یله و افق

اغرمسیده تمام جهانی قبلار منه سنده شه سپهرده اولان اضافت بیانیه در
 دین شه سپهری بیلز ایش (برغم زاغ سیه شاهباز زرین بال * درین مقرنس
 زینکاری آشیان کید * برغم با حرف صله برغم حسد و کورلکدر زاغه اضافتی
 لامیه و زاغک سیاهه بیانیه در شاهباز مبتدا زرین باله اضافتی بیانیه زرین
 بال التون قناتلی کید خبر مبتدا درین مفعول فیه کید در مقرنس زینکاری
 مقرنس اسم مفعولدر در حرج بایندن بونده فلک مراد در اما اصلنده جوامع
 قبولنده و متار له شرفه لری التنده و محار یسده اولان مصنع ایشلدر که
 طاشدن لاله لرو بعض طویلر اویار لاول ایشلر مقرنس دیرلر زینکاری رنگلی
 برنسنه در که بقردن و اوزم جیره سندن دوزلر زحی چوقدر اما نا فقدر
 لا زور دکی فلکی اکانشیه ایدر لری یاسی حرف نسبتدر آشیان کیدلک مقدم
 مفعول صریحی حاصلی زاغ سپیدن کیجه و شاهباز زرین بالدن کونش مراد در
 و مقرنس زینکاریدن فلک * محصول بیت * زاغ سیه رنغمه التون قناتلی
 شاهباز بونقرنس زینکاریده آشیان طوتاری یعنی کونش فلکده کوندز نمایان
 اولور حاصلی کیجه کیدوب کوندز کور معلوم اوله که مذکور بش بیت بیت
 آتی به مرهون و موقوف حکمنده در یعنی سپیده دم که مذکور احوال ظهور
 ایلیمه بیزمکاه چن آه (بیزمکاه چن رو که خوش عاشایست * که لاله کاسه
 نسرن وارغوان کید * بیزمکاه با حرف صله بیزمکاه چن اضافتی بیانیه در که
 حرف تعلیل عاشایی با حرف وحدت که لاله که حرف بیان لاله مبتدا و کید خبری
 و باقیسی مفعول غیر صریح کید در * محصول بیت * چن بزمکاهنه وار که
 برخوش عاشادر که لاله کاسه نسرن وارغوان طوتار کاسه نسرنیدن
 مراد ادا لاله درو کاسه ارغواندن قرمزی لاله در اگر چه غیر وجهله توجیه
 ممکندر اما بویله توجیه اوجه در (چه حالتست که کل در چن نماید رخ *
 چه آتشت که در مرغ صبح خوان کید * که حرف بیان ایکی مصرعده
 بله مرغ صبح خوان اضافتی بیانیه در صبح خوان وصف ترکیبدر صباح
 وقتنده و قبی یعنی بلبل کید بونک کی بر زده تأثیر معناسنه در * محصول
 بیت * نه حالتدر که کل چنده یوز کوستردی یعنی کل چنده بر درخت خشک
 ایکن اللهک امر یله پیرا قلوب خوش قوقولی چک ویرمک نه حالتدر اللهک
 صنعنی استغرابدر نه آتشد که بلبله تأثیر ایدوب و یا قوب و یاندروب کل ایدن
 یعنی آتش عشق نه آتشد در که بویله ایشلر ایشلر مضراع ثانیده آتش برنسه
 غلغل یازوب معناسنی نه غلغلدر که بلبلده طوتار دین هم لفظده خطا ایشلر
 و هم معناده (چه پرتوست که نور چراغ صبح دهد * چه شعله است که در سمع

آسمان کرد * چراغ صحن من آفتاب در شمع آسمان دن شمسده قمره مراد
اولن جانزد * محصول بیت * نه ضیاء در که صباح چراغ نك نوری و بر بر یعنی
کونش نوری و بر یکی ضیاء در نه شعله در که شمع آسمانه الی شمع یعنی شمس و قمر
آسمانده واقع اولان شعله نه شعله در مصرع نائیده نه شعله در که شمع آسمانده
طوتار دین معنای استاد دن طوتامشدر (خیال شاهی) نیست در
سر حافظ * چراغ زبان عرصه جهان کرد * خیال شاهی اضافی لامیه در
و یا حرف مصدر عرصه جهان اضافی بیانیه در * محصول بیت * اگر حافظك
باشنده پادشاه خلق خیالی بوغیسه نیچون تیغ زبان عرصه جهان طوتار یعنی
قوت شاعر به سبب جهان میدانی طوتدینی دماغنده پادشاه خلق خیالی
اولد نیچون در یعنی مرادی سلطان شعر اولددر (صبا نکر که دمادم چورند
شاهد باز * کنی لب کل و که زلف ضیاء کرد * شاهد باز و نظر باز محبوب
دوست معناسنه در ضیاء فسلکن جنسندن بر نوعدر * محصول بیت *
صبای سیرایه که محبوب دوست رند * کبی گاه لب گاهی و گاه زلف ضیاء
طوتار زربا صبا اسد کچد بونلر حرکت کاور کانه که صبا بونلر لب و زلفنه
پاشور که حرکت ایدر (راشاد هیولی و اختلاف صور * خرد زهر کل نو نقش
صد بیان کرد) اتحاد هیولی اضافی لامیه در هیولی حکم اصطلاح نده
ماده دیر لر یعنی هر شینک کوزه کورین نسنه سینه صورت دیر لر صورت
احاطه ایلدی یکی شی هیولا در مثلاً انسانک بشره سی یعنی درینک یوزی
صورت در و صورت قائم اولد یعنی شی هیولا در آمدی اشیا صورله مختلفدر
هیولا ایلد کل انکچون خواجه اختلاف صورله حکم ایلدی و اتحاد هیولا به
کل نواضافی بیانیه و کادن مراد مطلق چیکدر نقش صد بیان اضافی
بیانیه در خرد مبتدا و * کیرد خبری و زهر کل نو مفعول غیر صریحی
و صد بیان صریحی * محصول بیت * اتحاد هیولا دن و صورله اختلاف دن
عقل هر تاز چیکدن یوز بیان نقشن طوتار بیاندن مضاف الیه محذوفدر
تقدیری بیان صنع الله در یعنی جمیع اشیا نك هیولا سی بر و صورتلری مختلف
اولد یغندن عقل هر تاز چیکدن الله تعالی نك صنعنک یوز بیان نقشن طوتار
یعنی هر چك الله صنعنی بیان ایدر زربا جمیعنک ماده سی بر در که
عناصر اربعه در و صورتی مختلف کینک صورتی یشل و کینک قرمز و کینک
آق و کینک صاری و کینک بر جانی قرمز و بر جانی صاری حاصلی الله تعالی
هر برینی بر صورتد و بر وقیده و بر خاصه ده خلق ایلش فتبارک الله احسن
الخالقین (من اندران که دم کیست این مبارک دم * که وقت صبح درین تیره

ردسروی
و شعی

خاکدان

خاکدان کرد * من اندران یعنی اندران فکر و ملاحظه بودم که حرف بیان دم
کیست اضافی لامیه در کینک نفسیدرد یکدر که حرف رابط صفت وقت صبح
اضافی لامیه در درین در حرف صله خاکدان چو پلک در که بونده مراد بر در
یعنی زمین کیرد الی شمع آسمانده استعمال ایدر ل مثل آتش پنبه به آتشیدی دیر لر
* محصول بیت * بن اول فکرده عک که کینک نفسیدر بود مبارک نفس که صباح
و قننده بوزنق چو پلک الی شمع یعنی بر یوزینی روشن ایلین صباح و قننده کینک
مبارک نفسیدر مراد کونشدر که صباح دن عالمی روشن ایلر بونده کیرد
معناسنی طوتار دین و ظاهر اولور دین ظاهر معناسنی و بر عکشلر چر اصد
غم و حسرت سپهر دایره شکل * مر اچونق نقطه بر کار در میان کیرد * سپهر
دایره شکل اضافی بیانیه در مرانی چو حرف تشبیه نقطه بر کار اضافی
لامیه در * محصول بیت * نیچون یوز غم و حسرتله دایره شکلی سپهر یعنی
دکری کولک بی بر کار نقطه سی کبی اورته ده طوتار یعنی غم و حسرتله
بی احاطه ایدوب اورته لرنده طوتار حاصلی بی غم و حسرت دایره سینه نقطه
طوتار (ضمیر دل نکشایم بکس مران به * که روز کار غیور ست نا کهان کیرد *
ضمیر لقمده فکر معناسنه در اما بونده راز مراد در ده اضافی لامیه در که حرف
تعلیل روز کار مبتدا و غیور خبری نا کهان مفاعله یکدر کیرد مؤاخذه ایلر
دیکدر * محصول بیت * کولک سیرینی کسبه اچسبم بکا اول یکدر زربا
روز کار غیور در جفاء مؤاخذه ایلر یعنی خبرک یوغیکن بر کون سنی قبض ایلر
پس کسبه کشف راز ایلک یکدر بو بیت کهان رازنه تبییه ایدر (چو شمع هر که
بافشای رازشده مشغول * شیش زبانه مقراض در زبان کیرد * چو شمع
مصرع ثانی به مقید در بافشای راز با حرف ضله و اضافت مصدرک مفعولنه در
شیش شین ضمیری که به راجعدر زبانه مقراض اضافی لامیه در زبانه آتش
یا لکنه دیر لر و طوقه دیلنه و سارنسنه نك دیلنه دیر لر بونده مقراضک اوچی
دیکدر در زبان در حرف تا کیده معنا جهتندن کیردی تا کیند ایدر * محصول
بیت * هر کسه که افشای راز مشغول اولدی کچه شمع کبی زبانه مقراض
انک دیلن طوتار یعنی دیلن کسر بو بیت بهض نسخه ده بویه بولندی و بعضنده
بویه واقعدر بسش زمانه چو مقراض در زبان کیرد * پس چوق معناسنه در زمانه
زمان معناسنه در در حرف صله دیلنه آلور یعنی الم و محنت و بر دیکدر محصول
معنا زمانه اول کسه بی مقراض کبی دیلنه آلور یعنی زمانه چوق زحمت و مشقت
و بر رمز کور نسخه لک ظاهر معناسنی بویه در اما هیچ بریسی طبعک مر نضایی
دکل بلکه بونسخه لردن غیری بر نسخه ایستر حاصلی خواجه نك هنری

ردسروی و شعی

همان غزله در قصیده گویند غیر بزمه مسامدر (بحاست ساقی مهر روی من که
از سر مهر * به نیم مست خودش ساغر کران گیرد * ساقی مهر روی اضافتی
بیانیه و منه اضافت لامیه در مهر روی وصف ترکیبیدر آری یوزلی دیکدر که حرف
بیان از سر مهر مصراع ثانی به مهر و ندر به نیم مست با حرف صله نیم مست
وصف ترکیبی اقسامند ندر خود و خودک شینه اضافتی لامیه لدر ساغر کران
اضافتی بیانیه در کرد طوته یعنی صوته ترکیده طوته صوته معناسنه
مستعملدر * محصول بیت * بنم آری یوزلی یعنی محبوب ساقیم قنده در که
محبت جهتندن کنندینک یارم سر خوشینه آغز قدح طوته یعنی وافر باده
ایچوره (پیشانی آوردن از یار و در پیش جای * بشادی رخ آن یار مهر بان گیرد *
پیشانی یا حرف وحدت و جای مصراع ثانی به مهر و ندر و کردن مقدم مفعول
ضریح در و بشادی مفعول غیر ضریحی بشادی یا حرف صله شادینک رخ
ور خل آن یار اضافتی لامیه لدر و یارک مهر بانه بیانیه کرد بونده ایکی معنایه
مختلدر بریسی ساقی طوته یعنی ایچه بریده طوته یعنی بکاصونه * محصول
بیت * مذکور ساقی یاردن بر خبر کتوره و آردنجه بر قدح اول یار مهر بانک رخی
شوقنه و شاد بلغنه طوته یعنی اول جانانک عشقنه بر جام ایچه و یار جام صوته
دینک اول (نوی مجلس مارا کر کشد مطرب * کهی طریق عراق و که اصفهان
کیرد * نوی مجلس مارا نوادن مراد نغمه در و اضافت لامیه لدر رادادان
تخصیص عراق و اصفهان ایهام طریقیلد کراولنش * محصول بیت *
اگر بزم مجلس نغمه سنی مطرب چکر سه یعنی مجلس زده نغمات ایدر سه گاه
طریق عراق و که طریق اصفهان طوتسون یعنی بومقامانی نغمه به کتورسون
کیرد بونده فعل امر تا بندر کیرد لفظی بونده طوتاردیم کله تعبیر ایلینلیر امار
معبر ایشلر (سکندری سکندری * مقیم حریم او چون خضر * رفیض خالک درش
عمر جاودان کیرد * نسخه لری بولندی اما بوییتک ماقبلی بوکه مناسب دکل
زیرا ماقبلی کریر کاه شککنده بریت کرلایدی سکندری یا حرف وحدت که
حرف رابط ط صفت مقیم حریم اضافتی اسم فاعلک مفعول فیهنه اضافتی
قیلند ندر و او به اضافت لامیه چون ادات تشبیه چون خضر مصراع ثانی به
مهر و ندر رفیض خالک درش اضافت لری لامیه لدر در عمر جاودان بیانیه * محصول
بیت * بوقصیده ده مذکور روح بر اسکندر در که آنک حریمنده مقیم اولان
خضر نری * کبی قیوسنک طیرانی فیضندن عمر ایدی طوتاریعنی عمر ایدی
کسب ایدر حاصلی نه که حضرت خضر اسکندرک قیوسنه ملازمت سبیلله
آب حیات و اصل اولوب عمر ایدی کسب ایداری مد و حل قیوسنی بکلیوب

انده مقیم اولان کسه ده طیرانی فیضندن حیات ایدی بولوز (بحال چهره
تأید شیخ ابواسحاق * که ملک در قدمش زیب بوستان گیرد * بحال چهره
تأید اضافت لری بیانیه در تأید تفعیل با بندن مصدر در حکم ایلک معناسنه
شیخ محمد و حل لقیبدر ابواسحاق کنیتی بحال مبتدا شیخ ابواسحاق خبری که
حرف رابط صفت ملک میملک ضمیمه ملک مملکت معناسنه در قدمش اضافتی
لامیه در تقدیری در قدیم سعادتش در ضرورت وزن ایچون تخفیف قلندی
یا خود قدیم سعادت معناسنه اوله نه که سابقا بیان اولندی زیب زایک کسر لیه
زینت و بزل معناسنه در * محصول بیت * خواجه بیت اولده ذکر ایلدیکی
اسکندر بوییتده عطف بیان ذکر ایدوب دیر یعنی اسکندر دید یکمز تأیید
و توفیق چهره سنک و زلزله کی شیخ ابواسحاق در که مملکت انک سعادت
قدمنده اول بهارده بوستان زینتی طوتاریا خود سعادتده آه یعنی مملکتی
وجود شریفه بهار ایا منده بوستان کبی عدالتی سبیلله آراسته و پیراسته در
(کهی که برفلک سروری عروج کند * نخست پایه خود فرق فرقان کیرد *
فلک سروری اضافتی بیانیه در و یا حرف مصدر عروج مصدر در دخول کبی
حقیق دیکدر پایه خود اضافتی لامیه در فرق فرقان اضافتده بویه در فرق
هر سنه نکه دپه می و فرقان هفتورنکه ایکی متقارب براق یلدزلک ایشلدر
* محصول بیت * شول بروقت که اولولق فلکنه عروج ایلر کندینک اول پایه می
فرقدانک دپه سن طوتاریعنی اول با صغنی فلک نامندر حاصلی اولولق دیند
و غایتدر (جراغ دیدده محمود شه که دشمن را * ز برق تیغ وی آتش بد زبانه کیرد *
بعض نسخه ده دیده بریسه دوده واقعدر یعنی قوم و قبیلله چراغ دیدده محمود شه
اضافت لری لامیه لدر محمود شاهک کوزی نوری دیکدر که حرف رابط صفت
دشمن مصراع ثانی به مهر و ندر و رادادان مفعولدر برق تیغ وی لامیه لدر روی
ضمیری ابواسحاقه راجع اولق جائز محمود شاه اولقده جائز آتش مبتدا کیرد
خبری ز برق کیرده متعلق و بده زیانده بویه در زیانندن بونده مراد زبانه آتشدر
* محصول بیت * مذکور ابواسحاق محمود شاهک کوزی نوریدر
و یاقبیلله سنک شرفی و نوریدر که دشمنی انک قلبی یلدز امسی یعنی قلبنک شمشکی
اون زبانه طوتاریعنی قلبی شمشکندن نیند اولان آتش اون زبانه ایل یقار
(باز ماه رسد موج خون چو تیغ کشد * بنیر خر برد حله چون کمان کیرد *
باز ماه یا حرف صله و اضافت لامیه اوج بونده اوست معناسنه در موج خون
لامیه بنیر خر یا حرف صله و بیره بونده عطار دیلد زیدر خر حله اضافتی لامیه
تیرله خر خل جعنده لطف وارزیر ایا بده خر دیر لدر فعل مضارع مفرد غائب

ایلدن چون ادات تعلیل کان کیدلک مقدم مفعول صر محیدر * محصول
 بیت * فان موجی اوج ماهه ابریشور چونکه ابواحق قلیچکه یعنی عدویه قلیچ
 اورنجه عناصردن فان موجی تجاوزایدوب افلاکه ابریشور یعنی فلک ثانی به
 واصل اولور که فلک عطارد در زیر ماه فلک کنک حسیضنه متصلدر عطارد
 فلک که حمله ایلدن چونکه یابنی الینه آله یعنی الت حرری الینه الیحق عناصر
 و افلاکه حمله و هجوم ایدر حاصلی شیخ ابواحق قلیچ شبعات و شحاتنی وصف
 ایدر (عروس خاوری از شرم رای انور او * بجای خود بخود از راه قیروان کیدر *
 عروس خاوری اضافتی بیانه من اد کونشدن زیر اخاوره مشرق دریا حرف نسبت
 شرم رای انور اولامیه و بیانه در بجای خود بود کندی برنده اولور
 یعنی محیدر قیروان مغربده بر شهرک اسمیدر * محصول بیت * عروس مشرقی
 انک زیاده روشن فکرندن او تانذیفندن محیدر که مغرب یولن طوته یعنی
 شرقندن بقوب غرب جانینه توجه ایلر سه برنده در منده سنده قیروان
 مغرب کار باندردن و قیروان بونده مغرب معناسنده اولور روشنردن در منده
 سوه کلسر مضراع تانینک معناسنی کندی برنده اولور کر کار بان یولن
 طوتار سه دین یولندن کلمش (ایاعظیم وقاری که هر که بنده تست * زرفع
 قدر کر بند توانان کیدر * وقاری یا حرف تکبیر که حرف رابط صفت یا حرف
 بیان هر که اصلنده هر کس که ایدی حذف و ایصال طریقله ترل اولندی
 رفع قدر اضافتی لامیه در کر شد قوشاق توانان بونده مراد جوزا بر جیدر که
 انک برادی تواناندر که معناسنی ایکز در زیر باندن یوقاریسی ایکی کوده لی
 برنجه بکزر * محصول بیت * خواجه غائب دن مخاطبه التفات ایدوب
 میوزرای اولو وقاری پادشاه که هر که سنک قول کدر رفعت قدردن جوزانک
 قوشاغنی طوتار یعنی بلند من ته اولور شویله که الی سکر نیجی فلسکه ابریشور که
 اهل شریع اکا کر بی دیرلر (رسد ز جرخ عطارد هزار تهنیت * چو فکرت
 صفت امر کن فکان کیدر * جرخ عطارد ایکنی فلک در تهنیت استلک دیرلر
 یعنی بر خصوصه مبارک اولسون دیمک فکرت تا علامت تقلدر عرضت
 و غرق تانی کنی ونای ثانی ضمیر خطابدر کن فکاندن مراد دنیا در یعنی امر
 دنیا صفتن طوته یعنی امور دنیا به متعلق اوله * محصول بیت * فلک عطارد دن
 سکایک تمیه و مبارک باد ابریشور چونکه سنک فکرل امور دنیا صفتن طوته
 یعنی حکومت و عدالت وصفنی امر دنیا به اجرا ایلیمه سکا تحسین ایدر
 (مدام در پی طغست بر جسد و عدوت * سمالک راح ازان روز و شب سنان
 کیدر * طعن لغت عربده نیزه ایلد اورمغه دیرلر بونده حرف صله در سمالک راح

در سروری و شعی
 در سروری

بر پلدزلک

بر پلدزلک اسمیدر سمالک ایکیدر برینه سمالک راح و برینه سمالک اعزل دیرلر سمالک
 راحی بر آتویه بکزر غمشلر که النده نیزه سی اوله زیر او کنده بر کوب دخی
 وارد که کار مخ دیرلر اول سبیله راح دیرلر و سمالک اعزل النده نیزه سی اولمیه
 ازان ادات تعلیلدر سنان قافیه ضرورتدن سنان دیمشدر و الا نیزه کرل ایدی
 * محصول بیت * دایمسانک حسود و غدوکی طعن ایملک اردنجه در انک چون
 سمالک راح کیجه و کوندوز النده نیزه طوتار (فلک چو جلوه کسان بنکدر
 سمندر * کینه پایکمش اوج که کشان کیدر * جلوه کان جلوه ایدیچی یعنی
 سیر ایدیچی بنکدر نظر ایلیمه سمندر اسنک آتکی دیمکدر کینه الی کسک یعنی
 آلفراق پایکمش طور اچق بری یعنی اخری اوج کک کشان که کشان
 اوستیدر که کشان کوکده بر هیئتدر که ترکیجه اکا حاجیلر یولی و سمان
 او غریبی دیرلر کوسترلکه موقوفدر * محصول بیت * فلک چونکه سنک
 آتکی سیر ایدیچی کوره الی الحق طور اچق بری ککشان اوستی طوتار یعنی
 جولانته نسبت مقامی براق کبی عرش عظیمدر (ملاتی که کشیدی سعادت
 دهدت * که مشتری نسق کار خود ازان کیدر * ملاتی یا حرف وحدت که حرف
 رابط صفت سعادت یا حرف تکبیر که حرف تعلیل نسق اسلوب نسق کار خود
 اضافتلی لامیه در ازان آن اسم اشارتدر در مصرع اولک مضبوطه مشتری
 التخی فلک یلدزیدر که علمانک و مشایخک یلدزیدر * محصول بیت * بر ملالت
 و سامت که چکد لک سبیلله الله سکا سعادت ویرر و اول ملالت و مشقت
 سعادت ویرر دیمک اوله اسناد مجازی طریقله زیر مشتری یلدزی کندی
 ایشک دوزنی آندن طوتار یعنی مشتری یلدزیتک اسلوبی بودر که کامسوب
 اولنر اول زجت و مشقت چکر صکره سعادت و رفاهیه واصل اولور اکثر علما
 کبی که اول تحصیل زمانته زجت و فقر ایچنده اولور صکره مناصبه واصل
 اولمغه حضوره و شریس خواجه دنک بویشک مفعولی بونی ویرر که شیخ ابو
 احق اول قید و حبس چکمش اوله صکره سعادت سلطنت واصل اولمش اوله
 (از امتحان تو ایام را غرض اینست * که از صفای ریاضت دلت نشان کیدر *
 امتحان تو اضافتی مصدرلک مفعولنه اضافتیدر ایام را ادات تخصیص که
 حرف بیان صفای ریاضت لامیه * محصول بیت * ایامک سنی حبس و قیدله
 امتحاندن غرضی بودر که صفای ریاضتدن کوکک نشان بوله یعنی بو مجاهده
 کوکک ریاضت معناسنی طوتار ایچوندر (و کر نه پایه مصحف ازان بلند ترست
 * که روز کار بر و حرف امتحان کیدر * و کر نه والا معناسنه در * محصول بیت *
 ایامک سنی امتحاندن غرضی معنای مسد کورد و الا مصحف شریفک پایه سی

یعنی مرتبه سی آندن عالی کرد که روز کارانک اوزر نه حرف امتحان طوته یعنی
سنگ عزت و شرف آندن بلند کرد که روز کارسی امتحان ایلیمه الامتصود
مذکور معنادر خواهی بود و حنی عزت و شرف و ده معنی شریفه تشبیه ایلر
تیمنا و تبرک (دلیر در خرد آنکس بود که در همه حال * نخت بنگرد آنکه طریق
آن کرد * دلیر به یاد دیم کرد * محصول بیت * بهادر عقیده اول کسه در که
جمع احوال و اطوارده یعنی هر ایشده و هر کارده اول ایشک صوکنی فکر
و ملاحظه ایلیمه آندن صکره اول کارک طریق بقده مباشر اوله حاصلی برایشک
عاقبتی فکر ایلیمه ایلیمه (مذاق جانش ز تلخی غم شود این *
هر آنکه شکر شکر تو در دهان کرد * مذاق جانش اضافی لایمیه لدر مذاق
دیلت اوزر زنده لذت الان بر در امم مکان در ذاق یذوق دن نصر بایک اجوفتدن
شین نمیرک ماقبلنده کی نون ضرورت وزن ایچون ساکن اوقتی کرک و شین نمیر
اضمار قبل الذ کر طریق بقله مصرع ناییده که به راجع در شکر شکر اضافی
بیانیه در * محصول بیت * جان مذاق غم آجیل غنم امین اولور یعنی
غم کور من و غم دن خلاص اولور هر اول کسه که سنگ شکر لشکر بی اغرنده
طوته یعنی دایم سکا شا کر اولوب سنگ مذاق اولان هر * ز روز کاردن
غم کور من (ز عمر بر خورد آنکس که در جمع صفات * بخویش بنگرد آنکه
طریق آن کرد * بخویش بنگرد کند و به نظر ایلیمه یعنی کندی حالی به واکلیه
* محصول بیت * کندی عمرندن اول کسه عیش بر یعنی فائده و نتیجه کورر که
جمع صفات و احوالده کندی حالته و مقدار به نظر ایلیمه آندن صکره
آنک طریق طوته یعنی کندی حالته و مقدار به نظر ایلیمه آندن صکره
و حددن تجاوز ایلیمه (چو جای جنگ نبیند بجام آرد دست * چو وقت کار بود
تبع جانتان کرد * محصول بیت * بیت سابقه کندی حالی کوره واکلیه
کوزه ایشه مباشر اوله به ورش ایدی بو بیتده مقصودی بیان ایلر و بیورر که
چونکه جنگ بری کور میدقد حال کتوره یعنی باده نوش اوله و چون صواش
و جنگ وقتی اوله جان الی قلی الیه الماصلی عشرت زمانده ذوق و صفایه
مشغول اوله و جنگ وقتنده جنگ (ز لطف غیب بسختی رخ از امید متاب *
که مغر نغمز مکان اندر استخوان کرد * ز لطف غیب اضافی بیانیه در تقدیری
ز لطف غیب خدادر بسختی با حرف سبب و با حرف ظرف و با حرف مصدر متاب
فعل نهی مفرد مخاطب دوند رده دیم کرد که حرف تعلیل مغر بیتی و ککده کی
ایلیک نغمز کوچک یعنی کوزل و او معناسنه * محصول بیت * خندانک لطف
عینندن شایسته شایسته یوز یکی امیددن چورمه یعنی خندانک لطف عینندن

امید یکی کسه زیر کوزل بیتی کک ایچنده مکان طوتار یعنی بیتی و ایلان
بر مقبول نسنه ایکن مکانی و مقامی کک در سنده بر مقبول وجود شریفین
بر فاجکون حبس و قید شدن چکسک غریب دکل (شکر کمال حلاوت پس
از ریاضت یافت * نخت در شکن سنگ از ان مکان کرد * شکن سنگ اضافی
لایمیه در شکن بو کلدر سنگ دنک معناسنه در کک یوکک بر سینه ریعنی
برجانی از ان ادا ت تعلیل انکچون دیم کرد * محصول بیت * شکر کمال حلاوتی
ولذی ریاضتدن صکره یولدی انکچون اول دنک شکنده مکان طوتار بعضیلر
دیدیلر که سنگ شکر معین بر نسنه در که شکری انکله صقارلر فی الحقیقه
خواجده سنگ نخت در شکن سنگ از ان مکان کک بر دیور یعنی نه ده ملایم
و مناسب در و بعضیلر دیدیلر که شکری ایچنه دو کد کاری قالدیر و العلم عند الله
(در ان مقام که سیرل حوادث از چپ و راست * چنان رسد که امان از میان کران
کرد * که حرف بیان سیرل حوادث اضافی بیانیه در که نه حرف بیان کران کاف
عربینک فتنه کار معناسنه در * محصول بیت * شول مقامده که صولدن
و صاغدن حوادث و بلا سیرل شویله ایشه که امان ارادن کار طوته یعنی امن
وامان قالمیه بو بیت بیت آتی به مرهوند (چه غم بودیم حال کوه ثابت را
* که موجهای چنان قلم کران کرد * به مه حال با حرف ظرف کوه ثابت
اضافی بیانیه در که حرف بیان موجهای چنان بیانیه و کیدک مقدم مقبول
صریحی قلم مبتدا کرانه اضافی بیانیه در کرد خبر مبتدا در * محصول بیت *
هر حالده کوه ثابت نه غم اولور که قلم کران بو بچلین موج طوته یعنی قلم کران
حوادث موجی طوتار سه کوه ثابت آندن غم چکمز (اگر چه خصم
تو کستاخ میرو دحالی * نوشاد باش که کستاخ خیش عنان کرد * کستاخ
بی پروا و از نامز و ادب سر معنای نه کور خالی حالیه دیم کرد کستاخ شین
شهر معنای چمتیدن عنانه مقید در عنانش تقدیر نده * محصول بیت * اگر چه
سنگ خصمک شمدی کستاخ کرد سن شاد و خرم و خندان اول که کستا خلق آنک
دیر کنتی طوتار یعنی کستا خلق اکابلا کتورر (اگر چه بد حق این خاندان
دولت گفت * جزاش در زن و فرزند و خاتمان کرد * بد حق این تقدیری بد در
حق این در حدف و ایصال الیه ترک اولندی جزاش شین خصمه راجع در
در حرف صله خاتمان اسباب و املاک و اوبرق و خاندان اهل بیت و قوم و قبیل
* محصول بیت * اگر چه سنگ خصمک بود دولت خاندانک خفته بر آماز
سویلدی سویلدی یکنک جزای زن و فرزند و خاتمانه تاثیر ایلسون و یا خود زن
و فرزند و خاتمانی طوتار یعنی اول سویلدی یکی آنره او غرار (زمان عمر تو پائنده

باد کین دولت * عطیه ایست که در جان انس و جان کبر * زمان عمر تو اضافت لری
 لامیه زد در کین دولت مصرع ثانی به می هوند عطیه احسان معناسنه در که
 حرف بیان و بار باط صفت جانندن می ادر و حذر انس و جان بونده جانندن
 مراد جن در کید تاثیر و نفع می ادر در * محصول بیت * سنگ عمر که زمانی ثابت
 اولسون زیر بود دولت اللهم من برا احساند که انس و جانک جائنه تاثیر و فائده سی
 وارد حاصلی یاد شاهلک سعادت و دولتی عالمک سعادت و دولتنه سپندر
 (سرملوک سخن حافظست از ان هر دم * بدو الفقهار سخن عرصه بیان کید *
 سرملوک سخن اضافتی لامیه لدر سر مبتدا حافظ ظخیری از ان ادات تعلیل
 بدو الفقهار با حرف مصاحبت ذو صاحب معناسنه در فقار فانک فتحیه لغتده
 جتال معناسنه در معروف قلمده قیندن چقهجه ایکی چتال اولوردی دیرلر
 اول چمتدن اکاذو الفقهار دیرلر سخن اضافت بیانیه در عرصه میبدا نده
 بویه در * محصول بیت * سوز بادشاهلرینک بائی حافظدرا انکچون هر دم
 سوز و الفقهاریله بیان میدادن طو تار یعنی سوز میدانی تحت تصرفه آلور
 و کندویه مخصوص ایلروله ایضا (تم زرخ فراوان دی نیاساید * دلم زانده
 بیجده می بفرساید * فراوان چوق دیمکدردی یا حرف وحدت نیاساید فعل
 نی مستقبل دیکتتمز یعنی راحت اولمز انده اند و هندن محققدر غصه معناسنه
 همی ضرورت وزن ایچون کلمه در بفرساید یا حرف استمرار فرساید فعل مضارع
 مفرد غائب فرسایدندن لغتده آشنک معناسنه در اما بونک کی برلده
 لاغر لردن و تحسافتدن کایتمدر * محصول بیت * تم چوق زحمتدن بر ساعت
 راحت اولمز کوکاده نهایتسر غصه دن آشنوب ذلیل و بزبون اولور یعنی زیاده
 مضطرب اولور تر کیده از لکله تعبیر ایدر لر کوکام از یلوردیرلر (بخار حسرت
 اوچون رود زدل بسم * زدید کان تم باران غم فرو آید * بخار بانک ضعیله
 بوغدر یعنی صودن فالقار و محاب اولور حسرتنه اضافت بیانیه و اویه
 اضافت لامیه در ضمیر غائب جانانه را جعدردید کان دیده نک جعیدر خلاف
 قیاس اوزره تم باران غم اضافت لری بیانیه لدر تم لغتده یاش معناسنه در
 فرو آید اینزدیمکدر * محصول بیت * اول جانانک حسرتی بخاری چونکه
 دلدن باشمه صعود ایلیمه کوزلر مدن غم بغدوری نمی ایترنه که بخار تصاعد
 ایدوب محاب منفقد اولور اندنصکره محابدن باران اینزد و کاور (دو چشم
 من رخ من زردید نتوانست * از ان بخون دل انرا همی بینداید * دید بونده
 دیدن معناسنه در حاصلی نتوان دیدن معناسنه در از ان ادات تعلیل
 انکچون دیمکدر بینداید یا حرف استمرار انداید فعل مضارع مفرد غائب

از بحر محبت
 مفاعیلن فاعلاتن مفاعیلن فاعلن

آند اندیدندن صوامق یعنی کرجله و غیره نسنه ایل بر نسنه صوامق
 * محصول بیت * بنم ایکی کوزم رخی صاری کورمه که قادر اولمسی یعنی
 بکزی صاری کورمه که تحمل ایده مدی انکچون یورک قانیله رخی صواری یعنی
 بکزمک ضاریلقن ستر ایلک استر (که کرجیمند بدخواه روی من روزی *
 بچشم اورخ من زرد رنگ نماید * بوغزلک اکثر ایا ننده سکت واقعدر اول
 جهتند که نظم احوالنه واقف اولمیلر آنک کی محلی ناموزون ظن ایدوب
 بروا بازارلر اما خطا ایدر لر و او یازمق جائز کادر نه که سابقا بیان اولمشدر
 * محصول بیت * بنم ایکی کوزم رخی خوله صوادیغی انکچوندر که
 اگر بر کون دشمن یوزمی کورسه انک کوزیسه بنم بکزم صاری کورمسون
 دیو حاصلی بکزم صاریغی عشق نشانیدر پس دشمن عشقی طوعسون دیو
 ستر ایدر یو ایکی بیت کریمه خونین ایلدیکنی مشعردر (زمانه بدهر جا که قننه
 باشد * چون عروسی در چشم من بیاراید * زمانه بد اضافتی بیانیه در قننه
 یا حرف وحدت چو ادات تشبیه نوعروسی یا حرف وحدت بیاراید فعل مضارع
 مفرد غائب ارایسندندن بزمنک و طو تفاق * محصول بیت * یار امر زمانه
 هر رده که بر قننه اوله ای بنم کوزمه تازه کلن کی طونادر و زینت ایدر حاصلی
 کوزمه آنی شیرین کو سترمل استر (زمانه خود بر بود از من انچه بود مرا *
 بجز محبت جانان که او همی باید * همی باید ها حرف تأکید می بونده حرف
 استمرار در باید کو بر یعنی اکثر و ثابت اولور معناسنه * محصول بیت * زمانه
 بنم هر تم که و ار ایدی قایدی یعنی نیه مالک اولدم ایسه بندن آلدی جانان
 محبتندن غیری که اول بنده ثابت و قائم ایدی حاصلی محبت جانان بنده
 سرمدیدر که هیچ زائل اولمز بونیت مقطعاتده بر قطعه نک مضاعف و تله اشارتدر که
 بیورمشدر * مصراع * خسر و اداد کرا بحر کفاشیرد لا (جوان کزید چشم
 چرا نسالد جان * چه کونه کم نشود صبر و غم نیفزاید * محصول بیت * نیچون
 اغلیه کوزم نیچون ایکلمیه جان یعنی جانم نیچون ناله ایلید صبرم نیچه اکسلیه
 غم نیچه ارقیه (فلک چوشادی من دیدن همیشعد * کنون که میدهم
 غم همی نه بیاید * محصول بیت * فلک چونکه بنم شاد لغمی کوردی
 شاد لقلری بر برهب صاییدی یعنی بکاشاد لغی قننه و حسابله و پردی
 اما شادی که بکاغم ویررا و لکله بله اولچمز یعنی بکاغمی بحساب ویرر نه که
 انوری شکایت نامه سنده بیورر قطعه * آسمان در کشتی عمرم کند اتم دوکار *
 * وقت شادی باد بانی وقت آنده لنگری * کرجیمندم وان بهر عمر بیست کوید
 زهر خند * ویر بکرم وان بهر روزیست کوید خون کری (چود و ستر دار من

از من گرفت بیزاری * چه گونه دشمن من بر تنم بخت آید * محصول بیت *
 چون که بنم دو ستم بدن بیزاری طو تندی یعنی بدن بیزاری اولدی یاد شتم بنم تنه
 نه وجه له مرخت اید یعنی بکا دوستدن وفا کلمه بنجه یاد شتمدن نه وفا کلمه سر در
 (اگر سالم گویند نیست حاجتمند * و اگر سالم گویند از میخاید * محصول
 بیت * اگر شکایت اید و ب اغلیوب ای کلمه رسم دیر که محتاج دکلدر انکچون
 عرض حاجت ایلر و اگر ای کلمه شکایت اید رسم دیر که عبت سویلر یعنی
 شکایتی کسه دیکمزد دیر که بیانه سویلر و فلان مرایی حاصلی خلقدن هیچ
 بر طریق ایل خلاصه مجال یوقدر خواجه کندنی زمانی خلقدن شکایت
 اید و ب عدم مرختلرین بیان ایدر یونند نصکره کان بیتله کند و به تسلی و یروب
 یورر (غمی نباشد از آن که خدای عزوجل * دری نیند ناد دیگری بکشاید
 * محصول بیت * خواجه بیورر که فلک و اخوان زمانک ایلد کاری وفا سزاق
 و من جتمسزک غم دکل یعنی غم و بر من انکچون که عزیر و جلیل الله بر قیوی
 با غلر بر غیری قیو آچینجه یونظم بعض دیوانک مقطعاتی اراستنده یونندی
 ازل جهتمدندر خلصی یوقدر اما شار حله بوراده ایدر کارندن انله تابع
 اولوب یونده شرح ایلد بزرده و له اینسا (کفتم که خطا کردی و ند بیرنه این بود
 * کفتم که خطا چه توان کرد که تقدیر چنین بود * علم بدیعه بو غزلک صنعتنه سوال
 و جواب دیر * محصول بیت * خواجه جانانه خطاب اید و بیورر دیدم که
 خطا ایلد حال بو که تدبیر بود کل ایدی جانان دیدم که نه ایلد اولور که
 تقدیر خدا یول ایدی یعنی بدن صادر اولان اختیاری دکلدر تقدیر بر زانیدر
 (کفتم که بسی خط خطا بر تو کشیدند * کفتم از آن بود که بر لوح چنین بود *
 خط خطا اضافتی بیانه در از آن ادات تعلیل لوح چنین اضافتی بیانه در
 چنین عریده آلتدر پیشانی معناسنه * محصول بیت * دیدم که سنک اوزری که
 جوق خط خطا چکدیلر یعنی اوست که جوق خطا اثبات ایلد یلر دیدی بو خطا
 آندن اید که آلتده ازل یول یا زلمش ایدی یعنی بدن صادر اولان خطا آلتده
 یا زلمش بدن اختیار له صادر اولش دکلدر (کفتم که قرین بدت افکند بدن
 روز * کفتم که مر اجحت بد خویش قرین بود * قرین بد اضافتی بیانه در قرین
 یولداش دیکدر بخت بد خویش اضافتاری بیانه و لامیه لر در * محصول
 بیت * دیدم که بر اما ز یولداش بر اقدی سنی بو گونه یعنی رقیب سبیلده دوشدک
 یولایه دیدی که بکا کند ی بر اما ز طالع قریند یعنی بکانه اولدی اینسه طالع
 اکسک کند ندر غیری دکلدر (کفتم ز من ای ماه حرام هر بریدی *
 کفتم که فلک با من بد مهر بکین بود * بد مهر محبت سر دیکدر * محصول بیت *

از بحر هزج
مفعول مفاعیل مفاعیل مفاعیل

دیدم ای ماه بدن محبت کی نیچون کسدل دیدم که فلک بن محبت سزله کین ایلد
 ایدی و یا کینده ایدی یعنی فلک بکا کیند ار اولدی یعنی و بنده کین اوزره
 اولدی یعنی چون جمیع عالمدن بنی اوصا ندر دی پس محبتی سندن انکچون قطع
 ایلد مکه هیچ کسه ایلد علاقه م قالمسون (کفتم که بسی جام طرب خوردی ازین
 پیش * کفتم که شفا در قدح باز پسین بود * جام طرب اضافتی بیانه در
 باز پسین صکره کی دیکدر قدح بو که اضافتی بیانه در * محصول بیت *
 دیدم که جوق جام طرب ایچلد یوندن اول یعنی جوق سنک کار ایلد جانان
 دیدم که شفا صکره کی قدحده ایدی یعنی اولده اولان جام طرب بزم کدردن خالی
 دکل ایدی اما آخر طرب بزم کدردن صاف و خالص اولدی یعنی اول تازه لک
 غرور یله اولان ذوق و صفا کدردن خالی دکل ایدی انرا یام بنی بخت ایلدی
 شمدی ذوق و صفا کدردن خالی (کفتم که قوی عمر حرا باز رفتی * کفتم که
 فلانی چه کنم عمر همین بود * نویسنده یای خطاب معنا جهمندن عمره
 مصر و قدر تو عمری تقدیرنده در باز یونده تا کیند ایچوندر فلانی یا ضمیر خطابدر
 معنای ای فلان دیکدر همین بود همان یو ایدی دیکدر یوقدر ایدی انجوق
 معناسنه * محصول بیت * جانانه دیدم که سن عمر سن نیچون کسدل دیدم که
 ای فلان عمر همان یو ایدی یعنی زمان عمر بود کا و ایدی یعنی عمر یا بنده و باقی
 دکلدر نیز بجز (کفتم که نه وقت سفرت بود چنین زود * کفتم که مکر مصلحت
 وقت درین بود * محصول بیت * دیدم که یولیه تیز سفره وقتی دکل ایدی
 یعنی سفره کسک اودل دیدم که کانه مصلحت وقت یونده ایدی یعنی سفره یولیه
 عجله ایلد و ارفق خیرلی اوله معلوم اوله که بو غزل بعینه دیوان سلمانده موجود در
 اما آلتده مخلص بدی موجود دکل دیوان حافظده کثر مخلص بدی موجود
 دکل اما بعضنده یو بیت یونندی پس بیان اولسی لازم اولدی (کفتم که ز حافظ
 بچه موجب شیده دور * کفتم که همه وقت مراد اید این بود * داعیه یونده
 مقتضا و مطلوب و مقصود معناسنه در * محصول بیت * دیدم که حافظدن
 نه سبیل اراق اولش سن دیدم که جمیع اوقاتده بنم داعیه م یو ایدی یعنی
 مقتضا و مقصود م یو ایدی که حافظدن در را اولام و له اضافتی حرف الای
 طوطی کویای اسرار * مبادا خالیت شکر ز منقار * آلا حرف استفتاح
 و یا حرف تنبیه طوطینک کویایه اضافتی بیانه در و کویانک امراره
 اسم فاعل مفعولنه اضافتد ز بر کویا صفت مشبهه در مبادا فعل نهی غائب
 خالیت تا خطاب معنا جهمندن منقاره مقید در ز منقار ت تقدیرنده
 منقار قوش یورند بر اسم آلت وزنی اوزرینه تقدیرنده که معنای برانسته یی

از بحر هزج حرف الراء
مفاعیلن مفاعیلن فاعیلن

بجمله و یا غیر نسته ایله او قدر * محصول بیت * خواجه نفس شریفه
و یا قلمند خطاب و ندا ایدوب بیورر ای امیر ارعشق جانانی سویلجی طوطی
منقار کدن شکر خالی اولسون یعنی دهانک شکر کردن خالی اولسون
طوطیدن نفسی مراد اولنجه منقار دن دهان مراد اولور اما قلم مراد اولنجه
تشبیه طریقه ایله قلم اویچی مراد اولور و شکر کردن یکی صورتده بله بونلردن صادر
اولان الفاظ درر بار و معانی کوهردار در سابقا بیان اولندی ایدی که بودله
تشدید ضرورت وزن ایچوندر اما سین مهمله ایله او فکسه تشدید مقتضای لغت
اولور ضرورت وزن ایچون اولمز (سرت سبز و دلت خوش باد جاوید * که خوش
نقشی نمودی از خطیار * سرت سبز بونلرده بود عادر که طراوت و صفادن کایتدر
خصوصا طوطی به نسبت زیاده مناسبدر کچه طوطی اک و آتی دخی اولور
اما اکثری بشلدر بونده خطاب نفسنه اولنجه معنا و اخلاص مراد اولنجه
سری سبز اولقدن مقصود قانیموب فاضل اولقدن کایتدر یعنی قانیموب
و تفکک نسون دیمکدر و فکسه نسبت دلدن مراد معلوم اما قلم نسبت ایچی
صاغ اولوب چورک اولما مقصدن عبارتدر که حرف تعدیل د عادر نقشیده
یا حرف وحدت و یا حرف تکیددر نمودی یا حرف خطاب خط یاردن نقش
کو ستر مکنانی تصویر ایلکدن تعبیردر کلامله و کایتله * محصول بیت *
ای طوطی سرت سبز اولسون یعنی طراوت و صفا اوزره اولسون دائمای یعنی
کو کلک دائمای صافی و خالص اولسون زیرا خط یاردن کوزل نقش کو ستر دل
یعنی خطیاری خوب تصویر ایلک (سخن سربسته کفتی با حریفان * خدا را
زین معما پرده بردار * سخن مقدم مقول قول کفتی در سربسته سخنندن خالدر
با حریفان کفتی به متعلق خدا را حرف تخصیص معما اسم مکاندر عی
یعنی دن یعنی تعدیل یا بنیدن مصدری تعمیمه کاور کیزان معنائنه پس
معما کیز لیکن مکان دیمکدر اما بونک کبی بر لدر مرز و ایما ایله سویلکدر *
محصول بیت ای طوطی سوزی یارانه سربسته یعنی معما و مغلق سویلک الله
ایچون بو معما دن پرده فی قالدی یعنی تعقید و اغلاق ترک ایله که هر کس کلامک
اکسون (بروی مازن از ساغر کلابی * که خواب آلوده ایم ای بخت بیدار *
بروی ما با حرف صله و اضافت لامیه در زن فعل امر مفرد مخاطب آوردیمکدر
زینندن کلابی یا حرف وحدت و یا تکید کلابدن مراد پادیه در که حرف تعدیل
خواب الودایقه و بولاشفی دیمکدر یعنی خوابناک اویقه ولی معنائنه بخت
بیدار اضافتی بیانیه در بخت بیدار اولوق مدد و حد در که صاحبی حضور
ور فاهیت اوزره اولور * محصول بیت * خواجه مخاطب سابقه دن عدول

ایدوب طالعنه خطاب ایدوب بیورر ای بخت بیدار یعنی ای طالع میمون یوز مزه
سباغزدن کلاب پاده سپ زرا خواب آلوده ایر باشد که بیدارلق میسر اولوب
دیدة ظاهر له جانان دیدارنی مشاهده ایده و یوزو معلومدر که بر کشتنک اویقه و سنی
اوچورمق ایستسه لر یوزینه صوسپر لر کوزی آچلمق ایچون طالعندن پاده
استدعا ایدر (چدره بود این که زددر پرده مطرب * که می رقصند با هم مست
و هشیار * چه ره بود بونده زهدن مراد مقامددر پرده اصلنده در پرده
ساز ایدی ضرورت وزن ایچون حذف اولندی که حرف بیان می حرف استرار
رقصند فعل مضارع جمع غائب رقص ایدر دیمکدر بونک کبیره معمول دیر لر
یعنی عربی الفاظی اسلوب عجم اوزره تصرف ایلمک مثلاً طلب لفظی طلبیدن
ایدوب اندن فعل ماضی که طلبید در و مضارع که طلبید در و غیر یلربی استعمال
ایلمک معمول طریقله در پس رقصند دخی بویه در رقصیدن و نفس الیاقی
علیه * محصول بیت * خواجه اهل نغمه و اصول اولد یغیچون اکثری
بو مقامدن پرده ساز اولور بیورر که نه مقام ایدی بوکه پرده سازده چالیدی
مطرب یعنی نه نغمه ایدی که مطرب پرده ساز ایله ساز ایلدی که انک شو قندن
ولدتدن مست و هوشیار رقص ایدر لر حاصلی نه عجب نغمه در که آتی
و سربخوش انک تأثیرندن رفاصلق ایدر (ازین افیون که ساقی در می افکند *
حریفانرا نه سربمانده دستار * که حرف رابطه صفت حریفانرا اادات تخصیص
* محصول بیت * بونافیونندن که ساقی شرابه بر اقدی یعنی بوقوت که ساقی
ویردیکی شرابده وارد بونی نوش ایدن یار انک نه باشی فالورونه دلبندی یعنی
بویاده نک سوزت کیفیتندن باشی و دلبندی نه پرده یا نور بیلز (سکندر را
نمی بخشند آبی * برزور میسر نیست این کار * سکندر را اادات معمول
آیده یا حرف وحدت آیدن مراد آب حیاتد * محصول بیت * سکندر آب
حیات بغشلر یعنی حضرت خضر نبی و اسکندر ظلماته آب حیات طلبنه
کیدر یلروا سکندر پادشاه روی زمین ایدی و خضر اغارندن بر اغا ایدی پس
خضره میسر اولدی و اسکندر اولمادی خواجه بونبیدن بیورر که زوزوزله
میسرد کادر بواش یعنی آب حیات قوت سلطنتله میسر اولمز بلکه عطیه
خدا در وصول جانانده بویه در که آدم وارد در که اموال و ائقال بذل ایدر نه میسر
اولمز و آدم وارد در که هیچ نسته به مالک دکل ایکن میسر اولور (خرد هر چند نقد
کائناتست * چه سجد پیش عشق کیمیا کار * بونده نقد کائناتدن مراد
خلاصه و کزیده کائناتدز یعنی هر کس مقبول و مسلمی ایکن چه سجد
استقامدر سجد فعل مضارع مفرد غائب طار تاردیمکدر یعنی نه وزن کتورر

حاصلی نه مقداری وارد یکدیگر گنجا کار کار کاف بجمینه ادا ت فاعل در حق
 معنای نه که اولور که بونک کیلردن التي حذف ایدوب کرد بر لبه بومعنا به
 گنجا کرد بر لبه سنگر و جفا کر گنجا * محصول بیت * عقل اگر چه خلاصه
 و گنجه عالم در بعضی جمیع اقوامده مقبول و مسلمان اما عشق گنجا کر فتنده
 نه مقداری واری یعنی عشق مغلوبیدر ذرا عقل و همدرو عشق جری حاصلی
 عشقه اولان ایشر عقله اولمز و هر طریق ایله عشق غالبدر نه که خسر و بیور
 بیت * عشق تو منجه ایست که سلطان عقل را * موی جبین گرفته بجاوشی
 آرد * حتی وصول الی الله عشقه اولور عقله اولمز نه که کتب تصوفه مذکور
 و مسطور در بوند متقدنا قدمعنا سنده در عدل عادل معناسنه اولدی بی کبی دین
 نقد عقله مالک دکل ایش (بیا و حال اهل در دیشو * بلفظ اندک و معنی بسیار
 * اهل در داهل عشق دیکدر * محصول بیت * خطاب عام طریقه بیهیور کل
 و اهل در دلک حالی ایست از اجق لفظله و جوق معنا ایله یعنی اهل در دل
 احوالی بیان ایلین عبارتک لفظی مختصر اما معانیسی مطولدر (بت چینی
 عدوی دین ماسد * خداوند ادا و دینم نکه دار * بت چینی اضافی بیانه در
 و یا حرف نسبت عدونک دینه اضافی اسم فاعلک مفعولها ضاقیدر و مایه
 اضافت لامیه در خداوند امشادی دل نکه دارک مقدم مفعول صریحی و دینم
 معطوفدر له نکه دار حفظ ایلد دیکدر * محصول بیت * چینه منسوب بت
 یعنی چینک بتی کبی محبوب بزم دینزلک عدوسی اولدی یعنی دینزه عد و اولدی
 یا الله بنم دل و دینی حفظ ایلله یعنی اندن دل و دینی صقله (بمستوران
 مکر و اسرار مستی * حدیث جان مبرس از نقش دیوار * بمستوران یا حرف صله
 مستوران پرهیز کاران معناسنه در مکنونک مقدم مفعول غیر صریحیدر
 و اسرار مستی مفعول قولدر و اضافت لامیه و یا حرف مصدر حدیث جان
 اضافتی لامیه در مبرس فعل نهی مفر د مخاطب صورمه دیکدر نقش دیوار
 اضافیده لامیه در * محصول بیت * پرهیز کار عابد و زاهد لزه عشق مستلکی
 اسرارنی بویله یعنی انلرله اسرار عشق سوبله جان سوزنی دیوار نقشندن
 صورمه یعنی انلرله عشق اسرارنی سوبله عینک دیوارده یازیلان اشکال
 حیواناتدن جانندن سوال ایلدیکدر یعنی بیجانندن جان خبرین صورمقدردر
 (بمن رایت منصور شاهی * علم شد حافظاندر نظم اشعار * بمن یا حرف سبب
 بمن یا نکه نهی و میکان سکونیه مبارکک معناسنه در و اضافت لامیه و بیانه
 و لامیه در شاهی یا حرف نسبت علم شد یعنی مشهور اولدی نظم اشعار اضافتی
 مصدرک مفعولها ضاقیدر * محصول بیت * شاهانوا حاقه منسوب رایت

ردشعی

منصورک

منصورک برکتیه حافظ نظم اشعارده علم اولدی یعنی ابوا حاقه انتساب
 ایلکله قوت شاعرسی انک بمنیه زیاده اولوب مشهور عالم اولدی مصراع
 اولک معناسنی منصور شاهه منسوب اولان سنجاعل بمنیه دین و مصراع
 ثانیکله معناسنی سنجاع اولدی حافظ نظم اشعارده دین مضمون بیت و اصل
 اولما مشر (خداوندی بجای نسد کان کرد * خداوند از آفاتش نکه دار *
 خداوندی یا حرف مصدر افندیلک دیکدر بجای یا حرف صله و جای مقمدر
 تحسین لفظی چون * محصول بیت * یا و اسحاق بنده لیت ما فندیلک ایلدی
 یعنی افندیسی قولر نه لایق اولان ایشی ایشلدی یا الله آفی آفاتدن
 و عاهاتدن حفظ ایلله یعنی بلاردن صقله و له ایضا (کبر بود عمر و بیخانه
 رسم بارد کر * بجز از خدمت زندان نکم کارد کر * کبر بود عمر تقدیری عمر مدو
 و او حرف عطف بیخانه یا حرف صله بجز یا حرف زائد * محصول بیت * اگر عمر
 اولور سه ور کره دخی میخانه به یا برشم زندلر خدمتندن غیری برایش دخی ایلیم
 یعنی همان ایشم زندلر خدمتی اولسون مصراع اولک معناسنی اکر بکا عمر
 اولور سه که کبر و میخانه به ایریشم دین حق ادایه ایر شمش (خرم آن روز که
 بادیده کریان بروم * نازم آب در میکده بیکار د کر * خرم شاد معناسنه در که
 حرف رابط صفت کریان صفت مشبهه در اغلغان معناسنه یا حرف تعلیل زم
 فعل مضارع متکلم وحده اورام دیکدر آب مفعول زم دره اضافتی
 و درک میکده به لامیه لر در * محصول بیت * شاد و خرم اول کوندر که اغلغان
 کوزله وارم نا که میخانه قپوسنه صوسم بر کر مدخی یعنی سابقده سپیدیکم کبی
 نه سیم یعنی میخانه قپوسنده و افر اغلیام دیکدر (معرفت نیست درین
 قوم خدا یا سبی * تا برم جوهر خود را بخیریدار د کر * خدا یا منادی سبی
 تقدیری سبی ساری یعنی بر سبب ایلد دیکدر یا حرف وحدت یا حرف تعلیل
 جوهر خود را اضافتی لامیه در و ادا ت مفعول یعنی جوهر خود را بر منک
 مفعول صریحیدر و بخیریدار غیر صریحی خریدار و وصف ترکیدر آریدندن
 کنور منک معناسنه خرید کنور بی دیکدر معنای لازمیسی ستون آلی دیکدر
 * محصول بیت * بوقومده معرفت واکلش بوقدر یارب بر سبب ایلد که نکندی
 جوهر می بر غیر خریداره یعنی مشتری به ایلتم یعنی کندی شهر مده معرفت
 قدرین بیلور بوقدر یا الله بر سبب ایلد که کوهری یعنی معرفت و کلمی بر غیر
 مشتری به یعنی بر قدر شناسه ایلتم یعنی خواجه کندی ملک کتک خلق قدرین
 بیلد کلندن شکایت ایدر (یارا گرفت و حق صحبت دیرین نشاخت *
 حاش الله که روم من زنی یارد کر * حق صحبت دیرین اضافت لامیه و بیانه در

رد سروری و شعی

از بحر ردل

فاعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلن

ردشعی

دیرین یا حرف نسبت و نون حرف تا کید * محصول بیت * یارا کر کیدوب
 اسکی صحبت حقنی بلدیسه حاش الله که بن بر غیر یارین اردنجه کیدم
 یعنی یار صحبت قدیم حقنی اکلیوب بلدیسه بنانی ترک ایدوب غیر یار آردنجه
 کتم (کر مساعد شودم دائرة جرح کبود * هم بدست آورمش باز بر کارد کر *
 مساعد یارد مجی معناسنه درد دائرة جرح کبود اضافت لری بیانیه لردر کبود
 کولر ننگ بر کار بر کاردن مراد دوران و زمان ایسه با ظرفیت افاده ایدر
 واکر مراد مکر و حیل ایسه التزاما با مصاحبت افاده ایدر * محصول بیت *
 اکر بکا کولر قلاک دائرة بی مساعد و معاون اولورسه نه جانانی بر زمانده
 اله کتوررم یعنی شمع یکی دورده اله کتوررم سیم بر دورده دخی اله کتوررم
 ویا بر مکر و حیل ایله بندهانی اله کتوررم دیکدر (عافیت می طلبد خاطر
 اربکدارند * غمزه شوخش و آن طرطرا در کر * عافیت زهد و تقوی اربکدارند
 مصرع ثانی به مرهوندر غمزه شوخش اضافت لری بیانیه و لامیه لردر طرطرا
 طرار بیانیه طرار لغتده یان کسی معناسنه در * محصول بیت * خاطر
 پر هیز کارلق استرا کر جانانک اول غمزه شوخی و طرطرا طرار ی قورلر سه یعنی اثر
 مانع اولر سه زاهد و عابد اولورم زیرا انلر عشق جانبنه چکوب پر هیز کارلقه
 مانع اولور لر بنده ایسه صبره بحال یوق البته میل ایدرم (راز سر بسته ما
 بین که بدستان گفتند * هر زمان بادف و بی بر سر بازارد کر * راز سر بسته
 اضافتی بیانیه در سر بسته آچلمدق راز یعنی مخفی مایه اضافت لامیه در که
 حرف بیان بدستان یا حرف مصاحبت دستان قصه و حکایتد یونده مراد
 اشکاره در گفتند فاعلی محذوف در یعنی سازنده لرو کوی بنده لردیمکدر
 * محصول بیت * بزم کیزی راز می سیرایله که قصه و حکایت طریقیله دیدیلر
 هر زمان دف و نیله بر غیر بازارده یعنی سازنده لرو کوی بنده لره هر زمان بر بازار
 اوچنده بزم صافلی سر می اشکاره ایلدیوب فاش ایلدی حاصلی راز عشق کیزیلو
 فالمرنه که بیورمشلر * ع کیزیلو فالمر عشق ایشی البته جانم سو یلنور (هر دم
 از درد بنالم که فلاک هر ساعت * کندم قصد دل ریش بازارد کر * که حرف تعلیل
 مابعدی مصرع ثانی به مرهوندر کندم کند فعل مضارع میم مفعولی ضمیر
 منصوب متصل معناسنه در معنا چمتندن میم ریشه مقید در دل ریشم
 تقدیرنده بازار یا حرف مصاحبت و یا سبب آزار ایدر رانجتمه معناسنه
 * محصول بیت * هر نفس و هر ساعت درد و بلادن ای کارم زیر افلاک هر ساعت
 بنم دل ریشتم قصد ایلر بر دورلو آزار ایله یعنی دل مجروحی هر دم بروجه ایله
 انجیدر (باز کوم نه درین واقعه حافظ نه است * غرقه کشتند درین

بادیه بسیار دکر * درین واقعه یعنی در واقعه عشق نه معنا چمتندن تمایه
 مقید در نه نه است تقدیرنده درین بادیه یعنی در بادیه عشق بادیه صحرای
 معناسنه در * محصول بیت * خواجه بویتنک مضمونی بیت سابق
 مضمونندن اضرب ایدوب بیورر که نه کنده تسلی و بیورر دیرمکه یو واقعه
 عشقه حافظ ایلکزد کلدی یعنی عشق درد و بلاسنه یا لکزد حافظ گرفتار کلدی
 بلکه یو بادیه عشقه جوق غیری کسی ل غرق اولمشدر یعنی دریای عشقه
 و بادیه شوقه حافظ کبی جوق کشته ل غرق اولمشدر پس امدی حافظ بونکله
 مقید در و له ایضا (یوسف کم کشته یاز اید بکنعان غم مخور * کابه احران شود
 روزی کاستان غم مخور * یوسف کم کشته اضافتی بیانیه در کابه احران
 اضافتی لامیه شود فعل مضارع اولور دیمکدر روزی یا حرف وحدت * محصول
 بیت * کم اولان یوسف نه کنعان کاور غم بیه خانه احرانده بر کون کاستان
 اولور غم بیه خواجه بوغزی بر کسه نک بر نسنه بی کم ایلدیکنه تسلیه ایچون
 دیمشدر (ای دل غمیده حالت به شود دل بدمکن * وین سرشوریده یاز اید
 یسامان غم مخور * دل غمیده اضافتی بیانیه در حالت تا ضمیری خطاب به یکن
 دل میکنک مفعول اولی وید مفعول ثانسی وین اضافتی و این در همزه وصله
 ساقط اولمش سرشوریده بیانیه یسامان یا حرف صله یسامان صلاح و آرام
 دیمکدر * محصول بیت * ای غم کورمش کوکل طالک یکن اولور خاطر لری ارام
 ایلدی یعنی خاطر لری بخشور ایلدی و سرشوریده نه آرام و صلاح کاور غم بیه
 حاصلی حالک ایلکد و نر صبر ایلدیمکدر بعض نسخه ده این دل غمیده طالش
 به شود ضمیر غائبه و بعض نسخه وی سرشوریده باز آیی یسامان دو شمشدر
 ایکی نسخه نکرده و جیبی وارد معناسی مشروح بیته مقایسه ایله معلوم اولور
 حاصلی احوال دنیا بر حال اوزره ثابت اولیوب انقلاب اوزره اولدیغن یساندر
 (کر بهار عمر باشد باز بر تخت چمن * چتر کل بر سر کشتی ای مرغ شجوان
 غم مخور * بهار عمر بیانیه در یعنی حیات تحت چمنده بویله در چتر کاده بویله در
 مرغ شجوانده بویله در که مراد بیلدر چتر بادشاهلر سقر اوزره اولد قدده او سننه
 طوند قلمی بر دورلو سایندر که دیوشنر لکده کل غنچه بی شکنده اولور
 اما آچلار قدده کل مطبق شکنده اولور * محصول بیت * اکر عمر بهاری اولورسه
 یعنی الله تعالی حیات و بر سر نه چمن تختنده چتر کلی باشکه چکر سبیل
 ای بلبل غم بیه همان صاعلق ایسته که مراد الله ویرر (هان مشونومید چون
 واقف نه از سر غیب * باشد اندر پرده باز یای پنهان غم مخور * هان اسماء
 افعالندرا کاه اول دیمکدر نومید نا امید معناسنه در از سر غیب تقدیری

از بحر وصل
 فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن

از سر غیب خدای بازیمای پنهان اضافتی بیانیته در بازی یا حرف مصدر
و هادادیت جعفر کزلی او یونلر دیمکدر * محصول بیت * اگاه اول نلامید
اوله چونکه الله کزلی سرندن واقف دگاسین زیر پرده غیبده کزلی او یونلر
اولور غم بیسه یعنی ما یوس اوله که خدایک کزلی لطف و احسانی واردر
(دور کردن کرد و روزی بر مرادمان نکشت * دایمانیکان نباشد حال دوران
غم بخور * دور کردن لامیه در روزی یا حرف وحدت مراد ما لامیه نکشت
ایکی معنایی مستقیم در برینسه قصراید نلر تقصیر باشد در یکسان لغتده دور
دیمکدر بونده مراد برادر دوران زمان معناسنه در * محصول بیت * فیکلک
دوری برایکی کون بزم مراد مزجه اولدیسه و یاد و نمیدسه حال دوران
برادر دگدر غم بیسه یعنی حالی برقرار اوزره دگدر البته بزم مراد مزجه برکون
دوراید حاصلی دور کردن انقلاب اوزره در کاهی چنان و کاهی چنین
(در بیان کر ز شوق کعبه خواهی زد قدم * سرزنشها کر کند خار مغیلان
غم بخور * شوق کعبه مصدر لک مفعولند اضافتی در سرزنش اسم مصدر در
تویج معناسنه باشد قافش دیمکدر خار مغیلان اضافتی بیانیته در * محصول
بیت * اگر کعبه شوقندن بیایانه قدم اوزمقی استرسل یعنی بادیه کعبه به قدم
قومق استرسل اگر مغیلان دیکتی سرزنشاید رسه یعنی قدمکه بتارسه
غم بیسه یعنی مطلوبکه وصولده نشد زجت چکرسل غم بیسه حاصلی مقصود
اله کیرمک امید یله هر نه دگا و الم چکرسل قایر مه (ای دل ارسیل فنا بنیادهستی
برکند * چون ترانو حست کشتیمان ز طوفان غم بخور * سیل فنا اضافتی
بیانیته در بنیادهستی ده بولیدر و برکند مقدم مفعول صریحیدر چون
ادات تعلیل ترارادات تخصیص و یا اادات مفعول سنک و یا سکا دیمکدر
نوحست مقدم خبر کشتیمان کیجی دیمکدر زرا کشتی کی و بان اادات
فاعلدر چی معناسنه * محصول بیت * ای کوکل اگر سیل فنا و اراتل بنیادی
یرندن قویاروب یقارسه یعنی وجود لک بنیادی قم و قلع ایدرسه چونکه سنک
کشتیمانک حضرت نوح پیغمبر در طوفان غم بیسه حاصلی سیل فراق تمام
عالمی فنا و یررسه چونکه جانان سکا مائلدر سن غم بیسه یعنی قورقه مصراع *
چه باله از موج بحر انرا که باشد نوح کشتیمان (کرچه منزل بس خطرنا کست
و مقصد نابید * هیچ راهی نیست کار نیست پایان غم بخور * بس چوق
خطرناک بونده قورق معناسنه در * محصول بیت * کرچه منزل جانان چوق
یعنی زیاده قورق جعفر مقصد مرده غیر ظاهر در هیچ برول بودر که پایانی اولیه
یعنی هر سنه نلک نهایی وارد البته پس غم بیسه که جفانها بیت بولجه و قال و یر

البته زیرا * جفایه صبرایدن ایزرو فایه (حال مادر فرقت جانان و ابرام رقیب *
جمله میداند خدای حال کردان غم بخور * مصراع اولک اضافتلی لامیه لدر
ابرام رقیبیدن مراد مخالف تقاضا لیدر حال میداند مقدم مفعول صریحیدر
خدای حال کردان بیانیته حال کردان وصف ترکیبیدر ککر دانیدن حال
دوندربی یعنی مقلب الامور * محصول بیت * بزم حالمزی جانان فرقتنده
ورقیبک مخالف زجت و مشقت و یر مسنده جمله سنی خدای حال کردان بیلور
غم بیسه یعنی کاه لطف و کاه قهر صنعتی اظهار ایلن الله بیلور غم بیسه (حافظادر
کج فقر و خلوت شبهای تار * تا بود وردت دعا و درس قرآن غم بخور * مصراع
اولک اضافتلی بیانیته لدر تا حرف توقیت مادام کی وردت تا ضمیری خطاب
دعا موخر میبند اوردم مقدم خبر درس قرآنده بولیدر * محصول بیت * ای حافظ
مادامکه فقر بوجاغنده و قرا کو کجبه لخلوتده سنک وردت دعا و درس قرآن
اوله غم بیسه یعنی مادامکه فقر لقر کو کجبه لدره بولیدر مشغولسن غم بیسه الله
تعالی مراد لک یرروله ایضا (روی بنما و وجود خودم از یاد ببر * خرمن
سوختن کار همه کو یاد ببر * روی بنماک مقدم مفعولیدر و او حرف عطف
وجود خودم اضافتلی بیانیته و لامیه در وجود بیلر مفعول صریحی و از یاد
غیر صریحی خرمن سوختن کان لامیه را اادات مفعول خرمن بیلر مفعولیدر
وجوددن بدلدر همه اادات تأکید کو فعل امر مخاطب یاد ببر لفظی مفعول
قول یاد مبتدا و یر خبری بیلر بای اولی بعضی هم مکسور و بعضی مضموم
او قودی * محصول بیت * * رویکی کوستر و کندی وجودی یعنی کندمی
و کندیل کمی خاطر مدن ایلت یعنی سنک رویک حیرتدن کندمی او ندا بیکه
بر وجهله کننددن خبرم اولیه سوخته لک خرمن وجودی بیل ایلت
سویه یعنی یوزل کوستر و سوخته لک خرمن وجودی بیل ایلت دی یعنی هب
منشوره واردی حاصلی یوزل کوستر من همان بولرک وجودی فنایه
و یرمکدر خواجه کندیده سوخته لره داخلدر مننه سنده بیلر بای اولی ضمه
قصر ایلک تقصیردر (ما چودادیم دل و دیده بطوفان بلا * کو بیاسیل غم و
خانه ز بنیاد ببر * بطوفان بلا با حرف صله و اضافت بیانیته در کو خطاب
عام یا فعل امر مفرد مخاطب سیل غم بیانیته و منادی حرف ندایی محذوف
ای سیل غم دیمکدر و او حرف عطف خانه بیلر مفعول صریحی و ز بنیاد غیر
صریحی و یا ما بعدیه مفعول قولدر * محصول بیت * چونکه بزدل و دیده بی
طوفان بلایه و یرد یعنی بلا و مشقته تسلیم ایلدک امدی دی ای سیل غم کل
و خانه وجود مری تلمدن کو توری یعنی خانه وجود مری فنایه و بر حاصلی غم

از بحر رمل

فاعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلتن

رد شمی

سویله کل بزی هلاک ایلدیمکدر (دوات پیرمغان باد که باقی سهلست * دیگر
 کو برو نام من از یاد ببر * دولت پیرمغان اضافت لایمیه و بیانیه در که حرف
 تعلیل باقی مبتدا و سهلست خبری دیگری یا حرف وحدت بر غیر بیسی دیگر
 و خطاب عام مابعدی مقول قول نام من اضافتی لامیه در و بیله مقدم
 مفعول صریحی و از یاد غیر صریحی * محصول بیت * پیرمغان دولتی
 ثابت اولسون زیر باقیسی قولاید یعنی غیر بیسه احتیاج جز یوقدر پس
 بر غیر بیسی دی وارونم آدمی یاد کردن ایلت یعنی پیرمغاندن غیر بیسه احتیاج جز
 اولدیفندن بزی هرگز آکدیغندن قایر مرز (زبان چون غیر خامش که بیوید
 هیات * ای دل خام طمع این سخن از یاد ببر * زلفک چونه اضافتی مشبه
 ادات تشبیه اضافت در غیر خامش اضافت لایمیه و بیانیه در که استدر کیم
 معناسنه بیوید فعل مضارع مفرد غائب قو قلدیمکدر متعدیدر هیات
 استبعاد ایدر غیر کی زانی قو قلمی دل خام طمع بیانیه این سخن بیله مفعول
 صریحی و از یاد غیر صریحی * محصول بیت * اول چنانک غیر خام کی زلفی کیم
 قو قلمه قادر در هیات یعنی کسیه میسر اولمز آمدی ای طمع خام کو کل
 بوسوزی خاطر کردن کیدر یعنی بوا ز روی ترک ایلد چونکه کسیه قو قلمی میسر
 دکل (دوش می گفت بمز کان سیاهت بکشم * یارب از خاطرش اندیشه
 یاد ببر * می گفت حکایت حال ماضی سویلردی بمز کان سیاهت یا حرف
 استعانت و اضافت بیانیه و لامیه در یارب یا الله اندیشه پیدا مصدر مکفول
 اضافتی قینلندند و بیله مفعول صریحی و اضافت لامیه در * محصول بیت *
 دون کیتیدد بر دیکه سنی سیاه کر بکار مده اولدره بم خواجه بیورر که یا الله
 خاطر ندن ظلم فکر فی ایلت اوله که دید یکندن فراغت ایلد یعنی باشد که سوزی
 اوزرینه ثابت اوله و بی میز کان سیاه ایلد هلاک ایلد (سینه کوشعله آتشکده
 پارس بکش * دیده کو آب رخ دجله بغداد ببر * کو خطاب عام شعله آتشکده
 پارس لامیه در بکش کاف غریبک شعله فعل امر مفرد مخاطب سویندر
 دیگر لفظ مشترک در آتشده سویندر من معناسنه مستعمل در آب رخ دجله
 بغداد بیانیه و لامیه در * محصول بیت * خواجه خطاب عام طریقه
 بیورر سینه دی پارس آتشکده سنک شعله و آتشی سویندر یعنی اکا غالب
 اول که بونک قنده انک وجودی محو اولسون دیده مده دی بغداد دجله سنک
 یوزی صوین ایلت یعنی دریا اول که دجله بغداد سکانست قطره دکا و بیله اولسون
 حاصلی ایکی مصرع منصرفی غلبیدن کایت در مصرع اولک معناسنی
 سینه یه دی پارس آتشی خانه سی شعله سین چن یوت دین و ایکی مصرعده

رد سروری و شعی

بله مضمری مخاطبه توجیه ایدوب سینه که دی و چشم که دی دین عندی
 سویلشد (سعی نابرده درین راه بجایی نرسی * مرزا کر میطلبی طاعت استاد ببر *
 درین راه یعنی راه عشقه بجایی یا حرف وحدت من دمیان ضعی و زایک سکونیه
 اجر تدر کر معناسنه طاعت استاد اضافتی مصدر مکفولنه اضافت در
 و بیله مفعولی * محصول بیت * طریق عشقه سعی ایلتمام شکن بر بره یعنی
 بر مرتبه به ایشیز سن یعنی عاشق طریق عشقه یا فوب یا قلمیجه وصال چنانکه
 ایشیز حاصلی مر دو کر استرسن استاده طاعت ایلت یعنی استاد خدمتده
 قائم اولوب امر شمه مطیع اولدیمکدر (روزمر کم نفسی وعده دیدار بده *
 وانکهم تابلج فارغ و از یاد ببر * روزمر مکفول اضافتی فی معناسنه در و میعه اضافت
 لامیه در نفسی یا بی حرف وحدت وعده دیدار اضافتی مصدر مکفولنه
 اضافت در بده یا حرف تا کیدده دالک کسری و سکون هاله فعل امر مخاطب
 ویردیمکدر و او حرف عطف انکه انکاهدن محققدر انکاهه مر کیدر ان لفظیه
 کاهدن که وقت معناسنه در آنند نصکره معناسنه ده مستعمل در میم
 معنا جهنندن بره مقید در برم تقدیر بده ضمیر منصوب متصل معناسنه در
 تا انتهای غایت ایچوندرالی کی عرییده بلج یا حرف صله لحد مقبره فارغ و آزاد
 بونده عطف تفسیری طریقه واقع اولمش حال در میم متکلمدن بونده دنیا
 قیودندن فارغ و از یاد ببر * محصول بیت * اولوم کونی بر ساعت بکا وعده
 دیدار و بر یعنی فوغم کونی بکا بر کورنم وعده سنی و بر حاصلی اولدوم کون
 سکا بر کوریم دی اند نصکره بنی مقبره به دل جمع قیودندن یعنی جمع عشق
 الم و بلا سندن فارغ و خالی ایلت حاصلی کو کلمه هیچ غصه و غم فالز یعنی سنک
 بویله وعده دیدار بکم سرورمه سیدر (حافظ اندیشه کن از نازکی خاطر یار *
 برواز در کیش این ناله و فریاد ببر * حافظ منادی نازکی خاطر یار اضافت لایمیه
 لامیه در * محصول بیت * ای حافظ یار خاطر نک نازکی کندن فکر ایلد یعنی
 یارک طبیعتی نازک اولد یعنی ملاحظه ایلد آمدی چونکه خاطری نازکدر
 وارودر کاهندن بوناله و فریادی کتور یعنی قیوسنده ناله و فریاد ایلد زحمت
 چکسون دیگر دله ایضار ای عبا نکهی از خالره یار یار * براند و دل
 و مرده دلدار یار * نکهی یا حرف وحدت و یار مکفول صریحی و از خال
 غیر صریحی خالره یار لامیه در در اند و دل لامیه و او حرف عطف مرده دلدار
 لامیه و یار مکفولی * محصول بیت * ای صبا یار بولی طبر اغندن بر خوش
 قو قو کتورز یارک آغی با صدیقی بر مسکن و غیر اولور آمدی ای صبا کو کل
 غصه سنی کیدر و دلدارک مرده سین کتور یعنی دلدارک خاکرهی و مرده سی

از بحر رمل

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن

کله که کوکل غمدن قوریلور (نکته روح افزا از دهن یار بگو * نامه خوش
 خبر از عالم اسرار بسیار * نکته روح افزا یار نیمه روح افزا وصف ترکیبیدر
 فرایند ندن که محقق در افزایند ندن روح آرتیجی یعنی خانه جان قنار مغنا سینه
 دهن یار لامیه نکته بگو نک مفعول صریحی و از دهن غیر صریحی نامه خوش
 خبر یار نیمه عالم اسرار ده بویه در نامه یار نک مفعول صریحی و از عالم غیر صریحی
 * محصول بیت * ای صبار روح آرتیجی بر نکته سوله دهن یار دهن یعنی نقل کلام
 یار ایله که روزه ذوق و صفا و بره ای صبا عالم اسرار دهن بر خوش خبر نامه کتور که
 مسرور اولم (کردی از ره گذر دوست بگوری رقیب * بهر آسایش این دیده
 خوش یار بسیار * کردی نا حرفی و خندت کردی یار نک مفعول صریحی باقیسی
 غیر صریحی ره گذر روز گذار بگیدی یعنی او غرق دوسته اضافتی لامیه در
 بهر آسایش این لامیه در دیده خوش یار نیمه خوش یار وصف ترکیبیدر
 یارید ندن قان یا غدر یعنی معناسنه آسایش اسم مصدر در آسایش ندن دکلش
 معناسنه راحت اولتی دیکدر * محصول بیت * ای صبار قییک کور لکنه
 دوستک بگید ندن بر تو ز قان یا غدر یعنی دیده دن او توری کتور یعنی او غرا دی
 بردن بر عیار کتور که کوز مزه تو یا ایله لم (خامی و ساده دلی شیوه جانبازان
 نیست * خبری از بر آن دلبر عیار بسیار * خامی و ساده دلی یاری مصدر به لدر
 شیوه تونده صنعت و پدیده معناسنه در جانبازان الف و نوله جمع اولدی
 ذوی العقوله صفت اولدی یعنی چون تقدیری عاشقان جانبازان در جانباز وصف
 ترکیبیدر یارید ندن جان او یا بیجی یعنی جان و ابد بیجی معناسنه خبری یا حرف
 و خندت بر آن اضافتی لامیه در دلبر عیار بسیار * خبر یار نک مفعول صریحی
 و مانع دی غیر صریحی * محصول بیت * خاسلق و ساده دلیک جانباز عاشق
 صنعتی دکل ای صبار اول دلبر عیارک یا نندن بر خبر کتور یعنی خام لدر
 و ساده دلی لدر بر خبر مفید دکل زیر جانباز از آمدی بر اول دلبر عیار دندن
 خبر مفید در پس بر خبری اندن کتور (تا معطر کم از لطف نسیم تو مشام *
 شمه از نفعات نفس یار بسیار * نا حرف تعلیل لطف نسیم تو یا نیمه و لامیه در
 مشام متنازع فیه واقع اولشدر یعنی معطر قائم مقام فاعل دیر و کتم
 مفعول صریح و از لطف مفعول غیر صریح شمه یا حرف و خندت و همزه
 حرف تو سئل نفعات تو نک و فانک و خانک فخره لایله نفعه نک جمعیدر خوش
 قو قویه دیر لدر نفعات نفس یار اضافتی لامیه در بسیار نک مفعول صریحی
 و غیر صریحی معمود کیندر * محصول بیت * ای صبا سنک نسیم لطف کدن
 مشامی معطر ابلک ایچون نفعات نفس یار دندن بر شمه کتور یعنی یار نک نفسی

قو قو لدر ندر بر خبری کتور (توفای تو که خالره آن یار عزیزی * بی غباری که
 پند آید از اغیار بسیار * توفای تو یا حرف تخصیص و یا قسم و اضافتی لامیه در که
 حرف بیان خالره آن لامیه در یار عزیزی بی غباری بی جو آمده مخصوص
 ادات سلبدر یا حرف وحدت غبار بونک کبی پر زده کدر دن کایه در که حرف رابط
 صفت پدید پای بجمیله ظاهر معناسنه در از اغیار آیده متعلق جالک یار نک مفعول
 صریحی و بی غبار غیر صریحی * محصول بیت * ای صبا سنک و فاک حق چون که
 اول یار عزیزی بونک یولی طیرا غنی اغیار دندن ظاهر اولان کدر کتور یعنی اغیار دندن
 پید اولان اضطراب و المسمز کتور حاصلی اغیار دندن محفی کتور که طوبوب
 الم و بر مسون (روز کار بست که دل چهره مقصود نندید * ساقیا آن قدح
 آینه کردار بسیار * روز کاری یا حرف وحدت چهره مقصود اضافتی بیانه در
 دل مبتدا و نندید خبری و چهره مقصود نندید لکن مفعولی قدح آینه کردار بیانه
 کردار وصف ترکیبیدر آید نندن کدر کتور بیجی یعنی فعل کتور بیجی زیرا کرد کاف
 عربینک فحمله صدر فعل معناسنه اما معنای عام ترکیبیه نقل اولوب عمل
 معناسنه مستعمل در اکثر و گاه اولور که تشبیه مقامنده استعمال اولوب
 بونده کی کبی آینه کردار آینه مثال دیکدر آن قدح یار نک مفعولی * محصول
 بیت * خواجه صبا به خطا بدن عدول ایدوب ساقی به خطاب ایدوب بیوزر
 بر زماندر که کوکل مقصود یوزینی کور مدی یعنی مقصود دندن بی بهره
 و بحر و مملو را مدی ای ساقی اول آینه کبی باده قدحی کتور اوله که انده مقصود
 یوزینی کوکل کوره قدح دندن مراد جا مدر که آینه مثالدر یعنی آینه و ش صاف
 و پاکدر (شکر آرا که تو در عشق ای مرغ چمن * با سیران قفس مرده کازار
 بسیار * شکر آن لامیه در ادات تخصیص که حرف تعلیل تو مبتدا در عشق
 خبری و یا ضمیر خطاب مرغ چمن لامیه مراد بلبدر با سیران قفس یا حرف صله
 اضافتی لامیه در مرده کازار بویه در مرده کازار مفعول صریح و با سیران
 غیر صریح * محصول بیت * بلبله خطاب ایدوب بیوزر انده شکرانه سینه
 و یا شکرانه سچون که سن عشرینده و صفاده سین ای بلبل قفس اسیری اولان
 مرغانه کازار شتلفن کتور یعنی اگر چه سن گرفتار قفس د کاسین لکن جیس
 قفس اولان مرغانه فصل بهار و کازار و کاستان مرده سن کتور جیس قفس
 اولدیغ شکرانه سینه و یا شکرانه سچون (کام جان تلخ شد از صبر که کردم بی
 دوست * عشوه زان لب شیرین شکر یار بسیار * کام جان نیمه در مجازا که حرف
 رابط صفت عشوه یا حرف وحدت لب شیرین شکر یار نیمه لدر در عشوه مفعول
 صریح و مانع دی غیر صریح شکر یار وصف ترکیبیدر بارید نندن شکر یا غدر بیجی

معنا سینه * محصول بیت * خطاب عام طریق بقیله پیور که جان دماغی آجیدی
 اول صبردن که دوست سزایدم یعنی دوستک فراقیده ایلدیکم صبردن
 جانم دماغی زهر اولدی حاصلی صبرالمی جانم یکدی امدی شکر یا غدر بی
 اول طبلود و داغندن جانانک بر عشوه کتور که جانم دماغی آندن قند کبی شیرین
 اوله یعنی جانانک شیرین لبندن بر عشوه کتور که جانم لذت ویره (دانی جاقطیجه
 ارزدیش رنگین کن * وانکیش منست خراب از سر بازار بسیار * ارزد فعل
 مضارع مفرد غائبه درازیدندن نه پایه دکک معنا سینه بمیش با حرف مع شین
 ضمیر دلقه را جعدر مست خراب اضافتی بیایه و حالدر شیندن من بازار لایمه
 * محصول بیت * حافظک خرقه سی نیسه در کرباده ایلد آنی رنگین ایلد اندنصکره
 حافظی بازار اوچندن منست خراب کتور یعنی یککین منست ایکن کتور یعنی
 رنگین خرقه بی سینه بادهال او حافظه ایچور منست اولنجه اندنصکره منست
 خراب کتور دیمکدر و له ایضا (ای صبا نکهی از کوی فلانی بمن آر *
 زار و بیار غم راحت جانی بمن آر * فلانی یادی وحدت و یا تکیه ایچوندر بیار غم
 لایمه در راحت جانده بویه و یا سینه حرف وحدت و یا تکیه ایچوندر * محصول
 بیت * شول بر فلانک کویندن بکار بوی خوش کتور غم ذلیل و خسته سیم
 بکار بر راحت جان کتور یعنی نکمت کوی جانان راحت جاندر آتی بکار کتور
 (قلب بی حاصل ما را برن اکسیر مراد * یعنی از حال درد دوست نشانی بمن آر *
 قلب بی حاصل ما بیایه و لایمه را ادات مفعول قلب بر تک مفعول اولی و اکسیر
 مفعول ثانی منی مراده اضافت بیایه در حال درد دوست لایمه لر در نشانی
 یابی بیان اولان کسیر حاصلی بو غزلک قافیه سنده واقع اولان یار هب
 بر منوال اوزره کلوز آزل نشان مفعول صریحی و از حال غیر صریحی * محصول
 بیت * ای صبا بزم حاصل سز یعنی یکم زمانه قلمزه اکسیر مراد او را اکسیر
 مرادی تفسیر ایدوب پیور یعنی دوستک قبوسی طیرا غندن بکار نشان کتور
 یعنی اکسیر مراد بارک قبوسی تر ایدر آتی کتور که قلب بی حاصله اوروب رایج
 ایده یم (در کینسگاه نظر بادل خویشم چنکست * زار و غمزه اوتیروکافی
 بمن آر * کین بوضویری کاه بونک کبی بر لاده ظرفیت افاده ایدر نظره اضافت
 بیایه در بادل خویشم بالله معنا سینه در و اضافت لایمه لر تیر آزل مفعول
 صریحی و زار و غیر صریحی * محصول بیت * نظر بوضو کاهنده کندی کوکام
 ایلد جنکم واری یعنی نظر بازلق و محبوب دوستلق طریقه کندی کوکله صواشم و ارکه
 بی بو عشق بلا سنده و شورن اولدر امدی ای صبا جانانک ابرو و غمزه سندن بکار
 بر تیر و کان کتور که اتی اوقلیایم که بی بودرده نیچون دوشوردی (در غریبی

از بحر رمل
 فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن

وفراق و غم دل پیر شدم * ساغری ز کف نازه جوانی بمن آر * غریبی با حرف
 مصدر غم دل لایمه در ساغرمیده بویه دو کف نازه بویه در * محصول بیت
 ای صبا غریبه و فراقده و کوکل غمده پیر اولدم امدی بر نازه جوانک آندن
 ساغری بکار کتور یعنی بکار نازه جوان آندن باده ایچور که جوان اوله یم
 (منکر از اهرم ازین می دوسه ساغر بچشان * و کرایشان نستاندر وانی بمن آر *
 منکر از اهرام ادات مفعول هم ادات مقارنت بچشان فعل امر مفرد مخاطب در
 بچشانیدن که الف و نون زیاده سینه متعدی اولمشدر طاندر دیمکدر ایشان
 ضمیر مرفوع منفصل غریبه هم کبی جمع غائب ضمیر دراندر دیمکدر نستانند
 ضمیر نفی مستقبل جمع غائب فعل شرط واقع در آماز رسه دیمکدر وانی یا حرف
 تکیه فوری دیمکدر * محصول بیت ای صبا منکر لر ده بومیدن ایکی اوج ساغر
 طاندر یعنی مذکور باده دن منکر لره برایکی قدح ایچور واکر انلر اکوب قبول
 ایلر رسه فوری و فی الحال بکار کتور انلر زهر و زقوم ایچسونلر (ساقیا عشرت
 امر و زهر دما فکن * یازدیوان قضا خطا مانی بمن آر * عشرت امر و ز لایمه در
 بفر دیا حرف صله مفکن فعل نهی مفرد مخاطب بر اینه دیمکدر یعنی تأخیر ایلد
 دیوان قضا بیایه خطا مانیده بویه در و یا حرف وحدت و یا تکیه * محصول
 بیت * صبا به خطا بدین عدول ایدوب ساقی به خطاب ایدوب پیور رای ساقی
 بو کونکی عشرتی ایرته به صالمه یا بکار قضا و قدر دقتزدن بر امان خطنی کتور
 حاصلی ایکیدن خالی دکل یا بو کونکی ذوق و صفای ایرته به قومه و یا بکار قضا
 دقتزدن اجلدن امان جتنی کتور که ایستدیکم زمانده عشرت ایده یم
 (دل از برده بشد دوش که حافظ میکفت * ای صبا نکهی از کوی فلانی بمن آر *
 * بشد بونده برقت معنا سینه در که حرف بیان یا رابط صفت * محصول بیت *
 کوکام برده دن کندی یعنی بی اختیار اولدی دون کیجه که حافظ دیر ایدی
 ای صبا شول بر فلانک محله سندن بکار بر خوش قوقو کتور یعنی حافظک صبا دن
 اول کویندن بوی دیلدیکنه رشک ایلدم بوضعتیه در مطلع دیر بوایکی طریق بقیله
 اولوز برسی بوی بیت نایده رعایت ایلد کدر بریده مقطعه و محله سنده و له ایضا
 (ای خرم از فروغ رخت لاله زار عمر * باز که ریخت بی کل رویت بهار عمر *
 ای حرف ندامتادی محذوف تقدیری ای جانان خرم مقدم خبر لاله زار مؤخر
 مبتدا فروغ ضیاء رخته اضافت لایمه در لاله زار عمر بیایه آلف مدوده ایلد
 فعل امر مفرد مخاطب در آیدندن کل دیمکدر ریخت بونده فاعل لازمدر
 دو کلدی دیمکدر کل رویت بیایه و لایمه بهار عمر بیایه * محصول بیت *
 ای جانان لاله زار عمر سنک رخت فروغ سندن شاد و خرمدر یعنی سنک رویت

از بحر مضارع
 مفعول فاعلاتن مقاعیل فاعلاتن

منباده سبيله عمر لاله زاری تازه اولور حاصلی جانه ذوق و صفا حاصل اولور که
 عمر تازه لکی آندن عبارتند برین امدی کل که سنک کل کی رویکسز عمر بهاری
 دو کلدی یعنی عمر مرگ رونق و صفای سنک رویک فروغند در امدی کل که
 بهار عمر مرگ رویک فراقیله صولوب دو کلسون خواجه ترا کتله جانانک وصالنه
 طالبدر اندیشه از محیط فنا نیست هر کرا بر نقطه دهان تو باشد مدار عمر *
 محیط فنا بیانیته در نقطه دهان تو بیانیته و لامینه در مدار عمر لایمیه مجازا
 * محصول بیت * فنا محیطندن یعنی دریای محیط فسادن اندیشه و غم
 حصه سی بود هر کسل که مدار عمری سنک دهانک نقطه سی اوزره اوله
 یعنی عمری سنک دهانک محبتیله دوراییله پر کارک برانیغی ثابت اولان بره نقطه
 و ذائره سنه محیطدیر لجانانک دهانی نقطه به تشبیه ایلش (از دیده کر مرشک
 چوباران چکدر راست * کاندر غمت چو برق بشد روز کار عمر * سرشک لغتده
 یغمور چسنتی سنه یعنی خرده یغان یغموره در بر لصرکه کوزیاشنده استعمال
 ایلدیلر مجازا چکدر جیم عجمی و کاف عربینک فتحه لایله فعل مضارع مفرد
 غایب در طماردیمکدر بر واج از معناسنه در کاندر که حرف تعلیل برق شمشک
 روز کار زمان معناسنه در کچه سرشک و برق قریبه سیمه باد ایهامدن خالی
 دکادر عمره اضافت بیانیته در * محصول بیت * کوزمدن اکر کوز بیانی
 یغمور کی طمار سه جائز در یعنی اغلفله یغمور کی یاش دو کسم جائز در زیبا
 سنک نمکده عمر زمانی شمشک کی سر عتله کتدی حاصلی عمرم سنک نمکده یل
 کی نیز یکدی ایچون کوزمدن اغلفله یاش دو کسم وجهی واری عمر زنده ام
 من راین بس عجب مدار * روز فراقرا که نه در شمار عمر * روز فراق لایمیه در
 ورا اذات مفعول که اسم در کیم معناسنه شمار عمر مصدر لایمیه اضافه اضافتیدر *
 محصول بیت * بن عمر سزدیریم و بوم معنایی زیاده عجب طوعه یعنی عمر سز زنده
 اولد یغمندن قتی منجیب اوله زیر فراق کوننی عمر حسابنه کیم قور یعنی روز
 فراقی عمر دن کیم صیار وانی عمره کیم قنار استقام انکاری طریقیه (از هر طرف
 زخیل حوادث کینک هیست * زان رو عنان کشیده دواند سوار عمر * خیل
 حوادث بیانیته در کین پوصو که کاهدن محقق در ظرف مکان پوصویری دیمکدر
 و یا حرف وحدت زان اذات تعلیل رو یونک کی برارده وجهه و سبب معناسنه در
 عنان اویان دیر کین عنان کشیده دیر کین چکر لک دیمکدر ریاب باب معناسنه
 دواند فعل مضارع در بیلدر معناسنه سوار عمر بیانیته * محصول بیت *
 هر طرفدن حوادث روز کار عسکر ندن بر پوصویری واریغی هر جانبده بلیات
 زمان عسکری حاضر لنوب طور اول جهندندر که دیر کین چکر لک بیلدر

عمر آنلوسی یعنی قور قرق سکر در حاصلی هلاک اولمدن و اولمدن قور قواله بکر
 بعض نسخه دهه کشیده برینه کسسته دوشمش کاف بحمینک ضعی وین
 اولک قحیه قریش و اوزلش معناسنه عنان کسسته دیر کین قریش بیلدر
 عمر آنلوسی دیمکدر یعنی تیز سکر در حاصلی عمرک سرعت میرو و کذر اندن
 کاتدر و بونسخه اگر چه قلیل الوقوع در اولکندن انسددر تأمل تدبر
 (این یکدودم که دولت دیدار نمکنت * دریاب کارما که نه بد است کار عمر *
 دریاب تدارک و تفقده ایلدیمکدر کارما لایمیه و دریابک مفعولی که حرف تعلیل
 نه بد است ظاهر دکل دیمکدر یعنی معلوم دکل کار عمر لایمیه در * محصول
 بیت * بو برایکی نفس که دولت دیدار نمکندر یعنی وصاله قابلیت و ابریزم ایشتری
 تدارک و تفقده ایلدیمکدر عمرک ایشی معلوم دکل یعنی عمر که نه فرما تده دکل
 یارین نیجه اولور الله دن غیری کسه بیلز بس بو کونک ایشی کورمک کرک
 (تا کی می صبح و شکر خواب باسداد * بیدار کرده ان که گذشت اختیار عمر *
 بیدار کرد اویان دیمکدر زیبا کرد کاف بحمینک فنی و رانک سکونیه اول دیمکدر
 کردیدندن هان اناه افعال دندر تنبیه معناسنی افاده ایدرا کاه اول دیمکدر که
 حرف تعلیل اختیار بونده مختار معناسنه در یعنی مقبولی و کزیده سی اضافت
 لایمیه در * محصول بیت * نیجه یله دله باده صبح و ابرته نک طتلوا و یقوی یعنی
 نیجه بر باده ایچوب صباح ایقوسنده مست لایعقل یا تاسن امدی اگاه اول
 اویان که عمرک کزیده سی و مختاری یکدی یعنی یکتک زمانی یکدی سنده خنی
 خواب غفلتده سن دیمکدر (دی در کذر بود و نظر سوی مانکرد * بیمار مدله که
 هیچ ندید از کذر عمر * کذرا امد در کچه و یکد معناسنه و او حرف حال نظر
 نکرد لک مفعول اولی و سوی مامفعول ثانیه سی که حرف بیان یا رابط صفت
 * محصول بیت * دون عمر عز بر یکمه ده ایدی یعنی جانان که عمر اندن کاتدر
 حال بو که بزم جائزه نظر ایلدی بیمار کوکل که هیچ نسنه کورمدی عمرک
 یکمه سندن یعنی عمر که جاناندر شویله سرعتله یکدی که کوکل انک یکمه سندن
 هیچ بر فائده کورمدی یعنی عمر ضایع بره یکدی که آندن بر اثر ظاعرا اولدی
 حاصل بیت عمرک سرعتله میورین بیان ایدر (حافظ سخن بکوی که در صفحه
 جهان * این نقش ماند از قلمت یاد کار عمر * که حرف تعلیل صفحه جهان
 بیانیته * محصول بیت * ای حافظ سوز سوله زیر جهان صفحه سنده بو نقش
 قاور عمر یاد کاری یعنی شعر نظم ایلدیمکدر عالم کاتانده عمر کدن اثر و نتیجه بو قاور
 حاصلی عمرک یاد کاری قلمکدن تولد ایلین ولددر که سی قیامتده دله اندر
 و باقی احوال عمرک هبانه منور در وله اینسا (عیدست و آخر کل و باران در انتظار

اندر مضارع
 مفعول فاعلات مفاعیل فاعلات

* ساقی بروی شاه بین ماه و می یار * بروی شاه بینک مفعول غیر مصرعیدر
وماه مصرعی و اول حروف عاطفه در * محصول بیت * بیزامدر و کاک آخری
و یاران منتظر باده آمدی ای ساقی ماه غیدی شاهنک یوزنله کور یعنی هلال
عیده نظر ایلدیک کد نصکره شاهنک یوزنله نظر ایله که عادتدر که هر آینه هلالی
کورده کارنده برنسنه به نظر ایدر لر پس خواجه ساقی به تنبیه ایدر که هلاله
نظر د نصکره شاهنک مبارک بخالنه نظر ایله که ماه عید فرخنده و فرخ اوله
مصرع ثانیکنک معناسنی ای ساقی آینه شاهنک یوزنده کور دینار مذکور
تقریردن غفلت ایلمدر (دل بر گرفته بودم از ایام کل ولی * کاری بکردم
رندان روزه دار * کاری یا حرف وحدت همت رندان روزه دار لامیه و بیانیه
* محصول بیت * کوکلی ایام کادن فالدر مشیدم اما یعنی رمضان آینده کل
زمانی کچمشیدی پس کل ایله باده ایلمکه زمان فالدیوب کادن امیددی قطع ایلمدم
ایدی امارندان روزه دار له همتی برایش ایلمدی که کاک صوکی بیرامه قالدی که
برایکی مجاس کل ایله ایلمک نمکندر (دل در جهان میندور مستی سوال کن *
از فیض جام وقصه جشید کامکار * زمستی یا حرف وحدت * محصول بیت *
کوکلی جهان به غله و بر مستدن سوال ایله یعنی کوکلی مال و منال و اسباب
دنیا به بنده ایله و بر مغرور دینادن سوال ایله جام جم فیضندن و جشید
کاسکاردن یعنی اهل دینادن پرسش ایله که جشید اولقدر خیل و حشمه نیچه
اولدی و حالی ندر حاصلی دنیا فانیدر مال و منصبینه اعتماد جائز دل دیمکدر
مصرع اولک معناسنی جهان کوکل بغله و مستلکده سوال ایله دین تسخیره
مخالف از دینندن غیر معناسیده یوقدر (خرنقد جان بدست ندارم شراب کو
* کان نیز بر کرشمه ساقی کم شارب * نقد جان بیانیه کان که حرف تعلیل کرشمه
ساقی لامیه * محصول بیت * المده جان نقدندن غیر تسنه یوقدر قنی شراب که
آینده ساقینک ناز و شیوه سنه شارب ایله هم (کرفت شد سحر و چه نقصان
صبح هست * ارمی شوند روزه کشا طالبان یار * سحر و شول بیکدر که
رمضان کیچه زنده یور اولیمکی بیکه تسحر دیر لشوند لفظ مشترک در فعل
منضارع له امر غائب بیننده بونده امر غائب اولق مناسیدر روزه کشا و صف
ترکیدر کشایدندن اورج آچچی معناسنه یعنی افطار ایچی دیمکدر
طالبان یار اسم فاعلک مفعولنه اضافتیدر * محصول بیت * اگر سحر و فو
اولوب زمانی کچوب کتدیسه نقصان و بر من زیرا صبح و واپس بویه اولنجه
یارک طالبیری باده دن روزه کشا اولسونلر یعنی باده ایچه جک زماندر آمدی
باده ایله افطار ایلسونلر بونده شوند یازوب معناسنده هیدن اورج آچچی

رد سروری و شعی

رد شعی

اولور اردین معناسنی ابو جید آچید مامش و مصرع ثانیکنک معناسنی شربادن
ایدر لر اورج آچچی یار طالبیری دین معناسنی غایتله براماز آجش (ترجم که روز
حشر عثمان بر عثمان روند * تسبیح شیخ و خرقة زند شراب خوار * عثمان بر عثمان
دین کین دین کینه بر ابردیمکدر تسبیح شیخ لامیه خرقة زند شراب خوار لامیه
و بیانیه * محصول بیت * قور قورمکه حشر کورنده دین کین دین کینه
برابر کیده (شیخک تسبیح ایله زند باده نوشک خرقة سی یعنی شیخک ریایله
چوردکی تسبیح و زندک خلوص طوبیله و توبه واستغفار ایله کیدیکی خرقة قور قورم
میزان آخرتده برابر کیده لر (خوش دولتیت خرم و خوش خسروی کریم *
یازیب ز چشم زخم زمانش نیکاه دار * بوییت ماقبلنده بر معنا اقتضایدر که
بوا کامرتب اراه امانسخه لر جمیع بابوله واقع اولش دولتی و خسروی یاری
حرف وحدت و خرم و کریم دولته و خسرو صفتدر چشم زخم زمان اضافتدر
بیانیه و لامیه لر در زمانه چشم زخم اضافتی مجازیدر حاصلی ضرر دین کایدن
* محصول بیت * پادشاه مزله دولتی خرم و فرخ دولته رو بادشاه مزده کریم
ولطیف پادشاه در یا الله آینه زمانک یرا من کوزندن حفظ و صیانت ایله یعنی
اکایرامز کوزد کسون بونده چشم زخم بر نه زخم چشم یازانلر عندی یازمشلر
(ی خوربشعربنده که زبی دکر دهد * جام مرصع توبیدن در شاهوار *
که حرف تعلیل زبی زب و زینت و بر اشقلقد رویا حرف وحدت جام مرصع تو
بیانیه و لامیه در شاهوار شاهه لایق دیمکدر یعنی شاهانه * محصول بیت *
ای پادشاه بنده نک شعر باده ایچ یعنی مجلسکده بنم شعرم اوقنسون زبرا
براوز که زینت و بر بودر شاهوار له سنک مرصع جامک حاصلی بنم شعر مله باده
ایچمک صفا بخش و شوق انکیز در آمدی بر مکده شعرم اوقنسون (ز انجاکه
پرده پوئی خلق کریم تست * بر لب ما بخش که تقدیرت کم عیار *
پرده پوئی بای مصد ریه وصف ترکیدر پوشیدندن پرده اورچی دیمکدر
و اضافتدر بیانیه لر و لامیه لر در قلب بونده ایهام طریقیله مذکور در یعنی
دل دغل معناسنه بخش فعل امر مفرد مخاطبدر بخشیدندن اما بونده
بخشای معناسنه تضمین اولغشدر بخشایدندن اسرکک دیمکدر که حرف
تعلیل نقدی یا حرف وحدت و یا تسکیر کم عیار ترکیب مزج عیاری اکسک
دیمکدر * محصول بیت * اولق امدنکه سنک خلق کریمک پرده پوشغیدر یعنی
سنک خلق کریمک پرده پوشیدر بزم قلهزه ترجم ایله که عیاری اکسک بر نقددر
خواجه پادشاهدن مرحت استدعالیدر که نتیجه سی صله و جائزه در (حافظ
چورفت روزه وکل نیز میرود * ناچار می بنوش که از دست رفت کار * ناچار

رد شعی
رد سروری

رد سروری
و شعی

بالضروره ديمکدر که حرف تعليل از دست رفت کار ايش الدن کتدی يعنى
 باده نوشلى زمانى کچوب فرصت فوت اولور زير باده نك زمانى کل زمانى در انک
 اينسه آخر دير * محصول بيت * اى حافظ چونکه روزه کتدی کل ده کيده پور
 ناچار شراب ايج که فرصت الدن کتدی يعنى ايجکى زمانى کتدی کل زمانى
 کچمکده پس بقيه کلى باده ايله کچوروله ايضا (صبا منزل جانان کدر دريغ مدار
 وزر و عاشق مسکين خبر دريغ مدار * صبا منادی دريغ مدار اسرکه ديمکدر
 * محصول بيت * اى صبا جانان منزلت دن کدرى اسرکه يعنى انده او غرامنى
 دريغ طوتمه و اول منزل جانان دن عاشق مسکينه خبر دريغ طوتمه يعنى عاشقه
 اندن خبر کتور مکی اسرکه حاصلی سرکوى جانان دن عاشق مسکينه بر خبر
 کتور (شکر انکه شکفتی بکام دل اى کل * نسيم وصل ز مرغ خبر دريغ مدار *
 شکر با حرف سبب آنه اضافت لاميه در شکفتی فعل ماضى مفرد مخاطب
 آجله ديمکدر بونده لازمدر متعدديه کاور بکام دل با حروف صله دن
 بر فوعه که ترکيده اندن چه ديمکه تعبير اولور مثلا بکام دل کوکل مراد نجه
 ديمکدر اضافت لاميه در نسيم وصل بيانيه مرغ خبر اکثرى بلبله اطلاق ايدرلر
 بونده مراد بلبله اضافت لاميه در * محصول بيت * اول حالک شکرى
 وشکرانه سچونکه کوکل مراد نجه آجله اى کل وصل نسيمى بلبله دن دريغ
 طوتمه خواجه جانانه کايه طريقه بلبله پورر آنک شکرانه سچونکه الله سنى
 کل کي پالک و لطيف يار تدى عاشق مسکيندن وصلکى دريغ طوتمه خواجه
 جانان دن استعطاف پورر کنون که چشمه قند دست لعل نوشينت * سخن
 بکوى وز طوطى شکر دريغ مدار * که حرف بيان چشمه قند بيانيه لعل
 نوشينده بويله در سخن بکويک مقدم مفعول صريحى وز طوطى مدارک
 غير صريحى وشکر صريحى و دريغ مفعول ثانیسى * محصول بيت * شمدیکه
 سنک طتلود و داغک قند وشکر چشمه سيدر يعنى شکر کي لذت درامدى سوز
 سويله و طوطى دن شکرى دريغ طوتمه خواجه طوطيله کنديدن کايه ايلدى
 وشکرله جانان دن حاصلی شمدى که نهايت حسنک و کمال لطافتک زمانى در بدن
 وصلکى دريغ طوتمه زير ابرو و جبهه مستحق زکات و صدقه بز (حريف
 عشق تو بودم چو ماه تو بودى * کنون که ماه تمامى نظر دريغ مدار * حريف
 لغتده هم پيشه يعنى صنعتش و اصطلاحده باده مصاحبه اما بونده ملازم
 و مصاحب مراد در حاصلی لایق و شايسته ديمکدر عشقه اضافت اسم فاعلک
 مفعولنه اضافتيدرو توبه لاميه جوادات تعليلدر چونکه معناسنه ماه نوبانيه
 بودى يا خبر خطاب و بود کايه حال ماضى معنلسنه که حرف بيان ماه تمام

از بحر محبت

مناعلن فعلا ت مناعلن فعلا ت

بيانيه

بيانيه درون خبر خطاب نظر مدارک مفعول اولى و دريغ ثانیسى * محصول
 بيت * سنک عشقه که ملازم و مداوم ايدم ماه نو ايکن يعنى کوچک کده بن سکا
 مبتلا و پايسته ايدم حاصلی تازه چه او غلا نجيک ايکن سنى سوردم پس شمدیکه
 ماه تمامسن يعنى جوان کاملسن بدن نظريکى دريغ طوتمه حاصلی نظرک بدن
 کسمه يعنى بکيت اولدم شمدنصکره سکا سويلم ديمه (جهان و هر چه درو
 هست سهل و مختصر ست * زاهل معرفت اين مختصر دريغ مدار * سهل
 و مختصر قلندن کايه در * محصول بيت * جهان و هر نسنه که جهاننده واردر
 شى قليلدر يعنى کم اعتبار در پس اهل معرفت دن بو مختصرى دريغ طوتمه يعنى
 بوشى قليل اهل معرفته بذل ايله (مکارم تو با فاق ميبيرد شاعر * از وظيفه
 زاد سفر دريغ مدار * مکارم مکرمتک جميدرايکى ميلک فتى و رانک ضميله
 مصدر در کرم معناسنه ايلک ديمکدر آفاق بونده اطراف معناسنه در وظيفه
 زاد سفر لاميه لر در * محصول بيت * شاعر سنک مکارمکى اطراف عالمه ايلتور
 يعنى يار و افشا ايدر پس آندن آرغى وظيفه سنى دريغ طوتمه يعنى شاعر ناسکه
 بر شعر سويلر که مخنى تمام عالمه مشهور اولور امدى آندن صله و جائزه يى دريغ
 طوتمه (چود کر خير طلب ميکنى سخن اينست * که در بهاي سخن سيم وزر
 ديغ مدار * سخن اينست مصراع ثانى به مرهوندر که حرف بيان بهاي
 سخن لاميه در * محصول بيت * چونکه ذکر خير طلب ايلرسن يعنى خيزله
 و ايله کلاکلى استرسن سوز بودر که سوز بها سنده ايله و التون دريغ طوتمه يعنى
 سوز اهلنه رعایت لازمدر که لطيف و شيرين کلامله سنى عالمه داستان ايليه
 (غبار غم برود حال به شود حافظ * نواب دیده ازین رهگذر دريغ مدار *
 غبار غم بيانيه * محصول بيت * اى حافظ غم غبارى کيدر حال کده يک اولور
 يعنى غمک سرور و متبدل اولور سن کوزياشنى پور هیکدر جانان دن دريغ طوتمه
 يعنى سن کريان اول که کيه دفع غم ايدوب سرور سبب اولور وله ايضا (روى
 بنام و مرا کوکه زجان دل برکير * پيش شمع آتش پروانه بجان کودر کير * روى
 بنامک مقدم مفعولى مراده کونک مقدم مفعولى که حرف رابط مفعول قول دل
 برکيرک مفعول صريحى وزجان غير صريحى برکير فالدور رفع ايله معناسندر
 پيش شمع لاميه آتش پروانه بويله در بجان در کيره متعلقه بونده تا کيد
 افاده ايدر انجى در کير بونده تاثير ايله و آتش يعنى پروانه نك جائه * محصول
 بيت * پوزکى کوسر و بکا دیکه جانکدن کوکلکى فالدور يعنى بکا جانکدن
 کچ دی شمع اوکنده آتش پروانه به جائه آتش دی ۷ يعنى آتش پروانه به دیکه
 پروانه نك جائه تاثير ايله حاصلی جاني باندردى مصراع ثانى مصراع اولى

از بحر زمل

فاعلاتن فعلا ت فاعلاتن فعلا ت

نسخه ديگر ده
 ۷ پروانه بجان کجائى ايق
 باندردى تـ بر کلام آتش پروانه
 راجبان پروانه کودر کير

تو بر شبکاید حاصلی روی جانانی آتش شمع و کند ی جان جان پروانه به
 نظیر ایدر مصرع اوله معناسنی پوزی کوستر و بکاید که جانندن کوکلی فالدر
 دیندر حق معناسنی و بر عسلر و مصرع ثانیکنک معناسنی شمع قنده پروانه ناک
 آتشی جانکه طوت دی یعنی پروانه نیجه شمع نیار سه بندخی انجلین یا نهجه
 راضیم سن همان جمال کی کوستر دین مضمون بینه ذره قدر واصل اولماش
 (در آب تشنه مایین و در آب دریاغ * بر سر کشته خویش آئی و ز خاکش برگیر
 * در بونده حرف صله در آب تشنه ما اضافتی بیانیه و لامیه در بین فعل امر مفرد
 مخاطب بیندندن کوردیمکدر آب مدارله مفعول اولی و دریاغ مفعول ثانیه
 بر حرف استعلا مکرر کشته خویش اضافتمری لامیه در کندی مفعولک باشی
 اوزر تشنه آئی امر مخاطب آیدندن و او حرف عطف در * محصول بیت *
 بر نم لب تشنه مزی کور و آبی دریاغ طو قه یعنی عشق آتشی حرارتدن تشنه لب
 اولدیمز نظر ایل و وصالک آبی زدن دریاغ ایل و کندی مفعولک باشی اوزر تشنه
 کل و آئی حاصل کندن رفع ایل یعنی طریاقین فالدر حاصلی چونکه قتل ایلد
 خاکدن فالدر تراب آلوده یا تمیون (ترک درویش مکن کربودیم و زرش *
 در غمت سیم شمار ایش و ز رخس رازر کبر * ترک درویش مصدرک مفعولک
 اضافتیدر ایش شمارک مفعول اولی و سیم مفعول ثانیه صلی اشکندر
 رخس قرینه سیله رخس را کیرله مفعول اولی و زرش مفعول ثانیه * محصول
 بیت * درویشی ترک ایل سیم وزری فوق ایسه یعنی فقر اولدیمچون سینگ
 نمکده اشکنی سیم صای و زرخنی زرطوت یعنی گوزی یا شلرینی اخه و صاری
 بکزی بی التون قیاس طوت هر نه ایسه بچار کبر کالتفات مناسب در درویشدن
 خواجه نک می ایدی کندیدر (چنک بنواز و بساز از نبود عود چه بال * انشم
 عشق و دلم عود و تنم بجز کبر * چنک بنواز مقدم مفعولیدر و بساز مفعول و قدر
 بنواز قالی سازری چالده نواخت و نوازله تعبیر ایدر لر نه که نای چالنی زدنله
 مثلاً نای زن دیر لر بحسب لغت نای او رجیدر اما می ادا چالیدر حاصلی بونک
 کبیر اصطلاح و استعماله راجع در عود بونده ساز لردن بر نوعی مراد در چه بال
 باله ایمیکدر یعنی قایم می دیمکدر * محصول بیت * چنکه دوزن و پروچال
 اگر عود یوغیسه قایم می یعنی خبر و بر می عشقم آتشد و یورکم عود در کهانی
 آتشد بقار لر و تنم بجز در که عودی ایچنده بقار لر یعنی عود ساز یوغیسه
 عود سوز و اورد لر و از میله که آتش و بجز در (در سماع آئی و ز سر خرقه بانداز
 و برقص * ورنه در گوشه و رو خرقه ما بر سر کبر * سماعدن بونده می ادا سابقا
 بیان اولن سماع در و الا برقص امری مستدرک اولور مکرر که عطف تفسیری

رد سروری
 و شعی

رد شعی

اعتبار

اعتبار اولنه ورنه والادیمکدر یعنی خرقه بی بر طرف ایدوب رقص و سماعه
 کلز سگ در بونده حرف صله در * محصول بیت * سماعه کل و خرقه بی باشکدن
 چقاروب بیانه آت و رقص ایل یعنی اهل عشق و شوق ایست بوبله ایل والا
 بر گوشه به وار و برنم خرقه مزی باشکد آل یعنی مرانی زاهد و عابد لر کبی بر گوشه ده
 او نور (صوف برکش ز سر و باده صافی درکش * سیم در باز و بر سیمیری در برگیر
 * برکش ز سر قیدی انکیچوندر که اکثر فقر و خرقه لری جنبه جنسیدر که اوکی
 بتوندر و اول باشکدن چقار بهر حال در باز اغتده او شات دیمکدر اما مراد
 صرف ایل دیمکدر و او حرف عطف سیمیری سیم و وصف ترکیبی اقسامندندر
 کومش سینه لی معناسنه یا حرف وحدت بر بونده سینه معناسنه در
 در بونده ده بر سینه معناسنه در * محصول بیت * باشکدن صوفی چقار
 یعنی زهاد و عباد شکندن چق و باده صافی ایچ مالکی او شات یعنی صرف
 ایل و بر سیمیر دلبریا که آل و سینه به چنک یعنی زرقی ترک ایدوب رند نظر باز شکانه
 کیر مصرع ثانیکنک معناسنی کومش اوینا یوری برکومش کوکسلی بی سینه ده
 طوت دین و سیم خرج ایل و زله بر سیمیری سینه ده طوت دینراستاددن معناسنی
 ایل و طو اما شلر (دوست کوپار شود هر دو جهان دشمن باش * بخت کوپشت
 شود روی زمین لشکر کبر * محصول بیت * کو خطاب عامدر یعنی دوسته دی
 بار اول و ایکی جهان دشمن اول دی یعنی جاتان بکایار اولسون و ایکی جهان
 دشمن و اغیار اولسون بیت * اکر یارم بناله یار اولورسه * نه غم عالم تو اغیار
 اولورسه * طالعده دی ارقه و ظمیر اول و بر یوز بی لشکر طوت دی یعنی طالع بکا
 معین و یار اولسون و بر یوز بی عدولشکری طو اولسون بکا اندن ضرر مرتب
 اواز (میسل رفتن مکن ای دوست دی یا ما باش * بر لب جوی طرب جوی
 و یکف ساغر کبر * دی یا حرف وحدت باش فعل امر مفرد مخاطب اول دیمکدر
 لب جوی اضافتی فی معناسنه و لب بونده کار معناسنه در طرب جویک مقدم
 مفعولیدر ز را جوی فعل امر مفرد مخاطبدر ایسته دیمکدر جوییدنندن
 مشتق و او حرف عطف * محصول بیت * ای دوست کتکه میل ایل بر نفس
 برنله اول ابرمق کارنده شنگ ایسته یعنی شاد یلق ایل و الکه ساغر طوت یعنی
 الکه بام آلوب باده ایچ حاصلی ابرمق کارنده طرب و شنگ ایل و باده نوش اول
 (رقه کیر از برم و ز آتش و آب دل و چشم * کونه ام زرد و لبم خشک و کنارم
 ترکیب کیر بونک کبی برلده قیاس ایل دیمکدر بریان معناسنه در یعنی به لومیه
 اضافت لامیه و او حرف عطف کونه بکز و بر سر معناسنه در * محصول بیت
 خواجه جاتانه خطاب ایدوب بیورر کندل یا نمکدن کتش قیاس ایل و دل

و چشم آتش و آبدن لاف و نشر مرتب طریق به بکرم صاری و دوداغم قوری
 و باغم اغماقدن یا ش اولمن قیاس ایله حاصلی سن کتمش و با شمه بوحالر کلمش فرض
 ایله پس سنک فرقتکدن اولمن نهایی بر مقدار زجت حکم (حافظ آراسته کن بزم
 و بکو واعظ را که بین مجلس و ترک سر منبر گیر * حافظ منادی بزم مجلس و او
 حرف عطف و اعظ بکونک مفعولی که حرف رابطه قول قول ترک است سره اضافی
 مصدر لک مفعولانه اضافی در و سر لک منبره لامیه منبر میکل کسر لک اسم اکثر
 نیرین بردن یعنی ضرب یا بستن مصدری نیر کاور رفع معنای نه پس منبر است
 رفع دیمکدر * محصول بیت * ای حافظ مجلسک مزین ایله و سوله واعظه که
 مجلسی کور و منبر اوستنی ترک ایله یعنی عشاق مجلسی کور سنک بردخی منبره
 چه وب خلقه حکم و حکومت ایاز دلک حاصلی عشاق مجلسه حاضر اولان
 غیر مجلسی او نودر و له ایضا (دیگر ز شاخ سر و سهی بلبل صبور * کبابانک
 زد که چشم بد از روی کل بدور * دیگر کنه شاخ سر و سهی اضافی لامیه
 و بیایه لدر سهی طوغری دیمکدر بلبل صبور بیایه کبابانک اولو آواز که حرف
 بیان بدور با حرف زائد * محصول بیت * نه سر و سهی بوداغندن صبور بلبل
 کبابانک آوردی که بر امار کوز کلک رویندن ایراغ اولسون یعنی عاشق دعا ایدر که
 جانانک رویندن بر ارض کوز ایراغ اولسون حاصلی بر ارض کوز دکسون دیگر
 بونده دخی معنای نه اخذ ایلین دخی فارسیده مبتدی ایش (ای کل بشکر
 آنکه تویی پادشاه حسن * یا بلبلان عاشق شید امکن غرور * کلدن مراد جاناندر
 و بلبلانندن عشاق بلبلان عاشق شید اضافی بیایه لدر * محصول بیت *
 ای کل اول شکرانه ایچون سکسن پادشاه حسن سن یعنی الله تعالی سنی کوزل
 خلق ایلدیکی شکرانه سیچون عاشق شید اولان بلبلره غرور ایله یعنی عشاقه
 مغرور اولوب مستغنی اولد (از دست غیبت نوشکایت نمیکنم * تانیست غیبتی
 ندهد لذتی حضور * دست غیبت تو اضافی لامیه لدر تا ادا توفیق در
 مادام کبی غیبتی یا حرف تکبیر لکیده یا حرف وحدت و یا تکبیر حضور مقابل
 غیبت در * محصول بیت * سنک غیبتک و مفارقتک الندن شکایت ایلم زیرا
 مادام که غیبت اولیه حضور و قرب لذت و بر مزیر اشیا اضداد ایله متبییندر پس
 شه وصال لذتی نیش فراق ایله معلومدر (زاهدان کربجور و قصورست امیدوار
 * مارا شرا بختانه قصورست و بار حور * حور بونده حورانک جمعی در حراء
 وزنی اوزرینه جنتک حوزیلری مراد در قصور قصر ک جمعی در کوشک
 معنای نه مارا بزه شرا بختانه بختانه قصور بونده ایلم طریق به مذکور در
 نامل تدبیر بار حور بونده صیغه جمع مفرد مقامنده واقعدرسته که سابقا فصل

از بحر مضارع
 مفعول فاعلات مفاعیل فاعلات

رد سروری

مذکور و مسطور در شرا بختانه مبتدا و قصور خبری و بار مبتدا و حور خبری
 * محصول بیت * زاهدان کربجنتک حوری قزلینه و کوشکارینه امیدوار ایله
 بزه بختانه قصور و بار حور در یعنی نسیه جنت و متعلقانی انک اولسون و نقد
 و حاضر بونلرم (می خور بیانک چنک و بخور غصه و رکسی * گوید ترا که
 باده بخور کوهو الغفور * بیانک با حرف مصاحبت چنکه اضافت لامیه در
 و او حرف عطف و راصلنده واکرایدی تخفیف قلندی کسی یا حرف وحدت
 و رکسی مضارع ثانی به مرهوندر هو الغفور راصلنده هو الله الغفور ایدی
 ضرورت وزن ایچون تخفیف قلندی * محصول بیت * چنک آواز باده ایچ
 واکر بر کسه سکا دیرسه که باده ایچمه که شرعانه بیدر بویه دینه سن دی الله
 غفور و غفار در پس غفور و غفار اولد یغیچون ایچرم زیر اغفران مقابل عصیاندر
 امدی عصیان اولمینه غفران اولمینه که نوابی نعت نبیده بیورر بیت * سنک
 شفاعتک امیددی چون ایرر ممکن * کاهکار بر اولدر که بوقدرانده کاه * محصول
 بیت * حضرت حبیب اکرمه بیورر سنک شفاعتک امید ایلک چونکه ممکندر
 یعنی چونکه حیزامکانده در امدی مجرم و کاهکار اول کسه در که انده کاه
 اولیه زیرا کاه سزه شفاعت احتیاج دکل (کر دیگران بعیش و طرب
 خرمند و شاد * مارا غم نکار بود مایه سرور * بعیش و طرب با حرف سبب
 * محصول بیت * اگر اغیار عیش و طرب شادان و فرحان ایله اما بزه نکارک
 غمی سر مایه سرور و حوردر (حافظ شکایت از غم هجران چه میکنی *
 در هجر و وصل باشد و در ظلمت نور * هجر هانک فحیمله و جیمک سکونله
 مصدر در هجر بجردن یعنی نصر یا بستن هجرده وصل اولور بیوردی اولدر که
 هجرانک آخری وصالدرسته که وصالک آخری هجراندر ایام و زمان بونک اوزرینه
 مجبور لدر ظمانده نور بیوردی اولدر که نور آیک ضیاسیدر و آیک ضیاسی کیجه
 قرا کو لغتده ظاهر در * محصول بیت * ای حافظ غم هجرانندن شکایت
 ایلر سن بیلزمیسن که هجر اولمینه وصل اولمزه امدی هجر جانان عین وصال
 جاناندر حاصلی هجرانده وصال امیددی وارتته که قرا کو لقدم آیدین اولور
 و له ایضا (شب قدرست و طی شد نامه هجر * سلام فیه حتی مطلع الفجر *
 طی شد و در لدی و دیو شر لدی نامه هجر بیایه سلام مبتدا فیه خبری سلام
 علیکم قبیلندندر حتی بونده الی معنای نه در فارسیده تالیله تعبیر ایدر لرتنه که
 مکرر دکر اولمشدر مطاع بونده مصدر مییدر طلوع معنای نه فجر صباح
 معنای نه در * محصول بیت * بو کیجه قدر کیجه سیدر و هجران مکتوبی
 دور لدی و بو کادی یعنی هجران کندی پس بوشب قدرده صباح طلوع و ظهور

از بحر هزج
 مفاعیلن مفاعیلن فعولن

ایده نجه سلامت و سعادت و اردری یعنی وصال جانان و اردز خواجه قدر کجبه سی
جانانه واصل اولش ایامش که بوغزلی نظم کتورمش (دلادر عاشق ثابت
قدم باش * که در این ره باشد کاری اجر * که حرف تعلیل * محصول بیت *
ای کوکل عاشقده ثابت قدم اول یعنی طریق عشقه دائم و قائم اول زیرا
بو طریق عشقه اجر تسنایش اولم یعنی عشق جانانده ثابت اولان واصل
جانان اجر و مزین بولور (من از رندی نخواهم کرد توبه * ولواذین بالهجر
والهجر * بالهجر بامع معناسند در آذیت الف ممدوده ایله فعل ماضی در آذی
بودی دن یعنی افعال بایستن اذی و جفا معناسنه نون حرف وقایه و بایست
منصوب متصل جرحای مهمله نك فتحیه منع معناسند در * محصول بیت *
بن رندل کدن توبه ایلم کرل بنی هجرله و جرایله انجدر رسکده یعنی بنی منع
ایلوب هجران و فراقه دوشر رسکده رندلکی ترک ایدوب توبه ایلم (دل رفوت
وندیدم روی دلدار * فغان از این تطاول آه ازین زجر * تطاول ظلم و زجر منعدر
* محصول بیت * کوکام جانانه کندی و یوزینی کورمدم آه بوظلم و تعدیدن
و آه بوزجر و منعدن (برای صبح روشن دل خدارا * که بس تارین می بینم
شب هجر * بر افنده یوقاری حق دیکدر اما طلوع معناسنه استعمال
ایدر صبح روشن دل بیاینه و وصف ترکیب در خدارا اادات تخصیص که حرف
تعلیل تارین قرا کقه در شب هجر لامیه محجاز * محصول بیت * الله ایچون
ای صبح روشن دل طلوع ایله زرافتی قرا کاق کوررم هجران کجبه سنی عاشق
هجران کجبه سی اوزون و قرا کاق اولدیغیچون صبحدن طلوع تنی ایدر
(وفا خواهی جفا کش باش حافظ * فان الرجح والخسران فی التجرب * ربح فائده
و خسران زیان تجربونده مصدر در تجارت کبی علم بایستن * محصول بیت *
ای حافظ و فاسترسک جفا کش اول زیرا تحقیق فائده ده زیانده تجارتده در یعنی
تاجر زیان ایدر سه فائده ده ایدر حاصل زحمتله رحمت بله در پس جفا به صبر و فانی
مستلزم در وله ایضا نصیحتی کمت بشنو و بهانه مکیر * هر آنچه ناسخ مشفق
بگویدت بپذیر * نصیحتی کمت یا حرف وحدت و تاضیه خطاب سکا بر پند ایلم
دیکدر نصیحت بیت نائینک مضمونی اولسه کرل مشفق مهربان معناسنه در
یعنی محبتی ناصح مشفق بیاینه در * محصول بیت * سکا بر نصیحت ایلیه بم دکاه
و بهانه طوعه یعنی نصیحتی دیکله بهانه کتورمه هر اول نسنه بی که مهربان
ناصح سکا سوبلر قبول ایله و اهما الیه پس امید بی پندی قبول ایله که
بن ناصح مشفق بپذیرد (ز وصل روی جوانان غمی بر کیر * که در کینکه
عمر ست مکر عالم پیر * وصل روی جوانان اضافت لری لامیه لر در غمغ غمغ فعل

از هجر بخت
مفاعله فعلاتن مفاعله فعلات

بایستن مصدر در فائده نك معناسنه و یا حرف وحدت و یا تکیه بر کیر
قالدر یعنی اخذ ایله که حرف تعلیل کینکه بوصویری عمره اضافت لامیه در محجاز
مکر عالم پیر لامیه و بیاینه در مکر بونده حیل معناسنه در * محصول بیت *
محبوبلر روی وصالندن بر فائده قالدر یعنی بر فائده آل حاصلی دلبرلر وصالندن
متلذذ اول زیر عالم پیرلر مکر عمر بوصو کاهنده در یعنی خر غدار و عالم مکار
عمر که بوصو قوروب سنی هلاک ایلمکه قصد ایدر ته که هر کون و هر ساعت
نیچه سنی هلاک ایلیور پس امید اولمزدن اول جوانلر دن متمتع اول (نعیم
هر دو جهان پیش عاشقان بجوی * که آن متاع قلیست و این بهای کثیر *
بجوی یا حرف مقابله و یا حرف وحدت که حرف تعلیل * محصول بیت *
ایکی جهانک نعمتی عاشق قننده بر آریه چه در زیر اول نعمت از احق متاعدر
و بر آریه چوق به سادری یعنی عاشق جانانک آریه چه محبتی ایکی عالمک نعمتنه
دکتر (معاشری خوش ورودی بساز میخوام * که در دخیوش بگویم
بناله بم وزیر * معاشربونده مصاحب معناسنه در و یا حرف وحدت و رود ساز
کرتی یعنی چنک و قانون و قبوز قیلی و یا حرف وحدت اما بونده ساز کندی
مراد در ذکر خواراده کل طریقله بساز بامع معناسند در سازدن مراد
دوزندر که حرف تعلیل بناله بم یا حرف مصاحبت و اضافت لامیه بم ساز لرل
ایری و یوغون آوازی کریشنه دیرلر و رابجه آوازی قیلله اما اصلنده یوغون
کریشنه و اینجه کریشد زردیرلر * محصول بیت * برابو مصاحب
و بردوزنی سازدیرم یعنی دوزنی یرنده بر ساز ایسترم که کندی در دمی
سویلیه بم وزیر بناله سیله یعنی سازه اولوب تحسینال کندی شعر مدن بر غزل
نغمه یه کتورم حاصلی جانانه عالمی عرض ایدم (بران سرم که نوشم می و کته
نکنم * اگر موافق تدبیر من شود بقدر * سرم بونده سودا و آرزو معناسند در *
محصول بیت * اول هوا سودا و آرزو بمکه باده ایچیم و کاه اشلم کربنم
تدبیرمه تقدیر خداموافق اولور سه یعنی بو حاللر قضا دقتزنده مثبت اولدیسه
بونلر دن بکرم (بعزم توبه نم سادم قدح ز کف صدبار * ولی کرشمه ساقی نمیکند
تقصیر * بعزم توبه یا حرف سبب و اضافت مصدرک مفعولنه در کرشمه ساقی
لامیه ناز و شیوه معناسنه نمیکند تقصیر یعنی توبه به مانع اولور * محصول
بیت * توبه قصد یله یوز کره قدحی المدن قودم یعنی توبه ایلم ایچون باده قدحی
المدن نیچه کره قودم اما ساقینک ناز و شیوه سی نه ایچر مکده تقصیر بایز یعنی
نه بکا قدحی الدروب ایچر یعنی کرشمه ساقی تحمل ایدم بیوب نه باده نوش
اولورم (می دوساله و محبوب چارده ساله * همین بسست مرا حببت صغیر

و کبیر * می دو ساله ایکی بلای شراب چارده ساله اون درت یا شنده صحبت صغیر
اضافتی لامیه در * محصول بیت * ایکی بلای شراب و اون درت یا شنده محبوب
بو یکا بتر کو چن و بیکو صاحبی یعنی اکابر بر رسته محبوب چارده ساله ای انتخاب
ایلام و اصغر بر رسته می دو ساله ای حاصلی بونلر یکا بتر صاحب بتر خاطری
بونلرله کارم (چو قسمت ازلی بی حضور ما کردند * کراندکی نه بوفوق رضاست
خورده مکیر * قسمت ازلی بیایه بی حضور ما لامیه خورده مکیر خورده طومعه یعنی
طعن ایلام * محصول بیت * چونکه قسمت ازلی بی بزم حضور من سز ایلام
یعنی اول قسمت ایلام کبری وقت چونکه بر حاضر دکل ایلام ککر بر مقدار
رضایه موافق دکل ایسه طعن ایلام کانه که حاضر اولسق مقتضای بجه قسمت
ایدر لردی اما حاضر اولما غله بر مقدار مقتضایه موافق قسمت ایلام بتر سه دخل
و طعن ایلام حاصلی قضایه رضایه بر دیمکدر (چولاله در قدح هم بر ساقیای مشک
که نقش خال نکارم نمی رود ز طهر * می مشک شراب مسکندر که حرف تعلیل
نقش خال نکارم اضافه قناری لامیه لردی رود کتمسون و یا کتمیه ضمیر دن
مر ادخاطر در * محصول بیت * ای ساقی لاله کبی قدح شراب مسکت دکل
تا که نکار من خالی نقشی خاطر مدن کتمیه مشک کبری لاله نک داغی ایچوندر
و نقش خال جانان ایچوندر چولاله تشبیهی ایکی بره صرف اولمق قابلدرد قدح
وی مشک تا مثل تد بر مصرع اولک معناسنی ای ساقی لاله کبی بزم قدح
مشکبو شراب دوله دین مشکدن مرادی بلمشدر (نکفتت که حذر کن
ز زلف اوای دل * که میکشند در بن حلقه باد در زنجیر * نکفتت فعل ثنی ماضی
استفهام انکاری معنایه دیدم می بن سکا یعنی دیدم دیمکدر که حرف تعلیل
در زنجیر در حرف صله بر زنجیر دیمکدر * محصول بیت * ای کوکل بن سکا دیدم
که انک زلفدن حذر ایله زبیر او حلقه زلف جانانده بادی زنجیره چکر لری یعنی
بونده باد چاکس واری زنجیره چکر لرسن خود بر آغز آقلی دیوانه سن بو حلقه ده
بادی زنجیره چکر لردیمکدن مراد بودر که زلف مجعد زنجیر شکنده اولور
باد ایسه زلفه او غرامه دن خالی دکل پس کانه که حلقه زلفه بند اولور (بیار ساغر
یا قوت فیض و در خوشاب * حسود کو کرم آصفی بین و بهیر * ساغر یا قوت
فیض اضافتی بیایه در یا قوت فیضی یعنی فائده لی و او حرف عطف در خوشاب
یا قوته معطوف قدر تقدیری ساغر در خوشاب فیض در یعنی در خوشاب فائده لی
ساغر کتور دیمکدر کرم آصفی اضافتی بیایه در آصفه یعنی وزیر اعظمه
منسوب کرم) کرم بینک مقدم مفعولیدر و بهیر بیینه معطوف * محصول بیت
خواجه خطاب عام طریقه بیور یا قوت فیضی و در خوشاب فیضی ساغری

رد نمی

کتور

کتور و حسوده دی وزیر اعظم کرمی کور و اول یعنی بکا ایلام یکی رعایتی کور
و هلال اول حسد کدن (دل رمیده مارا که پیش میکرد * خبر دهمد زنجون
جسته از زنجیر * دل رمیده مارا اضافه قناری بیایه و لامیه در رمیده اورکش
را ادان تخصیص که اسمد ز کیم معناسنه پیش اولک معناسنه در جسته جیم
عربینک فحیله صحرایش معناسنه اما بونده قاجش و صحرایش معناسنه در
* محصول بیت * بزم اورکش و قاجش کو کلر لک او کفی کیم طو تار یعنی کیم ضبط
ایده بیلور آمدی خبر و بزم زنجیر دن بوشاوب اورکش مجنوندن که بزم رمیده
کو کلر زنجیر دن بوشایش بر مجنوند بزم خبر و بزم که طو توب زنجیره اورسونلر
زنجونی مجنون و جسته بی خسته یازانلر خاتله و معناسنی خسته مجنونه خبر
و بریکوز زنجیر دن دینلر لفظده و معناسنه خطایدوب عجب دیوانه لک ایلام
(جهه جای گفته خواجو شعر سلمانست * که شعر حافظ مایه نظم
خوب ظهیر * جای بونک کبی برارده مقعده رکفته خواجو شعر سلمان
اضافتی لامیه لردی شعر حافظ ده بویه در نظم خوب ظهیر بیایه و لامیه در
* محصول بیت * خواجو کلامنک و سلمان شعرینک نه محلیدر یعنی انلرک
نظمیه نه اعتبار که بزم حافظ زک شعری انلرک شعرندن دکل ظهیرک خوب
شعر ننده بکدر خواجه ظهیرک شعری سلمانک و خواجو بونک شعر نه ترجیح
ایدر با خصوص که سلمان شاعر ساحر و خواجو به فحلیند شعری عجم دیمشدر
فی الواقع ظهیرک کلامنده اولان حلاوت و صفا بر شاعرک کلامنده بوقدر
مکر حضرت مولانا جامینک که انواع شعرده قصب سبق ایلمش قدس الله
سره العزیز حاصلی حافظک شعری ظهیر شعرندن بکدر زبیر صرف عرفاندر
و ظهیرک صرف مجازدر (حدیث توبه در بن بزمکه مکو حافظ * که ساقیان کان
ابرویت زبند بتر * محصول بیت * ای حافظ بو مجلسده توبه سوزینی سوبله یعنی
توبه آدین آکد زبیر کان ابرو ساقیلر سنی غمزه و مزکان اوقیله اورر حاصلی
ساقیلر سنک توبه کی استزلر زبیر مجلسک رونق و نور ضیای بخشی سن وله ایضا
(دلا چندم بربری خون ز دیده شرم دار آخر * تونیزای دیده خوابی کن
مر ادل بر آخر * چندم میم معنا جستن خون مقید در نیزدخی دیمکدر
خوابی یا حرف تکبیر مر ادل لامیه * محصول بیت * ای کوکل نیچه بر قانمی
دو کرسن کوز مسدن البته اوتان سنده ای دیده خواب ایله کوکل مر ادینی
حاصل ایله کوکله عتاب ایدر کوزی فان اغلده یغیون و کوز عتاب ایدر
از بومایوب کوکلی بیدار طو تندیغیون حاصلی کوکل ایله کوزک حاللری بری
بر رسته موقوفدر هر باری که دل را خنده در کوز فر اغنده در و کوز فر اغنده

رد سروری و شعی

از بحر هج منن سالم
مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن

اولنجه کوکل راحتده اولور (منم یارب که جاناراز ساعد بوسه میچیم * دعای
صمیم دیدی که چون آمد بکار آخر * یارب بونده ایکی معنایه متعذر یعنی
یا الله و عجباً معنایه که حرف بیان جاناراز اادات تخصیص بوسه میچیم
مفعول ضرر بی و از ساعد غیر ضرر بی میچیم فعل مضارع متکلم وحده دیدی
فعل ماضی مفرد مخاطب استغفامی متضمن کوردکی دیمکدر که حرف بیان
چون بونده کیف معنایه در آمد بکار ایشه کادی یعنی یارادی * محصول
یت * بنیم یارب که جانانک بلکندن بوسه دیروب دیوشرم استغراب ایدر
جانانک ساعدنی بوس ایلدیکنی یعنی یور عظیم ایشدیر که اولر صباح وقتک
دعاسنی * کوردکی که ایشه کاوب یارادی یعنی فائده ویردی زیر اضمحدم
دعا ایلش ایش که جانانک ساعدنی بوس ایلده (مراد دنی و عقی بن بخشید
روزی بخش * بکوشم قول چنک اول بندسم زلف یار آخر * روزی بخش
وصف ترکیبیدر رزق بعلایی یعنی رزاق معنایه بونیده آخر مقابل اولدر
* محصول یت * دنیا و آخرت مراد بی بکا الله تعالی بغشادی اول قول و انعمه
چنک آوازی بغشادی و آخر المسه زلف یاری ویردی حاصلی بکا کامر ایلدی
ویردی (چو باد از حرم دونان ربودن خوشه ناچند * زهمت توشه بردار
و خود نخمی بکار آخر * خوشه بونده باشی معنایه در و یا حرف وحدت
و یا تکبر توشه آرق و یا حرف وحدت بردار فالدیر یعنی تحصیل ایل و او حرف
عطف خود بونده کندی معنایه در نخمی یا حرف وحدت بکار فعل امر مفرد
مخاطبیدر کاریدنن اکین الی دیمکدر * محصول یت * بل کنی الحقار
خرمنندن بر باقی و یا مطلقاً باشی قاعقی نیچه به دلک حاصلی ایلک جریبانه
صیازقی نیچه به دلک همتدن بر توشه فالدیر و کندی بر تخم الذیعنی همت ایدوب
بر حالت مید ایلکه خلق سکا محتاج اوله و سن کمیه محتاج اولیه سن
(نکارستان چین دائم نخواهد شد سرایت لیک * بنول کلک منک آمیز نقشی
مینکار آخر * نکارستان چین و نکارخانه چین بر او در که کلن استاد نقاشلر
کندیلر استخراج ایلدکاری نقوش غریبه بی انده نقش ایلش بنول یا حرف
مصاحبت بنول هر سنه نل سوری اوچنده دیر لیشک آمیز وصف ترکیبیدر
منک قرشد بر بی نقشی یا حرف وحدت مینکاری حرف تأکید نکارامن
مفرد مخاطب نکاریدنن نقش ایلدیمکدر * محصول یت * بیلور مکه چین
نکارخانه بی سیر ایلک اولیسرد کلدیر لیکن منک آمیز ملک اوچیله بر نقش
نقشه یعنی نکارخانه نقوشنه قادر دکل ایشک قلم اوچیله بر سنه یا زحالی
طورمه حاصلی مالا بیدر که لا بترک * کله حسبجه افعال ایتقه به

و اعمال ایتقه به قادر دکل ایشک بالکلیه ترک ایلک اولر قادر اولدیغن د کاو
عمله سعی ایدوب نل طورمه (دلادر ملک شنجیزی * کراز اندوه نکریری *
دم صحبت بشارتمایا سارد زان دیار آخر * ملک شنجیزی اضافتی بیایه شنجیزی
وصف ترکیبیدر خیزیدنن کیچه قالقی معنایه اندوه غم و غصه نکریری
فعل ننی استقبال مفرد مخاطب قاچر سین دیمکدر دم صحبت بیایه و مبتدا
و یسارد خبری * محصول یت * ای * کواکب اگر شنجیز لک ملک کنده غمدن
وز خمدن قاچر سک یعنی شنجیز اولم فی اختیار ایدر سن صباح نفسی سکا دیار
جانانن مستقل کتورر البته حاصلی کیچه لر قالقوب جانانه خاوص طوئله
توجه ایدر سن صباح وقتنده سکا کوی جانانن خیرلی خبر ل کاور البته
(بی چون مایه از نوزدمی چون لعل یش آورد * تو کوئی تا نیم حافظ ساقی شرم
دار آخر * بی یا حرف وحدت زانوزد دیر چو کدی می یا حرف وحدت تا نیم
اسم فاعلدر توبه کار معنایه * محصول یت * ماه کی بر محبوب دیر چو کدی
و لعل کی بر باده اوکنه کتوردی ای حافظ سن تا نیم دیر سن یعنی شرایدن
توبه کارم شمد نکر و ایچم دیر سن سیاقیدن حجاب ایلد بوسوزی سوبله حاصلی
ماه کی بر دلبره ایچم نیچه صبر ایدر سن و له ایضا (ساقیا مایه شیباب یار *
یکدو ساغر شراب ناب یار * مایه اصله دیر لر شبا به اضافت لامیه در بیکتک
دیمکدر * محصول یت * ای ساقی بیکتک سر مایه سن کتور یعنی برایکی ساغر
شراب صافی کتورر بر سر مایه جوانیدر یعنی پیرنوش ایدر سه جوان اولور
(داروی درد عشق یعنی می * کوست درمان شیخ و شاب یار * شاب بانک
تشدید یله بیکتدر ضرورت وزن ایچون تخفیف قلندی * محصول یت * عشق
در دینک درمانی یعنی شراب که اول شراب پیرل و یکیدل درمانیدر کتور
حاصلی شراب کتور (آفتابست و ماه باده و جام * در میان مه آفتاب یار *
باده بی آفتابه و جامی ماهه تشبیه ایلر * محصول یت * آفتاب و ماه در باده
و جام ماه کی جام ایچنده آفتاب کی باده کتور (میکنده عقل سر کنشی تمام *
کردنیرازی طنباب یار * محصول یت * عقل تمام سر کنشک ایدر بوین
بغلغه باده دن طنباب کتور (برن این آتش مرا آبی * یعنی ان آتش چو آب یار *
* محصول یت * ساقی به خطاب ایدوب بیورر بنم بوا تشعه صوسپ یعنی اول
صوکبی اریکن آتشی کتور (کل اگر رفت کوبشادی رو * باده ناب چون
کلاب یار * محصول یت * کل اگر کتد بیه ای ساقی سن دی وار شلکله
کیت یعنی شاد و خندان واردی و بزه کلاب کی باده ناب کتور یعنی صافی
شراب کتور (غلغل بلبل ار نم اند چه غم * قلقل شیشه شراب یار * محصول

از بحر خفیف
فاعلاتن مفاعلن فعلا

بیت * اگر بلبلی غلغلی قالمده سه نه غم شراب شیشه منک قلفلی کتور یعنی
 صوت بلبل یوغیسه قفلل صراحی بی بزه کتور (غم دوران بخور که رفت میساده *
 نغمه بریند و رباب بیار * بر بپای کی بانک فتحه لایله قیو زور باب اقلقدر * محصول
 بیت * دوران غم بیسه که باده واردی دیو یعنی فنا اولدی قیو زله رباب
 فغمه منی کتور غیریمی افسانه در (وصل او جز خواب نتوان دید * دارویی
 کوست اصل خواب بیار * محصول بیت * وصل جانانی دوشدن غیریده
 کور من اولمز آمدی بردار و که دار بقونک اصلیدر کتور یعنی شراب او بودر
 قسیدر زرا اثر بانک بر صفتی هر قدر رفوددن او بودی معنایه پس بکا
 شراب کتور که ایچوب مست اولوب اوبقوبه زار ایم باشد که جانانی دوشده کورم
 (کرچه مست سه چارچام در * تابانکی شوم خراب بیار * محصول بیت *
 کرچه مست اوج درت قدح دخی ویرتا کلیا خراب اوله یم) بکدور و طبل کران
 بجا فظده * کرکنا هست و کر تواب بیار * محصول بیت * بر ایکی اغر و طبل حافظه
 و بر یعنی یارم بطمان شراب آکوردی حافظه ویرا کرگاه واکر تواب همان
 کتور بری حاصلی جمیع ایاتک آنرنده بیارله مخاطب اولان غزلک اولنده
 مذکور ساقیدر و له ایضا (مرو بالا بلند خوش رفتار * دلبر نازنین
 کل رخسار * نقد بری ای سروای دلبر در حرف ندا حذف اولندی * محصول
 بیت * ای رفتاری کوزل قامتی بلند سروای کل رخسار نی نازی دلبر (دل مابرد
 بهیاری * از برای خدایکاهش دار * محصول بیت * بزم کوکیزی عیار لاله
 المی وایلتش سن الله ایچون ای حفظ وصیانت ایله) تابیدیم دو چشم جادویت
 * در دل من نمائند صبر و قرار * تا ابدای غایت ایچوندر * محصول بیت *
 اولوقندن بری که ایکی جاد و کوزل کوردم بنم * وکلده صبر و قرار قالمدی
 (سنبل رافا کر افشانی * نبود منکر اد کر مقدار * محصول بیت * سنبل
 زانی اگر سکر سن دخی مشکه مقدار قالمایز یعنی مشکان مقداری اولماز
 (بی وفای مسکن در پشته * وفا کوش ای بت عیار * محصول بیت *
 وفاسزانی دخی صنعت ایله وفایه سعی ایله ای بت عیار (گاه کاهم بیوسه
 بنواز * تا که کردی ز عمر بر خوردار * محصول بیت * گاه کاه بنی بر بوسه ایله
 رعایت ایله تا که عمر دن بر خوردار اوله سن (حافظ مستند که حیرانت *
 بنده تست بی زرد نیار * مستند ایکی معنایه در یعنی هر صدن و یا قهر دن
 ایگلمش * محصول بیت * مستند حافظه که حیراند رسنک قولکدر ایچقه سنر
 والتونش یعنی طوعا و رغبه سکا قول اولمشدر و ایکی غزل یا تمزده اولان
 دواوشده بولغدی اما شارح بری برینه تقلیده یا زمشدر برده انلره تقلیده

از بحر خفیف
 فاعلاتن مفاعلات

بازدق و له ایضانی حرف الزاء (منم که دیده بدیدار دوست کردم باز *
 چه شکر گویمت ای کار ساز بنده نواز * دیدار بونده یوزدر کردم باز آچدم دیمکدر
 کار ساز بونده نواز وصف ترکیبیدر سازیدندن و نوازیدندن ایش دوزخی و بنده
 او خشایچی دیمکدر * محصول بیت * بنم که کوزیمی دوستن روینه آچدم یعنی
 دوستن روینی کوردم سکانه شکر سوبلیه یم ای قولنی او خشایچی ایشین دوزخی
 الله یعنی قولنی تدارک ایدوب مصلحتنی دوزخی (نیاز منسد بلا کورخ از غبار
 مشوی * که کیمای مرادست خالک کوی نیاز * نیاز احتیاج و مندادات
 نسبت احتیاجی دیمکدر بیلایه اضافت لامیه در و کونک مقعولی و رخ مشویک
 مقعول صریحی و از غبار غیر صریحی و مجموعی مقول قول تقدیری از غبار
 کوی نیاز در که حرف تعلیل کیمای مراد بیانیه خالک کوی نیاز لامیه و بیانیه در
 مجازا * محصول بیت * بلا فقیر و محتاجنه سوبله یوزکی کوی نیاز غبار ندن
 بومه یعنی هر بلا به صبر ایله و شکایت ایلد زیر اکیبای مراد نیاز محله سنک
 خاکیدر حاصلی نیازی یعنی عرض حاجتی الدن قومه زبر نیاز مندی هر کس
 رعایت ایدر یعنی تواضع مراد کیمای سیدر که متواضع مرادین بولور حاصلی
 تواضع و تواضع مراد و صوله سیدر (یک دو قطره که ایشار کردی ای دیده *
 بسا که بر رخ دولت کنی کرشمه و ناز * یک یا حرف سبب برای صله معنایه در
 رخ دولت بیانیه * محصول بیت * ای دیده برایکی قطره سبیل که ایشار ایلد
 دولت یوزنه چوق کرشمه و ناز ایلرسن یعنی روی وصال جانانی * کور ووب
 شاد و خندان اولورسن حاصلی تفریح و نیازله اغملی وصول دولت و سعاده
 سیدر (طهارت ارنه بخون جگر کند عاشق * بقول مفتی عشقش درست
 نیست نماز * بقول مفتی عشقش اخافتاری لامیدر در و بیانیه لر در و شین
 ضمیر عاشق را جعدر * محصول بیت * اگر خون جگر لاله طهارت ایلر سه یعنی
 فان اغلیوب خونه غرق اولر سه عشق و قیسی قولیله انک نماز و نیازی صحیح
 دگاه حاصلی عاشق کوزی کریان و جگری بریان اولر سه اهل عشق قنده
 مقبول و مطبوع دگادر (زمشکلات طریقت عنان متاب ای دل * که هر دراه
 نیندیشد از نشیب و فراز * عنان متاب مقعول صریحی و زمشکلات غیر
 صریحی که حرف تعلیل مراد لامیه نیندیشد فعل نفی استقبال فکر ایلر
 یعنی قایم از نشیب ایش فراز و قش اولر زنده فتح و کسر جائزدر * محصول بیت
 عشق طریقتی مشکلاتیدن عنانک دوندر سه ای کوکل یعنی اعراض ایله
 زیر عشق بولینک اری انیشدن و یوقشدن قایم یعنی عاشق طریق عشقه
 زحمت و مشقتدن اندیشه ایلر (من از نسیم سخن چین چه طرف بر بندم *
 از بحر محبت

حرف الزاء
 از بحر محبت
 مفاعلاتن مفاعلات

چو سرور است درین باغ نیست محرم راز * نسیم سخن چین بیایه سخن چین
وصف ترکبیدر غماز معناسنه طرف فائده سرور است بیایه درین
باغ تقدیری باغ عشق و محبت در * محصول بیت * بن نسیم غمازدن نه فائده بغلام
چونکه سرور مستقیم باغ عشق و محبت در محرم راز دکانر یعنی سرور و نجو
استقامتله عاشق باغ عشقه محرم راز دکل یا نسیم غمازدن عاشق نه فائده
حاصل ایدر نسیم غمازدید کاری انکچوندر که بوی زلف جانانی عالمه منتشر ایدر
مصرع ثانی نیک معناسنی طوغری سرور کبی بو باغده محرم راز دکانر دینار
معنایی طوغری سو یلمشدر (درین مقام مجازی چیز بیاله مکرر *
درین سر اچه باز یچه غیر عشق مجاز * مقام مجازی بیایه مراد دینار که فانی
محض در سر اچه باز یچه ده بیایه در باز یچه او یونجی یعنی او یونجی سرائی که
دینا مراد در * محصول بیت * بو مقام مجازیده بیاله دن غیری طوغده یعنی
الک بیاله و جامدن غیری نسنه آمد بو او یونجی سرائیده عشقندن غیری
او یونجه یعنی عشقندن غیری نسنه به مشغول اوله عاشق اول (اگر چه
حسن نواز عشق غیر مستغنیست * من آن نیم که ازین عشق بازی آیم باز *
* محصول بیت * اگر چه سنک حسنک اغیارک عشقندن مستغنیدر یعنی
کسه نک عشقنه محتاج دکانر اما بن اول کسه دگام که بو عشق باز اقدن کبر و کام
یعنی رجوع ایدوب فراغت ایدم یعنی محبوب دوستی ترک ایلام (چه گویمت که
ز سوز درون چه سببیم * ز اشک برس حکایت که من نیم غماز * محصول بیت *
سکانه دیم که سوز دروندن نه کوررم یعنی بن بیان ایده مزمن اش دلدن
کور دیکمی اشکدن صور حکایتی که غماز دگام یعنی اشک غماز در که محبت
و عشقی اظهار ایدر (غرض کرشمه حسنست ورنه حاجت نیست * جمال
دولت محمود را برف ایاز * محصول بیت * سلطان محمودک ایازی سومه دن
مرادی ایازک کوزلکی و حسنک باز و شیوه سیدر یعنی عشق و محبتک حرکات
و سکانیدر بو خسه احتیاجی بو قدر سلطان محمودک دولتی جمالک ایازک زلفنه
یعنی آنک دولتی سلطنت دولتی در که حسن و بهاده زینت و پیرایه به احتیاجی
بو قدر پس ایازی سومه دن غرض تجلی جمال و کرشمه حسندر یعنی ارازانده ناز
و شیوه دن (غزل سرائی ناهید صرفه نبرد * دران مقام که حافظ بر آورد آواز *
صرفه زیاده بوند ترقی مراد در ناهید زهره یلدر زیدر که سازنده را کامنسودر
غزل سر اوصف ترکیبیدر سرائیدندن غزل ابر لایچی دیمکدر سین ده فتحه و کسره
جائز دریای اول اصلی و بای ثانی اضافت ایچون کلمشدر و اضافت لامیه در بر آورد
قالدره دیمکدر آواز معنولی * محصول بیت * زهره نک غزل ابر لایچیلکی

صرفه ایله ترقی یعنی ترقی ایله شول مقامده که حافظ آواز قالدره یعنی غزل سرائیلکی
ایلیه حاصلی حافظ عشق دستانی او قودینی برده زهره نک آوازی پست اولور
وله ایضا (هزار شکر که دیدم بکام خویش باز * ز روی صدق وصفنا کشته
بازدم ساز * خویش تابی معناسنه بدندن بازدمه مقید دردم ساز وصف
ترکیبیدر سازیدندن دم نفس دم سازک معناسنی هم نفسدر یعنی مصاحب
* محصول بیت * بیک شکر که بنه سنی کندی مراد نجو کوردم مصرع ثانی
دیدمی بیان ایدر یعنی صدق وصفنا بدندن کو کلمه مصاحب اولمش یعنی
سنی کو کلمه خلوص طوبیله مصاحب اولمش کوردم خواجه وصال جانانه
هزار شکر ایدر (روند کان طریقت ره بلا سپرد * حریف راه نیندیشد از نشیب
و فراز * روند ککان الف و نوله جمع اولدی ذوی العقوله صفت اولدی یعنی چون
رونده سیاح معناسنه در طریقه اضافت لامیه در مجازا سپرد سینک ضمی
و کسر یله الف ظمشر کدر اعرلق و چکنکک بیننده بونده چکنککدن یورمک
مراد در حریف بونده مطلق شخص معناسنه در راه اضافت لامیه در
* محصول بیت * طریقت سال کبری و سیاحلری بلا یولنه کیدر لر یعنی بلادن
قاجزل زبر اولاری یولک اندیشندن و یوقشندن قایرمن یعنی اندیش و یوقش
خاطر بنه کلمز (غم حبیب نهان به زجست و جوی رقیب * که نیست سینه
ارباب کینه محرم راز * سینه ارباب کینه لامیه لر در محرم راز مصدرک مفعولنه
اضافتی قبیلندندر * محصول بیت * حبیبک غمی جست و جوی رقیبیدن
نهان اولمق یکدر یعنی رقیب آریوب بولسندن و بولسندن حاصلی اطلاعندن
زیر ارباب کینه نک سینه سی محرم راز دکانر یعنی سرجانانه لایق دکل (بدین
سپاس که مجلس منورست بدوست * کرت چوشمع جفائی رسد بسوز و ساز *
بدین با حرف سبب که حرف بیان بدوست با حرف مصاحبت جفائی
یا حرف وحدت و یا تکیه بساز قانع اول دیمکدر * محصول بیت * پوشکر
سببیه که مجلس دوستله منور و روشندر اگر سکا شمع کبی بر جفا ابر و سیه یان
و قانع اول حاصلی دوست ایچون یا تمقدن قاجمق کرک بلکه آنک ایچون یا تمغه
راضی اولمق کرک (به نیم بوسه دعایی بخور اهل دلی * که کیدد شمت از جان
و جنم دارد باز * دعایی یا حرف وحدت یا حرف تکیه و خرفعل امر مقرر
مخاطبیدر رضاتون آل معناسنه اهل دلی اضافت لامیه در و یا حرف وحدت که
حرف تعلیل کیدد شمت مصدرک مفعولنه اضافتیدر و لامیه دارد باز کبر و
طوبتاری یعنی منع ایدر * محصول بیت * یارم بوسه ایل بر اهل دلدن بر دعا آل یعنی
بر عاشق صادق رعایت ایدوب بر خیر دعاسن آل تا که اول دعا شمتکک

از بحر محبت
مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن

کیدی بی جان و جسم کردن منع ایلویه حاصلی سنی عذاب و بلادن حفظ وصیانت
 ایلویه (ملالتی که بروی من آمد از غم تو) توان که شرح دهم آصفیال دراز
 * محصول بیت * بر ملالت که بنم بوزیم کادی سنک نمکدن یعنی سنک غم
 و غصه کدن بکا کان بلار و ملال برای آصف یعنی ای وزیر اعظم اوزون یلمده
 آتی شرح ایلک اولور انجق برایکی کونده شرح و بیان ایلک اولمز (فکند زمزمه
 عشق در عراق و حجاز * نوای بانک غزلهای حافظ شیرازی * زمزمه آوازه یعنی
 چاو عشقه اضافت بیانی در عراق و حجاز ایهام طریقه مذکور در رباعی
 عراقدن مراد عراق محمدر که اصفهان و نواحی سیدر و حجازدن میکه
 و نواحی سیدر و قشما تده عراق اصول اربعه نک ایکنجی سیدر و حجاز مایه
 و بوسلک آوازیدر نواده ایهام طریقه راقع اولمشدر صیت و صدامعنا سنده
 و نغمه اصفهانک فرعی اولان نوا که حقیقه فرعیده مشترک در نوای بانک
 غزلها اضافت لایمه در حجاز * محصول بیت * عشق آوازی بی عراق و حجاز
 صالیدی حافظ شیرازک غزل لرنک بانکی نوایی یعنی آوازی نیک صیت و صدای
 حاصلی علامه غزل لری شهرت بولدی وله ایضا (خوش آن شبی که درانی صد
 کرشمه و ناز * کنی توان از شوخی و من کشم بنیاز * شبی با حرف و حدیث که
 حرف رابط صفت در ادات تأکید * محصول بیت * خوش اول کیچه که بوز ناز
 و شیوه ایل کاه سن شوخته و حشر لغله ناز و شیوه ایلویه سن و بن ناز و شیوه کی
 حکم پس اول کیچه زیاده خوش کیچه در (چو غنچه سر درویش بکانهان ماند *
 دل مرا که نسیم صباست محرم راز * سر درویش لایمه در دین شمع زده
 راجع در شمار قبل الذکر طریقه * محصول بیت * غنچه کبی سر درویش قنده
 کیزی قالور بنم کو کلک که نسیم صبا محرم رازیدر بونده ایکی اعتبار و ابر بریسی
 اولدر که غنچه نک سر درویش مخفی قالدیغی کبی بنم دلمک سری مخفی قالمزیرا
 غنچه نک درویش قات قات پیرا قلمزیرا یکسیده اولدر که غنچه نک سر درویش
 مخفی قالدیغی کبی بنم دلمکده قالمزیرا یکسیده نسیم صبا محرم رازدر پس
 ایکی سنده رازی کشف ایدرزیرا صبا نک شادند در غنچه بی فتح ایلک پس
 سر درویش مکشوف اولور (امید قد تو میسداشتم ز بخت بلند * نسیم زلف تو
 میخواستم ز عمر دراز * محصول بیت * سنک قدک امیددینی طو تاردم بخت
 بلنددن یعنی طالع بلنددن سنک قامتکه وصول اوماردم سنک زلفک نسیم
 دیلردم عمر درازدن یعنی چوق بشامقدن مرادم سنک زلفک نسیمه مالک اولمق
 ایدی عمره درازلق ملامت اولدیغی کبی زلفه ده مناسبت در (چه فتنه بود که
 مشاطه قضا انک بخت * که کردن کس شوخ سیه بسمه ناز * مشاطه

از بحر محبت
 مفاعله مفاعله مفاعله مفاعله

قضا بیانیه ترکس شوخده بویه در سمریه نازده بویه در * محصول بیت *
 نه فتنه ایدی که قضا بر یکسی پیدا ایلدی یعنی وجوده کتوردیکه اول جانانک
 چشم شوخی یعنی مطبوع کوزینی ناز سمریه سیله سیاه ایلدی یعنی قرا کوزلی
 براندی (چه حلقها که زدم بر دردل از سر سوز * بیوی روز وصال تو در شبان
 دراز * چه بونده مبالغه معناسنی افاده ایدر نه که سابقا بیان اولندی که
 حرف بیان و با رابط صفت در دل لایمه در حجاز * سرجهت معناسنده در
 سوز اسدر یا غن و حرارت معناسنده اضافت بیانیه در بیوی روز وصال تو
 با حرف مصاحبت اضافت لایمه در شبان الف و نونه جمعی خلاف قیاسدر
 درازه اضافت بیانیه در * محصول بیت * نه حلقه که کوکالرمیوسنه اوردم
 صدق و سوز جهتندن یعنی جان و کوکالرمیوسنه اوردم
 ایلدم اوزون کیچه لرده سنک وصال کونی امیدیه حاصلی اوزون کیچه لرده
 نیچه هم صاحبی اهل دله توجه ایلدم سکار صلت بولمق امیدیه یعنی صدق
 توجه له او یومادم سنک وصالک امیدیه (مرا چه فکر ز جور تو و جفای رقیب
 * اسیر عشق نداردم از بلای دراز * محصول بیت * بکانه اندیشه و قیغوسنک
 جور کردن و رقیبک جفا سندن زیرا عشق اسیری اولان اوزون بلالردن
 غم نیز یعنی عاشق جانان جانندن تقدیر که بلا کاسه غم چکمز (صبا بمقدم کل
 روح روح می بخشد * هزار رحمت حق باد بر چنین غماز * بمقدم کل با حرف
 سبب و اضافت مصدرک فاعله در روح روح مصدرک فاعله در روح رانک
 فتحیله راحت معناسنده در * محصول بیت * صبا کلک کلمه سی سببیه روحه
 راحت باغشرا الهک بوزیک رحمتی اولسون بونجیلین غمازه یعنی صبا به که
 جانان جانندن رانجه کل کتورر (غبار خاطر ما چشم خصم کور کند *
 نورخ بجانانه ای حافظ و بسوز و باز * غبار خاطر ما اضافت لایمه لدر
 بونک کبی برلده غباردن مراد بی حضور لاق و کدر در رخ نهک مفعول صریحی
 و بخال غیر صریحی * محصول بیت * بزم خاطر غباری خصم کوزینی
 کور ایدرای حافظ سن بوزیکه قویان و صبرایله و صبرله فاعل اول وله ایضا
 (براه میکده عشاقراست در نک و ناز * همان نیاز که حجاج رابراه حجاز *
 * محصول بیت * میخانه بونده عشاقک در یلمده و بلوب یو پر مده اول نیاز که
 حجاج کدر حجاز بونده یعنی حجاج حج بونده نیچه که تضرع و زاری بلفله کیدر لرسه
 میخانه بونده عشاق انجیلین نیاز و تضرع علیه یار و یو پر مضرع اولده راست
 لفظنی مستقل کلمه ظن ایدوب معناسنی عشاق میخانه بونده طوغروسی
 نک و نازده در یعنی سعی و اهتمام ایدر دین بیتک معناسنده اهتمام ایلماش

از بحر محبت
 مفاعله مفاعله مفاعله مفاعله

روشنی

(تم ز هجر تو چشم از جهان فرو میزد وخت * امید دولت وصل تو داد جام باز *
 چشم فرو میزد وخت مفعول صریحی و از جهان غیر صریحی فرو داد
 تا کید در میزد وخت فعل ماضی مفرد غائبه یکدی یعنی یومدی * محصول
 بیت * سنک فراق کدن تم جهانندن کوزی یومدی ایدی سنک وصال امیددی
 نه بکاجان و بردی یعنی امید وصال تازه خیانت و بردی یعنی بی احیا ایددی
 (همچ در زدم به دایرین زخمت دوست * چه که بیا فتم آیم زیت برستی باز
 * محصول بیت * هیچ بر قیویه کتم فوند نصکره دوستک حضور نندن
 بلی چونکه بن کعبه بی بولدم بت پرستل کدن رجوع ایدرم کیر و کورم
 دیمکدر مرادی رجوع ایدرم دیمکدر (شی چنین بسحر که ز بخت میخواهم
 * که با تو شرح سر انجام خود کنم آغاز * شی یا حرف وحدت که حرف بیان شرح
 سر انجام خود اضافت لری مصدرک مفعولنه و لامیه در آغاز ابتدا و اول
 * محصول بیت * سحر وقتنده طالع مدن تو بچلین بر کعبه استرم که سکا کندی
 با آمدن بکنک شرحی ایدم یعنی بر کعبه استرم که سر انجام شرحه با ایدم
 انده حاصلی احوالی مفصل بیان ایدم (ز شوق مجلس آن ماه حرکتی حافظه *
 کرت جو شمع بسوزند پای دار و بساز * حرکت خانک کسری و فحیله قرا او که عرب
 سحرانشین و بعضی تر کن ایچنده او توریا حرف نسبت حافظ منادی پای دار
 ثابت قدم اول دیمکدر بساز قانع و صابر اول دیمکدر * محصول بیت * ای حافظ
 اول ماه حرکت که هک مجلسی شوقندن اگر سنی شمع کبی باقر لسه ثابت قدم
 اولوب قانع و صابر اول یعنی هیچ شکایت ایله وله ایضا (عروس کل در آمد
 بیزم کاشن باز * بخواست بلبل خوش کو بر آورد آواز * باز دگری تا کید ایدر
 بر آورد فعل امر غائب فالد رسن دیمکدر یعنی آواز فالد رسن * محصول بیت *
 کل عروسی به بزم کاشنه کادی قنده در بلبل خوش کو یعنی کوزل ایر لایچی
 بلبل قنده در آواز فالد رسن یعنی شوق ایله نغمات ایلسون (دل از هجر ممکن ناله
 زانکه در عالم * غمت و شادی و خار و گل و نشیب و فراز * محصول بیت *
 ای کوکل هجر اندن ناله و فریاد ایله زیر عالمده غم شادله و کل دیکنله و انیش
 یوقوشله در یعنی اشیا اضداد ایله متبینه در پس هجران و وصال متلازماندر
 سائر اضداد متلازمان اولدی بی کبی (دو ناسدم چونان از غم و غمیکویم *
 هنوز ترک کان ابروان تیر انداز * محصول بیت * پای کبی ایکی قات اولدم غمدن
 حال بوکه هنوز تیر انداز کان ابرو ترک ترکنی سویم یعنی بونلری ترک ایلدم دیم
 خاصلی نه دیکلو زجت چکسم جوانلر محبت و عشقی ترک ایلیم (زطره
 تو بریشانی دلم شد فاش * غریب نیست زمش آری اربود غماز * بریشانی

از بحر محبت
مفاعلهن فاعلهن مفاعلهن فعلات

یا حرف مصدر دله اضافت میه فاش اشکاره * محصول بیت * سنک طره له
 پریشانلغندن کو کلک پریشانلغنی آشکاره اولدی بلی مشکدن غریب دکادر
 اگر غماز اولور سه یعنی مشک البته کندینی بلور در پس سنک طره له پریشانلغیده
 بو تجلین بنم کو کام پریشانلغنی فاش ایلر (نه این زمان من شوریده دل نهادم
 روی) بر آستان تو کاندرازل بسوز و نیاز (محصول بیت) بن شوریده دل همان
 بوزمانده بوزی آستانکه قومدم بلکه از لده سوز و نیاز له سنک آستانکه بوز قویه
 کلشم یعنی سکا محبت و عشقم از لیدر ا یک نیست صعب و سهل در طریق حافظ را
 که مرغ راجه تفاوت بود نشیب و فراز * محصول بیت * حافظه طریق عشق
 و محبتده کوچ و قولای بر در یعنی نه ز جتدن مغموم و نه رجتدن مسرور اولور
 زیر امر غه انیش و یوقوشده تفاوت اولمز و له ایضا (در آ که در دل خسته توان
 در آید باز * بیا که در تن مرده روان در آید باز * در آ در حرف تا کید الف
 مدوده اید فعل امر مفر دخطاطب کل دیمکدر آیدندن اصلی آی دریا ضرورت
 وزن ایچون حذف اولمشدر که حرف بیان و یا تعلیل در حرف صله دل خسته
 اضافتی بیانیه در توان قوت در آید در حرف تا کید باز کیر و بیایا حرف تا کید که
 حرف بیان و یا تعلیل در تن مرده در حرف صله و اضافت لامیه و یا بیایند در
 روان روح انسانی * محصول بیت * کل که بنه دل خسته به قوت کاه یعنی سنک
 کلک سیبیه خسته کو کاه قدرت و قوت کاه کل که تن مرده به بنه روح کاه
 ایکی مصرع اعلی مضمونلری متقاربه در قیاس اول مصرع اعلی بیاد یوب ابکچی
 مصرع اعلی در ادیمک ایدی زیرادر آعبارتنی ایچری کیرم قاضنده استعمال
 ایدر لر زیر ا کلد کد نصکره ایچری کیر دینور حاصلی ایکی مصرع بیننده
 تقدیم و تاخیر واقع اولدی بی تقدیر جسد پاری در ایلیا بیاینده اوقاق مناسب
 ایدی فتأمل (بیا که فرقت تو چشم من چنان در بست * که فتح باب وصال
 مکر کشاید باز * فرقت تو اضافتی مصدرک فاعله در چشم من لامیه
 در بست در حرف تا کید که حرف بیان فتح باب وصال اضافت لری لامیه لر در
 مجازا (محصول بیت) کل که سنک فرقتک بنم کوزیمی آنجلین بغل دیکه مکر سنک
 وصالک فتح بابی کیر و آچه یعنی سنک فراقک تأثیری کوزیمی شویله محکم
 بغل دیکه مکر وصالک میسر اولوب آتی کیر و آچه حاصلی مکر وصالک سبب اوله
 کوزم آچلمسنه (غمی که چون سبه زن دل بخون بکرفت * ز خیل شادی
 روم رخت زد اید باز * غمی که یا حرف وحدت و که حرف رابط صفت سبه زنک
 لامیه زنک زای عربیله قرال عمل کشته دیر را کانسبت ایدوب زنکی دیر لر زنک
 زای عربیله و جمعیله پاسه ده دیر لر بخون بکرفت قانده بطوندی یعنی قانه

از بحر محبت
مفاعلهن فاعلهن مفاعلهن فعلات

باتریدی خیل بونده عسکر معناسنه شادی یا حرف مصدر خیل شادی
 روم رخت اضافت لری بیایه لرد ز داید زانک فتنی و کسریه فعل مضارع مفرد
 غائب در ز داید ندن بآسدن اچق و آچلق معناسنه لازمه متعدی بیننده
 مشترک در بونده لازم در آچلور معناسنه یعنی صیقل نور * محصول بیت *
 برغم که زانک عسکری کبی یورکی خونه غرق ایلدی سنک روم رخت شاد لقی
 عسکر ندن * کیر و صیقل نور یعنی دلم فراقک ز نسکندن قرار دیسه
 و با پسند دیسه ینه روم رخت و صالیله آچلور روم بونده زانک مناسبتیه ذکر
 اولمش در و مراد رخ جانانک بیاض لغیدر و روم مملکت آدیدرا کانسبت رومی
 کاور حاصلی رومی بیاضلق مقامنده ذکر ایدر لر نه که خسرو دریای ابرارده
 ایراد ایلش بیت * هر نشانی از هنر ملکیت در ذات عروس * روی روم
 وزلف شام و هرد و پستان بر برست (به پیش آینه دل هر آنچه میدارم *
 بجز خیال جالت نمی نماید باز * پیش آینه دل لامیه و بیایه در خیال
 جالت لامیه لدر * محصول بیت * کوکل آینه سی قرش و سینه هرنه که
 طو تاریم یعنی هرنه که قرش و سینه کتور رسم سنک جالت خیال ندن غیر سنی
 کو ستر من حاصلی هرنه که قرش و سینه کاور سه انده سنک جالت خیالی کوررم
 (بدان مثل که شب آبستنت دور از تو * ستاره می شمرم تا که شب چه زاید باز *
 شب آبستنی عربده بر ضرب مثله اشارت در که اللیله حبلی دیر لر نشه که ترکیده
 بو بیت مشهور در بیت * دنیا که حادثاته هر کجه بوکلیدر * کون طو غمدن
 نلر طوغه کیم بیله نا کهان * دور از تو مصراع ثانی به مر هوند رسنک فراقده
 دیکدر ستاره می شمرم عبارتی ایکی معنایی متضمن در برسی او یومیوب
 گو کده بلند ز لری صایقی بر رسیده کوز باشی دو ککدر زیر کوز باشی بلند زه تشبیه
 ایلش علی کل حال ترک نومدن کایتدر * محصول بیت * اول مثل سبیله که
 کجه بوکلیدر دپوسندن اراق یعنی سنک فراقده بلند زیارم تا کجه ینه
 نه طو غور دپو یعنی صبا حه دل ترک نوم ایدوب سکا توجه ایدرم تا کجه
 او یوما مقی ابر نه فائده و نتیجه ویرردیو (بیا که بلبیل مطبوع خاطر حافظ *
 بیوی کاشن وصل نومیسر اید باز * بلبیل مطبوع خاطر حافظ اضافت لری
 بیایه و لامیه در مطبوع طبیعت قبول ایلدی کی نسته بیوی کاشن وصل تو
 لامیه و بیایه در میسر اید سر اید ندن سنک فتنی و کسریه فعل مضارع
 مفرد غائب ابر لار دیکدر باز بونک کبی پر لده تا کید افاده ایدر انجق * محصول
 بیت * کل که حافظک مطبوع و مقبول طبعی بلبلی سنک وصلک کاشنی امیدیه
 ابر لار یعنی نغمه ایدر یعنی سکا اصل اولی امیدیه حافظک بلبلی طبعی نغمه

سرایدر

سرایدر یعنی وصال که متشوق قدر مذکور مقطع دیوانه و سروری شمر خنده
 کتب اولان کبیدر پس بونده عروس کل غزلینک مقطعنی یازان نسخه لره
 مخالف یاز دیغندن غیر قافیه ده خط ایلش زیر ابو غزل مقفا و مر دفر
 و بیت همان مقفا انجق عفا الله عنه عجب کور طبعش که بو قدر نقصانی
 تشخیص ایلز ایش وله ایضا (ای سرو ناز حسن * که خوش میروی بناز *
 عشاق را بناز تو هر لحظه صد نیاز * سرو ناز حسن بیایه لدر که حرف رابط صفت بناز
 میروی به متعلق در عشاق را اادات تخصیص * محصول بیت * ای کوزلک
 سرو نازی که نازله کوزل پور رسن عشاقک سنک ناز که هر لحظه یوز احتیاجی
 وار یعنی عاشق لردا ثمانک ناز * که احتیاج اوزره در لر (فر خنده باد خلعت
 حسنت که درازل * بیریده اند بر قد سروت قبای ناز * فر خنده خانک فکیله
 مبارک در قوتی معناسنه خلعت حسن بیایه که حرف تعلیل درازل مصراع
 ثانی به مر هون قد سروت و قبای ناز بیایه لدر * محصول بیت * مبارک
 اواسون سکا حسن خلعتی زیر ازلده سنک سرو قد که ناز خلعتی بچمشلر پس
 سنک نازک و حسنک ازلدر آمدی سن بی نظیر سن (انرا که بوی عنبر زلف تو
 آرزوست * چون عود کور آتش سوزان بسوز و ساز * انرا کاوانک دیکدر بوی
 عنبر زلف تو لاده و بیایه و لامیه در چون اادات تشبیه عود ددن مر ادا یا قدری
 عود در که اعلامی قاریدر کو خطاب عام در بر حرف صله آتش سوزان بیایه
 محصول بیت * اول کسیدیه و یا اول کسدنک که سنک عنبر کبی زلفک آرزوی وار
 یعنی سنک زلفک آرزو ایدر سن اکادی عود * کبی آتش سوزانه یان و صابر
 و قانع ازل یعنی جانانه وصول آرزو ایلین جفا به متعل اولی کرک (از طعنه رقیب
 نکردد عیار من * چون زرا کر برند مر ادر دهان کار * عیار بونده مراد
 حال در کار صندی یعنی مقص * محصول بیت * رقیبک طعنه سندن بنم عیارم
 دو غمز یعنی متغیر اولزاکر التون کبی بی صندی آغز نه ایلر و رسته ده یعنی
 بکا هر قدر که جفا و بلا ابریشور سه آندن متغیر اولوب بچخور اولم حاصلی
 بی پاره پاره و ریزه ریزه ایدر رسده یارک محبتندن دو غمز (پروانه راز شمع بود
 سوزدل ولی * بی شمع عارض تو دلما بود کداز * محصول بیت * پروانه نک
 سوزدل شمعندن اولور اما سنک عارضک شمع سوز اولور یورکک کدازی یعنی
 پروانه شمعک وصال ندن بنار سه بنم یورکم سنک شمع جالت فراقندن بنار واربر
 (دل کز طواف کعبه کویت و قوف یافت * از شوق آن حریم ندارد مر حجاز *
 * محصول بیت * کوکل که کعبه کویت طوافندن و قوف بولدی یعنی کعبه
 کویتکی طواف ایلدی اول حریمک شوقندن حجاز آرزو سنی طو تار یعنی سنک

رد شمع
 از بحر مضارع
 مفعول فاعلات مفاعیل فاعلات

کعبه و یکی طواف ایلین حجاز آرزو سی ایاز و قوف بونده ایام طریقیه
 مذکور در (هر دم بخون دیده چه حاصل وضو چو نیست * بی طاق ابروی
 تو نماز مرا جواز * طاق ابروی تو یسیند لایمیه در * محصول بیت * هر دم
 و هر ساعت کوز فایله وضو نه حاصل یعنی نه فائده چونکه سنک ابرو کمر بنسز
 بنم نماز مه جواز یوقدر یعنی بنم نماز مک مقبول اولسی سنک محراب ابرو که
 اولمغله در ا کاولمیان عبادات مقبول دکل (صوفی که بی توبه ز می کرده
 بود دوش * بشکست عهد چون در میخانه دید باز * دوش مصراع ثانی به
 مر هوند * محصول بیت * صوفی که سنسز یعنی سنک فراق کرده میدان توبه
 ایلش ایدی دون کجه عهد توبه بی صدی چونکه میخانه قبوسنی آحق کوردی
 یعنی در میخانه بی کشاده کور بیک اختیاری قالمیوب باده نوش اولدی (چون
 باده مست بر سر خم رفت کف زنان * حافظ که دوش از لب ساغر شنید راز *
 مست باده به قید ارنجه قتال معنا سنسز در بر سر خم ده باده به قید اولنجه
 قانیوب طاشعه سنسز عبارت در حافظه قید اولنجه باده به ملازمتدن کایت
 اولور کف زنان ده باده به قید اولنجه کوپک آتمسندن کایت اولور که تازه باده نک
 شاندندر حافظه قید اولنجه ال قرصه مقندن کایت اولور یعنی آبه بی آبه به اور مقندن
 عبارت اولور مصراع اول مصراع ثانی به مر هوند که حرف بیان و یارابط
 صفتدر * محصول بیت * باده کی مست کوپ باشند و اردی کف از رارق
 حافظ که دون کجه لب ساغر دن راز ایشدی وله ایضا (بر نیامد از غنای لب
 کام هنوز * بر امید جام لعلت دردی آشام هنوز * بر نیامد حاصل اولدی
 دیکدر غنای لب مصدرک مفعولنه اضافتیدر کام بر نیامدک فاعلی
 و از غنای لب مفعول غیر صریحی هنوز شمدی دخی دیکدر امید جام لعلت
 امیدک اضافتی مصدرک مفعولنه در و جام لعلک بیانیه در دردی اصلنده
 یامشد در در ورت وزن ایچون تخفیف قلمشدر فارسیسی در دیا مندر (محصول
 بیت * سنک لبک ایستمدن دخی مر ادم حاصل اولدی یعنی لبک میسر اولدی
 سنک جام لعلک امیدد دخی در د آشام یعنی لعلک املک امیدد باده نوشم
 (روز اول رفت دینم در سر زلفین تو * تا چه خواهد شد درین سودا سر انجام
 هنوز * روز اولدن مر ادر روز استدر تا بونک کی برلده عجباً معنا سنسز در
 سر انجام اخرو عاقبت معنا سنسز در * محصول بیت * روز اولده دل و دینم
 سنک ایکی زلفک سودا سنسز کندی عجبانه اولیسر در بوسوداده بنم آرم
 و عاقبت یعنی محبت سر زلفین جانانده عجباً عاقبت عالم نیچه اولیسر در (ساقیا
 بکجر عدده زان آب آتش کون که من * در میان بختکان عشق او خام هنوز *

از بحر رمل

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن

آب آتش کون شرابدر که حرف تعلیل من مصراع ثانی به مر هوند بختکان
 عشق او اضافتلی لایمیه در * محصول بیت * ای ساق اول آب آتش کوندن
 بر جرعه و بر زبر اول جانانک عشق بختله لایمیه در * محصول بیت * ای ساق اول آب آتش کوندن
 آتش کون و بر که خامغزی کیدروب بری بختله لایمیه (از خطا گفته شی موی
 ترا سنک ختن * میزند هر لحظه تیغی مو بر اندام هنوز * تیغی یا حرف تبکیر
 میزند فاعلی مو مفعولی تیغدر * محصول بیت * بر کجه خطادن سنک
 مویکه سنک ختن دیدم شمدی دخی اندام ده اولان قیل بکافج اور یعنی جانانک
 مویسه سنک ختن ایدرک دیوا اعضا شده اولان مویکا تعذیب طریقیه تیغ اورر
 (نام من رفقت روزی بر لب جانان بسمو * اهل دل را بوی جان می اید از نام
 هنوز * محصول بیت * بنم آدم بر کون جانان لبندن سهو و خطا ایل صنادر
 اولشدر شمدی دخی اهل دله بنم نامدن جان قوقوسی کاور یعنی اولوقند نبری
 نامدن جان قوقوسی کاور حاصلی لب جانانده صادر اولدیغیچون بوی جان کاور
 نامدن (بر تو روی ترا در خلوت دید آفتاب * میرو د چون سایه هر دم بر در و بام
 هنوز * محصول بیت * آفتاب سنک رویک بر تو یعنی بنم خلوتده کوردی
 سایه کی هر دم فائده و طامده یورر هنوز یعنی فاعدن و طامدن کتر حاصلی
 رویک بر تو بنسز ملازمت ایدر (درازل دادست ما را ساقی لعل لب * جرعه
 جامی که من مد هوش آن جام هنوز * ساقی لعل لب اضافتلی بی سایه در
 جرعه جامی لایمیه و یا حرف وحدت که حرف رابط صفت مد هوش لایعقل
 آن جامه اضافتی لایمیه در * محصول بیت * از لده ساقی لعل لبک بره
 بر جرعه جام و بر مشدر که اول جامک دخی مد هوشیم حاصلی کیفیتی از لدن
 ایدر دلسور (ای که کفتی جان بده تا باشد آرام دل * جان بغمهایش سپردم
 نیست آرام هنوز * محصول بیت * ای اول کسه که دیدک جان ویر تا سکا جانان
 آرام دل اوله یعنی کوکل اکلجه سی اوله جانمی غمرا بنسز تسلیم ایدم دخی آرام
 یوقدر یعنی جانمی انک یولنه شارا ایدم اما بنسز آرام و قرارم یوقدر (در قلم آورد
 حافظ قصه لعل لب * آب حیوان میرو در دم زاقلام هنوز * در حرف صله
 * محصول بیت * حافظ سنک قصه لعل لبک قلمه کتور دخی یعنی لعل لبک
 قصه سنی یازدی دخی شمدی قلمر مدن آب حیوان کیدر یعنی لبک قصه سنی
 یازالی قلمر مدن آب حیوان اقرار حاصلی بواب حیوان کی اشعاری سنک لبک
 قصه سنی یازمقندن اولدی یعنی اشعار ایل حیات و یردی لبک قصه سنی یازان قلمه
 وله ایضا (حال خونین دلان که کوید باز * وز فلک خون خم که جوید باز * بویبت
 اول معنائی اشعار ایدر که خیره ساغ اولوب بر لره دو کلمش اوله * محصول بیت *

از بحر خفیف

فاعلاتن مفاعلاتن فاعلاتن

یورکی قانلیله حالنی کیم سویلر و فله کدن کوبک قانی کیم ایسترباز بونک کی
 برلده تا کید افاده ایدر ایشیق (شیرمش از چشم می برستان باد) ترکس مست
 اگر بروید باز * شیرمش شین ضمیر نر کسه را جعد را شمار قبل الذ کر طریقیست
 * محصول بیت * می پرستلر کوزندن اوتانسن ترکس مست اگر دخی برسد
 یعنی خون خم مصیبتندن کنیدی ناپید الیدوب کتم عدمده فالیموب نه
 بتون عالمه نظر صالارسه می نوشلردن اوتانسن (خز فلاتون خم نشین شراب
 سر حکمت بما که کوید باز * فلاتون افلاتوندن محققدر زیر قانولریدر
 برکله نک که اولنده همزه اولسه تحقیقا همزه سنی حذف ایلک اسکندر
 و سکندر و افکاره فکار کی فلاتون خم نشین شراب اضافتلی بیایه در
 خم نشین وصف ترکیبیدر نشیندن کویده اوتور یچی دیمکدر زیر فلاتون
 ریاضت حکمک ایچون کندوبه کوب شکنده بر جیره پیدا ایلش ایش که دائما
 انده اوتور و طور را ایش پس خواجه شرابی خم نشینلده فلاتونه تشبیه
 ایلش * محصول بیت * افلاتون کی خم نشین شرابدن غیری سر حکمتی
 بزه کیم سویلر یعنی شراب بر حکمیدر ککه بزه سر حکمت سویلر هر که چون
 لاله کاسه کردان بود * زین جفارخ بخون بشوید باز * بوبیت مطلعک عقبچه
 یازلق کرلایدی لکن شارح لر ترتیبه تابع اولوب بونده یازدق کاسه کردان
 وصف ترکیبیدر کردانندن قدح دوندر یچی دیمکدر یعنی باده نوش زین جفا
 یوردی می مصیبت خون خم جفا سیدر بشوید بونده فعل امر مفرد ثانی در
 یوسن دیمکدر * محصول بیت * هر کسه که لاله کی کاسه کردان ایدی یعنی
 باده نوش ایدی خون خم مصیبتی جفا سندن یوزینی قانله یوسن یعنی آجیوب
 ماتم چکسون (بس که در برده چنک کفت سخن * بیرش موی تا نموید باز *
 بس چوق دیمکدر که حرف بیان پرده ایهام طریقیله مذکور در پرده ساز
 و پرده را زمعناسنه بیرش شین ضمیر چنکه را جعد رموی بونده تار معناسنه در
 عادتدر که بعض کسه لر مصیبتده صاچلرین کسر لر تا حرف تعلیل نموید
 فعل نفی مستقبل مویدندن اغملق معناسنه باز بونده دخی معناسنه در
 * محصول بیت * چنک پرده ده چوق سوز سولید یکنندن یعنی چوق سوز
 سولیدی صاچنی یعنی قبلی کس نادخی اغلیوب ایگله یه زرا چنکک
 قبلی اریلیقی ایگله ز (یکشاید لم چوغچه اگر * ساغر لاله کون بیوید باز
 * محصول بیت * بنم کوکلم غنچه کی اچلورا کر ساغر لاله کون قوقلرسه
 یعنی باده ایچر سده دیمکدر (کرد بیت الحرام خم حافظ * کر واند بسمه بیوید باز *
 کرد بیت الحرام خم اضافتلی لامیه و بیایه در حافظ مصرع ثانی به موهون

میتدا و جله شرطیه خبری خد نسبت بیت الحرام خوب واقعدر * محصول
 بیت * کوب بیت الحرامی اطرافنده حافظا اگر قادر اولورسه باشیله یلر یو بر
 یعنی جان و کوب کدن طواف و زیارت ایلروله ایضا (خیز و در کاسه زر آب طرشالک
 انداز * بیشتر از آنکه شود کاسه سرخالک انداز * بعض شیراز یلردن مسعودر که
 بوبیت خواجه نک تربه سنده کتب اولنان ایاتند در آب طرشالک کدن مراد باده
 در خالک انداز طپراق دوکان آلتدر یعنی اول قاب که انکله طپراق دوکرلر
 کاسه سیری اکاتبیه ایلش * محصول بیت * قالی و کاسه زره آب طرشالک
 آت یعنی باده طولدر آندن اولر که کاسه سرخالک انداز اوله یعنی کاسه سرخالک
 طولوب خاکی دو کازدن اول (عاقبت منزل ما وادی خاموشانست * حالیا
 غلغله در کنبه افلاک انداز * وادی خاموشانندن مراد مقابدر غلغله لغتده
 صویک چوقرام سندن تعبیردر صکره مطابق صیت و صداع معناسنده
 استعمال ایلدی لر کنبه افلاک بیایه در * محصول بیت * عاقبت بزم منزل
 خاموشلردره سیدر یعنی مقبره لر در حاصلی بر کون اولسلر کر کدر پس شمدی
 کنبه افلاک صیت و صداع صال یعنی حیاطنده ایکن عالمه عیش و عشرتله ولوله
 و غلغله صال (چشم آلوده نظر بیایه در نظری بولاشق چشم دیمکدر یعنی چشم
 ناپالک نظر * محصول بیت * ناپالک نظری چشم جانان رخندن بعیددر یعنی
 جانان یوزینه بقعه لائق د کادر آمدی آتک رخنه پالک آییندن نظر صال یعنی
 آتک یوزینه آینه کی پالک نظریه باق جائزدر آینه ددن مراد قلب اوله یعنی جانان
 یوزینه قلب صافیدن نظریه حاصلی آرزوی نفسله باقید دیمک اوله (بسر سبز قو
 ای سرو که چون خالک شوم * ناز از سر بند و سایه برین خالک انداز * بسر سبز قو
 با حرف تخصیص و اضافت بیایه و لامیه در سر سبز تازله کدن و نازک کدن
 کایتدر * محصول بیت * ای سرو سنک لطیف و عزیز باشک ایچون که چون خالک
 اولم یعنی اولوب طپراق اولم ناز و غرور و تکبری باشدن قو و بوخا که سایه صال یعنی
 قبرمه از غره بوبیت ده تربه سنده مکتوب اولان ایاتند در دیدیلر (دل مارا که
 زمار سر زلف تو بخت * از لب خود بشفا خانه تریالک انداز * دل مالامیه
 را ادا ت مفعول دل مار دیف واقع اولان اندازک مقدم مفعولیدر که حرف رابط
 صفت زمار سر زلف تو بخت متعلقدر مفعول به غیر صر یحیدر و اضافتدر
 بیایه و لامیه در خست فعل ماضی مفرد ثانی در خستیدن لازمه متعدی
 یلینده مشترک در صوتش و صوقاش یعنی زهرلی حیوان صوقق یلان و عقرب
 و چیان و آری صوقق حاصلی جارح و مجروح معناسنده مستعملدر لب خود

از بحر رمل
 فاعلاتن فاعلاتن فعلاتن فعلات

لامیه شفاخانه تریالک بیانیته از لب خود و شفاخانه تریالک اندازل مفعول
 غیر صریحیدر * محصول بیت * بزم کوکلی که سنگ سر زلفک مار ندن مجروح
 اولدی کندی لبک شفاخانه سنه براق یعنی چونکه سر زلفک مارینه صوقدر ذلک
 لبک دار الشفاتر یا کخانه سنده تیمار ایدر خواجه ترا کتله جاناندن لبی عتی ایدر
 (ملک این مزرعه دانی که نبات نکند * آتشی از جگر جام در املاک انداز *
 ملک این مزرعه مصدر لک مفعولنه اضافتیدر نبات یا حرف تکبیر آتشی
 یا حرف وحدت و یا تکبیر آتش اندازل مفعول صریحی و باقیسی غیر صریح ایدر
 * محصول بیت * بودنیامرعه سی ملک یلورسن نبات ایلز یعنی کیمه
 ثابت و باقی و یا سنده دکل پس املاک جهانیه جگر جامدن بر آتش صال یعنی
 یاده نوش اولوب قیود دنیادن فارغ اول جگر جامدن مراد یاده در حاصلی
 می نوش ایدوب و مست اولوب جانان محبتندن غیر یسینی خاطر کردن اخراج ایل
 (غسل در اشک زدم کاهل طریقت کویند * پال شو اول و پس دیده بران پالک
 انداز * زدم آوردیم یعنی ایدم کاهل که حرف تعلیل * محصول بیت * کندی
 کوزم یا شنده غسل ایدم یعنی اولقدر اغلده مکه کوزم یا شنده غوطه ایدوب
 غسل ایدم زیر اهل طریقت یعنی عاشق در بر لر یعنی نصیحت طریقه سولر
 اول پالک اول اندن صکره کوزکی اول پاکه صال یعنی طبع و سوسه سنندن کوکلی
 پالک ایل اندن صکره روی پالک جانانه نظر صال (یارب ان زاهد خود بین که
 بجز عیب ندید * دود آهیش در آینه ادرال انداز * زاهد خود بین بیانیته در
 خود بین وصف ترکیبیدر بینیدن کندوی کور بی معناسنه در که حرف
 رابط صفت بجز یا حرف زاهد دود آه بیانیته در یا حرف وحدت و یا تکبیر شین غیر
 زاهد را جعفر معناسنه شین ادر که مقید در آینه ادر اکش تقدیرنده
 اضافت بیانیته در * محصول بیت * یا الله اول خود بین زاهد که عیبندن غیر
 کورمسی یعنی همان عیب نظر ایدر و هنره هیچ نظر ایلز یعنی عیب بندر
 هنرین دکادر امیدی بوزاهدک آینه ادر اکنه بر دود آه براق یعنی عشاقک
 محبت و عشق آتشدن چقان دود آه ایل آینه ادر اکنی پاسلندر که هنرین
 اولدی بی کبی عیب بین ده اولیه (چون کل از نکست او جامه قبا کن حافظ *
 وان قبادر ره آن قامت چالاک انداز * چالاک و چاک چویق معناسنه در
 * محصول بیت * اول جانانک طه لوقو قوسندن کل کی جامه کی چالک ایل
 ای حافظ اول قبا اولان جامه نیده اول قامت چالاک کل بولنه آت یعنی جامه جان
 وجهه کی چالک ایدوب خا کره جانانه آت اوله که اوستندن چکنیوب کچه که اندن
 شرف کسب ایلیه سن ابکی قبا تجنیس نام واقع اولمش چالاک برینه موزون

یازوب معناسنی اول قبای اول قامتی موزونک بولنه آت دین علم قافیه بی خوب
 اکار ایش وله ایضا (دل ر بوده لوی و شیت شورانکیر * دروغ وعده و قتال
 وضع ورنک امیز * دل میده اما بعدی خبری ر بوده بونده اسلوب عجم اوزره اسم
 مفعولدر قاپاش دیمکدر لوی وشه اضافتی مفعولک فاعلنه اضافتیدر و شینک
 یامی وحدت ایچوندر شورانکیر وصف ترکیبیدر انکیر ندندن قور بر می
 معناسنه شور بونده غوغا معناسنه در دروغ وعده وصف ترکیبی اقسامندندر
 یلان وعده لی معناسنه قتال وضعده بویه در قتال قلنشی یعنی قتال صفت
 رنگ آمیز وصف ترکیبیدر آمیز ندندن قرشدر می معناسنه رنگ بونده حیل
 معناسنه در رنگ آمیز حیل قرشدر می یعنی حیل پیدا اید بی حاصلی غوغا
 قشاعیسی * محصول بیت (بنم کوکلم بر غوغا قوپار بی لوی کینک قاپاشیدر
 یعنی لوی طه سنگ بر دلیرینه آشفته و فرشته در که یلان وعده لی قتال قلنشی
 حیل و مکر پیدا اید بی یعنی حیل باز و مکار لوی وشه کوکلم گرفتار در (فدای
 پیرهن چالک ما هر و یان باد * هزار جامه تقوی و خرقه پیرهن * فدانک پیرهنه
 اضافتی مصدر لک مفعولنه اضافتیدر و پیرهنک چاکه بیانیته و چاکان ما هر و یانه
 لامیه در ما هر و وصف ترکیبی اقسامندندر آی یوزلی دیمکدر جامه تقوی و خرقه
 پیرهن اضافت لری بیانیته لر در * محصول بیت * آی یوزلی دلبر لک چالک پیرهنرینه
 فدا اولسون بیک تقوی جامه سی و بیک پیرهن خرقه سی یعنی جوانلر
 مستانه ایکن چالک ایلدکاری کوملکاری بیک زاهد و عابدلک کیدکاری
 جبه و دستار و خرقه اولسون حاصلی ما هر و لره بیک زاهد و عابد فدا اولسون
 (بشکر آن که بحسن از ملک بپردی کوی * بخواه جام و کلابی بخال آدم ریز *
 بشکرده یا حرف سبب که حرف بیان بحسن یا حرف مصاحبت کوی بپردنک
 مفعول صریحی و سائری غیر صریح لری کوی ایلتمکدن مراد غلبه در بخواه جام
 قدح ایسته یعنی یاده ایسته کلابی یا حرف وحدت کلابدن مراد یاده در استعاره
 طریقه ایلدکی سیده صفاقدن حاصل اولدیغیچون بخال آدم یا حرف صله
 و اضافت لامیه در بر فعل امر مفر د مخاطب محصول بیت اول شکرانه سبیلکه که
 کوزلککه ملکه غلبه ایلدک جام یاده ایسته و آدمک ما پر اغند دولک که در ندندن
 سنک کبی کوزل اوغل حاصل اولدیغیچون (فقر و خسته بدر کاعت آدم رجی
 * که جزولای توام نیست هیچ دست آویز * رجی ده یا حرف وحدت و یا تکبیر
 تقدیری رجی کن در که حرف تعلیل ولا اولک فحیله محبته دیر دست آویز
 تمی دست و ارمق ایچون ایلدیلن ارمغانه دیرلر * محصول بیت * در کاهکه
 فقر و خسته کادم بکار حرم ایلدیر سنک محبتکدن غیری ارمغانه بوقدر یعنی

ردیعی از بحر محبت
 مفاعله مفاعله مفاعله مفاعله

محبته در غیری سکا لایق ارمغانم بود در پس بنم فقره رحم ایل (غلام آن کلمات
که آتش افروزد * نه آب سرد زید در سخن بر آتش نیز * محصول بیت * اول
کلمات قولی بم که آتش بالکلند نه که صوغوق صواویره سوزده کسکین آتشه یعنی
مصاحبتده شوق و ذوق آرزوین کلمات قولی بم اما اول کلمات قولی دکلم که شوق
و ذوق و برن سوزده صوغوق صواویره یعنی مصاحبتده برودت و بره (بیا که هاتف
میخانه دوش بامن گفت * که در مقام رضایش و ز قضا مکر بر * محصول بیت *
کل که هاتف میخانه دون کیچه بکاید بیکه مقام رضاده اول و قضا دن قاجه
یعنی سکا هرنه که کاور سه حقن یلوب رضا کتور من کرک شکایت جائز
دکادر ز برام قدر اولان کاور ناچار (مباش غره ییازوی خود که در خبرست *
هزار تعبیه در حکم پادشاه انگیز * میباشد فعل نمی مفرد مخاطب غره غینک
کسر یله مفرد معنای سه در ییازوی خود تقدیری بقوت یازوی خود در که
حرف تعلیل تعبیه تفعلیل بایستن مصدر در مفعول معنای سه لغتده
فرشدر مغه و کز لکه در بر اما بونده مخفی معنای سه در یعنی کز لوسر معنای سه در
حکم پادشاه انگیز تقدیری در حکم خدای پادشاه انگیز در پادشاه انگیز
وصف ترکیبی پادشاه قویاری یعنی پادشاه شدن سلطنت آلی معنای سه
* محصول بیت * کنیدی بازو که قوت سه مغرور اوله زیر اخبار نیل او اولیاده
مرویدر بین کز لوسر مصلحت پادشاه در دن سلطنت قویاری خدایک امرنده
و حکمنده یعنی قوت بازو که طیانمه که خدای تعالی کز لوسر کز لوسر
وارد که تواناری توانای و ناتوانی توانای در حاصلی قوت و قدرت صاحبی ذلیل
و حقیر و ذلیلی قوی ایدر (بیاله بر کفتم بند تا سحر که حشر * بمی زدل بزم هول
روز رستاخیز * محصول بیت * کفتم بیاله باغله تا کم حشر حشر کهنده شراب
سیدیمه کو کلدن قیامت کو تنک قورقوسنی کیدرم یعنی انده مستانه بولم
تا که کو کله قورقوسنی کیه زیر است اولنده خوف اولم (میان عاشق و معشوق
هیچ حائل نیست * تو خود حجاب خودی حافظ از میان برخیز * محصول بیت
عاشق و معشوق آراسته هیچ حائل یوقدر سن ای حافظ کند و که حجاب سن ارادن
فالق یعنی ای حافظ سنک و ارغن سکا حجاب و پردا باشد در پس و ارغن رفع
ایله که جانانی بی حجاب سیر ایلیم سن و نه ایضا (بیار کشتی مادر شط شراب انداز
غریب و ولوله در جان شیخ و شاب انداز * کشتیدن مراد قد حد شط شراب
اضافتی بیانیه در غریب بونده فریاد و فغان معنای سه در ولوله فتنه و آشوب
شیخ و وجه و شاب بکت * محصول بیت * کل و بزم کشتی کبی قد حزی شراب
ایرمانند آت فریاد و فغان و فتنه و آشوب پیرک و جوانک جاتنه صال یعنی

پیر و جوان کور و ب جاتنه آتش حسرت دوشوب فریاد و فغان ایلسون
(مرا بکشتی باده در افکن ای ساقی * که گفته اند نکوی کن و در آب انداز *
محصول بیت * بنی باده کشتی سنه براق ای ساقی ز براد میشلر در که ایلک ایل
و صوبه آت اندر ده بوملدر ترکیده ده مستعملدر ایلکک صوبه آت باقی بیلز سه
خالق یلوردیر (ز کوی میکند برگشته ام ز راه خطا * مراد کر ز کرم باره صواب
انداز * برگشته ام دو ششم ز راه خطا خطا جستن بایونده حرف صله در
ره صواب بیانیه در صواب طوغری خطا اگری * محصول بیت * کوی
میخانه دن خطا جستن دو ششم یعنی خطا ایل اندن دو نوب کتدم حاصلی
خطا ایل میخانه بی ترک ایلدم امدی کرم کدن بی صواب بولنه آت یعنی
بنی نه میخانه بولنه قول اوله (بیار از ان می کارنک مشکبوجای * شرار رشک
و حسد در دل کلاب انداز * بولنه تارده خطاب ساقی به در می کارنک مشکبوج
اضافتی بیانیه در در مشکبوج وصف ترکیبی اقسامند در جای یا حرف وحدت
شرار رشک بیانیه در حرف صله در کلاب لامیه در * محصول بیت * ای ساقی
اول مشک قورقوی کل رنگلی میدن بر جام کتور پس کلابک بورکنه رشک
و حسد آتشی براق یعنی کلابده باده حالی و کیفیتی اولمیدن رشک آتشی نه
یانسون (اگر چه مست و خرام تو نیز لطیف کن * نظر برین دل سر کشته خراب
انداز * لطیف ده یا حرف وحدت و یا تکیه در دل سر کشته خراب بیانیه و یا خرابه
اضافتی لامیه در * محصول بیت * اگر چه مست و خرام سنده لطف ایل بودل
سر کشته خرابه سنده نظر صال یعنی بنم بو حال ایترمه نظر ایدوب بکا بر درمان
ایله (به نیم شب اکرت آفتاب میباید * ز روی دختر کلچهره رز نقاب انداز * روی
دختر کلچهره رز لامیه و بیانیه در * محصول بیت * اکر سکا دون
یار بسنده کونش کرک ایل سه رزک کلچهره می قزینک یوزندن نقابی رفع ایل
دختر رز شرابدر یعنی قزل شرابی قدحه طولدر کونش کبی یلدر اسن حاصلی
قزل شرابله طلوقدهی آفتابه تشبیه ایلش (مهمل که روز و فام بخالک بپارند
مرا میکده بر در خم شراب انداز * مهمل فعل نمی مفرد مخاطب هلمیدن
قومه یعنی مانع اول دیکدر که حرف بیان روز و فام لامیه در در بخالک یا حرف صله
بپارند فعل مضارع غائب امر لیه لیه یعنی تسلیم ایده لر بر فعل امر مفرد
مخاطب ایل دیکدر در حرف صله خم شراب لامیه * محصول بیت * ای ساقی
قومه که بنی و فام کو تنده خاکه یعنی مقبره به دفن ایده لر بلسکه بنی میخانه به
ایلت و شراب کو پنه براق حاصلی بنم قبرم شراب کو پیدر بنی انده دفن ایل
(ز جور خرچ چو حافظ بجان رسید دلت * بسوی دیو سخن ناوله شهاب انداز *)

چو حافظایکی وجهه محتمل در برینسی حافظه تشبیه مراد اوله بریده چو ادات
 تعلیل اولوب حافظ منادی اوله بجان ده با حرف صله رسید دلت کو کاک جانه
 ایرشدی یعنی **کو** کاک مضطرب اولدی روزمه لرندندر دیو محن بیاییه
 دیو شیطان محن میلن کسریله و حاک فحیه محنتک جمعیدر ناوله شهاب بیاییه
 * **محصول بیت** * ای حافظ جو پر خدن چونکه دلت جانه ایرشدی یعنی
 جاندن اوصانندی حاصلی کمال اضطرابه دوشدی تحت دیو لری جانیته ناوله
 شهاب آت یعنی آت آتسبار چک و ناله حزین الیه زیرااه و ناله الیه دله اولان آلام
 و محن زائل اولور و له اضافی حرف السین (ای صبا کر بکذری بر ساحل رود ارس
 * **بوسه زن بر حال آن وادی و مشکین کن نفس** * ساحل صو کناری رود دره
 ارس اصفهان ایرمانی وادی دره * **محصول بیت** * ای صبا کر ارس ایرمانی
 کار نه اوغر ارسک یعنی ارس ایرمانی نایتنن بکرسن اول دره نک طیراغنی اوب
 و نفسکی مشکین الیه دیمکدر منته سنده ارس ارض رومه قریب بر شهر لک امیدر
 دین ارس بیلمز ایش علی کل حال بر صو یک اسمیدر (منزل سلمی که بادش هر دم
 از ماصد سلام * بر صدای ساربانان بینی و بانک جرس * منزل سلمی مبتدا
 و مصرع ثانی خبری مبتدا به راجع بر ضمیر تقدیریه که حرف رابط دعا ساربان
 دوه جی الف و نوله جمع اولدی ذوی العقولدن اولدیغیچون تقدیری ساربانانش
 بینی سلمی ایلی کی بر معشوقه نک اسمیدر * **محصول بیت** * منزل سلمی که بر زن
 اکا یوز سلام اولسون ساربانلر صداسندن و جرس آوازندن طوبی طوبی کور رسن
 حاصلی صبا به مقام سلمانی تعیین ایدر یعنی منزلانی بوشانلر الیه بولورسن
 (محل جانان یوس آنکه بزاری عرضه دار * کز فراق سوختم ای مهربان
 فریادرس * بویتمده ده خطاب صبا به در محل دوه اوزینه کرسی شکنده
 بر نسنه بی باغ لار و سفره کتد کز نده عربک غور تلی و قزلی ایچنده او نور لر
 حاصلی ج ایلین کسه مکه خلق عرفانه چقد قلزنده بونی سیر ایدر زو رفته
 مخصوص بر قصه در اکر چه اصلنده محل نو که دیر لاما بونده مراد هود جدر که
 ذکر اولندی عرضه دار عرض الیه دیمکدر کز که حرف بیان عرضه دار در مهربان
 محبتی فریادرس فعل امر مخاطب مدده ایرش دیمکدر تقدیری بفریادرسدر
 با ضمیر وزن ایچون حذف اولندی * **محصول بیت** * ای صبا کر اولنان
 نشانلر الیه منزل جانانی بولانجه محل جانانی بوس الیه اندن صکره نضرع و زار لغله
 حضور نه عرض الیه حافظ جانیندن که فراق کدن یا ندیم ای شفقتی جانان مدده
 ایرش یعنی یتیم درده درمان الیه (من که قول نا صبحنا را خواندی قول رباب *
کو شمالی دیدم از هجران که اینم بند بس * خواندی او توردم دیمکدر

حرف السین
 فاعلاتن فاعلاتن فاعلن

ردیفی

حکایت حال ماضیدر کو شمال لغتده قولاق ارمادرا ما استعمالده یوردی
 معناسنده مستعملدر مثلاً قبولزک و ربایک یورغیسن یورمقدرا ما بونک کی
 محله بند و نصیحت مراد دریا حرف وحدت که حرف بیان اینم بونک دیمکدر
 * **محصول بیت** * بن که واعظ لک و نا محملک قوای قول رباب او توردم یعنی
 اعتبارا بلزدم هجران دن بر کو شمال کوردم که بکا یور بند یتیر یعنی او صلندم
 شمدنکر و اولور نصیحتنی قبول ایدرم (عشرت شبکیر **کن** بی ترس کاندن
 شهر عشق * شروار آشناییم باست بامیر عیس * شبکیر کجه ایشلن ایشده
 مستعملدر عشرت شبکیر کجه عشرتی کاندن که حرف تعلیل شهر عشق بیاییه
 شبر و کجه کرن کسه الف و نوله جمع اولدی ذوی العقوله صفت اولدیغیچون
 آشنایی ده با حرف مصدر و هادات جمعیدر میر عیسس اضافت لامیه در
 عیسس باشی دیمکدر * **محصول بیت** * کجه عشرتن الیه داروغه و شهنشه
 قورقون سوز بر عشق شهر نده کجه یولچیلر بنک آشنالقری وار عیسس باشیله
 عیسس لردن مراد سکان **کوی** جاناندر و میر عیسس دن جانانک آستانه سنی
 بالین و جا کراهنی بستر ایدین مخصوص سکدر حاصلی جانانک کجه لرله
 آستانه سنی زیارت ایلین عشاقک سک مخصوصله آشنالقری اولغین کجه
 کلوب کتمکه مانع اولور عشرت شبکیر دن مزاد کجه لرله آستانی زیارت ایدوب
 بوس ایلکدر مصرع اولک معناسنی کجه او یا نقلانی عشرتن قیسل دین
 و صبا حه دله خوف سز عشرت الیه دین شبکیر دن مرادی بیلمز ایش (عشق بازی
 کار بازی نیست ای دل سر بساز * ورنه کوی عشق نتوان زد یچو کان هوس *
 بعضی نسخده ده عشق بازی برینه پادشاهی واقع ایش مرادینه بر در کار بازی
 لامیه در بازی اویون معناسنه در کوی عشق بیاییه چو کان هوسده بویه در
 * **محصول بیت** * عاشق اویون ایشی دکدر یعنی جزوی مصلحت دکدر
 ای کو کل باش اویونات یعنی میدان عشقهده باشند کچ یوخسه عشق طوبی
 هوس چو کانیه چلمک اولور یعنی عاشق آرزوی طبعهده و هوای نفسله اولور بلکه
 عاشق طبعی صافی و **کو** کای بالک کرک (دل بر غمت میسپارد جان بچشم
 مست یار * کز چه هشیاران ندانند اختیار خود به کس * **محصول بیت** *
 کو کل رغبتله و اختیار کلیله جانی چشم مست یاره تسلیم ایدر یعنی کو کل
 چشم مست یاره اختیارله عاشق اولور کز چه هشیاران یعنی عاقلر کندی
 اختیار لرینی کسبه و بر مدیدر اما **کو** کل عاشق اولوق سبیلله طوعا و رغبت
 و بردن (طوبیان در شکرستان کارانی سیکند * و زخم سردست بر سر میرند
 مشکین مکس * نینک بریره قوند قدی الیه باشی او خشیایغندر دست

بر سر میزند بیوردی انکچوندر مسکین مکسده ایام وارز بر امکس مسک
رنکنده در * محصول بیت * طوطی لشرکستانده کامر انلق ایدر لرو مسکین
مکس شمسردن ایکی النی باشنه اورر یعنی عالمک حالی بویه در کم اغنیا اولنلر ذوق
وصفاده و فقر الم و بلا ده اولور (نام حافظ کر بر آید بر زبان کلک دوست * از جناب
حضرت شاهریم بیست این ملت * بونده ملت * مراد معناسنه در محصول
بیت * حافظک ایکی اگر دوستک قلمی او چنه کاورسه یعنی دوست آدینی قلم
کتوروب یازرسه حضرت شاهک جنابندن بکا بو آرزو مراد یتربنی پادشاه
حافظک ناسنی قلمه کتور رایشه تمام مراد میسر اولور وله ایضا (جانا ترا که گفت که
احوال ما مپرس * بیکانه کرد و قصه هیچ آشنا مپرس * که آمد در کم معناسنه
ایکینچی که حرف رابط مقول قول کرد کاف بحمینک فتحیله فعل امر مفرد مخاطب
اول دیکدر * محصول بیت * ای جان سکا کیم دیدیکه بزم احوال مزی صورمه
یعنی سنی * کیم قنردی عجب او معنایه بیکانه اول و هیچ بر آشنایک قصه سنی
صورمه یعنی سکا کیم دیدیکه بویه ایله (زانجا که لطف شامل و خلق کریم تست
جرمی نکرده عفو کن و ما جرم مپرس * جرمی ده یا حرف وحدت و یا تکبیر نکرده
ایلمش و یا بنمیش معناسنه در * محصول بیت * اول مقامد نسکه سنک لطف
شاملک و خلق کریمکدر یعنی لطف شامل و خلق کریمکدن جرم و کاه ایلمش ایکن
یعنی بزدن صادر اولیسان جرم و کاهی عفو ایدوب ماجرای صورمه یعنی
بره افترا ایدر بیک جرمی عفو ایله و تقمیش و تفحص ایله دیکدر مصراع ناینک
معناسنی یکمیش کاهی عفو قیل و ما جرای صورمه دین منطوق بیته موافق
معنا و برمدی (خواهی که روشنت شود احوال سوز عشق * از شمع پرس
قصه زیاد صبا مپرس * محصول بیت * دیلمسین که سکا واضح اوله عشق یانغی
احوالی یعنی عشق درد و المی شمعدن صور قصه سوزی باد صبا دن صورمه
یعنی شمع طوق شوب یثار احوال سوزی اول ییلور باد صبا که اطراف عالمده
اسوب صاور رادل نه ییلور زبردردی چکن ییلور چکمین نه ییلور (هیچ آکهی
ز عالم درویشیش نبود * ان کس که یانو گفت که درویش رامپرس * آکهی ده
یا حرف مصدر خبر دارلق دیکدر درویشیش یاسیده بویه درشین شمیر آنکسه
را جعد را بنما قبل الذکر طریقیه * محصول بیت * درویشک عالمندن هیچ
خبر دارلق یوق ایش اول کسه که سکا درویشک احوالی صورمه دیدی
حاصلی سکا فقر احوالنه مقید اوله و انلرک سرنندن آگاه اوله دین درویشک
نه معنادردو ییلز ایش (از دلق بوش صومعه نقد طلب مجوی * یعنی
زمفلسان مخن کیمیا مپرس * محصول بیت * صومعه دلق پوشندن نقد

از بحر مضارع

منعول فاعلات مفاعیل فاعلات

رد سروری

طلب ایستمه یعنی عشق جانان طالی دکدر یعنی مفلسلردن کیمیا سوزنی
دیمه حاصلی صومعه دلق پوشندن عشق جانان استمک مفلسدن کیمیا سوزنی
ایستمک کیمیدر یعنی انلر اهل ریادر انلردن عشق و محبت جانان کلز (ما قصه
سکندر و دارا خوانده ایم * از ما بجز حکایت مهر و وفا مپرس * محصول بیت *
بر اسکندر و دارا قصه سنی بیلز زاوفا مامش بزدن مهر و وفا حکایه سندن غیری
صورمه مهر و وفا ایام طریقیه مذکور در برسی محبت و وفادر برسییده
مهر و وفا داستانیدر که مشهور داستاندر حاصلی بزدن عشق و محبت
داستاندن غیری سن صورمه که بر آنکله مقید دکلز (درد فتر طبیب خرد
باب عشق نیست * ای دل بدرد خو کن و نام دوا مپرس * محصول بیت * عقل
طبیعی دقتزنده عشق بابی یوقدر یعنی عقله درد عشقه درمان اولمز پس
ای کوکل دردله خوی ایله یعنی درد ایله امتزاج ایله و دوا آدینی صورمه حاصلی
درد جانانه مأنوس اول و کسیدن درمان ایستمه زرا عشقه درمان اولمز آنک
چاره نی صبر و یا سقردر (حافظ رسید موسم کل معرفت مکوی * دریاب نقد
وقت وز چون و جرم مپرس (محصول بیت) ای حافظ کل زمانی ایشدی معرفت
سویله یعنی معرفتدن دم آورمه نقد و قتی یعنی حاضر و قتی ییلوب تدارک ایله
چون و چرادن صورمه یعنی کل موشمنده عیش و عشرت مباحث اول و نیجه
و نیچوندن دم آورمه وله ایضا (دارم از زلف سیاهش که چندان که مپرس *
که چنان زوشده ام بی سروسامان که مپرس * که کاف بحمینک کسریله
شکایتدر سامان حضور و صلاح و آرام دیکدر * محصول بیت * جانانک زلف
سیاهندن اولقدر شکایت وارد که هیچ صورمه زیرا اندن انجلین
بی سروسامان اولمش که صورمه یعنی اندن شکایت کمال مرتبه بی سروسامان
اولد یغمدر (کس بامید و فاتر دل و جان مکند * که چنانم من ازین کرده
پشیمان که مپرس * مکند فعل نهی مفرد مخاطب که حرف تعلیل * محصول
بیت * هیچ کسمه وفا امید یله دل و جانی ترک ایلمسون زیرا بن بواشدن
انجلین پشیمانکه صورمه یعنی وفا و مهر امید یله دل و جان ترک ایلد یکمه
زیاده پشیمان (بیکی جرعه که از ارکش در پی نیست * زحمتی میکشم
از مردم نادان که مپرس * بیکی ده یا حرف سبب کسش ضمیری جرعه به
را جعدر و معنا جهنتندن بیه مقید در دریش تقدیرنده زحمتی ده یا حرف
تکیدر * محصول بیت * بر جرعه سبیلله که آرد نجه کسه بی انجمنک اولمیه
یعنی اتی ایچمکه هیچ کسه انجمنیه بواجلندن زحمت چکر م مردم نادانندن که
صورمه (زاهد از مابسلامت بگذر کین ی عمل * دل و دین میبرد از دست

از بحر زمل

فاعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلات

بدان سان که مپرس * بدان سان انجلین دیکدر * محصول بیت * ای زاهد
 بزدن سلاست که کج زبانی اعلی یعنی قرمزی شراب دل و دینی الدن انجلین
 ایل تور که صورمه یعنی شراب آدمده دل و دین قوم از زبانیست لایعقل اولان
 نه دل بیلورنه دین (کوشه گیری و سلامت هوسم بودولی * شیوه میکند آن
 ترکس فتان که مپرس * کوشه گیری ده یا حرف مصدر کوشه گیرک یعنی
 بر بوجده او توروب منزوی اولغدر * محصول بیت * کوشه گیرک سلامت
 هوسم ایدی یعنی بر بوجده او توروب سلامت فی الوحدة قولیه عامل اولوب
 او تورمی آرزو ایدرم اما جانانک اول ترکس فتانی بر شیوه ایدر که هیچ صورمه
 یعنی آدمی کند حاله قوم از البته کند ویه میل ایدر (کفت و کوه است
 درین راه که جان بکد از * هر کسی عربده این که مبین آن که مپرس * درین راه
 یعنی راه عشقه غریبه لغتده سیر خوش صواشته دیر لاما بونده مطلق غوغا
 مراد در این که مبین آن که مپرس روزمره لرنند کورمه و صورمه دیکل برده
 استعمال ایدر این و آن بونده القاط کتایه دندر * محصول بیت * بوطریق
 عشقه قیل و قاللر وارد که جان ایدر و هر کس بو غوغا ده در بونی کورمه و آبی
 صورمه یعنی نه زیدل ایلدیکی عربده بی کورونه عروله ایلدیکی عربده بی صور
 حاصلی تر کیده نه کورونه ایش دیکل برده استعمال ایدر لر مصرع نایبک
 معناسی هر کسه بر چکنده بونی کورمه ای صورمه دین و هر بر کسد بو که باقیه
 آبی صورمه دین بواصطلاح لردن فوجم له کاه دکالرا ایش (کفتم از کوی فلک
 صورت حالی برسم * کفتم آن می کشم اندر خم چوکان نه مپرس * محصول
 بیت * دیدم که فلک طوب شدن صورت حالی صورام یعنی قصد ایلد که کوی
 فلک کن حالی صورام دیدم که آبی چکر خم چوکاندن که هیچ صورمه یعنی
 چوکان قدر تده بر حال وارد که صورمه حاصلی قضا و قدر امر تده زبون و مغلوب
 (کفتمش زلف بکین که شکستی کفتم * حافظ این قصه در ازست بقرآن که
 مپرس * کفتمش ده شین ضمیر جانانه را جعد یعنی اندن کتایه زلف شکستی نک
 مفعول صریحی و بکین غیر صریحی و با حرف سبب که به اضافی لامیه در بقرآن ده
 با حرف قسم که حرف بیان * محصول بیت * جانانه دیدم که زلف کی کین کیتی
 ایچون صدق یعنی پر خم و شکن ایلد دیدم که ای حافظ بو قصه در از در قرآن
 حقیقون که صورمه یعنی مقصود سن سن نهایی قصه بی تطویل ایلم وله ایضا
 (در عشق کشیده ام که مپرس * زهر هجری کشیده ام که مپرس * عشق
 و هجری بالری وحدت ایچوندر * محصول بیت * بر عشق در دینی چکشم که
 صورمه و بر هجران زهرینی طاقشم که صورمه (کشته ام در جهان و آخر کار *

رد و سوزی
 و تاس

از مپرس بیت
 فاعلان مفاعیل فاعلات

دلبری بر کزیده ام که مپرس * محصول بیت * جهانده طولانوب کرشم
 و آخر الامر بر دلبر اختیار ایلد که صورمه یعنی زیاده لیر (انجنان در هوای
 خالدرش * میرو داب دیده ام که مپرس * محصول بیت * قیوسی طرباعتک
 هواسنده انجلین کیدر آب دیده م که صورمه یعنی خالدری آرزو سنده
 کوزم یاشی شویله افار که صورمه (من بکوش خود از دهانش دوش * سختانی
 شنیده ام که مپرس * محصول بیت * بن کندی قول غله اغزنندن دون کجه
 سوزل ایشتم که صورمه یعنی عجب مصاحبتر ایشتم که صورمه (سوی
 من لب چه میگری که مکوی * لب لعلی کزیده ام که مپرس * لعلی یا حرف
 وحدت * محصول بیت * بنم جانم دوداغ کی نه ایصر رسن که سوبله یعنی
 طمعه و فاش ایلد بن نسنه دیم اما بر لب لعل ایصر مسم که صورمه یعنی بوندن
 غیری نسنه دیم (بی تو در کایه کدانی خویش * رنجهایی کشیده ام که
 مپرس * کدانی یا حرف مصدر به رنجهایی یابی وحدت نوعیمه در
 * محصول بیت * سنسز کندی کدالم جرمسند بر دورلو زحمتلر چکشم که
 صورمه یعنی محکم زحمتلر چکشم (همچو حافظ غریب در ره عشق * بمقامی
 رسیده ام که مپرس * محصول بیت * عشق بونده حافظ غریب کی بر مقامه
 ایرشتم که صورمه یعنی سائر عشاقدن ایلری کتشم وله ایضا (دلار رفیق
 سفر بخت نیک خواست بس * نسیم روضه شیراز بین راحت بس * رفیق سفر
 اسم فاعل مفعولناضاف قید بخت نیک خواست بیاتیه در نسیم روضه شیراز
 لامیه در بین راهده بویه * محصول بیت * ای کوکل سکا سقا فریولداشی
 طالع نیکخواهان یعنی درست طالعک بتریک راهده نسیم روضه شیراز
 بتر حاصلی سفره کته اوده او تور دیکدر (دکر منزل جانان سفر ممکن درویش *
 که سیر معنوی و کنج خانقاهت بس * سیر معنویدن مراد سیر جاناندر
 * محصول بیت * دخی جانان منزلندن سفر ایلد ای درویش زیر اسکا
 سیر معنوی و خانقاه بوجتی بتر یعنی خانقاه بوجتی اختیار ایدوب جانان سیری
 سکا بتر سفره کتم لازم دکل (هوای مسکن مألوف و عهد یار قدیم * زهر روان
 سفر کرده عذر خواست بس * هوای مسکن مألوف لامیه و بیاتیه (در
 عهد یار قدیم ده بویه در ره روان سفر کرده بیاتیه ره روان الف و نونه جمع اولدی
 ذوی العقوله صفت اولدیغیچون تقدیری مردان ره رواندر سیاحلرد دیکدر
 عذر خواه وصف تر کینیدر * محصول بیت * مأنوس مسکنک محبتی
 و یار قدیمک عهدی سفر ایلش سیاحلردن سکا عذر دلایی بتر یعنی سیاحل
 طرفندن بوا یکی مانع سکا عذر دلایی بتر یعنی ترک سفر که بونلر عذر اوله بیلور

از بحر محبت
 مفاعیل فاعلات مفاعیل فاعلن

(بصدر مصطبه بنشین و ساغری نوش * که این قدر ز جهان کسب مال و جاهت بس * محصول بیت * میخانه صغه سی صدر نده او تو رو باده قدحی ایچ زیر اجهان دن بو مقدار سکا مال و منصب کسی پتر یعنی باده ایچمن کسب مالدر و صدر مصطبه ده او تو رمق کسب جاه پتر (و کرکین بکشاید غمی ز گوشه دل * حرم در که پیرمغان بناهت بس * بکین بوضو غمی یا حرف وحدت * محصول بیت * واکر برغم کوکل گوشه سندن بوضو اچار سه یعنی قور سه پیرمغانک در که می حولیسی سکا صغیجی پتر یعنی کک و کاسکه غم طاری اولور سه وار میخانه به باده ایچ (زیادتی مطلب کار بر خود آسان کن * که شیشه می اعل و بی چوماهت بس * زیادتی یا حرف وحدت و یا تکر * محصول بیت * زیاده طلب ایله ایلی کند که آسان ایله یعنی کندیکه کوچ کو ستر سه زیر ابر شیشه قرمزی شراب و ماه کبی بت سکا پتر (فلک ب مردم نادان دهد زمام مراد * تو اهل فضلی و دانش همین کاهت بس * محصول بیت * فلک مراد دیر کیننی نادان مرده و پتر یعنی قنده بر جاهل واریسه فلک اکامشاعد و معاوندن اما سن اهل فضل و علم سن سکا بکاه پتر زیر الجاهل مر زوق در بیت * نیچه بکرو دیمیم بن بورسوم فلک * نعمتی کلبه ویرد واتی دائم اشکه (بیچ ورد در نیست حاجت حافظ * دعای نیم شب و درس صبح کاهت بس * محصول بیت * ای حافظ هیچ ورده سنک احتیاجک یوقدر بلکه دون یاریسی و صبحا و قتمک درسی سکا پتر یعنی غیری خواصه مشغول اولمق لازم دکل بوا یکی نسنه به مشغول اولمق سکا پتر (بمنت دکران خو مکن که در دو جهان * رضای ایزد و انعام پادشاهت بس * بمنت دکران مصدرک مفعولند اضافتیدر مکنک مفعول غیر صریحیدر و خصوصری که حرف تعلیل در دو جهان مصراع ثانی به مرهوندر رضای ایزد مصدرک مفعولنه و یا فاعلنه اضافتیدر و انعام پادشاه مصدرک فاعلنه * محصول بیت * غیر یلمنتیه مأنوس اولد زیر ایکی جهاننده اللهم رضای و پادشاهک انعام و احسانیه قانع اولمق سکا پتر اطاعت ایدوب رضا کتور مک و پادشاهک انعام و احسانیه قانع اولمق سکا پتر حشام دنیا ایچون غیر یلمنتیه منت ایلدیم کدروله ایضار کاعذار ز کاستان جهان مارا بس * زین چن سایه آن مرور و ان مارا بس * زین چن یعنی چن دنیادن * محصول بیت * جهان کاستانیدن بر کاعذار بزه پتر بچن دنیادن اول سرور و انک سایه سی بزه پتر یعنی جانانک سایه لطفی بزه پتر کاعذار و سرور و انک جانان مراد در (من و هم محبتی اهل زیادورم باد * از کرانان جهان رطل کران مارا بس * محصول بیت * بن اهل ریا ایله هم محبت اولمق بندن

از بحر رمل
ذلاتن فعلاتن فعلان

ایراق اولسون جهان ثقیل لرندن رطل کران بزه پتر یعنی هیچ بر کراندن خطا بازرز الارطل کرانندن (قصر فردوس بیاداش عمل می بخشند * ما که زندیم و کداد پرمغان مارا بس * محصول بیت * جنت قصرینی عمل جزا سینه ویرلری یعنی عمله مقابل ویرلری که رند و کذا پتر پرمغان بزه پتر یعنی بزم جنته استحقاقز یوقدر زیر الا لایق عملز یوقدر بس بزم طالمزه لایق و عیازه موافق دیرمغاندر (بنشین براب جوی و کذر عمر سین * کین اشارت ز جهان کذران مارا بس * محصول بیت * ایرمق کارنده او تو و عمرک بکمه سنی کور یعنی صویک اته سندن عمرک بکمه سنی قیاس ایله زیر ابواشارت کچیچی جهانندن بزه پتر یعنی صویک کچوب کته سندن جهانک کچوب کته سی اشارتی بزه پتر (نقد بازار جهان بکرو و از ارجهان * کرشمارانه بس این سودوزیان مارا بس * محصول بیت * جهان بازارنک نقدی یعنی حالی و حاضرینی کوز و جهانک از ارقی یعنی بلا سنی و مشقتی سیرایله کرسنه بوسودوزیان یتز سه بزه پتر یعنی جهان بازارنک نقدی فائده سی و از ارق مشقتی زبانی اگر سزه یتز سه بزه پتر یعنی بوا یکی قضیه ایله بزم مشقت از لمز سکر بزا ولورز (یار با ما ست چه حاجت که زیادت طلبیم * دولت صحبت ان مؤنس جان مارا بس * محصول بیت * یارب زمله در نه حاجت که زیاده صفایه طالب از لاو ز زیر اول مؤنس جانک صحبتی دولتی بزه پتر (از در خویش خدارا بیستم مفرست * که سرکوی توار کون و مکان مارا بس * خدارا اادات تخصیص که حرف تعلیل * محصول بیت * جانانته خطاب ایدوب بیور که الله ایچون کندی قاپکدن بی جنته کوندرمه زیر اسنک سرکویک کون و مسکاندن بزه پتر یعنی کون و مسکاندن سنک سرکویکله کتفا ایدر حاصلی سرکویک بزه جنتدر مصراع اولده خداراده رابریته یا یازوب خدایا دیلرا کترن سخته ده مخالف یازد قلرندن غیری ویردکاری معناده هد خولدر تأمل تدبر (حافظ از مشرب قسمت کلبه بی انصافیت * طبع چون آب و غزالهای روان مارا بس * حافظ منادی مشرب بونده شرب معناسنند در شینک کسر یله حظ و نصیب معناسنه اگر چه اصلنده ضوده استعمال ایلا شرب مشلا شرب من الماء دیرلر اما خواجه نک مرادی مطلقا حظ و نصیبدر مشرب قسمت یعنی حظ قسمت ازلی دیمکدر * محصول بیت * ای حافظ حظ و نصیب قسمت از لیدن شکایت انصاف سزله در یعنی قضا و قدر دقتزنده مثبت ارلان نصیبدن شکایت انصاف دکل زیرا صو کبی پالک و لطیف طبع و موزون و سلیس غزلز بزه پتر یعنی دنیا خطا مننه مالک دکل ایلا لیکن لطیف و پالک طبع و شیرین و مقبول غزللره مالک کتر

از بحر منت
مفاعلات مفاعلات مفاعلات

حاصلی بویکی نعمت که بزم و برادی شکری فی قلیوب شکایت ابلک معقول
 دکدروله ایضاً فی حرق الشین (اگر رفیق شفیق درست پیمان باش *
 حریف جیره زکرمابه زکاستان باش * رفیق شفیق بیاید و یا نه خطاب
 درست پیمان وصف ترکیبی اقسامند در حریف جیره اسم فاعلک مفعولنه
 اضافت در کرمابه جامه و ابلیجه به دیرلر * محصول بیت * اگر شفتلی و محبتلی
 بار ابلک درست پیمان اول یعنی عمده دی درست اولنردن اول حاصلی قول
 و قرارک درست اولسون جیره و جام زکاستان مصاحبی اول یعنی هر یرده
 بزم یار اول دیمکدر (شکج زلف پریشان بدست بادیده * مگو که خاطر عشاق
 کو پریشان باش * شکج و شکن بوکدر * محصول بیت * زلف پریشان
 بوکلنی بادالنه و برمه یعنی زلف کی یله و برمه دیمه که عشاقک خاطری دی پریشان
 اولسون یعنی شکج زلفی بادالنه و برمه عشاقک خاطر لر بنه پریشان اول
 دیمکدر (کرت عواست که باخضر همنشین بانی * نهان ز چشم سکندر
 جواب حیوان باش * محصول بیت * اگر محبتک واریسه که حضرت خضر
 نبیله مصاحب و همنشین اولسن آب حیوان کی سکندرک کنندن نهان
 اول یعنی اهل دیسادن تجنب الیه و همان عاشق لایله اختلاط الیه حاصلی سلاطین
 و امر اوسا را غنیادن استغنا اوزره اولتی کرک که ملازمتک جانان خدمتته
 مقصود و مخصوص اوله (زبور عشق نوازی نه کار هر مرغیست * بیا و نوکل
 این بلبل غزلخوان باش * زبور عشق نوازی بیایه نوازیدن او خشاقتدر
 بو عبارت ساز چالده استعمال ایدر لر بر بط نواز و چنگ نواز کی بونده اوقومق
 معناسنه تضمین اولمشدر یا حرف مصدر در نوکل این لامیه در بلبل غزلخوان
 بیایه در * محصول بیت * عشق نوازق زبوری هر مرغ غل ایشی دکدر یعنی
 هر مرغ غل ایشی عاشق دکدر یعنی هر انسان عاشق اولمز و عشقه لایق دکل
 پس آمدی کل و بو غزلخوان بلبلک تازه کلی اول یعنی عشق زبورین اوقومق
 بن بلبلک شایندر حاصلی عاشق بکالایه در کل بکا جانان اول دیمکدر (طریق
 خدمت و آیین بندگی کردن * خدا یرا نورها کن بما و سلطان باش * محصول
 بیت * خدمت طریقی و قولتی ابلک طریقی الله ایچون سن بکالایه و یر یعنی
 بکا حواله الیه و سن پادشاه اول یعنی بن خدمت ایده یم سن پادشاهلق الیه حاصلی
 ذوق و صفایه مشغول اول (ذکر بصید حرم تیغ بر مکش زینهار * وز انچه بادل
 ما کرده پشیمان باش * حضرت مککک اطرافنده معین برلر و ارکه آنده او
 اولامق و اناج کسمک و اوت اولتی حرامدر اول بره حرم دیرلر * محصول بیت
 شمدنکر و حرم صید ایچون قلی چکمه زینهار و بزم کو کلمه ایلد یکندن پشیمان

از بحر رمل
فاعلاتن فعاتن فعاتن فعاتن

اول یعنی بزم دلمز مرغ حرمدرانی صید ایدوب چوق جفا ابلش سن آمدی
 بردخی ابله و ایلد یکندن پشیمان اول (توشع انجمنی یک زبان و یکدل شو *
 خیال کوشش پروانه بین و خندان باش * انجمن در نکدر و یا نه خطاب
 * محصول بیت * سن مجلس شمعین یک زبان و یکدل اول پروانه نک سعی
 و کوششی خیالی کور و خندان اول یعنی پروانه کندینی شمع اولروب یا نغمه
 کوشش ایلد یکنی کور و بزی اکافاس ایدوب خندان و شادان اول شمع
 نسبت زباندن مراد فیه ده یا نان آتش در ولدن مراد فیه در اما جانانه نسبت
 معلوم (کمال دلبری و حسن در نظر باز بست * بشیوه نظر از نادران
 دوران باش * دلبری یا حرف مصدر در نظر بازیده ده بویه در * محصول بیت *
 حسن و دلبرک کمالی نظر بازلقده در یعنی محبوب دوستلقده در حاصلی بر دلبرک
 عشاقی چوق اولمده در پس آمدی صنعت نظرده دوران نادر لر زدن اول یعنی
 منظور عشاق اولمده بی نظیر عالم اول (مخوش حافظ و از جور یار ناله مکن *
 ترا که گفت که در روی خوب حیران باش * محصول بیت * ای حافظ ایسم اول
 و جور یار دن ناله ابله سکا کیم دید یک روی خوبه حیران اول یعنی سکا
 کیم دید یک کوزل سو پس کاه سنکدر کسه نک دکدروله ایضا (ای همه شکل تو
 مطبوع و عجمه جای تو خوش * دلم از عشوه یا قوت شکر خای تو خوش *
 ای حرف ندا منادی محذوف ای جانان دیمکدر عشوه کوکل الدامق یا قوت
 شکر خای تو بیایه و لامیه در یا قوت شکر خادن مراد بلبریدر و یا دهانی
 شکر خاوص ترکیبیدر خاییدن شکر چکنی اکر چه چکنک دهانک
 شاتندر اما قرب جوار اعتبار الیه لایله اسناد ایدر لر مجازا * محصول بیت *
 ای جانان سنک جمیع شکلک مطبوع و هر برک کوزلدر کوکام سنک شکر چکنی
 عشوه کر ایدکن خوشدر (مخوش و طریک طریک هست وجود تو لطیف *
 همچو سر و چن خلد سر ای تو خوش * محصول بیت * تازه کل پیرانی کی
 سنک وجودک لطیفدر جنت چنی سر وی کبی باشند ایغیدلک هر برک
 خوشدر حاصلی هر برک خوب و لطیفدر (شیوه و ناز تو شیرین خط و خال
 تو لایح * چشم و ابروی تو زیب و در و بادی تو خرس * محصول بیت * سنک
 شیوه و ناز شیرین و خط و خالک مقبول چشم و ابرولک زیبا قدر فامتک خوش
 (هم کاستان خیالم ز تو بر نقش و نسکاره هم مشام دلم از زلف * نسای تو خوش
 کاستان خیالم اضافت لری بیایه و لامیه در خیاله کاستان و دله مشام استعاره
 ایلدی زلف نسای تو بیایه و لامیه در نسای و صفت ترکیبیدر سباییدن
 از دلم و سورتک و سورتک روی جانانی عجمه یعنی آق کاه شید ایدر لر زلفک

اکسورتنی - سنایله تعمیر ایدر لر * محصول بیت * هم خیالم کاستانی سندن
 بر نقش و نکار در یعنی خیالم سنک اسباب حسنکدن مری اولوب نکارخانه
 چین کبی بر نقش و نکار اولمشدر هم کوکام دماغی زلف - سنساکه معطر و معسک
 اولمشدر یعنی خوب و خوش اولمشدر مصرع نایندک معناسنی هم بنم کوکام
 مشامی سنک - بن محوایدی زلفکدن خوش دین و هم مشام دلم سنک سن
 رایحه لوز زلفکدن خوش دین - سنساک معناسنی بیلز لایعش (بیش چشم تو
 میرم که بدن بیماری * میکند دردم از رخ زیبای تو خوش * محصول بیت *
 سنک کوزل اوکنده اوله بیکه اول بیمار لاله بنم دردمی سنک رخ زیبا کدن خوش
 ایدر یعنی دردمه درمان ایدر یعنی چشمه که قربان اوله بیکه رخ سیرایله که
 مانع اولوب دردمه درمان ایدر (در ره عشق که از سیریل بلا نیست گذار *
 میکنم خاطر خود را بتاشای تو خوش * محصول بیت * عشق یولنده که
 بلا سیاندن کجید یوقدر یعنی بلادن کچلمز حاصلی بلا و مشتقندن خالی دکل
 کندی خاطر می سنک تماشا که خوش ایدرم یعنی کچه عشقه کده بلا چکر م
 اما سنی سیرایله کله خاطر م متسلی اولور (در سیابان طلب کچه زهر سو
 خطر نیست * میرود حافظ بیدل بتولای تو خوش * محصول بیت * طلب
 وصال جانان بیابانده کچه هر جانبدن بر عظیم خوف و خطر وارد را حافظ
 بیدل سنک محبت کله کوزل کیدر یعنی سنک محبت کی بارایدی یوب بی پروا کوزل
 کیدر شویله که خوف و خطر خاطر نه خطورایلز اوله ایضا (فکر ببلبل همه
 آتست که کل شدیارش * کل در اندیشه که چون عشوه کند در کارش *
 در کارش کرد و در کارش میکند ایشنه سوردی و ایشنه صرف ایلدی
 دیچک برده استعمال ایدر لر * محصول بیت * ببلبل فکری دایما اولدر که
 کل اکایار اولدی دیو اما کل اندیشه و فیکرده در که انک ایشنه نیچه عشوه
 و ناز سوره یعنی اگاه و جملله جور و جفا ایلید (دلربایی همه آن نیست که
 عاشق بکشد * خواجه آنست که باشد غم خدمتکارش * دلربایی یا حرف
 مصدر * محصول بیت * دلربا بق همان اول دکادر که عاشق اولدره یعنی دلبر لرده
 دلربا بق اول دکادر که عاشق هلاک ایلید بلکه افتدی اولدر که آنده
 خدمتکار غمی اوله یعنی خدمتکار غمی چکه (جای آنست که خون موج زند
 در دل لعل * زین تغابن که خرف میکند بازارش * تغابن بازارده زیان ایلکه
 دیر لر خرف صغسی جفسنه دیر لر * محصول بیت * محلیدر که لعل یورکنده
 فان موج اوره یعنی یورکی خون اوله غیر بدن بو تغابندن که صغسی بازار نه
 کساد ویر یعنی بازار نه شکست ویر بدن مراد تمیلدر یعنی محلیدر که

رد سیروری و شمع

از بحر و مل
 فاعلاتن فعلاتن فعلان

اهل فضل چکری فان دریایی اولوب موج اوره بو تغابندن که جهل لر غبت
 و اعتبار اولوب اهل جاه و حشمت و عظمت اوله لوکندیله رغبت و اعتبار
 اولوب ذلته قالد لر (بلبل از فیض کل آموخت سخن ورنه نبود * این همه
 قول و غزل تعبیه در منقارش * سابقا کرا و امشید بیکه تعبیه مصدر در
 مفعول معناسنه یعنی معنی تعبیه شده تقدیر زنده یعنی مخفی و مخلوط معناسنه
 محصول بیت * بلبل فیض کلدن او کندی سوزی و نغمه بی یو خسه یوقدر قول
 و غزل انک منقار زنده معنی مخفی و مخلوط دکل ایدی یعنی کلک مشاهده سی
 سبب اولدی انک بود کاه و نغمات و مقامات و الاکل ناییدا اولیحق سائر
 نغمه سز طیور کبی کنگ و لال فالور حاصلی عشق کادر سبب یوقدر ترغاته
 (آن سفر کرده که صد قافله دل هم ره اوست * هر یکا هست خدایا
 بسلاست دارش * قافله دل ضرورت وزن ایچون اضافندن مقطوعدر
 والا قیاس قافله دل ایدی اضافتله * محصول بیت * اول سفر ایش جانان که
 یوز کوکل قافله سی انک بولد اشدیر یعنی یوز عاشقک همی جان و کو کلدن
 انک یار و یاریدر هر نه برده که اولور سه یارب سلامتده طوت آتی یعنی صاغ و سالم
 اولسون دیو (ای که در کوچه معشوقه ما میگذری * بر حذر باش که
 سر میسکند دیوارش) کوچه محله جلک کوچه دن محققدر محله جلک دیکدر
 محصول بیت (ای شول کسه که بزم معشوقه محله سندا و غرر سن و اندن کچرسن
 حذر از زره اول که دیواری باش صریحی آندن اوصلی چه کچه که دیوار نه
 طوقنیاسن که باشک سلامت فالسون حاصلی دیوانه و مست کبی آندن کچه که
 دیواری باشک یار ماسن (صحبت عافیت کچه خوش افتاد ای دل *
 جانب عشق عزیزست فرو میگذارش * محصول بیت * ای کوکل کچه سکا
 عافیت صحبتی کوزل واقع اولدی یعنی زهد و تقوی و برهیز کارا سکا
 خوش دوشدی اما عشق جانبی عز بر ذراتی ترک و اهمال ایلید یعنی تقدیر عابد
 و زاهد اولور سنک عشقی او نیتده مصححتن عشقه بتر (از زور سو - سن نفس
 و هوادور شوی * بی شکی راه بری در حرم دیدارش * محصول بیت * اگر نفس
 و هوا و سنوسه سندن دور اولور سنک شکسز که جانانک دیداری و وصالی جانبدنه
 یول ایلتور سن یعنی آرزوی نفس و مقتضای طبعندن دور اولور سنک
 وصلت جانان میسر اولور (صوفی سرخوش ازین دست که کچه کرد کلاه *
 بد و جام دکر آشفته شود دستارش * محصول بیت * صوفی سرخوش
 بوجه بدن و بونک کبی که کلاهنی باشنه اگری قودی ایکی قد حله دخی دستاری
 پریشان اولور یعنی بر مقدار باده کورمک کلاهنی و ناجی اکنجه برایکی قدح

دش کور فحده دستاری پریشان او لب بوغز بند کچر (دل حافظ که بدیدارتو
 خور کرده بود) ناز پرورد وصالست مجو ازارش * خورک مانوس معناسنه در
 * محصول بیت * حافظک کوکلی که سنک بدیدار که مانوس ایدی وصال ناز
 پرورد رانی اینجته حاصلی وصالک نازیه پرورده اولمشدرانی فراقله آزارایله
 وله ایضا (بازای و دل تنک مرا مونس جان باش * وین سوخته را محرم اسرار
 نهان باش * محصول بیت * ای جانان کیر و کل وینم دل تنکمه مونس جان اول
 وین سوخته نک کیرنی اسرار نه محرم اول (زان باده که در میکده عشق فرو شدند
 * مارادوسه ساغریده و کور رمضان باش * محصول بیت * اول باده دنکه
 آتی عشق میخانه سنده ستار لرزه ایکی اوج قدح ویردخی رمضان اولسون دی
 یعنی رمضانده اولورسه ویرضرا یلرز (در خرقة چواتش زدی ای عارف سالک
 * جهدی کن و مر حلقه زندان جهان باش * در حرف صله * محصول بیت *
 ای عارف سالک چونکه خرقة به آتش آوردی یعنی خرقة کنی یا قدک جهدا یله
 جهان زندلرینک سر حلقه سی اوله سن یعنی باشی ورتیسی اوله سن حاصلی
 متعین زندلر دن اوله سن (آن یار که گفتا به وام دل نسکرانست * کومیرسم اینک
 سلامت نسکران باش * محصول بیت * اول یار که دیدی کوکام سکا ناظر
 و متعلقه در سن اکادی اشته شمدی ایریشرم سلامتله ناظر و منتظر اول یعنی
 کوزت شمدی کاورم (خون شد دل از حسرت آن اعل روان بخش *
 ای درج محبت بهمان مهر و نشان باش * محصول بیت * یورکم فان اولدی
 اول جان بغشلمی اعلک حسرت سدن یعنی اول اعل لب جان بخش جانان
 حسرت سدن پس ای محبت درجی همان اول مهر و نشان اول یعنی جفا ایچون
 مهر جانانی ترک ایله خواجه غیبتدن خطابه التفات میوردی (تا بر دلش
 از غصه غباری نشیند * ای سیل سرشت از عقب نامه روان باش * دلش
 شمیری معهود جانانه را جعدر * محصول بیت * تاجانانک کوکانه غم
 و غصه دن بر تو ز او تور میه یعنی خاطر نه غبار قویمه ای کوزیانی سیلی نامه نک
 آرد فحده روان اول یعنی جانانه تسلی ویرایشده خواجه ده شمدی کاوردیو
 (حافظ که هوس میکندش جام جهانین * کور نظر آصف جشید مکان باش
 * محصول بیت * حافظ که جام جهانین هوس یلر یعنی مرادی جام
 جهان نماد رسندی حافظه جام جهانین ایسترسک جشید مکان پادشاهک
 وزیر اعظمی نظر زنده اول یعنی جام جهانین انک النده دراکملازم اول که
 سکا سیمیر اوله میکندش شین شمیر تکمیل وزن و تحسین لفظ و تآکید معنا
 ایچون نماد در اوله ایضا (بدور لاله قدح کیردی ریامیباش * پیروی کل نفسی

از بحر هزج
 مفعول مفاعیل مفاعیل مفاعیل

از بحر ث
 مفاعیل مفاعیل مفاعیل مفاعیل

همدم صبا میباش * محصول بیت * لاله دورنده قدح طوب یعنی باده نوش
 اول وریانی ترک ایدوب بی ریا اول کل امید یله بر ساعت صبا به همدم اول زیرا
 که صفا و طراوت ویرن صبا درامدی اکایر و همدم اول که کاه واصل اوله سن
 بونده بوا بهام طریق یله ذکر اولمش امید و قوی بننده (کرت هواست که چون
 جم بر غیب رسی * بیار و همدم جام جهانین میباش * محصول بیت *
 اگر سنک آرزول و ارایسه که جم کبی سر غیبه ایریشه سن کل و جام جهانین
 مصاحب اول جام جهانین قلب عاشقه در یعنی قلب عاشقه فقارن
 و مصاحب اول حاصلی قلب عاشقه مالک اول یعنی عاشق اول (نکومت که همه
 سال می پرستی کن * سه ماهی خورونه ماه پارسا میباش * محصول بیت *
 بن سکا دیمز که تمام ییل باده نوشلق و می پرستلک ایله بن دیرمه اوج ای باده ایچ
 و طقوز ای عابد و زاهد اول که اول اوج ای پیورد یعنی بهار آیلریدر (چو پیر
 سالک عشقت می حواله کند * بنوش و منتظر رحمت خدا میباش * پیر
 سالک عشقت اضافت لری بیایه و لامید در می با حرف صله منتظر رحمت
 خدا اضافت لری اسم فاعلک مصدر یشه و مصدرک فاعلنه اضافت در میباش
 فعل امر مفرد مخاطبدر * محصول بیت * چو که پیر سالک عشق سنی باده به
 حواله ایلیه یعنی سکا ایچ دیه ایچ والله تعالی سنک رحمتنه منتظر اول یعنی
 مرشد عشق هر نه امر ایدر سه سوزینی طووق کرک (چو غنچه کرجه
 فرو بستگیست کار جهان * تو همچو باد بهاری که کشا میباش * محصول
 بیت * غنچه کبی کرچه جهانک ایشی بغلیقه در یعنی دوزک و یومقه لقلدر یعنی
 انعقاد و اقباض در اما سن باد بهاری کبی که کشا اول یعنی باد بهاری
 دو کلمه که غنچه لردن عبارت در آید یعنی کبی سنده غم و غصه دو کلمه یعنی
 کوکاک که قویمه یوب آج (وفا مجوی ز کس ورتخنی نمی شوی * بهر زده طاب
 سیمیرغ و کیمیا میباش * محصول بیت * کسه دن وفا استمه یعنی کسه دن
 وفا اویمه و اگر سوزی دکلر سن زاندره عنقایه و کیمیا به طالب اول یعنی وفا بونلر
 مقامنده در پس وفایه طالب اولمق همان بونلر طالب اولمق در (میرد طاعت
 بیکانسکان مشو حافظ * ولی معاشر زندان پارسا میباش * میرد طاعت
 بیکانسکان اسم فاعلک مصدره و مصدرک فاعلنه و یا مفعولنه اضافت در
 معاشر لک زندان پارسا به اضافتی اسم فاعلک مفعولنه اضافت در زندان پارسا
 بیایه در (محصول بیت) بیکانه لوطا عنقه طالب اولمق ای حافظ اما زندان پارسا
 معاشری و مصاحبی اول یعنی آشنا یله هم صحبت و معاشر اول اما بیکانه لاله
 مصاحب و معاشر اوله وله ایضا (باغبان کر پیچ روزی محبت کل بایدش *

از بحر رمل

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن

برجهای خار هجران صبر بلبیل بایدش * صحبت کل مصدر لک مفعولنه
اضافه در بر حرف صله جهای خار هجران لامیه و بیانه در صبر بلبیل مصدر لک
فاعله در * محصول بیت * باغبانه اکبرش کون مقداری کل صحبتی
کرک ایسه یعنی کله مصاحب اولقی مرادی ایسه خار هجران جفا سینه اکابلک
صبری کرک یعنی بلبیل کبی بریله قریب کلک ایریلمنه صبر و تحمل کرک مراد
تمثیل در یعنی هر عاشق که وصال جانان ایله مشرف اولقی استر نیجه زمان فراقی
جفا سینه صابر اولقی کرک (ای دل اندر بند زلفش از پریشانی منال * مرغ زیرک
چون بدام افتد تحمل بایدش * محصول بیت * ای کوکل جانانک زانی بدنده
پریشانیلقدن ایگامه زیر مرغ زیرک چونکه دوزاغه دوشه اکاتحمل کرک
امدی سنده مرغ زیرک ایسک تحمل ایله چمالیوب فریاد وناله ایله
(با چنین زلف و رخس بانظر بازی حرام * هر که روی یاسمن و جعد سنبیل
بایدش * محصول بیت * بوغچمین زلف و رخس اکانظر بازلق حرام اولسون
هر که که کاروی یاسمن و جعد سنبیل کرک ایسه یعنی جانانک رویی
واریکن یاسمنه وزانی واریکن جعد سنبیل طالب اولنه نظر بازلق و محبوب
دوستلق حرام اولسون دیمکدر (زند عالم سوز را با مصلحت بینی چه کار *
کار ما کست آن که تدبیر و تأمل بایدش * زند عالم سوز بیانه در عالم سوز
وصف ترک کینیدر ترک ماسوا دن کایتدر * محصول بیت * تارک عالم
اولان زندک مصلحت بیند کله نه ایشی واری یعنی زند عالم سوزک مصالح دنیا ایله
نه ایشی واری سلطنت ایشیدر اول که تدبیر و تأمل ایستری یعنی تدبیر و تأمل
محتاج اولان بادشاهلق ایشیدر کدالقی ایشی دگدر (تکیه بر تقوی و دانش
در طریقت کافریست * راهرو کرد هنر دارد تو کل بایدش * محصول بیت
طریق عشقه علم و تقوا به اعتماد کافر لکدر عشقی یو اینک یو بیستک
صدهنری واریسه ده اکاتوکل کرک یعنی وصال جانانده علم و تقوا به اعتماد
جائز دگدر بلکه توکل و تضرع و تذال کر کدر علم و تقوا به اعتماد جابدر
(نازه از آن ترکس مستانه اش باید کشید * این دل شوریده تا آن جعد کا کل
بایدش * مستانه اش شین ضمیر مصرع نائیده دله راجع در اضماع قبل الذکر
طریقیه تا ادا توفیق مادام کبی جعد کا کل لامیه * محصول بیت * اول
ترکس مستانه جانان دن نازل چکمک کرک بودل شوریده مادامکه اکا کا کل
جانان کرک یعنی مادامکه دل شوریده به جعد کا کل جانان کرک واکاطالبدر
چشم مستانه جانان دن ناز و جور و جفا چکمک کرک (ساقیادر کردش ساغر
نعل تابکی * دور چون با عاشقان افتد تسلسل بایدش * دور و تسلسل

حکما اصطلاح دارند در تعریفی کتب حکمیده مسطور و مذکور در
* محصول بیت * ای ساقی ساغر دورنده بهانه نیجه به دل یعنی قدحی
اکندر مکده بهانه ایلسن دور قدح چونکه عشاقه دوشه تسلسل کرک یعنی
عشاقه نوبت کنبه قدحی طولی کبی یغدر مق کرک (کیست حافظ تا نوشد
باده بی آواز رود * عاشق مسکین چرا چندین تحمل بایدش * رود بونده قیلدر
اما بونده مراد قیللی ساز در تحمل تفعل باشدن مصدر در ادبی کوزلندرن نسنه
* محصول بیت * کیمدر حافظ که باده بی قیلل آواز نسز ایچمیه یعنی ساز نسز
باده ایچمیه عاشق مسکینه نیچون بوقدر تحمل کرک یعنی باده ایچدی
تیزی که سازده استری یعنی حافظ کبی مفلس عاشقه بود کاتو تکلفات لازم دکل
باده ایچمکه ده وله ایضا (خوش شیراز و وضع بی مثالش * خداوندانکه دار
از زوالش * محصول بیت * نه خوشدر شیراز شهری وانک بی مثال وضعی یارب
آنی زوالدن حفظ ایله (زرک باده صدلوحش الله * که عمر خضرمی بخشد
زالش * زرک باده معناسنی کبابک اولنده تحقیق ایلمشز تکراره احتیاج
یوقدر لوحش الله اصلنده لاوحش الله ابدی مقام دعاده استعمال ایدر لر
الله وحشت ویر مسون دیمکدر عربلر برهشن اولسون دیه جک برده بویه دعا
ایدر لر یعنی خراب اولوب سکائی ایچندن کتمسون که وحشت ویره صکره ایکی
همزه بی تحقیف ایدوب لوحش الله دیدیلر یعنی الله تعالی خراب ایدوب وحشت
ویر مسون بونده صدلوحش الله دن مراد یوزقات شن اولسون دیمکدر
علی کل حال شنلکه دعادر که حرف تعلیل زلال طاتلی صو * محصول بیت *
بزم زرک باده مز یوزقات شن و معمور اولسون زیر اخضر عربنی ویر رآب زلالی
یعنی انک طاتلی صوبنی ایچن حیات ابدی بولدر (میان جعفر آباد و مصلی *
عبیر آمیزی آید شماش * جعفر آباد سابقا بونک معناسنی ده ذکر اولمشدر
تکراره احتیاج یوقدر شیرازده بر سیرانکاهدر شهر خلقی آنده تقرجه وارر لر
مصلی بر نماز کاهدر که خواجه حضر تدر بیک تربه شریفی انده در عبیر آمیز
وصف ترکیدر آمیزیدن عبیر فرشدربی دیمکدر معلومدر که برنسنه بی
فرشدر سه لوقو قوسی زیاده چقار شمال شینک فحیه قطب شمالی ناحیه سندن
اسن یله دیر لر * محصول بیت * جعفر آبادله مصلی یاننده شمال بی عبیر آمیز
اسری یعنی کوزل قوقور کتورر (بشیراز آوی فیض روح قدسی *
بخواه از مردم صاحب کمالش * بشیراز با حرف صله آی الف مدوده ایله فعل
امر مفرد مخاطب کل دیمکدر و او حرف عطف فیض روح قدسی لامیه
و بیانه در مصرع ثانی به میهنه * محصول بیت * شیراز کل و حضرت

از بحر هزج
مفاعیلان مفاعیلان فاعولن

جبریل امین فیضی دله صاحب کمال مردمند یعنی خلقنک هر برسی
بررکد در هر وجه له استفاده به واستفاده به قابادرخواجه حضرتلری
شهرینی و خلقی مدحند اطرا یوزر (که نام فند مصری برد اینجا)
که شیرینان ندادند انفعالش که انجدرکیم معناسنه فند مصری بیایه که
حرف بیان شیرینان یعنی شیرین پسران انفعال بونده حیا و شرمند لک
معناسنه در شیرین پسر بیت از لده نه به راجع در (محصول بیت) مصر شکر سنک
نامی بونده کیم آکدیکه شیرین پسران اکا انفعال ویرمدیلر یعنی هر کیکه
شهر شیرازده سکر مصری آنکدی شیرین پسرانی شرمند ایلدیلر
(صباران لولی شکول مرمست که چندی آکهی چونت حالش)
شکول و شکول و شک غایتده کوزل و مطبوع و شیرین کار محبوبه دیرلر
محصول بیت ای صباران لولی شکول سرمستدن نه خبرل وارحالی نیچدر
یعنی اندن خبردار لغت واری حالی نیچدر در بیان ایلر (مکن بیدار ازین خواب
خدارا که دارم خلوت خوش با خیالت مکن بیدار خطاب عامد رخلوت
یا وحدت و یا تکیر خیالت شیرین جانانه راجع در محصول بیت بو خوابدن
بخی بیدار ایلله الله ایچون زیر بر خوش خلوت و یا خیالیله یعنی خیال جانانه
خوابده تنه ای بو خوابدن او یارمه) سران شیرین پسر خوش بربرد
دلاچون شیر مادر کن حلالش محصول بیت اگر اول شیرین پسر قانمی
دوکره ای کوکل اناله سودی کبی اکافانکی حلال ایلر (چرا حافظ چو
میتزیدی از هجر نکردی شکر ایام وصالش محصول بیت ای حافظ
چونکه هجر اندن قورقردل نیچون ایام وصال شکرینی ایلزرد و یا ایلد
یعنی وصال جانانه نیچون شکر ایلد و له ایضا بر دازمن رار و طفت و خوش
بت سنکین دل سیمین بنا گوش سنکین و سیمین یاری نسبت و نون تا کید
ایچوندر بنا گوش و لاق تیزی محصول بیت بدن قرار و طاق و هوشتی
ایلتدی طاش پورکلی گوش بنا گوشلی بت یعنی بوضعتی برد ایلدن قرار
وضیری آلدی (نکاری چاپکی شکی پریوش ظرفی مهوشی ترکی قباپوش
محصول بیت پری کبی بر شیرین و مطبوع و بر چاپک نیکار برمه کبی بر ظرف
برتر قباپوش آلدی بدن طاق و هوشتی حاصلی بو اوصافه متصف بر جانان
بنی بدن آلدی (زتاب آتش سودای عشقش پسان دیک دایم میزیم جوش
مصرع اولک اضافتلی لامیه لدر در مجازا پسان دیک ده بویه در پسان ادات
تشبیه در دیک کاف عجمیله چوملکدر محصول بیت جانانک عشقی
سودای آتشی حرارتدن چوملک کبی جوش اورورم دایم یعنی دایما آتش

از بحر هزج
مفاعیلن مفاعیلن فعولن

سودای عشقنده یا نوب یا قلمده یم (چو پیراهن شوم آسوده خاطر که کرس
همچون قبا کیم در اغوش محصول بیت پیراهن کبی آسوده خاطر اولورم
اکر جانانی قستان کبی قوجغمه آلوریم یعنی قوجا ریم (نمی رشیم ز جور او
که بی خار نیاید کل کسی بی نیش هم نوش محصول بیت جانانک جورندن
ایچنم ز پیراهن بر کسه کبی دیکنیز و نوشی یعنی عسلی نیش زنبور سبز بولمز
حاصلی اشیا اضدادیه مینند زمصرع که کج و مار و کل و خار و غم و شادی به منند
(اگر بوسیده کردی استخوانم نکردد مهرش از جام فراموش بوسیده
چوریمش محصول بیت اگر استخوانم چور رسده جانانک مهری جانمندن
فراموش اولمز یعنی جانمندن چقرمز (دل و دیم دل و دیم ببردست
برودوشش برودوشش برودوشش محصول بیت بدم دل و دیم دل و دیم
ایلمشدر جانانک سینه سینه آموزی سینه سینه آموزی خواجه بو یتده
صنعت تکرار رعایت ایلشدر (دوای تو دوای تست حافظ لب نوشش
لب نوشش لب نوش محصول بیت ای حافظ سنک در مانک سنک در مانکدر
جانانک لب نوشی لب نوشی لب نوشی بو یتده ده تکرار رعایت ایلشدر و له ایضا
(دل رمیده شد و غافلم من درویش که آن شکاری سرکشته راجه آمد پیش
من درویش اضافتی بیایه یای بطنیله و او حرف حال شکاری اولنان حیوانات
بونده کندی دلی مراد در حرف نسبت شکاره منسوب دیکدر صید اولنان
طیوره ده شکاری دیرلر سرکشته به اضافت بیایه محصول بیت
کوکل اورکدی حال نو که بن درویش غافلم که اول سرکشته شکار سنک اوکنه
نه کادی یعنی اسکانه واقع اولدی و باشه نه حال کادی مصرع ثانیکن
معناسنی که اول اوجی حیرانه نه کادی دین شکار سنک معناسنی بیاز ایش
(چو بید بر سر ایمان خویش میلزم که دل بدست کان ابرو بدست کافر کیش
محصول بیت سکوت کبی کندی ایمانم اوزرینه در دردم زیرا کوکل بر کان
ابرو کافر کیشک الله در یعنی بر ظالم بد کیشک الله در (خیال حوصله بحر
دیزیم دییات چه است در سر این قطره محال اندیش خیال حوصله بحر
لامیه لدر حوصله قوش قورسنی در میزیم فعل مضارع متکلم وحده
بزیندن پشورم دیکدر ایلکدن تعبیر در قطره محال اندیش بیایه در
محصول بیت دریا حوصله سی خیالی پشورم یعنی هیچ نسنه دن بولانوب
متغیر اوله یم دیرم هیات اسماء افعال دن ادات استبعاد در یعنی بنم کبی سنک
حوصله بحر خیالی پشورمک بعید در نل و ادرر بو محال فکری قطره نک
باشنده یعنی عجب سودا را و ارباشنده که کند بنی دریا به ایلکدر حوصله ده

از بحر جثث
مفاعیلن فعولن مفاعیلن فعولن

(بنام آن مژه شوخ عافیت کش را * که موج میزندش آب نوش بر سر نیش
بنام قربان اوله یم دیکدر مژه شوخ عافیت کش اضافتی بیانی در شوخ
بونک کبی برارده حشری معناسنه در عافیت کش وصف ترکیبیدر کشیدن
کاف عربینک ضعیله دیکدر معناسنه عافیت اولدر یچی یعنی عافیتی از آله اید یچی
حاصلی زهد و تقوا و پر هیز کار لغی فسخ اید یچی * که حرف رابط صفت موج
میزند * مقدمه عولی در شین ضعیله معناسنه جهتندن نیشه مقید در تقدیری
بر سر نیش در * محصول بیت * اول عافیت کش مژه شوخه قربانه اوله یم که
انک نیشی او جنده آب حیات موج اورر یعنی نیشندن آب حیات آقا رکیه که
دوقنه و یاد که حیات ابدی بولور دیکدر (ز آستین طبیبان هزار خون بچکد *
کرم بخر به دستی نهند بر دل ریش * کرم یم ضعیله معناسنه جهتندن ریشه مقید در
تقدیری بر دل ریشم دیکدر دستیده یا حرف تکید در * محصول بیت *
طبیبی بیکندن بیک فان طمار یعنی بیک قطره فان طمارا کتجر به طریقیه
دل ریشه ال قویه لر یعنی بنم دل ریشم بیک بنضنه ال اورسه لردلک * کمال
جراحتندن تعمیر در یعنی درد عشق دن خواجه خونین دل اولدر یغن بیان ایدر
(بکوی میکنده کریان و سرفکنده روم * چرا که نمر همی ایدم ز حاصل
خویش * سرفکنده کایت در حیا و شرمیدن زیر اوتان کسه باشن اوکنه
دوشر یعنی ایانی آرقسینه بقار مصرع ثانی بومعنائی بیان ایدر * محصول
بیت * کوی میخانه به کریان و سرفکنده کیدرم زیرا که بکا حجاب کاور کنیدی
حاصلدن یعنی عملدن یعنی پیرمغان حضور یننه اوتانی اوتانی کیدرم زیرا
اکالایق برخدمم یوقدر (نه عمر خضر بمانده ملک اسکندر * نزاع
بر سر دنیای دون مکن درویش * درویش منادی * محصول بیت * نه عمر
خضر فالورنه ملک و سلطنت اسکندر پس دنیای دون اوزر یننه نزاع ایله ای
درویش درویش ذکر ی قافیه ضرورتی چونند زوال امر ادم مطلقا طالب دنیا در یعنی
عمر و مال و ملک باقی فالمد قد نصکره دنیای دون اوزر یننه یوقدر حرص و تمایلک
زیاده غفلتدن ناشیدر (توبنده کله از دوستان مکن یارا * که شرط عشق نباشد
شکایت از کم و بیش * محصول بیت * سن قول سن دوستلردن شکایت
ایله ای یار زرا شرط عشق دیکدر کسکدن و آرتقدن شکایت ایملک یعنی
عقل اولان کسه امور دنیا همچون بچهور اولیوب صبر ایملک کرل زرا شکایت
احقر ایشیدر که ضرری وار فائده سی یوقدر بان کر نرسید دست هر کد حافظ
خرینه بکف آوزر کج قارون نیش * کر قوشغوبله دیرلر * محصول بیت *
ای حافظ جانانک بلمنه هر کد انک الی ایرش ز پس امدی بر خرینه الکه

کتور قارون مالندن زیاده یعنی جانان بلنی قوجغه مال قارون کرل زرا
جانان عالجه باد رد که نسنه به تنزل ایلزوله ایضا (دوش بامن گفت پنهان
کردانی نیزهوش * کرشما پوشیده نتوان داشت راز میفر وشن * کردان وصف
ترکیبیدر داندندن ایش بلنی معناسنه نیزهوش ده وصف ترکیبیدر کسکین
عقلی دیکدر کر که حرف رابط مقول قول * محصول بیت * دون کیچه بکا
بر کسکین عقلی ایش بلنی دیدیکه سزدن کیزلی طوقتی اولمز نیز میفر وشن رازینی
یعنی میخانه چینک سرنینی سزدن کیزلک جائز دیکدر (گفت آسان کیر
بر خود کارها کر روی طبع * سخت میکیدر جهان بر مر دمان سخت کوش *
سخت کوش وصف ترکیبیدر * کوشیدن زیاده کوش شدن تغییر در
* محصول بیت * خواجه بو پینده کردان نیزهوش بیوردینی راز میفر وشن
بیان ایدوب بیور رایشاری کنیدی اوزر یننه قولای طوت دیدی یعنی هرا شده
کنده کوچ کوسترمه زرا طبع جهتندن یعنی بالطبع جهان شدتله یا بشور
زیاده کوشش ایلدن مرده یعنی زیاده دنیا به حرص اولانه زیاده زحمت و مشقت
ویرورم رازینی ویرمز (واشکهم در دادجای کر فروغش برفلک * زهره
در رقص آمد و بر ربط زنان میکفت نوش * محصول بیت * اند نصکره کردان
بکا بزجام ویردیکه فروغشندن فلکده زهره رقصه کلدی و قپوز چله رق ایچ
دیدی (کوش کن پندای پسر و زهر دنیا غم بخور * گفتت چون در حدیثی
کر توانی دار کوش * کوش کن دکه دیکدر دار کوش حفظ ایله دیکدر زرا کوش
لفظی کردن وکنیده نله مستعمل اولسه ایتمک و دیکدر معناسنه در امان داشتن
و داریده نله مستعمل اولسه حفظ و صیانت معناسنه در فافهم * محصول
بیت * نصیحت دکه ای اوغل و دنیا همچون غم یمه بن سکا اینجو و سکا
بر سوز سوبلدم کر قادر ایملک از بر لیب اوتمه (بادل خونین لب خندان
بر اور همجو جام * فی کرت زخی رسدای چو چنک اندر خروش * محصول
بیت * فانی یورکله یعنی دل پر خونه کول لب کتور جام کبی یعنی قد حاک ایچی
پر خوندر مالای خنداندر یعنی خنده دن ایلری بوملار حاصلی تقدیر که درونک
زحمت و مشقت چکر سه بیرونک خندان و شادان کرل که هیچ بر کچمه حالکی
اکلمه زرا طریق عاشق صادق بودر تا که رقیبامسرو اولینه ل اوله کر که سکا
بر زخم ایریشور سسته چنک کبی خروشه کله سن یعنی صابر اولوب اولور اولز
نسنه دن ناله و افغان ایملک کرل چنک کبی حاصلی جور و جفایه تحمل ایدوب
شاکی اولمق مر غوبدر (تا ناکردی آشنایین پرده رمزی نشنوی * کوش
ناحرم نباشد جای پیغام سروس * محصول بیت * مادام که آشنا اولید سن

بوزده دن یعنی پرده عشقه بدن بر زمز ایشیده مژسن یعنی عشاق سکا سر عشق
 کشف ایاز زبانا محرم کفولانی فرشته خیزنده محل اولمز یعنی عاشق
 راز عشق محرم عشقه سوبلر لانا محرمه سوبلر (در حرم عشق توان زددم
 از گفت و شنید * زانکه الحاحله اعضا چشم باید بود و گوش * محصول بیت *
 عشق حرمیده قیل و قال دن دم اوزمق اولمز یعنی دیدن و ایستادن سوز
 سوبلک اولمز یعنی انیده بن کورددم و ایستادم دینلر زیر احرم عشقه جمیع اعضا
 کوزله قولق اولمق کرک یعنی همان ناظر و سنا مع کرک مخبر و مستمع کرک حاصلی
 دعوی گفت و شنیدی ترک ایملک کرک (بر بساط نکتته دانان خود فروشی
 شرط نیست * یا سخن دانسته کوای مر دعاقل یا خوش * بساط لغتده دوشکه
 دیرلر اما بونده مجلس مر اددرد کر محل فاراده حال طریقه یله نکتته دان وصف
 ترکیمیدر نکتته بیایی معناسنه شرط یونک کی مقامانده جواز معناسنه در
 سخن دانسته * کونک مقدم مفعولیدر دانسته نک هائی حرف تر سدر
 * محصول بیت * نکتته دانلرود کیلر مجلسنده کنیدی اوکوب صائق جائز
 دکلد ریس ای مر دعاقل یا سوزی یلوب سوبله و یا بسام اول طبعه یعنی پرسوزی
 حقیقه یله یلورسک سوبله و یا لاسا کت اول (ساقیای ده که رندیمای حافظ
 فهم کرد * اصف صاحبقران جرم بخش عیب پوش * اصف صاحبقران
 اضافتی لامیه در باقیسی بیایه * محصول بیت * ای ساقی باده ویر که حافظک
 رندلکاری و باده نوشلغنی فهم ایلیدی یعنی اکادی عیب اورتیجی جرم
 یاغشلی صاحبقران اولان پادشاهک وزیر یعنی باده نوشلغ فاش
 اولدقدن صکره باده یی اشکاره وی پروا کتور صاحبقرانیدن بونده مراد شاه
 شجاع در و آصفدن قوام الدین در که خواجه نک مر یسیدروله ایضا (در عهد
 پادشاه خطا بخش جرم پوش * حافظ قرا به کش شد و مفتی بیاله نوش *
 خطا بخش و جرم پوش وصف ترکیمیدر بخشیدن و نوشیدن قرا به کش
 وصف ترکیمیدر کشیدن قرا به ضراحی و یا نق برداق و شراب قباغی حاصلی
 ظروف خمره قرا به دیرلر حافظ مبتدا قرا به کش خبری و مفتی مبتدا و بیاله نوش
 خبری پادشاهدن مراد شاه شجاع در که بر عیاش و باده نوش پادشاه ایدی
 نه که سابقا تفصیلی کچمیدر * محصول بیت * نگاه اور توج خطا بخشلی
 پادشاهک زماننده حافظ قرا به کش و سبوکش اولدی و مفتی بیاله نوش مراد
 پادشاهک شرب خمره اجازت و پرور زماننده باده نوشلره کیمیدر دخل و عرض
 ایلیوب هر کشی * کنیدی ذوقنده اولدیغن بیاندر حاصلی خواجه نک
 کلای ادعای سدر حقیقی دکل (صوفی زکیج صومعه بابای خیم نیست *
 نادید

از بجزه شارع
 مفعول فاعلات مفاعیل فاعلات

نادید محاسب که سبومیکش دبدوش * بابای خیم اکثر نسخده با واقع اولمش
 و بعضنده در پای خیم دوشمش علی کل حال مرادف ظرفیتد در با ایدای غایت
 ایچوندر زمانده مندی کبی عرییده محاسب دیدله مفعولیدر بر لفظ را تقدیر یله که
 حرف بیان سبومی * کشدله مقدم مفعولیدر دبدوش با حرف مصاحبت
 و یا ظرفیت * محصول بیت * صوفی صومعه بوجغندن کوب دیننده او قوردی
 یعنی صومعه بوجغندن قالقوب میخانه نشین اولدی زیر اقمقیدر و حافظلر
 و مدر سلرباده نوش اولیجی صوفی بطریق اولی اولور زیر اصفیلر اولدن نهانچه
 ایدر لردی شمدی که پادشاه و اعیان ناس آشکاره ایدر اولدیلر انلره نه قوسقون
 و کوملدلر کرک زیر اخیخانه به وار مغسه حسرت چکر لردی شمدی که بوقدر
 فرصت بولدیلر ذوقلرندن رقص ایدرله کیمدر لر بس صوفی میخانه به واردینی
 محاسب اموزنده شراب دستی سن کتورد کبی کورلد نیریدر زیر اولدن
 محاسب دره سندن و قبی سندن خوف ایدوب نهانی ایدر لردی پس محاسبی
 بویله * کوره لی بی پروا آشکاره ایدر اولدی (احوال شیخ وفانی و شرب
 الیهودشان * کردم سوال صیادم از پیر میفروش * شرب الیهود جهودلر
 ایچیشی دیمکدر انلر ایچیشی اولدر که چوق ایچوب مست اولمز لر و مهمما ممکن
 ایچیکیلر بی ستر ایدر لر مست اولنجه ایچمکدکاری انکیچوندر که بزم دیننده خمرک
 آزی و چوغی حرام اولدینی کبی انلرک و سائر ادیانک و مللک سکری حرامدر
 کنیدی دکل اما بزده یا لکز خمرک دکل بلکه هر نسنه نک سکری حرامدر انلر کرده
 اولددر (محصول بیت امدی شیخک و قاضینک احوالی و انلرک شرب الیهودی
 صباح وقتنده می فروشدن سوال ایلدم بیت آتی به مرهوندر (گفتانه
 گفتنیست سخن * کچره مخرمی * درکش زبان و پرده نیکه داروی بنوش
 * گفتنی سوبلیجک و سوبلیجک دیمکدر سخن مفعولی پرده نیکه دارلر
 مقدم مفعولیدر * محصول بیت * پیر میفروش دیدی کچره مخرمسن
 اما شیخک و قاضینک شرب الیهودی سکا سوبلیجک سوزد کلد ریس دکل چلن
 طخمه و سر صاقله و باده ایچ انلر کبی که بکرنک اوله سن انلرله شرب الیهودی
 خسیسانه شرب ایله تفسیر ایدنلر بویله خصوصده خسیاست ایلمشلم (ساقی بهار
 میرسد و وجه می نمائند * فکری بکن که خون دل آمد زغم بچوش * وجه میدن
 مراد بهای میدر * محصول بیت * ای ساقی بهار ایریشور و حال بوکه باده
 بهاسی قائمیدی یعنی شراب الا حق نسنه یوق فکرایله و یا بر فکرایله که خون دل
 نمدن جوشه کادی یعنی افلاسیدن هلاک اولدق بر تدارک ایله باده پیدایله
 فصل بهار ضائع بره کتسون (عشقست و مقلبی و جوانی و نو بهار * عذر دم پدیر
 رد سروری و شعی

و جرم بذیل کرم بیوش * ذیل کرم بیایه * محصول بیت * خواجہ ساقی به
اعتبار ایدوب بیورر عشقه در یعنی عاشقم و مفلسه قدر یعنی مفلس و فقیرم
و جوانقدر یعنی یکدم و یکی بهار در پس بو حالری کوروب عذرم قبول ایلد
و جرم و کافهمی کرم انکیله ستر ایلد یعنی بوقدر احوال اینچنده شدن التماس باده
واقع اولور سه بیت سابقه واقع اولد یعنی کبی دینچیلد کمی و جزار لغمی معذور
طوبت عفو ایلد دیمکدر (تا چند همچو شمع زبان آوری کنی * پروانه مراد
رسیدای محب خوش * زبان آور و صف ترکیبیدرافته دیل کمنور بی
دیمکدر اما اصطلاحده فصحا و بلغا و شعر اده مستعملدر یا حرف مصدر شمع
نسبت زبان آور لک زیاده برنده در زیر انشیه طریقه شمعده یا نان آتیه زبان
دیر لرس شمع زبان آور اولور پروانه مراد بیایه در سابقه تحقیق اولدیده که
پروانه بونک کبی بر لده خطهما یون معناسنه در * محصول بیت * خواجہ
تجربد طریقه کندی به خطاب ایدوب بیورر نیچه به دل شمع کبی دلیلیک
ایدرس یعنی افلاس و فقر دن شکایت ایدرس مراد پروانه بی ایشدی
ای محب ایسم اول دخی افلاسدن شکایت ایلد مراد بیتدن حسن طلبدر
(ای پادشاه صورت و معنی که مثل تو * نادیده هیچ دیده و نشنیده هیچ کوش *
پادشاهدن مراد مطلعده مذکور اولان شاه شجاعدر که ظاهری و باطنی علم
و معرفتله آراسته و پیراسته بر پادشاه ایمش که حرف رابط صفت مثل تو لامیه
و مصراع ثانی به مر هوند * محصول بیت * ای صورت و معنی پادشاهی که
سنگ کبی بر وجود شریفی هیچ بر دیده کورمش و هیچ بر قولاقت ایشتمش
حاصلی سنگ مثلک بشر نه کورمش و نه ایشتمش خواجہ مدح شاه شجاعده
اطرایورر (چندان بمان که خرقة ازرق کند قبول * بخت جوانت از فلک
پیرزنده پوش * خرقة ازرق بیایه و کند قبول مقدم مفعولی و بخت جوان
فاعلی فلک پیرزنده پوش بیایه لر در زنده پوش و صف ترکیبیدر پوشیدن
اسکی کبی معناسنه زبانه زای عجمینک فیتی و کسر یله مالی اسکی لباسده
استعمال ایدر لر * محصول بیت * اولقدر دیناده باقی قال که سنگ طالع جوانک
پیرزنده پوش فلکدن کوله خرقة سنی قبول ایلد یعنی فلک فانی اوله وانک کول
زنک خرقة سی باقی قاله و سنگ بخت جوانک آنی کیه حاصلی قیامتده باقی قال
دیمکدر خواجہ شاه شجاعه غلو طریقه ایلد و له ایضا (سحر زها تف غیم
رسید مرده بکوش * که دوز شاه شجاعست می دلیر نوش * شجاع لغتده بهادره
دیر دلیر ذکری انکیچوندر یعنی باده بی بی پروا بیج (محصول بیت) سحر و قننده
هاتف غیبدن قولانعه مشتق ایشدیکه شاه شجاع دوریدر باده بی بهادر یعنی

از بحر بخت
مفاعیلن فاعلاتن مفاعیلن فاعلاتن

بی پروا

بی پروا بیج زرا کندی عیاش و باده نوش از لعلله میخوار لر نشد دیزدی
حاصلی خلقة شراب ایچمه که اذن و ربوب کیسه بی ایچتزدی (شدان که
اهل نظر در کار می رفتند * هزار گونه سخن در دهان و لب خاموش * محصول
بیت * اول حال کتدی که اهل نظر عاشقکاره کیدوب سر عشق جانانی
سویلش لر دی آغزلرنده بیک دور لوسوز و لب لری خاموش ایدی یعنی کاره
واروب اسرار عشقی قورقه قورقه سویلش لر دی (بیانک چنک بکوییم
آن حکایتها * که از نم فتن آن دین سینه میزد جوش * که حرف رابط صفت دین
سینه بیایه در دین چوملک میزد حکایت حال ماضی در میزد جوش قیناردی
دیمکدر * محصول بیت * چنک آوازیله سویلش لم اول حکایت لری که
آنی کیزلکدن سینه چوملکی قیناردی یعنی اول حکایت لری صاقلیوب
کیزلکدن زحمت چکر دل حاصلی عشق قصه لری شمدی اشکاره سویلش لم که
عادل پادشاه زمانیدر که کسه عشاقه جورا بلز مکر چشم جانان که حرفی
ادات تعلیل طوتان معلول طبعمش (شراب خانکی ترس محتسب خورده *
بروی یار نوشیم و بانک نوشانوش * شراب خانکی بیایه یا حرف نسبت خانه به
منسوب شراب یعنی خانه ده صقیلوب حاصل اولمش شراب یای ثانی حرف
تکثیر ترس محتسب لامیه و خورده نک مفعولی و مجموعی شراب خانکینک صفتی
و شراب خانکی بنوشیم مفعول صریحی و بروی یار غیر صریحی و بانک نوشانوش
معطوف در رویه * محصول بیت * محتسب قورقه و سن یش شراب خانکی بی
روی یار ایلد ایچلم و بانک نوشانوشله یعنی یارک رویی سیر ایدوب ایچلم ایچلم
دیمکه بی پروا شراب خانکی بی نوش ایده لم مصراع اولی شراب خانکی از ترس
محتسب خورده یازوب معناسنی اوه منسوب شرابی محتسب قورقه و سنیدن
ایچمشیدلک دین و یوزمانه دکن محتسب خوفندن خانه ده حاصل اولمش شراب
ایچمشزدین هم ترکیبده خطا ایلش و هم معناده تأمل تدبر مصراع ثانیکنک
معناسنی یار یوزنسه ایچلم متصل ایچمک آوازیله دین اصابت ایلمش
(ز کوی میکده دوشش بدوش میبردند * امام خواجہ که سجاده میکشید
بدوش * دوش دون کیچه و شین ضمیر امام خواجہ به راجع در اضماع قبل الذکر
طریقه بدوش با حرف مصاحبت و یا حرف ظرف که حرف رابط صفت میکشید
حکایت حال ماضی چکر دی دیمکدر بدوش اولکی بدوش کیدر بلا تفاوت
محصول بیت * میخانه محله سندن دون کیچه آموزده ایلد و لر دی و یا آموزله
ایتور لر دی امام خواجہ حضرت لری که سجاده بی آموزنده طاشردی
و یا سجاده بی آموزله چکر دی یعنی زهاد و عباد سیما سنده سجاده بی آموزینه

رد شعی

رد سروری و شعی

رد سروری

الوب کرن امام افندی باده نوش اولش و جائز در که اولکی دوش آموز
 معناسنه اوله پس معنا آموزدن آموزه ایلدر لردی دیمک اولور (دلالت
 خیرت کنم بر امیجات * مکن بفسق مباهات وز هدم مفروش * دلالت
 خیرت مصدرک مفعولنه اضافتیدر تاضیر خطاب مباهات مفاخرت
 معناسنه در * محصول بیت * ای کوکل نجات یولنه سکا خیرلی دلالت ایدیم
 یا خود طریق نجاتده سنی خیره دلالت ایدیم دلالت خیر یوردیغی مصراع
 ناینک مضمونیدریغی فسخله نغرایله زهدده صاعقه یعنی نه فسقکی اظهار
 ایلونه زهدکی (محل نور تجلیست رأی انور شاه * چوقرب اوطلی در صفای
 بیت کوش * محل نور تجلی اضافتلی لامیه لدر رای انور شاه بیانیه ولا میه در
 قرب اومصدرک مفعولنه اضافتیدر صفای بیت مصدرک فاعلنه اضافتیدر
 کوش فعل امر مفرد مخاطب سعی ایلدیمکدر * محصول بیت * تجلی نورینک
 محلیدر رای انوری شاهک یعنی شاه اهل کشف ونفس قدسی صاحبیدرس
 چونکه انک قرینتی استرسک صفای نیته سعی ایلد یعنی چونکه یانه وارمق
 مراد ایدرسن صفای باطنله وارز برامشرف علی القلوبدر پس هر نه که
 نمیکدن بکرسدانی یلور (بجز شای جلالش مسازوردنیم * که هست کوش
 دلش محرم پیام سرور * شای جلال مصدرک مفعولنه اضافتیدر و شینه
 اضافت لامیه وردنیم لامیه که حرف تعادل کوش دلش لامیه در مجاز محرم
 پیام مصدرک مفعولنه اضافتیدر و سرور و شیه اضافت لامیه سرور فرشته
 بونده مراد فرشته وحی در * محصول بیت * شاه مذکورک جلالت
 وعظمتنه شاندن غیری وردنیم ایلد یعنی خاطرک انک شایله مقید اولسون
 انجی زیر کوکلنک توانی فرشته خبر نه محرمدر یعنی کوکلنکدن هر نه که
 بکه اکالهام اولور (رموز مصلحت ملک خسران دانند * کدای گوشه
 نشینی قوافظا مخروش * رموز مصلحت ملک اضافتلی لامیه لدر
 خسرانندن مراد پادشاهلدر کدای گوشه نشین بیانیه گوشه نشین وصف
 ترکیبیدر و یا تاضیر خطاب مخروش فعل نهی مفرد مخاطب خروشدندن
 چوقر اماق دیمکدر * محصول بیت * مملکت مصلحتنک رموزی و اسرارین
 پادشاهلریلور لرزیر انک بیلمسی لازم و واجبدر انلر اوزر نه که خلقک و مملکت
 اوزر نه اندر مولی در اما ای حافظ سن کدای گوشه نشین سن چوقر اماه یعنی
 مملکتچون بحضور اولوب سوز صا و ایلد زیر اسنک کیینک وظیفه سی دکل
 وله ایضا (شراب تلخ میخوام که مر دافکن بود زورش * مکر یکدم براسایم
 ز دنیا و شر و شورش * شراب تلخ بیانیه که حرف بیان مر دافکن وصف ترکیبی

بجز هزج معن سالم
 مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن

اربعیتی دیمکدر بهادردن کنا بندر زور دن مر ادقوت کیفیتدر مکرادات غنی
 اوله که معناسنه * محصول بیت * اجی شراب استر مکه سورت کیفیت اربعیتی
 اوله یعنی ایچنی بیه اوله که بر دم آسایش ایدوب راحت اولام دنیا و شر
 و غوغا سندن یعنی کندمدن کچوب دنیا قیودندن خبردار اولمایم (ساورمی که
 توان شد ز مکر آسمان امن * بلعب زهره چنکی و مرغ سلحشورش *
 زهره یلد زنه سازنده فلک دیر لر و سازنده لرا کامنوبدر آتی تصویر لرده
 بر چنکی قیزشکلنده برار لر و مرغ میمک کسریله و رای مشدده نک کسریله
 ارباب حرب کامنوبدر یعنی اهل سلاح تصویر لرده قلمی النده بر سلحشور
 شکنده برار لر * محصول بیت * باده کتور که آسمانک مکرندن امن اولمق
 اولمز زهره چنکی و مرغ سلحشور او یونی سبیلله یعنی زهره نک رقا صلغیله
 و مرغیخک سلحشور ایلله مکر فلکدن غافل اولمق جائز کادر امدی باده
 کتور که انکله اکتوب یونلردن کامی غافل اولوب او یونلردن اکاه اولمیه لم زیرا
 او یونه باقی آدمی مغرور ایدر (سماط دهر دون پرورندار دشهد آسایش *
 مذاق حرص و آرای دل بشوی از تلخ و از شورش * سماط دهر دون پرور
 اضافتلی لامیه و بیانیه در مجاز اشد آسایش ده بیانیه در آسایش اسم
 مصدر در آسایشندن دیکلش معناسنه مذاق حرص بیانیه از حرصک
 عطف تفسیریدر تلخ آجی شور طوزلی شین ضمیر دهره راجعدر * محصول بیت
 دهر دون پرورک سماطی شهد آسایش طوتمز یعنی شهد آسایشنی یوقدر یعنی
 دنیا نک حضوری یوقدر امدی حرص و آزمذاقنی ای کوکل آجی سندن
 و طوزای سندن یو یعنی آجی سندن و طاتلی سندن کچ (کند صید بهرامی بیفکن
 جام جم بردار * کدمن پیوم این خیرانه بهرامست و نه کورش *
 کند صید بهرامی اضافتلی لامیه و بیانیه در بهرامی یا بی حرف نسبتدر
 بوندن مراد بهرام کورددر که بیان چهار نه کورد بر لر بو پادشاه ایدیکه
 کور صیدی ایلد مقید ایدی عاقبت بر کون بر کورا و کجه قاجدی بو آردینه
 دوشدی کور بر مغاره یه کیدی بوده آردنجه کیدی اندن صکره نام و نشانی
 ناید اولدی کیمسه یله مدی نیچه اولدی حاصلی نه مغاره یی بولدیلرونه کندی
 حتی سلحداریله چوقه دارینی اناسی اشکجه ده هلاله ایلدیکه او غلی نیچه
 ایلدیکزدیو بونک تفصیلی توارنجه و شاهنامه لرده مذکور و مسطوردر
 پس بونده کوردن مراد اول مغاره در که اکامقبره اولدی نهایتی قولاک ایام
 ایدر حاصلی دایما کورا ولد یغیچون اکا اضافت ایدوب بهرام کورد بر لر
 * محصول بیت * بهرام کوره منسوب اولان صید کندی براق یعنی صید

دنیایی و کسب اموال و انتقالی ترک ایلد و جام جم قالدی یعنی باده ایچ زیر این
 بو صحرای دنیایی طی ایلدم نه بهرام وارنه کوری یعنی کندیده کوریده نایدادر
 حاصلی عالمده خلود و بقا یوقدر پس نقد و قسکی ذوق و صفایله بچور (نظر کردن
 بدر و نشان منافی بزرگی نیست * سلیمان با چندان حشمت نظر هابود
 بامورش * منافی اسم فاعلدر مفاعله بایندن مانع معناسنه بزرگی به اضافتی
 اسم فاعلک مفعولنه اضافتیدر * محصول بیت * در و بشاره و فقرایه نظر ایلان
 اولولغی واکارانی منافی دکل یعنی دولت و سعادت به مانع دکل زیر احدیست
 سلیمان به غمیر انجیلین حشمت و عظمتله قرینجه کی برحقیر مخلوقه نظر ایدردی
 یعنی قرینجه به نظری و ایددی (بیاتادری صافیت رازدهر بنایم * بشرط آنکه
 نمایان بکچ طبعان دل کورش * کچ طمع و دل کور و وصف ترکیبیدر * محصول
 بیت * خطاب عام طریقله بیورر کل تاسکاصافی باده ده رازدهری کوستریم
 اما اول شرطله که کوکای کور طبیعتسنزله کوسبتر میهن یعنی سکادیدیکم
 اسراری نااهله و کچ طبعله دیمیه سن (شراب لعل مینوشم من از جام
 زمر دگون * که زاهد افی وقتست میسازم بدین کورش * جام زمر دگوندن
 یشل صریحه مراد در کون لون معناسنه در که حرف تعلیل افی انکرل ییلاقی
 وقته اضافت لامیه در سابقا بیان ایلدله ایدی میلان زمردی کورینجه کوراولور
 پس خواجه نک کلامی اکسبتسادر * محصول بیت * بن زمر دگون جامدن
 قرمزی شراب ایچرم زیر ازا هذوقت انکرل کبیدر که بولد یعنی صوقوب کرر
 پس زمر درنک جامدن باده ایچوبانی کورایدهرم نه که افی زمر ددن کور
 اولور (کمان ابروی جانان نمی پیچد سراز حافظ * وایکن خنده می آید بدین
 بازوی بی زورش * کمان ابروی جانان بیسایه و لامیه در * محصول بیت *
 جانانک کمان ابروی حافظدن باشن دوندرمز یعنی حافظدن اعراض ایلر
 اما کویحکی کاور حافظک زورسز بازوسنه حاصلی کمان ابروی جانان حافظه
 مسلمد راما حافظده آنی چکر قوت بازو یوقدر اول جهندن اکا کوروله ایضا
 (صوفی کای بچین و مرقع بچار بخش * وین زهد تلخ را می خوشکوار بخش
 صوفی منادی کای یا حرف وحدت و یا تسکیر بچین فعل امر مفرد مخاطب
 دیوشمردیمکدر می یا حرف مقابله خوشکوار اوسکی می خوشکوار بیسایه در
 * محصول بیت * ای صوفی کل دیوشم یعنی باده نوش اولوب کل ذوقنی ایلد
 و کیدیکل ریا خرقه سنی دیکنه بغشله یعنی ریایی ترک ایدوب رند جهان اول
 و بواجر زهدی اوسکی شرابه دیکش یعنی زهد خشکی باده صفا بخشه
 ددکیش (طامات و شطح درره آهنک چنک نه * تسبیح و طیلسان می
 و میکسار

از بحر مشاعر
 مفعول فاعلات مفاعیل فاعلات

و میکسار بخش * طامات و شطح رسوم و عادات صوفیه به دیر طیلسان اول
 زمانده اشرف عرب دلبند اوزرینه مقرمه شکندده بر بویک بزی بوررلردی
 اول بزه طیلسان دیرلر اما بوزمانده عربک اواسط و ادانیسی بیله طیلسان ایدر
 میکسار باده نوش معناسنه در * محصول بیت * طامات و شطح صوفیه بی
 آهنک چنک بولنه قوب یعنی اکا صرف ایلد تسبیح و طیلسان زهادی باده ایلد
 باده نوشه بغشله یعنی بولنه تبدیل ایلد حاصلی بولنک بولنه بذل ایلد (زهد کران که
 شاهد و ساقی نمی خرنند * در حلقه چن بنسیم بهار بخش) زهد کران آغر زهد که
 اکاد که زاهد قادر اولمیه * محصول بیت * آغر زهد که شاهد و ساقی آتی آلزلر
 یعنی قبول ایلر حاصلی یا نلرنده معتبر دکل چن حلقه سنده یعنی مجلسنده
 بهار نسیمه بغشله حاصلی شاهد و ساقی قبول ایلد یکی نسیمه بی باده بهاره ویر یعنی
 اندن کچ و آتی ترک ایلد (راهم شراب لعل زدای میر عاشقان * خون مرا ایچاه
 زخندان یارب بخش * محصول بیت * بنم یولمی قرمزی شراب اوردی ای عاشق
 یکی بنم قائمی یارب چاه زخنداننه بغشله یعنی انک حرمتیچون شراب لعلدن
 قائمی طلب ایلد (یارب بوقت کل کنه بنسده عفوکن * وین ماجری بیسزولب
 جوتبار بخش * محصول بیت * یا الله کل زمانده بنده نک کاهنی عفو ایلد یعنی
 کل وقتنده ایچدیکم باده نک کاهنی عفو ایلد و بوماجرانی ابرماق کارنده سروه
 بغشله یعنی انک حرمتیچون مواخذده ایلد (ای آن ره به شرب مقصود برده *
 زین بحر قطره بمن خاکسار بخش * محصول بیت * ای شول کسه که مشرب
 مقصوده یول ایلتمش سن یعنی مقصوده واصل اولمش سن بو بچوردن یعنی
 مقصود بچوردن بن خاکساره بر قطره بغشله حاصلی مقصوده وصوله
 سبب اول (شکرانه راکه چشم نوروی بسان ندید * مارا بعفو و لطف
 خداوند کار بخش * محصول بیت * خواجه خطاب عام طریقله بیورر اول
 شکرانه ایچون که سنک کوزل کوزلر یوزینی کورمدی یعنی عاشق اولدیغن
 شکرانه سیچون بزی اللهک عفو و لطفنه بغشله یعنی بزم عاشق لغمزی اللهک
 عفو و لطفنه حواله ایلد (ساقی چو خواجه نوش کند باده صبوح * کو جام زر
 بحافظ شبنده دار بخش * خواجه دن مراد وزیر اعظمه در باده صبوح
 اضافتی بیسایه در شبنده دار احیای لیل ایده نه دیرلر کیجه بی دیری طویچی
 معناسنه * محصول بیت * ای ساقی چونکه خواجه باده صبوحی نوش ایلد
 خواجه به دی که التون قدحی حافظ شبنده داره بغشله یعنی صباحه دکل
 احیای ایل ایدوب سنک دعاوشا که مشغول اولان حافظما احسان ایلد بونده
 خواجه بی پادشاه ایلد تعبیر ایلن خواجه بی بیلر ایشم وله ایضا (کنار آب و پای

ردشعی
 بحر هزج مثنی سالم
 مفاعیلن مفاعیلن
 مفاعیلن مفاعیلن

بید و طبع شعرو باری خوش * معاشر دلبری شیرین و ساقی کاغذاری خوش
 بو بیت بیت ثانی به مهر هوند * محمول بیت * صوفکاری و سکوت دی طبع
 شعرو بر کوزل یار معاشر یعنی مصاحب بر شیرین دلبر و ساقی بر کغذار
 محبوب (الای دولت طالع که قدر وقت میدانی * کو اربادت این عشرت که
 داری روز کاری خوش * الا حرف تنبیه دولت طالع بیانی که حرف رابط صفت
 قدر وقت مصدر که مفعول نه اضافی قبیلندندر * محصول بیت * اگاه اول
 ای دولت طالع که وقت قدری بیلورسن یعنی بوالی نعمت بر وقت ایچنده
 اجتماع قدری بیلورسن سکاسکی اولسون یعنی هضم اولسون بوعشرت که
 خوش و کوزل روز کار که وار یعنی بوالی شینک جمعیتله خوش و کوزل صفات
 واردر (هر آن کس را که بر خاطر ز عشق دلبری یاریست * سپندی کو بر آتش
 نه که داری کار و باری خوش * دلبری یا حرف وحدت باری یا حرف تکیه سپندی
 یوزر که یا حرف وحدت و یا تکیه یوزر که دید کاری او تده الله تعالی بر خاصه
 قومش در که هر کسی که آنک تو تویه تو توی و بر سه را کایرامن کوزد کز کو
 خطاب عام که حرف تعلیل کار و باری ایش کوچ دیکدر بار اتباع قبیلندندر
 و یا حرف وحدت و یا تکیه * محصول بیت * هر اول کسی که کوکلنده بر دلبر
 عشقندن بول و یا یعنی هر کسی که بر جانانه مبتلا در کادی که سنک حالک
 حسد و رشک اید جگ حالد رامدی برامن کوزد کمکن ایچون کندوکی سپند اید
 تو توزد که ایو کار و بار که وار سپندی آتش اوزرینه قومندن مراد کنیدی انکله
 تو توزد رمکدر (عروس طبع راز یوزر فکر بکرمی یندم * بود کز نقش ایام
 بدست افتد نکاری خوش * عروس طبع بیانیه فکر بکرده بویه در نقش ایامده
 بویه (محصول بیت) طبع عروسنه فکر بکردن زینت بغلام یعنی طبعمدن بکر
 معنای پیدا ایدرم اوله که صورت ایام وزماندن المه بر خوش نکارد وشه حاصلی
 خاطرمدن بکر معنای اظهار ایدرم اوله که بر نکار کوروب بکامیل ایلیمه (شب
 صحبت غنیمت دان و داد خوشدلی بستان * که مهتابی دلفروزست و طرف
 جو بیاری خوش * شب صحبت لامیه داد خوشدلی بیانیه خوشدل وصف
 ترکیبی و یا حرف مصدر بستان فعل امر مفرد مخاطب ستانیدن آل
 دیکدر که حرف تعلیل مهتاب آید نانی و یا حرف وحدت و یا تکیه دلفروز
 وصف ترکیب در افروزیدن کوکل یا لکندر بی معناسنه یعنی کوکله شوق
 و بر بی دیکدر * محصول بیت * صحبت کیجه سنی غنیمت بیل و خوش
 دلک عدالتی آل یعنی کوکل خوشلغنی مراد بکه سوزر را کوکله شوق
 و بر بی مهتاب و خوش ابرماق کاری حاصلدر یعنی مراد سوره جگ محلد که

دلفروز مهتاب و طرف جو بیاری خوشدر (می در کاسه چشمست ساقی را
 بنامیزد * که مستی میدهد با عقل و می اردخاری خوش * می یا حرف تکیه کاسه
 چشم بیانیه ساقی را اادات تخصیصدر بنامیزد کله تحسیندر بارک الله مقامنده
 مستعملدر در عام مقامنده ده استعمال اولنور چشم بد می ساد معناسنه که یاوز
 کوزد کسون دیکدر که حرف تعلیل و یا رابط صفت با عقل یا حرف صله
 * محصول بیت * ساقینک چشمنده بر می وارد بر الله یاوز کوزدن صاقسون که
 عقله مستک ایلر یعنی عقلی مست ایلر و کو بک خار کتور حاصلی عقله مستک
 و بر دکنصکره خارده بغشلمنه سنده بنامیزد بشام ایزدن محققدر
 و معناسنی الله آدی حقیقون دین بولفظک استعمالتدن کایاغافل ایش
 (بغفلت عمر شد حافظ بیایا میخانه * که شنکولان خوشباشست
 بیاموزند کار خوش * که حرف تعلیل شنکول و شنکل و شنک مطبوع و شیرین
 حرکت معناسنه در خوشباش غم و غصه بیلیموب دائماسرور اوزره اولان
 کسیه دیر لر تاخیر خطابدر معنا چمتندن بیاموزنده مقید در ضمیر منصوب
 متصل معناسنه تقدیری بیاموزند * محصول بیت * ای حافظ عمر غفلتله
 کندی بزمله میخانه به کل که خوش طبع و شیرین حرکت کوزلر سکا کوزل ایش
 او کرده لر یعنی عمر کی غفلتله بکرمیوب باده نوشلغله و حضور و صفا ایلر بکور می
 او کرده لر مصرع نایینک معناسنی که سنک خوش اولی شنکولر اوکر نه لر
 برایش دین عجب کو لقا ایش وله ایضا (جمع خوبی و لطفست عذار چوم هوش
 * ایکنش مهر و وفا نیست خدا یابدهش * محصول بیت * جانانک مه کبی
 عذاری لطف و کوزلک بمعیدر اما مهر و وفا سی یوقدر یا الله اکامهر و وفا و بر
 یعنی انی وفادار ایلر (دلبرم شاهد طفلیست و بیازی روزی * که کشد زارم
 و در شرع نباشد کنش * محصول بیت * دلبرم طفل محبوب بد حال بو که او یونله
 بر کون بی زار و ذلیل اولدر و شرعه کاهی اولمزیرا طفلدر مر تبه
 تکلیفده دکل (من همان به که ازوینک نکه دارم دل * که بدوینک ندیدست
 و ندارد نکش * محصول بیت * بن اول بیکدر که کوکلی اندن محکم صافلی
 طونام یعنی کوکلی اکانسلم ایلیم زیرا او و برامن کورممشدر و کوکلی رعایت
 ایدوب صافلر حاصلی طفلدر هیچ نسنه نک قدری بلزمصرع اولده نینک محکم
 معناسنه در (چارده ساله بی چاپک شیرین دارم * که بجان حلقه بکوشست
 مه چاردهش * بی یا حرف وحدت چاپک شیرین اضافی بیانیه در حلقه بکوش
 قولی حلقه لی قولدن کایتدر زیرا انلر بنده لری هب حلقه بکوش اولور
 مه چارده بیانیه شین ضمیر بنه راجعدر * محصول بیت * اون درت یا شنده چاپک

رد سروری

رد سروری از بحر رمل

فاعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلن

شیرین بریم یعنی بریم ویم وارد که جان ایله سه بدر حلقه بکوشید یعنی
 عدد ز خرید سیدر (بوی شیراز لب هم چون شکرش می آید) * کچه خون
 میخکد از شیوه چشم سپیش * محصول بیت * مذکور شاهد طفلک شکر کبی
 لبندن سود قوقوسی کاور کچه شیوه چشم سیاهندن فان طمار یعنی کچه
 کور میخکد اما اولاً میخکد بوبیت شاهد طفلک نصکره یازلق کرک ایدی
 اما شرا حبه تابع اولوب بونده یازدق (در پی آن کل نورسته دل مایارب *
 خورد باشد که ندیدیم درین چند کیش * چند که نیمه وقت دیمکدر * محصول
 بیت * اول یکی بتش کلک آرد کچه بزم کو کلز عجا فنده کندی که نیچه وقت در که
 آنی کور مدله حاصلی کو کلز ناپیدادر بیاز زنده واردی (یاردلدار من ار قلب
 بدینسان شکند * بیدرزود بجاننداری خود پادشاهش * قلبدن بونده مراد
 قلب عسکر در که اورنه سیدر حاصلی مقصود آلایدر جاندار و سلا حدار یعنی
 بکارک و پادشاهلک سلحداری * محصول بیت * بنم یاردلدارم یعنی کوکل
 آبی یارم اگر قلب عسکری بونک کی ضرر سه یعنی بوحدت و شدت و وزینه
 قانور سه نیزجه جنگ پادشاه آنی جلاد لغنه و سلحدار لغنه ایلطور
 (جان بشکرانه کنم صرف کران دانه در * صدف دیده حافظ بود آرامکیش
 محصول بیت * جانی شکرانه ایله صرف ایدرم اگر اول اینجودانه سنک حافظک
 صدف دیده سی آرامکشی اوله یعنی حافظک دیده سنده آرام و قرار ایدر سه
 جانی شکرانه ایله بذل ایدرم دیده ده قرار آرام ایلکدن مراد کوزندن
 که مکدر و له ایضا) ما از سوده ایم درین شهر بخت خویش * بیرون کشید
 بلند ازین ورطه رخت خویش * کشید باید کشید بونده کشیدن معناسنه در
 زیر مضارع مقارن در ته که مکرر بیان اولمشد در ورطه لغتده هلاک
 معناسنه در اما اکثر مهملکده استعمال ایند در ته که بونده بویلدر رخت
 اسباب معناسنه در کندی شهری یعنی شیرازی ورطه یه تشبیه ایلدی
 اما نسی و مر ادائی انده حاصل اولدی یعنی جهندن گویا که مهملک مر اداتدر
 * محصول بیت * بزوشهرده کندی طالعمری صلحش و مر اداتری بونده
 حاصل اولمچغن بیلش و بس بو ورطه دن اسبابمزی طشره چکمل کرلایز
 حاصلی بو شهر ی ترلایدوب کتل کرلایز (از بس که دست میگزیم
 و آه میکشیم * آتش زدم چو کل بتن تخت بتن خویش * تخت پاره تکراری
 تلکید لغتی قبیلندرتن تخت اضافتی بیانیه در * محصول بیت * الم جوق
 اصغر مقدن و آب جوق چکملکدن کل کبی کندی پاره پاره تله آتش اوردم حاصلی
 زیاده اضطراب و المدن کایتدر (دوشم زبیلی چه خوش آمد که میسرود

از بحر مضارع
 مفعول فاعلات مفاعیل فاعلات

* کل بن کرده گوش ز شاخ درخت خویش * دوشم میم معنا جهتمدن آمده
 مقید در ضمیر منصوب متصل معناسنه که کا خوش کلدی دیمکدر بلبلی یا حرف
 وحدت که حرف بیان میسر و حکایت حال ماضی ایرلردی دیمکدر ایرلردی
 بیت نایددر کل بن کرده آه جله حالیددر مقدر کادن تقدیری کل را میسر و در
 کل بن کرده محکم دکلکدن کایتدر کای قولغه تشبیه ایللدر و بن کرده
 عبارتی که زیاده مناسبتدر * محصول بیت * دون کیچه بر بلبلدن بکا خوش
 کادی که ایرلردی کل کندی درختندن قولغن بصی لدوب محکم دیکلدیکی
 حالده (کای دل تو شاد باش که آن یارتند خو * بسیار تند خوی
 نشیند ز بخت خویش * کای که حرف بیان دل منادی باش فعل امر مفرد
 مخاطب اول دیمکدر که حرف تعلیل یارتند خو بیانیه در تند خو و وصف ترکیبی
 یازر خویلی دیمکدر آن یارتند خو مصراع ثانی به مر هونددر * محصول بیت
 * بلبل دیر کای کوکل سن شاد اول که اول تند خویار جوق تند خوی یعنی
 به حضور و مضطرب او نورر کندی بختندن یعنی تند خوی کسنه جمیع
 زمانده المدن خالی دکل زیرایا وز لغندن هر نسنندن متاثر اولسه کرل (خواهی
 که سخت و سست جهان بر تو بگذرد * بگذر ز عهد سست و سختیهای سخت
 خویش * خواهی فعل مضارع مخاطب استفهامی متضمن دیلمسین
 دیمکدر که حرف بیان سخت قی سست گوش جهان اضافه اضافت لامیه
 بر تو بگذرد سنک اوزر کدن کیچه یعنی اوست کدن مر و رایدوب آشا و سکا ضرر
 ایلمه بگذر فعل امر مفرد مخاطب کج دیمکدر عهد سست بیانیه سختیهای
 سخت ده بویلدر عهد سست اولدر که عهدی بوزه یعنی عهد اوزر بینه اولیه
 و عهدی صیه * محصول بیت * استرمیسن که جهانک ایو ویرامری سنک
 اوزر کدن آشوب سکا ضرر را ایلمه کندی سست عهد کدن وقتی سوزر کدن
 کج یعنی کسیه ضرر روزیان دکر مه که جهانندن سکا ضرر روزیان دکر مه زیاده
 انقسامه مقید در پس کاندین تدان و کاکیل تکال در حاصلی هر نه کیده ایله
 و بررسن نه اول کیده ایله آلورسن اگر چه بادی نظرد ده دهنه بگذرد برسته نکذرد
 ملایم کاورا مانسخه لر موافق دکل تأویل ایلمک لازم کلدی حاصلی نسخه لر
 تابع اولوب بگذردی اختیار ایلمک تأمل (کرمو بخیر حادثه سر بر فلک زند *
 عارف باب تر نکند رخت و بخت خویش * موخیز تلازلی حادثه یه اضافت
 بیانیه در * محصول بیت * اگر حادثه تلازلی باشکی فلسفه اور سه یعنی
 فلسفه چقا ر سه عارف کندی رخت و بختی آب ایله ترا یاز یعنی تمام عالمی
 حوادث روز کار احاطه ایلمه عارف اندن متاثر اولمز زیر عارف بر مر تبه در که

ا کانسنه تأثیر ایلله (ای حافظار وصال میسر شدی مدام * جشید نیر دور
نماندی ز تخت خویش * محصول بیت * ای حافظا کرو وصال دائم میسر
اولیدی یعنی هیچ فراق اولمیدی جشید کنیدی تختن دن دور فامز دی زیر تخت
سلطنت مرغوبدر هیچ اندن دور اولتی کسیه استز آمدی دائم وصال اولار
بلکه گاه وصال و گاه فراق اولور و له ایضا (هائی از گوشه میخانه دوش *
گفت بچشند کنه می بنوش * هائی یا حرف وحدت گوشه میخانه لایمه
* محصول بیت * بر هاتف میخانه گوشه سندن دون کجه دیدی گاهی
بغش لر باده ای یعنی الله تعالی عفو و غفور در حق عبد اولمیه چه مر جودر که
مؤمنک یونک کبی کاهلری توبه سبیله عفو ایلرته که بیت آتی بومعنائی
بیان ایدر (عفو الهی بکنند کار خویش * مرزده رحمت برساند سر و ش *
الهی یا حرف نسبت سر و ش دن بونده مراد حضرت جبریل امین در
* محصول بیت * اللهم عفو کنیدی ایشنی ایلر یعنی الله تعالی عفو
و غفور در حال بوکه بوضیغه لمبالغه افاده ایدر پس عفو و غفران امر ضروریدر
پس ایشنی ایشلر دیمکدن مراد بوموصوفدن بوصفیلر ظهور ایلر دیمکدر
مصراع ثانی تکرر خبر قینلندن یعنی فرشته رحمت عفو و مشتلغن ایرشدر
و جائزدر که شرط محذوفه جواب اوله پس تقدیر یله پس مرزده رحمت برساند
سر و ش دیمک اوله (لطف خدا ایشتر از جرم ماست * نکته سر بسته
چه کوی خوش * بواج بیت مقول هاتفدر که اللهم لطف و عفو
بزم کاهمز دن زیاده در خواجه هاتف ایچون بر مخاطب تجرید ایدوب بیورر
نکته سر بسته چه کوی خوش کانه که هاتفه معترض اعتراض ایدر که سن
مناهی به اغرا و القا ایدر سن و عفو و غفرانه اتسکا ایدر سن پس بوقصد ایله
معصیته ارتکابدر عفو و غفران امید یله امدی بونده جرم و گناه مضاعف
اولور هاتف دیر که مضاعف مضاعف اولور سه ده لطف خدا زیاده در پس
محصول بیت * خدا نکل لطفی بزم کاهمز دن زیاده در مخفی نکته فی نه سوبلر سن
ایسم اول طمعه یعنی ایلدیک اعتراض بر مخفی امر در زیر امشیه اللهم منوطدر
و بالجمله بزم کاهمز دن نکل لطف و عفو و صفعی بیشتر بر بیشتر در (این خرد خام
میخانه بر * تانی لعل آوردش خون بجوش * محصول بیت * بوخام عقلی
میخانه یه ایلت تا قمر منی شراب قانی جوشه کتوره یعنی بو عقل خامی عشق
میخانه سینه ایلت تا کم باده عشق خونینی جوشه که تورب وجودینی
اصلاح ایلله حاصلی عقل معاش ایکن عقل معاد ایلله (کرچه وصالش
نه بکوشش دهند * آن قدر ای دل که توانی بکوش * محصول بیت * کرچه

از بحر مرابع
مفعولن مفعولن فاعلات

جانانک وصالنی سعی و کوششله و بر من لری یعنی کوششله وصال جانان اله کیر من
لیکن ای کوکل اولقدر که قادر سن سعی ایلله حاصلی ممکن اولد یعنی دکلی وصالنه
طالب اول (کوش من و حلقه کیسوی یار * روی من و خالدر میفروش
* محصول بیت * بنم قولم و یارک حلقه کیسوی یعنی حلقه
کیسوی قولغمه اولسون که بنده حلقه بکوشی اوله یم بنم رویم و میفروش
خالدری یعنی بنم رویم میفروش خالدری اولسون و یا خالدرنده اولسون
دیمکدر (زندنی حافظنه کاهست صعب * با کرم پادشه عیب پوش *
محصول بیت * حافظنک زندلکی مشکل کاه دکدر عیب پوش پادشاهنک
کرمنه نسبت یعنی عیب پوش پادشاهنک لطف و کرمی زند حافظنک کاهستدن
زیاده در (داور دین شاه شجاع آن که کرد * روح قدس حلقه امرش بکوش
* داور حاکم معناسنه در روح قدس جبریل امین حلقه امرش اضافتدری
بیانیه و لامیه در * محصول بیت * پادشاهدن مراد دینک حاکمی اول شاه
شجاعدر که روح قدس امری حلقه سنی قولغمه ایلدی یعنی اول شاه
شجاعدر که حضرت جبریل انک شریعتنه انقیادینی پسند ایدوب قوللغنی
قبول ایلدی حاصل کلام امر شرعینه اطاعت ایلدی (ای ملک العرش
مرادش بده * وز خطر چشم بدش دارکوش * خطر لغتده اشراق
علی الهلاکدر یعنی هلاک قریب اولقدر اما اعجاب اکثر خوف مقاسنده
استعمال ایدر لر خطر چشم بدش اضافتدری لامیه و بیانیه و لامیه در
دارکوش حفظ ایلدیمکدر زیرا کوش داشتن حفظ و صیانت ایلکدر
* محصول بیت * ای عرشک پادشاهی مرادینی ویردخی بر امر کوز
دور قوسندن آتی صقله یعنی اکایاوز کوزد کسون دیمکدر مصراع ثانی
معناسنی بر امر کوز ضرر زدن قولاق طوٹ اکادین دارکوش معناسنه
استاددن قولاق طوٹ تمامش کوش بونده حفظ معناسنه در دین دخی بو عبارت
معناسنی استاددن حفظ ایلمش و له ایضا (یارب آن نوکل خندان که
سپردی بمنش * می سپارم بتواز چشم حسود چشم * سپردی فعل ماضی
مفرد مخاطب اصمردلک و تسلیم ایلدک دیمکدر بمنش شین نوکله راجعدر
می سپارم فعل حال نفس متکلم و حده اصمردلک و تسلیم ایدرم دیمکدر اولکیسی
سپردن و ثانیسی سپاریدن مصدر زدن مشتقدر چشم حسود چن اضافتدری
بیانیه و لامیه و یا عکسنجه در * محصول بیت * یارب اول تازه خندان کل که
آتی بکاتسلیم ایلدک انی سکا اصمردلک چنک حسود چشمندن و یا حسود چنک
چشمندن چن حسودندن مراد کل اولق روشنند در دین روشن سوبلمشدر

رده مروری
رده می از بحر رمل
فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن

(کرچه از کوی وفا گشت بصد مر حله دور دور باد افت دور قر از جان و تنش
 * محصول بیت * کرچه نوکل خندان کوی وفادن یوزقوناق اوزاق اولدی
 یعنی بزدن کلیا مفارق اولدی اوراق اولسون دور قر آفتی آنک جان و تنندن
 (کریم منزل سلمی رسی ای باد صبا * چشم دارم که سلامی برسانی زمش *
 چشم بونده امید معناسنه در که حرف بیان سلامی یا حرف وحدت برسانی
 فعل مضارع مفرد مخاطب رسانیدن ایرشدیره سن دیمکدرالف و نون
 ادات تعدیه در * محصول بیت * اصرر سلمانک قوناقی باشنه ایرشرسن
 ای باد صبا امیدم وار که بندن اکابر سلام ایرشدره سن (بادب نافه کشایی کن
 از آن زلف سیاه * جای دلهای عزیزست بهم بر منش * محصول بیت *
 ضبایه خطاب ایدوب پیورر اول جانانک زلف سیاهندن نافه کشالغی ادبله
 ایله یعنی زلفی آچدیغک حینده تانی وادبله آج زیر اعز زردلار مقامیدر پس بری
 برینه اوروب قرش مورش ایله مزانش ضعیفی زافه و دلهایه راجع اولق نمکندر
 (کوردلم حق وفا بر خط و خالت دارد * محترم دارد ران طره عنبر شکش
 * محصول بیت * صبا به پیوررای صبا جانانه دی سنک خط و خالت اوزرنده
 کو کلک حق وفایی وارد یعنی کو کام دایما انزل ادعیه سنه و نیکنو اهلغنه
 مقید در امدی کو کلی محترم طوت اول عنبر صا چچی طره ده یعنی عنبرک رونق
 وصفاسنی کیدرن طره ده دلمی عز بر حرمتی طوت (در مقامی که بیاد لب او
 می نوشتند * سفاد آن مست که باشد خبر از خویشش * محصول بیت *
 بر مقامده که انک ای یاد بنده یاده ایچر لاول مست الحقه در که کندین خبر دار اوله
 یعنی بر باده نوشکه انک ای عشقنه یاده نوش ایلمه الحق کسه درا کر کندودن
 خبر دار اولورسه یعنی لایعقل اولق ککرک (عرض و مال از در میخانه نشاید
 اندوخت * هر که این آب خورد درخت بد زیافکش * محصول بیت * عرض
 و مالی میخانه قیوسندن قزاق اولمز یعنی میخانه ده عرض و مال کسب اولمز
 زیر هر کسه که بوصوی ایچر رختنی دریایه صال یعنی بوصوی ایچن عرض
 و مال دن کچر فکن فعل امر مخاطب در بونده خطاب مقام غیبتده واقع در رختنی
 دریایه صالسن دیمکدره صال دیمش بوارت ککاب قافیه ضرورتند در
 مقتضای کلام بویه اولق ایدی هر که این آب خورد درخت بد زیافکشند زیر افکند
 مشترک در فعل مضارع امر غائب بیننده (هر که ترسد ز ملال انده عشقش
 نه حلال * سر ما و قدمش یالب ما و دهنش * محصول بیت * هر کسه که
 ملال دن قور قر عشق غصه سی اکاحلال اولسون یعنی حرام اولسون دیمکدر
 ایدی بزم باشمزوان قدیمی وایزم لجزوانک دهانی یعنی کر کسه بزمی قدیمی

آکنه الوب یا مال ایلسون و کر کسه باشنه برابر ایدوب رعایت و تعظیم ایلسون
 بز بخضور اولوب ملول اولمز حاصلی عزت و ذلت یا نمزده برابر در (شعر حافظ
 همه بیت الغزل معرفتست * آفرین بر نفس دلکش و لطف سخنش *
 بیت الغزل و بیت القصیده شول بیتدر که غزلدن و قصیده دن مقصود در
 معرفته اضافت بیانیه در دلکش وصف ترکیبدر کوکل چکی دیمکدر
 لطف سخن اضافتی مصدر لفاعله در شین ضمیر حافظه راجع در * محصول
 بیت * حافظک شعری هب بیت الغزل معرفتدر یعنی هر بریتی بیت الغزل
 اولغنه لایقدر بزبراجیعاً اشعار وایانی اطفیدر آفرین کوکل آلی نفسینه
 و لطف کلامنه خواجه تجرید طریقله کندینه تحسین ایدر بیت الغزلک
 معناسنی بیلین عز بر زبانه عندیات سو باشدر اعتبار اولسون وله ایضا
 (جو بر شکست صبا زلف عنبر افشانش * بهر شکسته که پیوست
 تازه شد جاننش * شکست فعل ماضی مفرد غائب صدی یعنی اکدی و بوکدی
 شکسته بونده خسته معناسنه در * محصول بیت * چونکه صبا جانانک
 عنبر شار ایدی یعنی صا چچی زلفی اسکدی و بوکدی هر خسته به که
 واصل اولدی صبا چاقی تازه اولدی اول خسته نک یعنی جانانک زلفنه واصل
 اولوب اندن مستفیض اولدیغندن هر بیمار که اتصال بولدی اندن تازه جان
 کسب ایلدی مصراع اولان معناسنی چونکه صبا انک عنبر افشان زلفی
 بریشان ایلدی دین بریشان سویش (بکاست همغنی تا که شرح
 قصه دهم * که دل چه میکند از روز کار هجرانش * بکاست مقام
 استغهامده واقع اولمش قنده در دیمکدر مقدم خبر همغنی مؤخر مبتدا
 تا حرف تعلیل که حرف بیان شرح غصه یعنی بیان احوال غصه دهم فعل
 مضارع نفس متکام وحده ویرم دیمکدر که حرف بیان شرح غصه در روز کار
 بونک کبی برارده ایم معناسنه در * محصول بیت * قنده در بر همغنی
 تا که اکاچکد یکم غصه بی شرح ایدم که کوکل جانانک فراقی ایامنده نه چکر
 یعنی قنی بریار موافق که جانانک فراقی زماننده چکد یکم الام و محنی بیان ایدهیم
 (برید صبح و فغانه که برید و ست * ز خون دیده ما بود مهر عنوانش * برید صبح
 بیانیه و فغانه ترکیب مزج و یا حرف وحدت و همزه حرف توسل که حرف رابط
 صفت عنوان نامه ظهرنده یازیلاندر که رحمت اکا کم بو مکتوبی فلان ایصال
 ایده بو یزار لرا کا عنوان دیرلر * محصول بیت * برو فامکتوبی که برید صبح
 دوسته ایلندی انک مهر عنوانی بزم خون دیده من دن ایدی (زمانه از ورق
 کل مثال روی تو ساخت * دلی ز شرم تو در غنچه کرد پنهانش * محصول بیت *

رد سزوری و شعی

از بحر بخت

مفاعله فعلان مفاعله فعلان

رد شعی

زمانه کل پیرا غنم سنک رویک مثالی یادی اما سندن او تان دیغندن غنجه
 ایچنده اتی پنهان ایلدی زیر اول پنهان ایلدی کی مثال سنده اولان تاب و طراوتی
 ویرمدی (تو خفته و نشد عشق را کرانه بدید * تبارک الله ازین ره که نیست
 پایانش * بعض نسخه ده خفته برینسه خسته دو شمشدر * محصول بیت *
 خطاب عام طریقله بیور رسن خفته سن یعنی غافل و فارغ بال سن حال بو که
 عشق غایتی آشکاره دکل حاصلی طریق عشق پایانی یوقدر الله منزهر
 یو بولدن که پایانی و نهایی یوقدر یعنی پایانی اولمق الله لا یقدر مطلقا ما طریق
 عشق پایانی اولمق امر اضافی در پس بونک پایانی اولمق عدل الله منزهر
 منه سنده خفته ده اولان همزه وحدت ایچوندر دین فرسندن خبر دارد کل ایش
 جمال کعبه * رعدر ره روان خواهد * که جان زنده دلان سوخت
 در سیابانش * کعبه دن مراد کوی جاناندر وره روان عشاقدر که حرف
 تعلیل زنده دلان دن مراد صادق اولان عاشقدر * محصول بیت * جمال
 کوی جانان مکر عاشق کعبه عذری دلیله زیر اصادق اولان عاشق کعبه جانی انک
 بیابانده یاندی یعنی کوی جانانه زیاده ملازمت و مداومت ایلدیلر اما وصال
 میسر اولدی پس بوز جملرندن مکر نه جمال کوی جانان اعتذار ایلله که جانان
 وصالی میسر اولدیغین معذور یورک که جانان حرمنده ذوق و صفایه مستغولدر
 و سزک کلوب کتمدیکر کردن آگاه دکلدر (بدین شکسته بیت الحزن که می آرد
 نشان یوسف دل از چه زخمدانش * شکسته بیت الحزن لامیه بیت الحزن
 غم و غصه چکن بره بر لر که بونده آمد در کیم معناسنه می آرد مصرع ثانی به
 می هوند نشان یوسف دل لامیه و بیانیه در چه زخمدان لامیه شین ضمیر جانانه
 راجعدر * محصول بیت * یوسف بیت الحزن شکسته سینه جانان که زخمدان دن
 یوسف دل نشانی کیم کتورر یعنی بکاچه زخمدان دن کوکام خبرین کیم کتورر
 دیکدر (بکیرم آن سر زلف و بدست خواجه دهم * که دامن بستاند ز مکر
 و دستانش * خواجه دس مراد وزیر اعظمدر که حرف تعلیل داستان حیل
 * محصول بیت * جانانک سر زلفی طو تر م و خواجه نک الله و بررم تا که بنم
 دادم الله مکر و دستانتدن یعنی بکا ایلدی کی مکر و حیل ایچون انتصاف ایلله
 (محر طرف چن می شنیدم از بلبل * نوای حافظ خوش لهجه خوش الحانش
 لهجه لفظ بحر بیدر لسان معناسنه الحان بونده نغمات معناسنه در شین ضمیر
 خواجه به راجعدر * محصول بیت * محر چن جانبنده بلبلدن ایشیدرم
 خوش لهجه و خوش الحان حافظک نوای نغمه سنی یعنی ایسات و اشعاری
 یعنی حافظک اشعاری زیاده لطیف اولدیغیچون بلبل انکله ترنم ایدر وله ایضا

رد شعی

من خرام

از بحر و دل
 فاعلاتن فعلاتن فاعلاتن فعلاتن

(من خرام زغم یار خرابان خویش * میزند غمزه او ناول غم بردل ریش *
 غم یار خرابان لامیه و بیانیه در خرابان میخانه یا حرف نسبت خویش اضافه
 لامیه غمزه او لامیه ناول غم بیانیه دل ریش ده بویه در * محصول بیت * خرابانه
 منسوب کندی یار منک غمندن خرام زیر انک غمزه بی دل بحر و سه ناول غم اورر
 یعنی بی دامن غمناک طو تند یغیچون خرام (کر چلیپای سر زلف زهم بکشاید *
 پس مسلمان که شود فتنه آن کافر کیش * چلیپا کافر لر کتورر کی و طایدی
 حاجه دیر لر سر زلفه اضافت بیانیه در کافر کیش وصف تر کیمیدر کافر
 مذهبی دیکدر * محصول بیت * اگر مرزاغن چلیپا سنی بری برندن جانان
 اچار سینه چوق مسلمان اول کافر کیش فتنه بی یعنی مفتونی اولور یعنی
 چلیپای سر زلفی کورن بی اختیارا کامائل اولور (با تو پیوستم و از غیر تو
 بیریدم دل * آشنای تو ندارم سر یکانه و خویش * با تو با حرف صله خویش
 بونده خصم معناسنه در * محصول بیت * سکا و اصل اولدم و سنک غبرندن
 کوکلی کسدم یعنی سکا و اصل اوللی غبرندن علاقه بی قطع ایلدم زیر اسنک
 آشنای خصم و یکانه بیلز یعنی سنکله آشنا اولان غیرله آشنایق هوسنی
 طو تمز آشنایی همان سکا محصور در الحقی (بمعنایت نظری کن که
 من دلشده را * ز رو بی حد دلف تو کاری از پیش * دلشده عاشق دن کایتدر
 * محصول بیت * عنایتله بکا نظر ایلله زیر این عاشق هیچ برایشی سنک لطفک
 مدد نسزاو کنه کنیز یعنی سنک لطفک مدد ایللمیچنه برایشی ایلری کلز
 دیکدر حاصلی محصول مراد سنک عنایتله نظر کرده در (آخرای پادشده ملک
 ملاحظت چه شود * کرب لعل نور زدنکی بردل ریش * اخر بونده ترین لفظ
 و تکمیل وزن ایچون کلمه در کچه نوعانییه و تا کید افاده سندننده خالی
 دکلدر * محصول بیت * ای ملاحظت مملکتک پادشاهی نه اولور یعنی
 نه لازم کاورا کر سنک لب لعلک یعنی قرمزی دوداغل مجروح یور که طوز
 دو کره یعنی مجروح یورک یار سنی تازه لندر رسه زیر باره به طوز سپیدر
 آچیلور تزل ات اولور (خرمن صبر من سوختند دل دادی یاد * چشم دست تو که
 بکشاد کین از پس ویدش * خرمن صبر من بیانیه و لامیه در چشم دست توده
 بویله در که حرف رابط صفت * محصول بیت * بن یور کی یا غمک صبری خرمنی یله
 ویردی یعنی بی صبر و بی قرار ایلدی سنک مستانه چشمک که آرد مدن
 و از کو مدن بوصو آجری یعنی بوصو قوردی دیکدر حاصلی هر نه جاتبه که
 توجه ایلسم سنک چشم مست یولم آلور (مرهمی بردل حافظ نه از ان حقه
 نوش * که جسم کرخون شد از ان غمزه چون نشتر ویش * حقه نوشدن

مراد آغز در زیر نوش باله یعنی عسله و هر طاعتی به دیرلر نشتر قصاد لک فان
 الا حقلری آلت و نیش عقربک و آریسک و غیر حیوانک صوقد یعنی عضو دیرلر
 محصول بیت * حافظک پوره کنه مرهم قو اول بال حقه سندن یعنی بر شیرین
 کلام الیه که دل مجروح کنه مرهم اولسون زیر لاول نیشتر و نیش کبی غمزه دن
 فان یورکلی ایلشدر حاصلی یورکی فان اولشدر یعنی دردی سندن در
 در مانیده سندن اولسون دیمکدرو له ایضا (چو جام لعل تو نوشم بجا ماند هوش
 * چو چشم مست تو بینم مرا که دارد کوش * محصول بیت * چونکه سنک
 لعلک جامنی نوش ایدم عقل و ادراک تنده قالور چونکه سنک چشم مستکی
 کورم بنی کیم صادق یعنی بنی کیم ضبط ایدر زیر چشم مستانه کی کور نجه بکا
 امر کلک میرایت ایدر پس بنی کیم کورب کوزه در کوش لفظی داشتن و داریده نه
 ترکیب اولسه حفظ و صیانت معناسند در اما کردن و کنیده نه ترکیب اولسه
 دیکام کدر استماع معناسند پس کوش بونده حفظ معناسنه در دین کوشن
 استعمالی بیلزامش (منم غلام تو ورز آنکه از من آزادی * مرا بکوزه فروش
 شرابخانه فروش * ورز آنکه واکر شویله که دیمکدرا آزادی بونده مستغنی
 معناسند در یعنی شویله که بدن مستغنی ویز ارسک کوزه بزداق عربچه
 کوزدیرلر هاسر کوزه فروش شرابخانه لامیه در کوزه فروش وصف ترکیبیدر
 فروشیدن کوزه ضایعی دیمکدرا فروش فعل امر مفرد مخاطب در صات
 دیمکدر * محصول بیت * بن سنک قولیکم واکر شویله که بدن مستغنی
 ویز ارایسک بنی میخانه له دستی و برداق ضایع بیله صات که اول واسطه الیه
 میخانه به ملازم اوله یم ورز آنکه نک معناسنی واکر اندن که دین استعمالی
 بیلزامش (بیوی آن که میخانه کوزه یام * روم سبوی خراباتیان کشم بردوش *
 بوی بونده امید معناسنه در * محصول بیت * اول امید الیه که میخانه ده بر کوزه
 بولام یعنی بر کوزه باده بولم امید الیه و اروب خراباتیلرک دستیسنی آموزمده
 طاشرم حاصلی باده نوشله بر برداق باده امید الیه خدمتکار اولورم مصراع
 اولک معناسنی اول قو و الیه که میخانه ده بر برداق بولام دین معنادن قو و
 بولامش (ز شوق لعل تو سقای کوی میخواران * بدیده آب زند آستان
 باده فروش * محصول بیت * سنک لعلک شوقندن میخوارلر محله سنک
 سقای کوزیله صوسر باده فروشک آستانه یعنی سنک لعل لیک شوقندن
 اولقدر کرینه ایدر که آستان میخانه بی صولار (مرا مکوی که خاموش باش
 و دم در کش * که در چن نتوان گفت مرغ را خاموش * خاموش باش فعل امر
 مفرد مخاطب در دم در کش ده فعل امر مفرد مخاطب در که حرف تعلیل مر غدن

از بحر محبت

مفاعلهن مفاعلهن مفاعلهن

مراد

مراد بلبلدر خاموش فعل امر مخاطب ایسم اول دیمکدر حاصلی ترکیب الیه
 استعمالی زیاده در مفرد استعملاندن خاموش باش و خاموش شودیرلر
 محصول بیت * بکادیه که ایسم اول و نفسک چک یعنی سوز سوبله زیر اچنده
 بلبله ایسم اول دیمک اولمز حاصلی بن سنک محبتک چننده یم نک طور مغه قادر
 ذکام البته نغمات و ترنمات ایدرم (اگر نشان تو جویم بجااست صبر و قرار *
 و کر حدیث تو گویم کراست طاقت و هوش * محصول بیت * اگر سنک نشانک
 استرسم صبر و قرار قنده در یعنی نشانک ارامغه صبر و قرار کرک و اگر سنک سوزک
 سوبلرسم کیمک طاقت و هوشی واری یعنی سنک سوزک سوبلرسم که عقل
 و طاقت کرک (شراب بخته بجانهای دل فسرده دهند * که باده آتش تیزست
 و میخسکان در جوش * محصول بیت * بخته شرابی کوکلی دوکش کسه له
 ویرسونلر زیر باده آتش تیز در بخته لایسه چوشده در یعنی بخته لرشربله ذوق
 و شوق ایلمکه محتاج دکلر زیر انلر شراب عشقه جوش و خروشده در
 اماد افسرده لبونلرک عکسجه در (مرا چو خلعت سلطان عشق می دادند *
 ندازدند که حافظ بپوش و باش خوش * محصول بیت * بکا که عشق یاد شاهینک
 خلعتنی ویردیلرندا اوردیلر یعنی ندایا دیلر که حافظک و ایسم اول کسبه سرکی
 اچه یعنی سکار بریان عطایایی کسبه افشا الیه له ایضای حرف الصاد (نیست
 کسراز کند سر زلف تو خلاص * میکشی عاشق مسکین و نرسی ز قصاص
 * محصول بیت * کسه نک سنک سر زلفکدن خلاصی یوقدر یعنی سنک
 سر زلفکدن کسه قورتلر عاشق مسکینی هلاک ایدرسن حال بو که قصاصدن
 قورقز سنک یعنی عشاقی رایکان اولدر رسن (عاشق سوخته دل نابه بیابان
 فنا * نرود در حرم جان نشود خاص الخاص * مصراع اول مصراع ثانی به
 مر هوندر * محصول بیت * سوخته دل عاشق بادامکه فنا بیابانه و ارمیه
 یعنی عشق جانانه فانی مطلق اولیه جان حرمیده خاص الخاص اولمز جانندن
 مراد جاناندر یعنی جانان حرمیده مقبول اولمز دیمکدر (ناول غمزه تو دست
 ببرد از رستم * حاجب ابروی تو برده کرواز و قاص * بعض نسخه ده حاجب برینه
 چاچی دوشمدر چاچ برشهر در دیار عجمده که انک یایلری ایلمکه مشهور در
 رومده اذرنه یایی کبی اخرنده یا حرف نسبت در دست ببرد غلبه ایلدی دیمکدر
 بونک معناسنی سابقا بیان اولشدر حاجب لغتده ابرو یعنی قاش و مانع
 معناسنه در قیوخیله ده حاجب دیدکاری اجازت سرکسبه به سرایه دخول
 ایلمکه مانع اولدقلرند در برده کورکاف عجمینک کسری و رانک فتحیله
 رهن یعنی طوقی و اوکدل یعنی قوشی اتلر نه تعین اولسان نسنه پس برده کرو

حرف الصاد از بحر رمل
 فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن

دیک اندن او کدل ایلتش یعنی اول فنده انی کچمش ازوقاص تقدیری
 سعدوقاص در یعنی وقاص او علی سعد دیکدر بواضافت ارا زنده شایع در
 پس بونده مراد وقاص او علی سعد دیکر که اصحابدن بر تیر اند از پهلوان ایتمش که
 اکا حضرت پیغمبر صلی الله علیه و سلم بر چنگ کرده ام با سعد فدا الی ای زامی
 پیورمش * محصول بیت * سنک ناول غمزه رستمند ال ایلتدی یعنی
 تیر اند از الق فنده ما کاغلبه ایلدی حاجب ابرو کده تیر اند از الق فنده سعد بن
 وقاصدن او کدل ایلتش یعنی بوفنده انی کچمش و وزیر نه سابق اولمش
 (جان نه مادم ایمان شمع صفت از سر صدق * کردم ایشارتن خویش ز روی
 اخلاص * بعضی نسخه ده تن برنده بت واقع اولمش بوقه در برجه ایشارتنه
 اضافتی مصدر کده معولیه اضافتیدر و خویش اضافت لایمه * محصول
 بیت * جامی اورته یه قودم شمع کبی صدق جهتمدن یعنی صدقه تنی ایشار
 ایلدم اخلاص جهتمدن بوبیت نسخه درده بوبله بولندی امام مقتضای عقل
 بوبله ایلدیکه جان نه مادمه های ترجمه اولیدی و تن بر نه بت اولوب محصول معنا
 بوبله اولدیکه شمع کبی جامی اورته یه قویوب صدقه کندی بتمه ایشار ایلدم
 اخلاص بوزندن رالم عند الله (به واداری و اخلاص چو پروانه ز شوق *
 تان وری توشایی زغم عشق خلاص * هوادار وصف ترکیبیدر و یا حرف
 مصدر و یا حرف مصاحبت محبتله دیکدر تا حرف توقیت مادم معناسنه
 * محصول بیت * محبت و اخلاصله پروانه کبی شوق جهتمدن مادامکه
 یاغیه سن غم عشقندن خلاص بولمزن (آتشی دردل پروانه ما افکندی *
 کچه بودیم همیشه به وایت رفاص * آتشی یا حرف وحدت دل پروانه ما
 اضافتماری بیایه و لامیدر * محصول بیت * بزم پروانه کبی کوکله بر آتش
 بر اقلد اگر چه دایما سنک محبت کله رفاص ایلد یعنی اگر چه خدمتکده
 پروانه کبی جست و جاپک ایلد اما بزی اسر کیوب یور کزه آتش بر اقلد
 کیمای غم عشق بوقتن خاکی ما * زر خالص کند ار چند بود همچو رفاص *
 کیمای غم عشق بواضافتماری بیایند و لامیه در تن خاکی ما بیایه و لامیه در
 و مصرع ثانی به مرهون کند مقدم مفعول اولی و زر خالص مفعول ثانیه
 رفاص رانک فتحیه قلمی که ترکیه قلائی دیزل * محصول بیت * سنک عشق
 غمی کیمایی بزم خا که منسوب تمیزی خالص التون ایلد هر نفس در رفاص
 ایسه ده یعنی هیچ بر اعتبارده دکل ایکن اکسیر کبی معتبر و مقبول ایلد
 (قیمت در کرانمایه چه داند عوام * حافظا کوهر یکدانه مده جز بخواص *
 کرانمایه آغریهالی دیکدر * محصول بیت * آغریهالی در ک قیمتنی نه یا و عوام

ای حافظ کوهر یکدانه بی یعنی در بیتی و برمه خواصدن غیره یعنی جوهر
 معرفت و کمال و اربسه آتی نا اهله صرف ایلد اهله صرف ایلد علی کل حال
 نا اهلدن پنهان ایلد اهلندن دکل وله ایضا (از رقیبت دلم نیافت خلاص *
 مثل القاص لایحجب القاص * قاص صادک تشدیدیه اسم فاعلدن قص
 بقص دن یعنی نصیر بانک مضاعفندن قصه خوان معناسنه القاص مبتدا
 لایحجب القاص خبری و بوجه لایمه محلا مجرور مضایف الیه در مثلاً مثل
 میل و نالک فتحیه لایله تقدیری مثلست القاص لایحجب القاص ضرورت
 وزن ایچون صاد تحقیف قلمشدر * محصول بیت * سنک رقیب کدن کوکلم
 خلاص بولدی مثلاً در ککه قصه خوان قصه خوانی سومر یعنی عربده
 ضرب مثلاً در حاصلی رقیب بنم * کوزدشم اولد یغیچون انک بلا سندن
 خلاص بولدم زیر اقدیدن عاشقله رقیب ضا اندر (محتسب خم شکست
 و بنده سرش * سن بالسن و الجروح قصاص * بوایت کریمه ناک اصلی والسن
 بالسن در ضرورت وزن ایچون الف و لام حذف اولمش در سن نونک تشدیدیه
 دیشدر دندان معناسنه جروح جرحک جمعیدر جیمک ضعیله باره دیکدر
 محصول بیت * محتسب شراب کوپنی صدی بنده باشی صدم زبیر آیت کریمه
 یورردیش دیشه در یعنی سن بزکسه ناک دیشن چقار سنک شرعله سنک
 چقار دیشن دیش کبی دیشن چقار لر و بر کسه بی باره لسنک سنی ده انجیلین
 باره لمکدر حاصلی سن غیره نیچه ایدرسن شکاده انجیلین ابله کدر شرعی
 محتسب امدی * کوپنی صدی بنده جز ایچون باشی صدم بوایت کریمه
 مقتضاسیله (همچو عیسیست جامی که مدام * مرده رازنده میکند بخواص
 محصول بیت * جامی عیسا کبی در که دایما خواصله مرده بی زنده ایلد یعنی
 باده در بر خاصه وارد که عیسا مرده لری زنده ایلد یکی کبی اول خاصه ایلد
 اولده ایلد (مطرب من رهی بزن که بچرخ * مشتری زهره وش شود رفاص *
 مطرب منادی بنده اضافتی لامیه در رهی یا حرف وحدت رهدن مراد پرده در که
 حرف تعلیل بچرخ مصرع ثانی به مرهوندر * محصول بیت * ای بنم مطرب
 بر پرده چال کده فلکده مشتری زهره کبی رفاص اوله یعنی اول پرده ناک
 شوقندن مشتری زهره کبی رقص ایلد (حافظ آزدل ز معصف رخ دوست *
 خواند الحمد و سوره اخلاص * محصول بیت * حافظ کوکلدن دوستک یوزی
 معصفندن فاتحه ایلد سوره اخلاص او قودی حاصلی دوستک روی معصفنه
 تشبیه ایلشدر دلدن او قومقدن مرادی صدقه او قومقدن وله ایضاتی حرف
 الضاد (حسن و جمال توجهمان جمله گرفت طول و عرض * شمس فلک خجل شده

از بحر خفیت

فاعلاتن مفاعلاتن فاعلات

از بحر وزن

مفعلاتن مفعلاتن مفعلاتن

از رخ خوب ماه ارض * طول اوزونلق عرض ایلی لک یعنی یصلی لک خجل خانک
فتی و جیمک کسر به صفت مشبهه در اوانیجی معناسنه * محصول بیت *
سنک حسن و جمالک جهانی جله طوئدی آینه و اوزونینه حاصلی تمام عالمی
تصرفنه آلدی شمس فلک خجل اولمش یروزی آینهک خوب رخندن یعنی
جانان مکه یروزی سنک ماهید رخورشید فلک آنک خوب رخندن اوتانمش
(دیدن حسن و خویبت بر همه خلق واجبست * رؤیت روت بلسک بر جله
ملائکست فرض * محصول بیت * سنک حسن و خوب بلغکی کورمک جمیع
خلقک اوزونینه واجبدر بلسک رو بکی کورمک جله ملائککه اوزونینه فرضدر
یوکلام اول معنایه دلالت ایدر که بعضی دید بلسک بر پادشاه یکی تخت سلطنته
خلوس ایلسه جمیع قلمرونده و مملکتنده اولان خلقانی کورمک کرلما
ملائککه رؤیتی مبالغه طریقله مذکوردر (از رخ تست مقتبس خورز چهارم
آمان * همچوزمین هفتین مانده بر بار فرض * مقتبس اسم فاعل در افتعال
بایندن ایستیجی معناسنه یعنی طالب خور کوش چهارم در دینی هفتین یدنجی
فرض اودنج * محصول بیت * کوش در دینی فلکدن سنک رخندن
نور الحیدر آی کوشدن نور آلدیجی کبی بوجهتندندر که یدنجی قات یرکبی بوج
یوکی آئنده فالمشدر یعنی کوش سنک رخندن نور اقتباس ایلسد بیکچون
یدنجی قات یرکبی دین یوکی آئنده فالمشدر مقتبس اسم مفعول اولنجه
معنا بویه اولور که کوش در دینی فلکده سنک رو بکدن مأخوذدر (جان که
فدای ارنشدر مرده جاودان بماند * تن که اسیر اوشد لایق اوست قطع و برض *
برض لغتده کشی مالندن بر مقدار بر کسبیه و یرمکه دیرلما بونده قطعه
مزادف واقعدر * محصول بیت * بر جان که جانانه فدای اولدی مرده ابدی قالدی
برتن که اول جانانه اسیر اولدی اول کسه نک لایق در قطع و قلعی (بوسه بخاک
بای اودست بجاده ترا * قصه شوق حافظ با در ساندت بعرض * رساندت تاسی
معنا جهتمدن شوقه مقید در قصه شوق تقدیرنده * محصول بیت * جانانک
خاکبانی اویمک سکافن ال ویرای حافظ قصه شوقکی جانانه باد عرض ایلر
ویا ایلسون حاصلی جانانه حالکی سن اعلام ایده مز سن باد عرض ایلسون
عرضه ایرشدر سنون دیمکدن عرض عرض ایلسون دیمکدر و لایضا (بیاه که
میشوم بوی جان ازان عارض * مکه یافتیم دل خود را نشان ازان عارض
* محصول بیت * کل که جان قوقوسی ایشیدرم اول عارضدن زیرا کندی
دلک نشانی بولدم اول عارضدن (معانی * زحوری بشرح میگویند *
ز حسن و لطف بپرسی بیان ازان عارض * معانی جمع معنی و یا حرف وحدت

از بحر جنت
مفاعیلن فعلا ت مفاعیلن فعلا ت

و یا تکبر در که حرف رابط صفت بپرسی فعل مضارع مخاطب صور اسن دیمکدر
بیان بپرسینک مفعول صریحی و ازان غیر صریحی * محصول بیت * شول
معانی که جنت خور یسندن شرحه سویلر حسن و لطفله بیانی اول عارضدن
صور اسن حاصلی عارض جانان آنک ماهیتیجی بیان ایدر پس اندن صور
(یکل بمانده قدس و ناز ازان قامت * خجل بمانده کل کاستان ازان عارض
* محصول بیت * سرو نازک قدی جانان قامتندن بالحقده فالمش یعنی زبونی
و مغالوبی اولمش کل کاستانده جانانک عارضندن خجل و شرمنده فالمش یعنی
اوتد بغندن قزار مس کاستان لامک سکونی و سینک کسر یله اوقتیجی کرک که
موزون اوله (بشرم مانده تن یا سیمین ازان اندام * بخون تشنه دل ارغوان ازان
عارض * محصول بیت * تن یا سیمین اندام جانانندن شرمه فالمش حاصلی
شرمنده فالمش ارغوان یور کسیده فانه تشنه در اول عارضدن یعنی خونه
مستغرقدر اول عارض غیرتندن (گرفته نافه چین بوی مسک ازان کیسو *
کلاب یافته بوی جنان ازان عارض (محصول بیت) نافه چین مسک قوقوسی
کیسوی جانانندن طومش یعنی اندن اکتساب ایلش دیمکدر کل صوبی ده
جنتله قوقوسی اول عارضدن بولمش یعنی آلمش جنان جمع جنت اولدیجی
تقدیر جبهه معنایه در اما چنان جیم عجمینک ضمیمه ادات تشبیه اولنجه
معنادیمک اولور مکه کل صوبی التحیلن قوقوسی اول عارضدن بولدی
(زهر روی تو خورشید کشته غرق عرق * زار مانده مه آسمان ازان عارض
* محصول بیت * سنک رویک محبتندن کوش عرقه غرق اولمش یعنی عشق
و محبت حرارتدن خیلی در لاش هلال آسمانده اول عارضک عشق و شوقندن
زیاده ارقاش شویله که ایراقدن بر مقله کوستر لر (ز نظم داسکش حافظ حکیمده
آب حیات * چنانکه خوی شده جانها چکان ازان عارض * خوی شده
معنا جهتمدن عارضه صفتدر عارض خوی شده دیمکدر * محصول بیت *
حافظک کوکل چکیجی نظمندن آب حیات طملاش یعنی ترشح ایلش التحیلن که
در لاش عارض جانانندن جانله طملاش یعنی ارواح ترشح ایدوب صیزر جانها چکان
اصلنده جانها چکانست ایدی ضرورت وزن ایچون سین و تارک اولندی جانها
مبتدا و چکان خبری جله اسمیه صفتله موصوف یاننده اعتراض ایلش
وله ایضافی حرف الطاء (کرد عذار یار ما تا بنوشت دور خط * ماه فلک زروی
اوراست فتاد در غلط * بونده عذاردن مراد رخ درو کرد اطراف معناسنه در
کرد عذار یار ما اضافتلی لامیه لر در تا ادات ابتداء مانده منذ کبی عربیده
بنوشت با حرف تا کید نوشت فعل ماضی مفرد غائب مشترکدر لازمه

فی حرف الطاء
از بحر جنت

مفاعیلن فاعیلن مفاعیلن مفاعیلن

متهدی بیننده بونده لازمدر یازلدی دیکدر دور خطدن مراد خط متهور
 دیکدر راست بونده کرجن دیکدر رفتاد در غلط ماه فلک غلطه دوشد یکی بود که
 جانانک روی هاله لی بر ماه ظن ایلدی ویا کنیدی ظن ایلدی زیر اما هک
 روینده برانکه وار پس متهور خطلی روی جانانی کور یجک کنیدی ظن ایلدی
 اول روینده اولان سیاهلق واسطه سیه * محصول بیت * یارک عذاری
 اطرافنه متهور خطیاز یله لی ماه فلک روی جانانن کرجکدن غلطه دوشدی که
 بو متهور خطلی روی جانان ماه هاله دار میسر دیو یو خسته اول سیاهلق
 واسطه سیه کنیدی میسر حاصلی پوشکل ایلدی روی جانانی کور یجک ماه متردد
 اولدی مصرع اولک معناسنی عذار اطرافنه بنم یارم تایازدی خط دورینی
 دین و بنم یارمک عذار اطرافنه تا که دور خط یازدی دین محصل معنایی
 یازا عشر (از هوس لبش که آن زاب حیات خوشترست * کشته روان ز دیده ام
 چشمه آب هم چو شط * هوس لب مصدر له مفعولنه اضافتیدر روینده اضافت
 لاسیه در که حرف رابط صفت شط بغداد ایرمانی ومطلقة ایرماق وایرماق کاری
 * محصول بیت * اول جانانک لبی هوسندن که آب حیاتدن خوشتر قدر
 کوزمدن شط ایرمانی کبی صو چشمه سی روان اولدی یعنی کوزم باشی چشمه
 اولوب روان اولدی حاصلی لب جانان حسرتدن چوق کر به ایلدم (که به و اش
 میدهم * کردمشال جان و دل * کاه باب میکشم آتش عشق او چو بط *
 که کاهدن محققدر به و اش با حرف صله ویا حرف مصاحبت هوا محبت و آرزو
 کردنوز میکشم فعل مضارع متکلم وحده سویندر درم دیکدر ربط طانک
 تشدید یله قاز معناسنه در بونده ضرورت وزن ایچون تخفیف قیلنشد
 * محصول بیت * کاه جانان محبت یله جان و دلمی توز کبی ویرم یعنی هبای
 منشور ایدرم کاه کوزم یا سیه انک عشقی آتشی سویندر درم قاز کبی یعنی
 کوزم یا سیه غرق اولوب آتش عشقی اطفای ایدرم مصرع نالینک معناسنی
 کاه صوبه چکر م سنک عشق اودینی قاز کبی دینلم معنایی پاکه چکه عشر
 (کربغلامی خودم شاه قبول میکند * تا بمبار کی دهم بنده به بند کیش خط
 بعض نسخه ده کر برینه کوردوشمش فعل امر کویندن و بعضنده کی دوشمش
 قن معناسنی ایکی عبارت یله بونده کردن شبه در تا حرف تعلیل بمبار کی
 با حرف صله ویا حرف مصدر غلامه نسبت مبارک زیاده مناسبتدر بند کی
 با حرف مصدر شین شاه را جعدر بونده خطدن مراد تمسکدر بخت معناسنه
 * محصول بیت * خطاب عام طریق یله بیورر سوبه پادشاه بنی کند و به قول
 ایدوب قول لغ قبول ایلون تا کیم مبارک کاه ویا مبارک کاه بنده بنده لکه

رد سروری و شعی

رد سروری و شعی

بخت ویرم یعنی اختیارمله ا کاقول اولدیغمه تمسک ویرم (آب حیات
 حافظا کشته بخت ز نظم تو * کس یوای عشق او شعر نکفت ازین نظم *
 * محصول بیت * ای حافظ آب حیات سنک نظم مکدن بخت اولمش یعنی
 سلاست واطافتمدن شرمنده اولمش کسه جانانک عشقی هوا سیه بواسلوب کبی
 شعر سو یلدی ازین بونک کبی دیکدر رسته که مکرر بیانی کج دی غلط لفظ عربی در
 اسلوب دیکدر یعنی سنک دیدیکک اسلوبه کسه شعر سو یلدی و جائز در که
 بونده ازمن وعن معناسنه اوله واین اسم اشارت قریبه یعنی بواسلوب
 و بوسه کونه دن دیک اوله وله ایضا فی حرف الظاء (ز چشم بدرخ خوب
 ترا خدا حافظ * نه کرد چه نکوی بجای ما حافظ * خدا حافظ تقدیری خدا حافظ
 یاد در که حرف تعلیل بجای بونک کبی برلده جای مقمدر حافظ منادی
 تقدیری ای حافظ در * محصول بیت * الله تعالی سنک کوزل رخکی دایما رامن
 کوزدن صقایی اولسون زیر اجمع ایلدی بزه ایلدی ای حافظ خطا بدن غیبه
 التفات ایلدی (بیا که نوبت صلحت و دوستی و وفا * که با تو یاست مرا جنک
 و ما جراحافظ * محصول بیت * تجرید طریقه یله بیورر کل که صلح و دوستی
 و وفا نویند در زیر اسنکه بنم جنک و ما جراحافظ ای حافظ پس امدی کل صلح
 ایدوب خوشحال اوله لم (اگر چه خون دلت خورد دامل من بستان * بجای
 اوزلیم بوسه خون به حافظ * بستان مصرع ثانی به مرهوندر * محصول
 بیت * اگر چه بنم لعل کبی دوداغم سنک یورکات قانی ایچدی امدی
 انک برینه یعنی اندن بدل ابدن بوسه آل قان بهاسی ای حافظ یعنی ابدن
 دیت بر بوسه آل (تو از کجا و امید وصال اوز کجا * بدامش نرسد دست
 هر که حافظ * محصول بیت * سن قند نسین و جانانک وصالی امیدین ایلان
 قندن یعنی وصال جانان امید یله سنک نه مناسبت واری حافظ هر که انک
 الی انک داماته ایرشمنز یعنی دلبر عالیماید که انک داماته دسترس بولمق
 زیاده صعبدر هر کدایه میسر اولمز (برلف خال بستان دل میند دیکر بار *
 اگر بچستی ازین بند واین بلا حافظ * محصول بیت * بردخی بتلر یعنی دلبر لر زلف
 وخالنه کوکل باغله یعنی دلبر لر سومه ا کر بونسد و بلادن صبر ار سنک یعنی
 قور نیلور سنک ای حافظ یعنی اکر بوا بتلادن خلاص بولور سنک بردخی دلبر لر
 کوکل ویرم ای حافظ (بیا بچوان غزلی خوب و نازه و ترونو * که شعر تست
 فرح بخش و غمز حافظ * محصول بیت * کل کوزل نازه و ترونو یکی غزل اوق
 زیر اسنک شعر لفرح بغشایی و غم آچچیدرای حافظ یعنی سنک کلامک
 لطیف و صفا بخشدراشیدوب دکاینده غم و غصه قومارای حافظ (تودلق

حرف الظاء از بحر بخت
مفاعیلن فاعیلن مفاعیلن فاعیلن

شعبه پوشیده بروراهد * تودردرد بنوشیده یا حافظ * محصول بیت *
 ای زاهد سن حبله بازاق و حدق بازاق خرقه سنی کیش سن و اوکیت بزه کرک زسن
 ای حافظ سن در درد بنوش ایلمش سن کل برویعی زاهد خامدروسن یخته سن
 سی استر زانی استر ز دیمکدر (بوقت صبح چورندان بنال ازدل و جان *
 مکار من بکن اندم یکی دعا حافظ * محصول بیت * صبح وقتند زنده زکی جان
 و کوکادن ایکله بنم ایشومه یعنی بکا اول دمده بزده ایله ای حافظ یعنی صباح
 وقتند جان و کوکادن ناله ایدوب بنمچون برخیری دعا ایله ای حافظ و له ایضا
 فی حرف العین (قسم بحشمت جاه و جلال شاه شجاع * که نیست یا کسم
 از بهر مال و جاه نزاع * قسم آنقدر عین معناسنه که حرف بیان * محصول بیت *
 عین شاه شجاع جاه و جلالی عظمتند در که کسه ایله مال و منصب ایچون
 نزاعم یوقدر یعنی شاه شجاع عظمت و جلالت عین ایدرمکه کسه ایله مال
 و جاه ایچون نزاعم یوقدر (بهاشقان نظری کن یشکران نعمت * که من غلام
 مطیع تو یاده شاه مطاع * مطاع اسم مفعول در اطاع مطیع دن یعنی افعال یا بندن
 محصول بیت * عاشقانه نظر ایله یونعمت شکرانه سی سبیل که بن سکا اطاعت
 ایدیچی قول و سن بنم اطاعت اولمش پادشاه من یعنی بن سنک مطیع قول کسم
 و سن بنم مطاع افتد من دعل اولور (فیض جرعه جام تو نشسته ایم ولی *
 نمیکنیم دلیری نمیدهم صداع * محصول بیت * سنک جرعه جامت فیضه
 نشسته برامام ادرلق ایازر و صداعده و بر من زبانی کست خلق ایدوب جزا راق
 ایلمز اگر سن کندی لطف کندن احسان ایدرسن فیها و نعمت حاصلی جرأت
 ایدوب باش اغر تمز (شراب جانشکیم پس می مغانه میاز * حریف باده رسیدای
 رفیق توبه و داع * شراب خانگی اوده صیقلان شرابه دیر لبس بونده بتر
 معناسنه در می مغانه دن مراد میخانه جی شرابیدر میار فعل نمی مفرد
 مخاطب در کتور مه دیمکدر اکثر نسخده بیار و بعضنده بده واقع اولمش
 اما بعضنده میار و بعضنده مده و شمش فعل نمی شکنده پس فعل نمی
 ترجیح ایلدله حریف باده دن جانان مراد در رفیق توبه اضافتی بیانه و یا لامیه در
 وداع اعددر تودیع معناسنه سلام تسلیم و کلام تسکیم معناسنه اولد یعنی کبی
 * محصول بیت * شراب خانگی بکایت میخانه شرابی بکا کتورمه باده
 مصاحبی ایرشدی ای توبه یولداشی بزه شمدن کتور تودیع ایله یعنی بوند نصکره
 بزدن آیرل زیر توبه ایله باده نوشاق مانع الجعددر (خسد ایراجیم شست و شوی
 خرقه کنید * که من نمی شتوم بوی خیر ازین اوضاع * خدا بر اراداث تخصیص
 بیم میم معناسنه جتندن خرقه به مقید در که حرف تعلیل * محصول بیت *

حرف العین از بحر جحث
 مفاعلهن فعلان مفاعلهن فعلان

الله ایچون بنم خرقه می باده ایله یویوب آریدل زربان یواوضاع زهد و بر هیزدن
 خیر قوسنی ایشیده هم یعنی زهد و تقوا ده خیرا کلام (بین که رقص کان میرو
 بناله چنک (کسی که و خصه نفرمودی استماع معاع * سماعت تحقیق الف
 قافیه سنده کچمشدر * محصول بیت * خطاب عام طریقله پیورسته که
 دایی اکثر یوله در نظر ایله که چنک ناله سبیله رقص ایدرل کیدر شول کسه که سماع
 استماع ایلمکه رخصت پیور مزی یعنی ساز و نغمه دیکلمکه اجازت یوزمین
 کسه کندی چنک و چغانه آواز یله رقص ایدرل کیدر (جبین چهره حافظ
 خدا جدا مکناد * ز حاله بار که کبریا ی شاه شجاع * محصول بیت * حافظک
 جبین و چهره سنی خدا جدا ایلمسون شاه شجاع عظمتی بار کاهنک
 طبر اغندن یعنی پادشاهک در کاغندن خدا حافظی دور ایلمسون دیمکدر
 خواجهر دمطلع پیور دی و له ایضا (بفردوات کیتی فروزشاه شجاع *
 که با کسم نبود بهر مال و جاه نزاع * یوغزلک مطای غزل صابقک مطلبی
 معنوسند فرضیا و رونق در دولک کیتی فروزه اضافتی بیانه و شاه شجاعه
 اضافت لامیه در کیتی فروز وصف ترکیبیدر فروزیدن جهان یا کله در جی
 معناسنه * محصول بیت * شاه شجاع جهان یا کله در جی دولتمک
 فروضیا سی حقیقون که کسه ایله مال و جاه ایچون نزاعم یوقدر (ییاری که
 چو خورشید مشعل افروزد * رسد بکلبه درویش نیر فیض شعاع * محصول
 بیت * باده کتور که چون خورشید مشعلی یا کله دره یعنی عالمه طلوع ایدوب
 صیا و زره درویشک جزه سنده نوری فیضی ابریشور یعنی خدا که شمس
 حقیقتدر تمام عالمه نور عفو و غفرانی صالجه درویش باده نوشک کلبه سنده
 صالر یعنی انک باده نوشاق کاهنی ده عفو ایلر (صراحی و حریفی خوشم
 ز دنیا پس * که غیر ازین همه اسباب تفرقت و صداع * صراحی و حریفی یاری
 حرف وحدت خوش حرفه صفتد پس بونده بتر معناسنه در که حرف تعلیل
 تفرقه مصدر در تفعیل یا بندن بریشانلق معناسنه * محصول بیت *
 بر صراحی باده و بر خوش مصاحب دنیادن بکایت زربا بوندن غیرت سی هب
 بریشانلق و باش آغری می سبیلیدر حاصلی بوندن غیرت زبانی
 وارفانده سی یوقدر (برواد یب بجای بدل کن این شفقت * که من غلام مطیع
 نه پادشاه مطاع * ادیب فاعیل فاعل معناسنه در ادیبی دیمکدر شفقت شینک
 وفانک و فافک فتحه لیه مصدر در اسرکک معناسنه که حرف تعلیل * محصول
 بیت * واری ادیب یوشفت وراقی برجامه تبدیل ایله یعنی بکا محبتک
 بر قدح باده احسان ایوانسون زربان غلام مطیع پادشاه مطاع دکلم حاصلی

از بحر جحث
 مفاعلهن فعلان مفاعلهن فعلان

بن سکا تابع و بیرون هر یک که ممکن است این بی تأدیب ایله شفقته اولسون
 باده ایله اولسون اما باده ایله ادب بکانه شفقته از مسجد بم بخرا بات میفرستد
 عشق * حرف باده رسیدای رفیق توبه وداع * محصول بیت * عشق بی
 مسجد دن میخانه به کوند در باده مصاحبه ابر شدی ای توبه رفیق بی توبه
 ایله یعنی عشق توبه قبول ایاز پس توبه بزی توبه ایان کرل چونکه عشق
 کادی بو بیتک مضمونی وقافیه سی بیت سابقک مضمونی وقافیه سی کبدر
 (هنرمی خرد ایام غیر ازین نیست * بخاردم تجارت بدین کساد متاع
 * محصول بیت * ایام هنر صاقون آلمانم ایسه بوندن غیر نیستیم بوقدر
 یعنی اهل هنرم هنر سزد کام پس تجارت نه قنده کیده ایم بو کاسه متاعله یعنی هیچ
 بر برده هنر قیمت بوقدر که انده واروب هنر فروش اولام (ز زهد حافظ و طامات
 اولول شدم * بسازرود و غزل خوان که میریم بسماع * محصول بیت
 حافظک زهدندن وانک طامات و شطرنجندن ملول اولوب اوصاندم امدی
 ای مطرب ساز کریشنه دوزن و پروغزل خوانلق ایله تا که نغمه و سماعله
 کیده ایم حاصلی حافظک بو وضعه نندن حظ ایدمدم امدی شوق
 و ذوقله واروب کیده ایم واه ایضا (بامدادان که ز خلوت که کاخ ابداع * شمع
 خاور و کند بر همه اطراف شعاع * بامدادان و بامداد ابرته دیکدر یعنی
 بحر و قتی که حرف رابط صفت خلوت که کاخ ابداع اضافتلی بیایه در کاخ
 کوشک و سرای معناسنه در ابداع افعال بایندن صدر در ایجاد و احداث
 معناسنه بونده فلک مراد در شمع خاور لامینه در خاور مشرق شمع خاور دن مراد
 کونشدر شعاع کونشک بر قوی * محصول بیت * بحر و قتی که ایجاد کوشکی
 خلوت کاهندن یعنی سپهر خلوت کاهندن حاصلی فلک دن مشرق شمع بی جمع
 عالم اطرافنه شعاع وضیا صاله یعنی آفتاب عالمه بر تو صاله و عالمی روشن
 ایله بو مطلع بیت آتی به مر هو ندر غفلت اولنیمه (بر کشد آینه از جیب افق
 بحر و دران * روی کیتی بناید بهزاران انواع * آینه دن مراد کونشدر
 جیب افق بیایه بحر بر کشد فاعلی و دران مصراع ثانی به مر هو ندر
 روی کیتی لامینه و بناید لمفعولی بهزاران بناید متعلق * محصول بیت * شمع
 خاور بویه ایدنجه فلک افق بقاسندن آینه بی چکر وازل آینه ده روی کیتی بی
 بیک دورلو کونستر بو بیتک مضمونی بیت سابقک مضمونه موافقه از جق
 ترقیله (در زوایای طریخانه جمشید فلک * ارغنون ساز کنند زهره
 باهنگ سماع * بو بیت ماقبلنده ایکی بیت مترتبدر زوایا زویه نک جمعیدر بو جقار
 دیکدر طریخانه جمشید فلک اضافتلی بیایه لر در طریخانه شلتک اوی در

از بحر و مل
 فاعلاتن فعلاتن فعلات

جمشید و جم خواجه نک روشی اوزره حضرت سلیمان پیغمبر در اما بونده فلک
 اضافت ایلدی یعنی فلک جمشیدی ارغنون بر پیول ساز در معین بر خانه ده
 قوزیلوب طور و پس غیری سازر کبی مجلس مجلس کز دیر منزل بلکه همان
 قوزلدیغی برده چال نور زرا جولها لری کاهی کبی بر پیول آلتدر نه برده قوزیلور
 ایسه آنده چال نور حاصلی کور بلکه موقوفه را کابره مخصوص ساز اولدیغی چون
 جمشیده اسناد ایلدی ساز بونده دوزن معناسنه در ارغنون کندک لمفعول اولی
 و ساز لمفعول ثانسی وزهره فاعلی باهنگ کنده متعلق لمفعول غیر صریحیدر
 بونده آهنگ ساز یا نجه آواز ایلکدر زهره وجهله اولور سه اولسون آهنگ سماع
 اضافتی بیایه در * محصول بیت * فلک جمشید نک طریخانه سی بو جاقارنده
 زهره یلذزی ارغنون چالوب دوزن و برر سماع آهنگیله یعنی صوت و نغمه
 ایله بوسازه باشقه برارطه لازم اولدیغی چون زوایای طریخانه دیدی مصراع
 ثانیک معناسنی ارغنون ساز اید زهره سماع آهنگیله دین وزهره سماع
 قصه دینه ارغنون دوزنه دین بیتک معناسنه دوزن و برر عسلر (چنگ در غلغله
 اید که بکاشد منکر * جام در قهقهه اید که بکاشد متاع * محصول بیت * بو بیت
 انبات سابقه به مترتبدر یعنی مذکور احوال ظهور بولنجه چنگ غلغله به کاور که
 منکر عشق جانان قنده کندی جامده قهقهه به کاور که قنده کندی متاع
 عشق جانان یعنی عشقه منکر اولدر کلسون بو حالتلی کورسون تاییله که عالم
 عشرت و ذوق نه عالمدر (وضع دران منکر ساغر عشرت بر کبر * که هر جالی
 اینست بهین اوضاع * وضع دوران مصدر لمفعولنه اضافتیدر ساغر عشرت
 بیایه بر کبر لغتده فالدر دیکدر اما بونک کبی برلده الملق و طوق معناسنه در
 که حرف تعلیل جالی یا حرف تکبیر بهین اوضاع اضافتی بیایه دریای بطنیله
 * محصول بیت * خطاب عام طریقیله بیورر دورانک وضعی کورب
 ساغر عشرتی آینه آل زیر اهر خالده به کرل اوضاع بو در یعنی رندلک
 و باده نوشلق اوضاعی جمیع اوضاعک یورکی و بکر کیدر (طوره شاهد دنی همه
 بندست و فریب * عارفان بر سر این رشته نخورند نزع * طوره شاهد دنی لامیه
 و بیایه در طریقه دینا بندلرندن بر بند اعتبار ایلدی بکی چون بونده طره دن رشته
 تعبیر ایلدی نخورند بونده نکند معناسنه در * محصول بیت * دنیا محبوبنک
 طره سی و کاکلی هب قید و مکر و حیل در پس عارفله بورشته وقید اوزر نه
 و بوند و حیل اوزره نزع و جدال ایلر یعنی دینا نک مکر و حیل سن وفائی
 و سرع الزوال اولدیغی بیلن عارفله بیایه طالب اولوب اوستنده نزع و جدال
 ایلر (عمر خسر و طلب ارفع جهان میطلبی * که وجودیست عطا بخش

رد سروری و شمع

و کریمی نفع * خسرو در مراد پادشاه در نفع جهان مصدرک مفعولانه
 اضافتیدر که حرف تعلیل وجودی و کریمی یاری وحدت ایچوندر * محصول
 بیت * اگر دنیا نفع وفائده سن استرسن پادشاهن عمری اوزو نفعی بسته زیر
 پادشاه بر عطا بغشایی وجود در و بر فائده ایرشد ریجی کریم حاصلی بر عادل
 پادشاه در پس هر کسک اوزرینه خیرد عایی لازمدر (مظهر لطف ازل
 روشنی چشم امل * جامع علم و عمل جان جهان شاه شجاع * مظهر لطف ازل
 تقدیری مظهر لطف ازل خدا در اضافتلی لامیه و بیانیه در روشنی چشم امل
 لامیه و بیانیه در امل امید معناسند در شاه شجاع ماقبلنده اولان القابان
 عطف بیانیه در * محصول بیت * خسرو و سیور دینی لطف ازل خدا مظهر بریدر
 و امید کوزینک آید نفعیدری یعنی اکاهرنه امید که با غلنسه حصول بولور و امید
 صاحبک کوزی روشن اولور علم و عمل جمع آید یچیدر جهانک جانیدری یعنی
 عالم خلقنک روحیدر که وجود لری انکله قائمدر بوالقالبه ملقب و بواوصافله
 موصوف شاه شجاعدر که خواجه نک می یارندندر (حافظاننده صفت بردار و
 باش مقیم * که جهاندار مطیعست و شهنشاه مطاع * که حرف تعلیل
 جهاندار و وصف ترکیبیدر جهان طویتی معناسنه مطیع اضافتی بیانیه یعنی
 خدا نک امرینه مطیعدر * محصول بیت * ای حافظاننده کبی شاه شجاع نک
 فیوسنده مقیم اول یعنی در دولتته ملازم اول زیر ا خدا نک امر و نهینه مطیع
 جهاندار در و بوسبله خلق عالمک مطاعی بر پادشاهدر حاصلی اول اللهم
 امرینه مطیع و خلق نک امرینه مطیعدر و له ایضا (در وفای عشق تو مشهور
 خوابام چوشع * شب نشین کوی سربازان و زندام چوشع * محصول
 بیت) سنک عشقنک وفائده شع کبی محبوبلرک مشهوری یم یعنی سنک حقکده
 وفا ایلکده مشهور خوابام شع کبی سربازان و زندام شب نشینیم یعنی
 شمعده ایکی صفت و ارب شب نشین و سربازان و لوق زیر اباشی بردن ایکییدن مقراضله
 کسملکده در پس بنده هم شب نشین و هم سربازم که راه عشق جانانده باش
 و بریرم (روز و شب خوابام نمی آید بچشم غم پرست * بس که در بیماری هجرتو
 کربانم چوشع) چشم غم پرست بیانیه غم پرست و صف ترکیبیدر پرستیدن
 غم طایبی غم ملازم و مداوم بیماری هجرتو لامیه لر در کربان صفت مشبهه در
 کریندن اغلا بیی دیمکدر * محصول بیت * کیچه و کوندر چشم غم پرست
 اویقه و کلز سنک هجرانک خسته لکندن شع کبی چوق کربان اولدیغمدن
 حاصلی داما کربان اولدیغمدن کوزمه اویقه و کلز (رشته صبرم بمقراض غمت
 بیریده شد * همچنان در آتش عشق تو خندام چوشع * رشته صبرم بیانیه در

از بحر رمل

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن

بمقراض

بمقراض غمت با حرف استعانت و اضافت بیانیه و لامیه در بیریده شد
 اسم مفعولدر بریدندن کسملدی دیمکدر زیر اسم مفعول فارسیده افعال
 عامه نک بریده مستعملدر که اولور که فعلی حذف ایدوب یا لکن استعمال ایدر لر
 تامل بریدر * محصول بیت * صبرم رشته سی غم مقراضیه کسملدی نه
 اولکی کبی سنک عشقنک آتشنده خندام شع کبی (در شب هجران مراد پروانه
 وصلی فرست * ورنه از دردت جهانی را بسوزانم چوشع * تا قافیه سنده
 پروانه نک تحقیقی بکمشدر تکراره احتیاج یوقدر و صلیده یا حرف وحدت
 و یا تکید در فرست فعل امر مخاطب ککوندردیمکدر فرستیدنن جهانی
 یا حرف تکید بسوزانم الف و نون قافیه ضرورتیچون بکمشدر زیر الف
 و نون سزده متعددی مستعملدر ته که آصفی سیور بیت * نمودی چهره
 در آینه ناسوزی دل زاهد * بدل سوزی حرار آب میرانی مسلمانرا * و شهیدی
 سیور بیت * ز عشق آن بهشتی خواهداخر دوزخم جاشد * کرین آتش که
 من دارم بهشت و خورمیسوزم * محصول بیت * هجران کیچه سنده بکا
 وصل تمسکنی و پروانه سنی ارسال ایله یوخسه سنک دردکدن جهانی شع کبی
 باندورم) کرکیت اشک کلکو غم نبودی کرم رو * کی شدی روشن بکیکی
 راز پنهام چوشع * کیت اسم تصغیر صورتده قزل طوری آتیه دیرلریالیسی
 وقوروغی سیاه اوله باده به ده کیت دیرلر اما بونده آت مراد در کیت اشک کلکون
 اضافتلی بیانیه لر در کرم و تیز یورچی وصف ترکیبیدر رویدندن * محصول
 بیت * اشک کلکو غم کیتی تیزو یعنی محکم یورچی اولسه حاصلی کوزمدن
 قانلی باش محکم آقیددی جهانده کیزلی رازم کچن روشن و واضح اولوردی
 شع کبی یعنی عشقم شع کبی آشکاره اولزدی دیمکدر (در میان آب و آتش
 همچنان سر کرم تست * این دل زار و زار آشکارا غم چوشع * سر کرم کله سی
 قزغن عاشق معناسنه در زار ذلیل زار ارق اشکاران الف و نونله قافیه
 ضرورتیچون بکمشدر و الا اشکار متعددی در اشک یاغدر بی معناسنه وصف
 ترکیبیدر * محصول بیت * بوشع کبی اشک یاغدر بی زار و زار کوکلم سنک
 قزغن عاشقکدر آب و آتش ایچنده ایکن یعنی اگر چه کوکلم کوز یا شیله عشق
 آتشی ایچنده در اما نه سنک کله سی قزغن عاشقکدر حاصلی آب و آتش
 محبت و حرارتته مانع اولدی (کوه صبرم نرم شد چون موم در دست غمت *
 تاد آب و آتش عشقت کدازانم چوشع * کدازان الف و نون بونده وصفیت
 معناسنی افاده ایدری یعنی کدازان صفت مشبهه در * محصول بیت * بنم صبرم
 طایغی بال موی کبی نرم اولدی یعنی یومشادی سنک غمتکنده اولوقتمدن

بری که آب و آتش را سنده شمع کبی اربیم (بی جبال عالم آرای تو
روزمین شبست * با کمال عشق تو در عین نقصانم چو شمع * جبال عالم آرا
بیانیه در عالم آرا وصف ترکیبیدر آراییدندن عالم بزینجی دیکدر * محصول
بیت * سنک عالم بزینجی جبال سزینم کونم کیجیدر یعنی سنک فراقده کونم
کیجیدر سنک عشق کماله شمع کبی عین نقصانده بم یعنی بنده عشق
کامل ایکن شمع کبی عین نقصانده بم اریکدن (مرفرازم کن شی از وصل خود
کردنکشا * تانمور کرد از دیدارت ایوانم چو شمع * سرفراز و صف ترکیبیدر
باشی بوجلی معناسنه عالینا بدن کایتدر کردنکشا و صف ترکیبیدر
کشیدندن بویون چکی معناسنه متکبر و معاندن کایتدر آخزنده الف
حرف ندادن تا حرف تعلیل * محصول بیت * ای کردنکش جوان بنی بر کیجه
وصل کردن سرفراز ایله یعنی معظم و مجمل ایله تا که سنک دیدار کردن ایوانم
شمع کبی منور ایله حاصلی قدوس که خانه می روشن ایله (معجم و معجم بکنفس
باقیست بی دیدارتو * چهره بناد لبر اتاجان بر افشام چو شمع * بعض نسخه ده
بی دیدار بر بنده بادیدار دوشمش باله بوقه درجه معنا با امید دیدار تو اولور
صبحم میم معناسنه هتندن بکنفسه مقیددر بکنفسه تقدیرنده * محصول
بیت * سنک دیدار کسز صبح کبی برنفسم باقیدرامدی ای دلبر چهره کی
گوسترنا شمع کبی جانمی تشار ایده بم (آتش مهر ترا حافظ عجب در سر گرفت *
آتش دل کی باب دیده بنشام چو شمع * محصول بیت * سنک محبتک آتشی
حافظ عجب باشنده طوتدی یعنی محبتکه باشنده مکان ایلدی حاصلی سودا کی
باشنه آلدی یورک آتشی چن آب دیده مله سوسیندر رم شمع کبی یعنی آتش دلم
بر مرتبه ده در که آتی دریا رصوری سوسیندر مکه قادر دکل قنده قالدیکه کوزم
باشی حاصلی کثرت آتش عشقندن شکایتدر خواجه غاییدن مخاطبه التفات
بیوردی وله ایضافی حرف الغین (سحر بیوی گلستان همی شدم در باغ * که تا چو
بلبل بیدل کم علاج دماغ * بوی بونده امید معناسنه در وقوقوی ایام
ایدشدم بونده رفتم معناسنه در در باغ در حرف صله که حرف بیان تا حرف
تعلیل بلبل بیدل بیانیه در * محصول بیت * سحر و قنده گلستان امیدیه
باغه واردمکه بلبل بیدل کبی دماغه علاج ایلیم (پچهره کل سوری
نکاه میگردم * که بود در شب تاری بروشنی چو چراغ * پچهره با حرف صله
چهره یوز کل سوری بیانیه در در نه کانه در بر که اندن کلاب چقا رر کل سوری
دیر لر غریجه چوزی دیر لر شب تاری بیانیه در با حرف تکبیر بروشنی با حرف
ظرف و با حرف مصدر چراغ مومک قتیله سنده بیان آتشد دیر لر غریجه سراج

حرف الغین از بحر محبت
مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن

دیر * محصول بیت * باغه وار بیتی کل سوری چهره سینه نظر ایلد مکه
قرا کل کیجه ایچنده آید بلقده چراغ کبی ایدی یعنی چراغ کبی ضیا و برردی
(چنان بحسن و جوانی خویشتن مغرور * که داشت از دل بلبل
هزار گونه فراغ * محصول بیت * کل سوری کنیدی حسن و جوان بلقده شویله
مغرور ایدیکه بلبل بیدلن سنک دوزلو فراغی و ارایدی یعنی بلبل بیدلنه هیچ
اعتباری یوغیدی حاصلی دل بلبل تققد و تعهد ایازدی (کیشاده
تر کس رعناز حسرت آب از چشم * نهاده لاله زشود ایچان و دل صد داغ
* محصول بیت * تر کس رعناز حسرت آب حسرتندن چشمندن چشمه آچش یعنی
کریان اولوب یاشلر آقش لاله ده سودا سندن جان و دلنه یوز داغ قومش
(زبان کشیده چو تیغی بسر زش سوسن * دهان کشاده شقایق چو مردم
ایباغ * ایباغ فتح همزه و فاله یفاغک جمیدر غمازلر دیکدر و کسز
همزه ایلد افعال بانندن مصدر در جوق سوسنک بونده فتح همزه ایلد دوزیرا
کسز ایلد اولنجه مردمه جلی مشکدر * محصول بیت * سوسن سر زش
ایچون قلیج کبی دل چکمش یعنی دلین اوزاتمش شقایقده اتی کوروب
اغزین آچش غماز آدم کبی (کهی چو باده پرستان صراحی اندر دست *
کهی چو ساقیستان بکف گرفته اباغ * محصول بیت * بویته
شقایق حالن بیان ایدرگاه باده نوشلر کبی صراحی النده و کاه مستلر سیاقینمی
کبی الله قدح آتش حاصلی لاله نك غنچه سنی صراحی به و آچلنمینی قدحه
تشبیه ایلش (نشاط و عیش و جوانی چو کل غنیمت دان * که حافظا نبود
بر رسول غیر بلاغ * نشاط شاد بلیق یعنی شنگل نونک فتحیه اما نونک کسز ایلد
جمع ناشطدر که حرف تعلیل رسول پیغمبره و ایلجی به وفائی محضرینه دیر لر
بونده مراد خبر ویر پیچیز هر کیم اولور سه اولسون بلاغ بانک فتحیه له ایدر
تبلغ معناسنه سلام تسلیم و کلام تکلم معناسنه اولدینی کبی * محصول
بیت * شنگل و بکنلکی و عیش و عشرتی کل کبی غنیمت ییل زرا ای حافظ
رسول اوزرینه خبر ویر مکدن غیری نسنه لازم دکل یعنی ویردی خبری
طوتدر مق اوزرینه لازم دکل ته که حدیث شریفده یوزر (بلغ ما علیکم
فان لم یقبولوا فاعلیکم * معناسنی سنک اوزرینه لازم اولانی ایشدز اگر
قبول ایلر سه سنک اوزرینه که نسنه لازم کلز امدی بن سکا پشد ایلدم
طوتدر سن سن یلور سن وله ایضافی حرف الفاء (طالع اگر مدد دهد دامنش
اورم بکف * کر بکشم زهی طرب ویر بکشد زهی شرف * محصول بیت *
طالع اگر مدد ویر سه جاتانک دامننی المه کتور رم اگر چکر سم دامننی

حرف الفاء از بحر رجز
مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن

کوزل طرب واکر جانان بنی قتل ایدر سه ایو شرف یعنی دامان وصالی اله
کیر سه زهی ذوق و شوق والا وصال دیسر اولیوب بنی قتل ایدر سه زهی
عز و شرف (طرف کرم زکس نیست این دل پرامیندن من * کرچه سخن همی
برد قصه من بهر طرف * طرف کرم بیایه فائده کرم دیمکدر سخن مبتدا برد
خبری قصه بردل معقول بهر طرف غیر بهر طرف * محصول بیت * بنم
پرامید کوکام یعنی چوق امیندلی کوکام کیسه دن کرم فائده سنی بغلدی
اکر چه سوزم یعنی شعرم قصه می هر جانب ایلتور یعنی کلام احوالی
هر جانب انها و اعلام ایدر اما هیچ کیسه دن بکار نفع حاصل اولمز (چند بنابر
برزم بهر بیان سبکدل * یادیدر نمی کنند این پسران ناخلف * سبکدل
طاش یورکلی دیمکدر وصف ترکیبی اقسامندندر خلف خانک ولامن
فتحه لریله ایوا و غله دیرلر اما لامن سکونیلله یارامز او غله دیرلر پس ناخلف
ادات سبکله یارامز او غل معناسنه در * محصول بیت * طاش یورکلی
محبوبلرل محبتی نتیجه ده دل ناز و نعمتله بسلیه جم بابالری هیچ اکثر لریوناخلف
اوغلار یعنی بزبونلرل محبتی نازله پرورش ایلدیکمزله قدری بیلدکارندندر
بزی اکدقلری (ازخم ابروی توام هیچ ککشایشی نشد * وه که درین
خیال کج عمر عزیرشد تلف * ازخم ابروی توام اضافتلری لامیدلدر میم
معناجه مندن کشایشه مقیددر ککشایشیم تقدیرنده یا حرف وحدت و یا حرف
تکیدر وه واول قحیلله اسماء افعالند ادات تغایزدر که حرف بیان
محصول بیت * سنک ابرولرل بولکندن بکا هیچ برفخ باب اولدی یعنی بنم جانجه
میل ایلدی حیف که بوا کری خیالده عمر عزیرم تلف اولدی یعنی حیف که بکا
میل ایلک امیدنده عمر عزیرم تلف اولدی حال بوکه بکا هیچ برفائده سی
اولدی (ابروی دوست کی شود دستکش من ضعیف * کس نزدست ازین
کان تیرمر ابره دف * دستکش وصف ترکیبیدر ککشیدندن ال چکچی
معناسنه یعنی بدیگی تیه که اعماللرل الذندن یدرلر جنبیه کش دیرلر اکابرلر
یدککنی بدن کسیه نه نزدستک اصلی نرزه است درهای رسیمله ضرورت
وزن ایچون حذف اولمشدر کاندن مراد ابروی جاناندر تیرمراد بیایه در
هدف اوق نشانی * محصول بیت * دوستک ابروسی بن ضعیفک چقن
دستکشی اولور یعنی بکا چقن میل ایدر استفهام انکاری طریقله حاصلی بکا
ماثل اولمز زیرا کسیه بو کاندن تیر مرادنی هدفه اورممشدر یعنی کسیه
ابروی جانان کاندن مراد اکوب بهره مند اولمشدر (من بخمال زا هدی
کوشه نشین و طرفه آنک * بغچنر هر طرف منزیدم چنک و دف * طرفه آنک

مصراع ثانی به مرهون در طرفه عجب دیمکدر * محصول بیت * بن زاهد دلک
خیالیه کوشه نشینم و عجب اول که هر طرفین بزم غنچه بینی چنک
ودفله از ر یعنی بن زاهد دلک قصیده کوشه نشین اولوب عزات ایلمد کجه
مغچه ربی کندی حالمه قومز لر زیرا باده نوش اولدیغمی بیلور لر پس
کر چکدن زاهد اولمیه جغم بیلور لر انکچون بنی تمسخر ایدوب چنک ودفله
اور لر (بخیبر نذر زاهدان نقش بخوان ولاتقل * مست ریاست محاسب
باده بده ولا تخف * بونده نقشیدن مراد مغنیلر ییغنده مشهور اولان
نقشدر که سابقا بیان اولنشدر لاتقل فعل نهی مفرد مخاطب معنای لغویسی
سویله دیمکدر اما بونده مراد قولدر که مغنیلر ییغنده معمول به در یعنی
نقش اوقوقول او قومه دیمکدر زیرانقش شریعت نسبت اخشدر قولدن زیرا
قولده تنی تنی ته وترنات اولمز امدی زاهد بخیبر جاهل اولدیغیچون نقشی
وقولی فرق ایلمز امدی نقش اوقو که قولدن لذیذدر دیمکدر لاتخف فعل نهی
مفرد مخاطب در قورقه دیمکدر * محصول بیت * مغنی به خطاب ایدوب بیور لر
زاهد لر بخیبر جاهل لر در پس ای مغنی نقش اوقو قول او قومه محاسبده مست
ریادر ای سابقا باده ویر و قورقه حاصلی محاسب مست اولانجه باده ایچمه دن
قورقه زیر اسنگاه بر حاللی اولور ایچدیگیکه نسبه دیمز (صوفی شهر بنی که
چون لقمه شهید چنور * یاردمش در از یاد این حیوان خوش علف * یاردم
قوسقون حیوان اصلی اوزر نه یانک تحبیه لداوقنور تا که موزون اوله علف
حیوانلر یدر دکاری نسبه لره دیر لر خوش علف حیوانه صفتدر یعنی اضافت
بیانیه در زاهدی حیوانه تشبیه ایدوب شهیدی لقمه سنی علفه تشبیه ایش
یاردم اشباتی تحقیر ایچوندر یعنی ابرو عمر اوزدقلری حیواندر * محصول
بیت * شهر ل صوفیسی کور که شبهه لولقمه بر قوسقونی در از اولسون
بو خوش علف حیوانک یعنی حیوانلغی زیاده اولسون حاصلی شبهه لولقمه
یمکدن خالی اولسون (حافظه اگر قدم زنی در ره خاندان عشق * بدرقه رعت
شود همت شخته نجف * قدم زنی قدم او ررسل یعنی قدم قورسل خاندان
اهل بیت و اواسی دیمکدر عشقه اضافت بیانیه بدرقه بونده قولانغوز
معناسنه در شود بونده فعل مضارع له امر غائب معناسنه اولمق ممکن در همت
شخته نجف لامیه لر در شخته صوباشی به دیر لر نجف کوفه شهر یانک یانده
وحضرت امام علینک تربیه سی اولدیغی یرک اسمیدر کرم الله وجهه شخته
نجفدن مراد حضرت امام کندیدر مولانا جامی حضرت نوری امامک منقبتنده
شخته نجف بیور دیغیچون روافض اکابغض ایدر لر حال بو که خواجه انلردن

اول یور شد در اما کانسنه در غریب قصد در * محمول بیت * ای حافظ
 عشق خادانی بولند اگر دم قورسک یعنی عاشق اولورسک سکا یول قولاغوزی
 اولوریا اولسون حضرت امام علینک همتی زیر اسلسله عشاق اکامتهی اولور
 حاصلی بیرویشده دم عاشقاندر پس عاشق صادق اولنه همتی ایریشور ذلتده
 قومزدیمکدر وله ایضانی حرف القاف (مقام امن و می بیغش و رفیق شفیق) کرت
 مدام میسر شود زهی توفیق * امن بونده مصدر در امین معناسنه غش بونده
 چرک معناسنه در صافی مقابلی اصلنده شین مشدد در رفیق شفیق رفیق
 یولداش شفیق رحیم دیمکدر یعنی اسیر کبی معناسنه اضافتله بیانله در رفیق الله
 تعالی قولک مرادی کنیدی مرادینه اویدر مغه دیرلر و بعضلر دیدلر اطاعت
 قوت و قدرت و بر مکه دیرلر * محمول بیت * امین مقام و صافی باده که دردی
 اولمید و مشفق یولداش اگر سکاد اتم میسر اولور سه زهی توفیق خدا (جهان
 و کار جهان جله هیچ در هیجبت * هزار بار من این نکته کرده ام تحقیق *
 بعض نسخه ده هیچ بر هیچ واقعدر بر عبارتله معنابر در * محمول بیت
 جهان وجهانک ایشی یعنی دنیا به متعلق مصلحت هیچله هیچدر و یا هیچدر
 هیچدر حاصلی اعتباری یوق دیمکدر بیک کره بن بونکته بی تحقیق ایلشم
 یعنی جهان و کار جهان امری اعتبار اولد یعنی بیک کره تجربه و امتحان
 ایلشم هیچدر (بما منی رو و فرصت شهر عنیت وقت * که در کینکه عمرند
 قاطعان طریق * ما من اسم مکاندر امین اوله جق بر با حرف صله و با حرف
 وحدت رورانک فتحیله فعل امر مخاطب رویدندن وارد دیمکدر که حرف
 تعلیل کینکه اسم مکاندر بوصوری معناسنه قاطعان طریق یول کسیچیلدر
 محمول بیت * بر امین اوله جق بره وار و وقت غنیمتی فرصت ییل زیر یول
 کسیچیلری عمر بوصو کاهنده در یعنی عمر معرض فساد در و محل زوالده در
 درگاه جانان ایسه ما من خاصدر پس اکالتجالیله که حیات جاودان بوله سن
 یعنی ابدی حیات بوله سن (در یغ و در ده که تا این زمان ندانستم * که کیمیای
 سعادت رفیق بود رفیق * محمول بیت * در یغ و در ده و حیف که بوزمانه دل
 بیلد مکه سعادت کیمیای یولداش ایش یولداش حاصلی یولداش یوقلغنه
 تحسیر چکر (بیا که توبه زاعل نیکار و خنده جام * تصور یست که عقلش
 نمیکند تصدیق * اکثر نسخه ده تصویر برینه حکایت دوشمشدر اما تصدیقه
 نسبت تصور مناسبتدر خنده جامدن مراد باده ایلر اولمیدر * محمول
 بیت * کل که لعل نیکار و خنده جامدن توبه ایلک بر تصور در که عقل آتی
 تصدیق ایلر یعنی بوابکی نسنه دن توبه ایلکی عقل قبول ایلر زیرا زیاده

حرف الف از بحر مجتث
 مفاعلهن فعلاتن مفاعلهن فعلات

صعب و مشکله در (ملاحی که ترادر چه زنجدر است * بکنه ان ترسد
 صدهزار فکر عمیق) ملاحی یا حرف وحدت که حرف رابط صفت چه زنجدران
 بیانله کنه بر نسنه نک نهایی عمیق درین اکثری صوده مستعملدر * محمول
 بیت * بر ملاحی و لطافت که سنک اسکک چقورنده در انک غایتنه
 و نهایتنه یوز بیک درینک درینک فکر ایرشمز یعنی ملاحی حیددن بیروندر
 دیمکدر (بحکاست اهل دلی تا کنده دلالت خیر * که ما بدوست نبردیم ره هیچ
 طریق * محمول بیت * قنده در بر اهل دل تا که بری خیره قولاغوز لیه زیرا
 بر هیچ بر طریقله دوسته یول ایلتمدلر یعنی بر هیچ بر وجهله وصال میسر اولدی
 الحاصل دوسته وصول بولمغه اهل دلدن همت استرم دیمکدر (اگر چه موی
 میانست بچون منی ترسد * خوشست خاطر م از فکر این خیال دقیق * محمول
 بیت * اگر چه سنک قیل کبی آنچه بیلک بنم کبی به ایرشمز یعنی لایق دگدر
 بونک بریله خاطر م خوشدر بوا آنچه خیمک فکرله یعنی اگر چه الم میانکه
 ایرشمز اما انک اینجه فکرله خاطر م خوشدر (اگر برنک عقیقت استلک
 من چه عجب * به مهر خاتم چشم منست همجو عقیق * محمول بیت *
 اگر عقیق رنگنده ایسه بنم کوزم یا شی عجب دکل یعنی کوزم یا شی قزل فان ایسه
 عجب دگدر زیر اینم کوزم خاتمک مهری عقیق کبیدر یعنی کوزم قبقرزل
 قاندراندن قانلی باش کسه عجب دکل (بجنده گفت که حافظ غلام طبع توام
 بین که تا بچه حدم همی کند تحقیق * تحقیق بر کسه بی حافته نسبت ایلکه
 دیرلر * محمول بیت * جانان کولوب دیدی که ای حافظ سنک طبعک قولی بم
 خواجه بیورر که کور که بنی نه حده تحقیق ایلر یعنی بویه دیمه سی استهزاه
 طریقله در کرچکدن دکل وله ایضا (زبان خامه ندارد سر بیان فراق *
 و گرنه شرح دهیم با تو داستان فراق * زبان خامه بیایند در سر بیان فراق
 لامیه لر در سر بونده سود او آرزو معناسنه در بیان فراق مصدرک
 مقعوانه اضافتیدر و گرنه والا معناسنه در شرح دهیم شرح و برردم با تو
 با حرف صله سکادیمکدر داستان حکایت * محمول بیت * قلم دلینک فراق
 بیانی سودا سی یوق یعنی فراقی بیان ایلک استمز والا سکافراق داستان
 شرح و برردم یعنی فراقی شرح ایلردم یعنی قلم جامد ایلکن فراقی دیلنه آلفه
 رانی دکل پس عاشقانه یورکی وار که دیله کتوره لر و یا کایت ایلله لر زیرا
 فراق بر شیع امر در الله تعالی عاشقاری آندن صافلسون (رفیق خیمیل
 خیالیم وهم رکیب شکیب * قرین آتش هجران وهم قران فراق * رفیق خیمیل
 خیالیم لایمه و بیایند در خیل بونده بولم معناسنه در رکیب رکابک اماله سیدر

از بحر مجتث
 مفاعلهن فعلاتن مفاعلهن فعلات

یعنی الفک ما قبلنی مکسورایدوب التي يابه قلب ايدر لر علم قافیه ده بوقاعده به
 اماله دیرلرته که انوری بیورر * بیت * تاماه رویم ازمن رخ در نقیب دارد
 فی دیده خواب یابدنی دل شکیب دارد * شکیبه موافق اولی ایچون نقابی
 نقیب ایلمش شکیب صبر معناسنه در * محصول بیت * جانانک خیالی
 عسکرینه رفیق و شکیبه هم رکابز یعنی صبره اوزنکیدشز حاصلی صابرز
 هجران آتشنه یولداش و فراقه هم قرانز یعنی مقارنر حاصلی فراقه قوشلمش
 واندن آیرلرزی یعنی دایما فراق و هجرانده برز در بیخ مدت عمرم که برامید وصال *
 بسر رسید و نیامد بسر زمان فراق * بسر رسید اوجه و غایته ایرشدی یعنی
 دوکندی دیمکدر * محصول بیت * حیف که عمرم زمانی وصال امید به غایته
 ایرشدی و دوکندی اما فراق زمانی نهائیه و غایته کلدی یعنی زمان
 عمر دوکندی اما زمان فراق دوکندی (سری که بر سر کردون بغیر میسودم *
 بر استان که نهادم بر استان فراق * سری یا حرف وحدت که حرف رابط صفت
 بغیر یا حرف مصاحبت میسودم حکایت حال مانی متکلم و حده سورتردم
 دیمکدر بر استان یا حرف قسم راسنک جعیدر طوغر بلر معناسنه
 که حرف بیان بر استان بر حرف استعلا آستان قیوایشیکی * محصول بیت *
 بر باش که غرایله فلک سورتردم راستر حقیچون یعنی صادق عاشق حقیچونکه
 اول باشی آستان فراقه قودم یعنی فراق خدمنه تعیین ایلدم (چه کونه
 باز کم بال در هوای وصال * که ریخت مرغ دل پر در آشیان فراق * محصول
 بیت * وصال هوا سنده نه و جهله قناد اچایم که کوکام مرغی آشیان فراقده
 قنادن دوکدی یعنی مرغ دلمده فراق قوی قوی قومی پس هوای وصالده
 نه دو رلو پرواز ایلیمه حاصلی فراق مرغ دلمی شویله زبون ایلدیکه حرکت
 مجال قومدی (چه کونه دعوی و صلت کم بجان که شدست * دلم وکیل قضا
 و تم ضمان فراق * که حرف تعلیل شدست مصراع ثانی به مرهوندر اصلی
 شده است درهای رسمی ضرورت وزن ایچون حذف اولغندر وکیل بونده
 ذعیل مفعول معناسنه در قضایه اضافت لامیه در قضا بونده حکم از ایدن
 عبارتدر قدر کبی ضمان فراق لامیه در ضمان بونده متضمن معناسنه در
 یا خود ضمان ضامن معناسنه در * محصول بیت * نه کونه سنک و صلت
 دعواسنی ایده یم جانله که کوکام قضا نکل وکیلی یعنی قضا اوزرینه حواله
 اولمشدر و تم فراقی متضمن اولمشدر حاصلی بنم کوکام و تم قضا و قدر امرنده در
 بنم المده و اختیار مده دکل پس دعوی وصال بنم حدم دکل (زسوز شوق دلم
 شکاب و دور رازار * سدام خون جگر میخورم زخوان فراق * محصول بیت

شوق سوزندن یورکم کباب اولدی حال بوکه یاردن ایراق یعنی یارلر فراقنده
 دایما جگر قانی ایچرم فراق سفره سندن حاصل کلام فراق سفره سنده نوالم خون
 جگر در (کنون چه چاره که در بحر غم بگردابی * فتاد زورق صبرم زیاده بان
 فراق * بگردابی مصراع ثانی به مرهوندر یا حرف وحدت زورق کشتی
 جسنک بر نو عیدر صبره اضافت بیانه در بادیان کی یلکنی فراقه اضافت
 بیانه در * محصول بیت * شمعی نه چاره که غم دکرنده بر گردابه دوشدی
 صبرم زورقی فراق بادیانندن یعنی فراق واشتیاق سیبیله غمه دوشدم دیمکدر
 حاصلی غم و غصه ایل صبر بریده جمع اولمز (بسی نمائنده کشتی * عمر غرقه شود *
 ز موج شوق نو در بحر بی کران فراق * کران کار معناسنه در * محصول بیت
 چوق زمان قالمدیکه عمر کشتی سی غرق اولمسر در سنک شوقنک مو جندن
 فراقن بحر بی کارنده یعنی چوق زمان قالمدیکه عمرم فنا بولمسر در سنک
 شوقنکدر بحر فراقده (فلک چودید سر مرا اسیر چنبر عشق * بیست کردن
 صبرم بر یسمان فراق * اسیر چنبر عشق لامیه و بیانه در کردن صبر بیانه
 ر یسمان فراقده بویه در * محصول بیت * فلک چونکه بنم باشمی فراق چنبرینه
 اسیر کوردی صبرم کردنی ر یسمان فراقده با غلدی یعنی بی که اسیر عشق یعنی
 عاشق کوردی صبرمی فراقده مقید ایلدی یعنی فراقه صابر ایلدی (فراق و هجر که
 آورد در جهان یارب * که روز هجر سیه باد و طمان فراق * که بونده اسمدر کیم
 معناسنه در جهان در حرف صله یارب عجبام معناسنه در که حرف بیان روز
 هجر سیه باد یعنی ما تمزده اولسون یعنی مصیبتی خانمان مال و ملک و اسباب
 دنیا معناسنه در * محصول بیت * فراقده هجرانی دنیا به کیم کتوردی عجبام که
 هجر ک کوئی و فراقن خانمانی سیاه اولسون یعنی ایکسیده مانده و مصیبتده
 اولسونلر (بیای شوق کرا این ره بمرشدی حافظ * بدست هجر ندادی
 کسی عنان فراق * پای شوق بیانه بمرشدی بمرشدن نهائیه وارمقدر
 یعنی دوکمنک معناسنه نه که کاستانده بیورر * بیت * درین امید بمرشد
 در بیخ عمر عزیز * که آنچه در دلمست از درم فرازاید * شدی حکایت حال ماضی
 اولیدی دیمکدر بسر اولیدی یعنی نهایت بولیدی دست هجر و عنان فراق
 بیانه لدر * محصول بیت * ای حافظ اگر ببول شوق یا غیل نهائیت بولسه
 و بونک نهائیتنه شوق یا غیل و ارلسه هیچ کسه هجران الله فراق عنانی
 ویرمزدی یعنی راه عشق اگر شوق و صدق محبتله و خلوص طوبیله قطع
 اولیدی هیچ بر عاشق فراقده مهجور اولمزدی زیرا بواسیانک مقتضای و صولدر
 فراق دکلدر حاصلی وصاله مستحق اولغنه شوق دل و صدق باطن و خلوص

افعال من فاعلاتن فعلان فاعلات
حفاعان فاعلاتن فعلان فاعلات

درون کرکله اوله ایضا کسی مباد چون خسته مبتلای فراق که عمر من
همه بگذشت در بلای فراق * محصول بیت * بن خسته کسی برکسه
مبتلای فراق اولسون زیر اینم عمرم جیعا بلای فراقده یکدی (غریب
وعاشق و پیدل فقیر و سرگردان * کشیده سخت ایام و داغهای فراق *
محصول بیت * غریب و عاشق و پیدل فقیر و سرگردانم ایام محبتی چکمش
و فراق داغی حاصلی بوصفتم بنم حاملدر) اگر بدست من افتد فراق را
بکشم * باب دیده دهم باز خونهای فراق * محصول بیت * اگر بنم المه
فراق دوشمرسه اولدر رم و کوزم یا شیلله نه فان بهاسنی و بررم (بکاروم
چکنم حال دل کرا گویم * که دادم من بستاند دهد سزای فراق * محصول
بیت * قنده و ارایم نیچه ایده بم کوکل خالی کیمه دیه بمکه بم دادی و فریادی
آله و بنم چکدی کم و فراق سزاسنی یعنی لایقنی و بره) فراق فراق تو مبتلا سازم
چنانکه خون بچکانم ز دیده های فراق * بچکانم با حرف تا کید چکانم فعل
مضارع متکلم و حده در چکاندن الف و فون ادات تعدیه لر در طامز ریم
یعنی طامز ریم دیمکدر * محصول بیت * فراق سنک فراق که مبتلا ایده بم
شویه که فان آقیده بم باش برینه فراق کوز زدن یعنی فراقی فان اغلده بم
(من از بکا و فراق از بکا و غم زبکا * مکر برادر امادراز برای فراق * برادر
با حرف تا کید زاد فعل ماضی مفرد غائب بونده متعیدر طو و غردی دیمکدر
محصول بیت * بن قندن و فراق قندن و غم قندن مکر انام بنی فراق ایچون
طو و غردی یعنی فراق و غم بنم نه مناسبتیم و ارمکر انامدن بونلری چکمن
ایچون طو و غوب دنیا به کلام اوله) بداغ عشق چو حافظ ازین جهت شب
و روز به بلبلان بحر میزنم نوای فراق * محصول بیت * انام بنی فراق و غم
ایچون یعنی فراق و غم چکمن ایچون طو و غردی یعنی جهتدن کیچه و کوندز سنک
عشق داغله حافظ کبی بحر بلبلریله فراق نواسنی اوررم یعنی فراق غمندن
نالش و زاری ایدرم وله ایضا فی حرف الکاف (ای دل ریش مرا برب توحق نمک
حق نکد دار که من میروم الله معک * ای حرف ندامتادی محذوف ای جانان
دیمکدر دل ریش مرا اضافتم لری بیانه و لامیه در حق نمک لامیه نکد دار
حفظ الله حق مقدم مفعولیدر نکد دار که الله معک دعا در الله سنکله اولسون
دیمکدر * محصول بیت * ای جانان بنم مجروح یورک سنک لبک او زکرده
طو و حقی واری یعنی لبک دل مجروح نه نیچه کره طو و ز سمش پس حق نمکی
حفظ الله که بن کیدرم سنی الله اصبر لدم (تویی آن کوهر یا کیزه که در عالم قدس
ذکر خیر تو بود حاصل تسبیح ملک * ذکرک خیره اضافتی مصدرک مفعولنه

اضافیدر

اضافیدر و تویه اضافت لامیه در حاصل تسبیح ملک لامیه لر در * محصول
بیت * سنسن اول پالک جوهر که قدس عالمده سنک ذکر خیر کدر ملک
تسبیحک حاصلی یعنی تسبیحی دایما خیر دعا در حاصلی خیر دعا که
مشغول لر در (در خلوص منت ارهست شکی بخر به کن * کس عیار زر خالص
تشناسد چو محک * خلوص من اضافتی مصدرک فاعلنه اضافتیدر و تابه
اضافت لامیه در شکی یا حرف وحدت و یا حرف تکثیرشک دن یعنی نصر
بابک مضاعفدن خلاف یقیندر عیار عینک کسر یله بونده صحت معناسنه
نصین اولمشدر عیار زر خالص لامیه و بیانه در محک عینک کسر یله و حانک
فنی و کافک تشدید یله اسم آلتدر حنک حنک دن شک یشک کبی نصر بابندن
مضاعفدر التوئه کوشی بخر به ایده جک بر قاره چه طاشدر * محصول بیت
اگر بنم خلوصده یعنی سکا خالص دوست اولدیغمده شک و ارایسه
بخر به ایده زبر خالص التوئه صحتی محک کبی کسه نیلزامدی بنی محک بخر به به
اور کور که محب خالص می بم دکلی بم حاصلی صحت محبت و عشقم بخر به به
موقوفدر) گفته بودی که شوم مست و دو پوست بدهم * وعده از حد بشد و مانه
دو دیدیم فیه یک * محصول بیت * جانانه خطاب ایدوب بیور رسن دیمشید که
بن مست اوله بم و سکا ایکی اوپش و بره بم خواجه بیورر وعده حددن آشدی
برنه ایکی کوردل نه بر حاصلی خلف و عدا یلدل امدی دید ککی ادا الله زیرا
دینلشدر الکریم اذا وعد وفا و اذا خالف جفا (بکشاپسته خندان و شکر
ریزی کن * خلق را از دهن خویش مینداز بشن) بسته خندان بیانه شکر ریز
وصف ترکیبدر شکر و کبی دیمکدر و یا حرف مصدر * محصول بیت *
بسته خندانکی آج و شکر دول یعنی بسته خندان کبی دهانکدن شکر کبی
طاطلی سویه خلقی کندی دهانکدن شکره دوشمرنه یعنی خلق کیسی دهانکی
وار و کیسی یوق دیدی امدی تکلم الله وار لغی وجود بولسون معلوم اوله که
دهانک خرده می زیاده مرغوب و مقبول اولدیغیچون شعر اخرده لکنی عدمه
ایلدیلر پس خواجه نک شک بیور دینی بوا اعتبار ایله در (چرخ برهم زخم ارغیر
مرادم کرد * من نه آنم که زبونی کشم از چرخ فلک * چرخ نیچه معناییننده
مشتکر کدر اما بونده کول مراد در فلک معناسنه برهم زخم قرش مورش ایلم
دیمکدر یعنی یقارم معناسنه کرد بونده ایام طریقله واقع اولش یعنی اولاق
صیوررت معناسنه و ذوق سماع معناسنه * محصول بیت * چرخ قرش
مورش ایدرم اگر مرادم عکسنه دوزسه و یا مرادم عکسجه اولور سه بن اول
دکلم که زبونی چکم چرخ فلکدن چرخ و فلک حشو قبیح طریقله وارد اولش

خواجه بپنده خیلی صنعت مبالغه دن قسم غلوی رعایت ایلدی (چون
 بر حافظ خویشش نکذاری باری * ای رقیب از بر او یکدو قدم دور تر کن * بر
 حافظ خویشش اضافت لایمیه لدرشین ضعیف جانانه را جعفر معنا جهنم
 حافظه مقید در نکذاری فعل نفی مستقبل قوم من یعنی یاتنه وارمغه مانع
 اولور سن دور اوراق معناسنه در و ترادات تفضیل و کاف ادات تصغیر
 اوراق جلد دیکدر * محصول بیت * چونکه جانانی کنیدی حافظی یاتنه
 وارمغه قوم من یعنی وصاله مانع اولور سن باری ای رقیب انک یاتنه دن
 برایکی قدم اوراق جلد اول یعنی قینه وارمغه چونکه بکایوق سکاذه اولسون
 وله ایضا) اگر شراب خوری جرعه فشان برخاک * دران کاه که نفی رسد بغیر
 چه بال * بعض نسخه ده دران بر سه ازان واقع اولمش جرعه باحرف وحدت
 نفی ده یاده بویه در * محصول بیت * اگر شراب ایچر سنک طیراغده بر جرعه
 صاج زیرا اول کاهده که غیره بر فائده ابریشه قورق یوقدر یعنی بر کاهده که
 مستحققره ایلک ابریشه امید وار که الله انی عفو ایلیم (بر و بهر چه توداری
 بخور در ریغ خور * که بید ریغ زنده روزگار تیغ هلاک * بهر چه باحرف صله
 * محصول بیت * وار هر نسنه بی که طو تار سن در ریغ بیه یعنی هر نیه مالک
 ایسلکی و حیف ویشا نلق بیه زیرا روزگار بید ریغ و بی پروا سکا هلاک
 قلیجی اور ریعی ماملکی صاعلف کده بی دشمنه قالمسون (بخاک پای نوای
 سروناز پرور من * که روز واقعه پاوام کیم از سر خاک * بخاک باحرف قسم
 ناز پرور نازله بسلمش روز واقعه موت کوئی وایونده باز معناسنه در یعنی
 کیر و مکیر فعل نفی مفرد مخاطب و امکیر کیر و طو تغه دیکدر میم معنا
 جهنم خا که مقید در از سر خاکم تقدیر نده (محصول بیت) ای جانان ایاغک
 طیرانی حقیچون که واقعه کوئی مقبر مدن ایاغکی کیر و طو تغه یعنی ای بنم
 ناز و نم ایله بسلمش جانانم اولدو کم کوئی قبرم اوچنه کل بونک کبی برلده
 خاکدن مراد ترنه در مصراع ناینک معناسنی که اجل کوئنده ایاق چکمز
 طیراق باشندن دین معنای بای خلاقه چکمش (چه دوزخی چه بهشتی
 چه آدمی چه ملک * بذهب همه کفر طریقست امسال * مصراع اولده یال
 نسبت ایچوندر بذهب ده کی باحرف ظرف امسال افعال یابندن مصدر در
 خست معناسنه * محصول بیت * جهنم اهلی نه و جنت اهلی نه و آدم اوغلاقی
 نه و فرشته نه و سنک مذهبنده اهل طریقته نسبت امسال کفر در یعنی
 خست و امسال جمیع طوائف قننده مذموم و مردود در (مهندس فلکی
 راه دیرشش جهتی * چنان نیست که ره نیست زیر دام مغالک * مهندس

از بحر محبت

مفاعله فاعله مفاعله فاعله

رد سروری

اسم

اسم فاعله مهندس مهندس دن یعنی دخرج باشند علم هندسه اهلی دیکدر
 علم هندسه بر علمدر که مقادیر اشیایی تعیین ایدر فلکی ده باحرف نسبت
 مهندس فلکیدن مراد صانع از ایدر دیردن بونده دنیامر اددرشش جهتی
 یا حرف نسبت آتی جهته منسوب دیردیکدر دام دوزا قدر مغالک میل فنی
 و ضمیمه لغتدر چوقور دیکدر دام مغاکدن مراد فلکیدر * محصول بیت *
 فلک منسوب مهندس یعنی صانع ازلی آتی جهته منسوب دیرک یولنی انجیلین
 بغلیدیکه چقور دوزاغی آتنده یول یوقدر یعنی فلکیدن طشره چقمغه یول
 یوقدر یعنی هر کس فلک دوزاغنه طو تیلوب هلاک اولاق مقرر در زیر صانع
 چقور دوزاغی یعنی فلکی شویله وضع ایلشد که هیچ کسه اندن خلاص
 اولاق ممکن دیکدر معنای بیتک حقیقته واصل اولمشکرت ترز یقساته التفات
 اولسون که ویرد کوری معناسنه جهلدن ناشیدر (فریب دختر ز طرفه
 میزندره عقل * مباد تا بقیامت خراب طارم تالک * طرفه عجب دیکدر طارم
 اصلی تایلدر زیرا لغت فرسده طاولز اما طایله تالک اسکر چه صفاتری
 سباعدر اما خرجلری متقارب اولد یغیچون تایی طاشکنده برارل اماینه
 تا اوقنور طاولق و قور طارم دریم اوینه دیرلر که کوچراولی ترکمانلر ایدر فلک
 اطلاق تشبیه طریقیله در تالک آسمه چبوغنه دیرلر تالک طارم بیوردینی
 مجازیدر * محصول بیت * شرابک فری طرفداور عقل یولنی یعنی شراب عجب
 اضلال ایدر عقلی امدی قیامته دل خراب اولسون آسمه طاری یعنی چاردانی
 که عقله بویه رنگ ویرر بودعا عقل اهل عشق یاتنده مذموم و عشق مقبول
 اولد یغنه کوره دروالا عقل بر شریف جوهر در که مدحه لایقدر (براه میگذه
 حافظ خوش از جهنم رفیق * دعای اهل دات باد مونس دل یالک * محصول
 بیت * میخانه یولنده ای حافظ جهانندن کوزل کتدل اهل دلک دعایی دل
 پاککه مونس اولسون دلتک نامی معناسنه جهنم پاک که مقید در دل پاکت
 معناسنه وله ایضا) هزار دشمن ارمیکند قصد هلاک * کرم تودوستی از دشمنان
 ندارم بالک * دشمن میم معناسنه جهنم هلاک که مقید در هلاکم تقدیر نده دوستی
 یا ضمیر خطاب * محصول بیت * یلک دشمن اگر بنم هلاک که قصد ایدر سه یعنی بنی
 هلاک ایالک که نیت ایدر سه اگر سن دوستم ایسلک دشمنلردن بالک طو تغم یعنی
 قایرم و ایغم * اگر یارم بناله یار اولور سه * نه غم عالم قواغیار اولور سه (مرا
 امید وصال تو زنده میدارد * و کر نه صدر هم از هجر تست بیم هلاک * امید
 وصال تو لامیه لدر * محصول بیت * بنی سنک وصال امید دیری طوتار
 والا یوز کره سنک هجر کدن هلاکم قور قوسی وارد یعنی هلاک اولاق قور قوسی

رد سروری و شمع

از بحر محبت

مفاعله فاعله مفاعله فاعله

وار (نفس نفس اگر از باد نشنوم بوبت * زمان زمان کنم از غم چو کل کریبان
 چال * نفس نفس و زمان زمان بو کاعلم بدیده صنعت تکرار در بر بونده
 نفسدن مراد ساعت در * محصول بیت * ساعت بساعت با ددن اگر سنک
 بویک ایشتم زمان بر زمان یعنی هر زمان کل کبی بقای چال ایدرم (رود
 بخواب دو چشم از خیال تو هیات * بود صبور دل اندر فراق تو حاشا *
 زود بخواب و بود صبور است فهم اندکار بلدر حاشا و حاشا ای کیسی
 بر معنایه در ادات استثنای در تنزیه معناسنه * محصول بیت * سنک
 خیال کردن ایکی کوزم او بقویه وار می هیات یعنی وار می سنک قرا فکده
 کوکل صبور اولو ز می حاشا یعنی اولمز (اگر تو زخم زنی به که دیگری مرهم
 و کر تو زهر دهی به که دیگری تریاک * محصول بیت * ای جانان اگر سن بکار زخم
 اور رسن یکدر که غیر بی مرهم و بره و اگر زهر و بر رسن یکدر که غیر بی تریاک
 حاصلی سنک جفا که غیر سنک و فاسندن یکدر (بضرب سیف قتل حیات
 اید * لان روحی قد طاب ان یکون فدای * بضرب با حرف استعانت قتل
 متعلق ضرب یک سیفه اضافی مصدر له فاعله اضافی در و کافه اضافت
 لامیه در قتل تقدیر امر فوع مبتدا حیات الفظ امر فوع خبری لکن مبتدا ایله
 خبر بیننده مطابقت شرط ایکن بونده فوت اولش زیرا قیاس حیات
 و یا حیاتی ایدی پس بوبیتی خواجه به اسنادده و هن و اید از زمان استقبال
 ایچون ظرف در اما استعمالی نفیه مخصوص صدر پس اثباته استعمالی خلاف
 و صدر حاصلی بوبیتی دواوین خواجه ده بولمق اما شارح در ذکر
 ایلد کار ایچون بر ابراد ایلد بجز مره حل اولسون لیکن ترکی اولی ایدی
 خواجه به سوه ظن کلسون ایچون لان لام حرف تعلیل حیات ایده علتدر
 ان حرف در حرف مشبهه بالفعلدن روحی تقدیر منصوب امید مضاف
 اولمدر یای متکلمه قد بونده حرف تحقیق در طاب فعل ماضی ان حرف مصدر
 یکون تاویل مصدرده ان مصدر به ایله طاب ن فاعلی و ایی تحننه مستتر
 روحه راجع ضمیر در فدای تقدیر منصوب خبریدر کافه اضافی مصدر له
 مفعول به اضافی در * محصول بیت * قلج خبریله بی اولدر منک ایدی
 دیر بلکه زبا خود ضرب شمشیر که بی قتل ایدی حیات در زیر از و حم سکا فدا
 اولمق کو یکدر زبا خود کو یک ایلدی بوبیت مقول خواجده ایسه عفا الله
 عنه اما ظن بودر که افترا در (عنان مپیچ که کر میرنی بشمشیرم * سپر کن
 سر دست ندارم از افترا * دست تاسی معناه جهنمدن افترا که مقید در
 از افترا کت تقدیرنده * محصول بیت * دیر کینکی بدن چو برمد یعنی بدن

اعراض ایله که اگر بنی قلچله ده اور رسن باشی قلطان ایدوب المی قترا ککدن
 طو تمام یعنی حکم حاصلی بنی قلچله ده چال رسن المی قترا ککدن کیر و طو تمام
 (ترا حنان که بوی هر نظر کما یبند * بقدر بینش خود هر کسی کند ادرال *
 بینش اسم مصدر در کورش معناسنه * محصول بیت * سنی شویله که سنسن
 هر نظر فنده کورر یعنی سنی کاهی هر بر نظر کورم که قادر دکلدر انجق
 هر کس کندی بینشی مقدار بنجه سنی ادرال ایلر (بچشم خلق عز بر آن زمان
 شود حافظ * که بر در فوندر وی مسکت برخال * محصول بیت * حافظ
 خلق کوزینه اولر زمان عز بر اولور که سنک قموکده مسکت یوزنی خاکه
 قویه یعنی سنک قموک طبر اغنده اظهار مسکت ایدوب یوز قود قوده عز بر
 جهان اولور و له ایضا فی حرف اللام (اگر یکدی تو باشد مر ابحال وصول *
 رسند بدولت وصل تو کار من باصول * محصول بیت * اگر سنک محله که بکا
 وصوله بحال اولور سه سنک وصلک دولتند بهم ایشم اصوله و قانونه ایریشور
 یعنی ایشم مقن اولور (قرار برده زمن آن دو سنبل رعنا * فراغ برده زمن آن
 دوز کس مکحول * محصول بیت * بدن اول ایکی سنبل رعنا قرار ای ایشم
 فراغیده بدن ایشم اول ایکی مکحل ترکس یعنی کلانش ایکی کوز (چودل
 ز جوهر مهر تو صیقلی دارد * بود ز رنگ حوادث هر آینه مصقول * مهر
 محبت صیقلی یا حرف تکبیر رنگ پاس حوادث حادثه نک جمیدر و مصیبتدن
 کما یبند مصقول اسم مفعول در صیقلانش دیمکدر * محصول بیت * چونکه
 کوکلم سنک محبت جوهرندن صیقل طو تار البسته حوادث پاسندن مصقول
 اولور یعنی سنک محبت کدن صفا کسب ایلن کوکل رنگ و کدر حوادث
 روز کردن پاک و صافی اولور حاصلی جفای روز کردن قور تیاوب پاک اولور کیر و
 منفعل خاطر اولمز (من شکسته بد حال زندگی بایم * دران نفس که بتیغ غمت
 شوم مقبول * من شکسته بد حال بیانه لدر زند کیده یا حرف مصدر در دیر لک
 دیمکدر * محصول بیت * بن بد حال شکسته حیات بولورم یعنی تازه دیر لک
 کسب ایدرم اول نفسده یعنی اولزمانده و اول ساعتده که سنک غم قلچله
 مقبول اولام حاصلی سنک غم کدن اولمک حیات ایدی کسب ایلد کدر
 (چه حرم کرده ام ای جان و دل بحضرت تو * که طاعت من بیدل نمیشود
 مقبول * محصول بیت * نه گاه ایشم ای جان و دل سنک حضور کرده
 و یا خود سنک حضور که بن بیدلک طاعتی سنک قنکده مقبول اولمز (چو بر در
 تو من بی نوای بی زور و زور * هیچ باب ندارم ره خروج و دخول * توانونک فتی
 و نه میله بایلق و ازق و نعمت معناسنه کلور خروج چقمق و دخول کیرمک

از بحر محبت
 مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن

معناسنه صنعت تضاد قیاسند ندر باب ایم نام طریقه یله مذکور در بری وجه
و بریسی قیوم معناسنه در (محصول بیت) چونکه سنک قیوم که بن زور و زور سر
بنوایم یعنی فقیر و حقیرم هیچ بروجله دخول و خروج یول طوغم یعنی یول
یوقدر یو بیت بیت آتی به مرهوندر (یکباروم چه کم چون شوم چه چاره کم
که گشته ام زغم جور روز کار ملول * محصول بیت * قنده کیده یم نیچه
ایده یم نه ایله یم نه چاره قیله یم که روزگارک جور ی غمندن ملول اولمش
(خرابتر ز دل من غم تو جای نیافت * که ساخت در دل تنگم قرارگاه نزول
قرارگاه نزول لایمه قوغم قرارگاهی دیمکدر * محصول بیت * سنک غمک
بنم کو کلدن خرابزق بر بولدی که دل شکمده قوغم قرارگاهی پیدا ایلدی
یعنی قونوب قرار ایده جک بر ایلدی جانان بنم کو کلی (بدر عشق بساز
و خوش شو حافظ * رموز عشق مکن فاش پیش اهل عقول * بساز قانع اول
دیمکدر * محصول بیت * عشق درد یله قانع اول وایسم اول ای حافظ عشق
رموزی و سری فاش ایله اهل عقول قنده یعنی اهل ظاهر قنده اسرار عشق
کشف ایله که رسوا اولینه سن وله ایضا (بعهد کل شدم از توبه شراب خجل
که کس مباد ز کردار ناصواب خجل * کردار کاف عربینک فحیله وصف ترکیبیدر
آریندن کردایشدر فعل معناسنه کردندن مأخوذ معناسی فعلی وجوده
کتورچی در صکره عمل معناسنه استعمال ایلدیلتأمل * محصول بیت *
کل دورنده شرابه توبه دن خجل اولد مکه کیسه ناصواب عملدن خجل اولسون
خجل صفت مشبهه در اوانغان معناسنه اما اکثر اسم فاعل معناسند استعمال
ایدرلر (صلاح من همه دام رهست و من زین بحث * نیم ز شاهد ساقی هیچ
باب خجل * بحث نای مثلثه ایله در نایله طالع معناسنه بحث دکلدر غفلت
اولخیه بحثدن بونده مراد دعوا در * محصول بیت * بنم صلاح و تقوام
طریق عشقه یول دوراغیدر حال بوکه بن بوجشدن یعنی بحث راه عشق دن
شاهد و ساقیدن هیچ بروجله خجل و شرمنده دکام (زخون که رفت شب دوش
از سراج چشم * شدیم در نظر شبروان خواب خجل * سراج سیرانک
تصغیریدر که سیرایدن مخفف در نظر شبروان خواب لایمه و بیایه در شبر و وصف
ترکیبیدر کیجه کید یحیی الف و نون ادات جمع در * محصول بیت * دون کیجه کوزم
سرایچغندن آقان قانندن اویق و شبر و لایسنک نظر ندیده شرمنده و خجل اولدق
یعنی چوق قان اغلقدن کوزمه اویق و کلدیکی جهندن اویقودن اوتانورم
اویق ویه شبر و لایسنک اکثر اویق و کیجه اولدیغیچوندر (توخو بروزی
از آفتاب و شکر خدای * که نیسم ز تو در روی آفتاب خجل * خوروی وصف

از بحر محبت
مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن

ترکیبیدر کوزل یوزلی معناسنه و ترادات تفضیل و یا صبر خطاب * محصول
بیت * سن آفتابدن کوزل یوزلی رکسن خدایه شکر که سندن آفتاب یوزنده
خجل و شرمنده دکام یعنی اگر کوشله سن برابر اولسن اندن کوزل
کورینورسن پس سنک جهتکدن آفتاب یوزنده اوتانورم (بود که یار نرسد کنه
ز خلق کریم * که از سوال ملولیم و از جواب خجل * خلق خانک ضعیله خوی
معناسنه در که حرف تعلیل * محصول بیت * اوله که یار خلق کریمدن کاهمزی
تفتیش ایدوب صورمیه زیر سوال اندن ملول و جوانیدن خجل از حاصلی
سوالیده جائزه عذاب جوابیده (رخ از جناب تو عمر نیست تانیافته ام * نیم
یباری توفیق ازین جناب خجل * محصول بیت * یوزی سنک آستانکدن
بر عمر در یعنی بر زماندر که غیری جائزه دوندن عثم الله تعالی سنک توفیق
یولداشغیله بوجنابدن خجل دکام یعنی شرمنده دکام زیرا وفاسراق ایلدم
(جرا بزلب جام زهر خنده زند * اگر نه از لب لعل نوشد شراب خجل * زهر خنده
بیایه در غضب محلنده کولمکه دیر یعنی بعض کیسه غضب و قنده کولر اول
کولمکه زهر خنده و زهر خنده دیر و غضب یقه غه زهر چشم دیرلر * محصول
بیت * مصراع اول مصراع ثانی به مرهوندر یوزر که نیچون قدح دوداغی
الته زهر خنده و زهر سن یعنی نیچون غضب کولیشنی کولرسن اگر سنک لب
اعلکدن شراب خجل و شرمنده اولد یسه باذه ایله طلو قدح کازنده قدح
تازه طلو قدح بر مقدار کو پروب خرده خرده حسابلر پیدا ایدر او حالته
زهر خنده دیرلر (رواست ترکس مست ارفکند سر در پیش * که شد ز شیوه
آن چشم بر عتاب خجل * روا جواز معناسنه در و مقدم خبر ترکس مست مؤخر
مبتدا و اضافی بیایه در که حرف تعلیل بر عتاب عتابی و عقابی جوق دیمکدر
خشم و غضب یقه عتاب دیمش * محصول بیت * روا ذرا ترکس مست
باشن اوکنه دوشر رسه ته که مستلرلر ایدر زرا اول جانانک بر عتاب چشمتک
شیوه سندن خجل و شرمنده در خجالتندن باشن اوکنه تراغور خجل اولان کیسه
(نقاب ظلمت از ان بست آب خضر که کشت * ز طبع حافظ و این شعر
همچو آب خجل * نقاب ظلمت بیایه در از ان اذات تعلیل که حرف بیان کشت
مصراع ثانی به مرهوندر نقاب بستک مفعول بهی و اب خضر فاعلی
* محصول بیت * آب حیات قرا کلی نقابانی انکچون باغلدی یعنی انکچون
ظلمات ایچنه کیدی که خجل اولدی حافظک طبعندن و صوکی پاک شعرندن
حاصلی آب حیات بومعنا لردن ظلمته پنهان اولدی که خجالتی کیسه کور و مبسوم
دیو (از ان نهفت رخ خویش در نقاب صدف * که شد ز لؤلوی اعظم در خوشاب

نخل * از ان ادا ت تعلیل نمفت نونک و هانک نه لیه فعل ماضی مفرد غائب
 کیزلدی دیمکدر رخ خویش مفعول صریحی و اضافی لامیه در تنصیب صدف
 ظرف نمفت و اضافی بیایه در که حرف بیان اولوی نظم بیایه و لامیه در
 خوشایده بیایه و نمفتن فاعلیدر * محصول بیت * آنکچون کندی رویی
 صدف نقابنده و یا نقابنه کیزلدی که بنم نظم ایچوسنندن در خوشایب نخل
 اولدی حاصل کلام و مفهوم مرام ایچو بنم اولو کبی نشمندن نخل
 اولدیغندن صدف نقابنه کیزلدی وله ایضا (ای رخت چون خلد و لغت
 سلسبیل * سلسبیل ککرده جان و دل سبیل * جنت پیکار لرندن
 برینسک آدی سلسبیلدر * محصول بیت * ای جانان رخت جنت و لغت اینک
 سلسبیلدر سلسبیل سکادی و جانی سبیل وفدا ایلمشدر (سبز پوشان خطت
 بر کر دلب * همچو مورانه کرد سلسبیل * سبز پوش وصف ترکبیدر
 پوشیدن نخل کبی الف و نون ادا ت جعدر خطه اضافت بیایه و خطن
 تابه لامیه در * محصول بیت * ای جانان اینک اطرافنده خطن سبز پوشاری
 سلسبیل اطرافنده قرنجه ککیدر سبز پوشاری جمع ایلمدی موران
 اعتبار یله در والا خط لب بر ماهیندر جمعیت اقتضایلر پس امدی خطن
 هر بر قیلمی بر موره تشبیه ایدوب جمع ایلمش فتامل (یارب این آتش که در جان
 منست * سر دکن زان سان که کردی بر خلیل * محصول بیت * یا الله بواتش
 که بنم جاننده در بونی سر دایله شویله که خلیل پیغمبره سز دایوب کاستان
 ایلمک (من غمی یام بحال ای دوستان * زانکه اودارد بحال بس جلیل
 * محصول بیت * بن بحال بولام ای دوستان یعنی بنده بحال قالمادی زیرا
 جانانک جالی زیاده جیلدر یعنی یوزی حاصلی روی زیبایی قی کوزلدر
 (پای مالکست و منزل چون بهشت * دست ما ککوتاه و خرما بر خلیل *
 چون بهشت دیدیکی ابر اقلقدن نکایتدر خلیل و اینه خرما اغاجنک اوزونیدر *
 محصول بیت * بر تم ایانمز آغش و وارا جق منزل جنت کبی ابر اقدرو الیز قصه
 و خرما یعنی اغاجی اوزون اوزونده کی یمشه الیز ابر شمز حاصلی منزل جانان بعید
 و کندی عالیجناب نه ایانمز منزلنه ابر شمه یلورونه الیز خرما سنه (ناولک چشم
 نودر هر گوشه * همچو من افتاده دارد صد قیل * محصول بیت * سنک
 چشمک ناولک هر گوشه بنم کبی یوزمقتول طونار یعنی یوز بنم کبی مقتولی
 وارد دیمکدر افتاده من لفظنه مقید اولق جائز و در ابد مقید اولق دخی جائزدر
 یعنی بن افتاده کبی و یا بنم کبی افتاده طونار یعنی افتاده سی وار (حافظ از من
 بجه عشق نکار * همچو مور افتاده شد در پای ییل * محصول بیت * حافظ

بحر رمل

فاعلاتن فاعلاتن فاعلات

نکارک یعنی جانانک عشقی سر پنجه سندن فیل ایاننه دوشمش قرنجه کبی
 اولدی یعنی زیاده زبون و مغلوب اولدی (شاه عالم را بقا و عز و ناز * باد و هر چیزی
 که خواهد زین قیل * محصول بیت * شاه عالمک بقاسی و عز و نازی اولسون
 و هر سنه بی که بوجه دن دیلر یعنی عالمده هر سنه بی که استر الله تعالی
 اکامیسر ایلسون دیمکدر وله ایضا (رهر و انرا عشق پس باشد دلیل * آب
 چشم اندر رهش کردم سبیل * رهر و وصف ترکیبیدر رویدندن یوله کید بیچی
 الف و نون ادا ت جعدر و راداد مفعول عشق مابعد یله مقدم خبر و دلیل مؤخر
 مبتدا آب چشم مبتدا کردم سبیل خبر * محصول بیت * سالک عاشقاره
 عشق دلیل یتر یعنی سر منزل وصاله وار مغه عشق قول و زتر کوزم باشی انک
 بولنده سبیل ایلمدم (موج اشک ما کی آرد در حساب * آنکه کشتی راند
 بر خون قیل * قیل مقتول معناسنه در یعنی فاعیل فاعل معناسنه
 اولدی بی کبی * محصول بیت * بزم کوزیا شمز موجی قن نظره کتورر یعنی
 بزم اشک چشمه قنده التفات ایدر اول کیمسه که مقتولک قانی اوزره کبی
 سوردی یعنی اولقدر قاندر آفتدیکه اوستنده کبی یورومک ممکن اولدی بونده
 قافیه ضرورتیچون قیل ابراد ایلمش والا قتلی محلی ایدی که جمع قیلدر مکرر
 جتن قیل مراد اوله (اختیاری نیست بد نائی من * ضلنی فی العشق
 من یهدی السبیل * اختیاری یا حرف نسبت ضلنی اصلی ضلنی عن الرشد
 عن حرفیه تعدیه ایدن افعالند در ضرب با بندن مضاعفدر فی العشق یعنی
 فی طریق العشق مضاعف محذوفدر ضل به متعلقدر من محلا مر فوع ضلنک
 فاعلی و یا شمز منصوب متصل مفعولی و نون حرف وقایه یهدی فعل
 مضارع فاعل ضمیری تحتنده مستتر منه راجعدر السبیل لفظا منصوب
 مفعول یهدی ضرورت وزن و قافیه ایچون ساکن اوقشور * محصول بیت
 بنم بدناملم اختیاری دکادر بلسکه طریق عشقه بنی طوغری بولدن آردیران
 یکا طوغری بول کوستنر یعنی بنی فرقه دوشردی وصلته ایصاله قادر اولان
 (آتش روی بتان بر خود مزین * یا بر آتش خوش گذر همچون خلیل * آتش
 روی بتان اضافت بیایه و لامیه لدر * محصول بیت * محبوبلر روی آتشی
 کندیکه اورمه یعنی محبوبلره عاشق اولوب عشق آتشی کندیکه اورمه یا خود
 آتش عشق اوزرندن خوش کچ حضرت خلیل پیغمبر کبی حاصلی یا عاشق
 اوله و یا آتش عشقه صابر اول (بیایه بر خود که مقصد کم کبی * یا مننه
 پاندر بن ره بیدلیل * بیایه بر خود بنه با حرف تأکید نه نونک کسر یله
 وهای اصلیه الیه فعل امر مفرد مخاطبدر نهیدندن قومی معناسنه پس

از بحر رمل

فاعلاتن فاعلاتن فاعلات

معنای یا کندله اوزر که قوی یعنی اوست که تعیین ایل حاصلی مقرر بیل مقصد
صادق کسر به اسم مکان در شرب باندن کم تن کنی فعل مضارع مفرد
مخاطب کم ایدرسن منه فعل نهی مفرد مخاطب قومه دیگر مقابل بنده در
اندرین بونده اذات صله در * محصول بیت * یا اوزر که مقصدی بترمی مقرر
و معین بیل یعنی واسطه سز وصال جانانه قصد ایدرسن مقصد کی کم ایدرسن
یعنی وصول میسر اولز البته بویه بیل یا یاغکی بویه دلیل سز قومه یعنی راه
وصال جانانه واسطه سز و دلیل سز ایاق قومه که میسر اولز (سالها در فکر آن
بیت که گفت * بیلانی بر لب دریای نیل * که حرف بیان گفت مصراع ثانی به
مر هوندر و مقول قول بوند نصکره کن بیتدر بیلان بیل فارسیجه بیل
معناستند در بیل که بیل بیلدن معرب در و بان اذات فاعل در فیلیجی معناستند
محصول بیت * بیلدر که اول بیتن فکر نده بیکه بر فیلیجی نیل دکن بیتن کار نده
دید (یا رسوم بیلانی یادگیر * یا مروهند وستان بیا د بیل * رسوم رانک
و سینگ نعه لریله رسم جمعیدر عادت معناستند بیلانی یا حرف مصدر
یادگیر از برای یعنی خاطر که آل هند وستان اصلی هند وستان ایدی ضرورت
وزن ایچون پای صله حذف اولندی * محصول بیت * یا فیلیجیلر عادت بیلری
و قانونلری حفظ ایل و یا فیل ذکر لیه هند وستانه کتبه یعنی هر شینگ شرائط
ولوازمی مقدم تدارک ایل اند نصکره اول شینگ مباشر اول دیگر بیت اول
کنستاندن تضمین اولغشدر (یا مکش بر چهره نیل عاشق * یا فرو بر جامه
تقوی بیل * نیل چویت معناستند در ایکی مصرعه بده * محصول بیت *
یا عاشق نیل یعنی علامتی چهره که حکمه حاصلی یا عاشق اوله
یا خود تقوی لباسنی نیل باقور یعنی عاشق اوله و یا اولور سنک ملامتی
ورسوا یعنی قبول ایل حاصلی یا عاشق اوله و یا شعار و دثار تقوای رسوا بلق
رنکیله بویا یعنی مقتضای اوزره اول (بی می و مطرب بقدر و سیم بخوان *
راحتی فی الراح لاف السلسیل * راح سبی فی الراح اصلنده فی شرب الراح
ایدی ضرورت وزن ایچون مضاف ترک اولندی سلسیلنده مضاف
مخدوفدر * محصول بیت * می و مطرب سزنی فردوس اعلایه دعوت ایل
زیر اینم راحت و حضورم شرب باده در شرب سلسیلنده دکادر یعنی نقد
باده بی دایرم نسبه سلسیل استم دیگر (حافظا کرم معنی
داری بیان * ورنه دعوی نیست غیر از قال و قیل * معنی یا حرف وحدث
* محصول بیت * ای حافظ اگر بمعناله واریسه کتور والادعوا قال
وقیلدن غیر دکادر یعنی معنایمزد دعوی همان قال و قیلدر یعنی قوری

از بحر خفیف
فاعلاتن مفاعلاتن فعلات

آورد و سوار در و له ایضا (خوش خبریادی ای نسیم شمال * که بیا میرسد زمان
وصال * خوش خبر و صف ترکینیدر ایو خبری معناستند بادی بونده ایام
ظریقیه واقعدر یعنی فعل امر مخاطبه در اولاسن معناستند و بیل معناستند
نای خطابه نسیم شمال بیانیه در شینگ فتحیه مشهور در لدوس دید کاری
یلاک امیدر صحاح فتحیه ضبط ایلش املغت سامیده فتح و کسر ایل
مضبوطدر پس کسر شینگ غلطدر دین غلط سویلش که باد فعل اولدیغی
تقدیرجه حرف تعلیل اولور اما نسیم اولدیغی تقدیرجه حرف بیان اولور تا مل
تدبر زمان وصال لامیه در * محصول بیت * خوش خبری اولاسن
و یا خوش خبری یل سن ای شمال نسیمی زیر ابره زمان وصال ایریشور و یا که بزه
زمان وصال ایریشور یعنی بادل خبری بومصر اعان معینیدر (یا برید الحی
حاله الله * مر حیا مر حیا تعال تعال * برید بیک معناستند در حی جانک
کسری و میمک فتحیه قوری معناستند در یعنی قور و ب حفظ اولان نسبه
جانانک مکان و منزلی اغیاردن محفوظ و مصون اولدیغیچون عربلر اندن حی ایل
تعبیر ایدر لر پس عربک عادتدر که محبوبه سنک حرمتی قوری به تشبیه ایدر لر
دوب و کستانک بویتنی ایلدیکی دعوا به شاهد کتورن * بیت * ما مژمن
ذکر الحی بمسعی * لوسعت ورق الحی صاحت معنی * ایکی بیتده بله واقع
اولان جای اکلماش حاله حی فعلی ماضی ضرب باندن و کاف ضمیر منصوب
متصل واقظله الله فاعلی الله سنی حفظ ایلسون دیگر در مر حیا کلمه سنک
تحقیق نحو کابلر نده مذکوردر تعال فعل امر مفرد مخاطبه در فاعل باندن
اصلی تعالی ایدی نای اولی اجتماع تائین اولدیغیچون حذف اولدی و یا علامت
جزم ایچون کل دیگر تکرار تا کید لفظی قبیلندندر * محصول بیت * ای
جانک بیک الله سنی حفظ ایلسون مر حیا کل کل (مالسلی و من بزی
سلم * این جیرانشا و کیف الحال * ما اسم استفهام لسانی لام حرف صله و سلی
بر خاتونک امیدر لیلی کبی و او حرف عطف من معطوفدر سلی بزی سلم یا حرف
ظرف ذی سلم بر مکان معینک امیدر ته که قصیده برده نک اولنده واقعدر
سلم سینگ و لامک فتحیه لریله بریده بر دیکنی اغاچک امیدر این ظرفدر ظرف
مکانیدن فنده در دیگر مقدم خبر چیزان مؤخر مبتدا جیران جارک جمعیدر
قوکشیلر دیگر اصلی جوران ایدی و او یایه قلب اولندی میزان کبی ناخبر
مجرور متصل متکلم مع غیریدن کایتدر و کیف و او حرف عطف کیف اسم مبهم
غیر متکندر اکثر احوالدن سوآله واقع اولور بونده کی کبی مقدم خبردر
والحال مؤخر مبتدا * محصول بیت * بریده سوآل ایدوب بیورر سلمانک حالی

ردشعی

ردشعی

ندرودی سله اولانك حالى ندر وقو كشيلىر مرقنده در و حاللى نچه در
 (عرصة بزمكاه خالى ماند * از حريفان ورطل مالامال * عرصه بزمكاه بيانيه در
 عرصه لغتده سر اى اورنه سنده ديرلر اما بونده مجلس ىرى مراد در رطل رانك
 فتحى وكسبريله يارم بظمان اما بونده مراد ببولقد حد در بلكه نصف بظمان
 باده آورقد حد در مالامال طوبطلوديمكدرد * محصول بيت * مجلس عرصه سى
 يعنى ميدانى خالى قالدى ياده نوش ياراندن و مالامال قد حلدن يعنى طوبطلو
 قد حلدن (عفت الدار بعد عافيه * فاستلوا حالها عن الاطلال * عفت فعل
 ماضى مفرد مؤنث غائبه در عفا يعفودن يعنى نصر بانيك ناقص و اريسندن
 مصدرى عفاء كاور بر نسته محو اولق دارتائيت معنى اولديغيجون مؤنث
 صيغه سنى ابراد ايلش عافيت بر كيمسدن الله تعالى بلايى دفع ايلكده ديرلر اما
 بونده معمورلى مراد در حالها شيرى داره راجع در اطلال طلبك جمع قلتيدر
 يورت يرينه ديرلر * محصول بيت * دار يعنى او معمور لغتده نصكره
 محو و مندرس اولدى پس حالى يورت يريندن سوال ايلك يعنى محو اولسى يورت
 يريندن معلوم در امدى حالى يورت يريندن صورلك (سايه افكنده حاليا شب
 هجر * تاجه بازند شبروان خيال * شب هجر بيانيه در تاجه بامعنا سنده در
 بازند فعل مضارع جمع غائبه در بازيدندن او بنارلر ديمكدرد شبروان خيال
 بيانيه در شبرو وصف تركيبيدرويدندن كچه كيديجى دعنا سنده الف و فون
 ادا ت جمع در شبروى و شبروانى اكثري اوغرى معنا نلنده استعمال ايدرلر
 ته كه كال خجندى يورر * بيت * نشان شبروان دارد سر زلف پريشانس
 (دليل روشنست اينك چراغى زير دامانش * اما بونده مطلقا كچه يورينلر
 مراد در تامل * محصول بيت * حاليا هجران كچه سى سايه صالدى يعنى
 ظاهر اولدى عجب او هجران كچه سنده خيال جانان شبرولى نه او يون او بنارلر
 يعنى بو هجران ظهورنده خيال جانان عجبانه او يون او بنارلر يعنى هجراندن
 نه نتيجه ظاهر و باهر اولور (قصه العشق لا انفصام لها * فصحت ههنا لسان
 مقال * قصة العشق لاميه در مجازا لا حرف نفي حكم جنس در انفصام فتح
 اوزره مبنى اسيدر لانك بونده انفصامدن مراد انقطاع در اما اصلنده
 فاقمدر بروجهله كه برى يريندن ايرليه مثلا بعض كاسه پاره پاره اولور اما
 پاره لرى برى يريندن منقل اولمز اما قسم قافله فاقمدر پاره لرى برى يريندن ايرلىق
 طريقيله لها انفصامه متعلقدر فصحت فعل ماضى مبنى للمفعول صيغه
 مؤنث غائبه كسلدى ديمكدرد ههنا اسم اشارت در مكان قريب ايجون لسان
 لامك كسريله تذكير و تائيت يينيند مشتركدر تذكير اعتبار ايلين جمعنى

السنة طوتار سينك كسريله و تائيت اعتبار ايلين جمعنى السن طوتار سينك
 ضميمه اما بر قومك لغتدن كائيت اولسه البته مؤنث مستعملدر بونده فصحت
 فعلنه قائم مقام فاعلى اولقى واقع اولش پس مؤنث اعتبار اولمى لازمدر
 مقاله اضافى بيانيه در * محصول بيت * عشق قصه سنده انقطاع يوقدر يعنى
 بى نهايت و بى پايان قصه در كه دو كلك بيلر پس بونده لسان مقال كسلدى
 يعنى دلاله بيان اولور قصه دكلد زير اقصه عشق حاليدر قالى دكلدرد
 (ترك ما سوى كس نعى نكرد * آه از اين كبريا و جاه و جلال * كبريا و كبر بر معنايه در
 جاه منصب و جلال عظمت معنا سنده در * محصول بيت * بزم جانان كچه
 جانينه نظر ايلز آه بو كبريا و جاه و جلالدن (فى جمال السكالك نلت منى * صرف
 الله عنك عين كمال * جمال بونده حسندر يعنى كوزلك و كمال تمام معنا سنده در
 جمال كمال اضافى بيانيه در نلت فعل ماضى مفرد مذكر مخاطب مبنى للفاعل
 نال يئالدين يعنى علم يابندن مصدرى نيل كاور فونك فتميله ايرشك معنا سنده
 منى مينك شمعى و فونك فتميله منيه نك جمعيدر آرزو معنا سنده يعنى كوكل
 ديلكى نسته صرف فعل ماضى الله لفظا مرفوع فاعلى فونك كبرى برلرده
 صرف دوندر مكدرد برلر مثلا صرف عنانه ديرلر زكننى دوندردى ديجك
 يرده اما بونده صرف دفع معنا سنده در عنك جار مع المجرور صرفه نك
 مفعول به غير صريحدر عين كمال مفعول صريحدر و اضافت لاميه
 * محصول بيت * جانانه خطاب ايدوب بيورراى جانان كمال كوزلك كده
 آرزولريكه ايرشك يعنى حسن كمالده مراد اتكه واصل اولدك الله تعالى سندن
 كالك كوزنى دفع ايلسون يعنى سكايا و زكوزد كسون كوزد ككده عين كمال
 استعماللر ينك اصلى بودر كه هذيل قبيله سنده كمال اولور بر عرب و ارامش
 هر نسته يه كه امر نمكله و يا آرزوى نفسانيه نظر ايلسه البته اول نظر ايتديكى
 شينه كوزى دكوب هلاك اولور ايمش صكره تشبيه و استعاره طريقيله
 هر ياوز كوزه عين كمال ديديلر بحسب لغت كالك كوزى ديمكدرد فاحفظ
 پس مصراع ثانى دعا ايله در مصراع اولده نلت فعلنى متكلمه اسناد ايدوب
 معنا سنى كمال جاننده ايرشدم آرزولره دين كمال جمال واصل اولماش
 ايكي مصرع اعهده به واقع اولان كالكار تجنيس تام طريقيله در (حافظنا
 عشق و صابرى تاچند * ناله عاشقان خوشست نبال * صابرى يابى
 حرف مصدر در تا بونده الى معنا سنده در * محصول بيت * اى حافظ عشق
 و صابرى نچه به دل عاشقارلك ايكلديسى خوشدر امدى ايكله يعنى عاشقانه
 فرياد و زار بلى مقبولدر پس امدى فرياد ايله اى حافظ و له ايضا (اى برده دلم را

رد سرورى

از بحر هزج

مفعول مضاعفيل مضاعفيل فاعولن

توبه بن شکل و شمائل * پروای کست نیست جهانی به و مائل * ای حرف
ندامندی محذور و زنده بری ای کوکلی ایتمش جانان یعنی ای بنم کوکلی
آوب کتمش جانان دیکه تو بونده مقعده را و ماسه ده معنایه خلل و بر من
حاصلی بو غزل و بونده نص کره کان غزل خواجسته نک اولدیغنده نظر و اربین
با حرف مصاحبت و دال همزه دن مبدل را عملنده این ایدی شکل صورت
معنایه در شمائل شمائل جمعیدری یعنی اخلاق دیکه در جهانی مبدل را با حرف
تکیر و با حرف صله مائله متعلق و مائل خبر مبدل را در جهانی به و مائل جمله سی
جمله حالیه و اربونده ضرورت وزن ایچون حذف از لفظ در * محصول بیت *
ای نوش کل رشتة کولی ایتمش جانان سنک کیسیدن پروای یوقدر یعنی
کسی ایچون بر اچکمز بن حال بوله جهان سکاماندر * آه کشم ازل و که
تیر توای جان * یش توچه کویم که چها میکشم ازل * محصول بیت *
دلادن که آه چکرم و کاه سنک تیرکی ای جان سنک تکه نه دیم که نلر چکرم
دلادن نلر چکرم دلادن دیدیکنده ایکی اعتبار و اربرسی دلک از چندن نلر
چکرم بریسیده دلک ایچندن نلر چکرم تامل تدبر بوبیت طرز آصفیجه
وانع ایش (وصف اب لعل توچه کویم بر میان * نیکو بود معنی رنگین
بر جا هل * وصف اب لعل تو وصفک لاله اضافی مصدرک مفعولنه اضافی در
ولیک لعله بیانیه و توبه لامیه در معنی رنگین بیانیه بر جا هل لامیه * محصول
بیت * سنک لعل لبک وصفی رقیب لره نه دیم یعنی رقیب لره سوبلک جائز دل زیر
جامل قنده معنی رنگین سوبلک ایو دکل حاصلی سنک لبک ذکر ایلم رقیب لره
قنده معقول دکل (هر روز جو حسن زدیگر روز و زو نیست * مه را توان
کرد بری تو مقابل * محصول بیت * چونکه سنک حسنک کوندن کونه
زیاده در ماهی سنک رویکه مقابل ایلم اولمز (دل بردی و جان می دهمت غم
چه فرستی * چون نیک غمیزیم چه حاجت بمحصل * محصول بیت * کوکلی
ایلمدک و سکا جان و بر رم پس بکا غمی نه کوندن رسن چونکه محکم غمی بزیننه
نه حاجت محصله غمه مجازا بمحصل اطلاق ایلدی بمحصل امم فاعله در تفعلیل
بابندن برنسنیدی تحصیل ایدینی معنایه محصل دیوب فاعله بابندن
طو تا فاعله تحصیل دکالرا ایش (حافظ چو تو باد رحم عشق نهادی *
دریاسن از دست زن راز همه بکسل * در رحم عشق در حرف صله اضافت
بیانیه در ارض گیری جانانه را جعد بر بکسل فعل امر مفرد مخاطب اوزل دیکدن
اما بونده مرا کسل دیکدر * محصول بیت * ای حافظ چونکه سنک ایغکی
عشق حرمه قودک امدی جانانک اتکنه ال او رواندن غیری جمیعندن کسل

حاصلی

ردشعی و مبروری

حاصلی عشق کی جانانه تخصیص ایدوله ایضا (بشعر لعبت چشم توای خجسته
خصال * بر من خط توای آیت همایون فال * بو غزلک ایسانی و مصراعلری
اولارنده واقع اولان بالر قسم ایچوندر بیتلره ببری برینه مرهوندر لعبت
لغظه قودله در اما بونده محبوب مراد در خجسته مبارک معنایه در خصال
خصلتک جمیعدر ایو خویلد دیکدر عما بونده مبارک دیکدر * محصول بیت *
سنک چشمک صبری حقیچون ای خویلدی مبارک جانان سنک خطک رمزی
حقیچون ای مبارک فاللی آیت (بنوش لعل توای آب زندگانی من * برنک
وبوی توای نوبهار حسن و جمال * محصول بیت * سنک طاتلی لبک حقیچون
ای بنم آب حیاتم سنک رنگ و بویک حقیچون ای حسن و جمال نوبهاری
بکر در راه تو یعنی نه سایبان امید * بخال پای تو یعنی که رشک آب زلال (محصول
بیت * سنک بولک توی حقیچون که اول امید سایبان در سنک ایغک طبرانی
حقیچون که آب صافینک رشکیدری یعنی آب زلال کارشک ایدر (بجملوهای
نوجون شیوه های رفتن کبک * بغمزهای توچون عشوهای چشم
غزال * محصول بیت * ککاک پوریشی شیوه لرک کبی سنک جاود لرک حقیچون
آهو کوزی عشو لری کبی غمز لرک حقیچون (بطیب خلق تو و نفقه
شامه صبح * سیوی زلف تو و نکهت نسیم شمال * محصول بیت * سنک
خلق مقبول قوقوسی و صباح شامه سی نفقه سی حقیچون و سنک
زلفنک قوقوسی و نسیم شمال نکهتی حقیچون (بان عقیق که مار است
مهر خاتم چشم * بان که هر که شمار است در درج مثال * عقیقدن مراد قانلی
باشد و یالب جاناندر و کهردن مراد دنداندر یعنی دیشلری * محصول
بیت * اول عقیق حقیچون که بزم چشمم خاتمک مهریدر اول کهر
حقیچون که منزل در درج مثال کزدر (بان صحیفه عارض که کشت کلشن
عقل * بان حدیقه ینش که شد مقام خیال * صحیفه عارض بیانیه در
حدیقه ینش ده بویه در * محصول بیت * اول صحیفه عارض حقیچون که
عقل کلشنی اولدی اول ینش باغچه سی حقیچون که خیال نقاشی اولدی
یعنی چشم (در رضای تو خفته کراتفات کنی * بعمرباز نمائند چه جای مال
و مثال * که قسمله مقسم بی ربط ایچوندر رضای تو لامیه در بعمرباز
نمائند اصطلا جاننده جان باشد قالمز دیکدن یرده دیرلر * محصول بیت * که سنک
رضا کده حافظ کراتفات ایدر سنک عمره قالمز دکل که مال و مناله یعنی جان
و باشد قالمز قنده قالدیک مال و مناله معلوم اوله که یا نمزده او نبر عدد دیوان وار
ایدی و یوایکی غزل هیچ بریسنده بولمادی وله ایضا (دارای جهان نصرت دین

از بحر مجت
مفاعلن فعلاتن مفاعلن فعلات

از بحر هزج
مفعول مفاعیل مفاعیل فعولن

خسرو کامل * یحیی بن مظفر ملک عامل عادل * دارا حاکم جهانیه اضافت
لامیه در نصرت دین مصدرک مفعولنه اضافت در مصدر بونده مبالغه
طریقیه مذکور در رجل عدل کبی نصر الدین ملک یحییانک لقبیدر خسرو
و کامل بیانیه در یحیی اعطف بیاندر ماقبلنه ابن لفظنک همزه می بین العین
اولد یحییون ترک اولندی ملک عالم عادل یحییانک صفتیدر دارا اما بعدله مقدم
خبر یحییاموخر مبتدا اولاده جائز * محصول بیت * جهانک حاکم عادلیدر
و دینک ناصری و پادشاه کاملدر مظفر اوغلی یحیی که ملک عالم عادلدر (ای در که
اسلام پناه یو کشاده * بر روی جهان روزنه جان و در دل * ای حرف
ندا و منادی محذوف تقدیری ای پادشاه دیکدر در که اسلام پناه وصف
ترکیبیدر پناهیدندن توبه اضافتی لامیه مصراع اول مصراع ثانی به مروندر
روزنه جان بیانید و در دل ده بولیدر * محصول بیت * ای پادشاه عالم پناه سنک
اهل اسلام صغندر حق و یاصغندر یحیی در کاهک اهل جهانک یوزنه یعنی
اوستنه جان با جه سنی یعنی بنجره سنی و کوکل قبوسنی فتح ایلش یعنی جانلرینه
جان قاقوب و کوکلرینه صفا و بر مشدر حاصلی پادشاه عالم پناه خلق جهانیه
عدالت و رأفت کوستر دیکنی بیانیدر (تعظیم توبر جان و خرد واجب و لازم
و انعام توبر کون و مکان فائش و شامل * تعظیم تومصدرک مفعولنه
اضافتیدر و انعام تومصدرک فاعلنه فائض فیض و بر یحیی اسم فاعلدر اما بونده
محیط معناسنه در * محصول بیت * سکا تعظیم ایلک جان و عقلک اوزرینه لازم
و واجبه یعنی عادل پادشاه عالم اولد یغک ایچون هر ذی روح و صاحب عقله سکا
تعظیم و تجلیل ایلک اهم و لازم در و علی الخصوص که سنک انعام و احسانک
جیع عالمی شامل و محیطدر (روزازل از کلک تویک قطره سیاهی بر روی مه
افتاده که شد حل مسائل * روزازل بیانیه کلک کافک ایکسینفیده عجم کاف
عربی او وورایکن اولکینسنی مکسور طوتارلر امار و میلر اولکینسنی کاف عجمی
طوتارلر توبه اضافت لامیه در سیاهیدن بونده قاره مرکب مراددر یا حرف
نسبت حل بونده مبالغه معناسنه در رجل عدل کبی یا خود فاعل معناسنه
اوله مجازا و یا بر سبب لفظی تقدیر ایده و ز سبب حل تقدیر بونده مسائله اضافت
مصدرک مفعولنه اضافتی قینلندندر * محصول بیت * مصراع اول مصراع
ثانی به مروندر خواهه نیورر که روزازلده سنک قلکدن بر قطره سیاه مرکب
ماهک روینه دوشدیکه اول اجلدن حل مسائل اولدی یعنی حل مسائله سبب
اولدی و یا اول قطره مسائلی حل اید یحیی اولدی اسناد مجازی طریقیه بوکلام
آنی کوستر که مدوحی اولان پادشاه کاتب اوله حاصلی مقصودی ماهک روینده

اولان لکه در (خورشید چو آن خال سیه دید بدل گفت * ای کاج که من بودی
آن هندوی مقبل * خال سیه نیورد یعنی قطره به کوره در ماهک یوزنده یا یلان
لکه به دکادر بدل یا حرف صله و یا حرف ظرف ای حرف ندا منادی محذوف یا ماه
اوله بای بدل حرف ظرف اولنجه و یا دل اوله حرف صله اولنجه و لکل وجهه کاج
کاف عربیله کاشکی معناسنه کاش ده برلر شینله بعض مجمله بودی حکایت
حال ماضیدر آن هندوی مقبلدن مراد مذکور قطره اوله و یا قطره سیبیه ماه
اوله حکایت حال اضافت بیانیه در و مقبل دقبول معنایزنده مستعملدر *
محصول بیت * خورشید چونکه اول خال سیاهی کوردی کوکانه دیدی
و یا کوکانه دیدی یعنی کندی کندیله سوبلشوب دیدیکه نه اولیدی بن اولیدم
اول مقبول هندو حاصلی ماهک یوزنه اول قطره شاهک قلندن ایندیکچون
خورشید ماهه رشک ایدوب دیدیکه نه اولیدی اول قطره بنم یوزنه دوشیدی
که ماهه برینه سعادتلی بنده بن اولیدم حاصلی پادشاهک کمال عظمت
ورفعندن کونش بنده سی اولمغه خسرو چکر (شاهافک از برم تودر رقص
و سعادت * دست طرب از دامن این زمزمه مکسل * دست طرب بیانیه
زمزمه آوازده برلر مکسل فعل نهی مفرد مخاطبدر کسلیدندن کاف عجمینک
کسر یله و ضمیمه قیرمق معناسنه در * محصول بیت * ای پادشاه فلک سنک
برنک شوقندن رقص و سعاده در شلال الی یوزمزدنک اتکندن داء کسه
مراد عادی یعنی بورسم و آیینک هرگز منقطع اولسون یعنی عیش و عشرتک
و برنک صیت و صدایی ممتد اولسون زیراد و رفلک سکا مساعد و موافقدر * حی
نوش و جهان بخش که از زلف کندت * شد کردن بدخواه گرفتار سلاسل * حی
نوش و جهان بخش امر مخاطب صیغه لیدر شراب ایچ و جهان بغشله یعنی
پادشاهلق بغشله معناسنه در حاصلی مستحققره جهان سلطنتلرین بذل ایله
که حرف تعلیل زلف کندت بیانیه و لامیه در سلاسل سلاسل نک جمعیدر زنجیرلر
دیکدر * محصول بیت * پادشاهه خطاب ایدوب نیورر که ای پادشاه باده ایچ
و پادشاهلق بغشله زیرا کند زلفکدن بدخواهک یعنی دشمنک بونی سلاسله
گرفتار اولدی یعنی مبتلای حبس بدن و قیدتن اولدی (دورقلکی یکسره
بر منبج عدلست * خوش باش که ظالم نبرد راه بمنزل * دورقلکی اضافت
بیانیه در یا حرف نسبت یکسره دفعه یعنی براوغوردن و برکردن منبج طوغری
بول عدله اضافت بیانیه در * محصول بیت * فلکک دوری برکردن و کلیا
عدالت طریق اوزرینه در یعنی عدالتده فلک سکا معاوندر کلیا امدی خوش
اول و حضور ایلکه ظالم ظلمی سبیلله یوانی منزله ایلتمز یعنی ظلمدن مرادینه

ایلدک نه که سلاطین واعیان ناس جلوس ایده جگ خانه لری انواع افسه ایله
تخریر و تزین ایدر لر پرده هفتکانه چشم پیوردیکی اشارت در کوزده
مخلوق اولانیدی پرده نه که تا قافیه سنده مقدمه تفصیلی یکم شد در بویبتک
شرح شده بیت (جمال دختر ز نور چشم ماست مکر که در نقاب زجاجی
و پرده عنیبست * مجموع بیتک معناسنی کل که کوزک هفتکاری کلریز
پرده سنده چکمش در تخریر له خیال کارگاهن دین و مصراع اولک معناسنی
کل که چشم هفتکانه سنک کلریز پرده سنی دین غریب تخریر لر پیور مشلر
(بجز خیال دهان نویست در دل تنک * که کس مباد چومن در پی
خیال محال * دهان خیال تو لامیه لر در * محصول بیت * سنک دهانک
خیالندن غیری بنم دل تنک مده هیچ نسنه یوقدر که کیمسه بنم کبی خیال محال
ارد شجه اولسون (ملال مصلحتی مینام از جانان * که کس بجز نماید زجان
خویش ملال * ملال مصلحتی لامیه در و یا حرف وحدت که حرف تعلیل
محصول بیت * بر مصلحت ایچون جانان ملال کو سترم زیرا کیمسه کنیدی
جانندن قصده ملال کو سترم یوقدر برجه مصراع ثانی جواب سوال
مقدردر یعنی بر مصلحت ایچون ملال کو سترم جانانندن زیرا کیمسه جانندن
قصده ایله ملال کو سترم جانندن مرادینه جاناندر و جانانندن ملال
کو سترم کن مراد توریه در که رقباعشقه مطلع اولسون دیو مصراع
اولک معناسنی جانانندن مصلحتی منسوب ملال کو سترم دین یای
نسبی ایراد ایلمکله خیلی ملال ویرمش (قتیل عشق توشد حافظ غریب ولی *
بخالک ما کذری کن که خون مات حلال * قتیله عشق اضافتی اسم مفعولک
نائب عن الفاعله اضافتیدر و تویه اضافت لامیه در خاکندن مراد قید در
کذری یا حرف وحدت و یا تنکیر که حرف تعلیل و یا حرف بیان مصراع ثانی
اخباره و انشایه متجملدر یعنی نصف اخیری * محصول بیت * سنک عشق
مقتولی اولدی غریب حافظ لکن بزم قبر مزه کذرایله که بزم خونمز سکا
حلالدر و یا حلال اولسون غائبدن مخاطبه التفات پیوردی وله ایضا (هر نکته
که کفتم در وصف آن شمایل * هر گوشید گفت الله در قائل * نکته ده یا حرف
وحدت و همزه حرف توسل که حرف ربط صفت شمائل شمالک جمعیدر
کسر شینله یعنی اخلاق کو اصلی که او ایدی نه که کز الله بیان ایلدک الله در
قائل در دالک فتی و رای مشدده ایله لین یعنی سوددر اما بونک کبی پرلرده
عمل مراد در خیر عاده الله در قائل دیر الله عمله معناسنه یعنی عملی خیر در
الله تعالی خیر جزا ویرسون دیمک اولور اما دم مقاسنده لادر دره دیر لر لا کثر

از بحر مضارع
مفعول فاعلاتن مفعول فاعلاتن

خیره معناسنه زیر اعر یک سوددن خیر لی نسنه می یوقدر که جمیع معاشلری
آندندر بحسب لغت معناسنی سودی اقسون دیمک در زیر ادر و ردالک و رانک
ضمه لر به آتقد ر پس سودی اقسون لازمی سودی اولسوندر * محصول بیت
هر بر نکته که اول جانانک اخلاقی وصفنده سویلدمسه هر اول کیمسه که
ایشیدی دیدی الله در قائل یعنی بونی سویلیه نک عملی خیر در الله خیر لوجز لر
ویرسون حاصلی بو عبارتی عرب شول پرده استعمال ایدر که مثلاً ترکیده
انامی سودی حلال اولسون و یا خود اناسندن امدیکی سود حلال
اولسون دیر لر علی کل حال مقام مدح و تحسینده استعمال ایدر لر یعنی جانانک
اخلاقی اوصافنده هر بر نکته که سویلدمسه ایشیدن مدح و تحسین ایلمدی
یعنی بو شمائل لایق و مناسب وصفدر دیو تحسین ایدوب دیدیلر که
یونندن ابو مدح اولمز و العلم عند الله (کفتم که کی بخشی بر جان ناوانم * کفتم
آن زمان که نبود جان در میانه حائل * محصول بیت * جانانه دیدم که
چنن ترحم ایدرسن ناوان جانم جانان دخی دیدیکه اول زمان ایده رمکه
ارامز ده جان حائل و مانع اولیه یعنی آخرنده که جان بدنندن مفارقت ایلیه
حاصل کلام جانندن مراد حیاتدر نه که بویتنده بویله در * بیت * ای دل حجاب
جانان جانست در میانه * خود از میان چورفتی دیگر نمائند حائل * تحصیل
عشق ورنندی آسان نمود اول * جانم بسوخت آخر در کسب این فضائل
رنندی ده یا حرف مصدر عشق ورنند که فضائل دیدی عاشقارقتنده بوا یکی
صفت به معتبر اولدیغیچون * محصول بیت * عشق ورنندک تحصیلی اول
آسان کورندی اما آخر بو فضائلک کسبنده جانم یاندی یعنی تحصیلی کوچ
ایمش آسان کورندیکنه اعتبار یوغیمش (حلاج بر سر دار این نکته خوش
سراید * از شافعی پرسید اشغال این مسائل * این مسائل پیوردیغی جائزدر که
مسموق ایباتک مضمونه اشارت اوله و جائزدر که کنیدی دلنده مر کوز اولان
رموزه اشارت اوله و جائزدر که مصراع ثانی به اشارت اوله * محصول بیت *
منصور حلاج دارلک اوزرنده بو نکته عشقی کوزل ایرلار یعنی خوب ادا ایدر
زیرا عشقی کنیدی حالیدر پس بونک کبی مسائلی شافعیدن صورده کز که
انک حالی دکلددر یعنی عشقک احوال و اوصافی عاشقار بیلور زاهد لر بیلر *
دل داده ام نیاری شوخی کشی نسکاری * مرضیه السجایا محموده الحصائل
نیاری و شوخی و کشی و نسکاری بالری وحدت ایچوندر شوخ بونده ایسیحق
قائل و مطبوع معناسنه در و کش نازک معناسنه در کافی کیمی بجمعی
او قودی و کیمی عربی نکار لغتده نقشدر صکره مبالغه طریقه کوزلره

اطلاق ایلدیلر مرضیداسم مفعول مفرد مؤنث اصلی مرضویه در اعلال
 سببیه مرضیه اولدی مبتدای محذوفه خبر در تقدیری هی مرضیه در
 السجایایه اضافت اسم مفعول قائم مقام فاعلنه اضافتیدر سجایا سببیه نك
 جمعیدر طبیعتیه و خلقه دیر لخصائل خصلتک جمعیدر اخلاق معناسنه
 واعرایی ماقبلی کبیدر * محصول بیت * کوکلی بریاره بر شوخه بر ناز که
 بر نیکاره و بر مشم که اخلاقی و اطواری مقبول و خویری و خصلتیری محمود
 و معدود حدر حاصلی ظاهری و باطنی مقبول و مطبوع بر نیکاره و بر دم کوکلی
 یعنی بواوصافله متصف بر نیکاره عاشق اولدم (در عین گوشه گیری بودم
 چو چشم مست * واکنون شدم بمستان چون ابروی تو مائل
 در عین گوشه گیری یعنی گوشه گیر لک عین الفعلنده ایدم یعنی خالص
 گوشه گیر ایدم بمستان ده با حرف صله چون ادات تشبیه * محصول بیت
 سنک چشم مستک کبی عین گوشه گیر لکده ایدم تعدی سنک ابرورلک
 کبی مستلره مائل اولدم یعنی سنک ابرورلک مستانه چشمکه نیچه
 مائل ایسه بنده مست عاشقلمر انجیلین مائل اولدم حاصلی منزوی
 و گوشه نشین ایکن تعدیکی حالده مستلره مائل اولدم سنک ابرورلک کبی
 (از آب دیده صدره طوفان نوح دیدم * و زلوح سینه نقش هرگز نکشت زائل *
 و زلوح سینه و او حرف حال و اضافت بیانیه در * محصول بیت * کوزم یا شدن
 یوز کره طوفان نوحی کوردم یعنی کوزم یا شنی طوفانته یوز کره غرق اولدم
 حال بوکه لوح سینه دن سنک نقشک هرگز زائل اولدی یعنی لوح سینه ده نقشک
 شویله مستحکم اولمدر که دریالره زائل اولمز (دردا که در بر خود بایرم نداد دلبر
 چند آنکه از جوانب آنکچتم وسائل * بار بونده اجازت و پول معناسنه در
 جوانب جانبک جمعیدر اطراف معناسنه آنکچتم قوردم فعل ماضی متکلم
 وحده در معنای لازمیسی پیدا ایلدم دیمکدر وسائل وسیله نك جمعیدر واسطه
 معناسنه محصول بیت * دردا که دلبر بکا کندی قتنه اجازت و برمدی اولقدر که
 اطرافدن وسیله پیدا ایلدم یعنی اولقدر که دیلکچیلر دوشردم بزدن
 طرفه التفات ایستون دیواصلا مفید اولدی دیمکدر (ای دوست دست
 حافظ تعویذ چشم زخمت * یارب که بینم انرا در کردنت حائل * تعویذ
 لغتده صغندر مقدار اما حائل معناسلنده مستعملدر چشم زخم عین کمال
 معناسنه در یعنی کوزدکک تعویذک چشمه اضافتی مصدرک مفعولنه
 اضافتیدر وزخه اضافت بیانیه یارب یا الله و عجب معناسنه در بینم اگر فعل
 تمی ایسه یا الله معناسنه در اما اگر استفهام معناسنی متضمن ایسه عجا

معناسنه در * محصول بیت * ای دوست حافظک الی تعویذ چشم زخدر
 یعنی یاوز کوزدکمکه حائل در یا الله که الی بوینکده حائل کوره یم و یا عجا
 الی بوینکده حائل کوریمی حاصلی قولنی جانان کردنده حائل کوریمکه
 تمی ایدر وله ایضافی حرف المیم (اگر بر خیزد از دستم که بادلدار بنشینم * زجام
 بخت می نوشم زیباغ وصل کل چینم * جام بخت بیانیه در باغ و صله بویه در
 محصول بیت * اگر المدن کاورسه که دلدار ایله او تورم جام طالعدن می ایجرم باغ
 و ضلدن کل دیو شررم یعنی بکا دولت ال و ربوب مراده بررم (شراب تلخ صوفی
 سوزنی ایدم بخواید برد * ایم براب نه ای ساقی و بستان جان شیرینم * شراب
 تلخ صوفی سوز اضافتیری بیانیه لدر صوفی سوز وصف ترکیبیدر سوزنی ندن
 صوفی یا ندر بیچی آبی شراب لیم بر لب میم ضمیر معناسنه ندن لب ثانی به مقیددر
 نه نونک کسری وهای اصلیه ایله فعل امر مفرد مخاطب قودیمکدر جان
 شیرینم بیانیه و لامیه در * محصول بیت * صوفی یا ندر بیچی شراب تلخ یعنی آبی
 شراب بنیادم ایلدیسردر یعنی وجودم خراب ایلدیسر امدی ای ساقی
 لبکی لیم اوزرینه قور جان شیرینی آل یعنی قبض ایله یعنی شرابک خرابی اولمقدن
 سنک خرابک اولمق اولی در مصراع ثانیک معناسنی دوداغم دوداغه قودین
 همان دوداقدن سوبلش (مکر دیوانه خواهم شد که از عشق توشب تاروز *
 سخن باماه میگویم بری در خواب می بینم * محصول بیت * مکر دیوانه
 اولیسر مکه سنک عشقکدن کیچه صبا حه دلک ماهله سوبلشرم و بریلری
 دوشده کوررم زیرا بوا یکی حال دیوانه لرک شایندر یعنی بندن غیری معهود
 ایشار صادر اولور که بجنون اوله جفمه دلالت ایلر (لبث شکر بمستان داد
 و چشم می بخواران * منم کرغایت حرمان نه باغم نه با اینم * حرمان حانک
 کسری و رانک سکونیه مصدر در محروم اولمق معناسنه * محصول بیت
 لبک مستلره شکر و بردی و چشمک باده نوشلره باده بنم که غایت محروم لغمدن
 نه مستلره یم ونه میخوار لرله یم یا خودنه شکرله یم ونه میله یعنی بکاسندن اصلا
 و قطعاً بر فائده حاصل اولمز (شب رحلت هم از بستر روم ناقصر خور العین
 اگر در وقت جان دادن تو یا شنی شمع بالینم * قصر خور العین دن مراد جنتدر
 محصول بیت * دنیادن رحلت ایلدیکم کیچه دوشکدن جنته دلک کیدرم
 اکرجان و برمک وقتنده شمع بالینم سن اولورسک یعنی بصدیقم او جنتده
 بولنورسک (چو هر خاکی که باد آورد فیضی بود از انعامت * ز حال بنده یاد آور که
 خدمتکار دیرینم * محصول بیت * چونکه هر بر طپراق که بل کتوردی سنک
 لطف و انعامکدن بر فیض ایدی بن بنده حالندن یاد که کتور که اسکی خدمتکار کم

بحر هزج سخن سالم

مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن

رد سروری

یعنی بن خا که ده بر فیض انعام ایله که اسکیدن خال در کاهکم (نه هر کو نقش
نظمی زد کلامش دلپذیر آمد * تذرو طرفه من کیرم که چالا کست شاهینم
نقش نظم بیایه و با حرف وحدت و یا تکیه در دلپذیر وصف ترک میباید
پذیریدن کوکل قبول ایده جنگ نسنه تذرو طرفه بیایه چالا کست
و چاپک یعنی چو لک در * محصول بیت * اوله دکدر هر اول کسه که نظم
نقشی آوردی کلامی دلپذیر کدی یعنی هر ناظم کلامی دلپذیر دکل غریب
سو کلنی بن طو تار مک شاهینم چالا لک و چاپک در حاصلی هر شاعر ک شعری مقبول
اولم مقبول شعر بخند که طبیعت شاهین کبی یو کر کدر (ا کر باز رنمی داری
رو از صور تکر چین پرس * که مانی نسخه می خواهد ز نوک کلن مشکینم *
باورد داشتن اینا نقد که حرف بیان مانی بر مشهور نقاشی اسکیدر نوک نوک فنی
و ضعیله هر نسنه نک سیوری اوجی کلن مشکین بیایه در * محصول بیت *
ا کر اینا غمز ایسک و از چینک نقاشیدن سوال ایله که مانی نقاش نسخه استریم
مشک رنگ قلمدن یعنی قلم اوچندن صادر اولان نقاش کلامدن یعنی بنم
اشعارم نسخه سنی استر که از رنگ ادلی کتابده سائر استخراج ایلدیکی نقوشله
کتب ایلمه (صبح الخیر ز دبلبل بجای ساقیا برخیز * که غوغا میکند در سر
خروش چنک دوشینم * محصول بیت * بلبل صبح الخیر آوردی یعنی بحر
نغمه سنی ایلدی قنده سن ای ساقی قالیق زیرادون کجه کی چنک خروش
وناله سی باشده غوغا ایلدی یعنی هنوز آوازی بیخنده او تر (رموز عشق و سر مستی
زمن بشنونه از حافظ * که با جام و قدح هر شب ندیم ماه و پروینم * که حرف
تعلیل ندیم مصاحب پروین اولکر یلدزی * محصول بیت * تجرید طریقه
یورر عشق و سر مستی رموزی بدن ایش حافظدن ایشته زیرا
جام و قدح له هر کجه ماه و پروین مصاحبیم یعنی صبا حله اوبقوی
ترک ایدوب رموز عشق و سر مستی کی از بر این بنم حافظ دکل پس بنم معلومدر
انک دکل * وفاداری و حق کو بی نه کار هر کسی باشد * غلام آصف دوران
جلال الحق والدینم * وفادار وصف ترکیبیدر داریدن و فاطمی یعنی
اهل وفا و با حرف مصدر حق کویده وصف ترکیبیدر حق سوبلیجی * محصول
بیت * وفادار لاق و حق سوز سوبلک هر کسک ایشی دکدر بوضوح صده
جلال الدین نام آصف دوران کولییم یعنی وفادار اقد و حق کو یلقده
وزیر اعظمک بنده سییم زیرا وفادار و حق کویدر وله ایضا (بگذار
تا بشارع میخانه بگذریم * کز بهر جرعه همه محتاج این دریم * بگذار با حرف
تا کید کذا فعل امر مفرد مخاطب قودیم کدر یعنی ترک ایله عریجه دع دیلر

از بحر مضارع
منقول فاعلات و فاعیل فاعلات

تا حرف

تا حرف تعلیل بشارع با حرف صله شارع طریق عظیم میخانه به اضافه لامیه در
کز کاف حرف تعلیل جرعه یا حرف وحدت و همزه حرف توسل * محصول بیت
خط باب غام طریقه بقیله یورر قوت میخانه طریقه بقده او غرایه لم بشارع باسی
حرف صله و آنچه معنای اوله اولور اما از معنای اوله و آنچه معنای اوله که میخانه بولندن
کجه لم زیرا بر جرعه ایچون بهر یوقیونک محتاجی بر ظاهر اقبوز کری کجمدی که
یوقیونک دیسه اما میخانه ذکری قرینه سیله یوقیونک دیش زیرا میخانه به
قبول از مصدر (روز نخست چون دم زندی زدم و عشق * شرط آن بود که
جرزه این شیوه سپریم * سپریم فعل نفی استقبال متکلم مع الغیر در * محصول
بیت * روز از لاله چونکه زندک و عاشق لاق نفسی آوردی یعنی زندکی
و عاشقانی قبول ایلدی پس یوقیونک شرطی اولدر که یوقیونک بولندن غیری
یوله کتیه لم یعنی طریق عشق و زندی به سلوک ایده وز (جایی که تخت و مسند
چم بیدار * کر غم خورم خورش بود به که می خورم * جای جایدن مراد
عالم فایندر با حرف وحدت که حرف بیان تخت و مسند عطف تفسیر لدر
چم سلیمان پیغمبر بیاد با حرف صله و آنچه باده وارمقدن مراد فنادر اما حرف
مصاحبت و آنچه مراد جلد در یعنی کتور منک اما بونده مراد اولکدر در * محصول
بیت * بریده که سلیمان علیه السلام پیغمبر ک تختی به واره یعنی قنایه واره اول
برده کر غم برسک خوش دکل اول یکدر که باده ایچو و حاصلی غم بکدن باده
ایچم یکدر (تا یو که دست در کرا و توان زدن * در خون دل نشسته
چو یاقوت احمریم * تا حرف تعلیل یو بودن محققدر که حرف بیان کر قوشاق
یا قونی اجر لکد توصیف ایدری زیرافانده و جکرده ترید اولان قزمزی یا قوتدر
غیر رنگ غیر طریق ایدر ترید اولور * محصول بیت * تا اوله که جانانک قوشاغندال
اورمق اوله یعنی ممکن اوله فان ایچنده او تورمشز یا قوت احمر کبی یعنی وصلت
امید به محنت و مشقت اختیار ایلمشز (واعظ ممکن نصیحت شوریدگان که ما
با خاک کوی دوست بفردوس شکریم * واعظ منادی نصیحت اسرار
نصیح بنصحن یعنی فتح باشند اوکت معنای فارسیجه بند بر لاما بونده
مصدر معنای سنه در ممکن واسطه سیله پس شوریدگان اضافه مصدرک
مفعولنه اضافی قیلندندر که حرف تعلیل ما مصرع ثانی به مره و ندر یا بونده
مع معنای سنه در تقدیری با وجود خاک کوی اوست بفردوس ده با حرف صله
شکریم متعلق و باده کامتعلق در ایکی مفعول غیر صریح آلور شکریم فعل نفی
استقبال متکلم مع غیره * محصول بیت * ای واعظ شوریده ره نصیحت
ایله زیرا بر شوریده ره دوستک خال کویله جسته باغز یعنی بونک کبی بالفعل

وجودیله اکانسیه طریقه یله باقرز (چون صوفیان بحالت رقصند مقتدا
مانیز هم بشعبه دستی برآوریم * حالت رقص بیانیه و نون و دال است کلمه سنک
ادات جمعید هم بونده نیز لفظی تا کیداید یعنی برسیله اکتفا جائز در پس
ضرورت وزن ایچون کیشدر بشعبه با حرف صله و یا حرف تعلیل شعبه
مصدر در دجرح باندن حقه باز لغه و حیلله باز لغه دیر لر دستیده یا حرف تنکید در
همان دست دیکدر برادات استعلا آوریم فعل مضارع متکلم مع غیره در
یا خود فعل امر متکلم مع غیره قالد بررز و قالد الم دیکدر * محصول بیت *
چونکه صوفیله حالت رقصه مقتدا لر در یعنی رفاصلدن ایلریدر و رفاصلر اندره
پیرولک ایلر لر بزه شعبه به و یا شعبه ایله ال قالد بررز و یا ال قالد الم یعنی بزه
تک طور میوب الیزی بر حیلله ایله مشغول ایدلم ال قالد رقصدن مراد برکاره
مباشرت در حاصلی انلری عبادوز تهاده ایکن مناهی به مباشر اولیجی
بر که کسوت رند انده اوله و زبطریق اولی مباشر اولورز بعض نسخه ده
بحالت و رقصنده واقع اولمش و او عاطفه ایله پس بونسخه فی قبول ایلمک غریب
حالت در صراع نایبک معناسنی بزدخی حقه باز لغه رقصه مباشرت ایدلم
دین عجب معنا و بر مکه مباشرت ایلمش (از جرعه نوز خالک زمین قدر اعل یافت *
بیماره ما که پیش نواز خالک کتریم * محصول بیت * سنک جرعه کدن برک
ط پراغی اعل قدری بولدی یعنی سن خاکه جرعه جامکی سیمکله جوهر
مر تبه سنی بولدی اما بیماره برز که سنک قشکده خاکدن کتر یعنی بزه جرعه
جامک میسر اولز که بزه جوهر مر تبه سسته لاحق اوله و حاصلی قشکده
طیراچه قدر من یوقدر (زان پیشتر که عمر کرانمایه بکدر * بکذا را تا مقابل روی
نوبکدریم * کرانمایه آغریهالی * محصول بیت * اندن اول که آغریهالی
عمر کچر یعنی آغریهالی عمر کچمزدن اول یعنی اولتزدن اول مانع اوله قوتاسنک
رویک قرشوسنده کچلوم یعنی یوزکی سیر ایدله رک قرشو کدن کچلم (حافظ چوره
بکذکره کاخ وصل نیست * با خالک آستانه این در بر سر بریم * کنکره قورقونلوق
مثلا حصارک و کوپرینک و سناره نک قورقونلوقی کبی که عریجه اکشرفه دیر لر
شینک ضعی و رانک سکونیه کاخ کوشک و سیر ایدر کنکره کاخ وصل اضافتلی
بیانیه در خالک آستانه این در لامیه لر در بر سر بریم کچنه لم دیکدر روز مژه لونده
محصول بیت * ای حافظ چونکه وصل قصرینک کنکره سینه یول یوقدر یعنی
چونکه وصل جانانه محال یوقدر بوقمونت ایشیکی طیراچه به کچنه لم یعنی
وصل جانان ممکن دکل ایسه ملازمت خالک در جانان نمکدر صراع نایبک
معناسنی بو آستانه نک خاک ایله عمری باشه ایلمه لم دین معنایی باشه ایلمه تمش

و اول قبو آستانه سی طیراغه باش ایلمه لوم دین ترزین معنای بر مکه لا حقه
سابق و مقتدا اولمش و له ایضا (الم بیان لا احباب ان یترجموا * و الناقضین
العهد ان یبندموا * همزه حرف استفهام انکاری لم بیان فعل جحد مطلق یا
لم جازمه ایله ساقط اولمشدر اصلی انایانی ایدی مهموز الفامعتل اللام مصدری
انا کلور کسر همزه ایله جینونت معناسنه یعنی وقت اولمادی لایحباب
لام حرف صله ماقبلنده کی فعله متعلقه در احباب حبیبک جعی یعنی دوستلر
ان حرف مصدر یترجموا منصوبدر ان حرفیله علامت نصب سقوط نون جعدر
تأویل مفردده ان ایله محلا مرفوع فاعل فعل جحد مطلقدر و او حرف عطف
الناقضین معطوفدر لا احبابه العهد لفظا منصوب مفعول صریحیدر
ناقضین نک عهدی یوز بچیلر دیکدر ان یبندموا اعرابی ان یترجموا کبیدرتدم
پشیمانلق معناسنه در (محصول بیت دوستلر بزه ترجم ایلمک وقتی اولدی یعنی
وقت اولدی دخی عهدی نقض ایدلره پشیمان اولمق وقتی اولدی یعنی اولدی
بو بیتک اعرابنده بیان فعل مضارع در دید کدنسکره ان یترجموا جمله سی محلا
مرفوع فاعلیدر فعل مذکور کدن دین مفرد ایله جمله فی خوب تشخیص ایدرایمش
(الم بانهم انباء من بات بعدهم * وفی صدره نار الاهی تنضم * الم بات
الم بیان کبیدر اعرابده وهم ضمیر منصوب متصل احبابه و ناقضینه راجعدر
محلا منصوب مفعولیدر الم بات نک انباء افعال وزنی او زره جمع نیادر فعل وزنی
او زره لفظا مرفوع فاعلی در فعل جحد من محلا مجرور مضاف الیه یدر انباء نک
اضافت معنویه ایله بات فعلدر افعال ناقصه دن ایسی تحتند ضمیر مستتر منه
راجع و بعددم خبری کچه لدی دیکدر بعدهم متباعد هم و متباعد هم
معناسنه وفی صدره جمله ظرفیه حالدر بات نک فاعلندن یعنی استندن
متعلقدر تنضم به صدر سینه مضافدر منه راجع ضمیر نار مبتدا مضافدر
اسباه ایسی تقدیر مجرور مضاف الیه یدر نارک تنضم خبر مبتدا الاهی غصه
و غم ایکی اضافت یله معنویه در تنضم فعل مضارع مفرد مؤنث غائبه در
تحتنده مستتر هی ضمیری ناره راجعدر تأیید معنوی اولدی یعنی چون تنضم
بالکافقدر زیر اضرام بالکاف دیر لر * محصول بیت * احبابه کلدیمی
کندیلردن متباعد و متباعد یعنی مهجور کچه این کیمیه نک اخباری یعنی
بن فرقت و هجران زده نک اخباری دوستانه و اصل اولدی یعنی حال بو که
سینه سنده غم و غصه آتشی بالکافور یعنی غم و غصه آتشیله محروق اولدی یعنی
حاله قراق کچه سنده بیتون ایدن کیمیه نک اخباری دوستلره کلدیمی
بومحله خواجه احبابک عدم ترجمندن و کندنک منسی و مهجور لغتندن

از بحر طویل

فعلون مضاعفان فعلون مضاعفان

شکایت ایدرناری مبتدائی صدره خبری طوتان غریب مطالعه به مالک
ایمیش (فیالیت قومی یعلون بماجری * علی مرتج منم * فحقه واورخوا * فاجزای
شرط محذوف ودر تقدیری فاذا ثبت ما ذکرنا حرف ندا منادی محذوف تقدیری
یار فیتی ایا صاحب لیت حرف غنی قومی تقدیرا منصوب اسمی مضارع
بای متکلمه یعلون جمله فعلیه خبریدر لیت تک بماده با حرف صله ما اسم موصول
جار مع المجرور یعلون به متعلقه در جری فعل ماضی تحتیده مایه راجع ضمیر
فاعلی جمله سی جمله فعلیه ما تک صله سی و مصراع ثانی به من هوند علی مرتج
علی حرف جر مرتج اسم فاعله در افتعال با بنیدن اصلی مرتجی در اعلال سببیه
مرتج اولش در روزنی مفتوح در تقدیر المجرور در علی الیه جار مجرور وریله جرایه متعلقه
جری متعلقه جمله فعلیه اسم موصوله در منم جار مجرور وریله مرتج کله سنده
متعلقه مرتج فحقه را ان مقدره الیه منصوب جواب لیت تقدیری نان یخه واصلی
یخه ون ایدی حقی یخه و ون اسماء جار الله ده حقاوت مهربانی دیمش و لصاب
صیابنده حقی مهربان دیمش فاعیل فاعل معنایه در لیکن صحاحه بومعنا به
وارد ارماسش امانت ووب اسماء مارب لاحقا و در مهربانلق معنایه
ویرخوا یخه وایه معطوف و در ان بر جواته تقدیرنده بوابکی فعلنده واقع و اوضمیر
قومه راجع در * محصول بیت * ای یار تولیدی ط بقدم یله لردی انردن
راجی اولانک اوزرینه جاری اولانی یعنی سرگذشتی تا که راجی نه محبت ایدوب
اسرکیه لردی یعنی قوم کندیلردن راجی و کندیلره محتاج اولانک اوزرندن
نه یکدیگر یکن یله لردی محبت ایدوب اسرکر لردی مرتجیدن مراد خواجه کندیدر
بماجرانک ماسنی کاه موصول و کاه استفهام و کاه حرف مصدر طوب یخه ووی
فعل مضارع مفرد در حقاوت اشتق و اینجلمک معنایه سنه دین عجب اینجه
مطالعه به مالک ایمیش (ای موسم النیروز و اخضریت الربی * فاللغوانی الغید
لاتترنم * ای فعل ماضی مفرد مذکر غائب ای بآئیدن یعنی ضرب با بنیدن ناقص
یابی مهموز القاء کادی دیکدر موسم لفظا مرفوع فاعله در آئی تک نیروز لفظا
مجرور مضاف الیه ییدر موسم معرب نوروز در واو حرف عطف اخضریت فعل
ماضی مفرد مؤنث غائبه افعلال با بنیدن اجرت کبی یاشردی دیکدر زیرا
اخضریتله دیر لربی رانک ضمی و بانک فحیه یله یوه تک جمیع در وریوه ده حرکات
ثلاث جائز در ده معنایه که فارسیده توده دیرلر تقدیرا مرفوع اخضریتک
فاعله در فافا جواب شرط محذوف و ما اسم استفهام تقدیری اذا ای موسم
النیروز و اخضریت الربی فاللغوانی لام حرف جر تحصیل به متعلق تقدیری
فما حصل للغوانی غوانی غائبه تک جمیع در غائبه شول خاتونه دیرلر که زوجیه

مستغنیه اوله اغیاردن یعنی ارنندن غیری به باقیمه و شول خاتونه ده دیرلر که کمال
حسن و جمال دن اسباب حسنه احتیاجی اولمید الغید غینک کسر یله غیداء تک
جمعی بیض بیضاء تک جمعی اولدینگی کبی بومشق کوده لی خاتونلردیمکدر لاتترنم
فعل نفی استقبال مفرد مؤنث غائبه ضمیر فاعلی غوانی به راجع در جواب
استفهام واقع اولمش شمد نکیر و کان ایساتک اخرنده حرف روی واقع اولان میمک
ما قبلنده کی ضمه تمام اشباع اولاق کرک که پروا و مته ولد اوله که اکاعلم قافیه ده
حرف اطلاق دیرلر ته که قصیده برده ده میمک ما قبلنده کی کسره تک اشباعندن
بریا متولد اولور * محصول بیت * موسم نیروز یعنی بهار کادی و طاعلر و دینه ر
چایر و چمن اولوب یشردی پس بویه اولنجه نازک اندام کوزل قزله و کینلره
نه اولدی که ترنم و تغنی ایلمز لر یعنی اول بهار جوش و خروش و تغنی و ترنم
موسم ییدر پس تازه قزلر و کینلر بیچون تغنی و ترنم ایلمز لر دیمکدر لفظ غید اصلنده
فحتمینه در بونده سکون یا الیه او قنور ضرورت وزن ایچون دین و غوانی جمع
غائبه در که ایر لپی عورت معنایه در و مته سنده اخضریت افعال با بنیدن
مفرد مؤنث غائبه در دین کلام عربی عجب متبع ایمیش (حکی الدمع عنی
ما الجوانح اخضریت * فیما عجبنا من صامت شکام * حکمی فعل ماضی مفرد مذکر
غائب لفظ مشترک در حکایه مشابهت بیننده ضرب با بنیدن دمع کوز یا شنی
لفظا مرفوع فاعله در حکانک عنی جار مع المجرور حکایه متعلقه ما اسم
موصول محلا منصوب مفعول به ییدر حکانک یعنی صله سببیه الجوانح جمع
جائحه در که سینه جا بنیدن ایکی کیکدر ته که ضلوع جمع ضلعدر که او کورغه
کیکی جا بنیدن ایکی کیکدر جوانح لفظا مرفوع مبتدأ اخضریت فعل ماضی مفرد
مؤنث غائبه افعال با بنیدن فاعلی ضمیر تحتیده مستتر هی جوانحه راجع در
جمله فعلیه اعرابدن محلا مرفوع خبر مبتدأ اشمار بر سنه بی کیرلر که دیرلر
اصلنده اخضریت یایدی اسم موصوله راجع اولان ضمیر منصوب حذف اولمش
مبتدأ الیه خبر جمله اسمیه اعرابدن محلی یوق صله سیدر اسم موصولک و اسم
موصول صله سببیه بیان اولندی فیما فافا فصیح و یا حرف ندا عجب انکره غیر
مقصوده یا راجلا خذیدی کبی مبالغه طریقیله عجبه ندا ایدر یعنی ای عجب
کل کور بو غریب قصه بی من حرف تبیین صامت التون الیه گوشه دیرلر ناطق
دوه الیه قیونه دید کاری کبی بونده تشبیه طریقیله کوزیا شدن کاتیدر که چه
صامتک بر معنای ساکتدر شکام تفعیل با بنیدن فعل مضارع مفرد مذکر
غائب جمله فعلیه مبتدأ محذوفه خبر در تقدیری هو شکام در و بوجه اسمیه
اعرابدن محلا مجرور صفتیدر صامتک * محصول بیت * کوزم یا شنی حکایت

ایلدی یعنی اظهار و ابراز ایلدی اول نسنیدی که پهلورم اشعار و اخفا ایلدی
یعنی درونم اخفا ایلدی کنی اشکم اظهار ایلدی یعنی عشق و محبتی کوزم یا شی
اظهار ایلدی حاصلی کریمه محبت درونمی ابراز ایلدی پس ای عجب کل صامت
متکلمی سیرایله یعنی صامت تکلمه کادیکنی کور که اول صامت کوزیاشیدر
تکلم ذکر قافیه ضرورتیچوندر والا صامته مقابل ناطقه در جوائج جانج
جمعیدر دینلر اصابت ایلمش مصرع ثانیکنک معناسنی ای نه عجب در که
جانسنر سو یلدر دین روح کلامه واصل اولمش (شهور به الاوطار تقضی من
الصبا * وفی شائعیش الربیع محترم * بوییت بیت سابقک ما قبلنده اولق
مناسب ایلدی لیکن بعضی ابرشار حاکم نسخه سنه تابع اولوب غفلت ایلدی که
تاخیر ایلدی پس شهر و مبتدای مخدوفه خبر در تقدیری هده شهر یعنی موسم
نیز شهر و به باجا نزد که حرف ظرف اوله و جائز در که حرف مصاحبت اوله
و جائز در که حرف سبب اوله ضمیره بر مضاف تقدیر یله یعنی عجیبها و ضمیر شهر
را جمع در و شهر و جمع شهر در آی معناسنه بهاتقضایه متعلق در اوطار افظا
مرفوع مبتدای جمع و طر در حاجت معناسنه تقضی فعل مضارع مفرد مؤنث
غائبه مبنی لامه فعول ضرب بایندن حکم اولور معناسنه بونده ادا اولور
دیگدر من الصبا جار مع الحزور تقضایه متعلق در صبا صادل کسری و الف
مقصوره ایله میل و بیکتک معناسنه در و او حرف رابط حال فی شائتا جمله ظرفیه
محترمه متعلق شان حال معناسنه در همزه بی الفه قلب ایلکده جائز ضمیری
مخلا مجرور مضاف الیه در عیش عینک فتحیه مبتدایرک دیگدر مضاف
اولمش ربیع ربیع در مراد ربیع ازمنه در که فصل بهار در محرم افظا مرفوع
خبر مبتدای حرام در تحريم اولمش معناسنه مبتدای خبر یله جمله اسمیه محلا
منصوب جمله حالیه در اوطاره راجع تفضانک تحتنده قائم مقام فاعل اولان
ضمیرندن * محصول بیت * مذکور موسم نوروز بر نیجه آیدر که انلره ویا انلر
کلیک سبب یله حاجت قضا و ادا اولور عاشق قدن و جوان قدن یعنی فصل بهار در
هر شئی جوش و خروشه کلوب جوانلر و عاشق عیش و عشرت و ذوق
وصفا ایدوب مراد سوره خک دمدر اما حال بوکه بزم حقه زده بهار فصلنک
ذوق و صفای حرام اولمش یعنی فصل بهار در بزم عیش و عشرت
میسر دکل زیر ابراق و هجران صحرایینه دوشمش افتاده لر شهر و ربیع و محرم
جمعی مراعات نظیر قبیلنددر (بنی عنما جودوا علینا بجرعة * و للفضل
اسباب بهایه و سم * بنی عنما بنی منادی حرف ندما قدر در اصلنده بنی ایلدی
اینک جمعی اضافتله نون ساقط اولمش عمه اضافتی و عک ناضیه نه لامیه در

ای عمز اوغللری عرب دیلنده اکثر عبارت جاریدر جودوا فعل امر جمع
مذکر مخاطب جادیچوددن یعنی نصر باینک اجوف و او یسندن سخا و کرم
اینک دیگدر زیر اچود چیمک ضمیمه جومر دلکه دیر لر مفردی جد کور قل کنی
علینا جار مجرور یله جودوا یه متعلق در بجرعة بوده جودوا یه متعلق در و او رابطه
حال للفضل جار مجرور یله حصل یه متعلق مقدم خبر فضل تقیض نقصدر
ارتعلق دیگدر اسباب مؤخر مبتدای سبب جمعی در سبب شول نسنه در که انکله
بر شیمه اولشه بها جار مجرور یله يتوسم یه متعلق يتوسم تفعیل بایندن فعل
مضارع مفرد مذکر غائب مبنی لامه فعول و سم دن مشتق نشانلور دیگدر
جمله فعلیه اعرابدن محلا مرفوع صفتیدر اسبابک * محصول بیت * ای عمز
اوغللری بر جرعه ایله بزم جومر دلک اینک یعنی بزم بر جرعه احسان اینک
حال بوکه فضل و کرمک اسبابی وارد در که صاحبی انکله نشانلور یعنی اصحاب
فضل و کرمک علامتی جودو و بخششدر پس بزم بر جرعه احسان اینک که فضل
و کرمه نشانلمش اوله سز (ایامن علا کل السلاطین سطوة * ترحم جزا الله
فانخیر مغنم * ایا حرف ندما من اسم موصول منادی علا فعل ماضی مفرد مذکر
غائب ناقص و اوی بونده غلبه ایلدی دیگدر کل مفعول صریحی مضافدر
سلاطینه که جمع سلاطین در سطوة قهر و غضب معناسنه تمیز در علای یعنی
نصبی تمیز لغله در ترجم فعل امر مفرد مذکر مخاطب امر که دیگدر جزا
الله جمله دعایه خشوع و ملجدر فانخیر فا حرف تعلیل الخیر افظا مرفوع مبتدای
مغنم غنیمت معناسنه مصدر مبنی لفظا مرفوع خبری * محصول بیت *
ای شول کسه که جمع سلاطینه غلبه ایلدی قهر و بطش جهنمندن
بزی امر که الله تعالی سکا خیر جزا و یره زیر اخیر غنیمتدر یعنی بزی امر که
خیر در خیره فرصتی غنیمت بیلک کرک حاصلی خبری غنیمت بیلک کرک (لکل
من الخلال ذخرو منیه * و للعافظ المسکین فقر و مغرم * من الخلال حصل یه
متعلق مقدم خبر خلال خلیلک جمعی در دوستلر معناسنه ذخرا ذال مجرعه نک
ضمی و خاء مجرعه نک سکون یله مؤخر مبتدای آرزو و مراد معناسنه در و للعافظ اعرابی
من الخلال کنی در المسکین صفت حافظ فقر مؤخر مبتدای و او حرف عطف
مغرم میمک و رانک فتی و غینک سکون یله اداسی لازم اولان نسنه دین
و دیت کنی بونده دین مراد در * محصول بیت * دوستلردن هر برینک آرنی
و یکینه جکی وار اما حافظ مسکینک فقرا یله دینی و اری یعنی هب دوستلر کامران
و کامکار اما مسکین حافظ نا کام و نامراد در خواجه نک بوییتی حسن طلب

از بحر تحت
مفاعیلن فاعیلن مفاعیلن فعلن

معنای سنی مستغنی در و له ایضا (بعزم توبه سحر کفتم استخاره کنم * بهار
توبه شکن میرسد چه چاره کنم * بعزم یا حرف صله و یا حرف مصاحبت عزم قصد
و نیت معنای سنی در توبه به اضافه مصدر مکمل مفعولند اضافه توبه رجوع
معنای سنی در سحر در مضاف محذوف در تقدیری وقت سحر دیگر استخاره
استفعال یا بنیدن مصدر در اجوف یایی خیردن لغتده خیر طلب ایلمکدر
اما اصطلاحده دوشه یا تقدیر کنند مقدم مفعولیدر بهار توبه شکن بیانه
توبه شکن وصف ترکیبیدر میرسد فعل حال ایریشیوردیمکدر * محصول بیت
توبه قصد نه و یا توبه قصدیه سحر وقتنه دیدمکه استخاره ایده هم لیکن توبه صبی
بهار کایورنه چاره ایده هم حاصلی سحر توبه ایلمک ایچون اخشامدن استخاره به
قصد ایلمد یعنی عزم توبه و استخاره به قید اولش نهایی استخاره به عزم
اخشامدن و توبه به عزم سحر در مقبولدر (سخن درست بگویم نمی توانم دید *
که می خورند حریفان و من نظاره کنم * نمی توانم دید مصراع ثانی به مریه و ندر
محصول بیت * سوزی کرچک سویلم که کورد که قادر دکانم که حریفان باده
ایچه لروین ایرافدن سیرانی اولام حاصلی باده نوشده قارشمغه قادر دکانم
یدور لاله دماغ مرا علاج کنید) کرازمیانه بزم طرب کناره کنم) محصول بیت
لاله دورنده یعنی فصل بهارده اگر بزم طرب اورنه سندن کاره ایدرسم یعنی باده
نوشده قارشمغه دماغه علاج ایلمک که مختل اولش اولور یعنی جنونه حکم
ایدوب دماغه علاج ایلمک زیرارند رقتنه بوفصلده ایچمین دیوانه درسته که
خواجه بیورر * بیت * بصوت بلبل و قریا کرتوشی می * علاج کی کنت
کاخر الدواء الکی (بخت کل بنشام بیتی چوسلطانی * زنبیل و سغش ساز طوق
ویاره کنم * تخت کادن مراد کاستاندر بیتی یا حرف وحدت سلطانیده یا حرف
شکیر بونده سازدن مراد اسباب زینتدر یاره بلازل معنای سنی در * محصول بیت
تخت کاستانده پادشاه کی بر محبوب اجلاس واقعا دایدوب یعنی دیکوب
سفیلدن طوق و سندن بلازل سازوید ایدرم یعنی انواع شکوفه ایله اتی مزین
ایدرم (زروی دوست مرا چون کل مراد شکفت * حواله سر دشمن بسند
خاره کنم * روی دوست اضافتی لامیه در کل مراد بیانه در حواله سر دشمن
حواله سر مصدر مکمل مفعولنه اضافه تیدر و دشمنه اضافه لامیه در
محصول بیت * چونکه بنم مرادم کلی دوست رو سندن آجلدی یعنی جاناندن
مرادم ال ویردی دشمنک باشی طاشه حواله ایدرم یعنی قنغی طاش برک
ایسه باشی احکا اوسون دیرم یعنی جانان بسندن یکا و لیجی دشمن
هرنه ایده بیورسه ایلسون (کدای میکده ام لیک وقت مستی بین * که باز بر فلک

و حکم بر ستاره کنم * محصول بیت * میخانه کداسی هم لیکن مستلک وقتنه
کور که فلکه ناز و ستاره به حکم ایده هم یعنی مرتبه هم ادنی اما بنیدن اعلا ایشلم
صادر اولور حاصلی فلکه ناز و ستاره به حکم استغنادن کایندر (مر که نیست
ره و رسم لقمه پر هیزی * حرامذمت رند شرابخواره کنم * مر اینم دیمکدر که
حرف بیان لقمه پر هیزی وصف ترکیبیدر یعنی حرام لقمه دن پر هیز
جیلک یا حرف مصدر مذمت رند مصدر مکمل مفعولنه اضافه تیدر و رند
شرابخواره به بیانه شرابخواره وصف ترکیبیدر * محصول بیت * بنم که لقمه
پر هیزک راه و رسمی اولیه یعنی حرامدن اجتناب اولیه نیچون رند باده نوشی
مذمت ایلمد یعنی بنده که حسن عمل اولیه نیچون فسقه بی ذم و قدح ایده هم
دیمکدر (چو غنچه بالب خندان بیاد مجلس شاه * پیاله کیرم و از شوق جامه پاره
کنم * بیاد یا حرف صله و یا حرف مصاحبت یاد مجلس شاه اضافه تیری
لامیه لدر (محصول بیت) غنچه کی لب خند انله شاهن مجلسی یادینه و یا یادیه
پیاله طوتارم یعنی باده ایچرم و شوقدن جامه می پاره پاره ایدرم حاصلی غنچه ده
ایکی صفت و ارخنده انلق و جامه پاره پاره لالت پس بنده شاهن مجلسی یادینه بویله
اولق استرم (اگر زلعل لب یار بوسه رسدم * جوان شوم ز سرور زندی دوباره کنم
محصول بیت * اگر یارک لعل کی قرمزی دوداغندن بکار بوسه ایریشورسه
باشدن جوان اولوب و دیرلکی ایکی کره ایلمش اولورم حاصلی بوسه سندن تازه
حیات بولورم (زیاده خوردن پنهان ملول شد حافظ * سیانک بریط و فی رازش
اشکاره کنم * بریط ایکی بانک فتحه سیله قپوزه دیرل * محصول بیت * کیزی
باده ایچمکدن حافظ ملول اولدی قپوزنای آواز یلدر رازی آشکاره ایده هم
یعنی اتی ساز مجلسنه کتوروب رازی افشا ایده هم و یا مجلسنه ساز کتوروب
شرب باده سنی اشکاره ایده هم و له ایضا (نیاتاکل بر افشانیم و می در ساغر اندازیم
فلک راسقف بشکافیم و طرح نودر اندازیم * سقف توان ترکیجه راستی دیرل
طرح بونده عمل معنای سنی در (محصول بیت) کل تا کل صاچه لم و قدحه شراب
براعه لم یعنی قدحه باده قویه لم فلکک توانی یارالم یعنی فلکی شقی ایده لم
ویکیدن فلکک عمل براغه لم تا هر کس فلککدن مراد بن المغه قابل اوله بوکلات
نهایت مستانه لکدن خبر ویرر (اگر غم لشکرانکیزد که خون عاشقان بریزد
من و ساقی بهم تازیم و بنیادش بر اندازیم * انکیزد فعل مضارع مفرد غایبدر
قوپر دیمکدر تازیم فعل مضارع متکلم مع غیره چهارز یعنی سکر دیرر
تازیدن مشتق که سکر عکدر * محصول بیت * اگر غم لشکر قوپر زسه که
عاشقار قان دوکه یعنی عاشقار قان دوک ایچون اگر غم آقن صلا رسه

بحر هزج معین سالم
مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن

بن ساقی ایله سکر در بر و بنیادن بقاری یعنی ساقی که باده پیمادر برایکی قدح
 باده سیله غم لشکری غلظت خراب ایدرز (شراب ارغوانی را کلاب اندر قدح
 ریزیم) نسیم عطر کرد تراش سکر در مجر اندازیم * شراب ارغوانی بیانه
 یا حرف نسبت را حرف تخصیص عطر کردن وصف ترکیبیدر گردانیدن
 گوزل فو و کوز در بی معناسنه عطر تخصیص ضرورت وزن ایچوندر و الا
 مجر مقای ایدی * محصول بیت * شراب ارغوانی کلاب قدح کلاب دو کرز
 یعنی شرابی معطر و خوشبو ایدرز نسیم عطر کرد آنک مجر بنه سکر دو کرز
 یعنی عودنی شکر آوده ایدرز خوشبوی تراولسون حاصلی عودنی ملبس
 ایدرز هپ بواشلی ساقیله ایلرز (چودر دستت رودی خوش بگو
 مطرب سرودی خوش * که دست افشان غزل خوانیم ویا کوپان سر اندازیم
 رود بونده ساز قیلیدر رودی ذکر ایدوب سازی مراد ایدرز کر جز و اراده کل
 معناسنه سرود ایدرز و یا حرف وحدت که حرف تعلیل دست افشان وصف
 ترکیبیدر ال قرصی معناسنه غزل خوانیم مقدم مفعول ایدرز و حرف عطف
 یا کوپ وصف ترکیبی الف و فون وصفیت افاده ایدرز ر قاصه یا کوپ دیرلر
 سر اندازیم مقدم مفعولیدر باشمز صلام یعنی باشزا و بناد الم ر قاصه کبی
 محصول بیت) مطربه خطاب ایدوب بیوز چونکه ال کده خوش ساز وارد رای
 مطرب برخوش ایرا برله تا که ال قرصیوب غزل او قویالم ورقص ایدوب ر قاصه
 کبی باشمز صلام حاصلی ای مطرب سن ساز چال بز ال قرصیوب غزل خوانلق
 ایدوب رقص ایدهلم (صبا خالک وجود مابدان عالی جناب اندازیم * بود کان
 شاه خوبا ترانظر بر منظر اندازیم * صیامنادی خالک وجود مالا میه لر در
 بونده منظر جائز در که چهره جانان اوله ویا سیرانکاهی شاهنشین کبی مثلا
 محصول بیت * ای صبا بزم وجود منظر طراغنی اول عالجناب جانانه صال یعنی
 اول جانبه آت اوله که اول محبوب برباد شاهنک منظر بنه نظر صلاوز یعنی
 منظر بی کوره وز (یکی از عقل میلا فدیکی طامات میبافد * بیا کین داوریهارا
 پیش داور اندازیم * طامات اصطلاحات صوفیه در میلا فدی میبافد فعل
 مضارع مفرد غائب لر لا فیدندن و یا فیدندن او کوتمک و بنسینه طوق و ماق
 طامات میبافد مقدم مفعول ایدرز داور حاکم داور یای مصدریه ایله
 حکومت معناسنه درها ادات جمع و را ادات مفعول داوریهارا اندازیم مقدم
 مفعولی به پیش ده اندازیم متعلقدر * محصول بیت * برسی عقلدن لاف
 اور یعنی عقلدن کچنور و برسی اصطلاحات صوفیه طوقور یعنی صوفی بم
 دیودعوا ایدر کل امدی بوا یکی فرقه نک خصومت و حکومتی حاکم عدل

اوکنه براغه لم یعنی ایکی سنکده ماهیتنه واصل اولان حاکم که عرض ایدهلم
 کوره لم نه دیر (بهشت عدن اگر خواهی بیاباما میخانه * که از پای خت روزی
 بحوض کوثر اندازیم * عدن عینک فقی و دالک سکونیه اقامت معناسنه در
 جنات عدن جنات اقامت دیمکدر حوض کوثر بیانه کوثر اوچی ایرمانی
 محصول بیت * اگر بهشت عدن استرسک بزمه میخانه به کل تا که کوپ
 دیندن سنی برکون کوثر حوضنه اتالم یعنی جتنه ایصال ایدهلم حاصلی میخانه
 بهشت دیادر الدینا جنة الکافر حسبنه (مخندانی و خوشخوانی
 نمیورزند در شیراز * بیا حافظ که تا خود را بملک دیگر اندازیم * مخندان
 و خوشخوان وصف ترکیبیدر و یا حرف مصدر سوز بیلچیلک و خوشخوانلق
 دیمکدر زراخواجه غایله خوشخوان ایش نمیورزند فعل نفی مستقبل جمع
 غائبدر قزاقمز لر یعنی بوا یکی نسینه به سعی ایلرز زیر شیراز باغی و باغچه سی
 چوق شهر در پس ادمیسی ذوق نفسانیه به دوشوب روحانی جانبه التفات
 ایلرز که حرف بیان و یا حرف تعلیل خود را اندازیم مقدم مفعول ایدرز
 محصول بیت * مخندانلغه و خوشخوانلغه شیراز ده سعی و کوشش ایلرز کل
 امدی ای حافظ که تا کند عیزی بر غیری مملکتنه اتالم یعنی کندی ولایتزده قاشمز
 کاسد اولدی ترک دیار ایدهلم اوله که بر مشتری به دوشه و زوله ایضا
 (بارها گفته ام و بار دیگر میگویم * که من داشده این ره نه بخود میپیوم *
 بار بونده که معناسنه درها ادات جمعدر باردکر بر کرده دخی دیمکدر که رابط
 مقول قول و دلشده وصف ترکیبی اقسامندندر عاشقدن کایتدر نه معنا
 جهتندن میپیوم معیددر میپیوم تقدیرنده پس فعل نفی مستقبل اولور
 بویندن بملک و یو بر ملک معناسنه مراد یو بریمکدر * محصول بیت * کراتله
 سو یلشم بر کرده دخی سو یلرم که بن عاشق دل داده بو طریق عشق و محبتی کندی
 ارادتمه یوروم یعنی بو عاشق طریقی کندی اختیارمله قبول ایلزم بلکه
 حکم از لیدر که اوز ریمه جاریدر (در پس آینه طوطی صفت داشسته اند *
 انچه استاد ازل گفت بکوی کویم * در پس آینه گفت فعلینک ظرفیدر
 محصول بیت) بوبیت تعقید طریقیله واقع اولش تعقید تقدیری بی طوطی کبی
 طوطی لر در آینه اردنده اول نسینه بی که استاد ازل سو یله دیدی سو یلرم یعنی
 هر نسینه که سو یلشم و شدی سو یلرم و سو یلشم کر کدر جیعا استاد ازل امری
 و حکمیه در بو خصوصده بنم اصلا اختیارم بو قدر معلوم اوله که تکلم
 بنیلمن طوطی به تکلم تعلیم ایلک مراد ایلسم لر بر پرده نک یوز بنه بر آینه
 وضع ایدر لر و طوطی بی آینه نک قرشوسنه کتور لر و معلم پرده نک اردنده

از بحر ردل
 فاعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلن

تکلم ایدر و طوطی بو حالده آینه به باقوب آینه ده کنده مثلاً کور و وطن
 ایدر که تکلم ایلین آینه ده کوردکی کنده مثلاً اولان طوطی در پس بوجمله
 تکلم تعلم ایدر نه که خاقانی مرآت الصفات نام قصیده سنده بیور که مطلع
 بودر مطلع * مرادل پیر تعلیمست ومن طفل زبانده اش * دم تسلیم سر عشر
 و سر زانو دبستانش * بو معنایی بو بنده ایراد ابلش * بیت * چو طوطی
 کاینه بیند شناسی خود بیفتدنی (چو خود در خود شود حیران کند حیرت
 سخندانش) پس خواجه بیور که بن طوطی مشام جیسع اقوال و افعال
 استاد ازل اقتضایله در بنم کنده اختیار مله دکادر (من اگر خاتم و کر کل چن
 آری هست * که ازان دست که می پروردم بیورم * چن آرا و صف ترکیبیدر
 آراییدن چن بزنجی معناسنه و یا حرف وحدت که حرف بیان و یا رابط صفت
 و یا حرف تعلیل ازان دست یعنی اول جهتدن که و اول وجهدن که و انک کبی که
 دیکدر میپروردم فعل مضارع مفرد غائب در ویم ضمیر منصوب متصل مفعولی
 بنی بسار و تریبه ایدر دیکدر میورم فعل مضارع متکلم و حده بترم دیکدر
 * محصول بیت * بن اگر دیکم و اگر کام یعنی اگر مر دودا کرده بولم چن بزنجی
 وارد چندن مراد دنیا در یعنی دنیای خلق ایدوب تریبه ایدنی وارد که اول
 جهندن که بنی بسار و تریبه ایدر بترم یعنی هر نیچه که بنی بتر رسد بترم یعنی بنده
 هیچ قدرت و قوت یوقدر هب یاراد انکدر (دوستان عیب من بیدل حیران
 مکنید * کوهری دارم و صاحب نظری میجویم * دوستان منادی عیبک
 منه اضافی مصدرک مفعولنه اضافتیدر و بیدله اضافت بیانیدر حیرانه
 اضافه شده بیانیدر کوهری یا حرف وحدت و او حرف عطف نظری
 یا حرف وحدت * محصول بیت * ای دوستان بن بیدل حیرانه عیب ایلان
 بر کوهرم وارد که اکاشق و محبت دیر بر صاحب نظر مشتری جانان
 ارارم که دل بیچاره بی اول جوهرله کانسلیم ایلیم حاصلی زیر و بالا یلوب
 یوپردیکم بوکم عشق جوهری قدرین بیلور بر صاحب نظر جوان استرمکه
 دل دیوانه بی اکاطا بترم (کر چه بادلق ملع می کاکون عیبست * مکنم
 عیب کز دینک برامیشویم * دلق ملع بیانیه یاره لردن دیکلمش فقر اخرقه سی
 هند و اخرقه سی کبی مثلاً انواع الوانیدن اولاق شرطیله * محصول بیت *
 اگر چه ملع اخرقه ایله یاده کاکون عیب دیر لیکن بکاء عیب ایلله بو معنا ایچون که
 اندن ریارنکنی یو یوب آیدرم یعنی زی فقراده اولوب مرای اولاق منافع قدر
 پس نقادن قورتلک ایچون یاده نوشلق ایدرمکه ظاهراً و باطنم برابر اولسون
 (خنده و کر به عشاق زجای در کست * میسر ام بشب و وقت سحر می مویم *)

موییدن اغلقدرم مویم فعل مضارع متکلم و حده در * محصول بیت *
 عشاقک خنده و کر به سی اوز که بر دندری یعنی عشق و محبتدن کر به و خنده در
 دنیا مصیبتیچون دکادر پس کیچه ایرلارم ایرته وصال امیدیه و کوند زاعلرم
 فراق و هجران در دندن یعنی عشاقک اغلشی فوت مرام دنیا و کلسی حصول
 حطام و مطالب علیا ایچون دکادر بلکه عشق و شوق جانا ایچوندر (حافظم
 گفت که حالدر میخانه مبوی * کو مکن عیب که من مشک ختن میبویم *
 که حرف رابط مفعول قول در حالدر میخانه لامیه لردرم مبوی فعل نهی مفرد
 مخاطب در بوییدن بای عربیله قوقله دیکدر * محصول بیت * حافظه کا
 دیدی میخانه قبوسنک طبر اغنی قوقله سن اکادی عیب ایلله * که بن ختن
 مشکنی قوقولرم یعنی زندر قنده میخانه قبوسنک طبر اغنی قوقوسی همان
 مشک ختن قوقسیدر وله ایضا (بمژگان سیه کردی هزاران رخنه در دینم * بیا
 کر چشم بمارت هزاران درد بر چینم * رخنه رانک فتحیله کدک در عریجه نله
 دیرلر * محصول بیت * مژگان سیاهله دینده بیک کدک بید ایلدک یعنی کر بیک
 او قریله دینی دلک دلک ایلدک امدی کل که بیمار چشمکدن بیک در دینوشیریم
 یعنی هر رخنه که دینده ایلدک اکامقابل چشمکدن بر مرض دفع ایدیم
 یا خود جانم آدن بیک درد آلام (الای هم نشین دل که یارانت برقت از یاد *
 مرا روزی مباد اندم که بی یاد تو نشینم * الا حرف استفتاح هم نشین دل اسم
 فاعلک مفعولنه اضافتیدر که حرف رابط صفت یارانت تانی معناه جهندن
 یاده مفید در روزی نصیب معناسنه یاد اکقدرد کر معناسنه پس تویه اضافی
 مصدرک فاعلنه و یا مفعولنه اضافتیدر یعنی سن بزی اکشمر و یا بزی
 اکشمر * محصول بیت * ای کوکل هم نشینی یعنی مصاحبی واکنجه سی
 که یارانک یاد کدن کندی یعنی یارانک اوندک بکا اول کون نصیب اولسون که
 سنک یاد کسز او تورام یعنی اول کون اولسون که سن بنی اکیه سن و یان سنی
 اکیم (جهان پیرست و بی بنیاد ازین فرهاد کش فریاد * که کرد افسون
 و نیر نکش ملول از جان شیرینم * محصول بیت * جهان پیروی بنیاد در بو فرهاد
 اولد ورندن فریاد که انک افسون و حیله سی بنی جان شیریندن ملول ایلدی یعنی
 حیله و مکر ایله بنی جاندن اوصاندردی (جهان فانی و باقی فدای شاهد و ساقی *
 که سلطانی عالم را طغیل عشق می بینم * جهان فانی اضافی بیانیه فدای
 شاهد مصدرک مفعولنه اضافتیدر که حرف تعلیل سلطانی عالم لامیه طفیل
 عشق معهود طفیل تابع معناسنه در * محصول بیت * فانی و باقی دنیا
 شاهد و ساقی به فدا اولسون زیر عالم یاد شاه لغنی عشق بولنه طفیل کوزورم

بجز هزج مثنی سالم
 مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن

یعنی دنیا سلطنتی عشقه فدادر بونده فایده من مراد سریع الزوال اولان اشیاد
وباقیدن بر مقدار باید اولاندر (اگر بر جای من غیری ~~کنند~~ دوست
حاکم اوست * حرام بادا ~~کر~~ من جان بجای دوست بکنیم * بکنیدن
و بکنیدن اورند مکدر یعنی اختیار ایلک پس بکنند فعل مضارع غایبدر
و بکنیم متکلم وحده در * محصول بیت * اگر بنم بر غیری دوست
اختیار ایدر سه حاکم اودر یعنی حکم انکدر اما یکا حرام اولسون اگر بن دوست
برینه جانی اختیار ایدر سه یعنی یکا جانان جانندن مقدمدر (زتاب آتش دوری
شدم غرق غرق چون کل * بیارای بادشگیری نسبی زان عرقینم *
تاب آتش دوری لامیه و بیایه در دوری یا حرف مصدر غرق غرق مصدر
مفعولنه اضافتیدر بادشگیری بیایه و یا حرف نسبت کیجه اسن بل نسبی
یا حرف وحدت عرقین وصف ترکیبیدر چینیندن عرق دیوشیرچی دیکدر
ذکر محل و اراده حالدر می اذ زلف و کا کل و کیسودر * محصول بیت * هجران
و فراق انشی حرارتدن عرقه غرق اولدم کل کبی ای کیجه اسن بل اول عرقین
جانانندن یکا بر خوش قو و کتور یعنی کا کل و کیسوز زلف جانانندن یکا بر روی
خوش کتور که انکله نسبی اولوب اکنهیم (حدیث آرزومندی که در این
نامه ثبت افتاد * همانابی غلط باشد که حافظ داد تلقینم * آرزومندی یا حرف
مصدر و اضافت لامیه در که حرف رابط صفت افتاد واقع اولدی معناسنه
همانا کانه معناسنه در مقام ظنده مستعملدر تلقینم اضافتی مصدر
مفعولنه در تلقین تفهیم معناسنه در * محصول بیت * آرزومندلاک
قصه می که بونامه ده یعنی بودیوانده ثابت و واقع اولدی کانه غلط دکلدر که
بکا حافظ تلقین و تفهیم ایلدی یعنی بودیوانده اشتیاقدر و آرزومندلاکار که
مذکوردر بلاشک بکا بونی حافظ تعلیم و تفهیم ایلدی یوخسه بن بود فاتی
و حقایقه مالک و واصل دکام و له ایضا (بغیر از آن که بشددین و دانش از دستم *
بیابکوه ز عشق چه طرف بر بستم * محصول بیت * دین و دانش المندن
کنه دن غیری کل سوله که عشق کندن نه فائده با غلدم یعنی عشق کندن بکا
بر فائده اولدی زیانندن غیری (اگر چه خرم غم نوداد بیاد * بخال پای
عزیزت که عهد نشکستم * محصول بیت * اگر چه خرم غم منی سنک غم ایل
و بریدی یعنی غم کندن فانی اولدم سنک عزیرا با غل طیرانی حقیمونکه عهدی
صیدم یعنی اینجنوب محبتکی تر ایلدم (چوندره کر چه حقیرم بین بدوات
عشق * که در هوای رخت چون بمهریوستم * محصول بیت * کر چه ذره کبی
حقیرم اما عشق کندن دلنده و یاد و آینه کور که سنک رخن محبتنده نیجه کونشه

از بحر ثبت
مفاعیلن فاعلاتن مفاعیلن فاعلن

واصل اولدم یعنی محبتک بنی عزیز و محترم ایلدی یعنی کونش هوایه ذره بی
رفع ایلدی کبی سنک محبتک بنی رفع ایلدی (بسیار باده که عمریست
تامن از سر امن * بکنج عافیت از هر عشق نشستم * عمری بونک کبی برلده
عمر زماندن کایتدر و یا حرف وحدت بر زمان دیکدر تا ابدای غایت ایچون
زمانده سر امن اضافتی لامیه در * محصول بیت * باده کتور که بر زماندر
تا که بن امن جهتندن عافیت بوجاغنده عیش ایچون او تور مدم یعنی حضور
وصفا ایلد بر عافیت بوجاغنده قرار ایلک میسر اولدی (اگر ز مردم هشیاری
ای نصیحت کوی * سخن بخالده میفکن چرا که من مستم * محصول بیت *
ای نصیحت سوبلیجی اگر اوصلی مردمدن ایسن سوز کی طیراغه براقه زبراکه
بن مستم یعنی سوز سوبلیک سوزی ضایع ایلد کدر پس بن مستانه یه سوبله که
سوزک ضایع اولسون حاصلی عشاق مسته سوز تا تأثیر ایلار (چه کونه
سر زنجالت بر آورم بر دوست * که خدمتی بسزایر نیامد از دستم * بر دوست
اضافتی لامیه در که حرف تعلیل خدمتی یا حرف وحدت بسزایا حرف زانند
بر نیامد حاصل اولدی و حقیقه دی دیکدر * محصول بیت * دوستک قنده
خجانه دن باشمی نیجه سنه قالدیرایمکه اکالایق بر خدمت المندن چقمادی یعنی
جانانه لایق خدمت المندن کلدیکچون باشمی قالدیروب بوزنسه طوغری
باقه مزه بجا بدن (بسوخت حافظ و آن یاردانواز نکفت * که مرهمی بفرستم
چو خاطرش خستم * فرستم فعل مضارع متکلم وحده کوندره بم دیکدر
خستم فعل متکلم وحده مجروح ایلدم دیکدر خستندن مشتق زهرلی
حیوان صوفقه مستعملدر یلان و چیان و آری کبی مثلا * محصول بیت *
حافظ یاندی حال بوکه اول یاردانواز دیمدی که بر مرهم کوندره بم چونکه
خاطری مجروح ایلدم یعنی چونکه آتی درده دوشردم درمانی ایده بم دیمدی
وله ایضا (بازای ساقیا که هواخواه خدمتم * مشتاق بنسکی و دعا کوی
دولتم * باز بونده تا کیدافاده ایدرا حق کد حرف بیان هواخواه وصف
ترکیبیدر محب معناسنه در خدمته اضافت اسم فاعلک مفعولنه اضافتیدر
مشتاق بند کیده بویه در یا حرف مصدر دعا کوی ده وصف ترکیبیدر دولته
اضافتی سابق اضافت کیدر * محصول بیت * ای ساقی کل که خدمتک طالبم
وبنده لیککه مشتاق و دولتک دعا کویم (زانجا که فیض جام سعادت فروغ تست
* بیرون شدن نمای زظلمات حیرتم * مصراع اولده اولان اضافت لامیه
و بیایه و لامیه در سعادت فروغ وصف ترکیبی سعادت ضیالی دیکدر شدن
رفتن معناسنه در نمای فعل امر مفرد مخاطب کوستر دیکدر ظلماته لام ساکن

از بحر مضارع
مفعول فاعلاتن مفاعیل فاعلن

اوقفتی کر که ضرورت وزن ایچون حیرته اضافت بیانیته در * محصول بیت * اول
 مقامد که سنک سعادت ضیالی قدحک فیضیدری یعنی سعادت بخش جامک
 فیضیدن طشره کتمکی کویستربکا حیرت ظلماتدن یعنی بکا بر عشق جامی
 نوش ایستدر که بنی بیدردلر ظلماتدن خلاص ابلیه (هر چند غرق بحر کاهم
 ز صد جهت * تا اشنای عشق شدم ز اهل رجم * محصول بیت * هر قدر که یوز
 جنتدن کاه دکر نه غرق ایسم سنک عشقه که آشنا اولدم اهل رجم حاصلی
 سنک محبتک بنی ارباب رجمدن ایلدی غرق و بحر و آشنا الفاظی مراعات نظیر
 قبیلندندر (عیم مکن بزندی و بدنای ای فقیه * کین بود سر نوشت ز دیوان
 قسمتم * کین که حرف تعلیل * محصول بیت * ای فقیه بکابد ناملغله ورنه لکاه
 عیب ابله زیرا دیوان قسمدن سر نوشتم بودری یعنی بواحوال بنده حکم از لیل
 نایستدر کسی دکادر (می خور که عاشقی نه بکسبست و اختیار * این موهبت
 رسید ز میراث فطرت * موهبت و موهب میبک فقی و هانک کسر لاله به ناک
 اسیدر بخشش معناسنه فطرت خلقت معناسنه در میراث فطرت بیانیته در
 * محصول بیت * می ایچ که عاشق کسب و اختیار له دکادر بلکه بوی بخشش
 و احسان بکا میراث فطرتندری یعنی عطیه از لیلدر حاصلی بواطف بکا قضا دن
 ایرشدی (من کروطن سفر نکزیدم بعمر خویش * در عشق دیدن بود و اخواه
 غریبم * محصول بیت * بن که کشدی عمر مده و طمندن سفر اختیار ایلدم یعنی
 سفره هرگز واردم اما سنی کورمک عشقنده غربت دوستیم یعنی سنی کورمک
 ایچون غربت آرزوسن ایدرم (دورم بصورت از درد دولت پناه تو * لیکن بجان
 و دل زمقیان حضرت * بصورت با حرف طرف درد دولت پناه بیانیته و تویه اضافت
 لامیه در حضرت بونده یقینلق معناسنه در و اضافتی اسم فاعلک طرف مکانه
 اضافتیدر * محصول بیت * صورتاسنک دولت صغنی قیو کدن ایراغم اما جان
 و کواکله حضورک مقیلمندم یعنی صورتا بعیدم اما معنی قریم (دریا و کوه در ره
 و من خسته و ضعیف * ای خضر بی خسته مددده بهمت * بی بونده یول
 و ایر معناسنه در * محصول بیت دریا و طاع بونده در بن ایسم خسته و ضعیفم
 ای مبارک ایزلی خضر مدد ویر همته یعنی بومشکل عشق یوللری کچمکه بکا
 مدد ویر همته که (کردم زنی ز طره مشکین آن نکار * فکری کن ای صبا
 زمکافات غیرتم * فکری با حرف تکبیر * محصول بیت * مصراع اول مصراع
 ثانی به مرهوندی صبا اگر اول نکار مشکین طره سندن نفس او رو ب تکلم
 ایدرسنک غیرتم جزاسندن فکر ایلدی یعنی صقین غیرت ایدوب آه ایلیمکه سنی هوا به
 ویروب توزک کو که صاورم (در ابروی تو تیر نظر تا بکوش هوش * آورده

و کشیده

و کشیده و موقوف فرستم) در ادات صله ابروی تو لامیه تیر نظر بیانیته تا انتهای
 غایت ایچون بکوش هوش با حرف صله و اضافت بیانیته در آورده ها حرف ترتیب
 موقوف فرصت لامیه در * محصول بیت * مصراع اول مصراع ثانی به
 مرهوندی سنک ابرو که نظر اوقتی عقل قول اغنه دل * کتوروب چکمشم
 و فرصته موقوفم یعنی ابرو که تمام عقل و فکر له نظر صالدم (حافظ به پیش
 چشم تو خواهد سپرد جان * در این خیال اربدهد عمر مهلم * به پیش چشم تو
 با حرف ظرف و اضافت لامیه لر در * محصول بیت * التفات طریقیله بیورر
 حافظ سنک چشمک او کنده جان تسلیم ایدیسر در بو خیال و فکر دهیم اگر عمرم
 مهلت و پرر شه حاصلی صاع اولورسم سکا جان ویرنک فیکرندهیم بیتده التفات
 رعایت ایلدیروله ایضا (بشری اذ السلامه حلت بیدی سلم * الله خد معترف
 غایه اللهم * بشری بانک ضعی و شینک سکونی و رانک فنی و الف مقصوره ایل
 مضد در بشری بشردن یعنی نصر یا بندن مشتلق معناسنه تعریفده و تکبیرده
 غیر منصرف در تأیث و لزوم الف تأیث ایچون وزنی فعلی در تقدیر امر فوع
 مبتدا خبری محذوف تقدیری بشری لکم دیمکدر مشتلق سزه معناسنه اذ بونده
 ادات تعلیلدر ته که آیت کریمه ده واقعدر (ولن یتفعکم الیوم اذ ظلمتم) لاجل
 ظلمکم معناسنه السلامه لفظ امر فوع مبتدا حلت فعل ماضی مفرد مؤنث
 غایبه نازل اولدی و قوندی دیمکدر بیدی سلم با حرف ظرف حلتیه متعلق و ذی
 اسماء مستندن صاحب معناسنه سلم لفظنه اضافتی لامیه در جمله فعلیه
 اعز ابدن محلامر فوع خبر مبتدا در ذی سلم لام قافیه ستندده تحقیق اولمشدر
 تکرار احتیاج بقدر جاره عجز و مقدم خبر خبر مبتدا معترفه اضافتی
 مضد در فاعله اضافتیدر معترفدن موصوف محذوف در تقدیری حذر جل
 معترف غایه لفظا منصوب مفعول معترف نعمه اضافتی لامیه نعم نونک کسری
 و عینک فحیلده نعمتک جعیدر بو غزلک اصلی بودر که شاه شجاع ترکه ایلده محاربه
 و مقابله به وار مشیدی پس انلری کسر ایلد * کد نصکره نه شیرازه کایچک
 خواجه بو غزلی نظم ایلش امدی انک شهر شیرازه کلمسی همان سلامت کلسیدر
 * محصول بیت * خواجه خطاب عام طریقیله بیورر مشتلق سزه که ذی سلمه
 یعنی شهر شیرازه سلامت نازل اولدی یعنی اللهم لطف و احسانی حلول و نزول
 ایلادی حاصلی شاه شجاع مقرر سلطنته کادی غایت نعمته معترف اولانک خبری
 اللهم کدر یعنی بویله عادل پادشاه سلامتله کاوب تخت سلطنته جلوس ایلان
 بر اولو نعمته در و ناولو نعمته معترف اولوب اللهم عذایدن زینعی سلامتله کادی
 نعمتیدون اللهم عذایدن (آن خوش خبریکه است که این فتح میده داد)

از مضرع

مفعول فاعلات مفاعیل فاعلن

تاجان فشانمش چو زروسیم در قدم * خوش خبر وصف ترکیبیدر اویو خبری
 دیکدر که حرف رابطه صفت این فتح تقدیری این فتح زادر ضرورت
 وزن ایچون راترک اولمشدر مرزده دادک مقدم مفعولیدر تا حرف تعلیل جان
 فشانم مقدم مفعولیدر فشانم فعل مضارع مفرد متکلم صاچایم یعنی تشار
 ایدیم معناسنه و شین ضمیر معناسنه چندان قدمه قید در تقدیری در قدمش
 دیکدر * محصول بیت * اول اویو خبری قنده در که بوقتحک مشتغلن و بردی
 تالتون واقع کبی ایاغنه جاتم تشار ایدیم یعنی بولنه جاتم فد او تشار ایدیم
 مصرع اولک معناسنی اول خوش خبر قنده در که بوسرده فتح و بردی ذین
 بیتک معناسنی فتح ایدیمش (پیمان شکن هر آینه کرد شکسته حال *
 ان الهود عند ملیک النبی ذم) پیمان شکن وصف ترکیبیدر عهد صبی
 معناسنه هر آینه البته دیکدر عهد عهدک جمعیدر پیمان معناسنه ملیک
 مالک معناسنه پادشاه ده ملیک دیر لر نهی نونک ضمی و هانک فنی والف
 مقصوره ایله نهیه نونک جمعیدر نونک ضمیله عقل معناسنه ذم ذمه نونک جمعیدر
 ذالک کنسری و میلک فتحیله ایکسیده امان و امانت معناسنه در اعرابدن
 تقدیر امر فوع خبران در تقدیرا مرفوع دیدک زیر حرف روی ضرورتیچون
 ساکن اوقنور * محصول بیت * ترکان شاه شجاعله ایلا کاری عهدی نقض
 ایدوب منهرم و شکسته حال اولد قلینه تعریض ایدوب بیوزر عهد صبی
 البته شکسته حال و پامال اولور زیر اعرابدن و پیمانلر ارباب عقول قنده
 نقضدن امین در یعنی اهل عقل نقض عهد ایلز پس عهد اولر قنده
 مضمون و مأموند زبر نقض عهدک مکافاتنی بیلور که البته ناقض عهد بد حال
 و شکسته بال اولور مصرع ثانیکنک معناسنی تحقیق عهدلر عقلار
 پادشاهی یعنی خالق عقول قنده اما تیلردر دین ملیک نهایی بیلز ایمش
 (از باز کشت شاه چه خوش طرفه نقش بست * آهنگ خصم اوبسرا پرده
 عدم) باز کشت رجوع معناسنه در شاهه اضافتی لامیه در نقضدن بونده مراد
 صورتدر آهنگ ایهام طریقیه مذکور در بد که باز کشت و نقضده
 آهنگ خصم اضافتی مصدرک فاعلنه اضافتدر وایه اضافت لامیه
 سیرا پرده عدم اضافتی بیانه در باز کشت و نقش و آهنگ و پرده مرعات نظیر
 طریقیه مذکور در که علم انعامک اصطلاحلرند بذر * محصول بیت *
 پادشاهک رجوعندن یعنی هجومندن نه خوش صورت بغلدی خصمکنک
 قصدی عدم سیرا پرده سنه یعنی پادشاه اوزرینه وار مغله هالک اولوب
 فانی اولدی سابقا ذکر اولدیدی که پادشاه شیرازی بعض متغلبه

شیرازدن اخراج ایلشیرایدی تکرار پادشاه عسکر جمع ایدوب اوزر لینه واروب
 منهرم و مخذول اولدیلر پس باز کشت بیوردی بویو گروهه اشارتدر رسته که
 عربیده کتر علی عدوده دیر لر چکنکم بر کسمنه منهرم اولدقدنصکره دونه دشمنی
 اوزرینه و دشمنی حمله سه (میجست از سحاب امل رحمتی ولی * جز دیده اش
 معاینه بیرون ندادیم * سحاب امل بیانه امل امیددر رحمت میجستستک
 مفعولی و یا حرف وحدت و یا تکیرولی اذات استدرالک معاینه آشکاره نم یاش
 معناسنه در * محصول بیت * خضم امید سحابندن بر مرحت استردی
 امادیده سی سحابنده غیری آشکاره طشمره بر نسنه نم ویرمدی یعنی سحاب
 املدن اکانسنه ترشح ایلدی الا کوزی سحابندن آشکاره اشک ترشح ایلدی
 حاصلی کربه و بکا ایلدی یعنی اللهم باران رحمت او مردی اما اشک چشمندن
 غیری باران ظهور ایلدی (در نیل غم فتاد و سپهرش بطنر کفت * الان
 قد ندمت و ما یقع الندم * نیل غم بیانه شاهک خصمی فرعونیه تشبیه
 ایلوب نیل ذکر ایلدی طنز طعن معناسنه در الان زمان حاضرک اسمیدر
 حرف تعریف معناسنی منتظم اولدیغیچون صبی قلندی قد بونده تحقیق
 معناسنی افاده ایدر ندمت فعل ماضی مفرد مذکر مخاطب علم باندن پشیمان
 اولدک دیکدر و او حرف رابطه جمله حالیه در یقع فعل مضارع ما عنا فیه ایله
 مصدر اولدیغیچون ما یقع فعل نفی حال مفرد مذکر غائبدر الندم تقدیرا
 مرفوع فاعلی مصدر در پشیمانلق معناسنه نونک و ذالک فتحه لرله * محصول
 بیت * شاهک خصمی فرعون کبی غم بیلنه دوشدی و فلک طعن طریقیه
 اکادیدی شندی عصیانکه نادم اولدک فرعون کبی که نیل دریاسنه غرق اولمغی
 تحقیق ایلدی اما حال بوکه پشیمانلق نافع اولدی یعنی عصیاندن توبه ایلدک
 فرعون کبی اما توبه یأس نافع دکل زیر اول کرل ایدی شاهک تبغی
 اوزر که حواله اولمزدن حاصلی صولک پشیمانلق اصی ایلز (ساقی بیاسکه
 دور کاست وزمان عیش * پیش آرجام و هیچ مخور غم ز پیش و کم * محصول
 بیت * ای ساقی کل که کل دوری و عیش زمانیدر او کومزه جام باده کتور
 و روز کارل ارتغندن واکسکندن هیچ غم و غصه بجه یعنی باده به مشغول اول
 و دیانک و ارغندن و بوقلغندن مغموم و منموم اوله (بشنوز جام باده که
 این زال نوعروس * بسیار کشت شوهر چون کیقباد و جهم * زال نوعروس یکی
 کلین اولمش قری یعنی اهل دیانک هر زمان برینه کلین اولور اما عاقبت آتی
 تلف ایدر کیقباد و جهم بر پادشاهک اسمیدر * محصول بیت * ای ساقی جام
 باده دن ایست که بویکی اره واران قری چون کیقباد و جهم کبی کو بیکلری

هلاک ایلدی یعنی دنیا ال وبرد بکنه اعتماد ایته که سنی یو و بکنه مرادی
 سمرتم کدر نه که شیخ عطار یو و ریت * چرخ مردم خوارا کر روزی دوم مردم
 پروست * نیست از شفقت مکر پرواره اولاغریست * حاصلی دنیا به تعلق
 زیاده و آنچه حسرتی زیاده اولور پس سکا عروس اولقن مقصودی سنی هلاک
 ایدوب حسرتله کوندر مکر شوهر دنیان ظاهر اسلاطین و اهل حکم
 مراد در (ای دل تو ملک جم مطلب جام می بخواد * کین بود قول بلبل بستان
 سرای جم * کین که حرف تعلیل بستان سرای ترکیب مزجی بستان ده
 واقع اولان خانه لوده مستعمل دراصلی سرای بستان ایدی * محصول بیت *
 ای کوکل سن ملک جی طلب ایله جام می طلب ایله زراجم بستان سرایک
 بلبلینک قولی بوایدی یعنی بوصوله ترغیم ایدردی (حافظ بکنج میکده دارد
 قرارگاه * کالطیر فی الحقیقه واللیث فی الاجم * حدیقه باغچه به
 دیر لاجم همزه نک و جیم و میل فحیه لیه لیه لیه نک جمیدر همزه و جیم و میل
 فحیه لیه لیه درت بش جمی دخی کاور اما بونده استیفاسی لازم دکل حاصلی
 قوری دیمکدر میشه معناسنه * محصول بیت * حافظ میخانه بوجنده
 قرارگاه طو تار یعنی مکان و منزلی میکده در باغچه ده بلبل کبی و قوریده
 ارسلان کبی یعنی نیچه که طیور حدایقه و لیون اجامده ثابت و مستقر در
 حافظ گوشه میخانه ده ثابت اولوب قرار طو تار و لیه ایضا (بی نوا ی سرور و ان
 با کل و کاشن چه کنم * زلف سنبیل چه کشم عارض سوسن چه کنم *
 زلف سنبیل و عارض سوسن بیانه لدر * محصول بیت * ای سرور و ان
 سوسن کاله و کاشنله نیلیه بی یعنی کل و کاشنی نیلیه بی زلف سنبیلی نه چکیم
 و عارض سوسنی نیلیه بی یعنی سن اولیجه بونلر کز (آه کر طعنه بدخواه
 ندیدم رویت * نیست چون آینه ام روی زاهن چه کنم * طعنه بدخواه
 لامیه بدخواه وصف ترکیبیدر کشینک پرامن لغنی استیجی یعنی دشمن آینه که
 اشعار بجمده ذکرا و لسه مراد دمیشتی آینه در آشن قیدی انکیچوندر
 * محصول بیت * آه کیم دشمنک طعنندن یوزیکی کوره مدم یعنی بجا آمدن
 یوز که اغیار حاضر اولدقه بقمه مزم نیلیه بی یوزم آینه کبی دمر دن دکلدر
 یعنی یوز بر کیدوب دشمن حضورنده بجا آمدن و طعن دشمندن یوز که بقمه مزم
 (بروای ناسخ و بردر دشمنان خرده میسر * کارفرمای قدر میکند این
 من چه کنم * کارفرمای قدر بیانه کارفرمای وصف ترکیبیدر ایش یورجی
 معناسنه * محصول بیت * ای واعظ و ارکیت و در دکلر اوزرینه خرده طو ته
 یعنی باده نوشلدر دخیل و طعن ایله زیر او ایشی قدر یورجیسی ایشلر نیلیه بی

از بحر مل
 فاعلاتن فعلاتن فعلین

یعنی بنم در دکلر کم از لیدر که دفتر قدرده ناستدر پس محل طعن دکل (برق
 غیرت چو چنین میجه از مکمن غیب * تو یغرم که من سوخته خرمن چه کنم
 * برق غیرت بیانه میجه فعل مضارع مفرد غائب جهیدندن بحسب
 لغت صجزار دیمکدر اما شمشک اتلعه دهده استعمال ایدر لر نه که کاستانک
 بویننده واقعدر بیت * بکفت احوال ما برق جهانست * دخی پیدا و دیکردم
 نه انست * جهان چیمک فحیه صفت مشبهه در جهیدندن صجرغان دیمکدر
 اتلغان معناسنه بونده میجه اتلور معناسنه درمکن اسم مکاندر
 کن یکمن دن یعنی نصر باندن بوصوق و راجتی بر بوصوبه کین دیر لغیه
 اضافت بیانه در من سوخته خرمن اضافتی بیانه در * محصول بیت *
 چونکه غیرت شمشکی غیب کینکاهندن بونجیلن اتلور یعنی غیرت عشق
 غیبیدن چونکه بولجه ظهور ایدرسن یور که بن خرمنی یاغش نیلیه بی یعنی
 آتش عشقه نیچه تحمل ایدیم کاه اولور که شمشک خرمنه البشوب یا قوب
 یاندر بونده خرمنندن مراد وجودیدر یعنی بن وجودی یاغش عاشق برق
 عشقه نیچه تحمل ایدیم (شاه ترکان چو پسندید و بچاهم انداخت *
 دستگیر ایشود لطف تمنی چه کنم * شاه ترکاندن بونده مراد افراسیابدر که
 زمانه ما وراء النهر پادشاهی ایدی پسندید بونده لایق کوردی معناسنددر
 بچاهم با حرف صله میم متکلم معنا جهندن انداخته مقیددر ضمیر منصوب
 متصل معناسنه دستگیر وصف ترکیبیدر بحسب لغت ال طو تینی دیمکدر
 اما مراد معین و ظهیر اولقدر تمنی رستم زالت لقبیدر و بعضلر دبدیلر که
 اسفندیارک لقبیدر اما بونده رستم مراد در خواجسته نک بویی شاهنامه
 قصه لرندن بر بنه تلمیحدر قصه نک اصلی بودر که رستم زالت بر فرزند ایشی
 اوغلی و ایدری بر یلوان که آدی بیژن ایدی بای عربینک کنسری و زای
 بجمینک فحیه بوییژن مذکور افراسیابک قزنی شودی عاقبت افراسیاب
 بو حالدن اکاه اولوب و طو توب بیژن بر قیویه حبس ایدوب قویونک اغز بنه
 بر آغز طابش قودی اما بیژنک بر رار یولداشی و ارایدی بیژنک احوالی نجسس
 ایلدی کوردیکه مذکور طریقله محبوسدر پس واردی رستی بوقصه دن اکاه
 ایلدی رستم دخی براییک برار یولداش اکوب واردی قویونک اغزندن طاشی
 قالد بر و بکنندی قیویه صارقتدی بیژن دخی کوردی صارقان کندر ستمکدر
 پس کنندی انکله صاروب بوقاروبه چکدر دی خاقانی مرآت الصفا نام
 قصیده سنده که مطاعی بودر مطلع * مرادل پیر تعلیمست ومن طفل زبانداش
 * دم تسلیم سر عشر و سر زانو دبستانش * بویتهده بوقصه به تلمیح یور مشدر

بیت * چوبیزن داری اندر چه خنوب افراسیاب اسما * که رسم در کیست
 و نه منکی زیر خفتاش * نه منکدن مراد کند درو خفتان صواش کی پی پس
 * محصول بیت * شاه ترکان چونکه لایق کوردی و بنی قویویه آندی یعنی
 حبس ایلدی اگر رسم زالت لطفی معین و ظهیر اولزسه نیلیه بم یعنی رقیب که
 بنی جفا و اذانداته حبس ایلکه لایق کوردی اگر جانان بکامعین و ظهیر
 اولوب تخلص ایلزسه نیچه ایدوب نیلیه بم دیکدر (مددی کر بچراغی نکند
 آتش طور * چاره تیره شب وادی ایمن چه کنم * مددی یا حرف تکیر بچراغی
 یا حرف وحدت آتش طور دن مراد حضرت موسایه کورین آتشدر
 طور طاعتدن چاره ناک تیره شبه اضافی مصدر له مفعولنه اضافی قیبلندندر
 وادی به اضافی لامیه وایمنه بیانیه در * محصول بیت * آتش طور اکر بر چراغله
 مند دایلزسه وادی ایمنک قرا کاق کیچه سنه نه چاره ایلیم بم بوبیت قرآن
 شریفده حضرت موساقصه سنه تلمیح در تفصیلله کورمک استین تفسیر لره
 نظر ایلسون (حافظا خلد برین خانه موروث منست * اندرین منزل ویرانه
 نشین چکنم * خلد بونده جنت معناسنه در برین با حرف استعلا و یا حرف
 نسبت و نون حرف تأکید جنت اعلا دیکدر خانه موروث ارثله انتقال ایلین
 خانه نشین او توراجق بر یعنی میشده ده ارسلان و سائر حیواناتک یتاغی و کیچه
 ایله قوش او توراجق بونده فتحده و کسرده جائزدر منزلک ویرانه نشین
 اضافی بیانیه در ویرانه او توراجق بر دیکدر * محصول بیت * ای حافظ
 فردوس اعلا بمن بابامدن قالمش خانه موروث یعنی آدم اتادن ارثله انتقال
 ایلش اومدر بو ویرانه نشین منزله نیلیه بم یعنی دنیا که ویرانه نشیندر
 نه ایلیم بم بونده حاصلی خلد نعیم وارا بکن بو خراب ایداده نیلیه بم مصراع
 تائینک معناسنی بو ویرانه اوده او توروب نیلیه بم دین بو ویرانه منزله مکان
 نیلیه بم دین بیتک معناسنی ویران ایلشلروله ایضا (بتیم کر کشد دستش نکیرم *
 و کر تیرم زند منت پذیرم * پذیرم فعل مضارع متکلم وحده قبول ایدرم دیکدر
 و جائزدر که منت پذیر وصف ترکیبی اوله پذیریدن منت قبول ایدیمیم
 دیک اوله * محصول بیت * اگر جانان بنی قلجله دپلی اولورسه انی طوتمایم
 یعنی مانع اولیم قتله را کر بکاوق اوررسه منت قبول ایدم یعنی جائه منت
 ییله یعنی جاناندن هر نه که کاورسه جان و دلدن قبول ایدم اکر زهروا کرشکر
 کان ابروی مارا کو برن تیر * که پیش دست و بازویش بچیرم * کان ابروی
 وصف ترکیبیدریای قاشلی معناسنه مایه اضافت لامیه در که حرف تعلیل بچیرم
 فعل مضارع متکلم وحده اوله بم دیکدر (محصول بیت) خطاب عام طریقله

رد سروری و شعی
 از بجز و زج
 مفاعیلن مفاعیلن فعولان

بیور برزم بای قاشلی جانانزه دی بزه او قلن اور یعنی بزی تیر که نشان ایله تا که الی
 و بازویی او کنده اوله بم یعنی او کنده قربان اوله بم (غم کیتی کر از پایم در آرد *
 بجز ساغر که باشد دستگیرم * غم کیتی لامیه پایم میم متکلم معنا جهتندن
 در آرده مقید در ضمیر منصوب متصل معناسنه در آرد مرآتقدیرنده که
 بونده ایدر کیم معناسنه * محصول بیت * اگر جهانک غمی بنی ایاقدن
 کتوررسه یعنی بنی یعقوب پایمال ایدر سه ساغر دن غیری کیم اولور دستگیرم
 یعنی ایلیم یا شوب بنی ایاقدن کیم قالدرد یعنی بکامعین کیم اولور ساغر دن غیری
 (برای آفتاب صبح امید * که در دست شب هجران اسیرم * آفتاب صبح امید
 اضافت لری بیانیه و لامیه در * محصول بیت * ای امید صبا حنک آفتابی
 طلوع ایلد ز راهجران کیچه سنک النده اسیرم (بقریادم رس ای پیر خرابات * بیگ
 جرعه جوام کن که بچیرم * بقریادم با حرف صله رس فعل امر مفرد مخاطبدر
 رسیدندن ایرش دیکدر بیگ جرعه با حرف مصاحبت که حرف تعلیل (محصول
 بیت * بنم مددیمه ایرش ای میخانه پیری بنی بر جرعه ایله جوان ایله که بچیرم یعنی
 بنی بر قدح باده ایلد احیا ایلد) بکیسوی تو خوردم دوش سو کند * که من از پای
 تو سر بر نکیرم * محصول بیت * سنک کیسو که بمن ایلدم دون کیچه که بن
 سنک ایاعکدن باشی قالدردیم یعنی سرفکندله اولم (بسوز این خرقة تقوی
 تو حافظ * که آتش شوم دروی نکیرم * محصول بیت * ای حافظ بو تقوی
 خرقة سنی یاق که اکر آتش اولورسم اگا آتشیم یعنی آتش اولورسم اگانا نیر
 ایلیم که ایچنده سن نیله سارسن پس امدی سن یاق که سکا ضرری دیکسون
 مصراع تائینک معناسنی که اکر اود اولورسم اکا طوتمایم دین و که فرضا
 اکر آتش اولم اگانا نیر ایتزم دین عجب مؤثر سو بملشلروله ایضا (تو همچو صبحی
 ومن شمع خلوت سحر * تبسمی کن و جان بین که چون همی سپرم * صبحی
 یا ضمیر خطاب شمع خلوت اضافی لامیه در و خلوتک سحره بیانیه تقدیری
 شمع سحر تبسمی یا حرف وحدت و او حرف عطف جان سپرم مقدم مفعولیدر
 سپرم فعل مضارع متکلم وحده سپردندن تسلیم ایلک و اصمراقی (محصول بیت
 سن صبح کبی سن و بن سحر شمع کبی بم بر تبسم ایلد کور که عشقه کیچه جان
 تسلیم ایدرم یعنی سن صباح کبی کول و آجل که بن صباحه دلقلان شمع کبی
 سکا جان فدایدوب سو یونیم دیکدر زرا شمع صباحه قالنجه یا کندی
 سو یونرو یا سو بندر لر (چنین که در دل من داغ زلف سرکش تست * بنفشه زار
 شود تربتم چو در کذر * داغ زلف سرکش تست اضافت لری لامیه و بیانیه
 و لامیه در تر به دن مراد قبر در در حرف تأکید کذر فعل مضارع متکلم

از بحر و شمع
 مفاعیلن مفاعیلن فعولان

و حده یکم دیکدر یعنی فوت اولم * محصول بیت * بونجیلین که بنم کو کله
 سنک سرکش زلفک داغی واردر یعنی کو کله داغ سودا سی وار اولجک مقبرم
 طبرانی بنفشه لک اولور یعنی زلفک سودا سیله فوت اولیجق قبرمده انک اثری
 سنبلر و بنفشه لک و رایلیه حاصلی قبرم اوستی سنبل زار و بنفشه زار اولور
 (براستان امیدت کشاده ام در چشم * که یک نظر فکنی خود فکندی از نظرم *
 آستان امیدت اضافت لری بیایه و لایمیه در در چشم بیایه که حرف تعلیل
 یک نظر فکندی مقدم مفعولی فکنی فعل مضارع مفرد مخاطب صالاسن
 خود بونده تحسین و تزین لفظ ایچوندر فکندی فعل ماضی مانبی مفرد مخاطب
 صالک و براقده دیکدر از نظرم میم معنا جهندن فکندی یک ضمیر
 منصوب متصلیدر نظردن بی صالک دیکدر * محصول بیت * سنک
 امیدت آستانه کوزم قپوسنی چشم یعنی سکا امیدم کوزنی چشم تا که بکار
 نظر صالاسن سن خود بی نظر کدن صالک و براقده یعنی سندن عین عنایت
 امید ایدم ایدی سن خود بی التفاتدن دوشردک (چه شکر کویت ای خیل
 غم عقال الله * که روزی کسی آخر غمی روی زبرم * خیل غم بیایه خیل بلوک
 والای معناسنه در عقال الله جمله د عایه حشو ملج واقع اولمشدر که حرف
 تعلیل روزیکسی بیایه آخر ادب تا کید و تقریر بونده اسعد رقیه معناسنه
 عندد دیکدر زبرم فکندن دیکدر * محصول بیت * ای غم آلائی سکانه شکر
 دیهیم الله تعالی سندن بلای دفع ایلیه که یکسک کوننده البته یا مکن
 کتزن غم کندی به ملازم اولوب کندیکن بیاند (غلام مردم چشم که
 باسیاه دلی * هزار قطره بیارد چودرد دل شرم * سیاه دل بیرحم ظالم
 معناسنه در یا حرف مصدر بیارد بونده متعدیدر یا غدر دیکدر * محصول بیت
 کندی کوزم مردمینک قوییم که بوقدر مرحتسز لکله یک قطره یا ش
 یا غدر چونکه کوکل دردی شمار و حساب ایدم یعنی کوکل دردی عدا بد بجه
 بی آچید بغندن یک قطره اسن دو کر حاصلی بنم حالمه اغارم دم چشمه
 سیاه دل بیوردیغی زیاده خوب واقع اولمش (بهر نظر بت ما جلوه میکند لیکن
 * کس این کرشمه نیست که من همی نکرم * محصول بیت * بزم بزم هر نظره
 جلوه ایدوب عرض جمال ایلر یعنی هر کسه کندی سیرایتد بر امان کوردیکم
 اندن ناز و شیوه بی کیمسه کورمن یعنی بکار کورند یکی کبی کیمسه کورمن
 دیکدر خواهجه کندی سنک مبصر اغن بیان ایدر (بحال حافظ اکر یار
 بگذرد چون باد * ز شوق در دل آن تک کفن بدرم * محصول بیت * خواهجه
 التفات طریقیله بیوررا کر یار حافظ کبرینه باد کبی گذر ایدوب او غرار سه

شوقدن

شوقدن اول طار قبرک ایچنده کفتی بر تارم حاصلی یارک قبرمه او غراما سی
 شوقدن بی اختیار اولوب طار قبرک ایچنده کفتی اوستمه غنچه کبی چالک ایدرم
 وله ایضا (تا سایه مبارکت افتاد بر سرم * دوات غلام من شد و اقبال چاکرم *
 تا آید غایت ایچوندر منند کبی سایه مبارکت بیایه و لایمیه در تاضیر خطاب
 اقبال لفظی عجم دولت و سعادت معناسنه استعمال ایدر چاکر قولدر
 * محصول بیت * اولوقدن بری که سنک مبارک کولک بنم باشم اوزر بنه
 دوشدی دولت قول اولدی و سعادت چاکرم یعنی سکا اتساب ایدلی بکادینا
 دواتی و سعادت ال ویردی (شد سالها که از سرم رفته بود بخت * در دولت
 وصال تو یاز آمد از درم * شد بونده صبر و رت ایچون رفت معناسنه اولوق
 ممکندر * محصول بیت * ییلار اولدی و با کندی که با مکن دولت و سعادت
 کتمش ایدی اما سنک و صالک دولتندینه قپومدن کادی (بیدار در زمانه
 ندیدی کسی مرا * در خواب اگر خیال تو کشتی مصورم * ندیدی یا حرف
 حکایت کسی یا حرف وحدت کشتی یا حرف حکایت مصور لغتده منقش
 معناسنه در اما بونده برنسنه نک شکلی و صورتی کورنک معناسنه در
 * محصول بیت * زمانه ده بی بر کیمسه او یانق کورمزدی اکر دوشده سنک
 خیالک بکامتشکل اولیدی یعنی دوشده سنک خیالک کورمک میسر
 اولیدی او یقودن باشم قالدردم (من عمر در غم تو بیایان برم ولی *
 باورمکن که بی تو زمانی بسر برم * محصول بیت * سنک غم سکه بن عمری
 حده و غایت ایدرم اما اینانکه که سنسز بر زمانی حده و غایت ایدم یعنی غمه
 عمر کورمک ممکن و قابلدر اما سنک فراقکده بر زمان کچورمک ممکن دکلدر
 حاضلی عمر سز اولور اما سنسز اولغزدیمکدر (درد مرا طیب نداند و ا که من
 بی دوست خسته خاطر و بادوست خوشترم * محصول بیت * بنم در دیمه
 طیب در او علاج ایدم بیلز یعنی علاج ایلکه قادر دکلدر زیر این دوست سز
 خسته خاطر و دوستله خوشترم یعنی بنم علاج دوست و صالیدر (کفتی
 میار رخت اقامت بکوی من * من خود بیجان تو که ازین کوی نکندرم
 * محصول بیت * جانانه خطاب ایدوب بیوررای جانان سن دیدک که اقامت
 اسبابی بنم محله که کتورمه یعنی محله که کوک قرار ایله جوانده بیورر بن خود
 سنک عزیر جانک ایچون بو محله دن کیم یعنی بو محله بی ترک ایلیم بونده اقامت
 ایدرم دیکدر (هر کس غلام شاهی و بلوک اصفیست * حافظ کینه بنده
 سلطان کشورم * شاهی و آصفی یاری وحدت ایچوندر سلطان کشوردن
 مراد کند سنک پادشاهیدر حافظ منادی اداتند احوذ و قدر تقدیری ای حافظ

از بحر ضارع

مفعول فاعلات مفاعیل فاعلن

من کیسه بنده بی * محصول بیت * هر کیسه بر باد شاهک قوی و بر وزیر ملک ملوک
 یعنی عبدی اما ای حافظ بن اقلیم سلطانیتک اکسکالی بنده سیم یعنی شیراز
 بادشاهنک کتر بنده سیم و له ایضا (جوزا سخن نهاد حایل برابرم * یعنی غلام
 شاهم و سو کند میخورم * جوزا بر روح فلکک برینک اسمیدر که بر روح اون ایکیدر
 نه که نصاب صبیانده بازار قطعه * بر جهادیدم که از مشرق بر آوردند سر *
 جلد در تسبیح و در تهلیل حی لا موت * چون حل چون نور و چون جوزا
 و سر طان واسد * سبیله میزان و عقرب قوس و جدی و دلو و حوت *
 پس جوزا لغتده اجوزا مؤتید را جوزا ورته سی آق قوجه دیرلر اگر قویونک
 اورته سی آق اولور سه جوزا دیرلر و جوزا بر حی کویا که بلدن یوفارسی
 ایکی کوده لی بر انسا ندر انکیچون عرب اکاذ و الجسدین و عجم دویسکردیر معلوم
 اوله که برج دید کلری بر نیجه کوکبک اجتماعندن عباتدر مثلاً بر نیجه کوکبک
 اجتماعنی قوزی به تشبیه ایدوب برج حل دیدیلر و بر نیجه سنی اوکوزه تشبیه
 ایدوب برج نور دیدیلر و قس الباقیه علیهما و جوزانک ایکی کوده لی اولدیغنی
 اوستنه حایل آلمش انسانه بکزدیرلر انکیچون خواجه حایل نهاد برابرم یعنی
 قارشیمه قارشیدسنه حایل قومقدن مقصودی مصراع ثانی بی بیان ایدر
 سو کند بین معناسنه * محصول بیت * برج جوزا سحرده حایلنی قرشومه
 قودی یعنی شاهک قوی بی مین ایدرم حاصلی شاهه بنده اولدیغنه عین ایدر
 شاهدن مرادی سلطان منصور در که دال قافیه سنده اجالا ذکر یکم شدی
 (ساقی بیا که از مدد بخت کار ساز * کاهی که خواستم ز خدا شد میسر *
 مدد بخت کار ساز اضافت لری لامیه و بیانیته در کار ساز وصف ترکیبیدر سازیدندن
 ایش او کار بی معناسنه کاهی یا حرف وحدت که حرف رابط صفت ز خدا
 خواسته متعلقدر * محصول بیت * ای ساقی کل که کار ساز ظالعک مددندن
 یعنی معین و ظمیر بختک مددندن بر مرادیکه اللهم انی استرم میسر اولدی
 (جایی بده که باز بشادی روی شاه * پیرانه سر هوای جوانیست در سرم *
 جایی بده که مقدم مفعولیدر و یا حرف وحدت که حرف تعلیل بازادات تأکید
 بشادی یا حرف سبب بشادی روی شاه اضافت لری لامیه لر در مصراع ثانی به
 مر هو ندر پیرانه سر بیرلک وقتنده هوای جوانیست مصدرک مفعولنه
 اضافتیدر و یا حرف مصدر و یا حرف وحدت * محصول بیت * ساقی به خطاب
 ایدوب بیوررای ساقی بر قدح باده ویرکه شاهک یوزینک شاد لنی سبیلله
 بیرلک وقتنده یا سخته جوانلق هواسنی واریغنی پیرلکده یکتلک آرزوسن ایدرم
 و یا بر جوان هواسن ایدرم یعنی عاشق اولقی آرزوسن ایدرم (راهم مزین بوصف

از بحر مضارع
 مفعول فاعلات مفاعیل فاعلان

زلال خضر که من * از جام شاه جرعه کش حوض کوثرم * بوصف یا حرف
 مصاحبت زلاله اضافت مصدرک مفعولنه اضافتیدر و خضره اضافت
 لامیه که حرف تعلیل من مصراع ثانی به مر هو ندر جرعه کش وصف ترکیبیدر
 جرعه ایچینی معناسنه حوضه اضافت اسم فاعلک مفعولنه اضافتیدر
 و کوثره بیانیته * محصول بیت * ای ساقی زلال خضر و صفیله یعنی آب حیات
 نعره صفیله بنم یولم اورمه یعنی تکافریب و برمه زیر این شاهک جامشدن حوض
 کوثر جرعه کشیم یعنی قد حندن جنت شیرایک ایچرم (شاهامین اربعرش
 رسام سر بفضل * ملوک این جنابم و مسکین این درم * سر بفضل بیانیته
 * محصول بیت * ای شاه اگر بن فضل تختی غرشه ایرشد بر رسم یوختنا بک
 قوی و یو قیونک مسکینی و درمندی بم حاصلی سنک قولک و دعا کویکم
 هر نقد فضل زیاده اولور سه (من جرعه نوش بزم تو بودم هزار سال * کی ترک
 اینخورد کند طبع خورکم * خورک معتاد معناسنه در اینخورد لغتده صواد
 معناسنه در یعنی صوانحق بر اما یونک کی برلرده حصه و نصیب معناسنه در
 * محصول بیت * شاهه خطاب ایدوب بیورر یینک ییل بن سنک بزمک
 جرعه نوشی اولدم یعنی یینک ییلد نهری سنک لطف و احسانک کوره کلشم
 پس بچن محل لطف و احسانی ترک ایلله بنم لطف و کریمکه متعود اولان طبعم
 یعنی یو نیجه ییل احسانک کورد کد نصکره سنی ترک ایلک احتمالی یوق یوقصه نک
 اصلی بودر که شاه منصورک اوغلی خواجه بی یانه آلوب سنجاغند ایلک استدی
 و خواجه امتناع ایدوب یوقصیدمی نظم ایلش (و ریاورت نمی شود از بنده
 این حدیث * از گفته کمال دلیلی بیاورم * محصول بیت * واکر سکا بوسوز
 ینده دن باور ایلر سه یعنی سوزی اینا بزمک کمال اسماعیل اصفهانی کلماتدن
 دلیل کتوره بم یعنی انک سوزیله حالیمی استشهاد ایده یمکه اولدیمشدر (کر برکنم
 دل از تو و بردارم از تو مهر * این مهر بر که افکنم آن دل بجا برم * محصول بیت *
 اگر کوکلی سندن قالدیرم و محبتی سندن قویارم یو محبتی کیمک اوزرینه
 صلابم یعنی محبتی کیمه براقه بم و بوسکا محبت ایلین کوکلی نره به ایلده بم یعنی
 سندن اشیه کیم وار که کا محبت ایده یم و انک خدمتنه و ارایم خواجه بوییتی
 کمالک بر قصیده سندن نصعین ایلشد که مطایع بودر مطلع * روزی و طاء کحلی
 شب در سر آورم * بکر بزم از جهان که جهان نیست در خورم (عهد الست
 من همه با مهر شاه بود * و ز شاهراه عمر بدین عهد بگذرم * محصول بیت *
 ینم عهد الستم جمیع شاهک محبتیله اولمشدر یعنی شاهه محبت از لیدر دخی
 عمر شاه را هندن یو عهدله یکیسرم یعنی محبت شاهله دینادن کیدیسرم

حاصل شده محبت ازلی وابدیدر که نقصان پذیرد کادر (منصور بن محمد غازیت
 حرم من * وزاین نخست نام بر اعدا مظفر * محصول بیت * منصور بن محمد
 غازیت بنم جایلم یعنی بواسطی جایل برینه طورم و بومبارک آمدن اعدا اوزرینه
 غالب یعنی اسم منصور سبیل اعدایه غالب حاصلی بواسطی جایل ایلدیکمدن
 دشمن اوزره نصرت صاحبی یعنی مدد و حرم منصور در که اعدا اوزرینه
 انک سبیل مظفر منصور و مظفر ذکری تناسب طریقله در (کردن
 چو کرد نظم تریانام شاه * من نظم در حراکت از که کترم * محصول بیت *
 فلک چون که تریا عقدی شاهک نامنه ایلدی بن در کبی نظمی نیچون ایللم
 کیدن اکسکم حاصلی فلک که شاهک متدخی اوله بن نیچون اولم فلکدن نم
 اکسکدر بنم (شاهین صفت چو طمع چشیدم ز دست شاه * کی باشد
 التفات بصید کبوترم * محصول بیت * شاهین کبی چون که شاهک لندن اقمه
 طاندم یعنی شاهک که نعمتین بیش اولم بن التفات اولور کو کرجین شکارینه
 یعنی شاهین دکه اوفی تفک صیده تنزل ایلز یعنی بنکه پادشاهک رعایتنه اعتبار
 ایلش اولم بر سنجق بکینک رعایتیه قانع اولور می پادشاهک ملازمتی
 اوغلینک خدمتته ترجیح بیورر (ای شاه شیر کیر چه کم کردار شود * در سایه
 تو ملک فراغت میسر * ارشود مضراع ثانی به مهر هوندر * محصول بیت *
 ای ارسلان طوطی یعنی ارسلان غلبه ایدچی پادشاه نه شینک اکسک اولور یعنی
 قدر تکه نه نقصان و برر سایه دولت و سعادت تکه بکاملک فراغت میسر اولسه
 یعنی بکا کفایت مقداری رعایت ایلست که دنیا قیدین چکه میوب همان
 شاعرلک ایلسم و سکا قصاید و مدایح سویلسم که قیامت ده دل آدل آگاه
 دیمکدر (بال و پری ندارم و این طرفه تر که نیست * غیر از هوای منزل
 سیرغ در ستم * بال قناد یعنی قوش قنادی پر بای عجمیل قناد و لک
 معناسنه در * محصول بیت * بال و پرم یوقدر و بوجبر کدر که عنقا منزلدن
 غیری باشنده بر آرزو و هوس یوقدر یعنی بنم ذاتمه هیچ استحقاق یوق
 اما شاهک قریب استرم حاصلی شاهک تقریبی نمی ایده رم بنده کالیافت
 یوق ایکن (شعرم بمن مدح تو صد ملک دل کشاد * کوی که تیغ تست
 زبان سخنورم * بمن با حرف سبب بمن مدح تو اضافت لری لامیه لدر مدح
 تو مصدرک مفعولنه اضافتیدر ملک دل بیاینه زبان سخنورده بویه در
 و فارسیده نسبت معناسنی افاده ایدر سخنور سوزلی دیمکدر یعنی سوزه مالک
 و قادر معناسنه * محصول بیت * شعرم سنی مدح ایلمک برکتیه یوز کو کل
 ملک کنی فتح ایلدی یعنی قلوب خلقده تأثیر ایلدی حاصلی هر ایشیدن قبول

ایلدی گویا که زبان سخنورم سنک قلبیکدر که فتح مالکده بی مثال
 و بی نظیر در یعنی سنک تیغ فتح مالک ایلدیک کبی بنم شعرم فتح قلوب
 ایلر سنک بمن مدح حمله حاصلی سکامداح اوله لی شعرم مقبول قلوب اولدی
 (برکشتی اگر بگذشت چو باد صبح * نه عشق سر و بونه شوق صنوبرم *
 محصول بیت * اگر باد صبح کبی برکشته اوغرا یوب کچدم ایسه نه سر و عشق
 باشنده و ایلدی و نه شوق صنوبر یعنی بونلرک آرزوی و هوا سیه کاشنه
 واردم (بوی تو می شنیدم و بر یاد روی تو * دادند ساقیان طرب یک دو
 ساغر * ساقیان طرب بیاینه در * محصول بیت * کاشنده سنک فوق
 ایشیدرم و سنک رویک شوقه طرب و سرور ساقیلری بکار برایکی قدح و بر دیر
 یعنی کاشنه و ارعه سبب سنک رویک یادیدر که انده و ارغیه بکاسر و روحور
 حاصلدر (مستی باب یک دو غیب وضع بنده نیست * من سالخورده پیر
 خرابات پرورم * سالخورده یشامش معناسنه در پیر خرابات پرور بیاینه در
 خرابات پرور وصف تر کینیدر میخانه نک پاشمش یعنی میخانه ده تربیه اولشم
 دکه بنده الله مست اولم دیمکدر * محصول بیت * برایکی دانه اوزم صویله
 مستلک بنم ایشم و وضع دکلدر یعنی بر پاره پاره ایلد بن مست اولم ز بر این
 یشامش میخانه ده نشو و نما و باش پیرم یعنی میخانه لربیه سنه قارن پیرم پس
 برایکی قطره اوزم صویله مست اولم بنم وضع و شام دکل (باسیر اختر و قلم
 داوری بیست * انصاف شاه باددین قصه داورم * داوری با حرف مصدر
 حکومت معناسنه * محصول بیت * فلک و یلد ز سیرله حکومت چو قدر یعنی
 بونلرله دعوام و لدر پادشاهک انصافی بوقصه ده حاکم اولسون یعنی
 بوقضیه ده عدل و انصافله حکم ایلسون (شکر خدا که باز دین اوج بارگاه *
 طاوس عرش می شنود صیت شهرم * شکر خدا مصدرک مفعولنه اضافتیدر
 که حرف بیان بازادات تأکید اوج بارگاه اضافتی لامیه بارگاه اوستی دیمکدر
 طاوس عرش لامیه مراد حضرت جبریل امین در صیت شهر لامیه صیت چاو
 معناسنه در و شهر قنادیلکی اما بونده قناد مراد در ذکر جز و اراده کل طریقله
 محصول بیت (خدا به شکر که بوبارگاهک اوستنده حضرت جبریل بنم قنادیلک
 اوازی ایشیدر یعنی بوعالی بارگاهه انتساب ایده لی نام ادلی دنیا به منتشر
 اولد یغندن غیری فلکده ملکاردخی نام ایشیدر یعنی افلاک و عناصر در ادم
 شهرت بولدی (شبل الاسد بصید دلم حله کرد و من * کر لا غرم و کر نه شکار
 غضنفرم شبل شینک کسریله ارسلان یاوریسی پس اسد ذکری تجرید طریقله در
 بصید دلم با حرف صله و اضافت مصدرک مفعولنه در و او حرف حال من مصراع

ثانی به مرهون در شکار غضنفرم اضافی مصدر لک فاعله در غضنفر ارساله
 دیرلر * محصول بیت * خواجده شهزاده بی شکیل اسده و پادشاهی غضنفره
 تشبیه ایدوب سورر شبل الاسد کوکام صید ایلک ایچون بکاحله و هجوم ایلدی
 اما حال بوکه بن اکرلا غرم واکرلا غردکلم ارسالنک شکاریم یعنی شاهزاده
 کوکلی آلق ایچون چوق کرم و لطف ایلدی اما بن پادشاهک نعمتی ترک
 ایدوب اکا ایدوب کتم مصرع نائینک معناسی اویوزلا غرم یوقسه غضنفرلر
 شکاریم دین عجب جریدار معنا و برمش (نام زکارخانه عشاق محبوباد *
 کرخ حجت یو بود شغل دیکرم * محصول بیت * آدم عاشق کارخانه سندن
 محو اولوب هر کزاکلمسون یعنی آدم یوق اولسون اگر سنک محبتکدن غیری شغل
 واریسه یعنی سنک محبتکی ترک ایدوب شاهزاده به میل ایلیم هر قدر که
 بکار عایت ایلر سه ده (ای عاشقان روی تو از دره بیشتر * من کی رسم یوصل تو
 کر ذره کترم * ای حرف ندانمادی محذوف تقدیری ای شاه در عاشقان روی
 اضافی اسم فاعلک مفعولنه اضافی در و تویه اضافت لامیه در * محصول
 بیت * ای شاه سنک رویک عاشق لری ذره دن زیاده در بن سنک وصله که حق
 ایشیه یلورم که ذره دن اکسکر کم یعنی سنک محبتکه لایق دکام زیر از دره
 مقدار نجه دکام (بنا بمن که منکر حسن رخ تو کیست * نادیده اش بکزلک
 غیرت برآورم * منکرلک حسنه اضافی اسم فاعلک مفعولنه اضافی در
 و حسنک رخه مصدر لک فاعله در و تویه لامیه تا حرف تعلیل کرلک بحیاق
 و قلم تراش برآورم چقارم دیکدر * محصول بیت * بکا کوستر که سنک یوزلک
 کوزلک کینه منکر کیمدر تا کوزنی غیرت بیجا غیله چقاره یم یعنی سنک رویک
 حسنه منکر اولان کوزرمد کورمش معلول کوزدر پس چقماغه
 لایق کوزدر (بر من فتاد سایه خورشید سلطنت * اکنون فراغت
 ز خورشید خاورم * سایه خورشید سلطنت اضافت لایمه و بیانه در مجازا
 خورشید خاور لامیه خاور مشرق (محصول بیت) بنم اوزر یمه سلطنت کونشیک
 کواکه می دوشدی یعنی شاه که ظل الله در انک لطف و احسانی سایه سی
 اوسته دوشدی پس شمدی شمس خاور دن فراغت واری یعنی پادشاهک ایام
 سعادتده هیچ کیمیه احتیاج یم یوقدر یعنی شهزاده رعایتندن فراغت و ار در
 (مقصود ازین معامله بازار تیر نیست * نه جلوه میفر دشم نه عشو میخرم *
 * محصول بیت * یومعه ایلدن مقصود یوکفت و کودن مراد بازار قدرتی
 دکادر یعنی بکاشاه زیاده التفات ایلسون دیوسو یلم یوسوز لری جلوه صاع
 و عشو صافون المم یعنی کندیمی صافون خود فرو شلق ایلیم و کسه نک

غزوری و خود فرو شلقی المم حاصلی نه کسه نازینه و غفر نه التفات ایدرم
 ونه کسبه ناز و غفر ستارم (حافظ زجان محب رس و لست و آل او * حقار بن
 گواست خداوند ااورم * محصول بیت * حافظ جان دن محب رس و لدر و آل
 رسول حقا که بود عوا و وزیر نه شاهد در حاکم اقدم یعنی پادشاه یسلور که
 بن محب رسول و آل رسول و له ایضا (چرا نه در پی عزم دیار خود باشم * چرا نه خالک
 سر کوی یار خود باشم * بی یونده آرد معناسنه در عزمه اضافت لامیه در
 و عزمک دیار مصدر لک مفعولنه و خوده لامیه خالک سر کوی یار خود
 لامیه لدر (محصول بیت) نیچون کندی دیارم عزیمی و نیکی آرد نجه اولیم یعنی
 نیچون کندی مملکت بیت ایدوب کتم نیچون کندی یارم محاسبه سی اوجینک
 خاکی اولیم حاصلی کندی مملکتک دلبر لینه نیچون واروب سلازم اولیم
 (غم غری و محنت چو بر نمی تالم * بشهر خود روم و شهر یار خود باشم *
 غم غری اضافی لامیه در یا حرف مصدر چو حرف تعلیل بر حرف تأکید
 نمی تالم فعل نفی مستقبل متکلم وحده طاقت کتورم معناسنه شهر یار زانک
 سکونیه پادشاهدن کایتندر شهر یولداشی دیکدر یعنی معینی و ظهیری
 معناسنه * محصول بیت * محنت و غربت غمه چونکه طاقت کتورم
 یعنی چونکه غربت زحمتنه تحمل ایدم کندی شهرم واروب کندیمه
 پادشاه اولیم یعنی مملکت و واروب کامرانلق ایدیم خواجده نک بوغزلی
 شهر پر زده سوبلدیکی غزلار دندر (زحرمان سر پرده وصال شوم * زنده کان
 خداوند کار خود باشم * محرمان سر پرده وصال لامیه و بیانه در سابقا
 سر پرده نک معناسی تحقیق اولمش تکراره احتیاج یوقدر * محصول بیت *
 وصال سر پرده سنک محرماندن اولیم یعنی شهرمه واروب وصال جانان
 محرماندن اولیم و کندی اقدم قولارندن اولیم حاصلی هر نه اولور یم
 * کندی شهرمده اولیم (چو کار عمر نه پیدا است باری آن اولی * که روز واقعه
 پیش نک کار خود باشم * روز واقعه موت کونندر * محصول بیت * چونکه
 عمر ایشی پیدا دکل یعنی کشینک عمری چوقی اولور آز می اولور معلوم دکل پس
 اول اولی در که موت و فوت کوننده کندی نک کارم قنده اولیم حاصلی بیانده
 یولقدن کندی جاتام قنده یولتی اولی در (همیشه پیشه من عاشقی ورنیدی بود
 ذکر بکوشم و منبغول کار خود باشم * عاشقی ورنیدی یاری مصدر یلدر
 * محصول بیت * دایم باشم پیشه عاشق ورنیدلک ایدی نه سعی ایدوب کندی
 ایشی منبغول اولیم یعنی نه عتقه ورنیدلک منبغول اولیم (زدست بخت
 کراختواب و کاری سامان * کرم بود کله رازدار خود باشم * دست بخت

از بحر محنت

مفاعله فعلان مفاعله فعلان

کر الخواب اضافت لری لامیه و بیانیہ در بحث کرا الخواب اغرا و بقول بخت
 سابقه بخت خواب اولد معناسنی میان ایشیدل سامان بونده ارام صوری
 و صلاح کار معناسنه در کله شکایت در * محصول بیت * اغرا و بقول بخت
 الندن و کاری سامان الندن اگر شکایت اولور سه کند عک راز داری اوله یم یعنی
 منزلی کسیه فاش ایلموب رازی کندیمه سویلیوب کسیه حیالیه مطلع ایلم
 (مکر که لطف ازل همون شود حافظ * و مکر نه تا باید شرمسار خود باشیم
 (محصول بیت) مکر که خدانک لطف از لیسنی قول اغرا و اوله ای حافظ والا بده دل
 کند عک شرمساری اولور یم یعنی طریق عشق جانانه ده لطف خد اهدایت
 لیدوب بکار همون اولور سه مبر ابرده و صاله دسترس مقرر والا کندی سیه
 عبادن شرمنده لکدن غیری نسته حاصل اولمز دیکدر وله ایضا (صلاح از ماحه
 میجوی که مستان اصلا کفتم * بدور تر کس مست سلامت رادعا کفتم
 * محصول بیت * خطاب عام طریقله میور برزدن نه صلاح ایسترسنه که
 مستله صلا دیک یعنی بن که باده نوشله صلا دیوب می مجلسنه دعوت ایدم
 شدن صلاح کلوری یعنی کلز سنک تر کس مستک دورنده و زمانده سلامت
 دعا و نادیدک یعنی سلامتی تودیع ایلدک حاصلی و اوای سلامت اللهه اصم رلدق
 سنی دیدک (در میخانه ام بکشا که هیچ از خانه نکشود * کربت باور بود و رنی
 سخن این بود و ما کفتم * محصول بیت * بکا میخانه قیوسی آج که خانقاهدن
 هیچ نسته فح اولدی یعنی خانقاه ملازمتدن بکا هیچ فائده اولدی اگر سکا
 ایتماق اوله و اگر اوله سور بوایدی و بر سو بیلدک یعنی سوزله طغر بسنی
 بر سو بیلدک سن کر کسه ایسان کر کسه اینامه (من از چشم نوای ساقی خراب
 افتاده ام ایکن * بلای کر حبیب آید هزارش مر حبا کفتم * محصول بیت *
 ای ساقی بن سنک چشکمدن خراب اولوب دوششم اما بر بلا که حبیبدن کله
 اکبرزیک کر مر حبا دیدک یعنی جاناندن کان بلایه نیچه کر مر حبا دیوب
 حسن قبوله قبول ایلدک (قدت کفتم شمسادست و بس خجالت بیار آورد *
 که این نسبت چرا کردیم و این بهتان چرا کفتم * بس بونده بسیار معناسنه در
 بار بونده عیش و حاصل معناسنه در * محصول بیت * سنک قدت شمساددر
 دیدک حال بو که حوق حجاب حاصله کتوردی یعنی بویه دید یکمز حوق خجالت
 نتیجه و یردی که بوتشبیهی نیچون ایلدک و بویه تانی نیچون سو بیلدک حاصلی
 بوتشبییه ناموجه اولد یعنی چون زیاده شرمنده اولدق (اگر بر من بخشایی
 پشیمانی خوری آخر * بخاطر دار این معنی که در خدمت بکا کفتم * بخشایی
 فعل نفی مستقبل مفرد مخاطبدر پشیمانی یا حرف مصدر * محصول بیت *

نسخه
 نالین اوله نالین کاشان اولد

بهر هزج من سالم
 مقاعیلن مقاعیلن مقاعیلن مقاعیلن

اگر بکا ترجم ایلز سنک پشیمانیلق بر سنک البته خاطر کده طوت بومعناسنی که
 خدمتکده نه برده دیدک یعنی بکا ترجم ایلز سنک پشیمانیلق بر سنک دیدیکم سوزی
 نشانله که خطک کلد کده معناسنی اگر سنک (بکا چون نافه ام خون کشت
 و کم زینم نمی بایست * جزای آن که بازلفش سخن از چین خطا کفتم *
 * محصول بیت * بکا کرم نافه کبی فان اولدی حال بو که بکا بوندن اکسن
 کر کزدی اول جزا ایچون که جانانک زلفنه چیدن خطا سوز سو بیلدک یعنی
 زلفنه چین اسناد و اثبات ایلدیکمدن خطا ایلدم پس بو خطا ایچون بکا کرم
 نافه کبی فان اولغه لایقدر (تو آتش کشتی ای حافظ ولی با یاد در نکر رفت *
 زید عهدی کل کوی حکایت با صبا کفتم (محصول بیت) ای حافظ سن آتش
 اولدک اما یاره تأثیر ایلدی کویا که کلک بد عهد کندن صبا به حکایت
 سو بیلدک یعنی کلک بد عهد کندن صبا به حکایه سو بیلدک کله تأثیر ایلدی کبی
 بنم عشقندن آتش اولدیم یاره تأثیر ایلز حاصلی عشق جانان بنی یا ندر دیغندن
 یار متاثر اولمز وله ایضا (چل سال رفت ویش که این لاف میزیم * کز چا کران
 بیرمغان کترین منم * چل جیم عجمینک کسریله قرق دیکدر اصلی چهلدر
 ها تخفیف اخذ اولمش که حرف بیاندر ایکی مصراعده بیله چا کر قول الف
 و نوله جمع اولدی ذوی العقوله صفت اولد یعنی چون بیرمغانه اضافتی اسم
 فاعلک مفعولنه اضافتیدر کترین ادات تفصیلدر کسکر کد دیکدر و یا نسبت
 و نون تا کید ایچوندر (محصول بیت) قرق ییل دخی زیاده کتدی که بولافی اوررم
 و بو چکه بی چالار مکه بیرمغانک ادنی سا کتدن بنم یعنی میخانه ملازملر سنک
 و باده نوشلر قد یلرندن بنم (هر کز بمن عاطفت بیر میفروش * ساغر تری
 نشد ز می صاف روشنم * بمن برکت معناسنه در عاطفت میل و محبت
 معناسنه در می صاف روشن اضافت لری بیانیه در (محصول بیت) بیر میفروشک
 میل و محبتی سببیه هر کز قدیم باده صاف روشن خالی اولدی یعنی بیرمغان
 دولتنده هیچ شرام اکسن اولدی (در جاه عشق و دولت رندان پا بکا *
 پیوسته صدر میکده ها بود مسکنم * بعض نسخه ده میکده ها برنده مصطیها
 واقعدر * محصول بیت * عشق منصبتده و دولتنده و یا بکا ز رندل اقبال
 و سعادتده دایما مصطبه لر صدی اولدی مسکنم یعنی بونلرک ایام سعادتده
 اعیان میخانه لر و اشراف میکده لر او نور دینی برده او نوری کلشم (در شان من
 بدر دکنی ظن بد می * کالوده کشت خرقه ولی پالدا سنم * بدر دکنی با حرف
 سب و یا حرف مصدر کالوده که حرف تعلیل * محصول بیت * بنم حقمده
 درد کش اولدیم سببیه برامن ظن البته یعنی بنی برامنرا کله زیر خرقه م اگر چه

از بحر مضارع
 مفعول فاعلات مقاعیل فاعلن

الوده شراب اولدی اما بن باله دامنم یعنی ظاهرم منک رسوا یلغنه باقه که باطنم
یا کدر (شهباز دست پادشهم یارب از چه روی * از یاد برده اند هوای نشیمن
* محصول بیت * پادشاه الینک شاهینیم عجب نه یوزدن ونه جهندن
خاطر مدن مقام و مکام محبت و رأفتی ایلتنلردر یعنی بن معزز و مکرم ایکن
عجب هوای و ذاقه نه باعث اولدی حاصلی مقام اصللی بی و مکان قدیمی بکا
اونوندر و ب نومقردنی بی قرارگاه ایلین عجب ندر (حیفست بلبللی چومن
اندر چنین چن * با این لسان عذب که خاموش چوسوسم * لسان عذب بیانیه
* محصول بیت * بونجیلین چنده بنم کی بر بلبل حیفدر یعنی بوقر و فنا چنده
و یا شهر شیراز چنده بنم کی بر بلبل باز قدر بوطانلی دبل ایله که سوسن کی
خاموش یعنی بنم کی فصیح و بلیغ دیلی طانلی شاعر سوسن کی خاموش اوراق
حیفدر مصراع ثانی حیف لفظیه متعلقدر (آب و هوای فارس عجب
سقله پرورست * کوهمرهی که خیمه ازین خاله برکنم * محصول بیت * خواجه
بیت سابقده دیارینک کندی به عدم موافقتدن ضمناشکایت بیوردیدی
و بویتمده نصیر عجب ایدوب بیورر فارسک یعنی شیراز مملکتک آب و هوای عجب
سقله پروردر یعنی ادانی و اسافل ناسه مائلدر اهل هنر قدرنی بیلزنی
بر یولداش که وجودم خیمه سنی انک معاوتیله بو خاکدن و یو دیاردن قویارایم یعنی
یوردن قالقوب مقادیر ناس یلن بر لره وار اوز حاصلی بر مری پیدا ایدوب سایه
دولتمده حضور ایدوب اکامدا حاکم ایدوب نام شریفنه ایسات و اشعار سوبلیم
(حافظ بر خرقه قدح تابکی کشی * در برم خواجه پرده ز کارت برافکنم *
خواجه دن مراد و زبرد * محصول بیت * ای حافظ خرقه التنده نیچه به دل
باده قدح چکر سن یعنی نیچه به دل باده نوش اولور سن خواجه نک برمنده
سنک ایتکدن پرده بی براغم یعنی کیزی ایشک فاش ایدوب سنی خواجه یاننده
رسوا ایدوب اوتاندرایم (توران شه خجسیه که در من برید فضل * شدمنت
مواهب او طوق کردم * توران شه مذکور خواجه نک عطف بیانیدر
بو توران شاه حسن ایلتخانینک و انک اوغلی شیخ اویسک وزیر اعظمی اولمشدر
بوده ایلتخانلردن در شه پادشاهلن اقرباسند ندرته که بیتک شرحنده مفصل
مذکور در پس بونده تفصیله احتیاج یوقدر خجسته مبارک معناسنه در
من برید فضل فضل مرادی دیمکدر منت مواهب اولامیه لدر مواهب
مویه نک جمعیدر که اسمدر بخشش معناسنه طوق بیونه کن حلقه که ترکیه
خلته دیرلر * محصول بیت * خواجه دیدیکم ز مبارک توران شاهد که فضل
مرادنده انک بخشش شری متقی بویمک خلته سی اولدی یعنی احسانات

وعطیاتی بی بویی خلقه لی بر بنده ایلمشدر
حاصلی فضل و احسانی
کردنمی کرانبار
ایلمشدر

يا منشا الله
 يا منشا الله
 يا منشا الله
 يا منشا الله

